

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

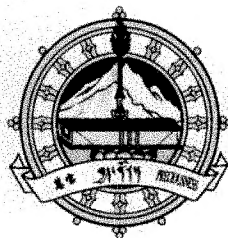
Work:	W1KG25113	ImageGroup:	I1KG25115
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ལེགས་བཤད་གསེར་ཤེང་གི་སྒྲོམ་ཆོག་ལ་དོགས་གཙོད་དྲངས་བྱེད་ནོར་བུའི་བྱི་དོར། legs bshad gser phreng gi sdom tshig la dogs gcod dwangs byed nor bu'i byi dor/
Author:	to-be-supplied to-be-supplied
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a
Place:	n/a
Publisher:	n/a
Date:	n/a
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA.

༡། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་གི་སྒྲིམ་ཚིག་
 ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་དྲངས་བྱེད་
 བོར་བུའི་བྱི་དོར་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།

མཁན་པོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་

མེར་གཙུག་ནང་བསྐྱབས་དཔེ་རྒྱུ་ལོ་ལ་བསྐྱབས་པའི་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་

藏書

中國圖書集成

目錄

卷一百一十五

中國圖書集成

目錄

藏書

དཀར་ཆག

- ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་གི་སྐབས་དང་པའི་སྣམ་ཆེག་ལ་དྲགས་པ་དམུང་པ་
 རྒྱངས་བྱེད་ནོར་བུའི་བྱི་དོར་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ..... (1)
- དྲགས་དམུང་རྒྱངས་བྱེད་ནོར་བུའི་བྱི་དོར་ལས་སྐབས་གཉིས་པ་དང་
 གསུམ་པའི་སྣམ་ཆེག་ལ་དྲགས་པ་དམུང་པ་བཞུགས་སོ། ..... (135)
- དྲགས་གཙོད་རྒྱངས་བྱེད་ནོར་བུའི་བྱི་དོར་ལས་སྐབས་བཞི་པའི་སྣམ་ཆེག་ལ་
 དྲགས་པ་དམུང་པ་བཞུགས་སོ། ..... (190)
- དྲགས་གཙོད་རྒྱངས་བྱེད་ནོར་བུའི་བྱི་དོར་ལས་སྐབས་ལྔ་པ་མན་གྱི་སྣམ་ཆེག་ལ་
 དྲགས་པ་དམུང་པ་བཞུགས་སོ། ..... (291)
- ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འཕྲང་བའི་རྣམ་བཤད་སྒོ་གསལ་གཟུར་གནས་རྣམས་ཀྱི་
 མིག་གཉིས་འབྱེད་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ..... (441)
- ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འཕྲང་བའི་རྣམ་བཤད་སྒོ་གསལ་གཟུར་གནས་རྣམས་ཀྱི་
 མིག་གཉིས་འབྱེད་པའི་རྒྱན་གཉིས་པ་གདུལ་བྱ་དང་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་
 ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ..... (511)

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

༡༡། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱོད་གི་སྐབས་དང་པོའི་
 རྩམ་ཆིག་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་པ་དྲུངས་བྱེད་
 རྩམ་བུའི་བྱི་དོར་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ། །

༡༡༡། །མདོ་རྒྱུད་དགོངས་ཟབ་ཇི་བཞིན་གཟིགས། །མདོ་བྱུང་མཁྱེན་རབ་
 ཀེ་ཏ་ཀས། །ཉིས་བཤད་དྲི་མ་གྱུངས་མཛད་པའི། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྐུ་
 རྒྱལ། །སློ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བྱུགས་བཅུད་མཆོག། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་
 འཕྲིང་བ་ཞེས། །མཆོག་ཏུ་གྲགས་པ་གང་དེ་ཉིད། །སློ་གསལ་མཁྱལ་བའི་རྒྱན་
 ཏུ་ཆེ། །གང་དེའི་གནད་འགག་ཆོགས་བཅད་ཏུ། །བསྐྱུས་པའི་ཡི་གེ་གསར་
 བྱུང་དེར། །རང་གིས་ཇི་ལྟར་གོ་ཆོད་ཅམ། །དོགས་གཅོད་ཅུང་ཟད་བགྱིད་ལ་
 རྒྱ། །དེ་ཡང་ཇི་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེས། །ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་རྒྱན་
 སོ་ཁ་བཅུ་མ་ནས་བསྐྱད་ན། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞོད་པ་རྒྱུད་། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། །བདག་ལྟ་བུའི་རྒྱན་སོ་སྣུ་བ་མང་(༡༩) ན་བསྐྱེད་པའི་
 ཞབས་འདྲེན་ཏུ་འགོ་བ་ཡང་སྲིད་པས་འདི་ལྟ་བུ་འབྲི་བའི་འོས་མིན་ཡང་།
 རྩམ་ཆིག་འདི་ཉིད་རྩམ་པ་སོ་མཁས་པའི་དབང་སོ་ཉིད་ནས་འདི་ལ་བརྟག་...
 དབྱུང་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་དོགས་སློང་གི་ཡི་གེ་གསལ་སོ་ཞིག་བསྐྱར་དགོས་...
 རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཡིག་ཐེབས་པར། །གཅིག་ཏུ་མཁས་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་
 བཞེད་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དང་། །གཉིས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་
 དགོངས་དོན་ལ་བག་ཆགས་བཟང་སོ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏུ་སྤྱི་བརྟོག་བསྐྱེད་...
 པའི་དོགས་དབྱུང་རྩམ་རྩམ་ཏུ་གསལ་བར་བགྱིད། །དེ་ཡང་རྩམ་ཆིག་ལས།

༥ གཞུ་འཛིན་དང་ག་ག་འཛིན་པ་གཉིས། །ལྷ་པོ་ཕྱིར་ཡི་གེ་དག་པ་གང་ཡིན་
དཔུང། །ཅེས་སྒྲིམ་ཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚ་བའི་(༡༥) གཞུང་ལེགས་བཤད་གསེར་
འབྲེང་གི་མཆོད་བཟོད་དུ། ཉ་ཡི་ཉོག་དང་གཞུ་འཛིན་པ་སོགས། །ཞེས་པའི་
གཞུ་འཛིན་ལ་དཔེ་ལ་ལར་ག་ག་འཛིན་ཞེས་པ་ཡང་འདུག་པས་ཡི་གེ་དག་པ་
གང་ཡིན་དཔུང། ཅེས་པ་ལ། འགའ་ཞིག་ཏུ་གཞུ་འཛིན་གྱི་ལྷ་པོ་གཉིས་ཞེས་
པ་ཡང་འདུག་པས་དེ་ལྟར་ན་བརྟུན་གསར་རྟེན་གི་བྱུང་དམ། གང་ལྟར་ཡང་།
མདོན་བཟོད་ཀྱི་བཟུང་བཅས་ནམས་སྟ། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས་ལྷ་མོ་གཞུ་
རལ་པའི་ཁྱོད་ཏུ་འཛིན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པར་བྱུང་བ་བཞིན་ལྟ་དབང་...
ཕྱག་ཆེན་པོ་ལ་གཞུ་འཛིན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལགས་ལ།

༦ ཡོངས་འཛིན་རྣམ་བཞི་བཟང་བའི་ཚུལ་ལ་དཔུང། །ཅེས་པར། ཡོངས་
འཛིན་རྣམ་བཞི་ནི། རྗེ་འཛིན་མཐུན་ལས། བར་བྱེན་གསན་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ་
དཔག་ན། རྗེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་ལྷ་རྒྱུན་པ། ཉ་དཔོན་ཀྱན་
དགའ་དཔལ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་རྣམས་ཞེ་ཡིན་སྟེ། དེ་ཡང་གཞན་
གསུམ་ནི་གྲགས་ཆེ་ལ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་དྲུང་ནས་ཕར་བྱེན་གསན་
པའི་ཚུལ་ནི། རྗེ་དངོས་སྒྲིབ་འགོས་ལོ་རྩེ་བ་གཞིན་ཏུ་དཔལ་བའི་དེབ་སྒྲིབ་
དང་། ལས་ཆེན་ཀྱན་རྒྱལ་བས་མཛོད་པའི་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ལས་
གསུངས་ཤིང་། རྗེ་འཁོན་སྟོན་པའི་ཕར་བྱེན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡང་གསུངས་ལ། བྱུང་
པར་དུ་ཡང་། པཌ་ཆེན་བསོད་གྲགས་པས། བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་
ཀྱི་མཛེས་རྒྱུ་དུ་རྗེ་བཙུན་ལ་འདུལ་བ། དཔྱད་ཆོད་སོགས་དང་ཕར་བྱེན་ཀྱང་
གཟབ་(༡༦) བཤད་ཞུས་པ་སྟེ། གསེར་འབྲེང་དུ། ཐོག་མཐའ་བར་གྱི་ཡོངས་
འཛིན་རྣམ་པ་བཞི། །སྤྱི་གཙུག་རྒྱུ་དུ་བཞེན་པའི་མཐུ་ལས་སོ། །ཞེས་རྗེ་
ཉིད་ཀྱིས་ཡུམ་དོན་གསན་པའི་ཡོངས་འཛིན་བཞི་གསུངས་པའི་ཐ་མ་འདི་ལ་
དགོངས་པས་སོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །

༥ འདིར་བཟུན་འཁོར་བའི་འཁྲུག་དཔོན་གྱི་དཔར་ལ། ཁྱིམ་སྐྱུ་ལ།
གཞུང་དུ། རྩ་ཁྲིམ་གྱི་དུག་གི་ཁྲོན་ཤིང་ཁྱིམ་ཉོན་མོངས་སྤྱི་ལ་སྤྱད་ནས་
གསུངས་འདུག་གྱིང་། འདིར།

༥ ཡུལ་དྲག་ཆེར་མའི་དྲག་གིས་ཆད་མེད་མཛད། ཁྱིམ་ཡུལ་དྲག་ཁོ་ན་ལ་
 ཟུར་བ་དང་། །ཡང་མེད་པའི་ཆུ་ཟུང་གི་འོབས་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་
 པའི་འཁོར་བའི་འཕྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཁྱིམ་མེད་པ་ཆུ་ཟུང་གི་འོབས་
 དང་། འཁོར་བ་འཕྲོག་དགོན་པའི་གཟུགས་སུ་བཤོད་དེ། འཕྲོག་དགོན་པ་
 འོབས་གྱིས་བསྐྱར་བ་དེ་ལས་མཐར་དཀའ་བ་ལྟར་ཐར་བར་དཀའ་བའི་.....
 འཁོར་བའི་གནས་ལས་ལྷས་ཅན་མཐའ་དག་བསྐྱལ་ཏེ་རང་ཉིད་གྱིས་མདོན་
 དུ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པར་བཞིན་ཅིས་གསུངས་པར།

༥ གྲིང་པའི་ཆུ་རྒྱུད་ཆེན་པོས་འཁོར་མཆོར་འབྱིང་། ཅིས་འོབས་ཀྱིས་
འབྲུང་ཚུལ་ལ་མ་བརྟགས་པར་འཁོར་བ་ཆུ་མཆོའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་ནས་……
གྲིང་པའི་ཆུ་རྒྱུད་གིས་དེར་འབྱིང་པར་སྐྱུ་པ་ཡང་རི་རྩུར་ཡིན་སྐྱུ་ལགས།

༥ རྩོམ་གཞི་བཟུན་པས་རྩོམ་ཉིད་བཟུན་པ་ཏུ། རྩུབ་ཆུབ་དཔུས་མཐའ་ཅི་
བར་བྱས་ནས་གསུངས། ། (༣༧) ཞེས་དང་། ཡང་།

༥ ལྷ་དང་མི་མཐུན་ཟེར་བའི་ལྷ་མ་དེ། །དེན་བལྟས་མིན་ལ་རྩ་དང་འགལ་
 ཟེར་བའི། །རྩ་བ་དེན་བལྟས་མིན་ཏེ་དཔྱད་མཐའ་འཛིན། །བརྒྱད་ལྔ་དེན་
 བལྟས་རང་གི་ཆེག་ཟེར་ལ། །བརྒྱ་དྲུག་རྩི་རྩུབ་བཟངས་པའི་གསལ་ཁ་མེད། །
 ཅེས་པ་རྣམས་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་ཞི། །གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། མན་རག་རྩིས་
 འབྲང་རུ་འབྱུ་མནན་པ་གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་ལ་སྤྱང་བའི་དོན་བརྒྱད་ལས་...
 ལ་བཤད་པ་ནི་ལྷ་མ་དང་མི་མཐུན་ཁིང་སྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་ལ་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་རུ་དངོས་སོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་སོ་མེད་
 པའི་རོ་སོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཟང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དང་སོ་དོར་ནས་མི་དམིགས་

པ་སྒྲིང་པ་ཉིད་བགྲངས་པ་ནི་ཙ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིམ་
 ཞེས་པ་བརྒྱད་སྒྲིང་དོན་བསྟུས་ཡིན། ཙ་བ་ཞེས་དབུས་མཐའ་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་
 མི་རིགས་སྟུང་སྟེ། བརྒྱད་སྒྲིང་དོན་བསྟུས་སུ། རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷུང་བ་
 དང་། །ཞེས་པ་འདི་ཙམ་མ་གཏོགས་ལྷུང་བའི་དོན་གང་ལ་བྱེད་ཆོག་གིས་མ་
 ཟིན་ལ། དེ་ལྟར་ན། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་བྱ་ལྷུང་བའི་དོན་བདུད་ལས་སུ་
 བཤད་པ་དེ། ལྷུང་བ་ཞེས་པ་དང་མི་མཐུན་ཚུལ་མེད་ཅིང་། དེ་མ་གཏོགས་
 པའི་དོན་བསྟུས་ཀྱི་ཆོག་གཞན་མི་རྟོག་པའི་སྒྲིམ་རོ། །དེས་ན་འདིའི་སྒྲིམ་
 དང་མི་མཐུན་ཞེས་པ། སྒར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྒྱད་སྒྲིང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་
 པའི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིར།
 ལྷུང་བ་ནི་(༤༩) ཤེར་སྒྱུ་སྤངས་ནས་ངན་སོང་བྱ་སྒྲེ་བའོ་ཞེས་པ་དེ། སྒྲོབ་
 དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བརྒྱད་སྒྲིང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་.....
 འགྲེལ་པར། ཉེས་དམིགས་ནི་དོན་མེད་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་སྤང་
 བ་ལ་སོགས་ཆོས་ཀྱིས་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་སྒྱུ་པ་ལ་རྟག་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་བཀོད་པ་ཡིན་
 ཞིང་། བཤད་ཚུལ་དེ་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་བྱ་ལྷུང་བའི་དོན་བདུད་ལས་
 ལ་བཤད་པ་གཉིས་ཆེས་མི་མཐུན་པའི་སྒྲིམ། ཙ་བ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་ཙ་བ་
 ལ་དབུས་མཐའ་འཛོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། བརྒྱད་སྒྲིང་དོན་བསྟུས་འཛོག་དགོས་
 པའི་སྒྲིམ། སྒྲིམ་བཤད་བྱའི་ཙ་བ་ཞེས་པ་འགྲེལ་པ་ཞིག་ལ་སྟུང་ནས་འཛོག་
 དགོས་ལ། འདིའི་ཙ་བ་ཞེས་པ་ཡང་སྒར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྒྱད་སྒྲིང་དོན་བསྟུས་
 ཀྱི་འགྲེལ་བའི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་དེ་ལ་སྟུང་པའི་ཙ་བ་ཡིན་དགོས་པས་.....
 དོན་བསྟུས་ལས་འོས་མེད་པའི་སྒྲིམ་དང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་བརྒྱད་སྒྲིང་
 དོན་བསྟུས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ཞིང་། བརྒྱད་སྒྲིང་དོན་བསྟུས་སུ་སྒྲིང་ཉིད་
 བཅུ་རྟག་ལ་མི་དམིགས་པ་སྒྲིང་པ་ཉིད་མ་བགྲང་བར་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲིང་

པ་ཉིད་བཟངས་པ་འདིའི་འགྲེལ་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་
 ཟ་དང་བཟའ་བྱ་དེ་ཡི་ལུས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་གཞི་ཙམ་མ་
 གཏོགས་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཆེར་མི་གསལ་བ་ལ། བརྒྱད་སྤྱོད་དོན་བསྟུས་སུ།
 ཟ་བ་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་ཡིས་བརྗོད། །ཅེས་དང་།
 བཟའ་བར་བྱ་བ་ཕྱི་ཡི་ནི། །སྤྱོད་མཆོད་རྣམས་(༤༦) གྲུང་འདིར་བཀག་གོ། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་
 པ་ཡིན་པས། རྣམ་ཆོག་འདིར། དོན་བསྟུས་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལ་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
 གི་གསལ་ཁ་མེད་པས་རྩ་བ་བརྒྱད་སྤྱོད་དོན་བསྟུས་མིན་དབུས་མཐའ་འཛོག་
 ཅེས་གོ་བརྒྱུ་གི་སྟེ་སྟེས་པ་ནི། དབུས་མཐའ་དང་བརྒྱད་སྤྱོད་དོན་བསྟུས་
 གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །བརྒྱད་སྤྱོད་དོན་
 བསྟུས་སུ། དབུས་མཐའ་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་
 མཛད་པ་ཙམ་གྱིས་དབུས་མཐའ་རྩ་བར་འཛོག་དགོས་ན། དབུ་མ་འཇུག་
 པར། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལ་བཞེན་ནས་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་མང་བས་དེ་
 ཡང་འཇུག་པའི་རྩ་བར་འཛོག་དགོས་པར་མཚུངས་པས་དེར་མི་འཛོག་པར་
 འཇུག་ཀྱི་ལས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདིར། དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་བསྟུས་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤྱོད་པས། ཞེས་པ་འདི་ཡང་། གོང་ལྟར་ཡིན་གྱི་དེ་ཙམ་གྱིས་
 དབུས་མཐའ་དང་བརྒྱད་སྤྱོད་དོན་བསྟུས་གཉིས་རྩ་འགྲེལ་དུ་འགྱུར་ན་ཐེག་
 བསྟུས་དང་ཡང་རྩ་འགྲེལ་དུ་འགྱུར་བས་རྩ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་འཆོལ་
 བར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན། འདིར་སྟོན་ལ་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་བཤད་
 ཚུལ་བཀོད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་རྩ་བ་ཞེས་སྟེས་པ་བརྒྱད་སྤྱོད་དོན་བསྟུས་ལས་
 འོས་མེད་དེ། སྐབས་གསུམ་པར། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་ཞིག་དྲངས་
 བས། རྗེས་སུ་རྩ་བ་ལས་གྲུང་། ཞེས་སྤྱོད་འཇུག་གི་ལུང་དྲངས་པ་བཞིན་ནོ། །
 དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། སྤྱོད་བཟང་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལུགས་པརྟའི་ཆོལ། །འཁྱོག་

བཤད་བསེལ་བའི་རིག་བྱས་ཟུམ་པའི་ཚེ། །གསར་བཤད་ཉི་མའི་འདྲ་བར་
ཐོག་པའི་མོད། །(༥༦) དཔོངས་དོན་བློ་འབྱུང་མཛེས་པ་སྟག་པར་གསལ། །
ཞེས་ཉམས་འཆར་གྱི་ཆོགས་བཅད་བྱུང། །

༥ མཚན་གྱི་དགོས་པ་འོད་སྟེང་གསུམ་འཆད་ཅིང་། །ཕྱི་མས་འགོག་མཛད་
འོན་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ། །བསྐྱར་ཆེ་ཐོག་མར་སླ་ནས་རྒྱ་རང་གི། །སྐད་ཀྱིས་
བཀའ་བསྟུལ་མ་གཏོགས་བསྐྱར་ལུགས་མེད། །ཅེས་པ་ལ། སླ་ནས་རྒྱ་གར་སྐད་
ཀྱིས་བཀའ་བསྟུལ་བ་མ་གཏོགས་བསྐྱར་ལུགས་མེད་ཅེས་གཞུང་གི་དོན་རྟེན་
མ་འབྲེལ་ཏེ། གཞུང་ནི། འོན་ཀྱང་དང་པོ་སླ་ནས་བཀའ་བསྟུལ་བ་མ་གཏོགས་
བསྐྱར་རྟེན་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བཟུང་བཅས་ཀྱི་མགོར་ཡང་རང་གང་འདོད་
ཀྱི་རྒྱ་གར་སྐད་བྱས་མེད་པའི་རྟེན་སྟུ། ཆོས་ཁུངས་མར་མཚན་བྱེད་རྟེན་མཛད་
པ་འདྲའོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་སླ་ནས་ཞེས་པ་གོང་ནས་ཞེས་
པའི་བརྟེན་འོག་འདྲ་བས་རྒྱལ་པོས་འདི་སྐྱར་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྟུལ་ན་མ་
གཏོགས་ལོ་རྒྱུ་བ་རང་གི་འདོད་པས་བསྐྱར་རྟེན་མེད་རྟེན་སྟུ། རྒྱ་གར་སྐད་སྟོས་
པ་དེ་ཆོས་ཁུངས་མའི་མཚན་བྱེད་རྟེན་མཛད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་ཚུལ་པ་པོས་དང་
པོར་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱིས་བཅམས་པའམ་ལོ་རྒྱུ་བས་རྒྱ་གར་སྐད་རྟེན་བཟུགས་.....
ཞེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་། ཆོས་རྒྱལ་ནམས་ཀྱིས་བཟུང་བཅས་འདི་
བསྐྱར་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྟུལ་ནས་བསྐྱར་དགོས་ཀྱི་དེ་མིན་ལོ་རྒྱུ་བས་རང་.....
དགར་བསྐྱར་རྟེན་མེད་པའི་རྟེན་སྟུ། མགོར་རྒྱ་གར་སྐད་སྟོས་པའི་བཟུང་
བཅས་དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་གྱི་བཟུང་བཅས་ཆད་ལུན་ཞིག་ཡིན་པར་ག་སྟེ། དེ་རྟེན་
བོད་ཀྱི་བཟུང་བཅས་ཀྱི་མགོར་རང་གང་འདོད་ཀྱི་རྒྱ་གར་སྐད་བྱས་མེད་.....
པའི་རྟེན་ཀྱང་ཡིན། རྒྱལ་པོས་ཆོས་དེ་མིན་རྟེན་ཁུངས་བཅུན་ཞིང་བོད་ལ་ཉེ་
བར་མཁོ་(༥༧) བར་གཟིགས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་ལ་བསྐྱར་བར་བཀའ་གནང་བར་
ངས་པའི་བྱིར། ཆོས་ཁུངས་མར་མཚན་བྱེད་རྟེན་མཛད་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་

དགོས་ཀྱི། རྩོམ་ལྟར་ན། རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱིས་བརྒྱམས་པ་ཅམ་ཆོས་ཁུངས་མའི་
མཆོན་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱ་ནས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་པ་མ་ཐོན་པ་
དང་། བརྒྱུར་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་དང་སྒྲེལ་དགོས་པ་མ་སྒྲེལ་
བས་གཞུང་གི་དོན་ཏུ་རི་ལྟར་འགྲོ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོར། རྒྱ་ན་སྟེ་
འདྲི་གང་ན་ངེས་དོན་གཞན་ཡོད་པའོ། །ཞེས་དང་། འདུལ་བ་ནས།
སྒྲུའི་ལྷ་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོས་བསྐྱོས་པའི་མི་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། རྩོན་རམས་པ་
ཆོས་བརྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་ནས་བཀའ་
བརྒྱལ་བའི་སྤྱིམས་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་
པས་སོ། །

༥ བམ་པོ་མར་བརྟུ་ལེའུ་ནི་ཁ་ཡར་བརྟུ། རྒྱ་དཔེར་མེད་ཕྱིར་ཁར་ལ་བྱུང་
བ་གཉིས། ཞེས་པ་ལ། རྒྱ་དཔེ་བམ་པོ་མེད་ཀྱང་ལེའུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་
བཤད་ཆོག་གསལ་ལས། ཉི་ཤི་ལེའུ་རབ་ཏུ་མང་བ་དག་འཕགས་པ་རྣམས་
པར་སྐྱལ་བའི་སྒྲུའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་གྱིས་ལེའུ་བརྒྱུད་ཏུ་གདགས་པར་མཛད་པ་
ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་ངོ་། །

༦ རང་ལྷགས་དགོས་དོན་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་བརྟན་པར། ཁའེད་པ་འདྲི་
ལ་གཞན་དག་མ་འབྲེལ་ཞེས། རྫོད་པ་བཀོད་ནས་དགོས་འབྲེལ་དག་གིས་ནི། །
བརྟན་བརྩམས་དགོས་པ་བརྟན་ལ་མདྲའི་དགོས་དོན། མདྲ་ཡིན་པས་ན་མཆོད་
བརྫོད་གྱིས་བརྟན་ཟེར། ཁི་འཐད་དགོས་འབྲེལ་གཞུང་གིས་མདྲའི་དགོས་
དོན། རྒྱན་རྩོམ་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་བརྟན་པ་ཡིན། །(༤ན) ཞེས་པ་ལ། མདྲའི་
དགོས་དོན་མདྲ་ཡིན་པས་ཞེས་པ་ཅི་ཟེར་མ་ཤེས། གཞུང་ལས་ནི། བཤད་
ཐབས་ལྟའི་དགོས་དོན་ནི་མདྲའི་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་ལ། དགོས་འབྲེལ་
གྱིས་ཀྱང་མདྲའི་བརྫོད་བྱ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོན་ཞེས་པ་ཡང་།
རྒྱན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོན་ཞེས་པ་ཡིན་

འདྲ་སྟེ། ཡང་། བདུན་པ་མ་གཏོགས་ས་དགུ་མན་ཆད་ཀྱི། །ས་བརྒྱད་
ལ་ནི་རྩེ་རྩེ་ཐོབ་པས་བརྒྱད། །ཅིས་ཆོག་གསལ་གྱི་ལྷགས་ལ་བདུན་པ་མ་
གཏོགས་པའི་ས་དང་པོ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་བརྒྱད་ལ་མཆོམས་
སྤྱོད་བརྒྱད་དོན་གྱིས་འཐོབ་ཚུལ་འཆད་པ་གཞུང་དོན་མིན་ནམ་སྟེ།
འགྲེལ་བའི་ཆོག་ཟིན་ལ་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྟོན་ཏུ་སྤྱིའི་མཆོམས་.....
སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་། བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱི་མ་ལ་
མཆོམས་སྤྱོད་དངོས་སུ་བྱུང་བ་ནི་སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་པའི་མཆོམས་སྤྱོད་..
ཉིར་ལྷ་བཟངས་པས་ཤེས་ཅུས་ཤིང་། གཞུང་ལས་ཀྱང་སའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་
ཡང་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་པོ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོངས་.....
སྤྱོད་བརྒྱད་འཐོབ་པས་སྟོན་ཏུ་ག་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་
དང་པོ་དང་བཅས་གཉིས་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་ལ་མཆོམས་སྤྱོད་བརྒྱད་དོན་
གྱིས་འཐོབ་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་བརྒྱན་གྱི་སྟེ་ཞེས་
མཛད་བཞེད་ན། བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བཅས། །གཉིས་པ་
ཡན་ཆད་རྩེ་རྩེ་ཐོབ་པས་བརྒྱད། །ཅིས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་དགོས་པར་(༤༦) ཞེས་ས།

༥ ། གཞན་ལྷགས་བཀག་པར་སྤྱོད་གཉིས་འགྲེལ་འབའ་ཞེས་ཉིང་དགོས་རྣམ་
མཁེན་མེད་ལ་རྩ་བ་ཡི། ཉིང་དགོས་རྣམ་མཁེན་བཤད་པ་ནང་འགལ་སྤྱོད། །
རྩ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་མི་འགལ་འདྲ་སྤྱོད་གཉིས། །ཞེས་སྟོན་དཔོན་ཆོས་
བཤེས་གྱིས་གཞན་ལྷགས་བཀག་པ་ལ། འགྲེལ་པ་འབའ་ཞེས་གི་ཉིང་དགོས་
སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁེན་མེད་ལ། རྩ་བའི་ཉིང་དགོས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁེན་
ཡོད་པར་བཤད་པ་ནང་འགལ་གྱི་སྤྱོད། རྩ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་མི་འགལ་བར་
འདྲ་པའི་སྤྱོད་གཉིས་ཡོད་ཅིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཏུ་དགོངས་མོད། དབྱང་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་ཐད་གྱི་གཞུང་ལས། ཆོག་གསལ་ལས། སྤྱིའི་བཛྲ་བྱ་ཞེས་
པ་ནས་དེས་ན་བཤད་པ་སྟེ་མ་ཉིད་མཛོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་རྣམས་

རིམ་བཞིན་དུ་འགོད་པ་ལ། ཆེན་གསལ་ལས། ཙ་བའི་དོན་ལེགས་པར་བརྟན་
 པ་འགྲེལ་བའི་དགོས་པ་དང་། གཏུལ་བྱ་གཞན་ལ་རྒྱན་དུ་བྱུང་པ་ཉིང་དགོས་
 གོ། ། ཞེས་རང་ལུགས་བཀོད་ནས། གཞན་དག་ནི་རྒྱན་དུ་བྱུང་པ་དགོས་པ་
 དང་། དེ་ལ་བརྟན་ནས་ཡུལ་དོན་རྟོགས་པ་ནས་བརྒྱུད་མི་གནས་པའི་མུང་
 འདས་ཐོབ་པའི་བར་ཉིང་དགོས་སུ་རྟོག་པ་འཕམ་ཁས་སྤང་བར། ཆོས་བཤེས་
 གྱིས་དེ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟན་ནས་མུང་འདས་ཐོབ་མི་སྲིད་
 པའི་མུར་དང་། མུང་འདས་ཐོབ་པ་ཉིང་དགོས་སུ་བཞག་པ་དེ། ཙ་བའི་
 གཞུང་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འོག་ནས་འཆད་པའི་མུར། ཞེས་པའི་
 རྟགས་གཉིས་བཀོད་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ།
 འགྲེལ་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟན་ནས་མུང་འདས་དེ་སྐབས་མི་རུས་(ལན) པས་དེའི་ཉིང་
 དགོས་མ་ཡིན་དགོས་ན། ཙ་བའི་ཉིང་དགོས་ལ་ཡང་མུང་འདས་ཐོབ་པ་མ་
 བཞག་པར་ཐལ། རྒྱན་ལ་བརྟན་ན་ཡུལ་མདོ་ལ་བརྟན་དགོས་པས། ཙ་བའི་
 བརྟན་མུང་འདས་དེ་སྐབས་མི་རུས་པའི་མུར་དང་། རྟགས་གཉིས་པ་ཙ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་མུར། ཞེས་པ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། ཙ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་
 པ་མི་འགལ་བའི་མུར། ཞེས་ཆོས་བཤེས་ལ་ཕར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་
 བཤེས་ལ་ཙ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་པ་མི་འགལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་
 ཅེས་པ་ག་ལ་ཡིན། མདོར་ན་ཙ་བའི་ཉིང་དགོས་ལ་མུང་འདས་བཞག་ནས་
 འགྲེལ་པ་ཁོ་ནས་སྐབས་མི་རུས་པས་དེའི་ཉིང་དགོས་མུང་འདས་མེད་ཟེར་བ་
 སྒྲིན་གཅིག་དང་། མུང་འདས་ཉིང་དགོས་སུ་བཞག་པ་ཙ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་མུར། ཞེས་ཙ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་པ་འགལ་བར་འདོད་པ་སྒྲིན་
 གཅིག་སྟེ། སྒྲིན་དེ་གཉིས་ཆོས་བཤེས་གྱིས་གཞན་ལུགས་བཀག་པའི་སྒྲིན་ཡིན་
 གྱི། མི་འགལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་ཅེས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། གཞུང་གི་ཆོག་
 རིམ་ལ་གསལ་ལོ། །དེས་ན། ཆོས་བཤེས་ལ་ཙ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་མི་འགལ་

བར་འདྲོད་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་ཅེས་པ་མིན་གྱི་སྒྲིབ་འདི་ནམས་ཆོས་བཤེས་གྱིས་……
གཞན་ལུགས་བཀག་པའི་ཚུལ་ལ་ཞུགས་ཞེས་པ་ཡིན་པ་ནི། གཞུང་ལས། དེ་
ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་པ་ནས། མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་
ལུགས་བཀག་པའི་སྒྲིབ་ནོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། ལྷན་ཆེན་
འདིར་ནི། ཅ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་པ་མི་འགལ་བའི་(ལ) ཕྱིར་རོ། ཞེས་
པ་དེ། རང་ལུགས་ཡིན་པ་མ་གོ་བར་ཆེན་དེས་ཆོས་བཤེས་ལ་ཅ་འགྲེལ་ཉིང་
དགོས་གཅིག་པ་མི་འགལ་བར་འདྲོད་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་པར་གསུངས་འདུག་……
སྒྲུབ་དུ་ཁོར་ཞིང་འབྲུལ་པའི་དབང་གིས། ད་དུང་རང་གི་ཡིག་ཆ་ལ་ཡང་འདི་
ལྟར་དོགས་ཏེ།

༥ ཅ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་མི་འགལ་སྒྲིབ་མིན་ཏེ། ཡིག་ཆར་འགྲེལ་པ་གཅིག་
ལས་ནམ་མཆེན་དེ། རྒྱལ་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། འགྲེལ་
པའི་ཉིང་དགོས་ཅ་པའི་མིན་པར་བྱལ། ཤེས་ཆོས་བཤེས་འགག་པ་མི་
འཐད་ཟེར། ཤེས་ཆེན་ལྟར་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་དབྱེད། ཟེར་མོད། ཡིག་ཆར།
སྒྲིབ་དཔོན་ཤེར་འབྱུང་དེ་ལྟར་འདྲོད་པ་ལ། ཆེན་གསལ་ན་དེ། དགོས་པ་དང་
ཉིང་དགོས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་གཅིག་སྤྱད་ནམ་མཆེན་ཐོབ་པར་
བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་སྒྲིབ་ཏེ། ཆེན་གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་
ལྟར་གྲུབ་པ་ཉིད་འགྲེལ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྤྱིད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ལྷན་ཆེན་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་ཁོ་ནས་སྒྲིབ་མི་རྣམས་པས་
ཉིང་དགོས་སུ་མི་འཐད་ན། ཅ་པའི་ཉིང་དགོས་སུ་བྱུང་འདས་ཐོབ་པ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱོད་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ལ། ཡིག་ཆའི་བཤད་ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཅ་འགྲེལ་
ཉིང་དགོས་གཅིག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་དེ། རང་ལུགས་ཡིན་
པར་གོ་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་པ་གཅིག་སྤྱད་ནམ་མཆེན་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་ན། དེ་

ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཐོབ་པ་ཙུང་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་གྲུབ་ལ། དེ་
 ལྟར་ན། ཙུང་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་(༡༥) པ་མི་འགལ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞུང་དུ་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པ་ཁོ་ནས་དེ་སྐབ་མི་རྣམས་པས་
 དེའི་ཉིང་དགོས་མིན་ན། མི་གནས་པའི་ཕྱང་འདས་དེ་ཙུང་འགྲེལ་ལ་མིན་པར་
 ཐལ་བ་དང་། ཙུང་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་
 བྱི་གཞན་ལུགས་བཀག་པའི་སྒྲིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡང་། སྐབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་
 ལ་དགག་པ་བཏང་བའི་རང་གཞུང་ཡིན་པར་ཡིག་ཆའི་ལུང་འདིས་གོ་དགོས་
 ཏེ། ཆོག་གསལ་ན་རེ། ཞེས་དང་། སྐ་མ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་གོ་བར། གཞུང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་དུ་གོ་བ་དེ་
 ལ་སྒྲིངས་ཞེན་ཨ་འཐས་ཀྱིས་རང་གི་ཡིག་ཆའི་བཤད་ཚུལ་ཡང་དབྱེད་གཞིར་
 བྱས་པ་ནི་ཡང་བའི་གནས་སོ། །འདི་སྐད་དུ། རང་ཉིད་མི་ཆེར་སྐྱེས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་ཀྱི། རང་ལུགས་གཞན་ལུགས་ཅམ་ཡང་མ་བྱེད་པར། རང་གི་
 ཡིག་ཆའང་ཡིད་གཉིས་གནས་སུ་འདྲིན། རང་གི་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་གཏམ་
 འདི་མཆོར། །

༥ ཡང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་འདི། །དབྱིག་
 གཉེན་གཞུང་དུ་འབྲུལ་ནས་གཞུང་འགྲེལ་འདིར། །ཐུ་སྐབ་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པས་
 སེམས་ཅམ་དུ། །བཀྲལ་བ་མི་འགལ་ཟེར་སྟེན་སྒྲིལ་སྒྲིལ་། །ཞེས་པ་ལ།
 གཞུང་ལས། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཡང་། ཉི་ཁྱིའི་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་གྲགས་
 ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་པ་མི་སྒྲུང་བ་དང་། །ཞེས་མན་ངག་རྗེས་
 འབྲང་དུ་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་གསལ་ཁ་མེད་པར་གསུངས་པས། མན་
 ངག་རྗེས་འབྲང་ཚུལ་པ་པོས་ཡུམ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པ་ཞིག་(༡༦) ཉི་ཁྱི་
 ཁོ་ནའི་འགྲེལ་པར་འབྲུལ་ཟེར་རམ། ཡང་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་གཞུང་དུ་འབྲུལ་ན། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དེར་དམ་བཅའི་ཆོག་

འདྲོན་པའི་ཆེ་ཡུལ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་དམ་བཅའི་ཆོག་དང་མི་འདྲ་བར་
བྱང་བ་ཅི་ཡིན་སྟུམ། གང་ལྟར་ཡང་ཁི་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
གཞུང་འགྲེལ་སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤྲུལ་ས་མི་ལེན་ཏེ། མན་ངག་
རྗེས་འབྲང་ལས། བྱང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་རྣམ་
པར་གྲོལ། ཁྱེས་བྱ་བ་སྟན་བྱང་བའོ། ཁྱེས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་
བཀྲལ་པར་སེང་བཟང་གིས་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་།
བཀྲལ་བ་མི་འགལ་ཟེར་བ་དེ། བཀྲལ་བ་མི་འཐད་ཟེར་སྟགས་སྣ་ཆོགས་སྟུ། །
ཁྱེས་པ་ཡིན་འདྲ། ཡང་།

༥ བཅུན་པའི་མ་རྟེན་རྩལ་ལ་ལྷ་མ་རྣམས། །དཔོན་འབྲེལ་སེམས་བསྟེན་
རབ་དབྱེད་ལ་སྟགས་ལ། །སྣ་ཆོགས་བཤད་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་ཤ་སྟག་ལྟེ། །དེ་ཡི་
རྣམ་འགྲེལ་ཁོད་ཏུ་མ་འབྱུར་དང་། །ཁོད་ཏུ་བཞུར་བ་དེ་ཡི་མིན་བྱིར་རོ། །རྣམ་
བྱིན་རྒྱན་དེ་མཆོད་བྱིན་ལ་ཁེལ་བཞིན། ཁྱེས་པ་ལ། བཅུན་པའི་མ་རྟེན་རྩལ་
ལ། སྦྱིར་ཡང་མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞེད་རྩལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཞིང་། བོད་སྤྲ་མས་
ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་དེར་ཅ་བའི་ཆོག་འགའ་ཞིག་མ་དྲངས་པས་ཆོག་དེ་རྣམས་……
མ་རྟེན་པར་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་འཆད་པ་ལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། དེར་
ཅ་བ་དེ་དག་མ་དྲངས་པ་ནི་གཞུང་མང་བ་སྤང་བའི་ཆེད་སྟགས་སྟུས་བསྟུས་……
པ་ཡིན་གྱི་གཏན་ནས་མ་རྟེན་པ་མིན་པར་གསུངས་ནས། ཉི་ཤིང་(༡༩) རྣམ་
འགྲེལ་འདི་བཅུན་པ་གྲོལ་ཞེ་དང་མིང་མཐུན་པ་གཅིག་གམ། འཕགས་པའི་
སྟོབ་མར་གྲགས་པའི་བཅུན་པའི་ཡིན་བརྟག་པར་བྱ་བར་གསུངས་པ་མ་……
གཏོགས་བོད་སྤྲ་མའི་འཆད་རྩལ་དེ་འབྲེལ་མེད་ཤ་སྟག་ཏུ་མ་གསུངས་པས།
དེ་ལྟར་ན། འདི་ཐད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆོག་ཀྱང་གཞུང་གི་གསུང་ལྷགས་དང་བསྟན་ན་
གཞུང་དོན་གོ་བ་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་རོ། །

༦ སྐབས་འདིར། གཞུང་ཏུ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་དང་བ་ལ་བྱང་རྩལ་གྱི་

རྒྱུའི་གཙུག་པོ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། རབ་རྩ་དང་བ་
 ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱད་ལ་སྒྲིམ་པ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་གཤམ་དང་མི་དགོ་བ་ལས་
 སེམས་ལོག་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་དམ་པ་དང་། དགོ་བ་བརྩུའི་བྱ་བ་ལམ་སྦྱོད་
 པ་ལ་འཇུག་པས་སྤྲོས་གཞུང་སྤྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་
 མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིགས་སྒྲུ་མ་ནི། སྒྲུ་མ་གསེར་སྤྱིང་པས། རྟོགས་
 དཀའི་སྤང་བར། འཕྲོ་བ་པའི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ནི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རབ་
 རྩ་དང་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་པ་འདི་དག་ཅི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། བདག་ཉིད་
 དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་རྩ་སྟོན་པས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ།
 རབ་རྩ་དང་བའི་བདག་ཉིད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 དམ་པ་དང་། དགོ་བ་བརྩུ་ལ་སྤྲོས་པའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་རབ་རྩ་སྟོན་
 པས་དེ་ལ་རབ་རྩ་དང་བའི་རང་བཞིན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་གདུལ་
 བྱའི་རྒྱད་ལ་སྒྲིམ་པ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་པར་གཤམ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལས་སེམས་
 རྣམ་པར་ལོག་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དགོ་བ་བརྩུ་ལ་འཇུག་གོ། །དེའི་དབང་
 གིས་ཀྱང་། (༡༦) རྟོན་ཐམས་ཅད་ལུན་སྤྲོམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་རྩ་ཞེས་བྱ་བར་
 དགོངས་ཏེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས། སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྷན་བསམ་མི་བྱུང་། །
 སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱང་བསམ་མི་བྱུང་། །བསམ་མི་བྱུང་ལ་དད་རྣམས་ཀྱི། རྣམ་
 པར་སྤྲོན་པ་འང་བསམ་མི་བྱུང་། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་ཉིད་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲིགས་སྒྲུ་མ་འདིས། རང་ཉིད་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་
 པར་རབ་རྩ་སྟོན་པས། ཞེས་པ་འདི། དད་པ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོ་བ་
 པའི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་སྤྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འཆད་ཚུལ་
 ནི། སྤྲོས་པའི་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གསུམ་གྱི་དྲོན་རིམ་
 བཞིན། དད་པའི་རང་བཞིན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དགོ་བ་བརྩུའི་སྦྱོད་པ་
 ལ་འཇུག་པར་བསམ་ནས། དད་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་བྱེད་པའི་

ལྷན་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ལན་རུ་དང་པའི་རང་བཞིན་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་
 ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དགེ་བ་བརྟུན་སྦྱོང་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་བཀོད་པ་
 དེ་ཉིད་སངས་བཟང་གི་དགོངས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པར་ནི་
 ལྷན་གྱང་བསྟོན་རུ་མེད་ལ། སྟོན་འདིར་ནི།

༥ འཕགས་པ་བྱམས་ནས་མཐུན་པར་རབ་སྒྲན་པས། །ཞེས་པའི་གཞུང་
གིས་བཞུན་ལ་དེ་མི་ཡང་། །དགོས་པ་གཞན་དག་འཇུག་པའི་ཆེད་བྱ་ཡིན། །
གཞན་དག་རབ་བྱ་དང་བ་བསྐྱེད་ཆེད་བྱ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་གཞན་དོན་
དགོས་པ་བཞུན། །དེ་མི་དགོས་པ་གཞན་དག་སྤོངས་སྤྲུལ་གྱིས། །འཇུག་ཆེད་དེ་
ཡང་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་(༡༠ན) གྱི། །བྱང་རྒྱལ་འཛོལ་པའི་དོན་གྱི་སྦྱིར་ཡིན་
གསུངས། །དགོས་གཉིས་བཞུན་པའི་གཞུང་གཉིས་སྔ་སྔ་ཡི། །རྒྱ་མཚན་མི་འདྲ་
དའི་སྦྱིར་གཞུང་སྔ་མ། །སྦྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་བྱ་འཆད་དགོངས་མིན་གསུངས། །
ཞེས་རང་དོན་དང་གཞན་གྱི་དགོས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གཉིས་ལ་རྒྱ་མཚན་...
མི་འདྲ་བ་དེ་ཡོད་པས་སྔ་མ་སྦྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་བྱ་འཆད་པ་དགོངས་པ་མིན་...
ཟེར། འདི་ནི་རྟོགས་དཀའི་གཞུང་ཆིག་ཅིང་ཡང་མ་མཐོང་བར་གཞུང་དོན་
བྱ་གཏན་ནས་མ་འབྲེལ་བའི་བབ་ཅོལ་སྒྲས་པར་བྱད་ལ། གཉིས་ཀ་ལ་གཞན་
དག་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་བཞིན་བྱ་སྔ་སྦྱི་གཉིས་གྱི་རྒྱ་མཚན་མི་འདྲ་...
ཟེར་བ་ཡང་ནང་འགལ་ལོ། །ད་དུང་།

༥ བཤེན་འཕགས་བྱམས་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ཡིས། །བྱམས་པ་པར་རྒྱད་
མཆོན་གསུམ་དང་པ་བཅུན། དམ་པའི་སྒྱུད་པ་དང་མཐུན་ཞེས་གསུངས་པས། །
ཉིད་འཛིན་དམ་པ་དག་བཅུད་སྒྱུད་འབྱུག་བཅུན། །ཞེས་པར་རྒྱུད་ནས་སྐྱ་
མི་མ་ཡི། །རྒྱ་མཆན་ཏུ་འཆད་དགོངས་པ་མིན་ཞེས་གསུངས། །ཞེས་འཕགས་
པ་བྱམས་པ་པར་ཉིད་ཅེས་པ་དང་། དམ་པའི་སྒྱུད་པ་དང་མཐུན་པར་ཞེས་
པ་གཉིས་སྐྱ་སྒྱུར་སྒྱུར་ནས་སྐྱ་མ་སྒྱེ་མའི་རྒྱ་མཆན་ཏུ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་
མིན་ཟེར། འདི་ནི་རང་དགས་སྒྱུར་བའི་རྟོག་བརྗོད་འབའ་ཞིག་ཏེ། རྒྱ་བརྟོག་

ཆེས་པའི་སྒྱུ་ཡིན་ནམ་དབང་ཡོད་ཀྱས་པ་གང་རིགས་ལས་འབྲེལ་ཅི་ཡང་.....
མེད་པ་མངོན་སུམ་སྟོ། །

༥ བཙུག་ལྷན་འདས་མ་ཞེས་མོགས་གཞུང་དེ་ཡིས། །འཆུག་པའི་འབྲས་བྱ་
ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་བསྟན། །ཟེར། (༡༠༥) གཞུང་དེས་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པ་ཙམ་
ཡིན་ཡང་གཙུག་པོར་ནི་ཡུམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབྱུང་གནས་ལ་ཞེས་པས་སྟོ། །

༥ རྒྱུ་སྒྲུང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་ཆོགས་བཞི། །རྣམ་དགུ་ལྷན་སྒྱུར་བཙུག་
ལྷན་འདས་ཞེས་གསུངས། །ཡེ་ལྷའི་གྲངས་རྒྱུ་དང་གཏན་མིན་འདྲ། །ཞེས་
པ་ལ། རྒྱུ་སྒྲུང་ལས། དེ་ལ་དངོས་པོའི་དོན་མ་ལུས་པར་སྟགས་སུ་རྒྱུད་པས་
མཚོག་ཏུ་རྒྱུར་པའི་སྒྲོ་མངའ་བས་ན་སངས་རྒྱས་སྟོ། །རྣམ་པ་དགུས་སྒྲོ་མཚོག་
ཏུ་རྒྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཡེ་ཤེས་དང་། བསྟན་མི་དགོས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པ་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཏུ་དཔྱད་པ་དང་། སྟགས་རྗེ་ལྷན་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་དང་། མི་ཟད་པ་ལྷན་
སྒྲུབ་ཆོགས་པ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཉིད་ལྷན་སྒྲུབ་ཆོགས་པའོ། །དབང་ལྷག་
ལྷན་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པས་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་སྟོ། །ཞེས་བཤད་ལ།
དོན་ནི། རྣམ་པ་དགུས་མཚོག་ཏུ་རྒྱུར་པའི་སྒྲོ་མངའ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་གསུངས་ལ། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་། ཞེས་པ་ནས་སྒྲ་མེད་པ་ཉིད་ལྷན་སྒྲུབ་ཆོགས་པའོ། །ཞེས་དགུ་པོ་དེ་
ངོས་ཟིན་པར་མཛད་ནས་དེའི་རྗེས་དབང་ལྷག་ལྷན་སྒྲུབ་ཆོགས་དང་ལྷན་པས་.....
བཙུག་ལྷན་འདས་ཞེས་བཙུག་ལྷན་གྱི་སྒྲ་བཤད་པར་ནི་ཆོག་ཉིད་བསྟགས་པ་
ཙམ་གྱིས་ཤེས་པས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་ཆོགས་(༡༡༥) བཞི་བཅས་དགུ་དང་

ལྷན་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་པ་གང་ན་འདུག་མིག་ཕྱིན་ས་ལྷན་ཤིག །
 དབང་ཕྱུག་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་དགའི་ནང་དུ་འདྲེན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དཔྱད་པ་བགྲངས་ནས་
 ཕྱན་ཚོགས་ཞེས་པ་གསུམ་ལས་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྦྱབ་ལ། སྒྲ་སྒྲར། འ་
 ལ་སོགས་པ་ཟླ་སྟུང་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཟླ་མེད་པ་ཉིད་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །
 ཞེས་པའི་ཚོག་མཐའི་འ་སྒྲ་དེ་མིང་ཟླ་སྟུང་པའི་ཚོགས་ཚོག་ཡིན་པས་དབང་...
 ཕྱུག་ཕྱན་ཚོགས་འདྲེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ལྷའི་བགྲངས་ཚུལ་ཟེར་བ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེར་ནམ་པ་དགའི་དང་པོ་ལྷ་ལ་ཡེ་ཤེས་སྦྱར་བ་ཅམ་
 ཡིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་འདྲེན་ཚུལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དང་གཏན་མི་
 འདྲ་ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་ལ་...
 གཤམ་པར་སེམས་པའང་དབྱུང་དགོས་ཏེ། མཐའ་དཔྱད་ནམས་སུ་ཡེ་ཤེས་
 ལྷའི་འདྲེན་ཚུལ་བཤད་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་
 འབྱུང་། །ཞེས་མེ་ཁོང་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ལས་མ་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། ཉི་ལྔ་རྒྱན་ལྔ་གཉིས་ཀར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་གྱི་
 སྐབས་སུ་མེ་ཁོང་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཤད་ལ། གཞུང་འདིར་ཡང་།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་རྟོག་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པས་དབེན་པའི་དབང་ཕྱུག་...
 དང་། ཞེས་དང་། སྐབས་བརྒྱད་པར། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ནམ་པར་དག་པ་དང་
 མེ་ཁོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཞེས་སོགས་བཤད་ན། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རོ་པོ་ཉིད་
 གྱི་སྦྱ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། (༡༡བ) ནམ་བཤད་དུའང་། མེ་ཁོང་ཡེ་ཤེས་ལ་
 སོགས་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གཞུང་ནམས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཡེ་
 ཤེས་མ་སྦྱར་བ་མང་བས་སྤྱིའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཞེས་པོ་ཚོད་བྱ་མི་རིགས་སོ། །

༥ བཞེད་དོན་སྦྱབ་ཕྱེད་ཡོན་ཏན་འདི་གསུམ་ལ། །རིན་པོ་ཆེ་དང་ཕྱལ་
 ཏུ་དབྱུང་ཏུ་མེད། །དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་གསུམ་ཆང་། །ཞེས་

ཕུལ་ཏུ་དབྱུང་ཏུ་མེད་པ་དང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གཉིས་མཁུན་གསུམ་ཅམ་ལ་...
 ཟུར་བ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སྤྱོད་བཞིའི་བཞེད་དོན་མཐར་ཐུག་
 ལ་ཟུར་ནས་མཁུན་གསུམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཟུར་ཟུར་བ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་...
 ཟུར་ཏེ། འབྲེལ་པར། བཙམ་ལྷན་འདས་མ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཕུལ་ཏུ་དབྱུང་
 ཏུ་མེད་ཅིང་། དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབྱུང་གནས་ལ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འདིའི་
 དོན་ནི་གཞུང་ལས། བཙམ་ལྷན་འདས་མ་དེ་ཡང་རྩི་འདྲ་བ་ཞིན། ཉེར་ཞིར་
 བྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་སོ་
 སོ་ལ་སྟོན་ཏེ་མཐར་ཐུག་པས་ཕུལ་ཏུ་དབྱུང་ཏུ་མེད་ཅིང་གྲངས་མང་པས་.....
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་སྤྱོད་བཞིའི་བཞེད་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་འབྱུང་
 གནས་སམ་ཟུར་ཟུར་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། གཞན་ཏུ་ན།
 དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབྱུང་གནས་ཞེས་པ་མཁུན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་ཞེས་
 པར་འགྱུར་བས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ།

༥ རང་གིས་སྦྱང་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་མི་རུས། བསྟན་ཡང་གཞན་གྱིས་
 རྟོགས་པར་མི་རུས་ལ། རྒྱལ་འབྱོར་སོ་སོ་རང་རིག་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ།
 གཞུང་ལས་ནི། རང་གིས་སྦྱང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་མི་རུས་ཤིང་། གཞན་
 གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་མི་རུས་ལ་ཞེས་(༡༩ན) གཞན་གྱིས་.....
 རང་ལ་བསྟན་པ་ལས་རྟོགས་མི་རུས་པར་གསུངས་ཀྱི་རང་གིས་བསྟན་པས་...
 གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པར་མ་གསུངས་སོ།

༦ ཤེར་བྱིན་ཕུལ་ཏུ་བྱས་པའི་དང་བ་འདི། །སོ་སོར་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཕུལ་
 བྱས་ནས། །རྒྱ་མི་གཙོ་མོར་གཟིགས་རྒྱལ་བསྟན་པའི་བྱིར། །ཕུལ་ཏུ་བྱས་པ་
 ཅན་ཞེས་གཉིས་ཀར་ཟུར། ཞེས་པར། ཤེར་བྱིན་དེ་སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཕུལ་ཏུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ཤེར་བྱིན་ལ་དང་བ་དེ་དེའི་ཕུལ་ཏུ་
 བྱས་པར་མ་གསུངས་ཏེ་གཞུང་ལས། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུལ་

དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཤེར་བྱིན་ལ་རབ་དུ་དང་བ་ནི། ཞེས་བཤད་ལ། འདི་ཡང་གསལ་ལོ།

༥ མཉམ་བཞག་རྗེས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱོལ་མི་ཞུར། མཉམ་རྗེས་རྩ་བ་གཅིག་པའི་རྗེས་སྐྱོལ་གྱིས། གཟིགས་པར་ཞུར་ན་ཡང་བྱས་དགོངས་གཅིག་འབྱུར། ཞེས་པ་ལ། བོད་སྐད་མས་མཉམ་བཞག་གིས་དྲངས་པའི་རྗེས་སྐྱོལ་གཟིགས་པར་བཤད་པ་དེ་ནི། འགྲེལ་པའི་སྐད་སྐད་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཞེས་པའི་འབྲུག་ལོན་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ས་མཐའ་ཡོད་པའི་བཤད་པ་མཛད་ལ། གཞུང་འདིར་ནི། སྐད་སྐད་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཞེས་ས་མཐའ་མེད་པའི་བཤད་པ་མཛད་ནས། ཆེག་གསལ་དུ། གཞུང་དེ་ལ་ས་མཐའ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བཤད་པ་གཉིས་མཛད་པའི་སྐད་མ་མི་འཐད་ཅིང་བྱི་མ་འཐད་པར་གསུངས་པས་རྣམ་བཤད་དང་མི་མཐུན་ནོ།

༦ རང་ནས་ཆེད་དུ་འཛིན་པའི་དགོས་པ་རང་། ལུས་ནས་བྱུག་འཆལ་བཟུས་དོན་ཡིན་གསུངས་ཀྱང་། དགོས་དང་(༡༩༧) བཟུས་པའི་སྐད་ནས་མཆམས་ཞུར་ལ། ཞུར་ན་གསེར་ཕྱིར་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀ་མཐུན། ཞེས་པ་ལ། གཞུང་འདིའི་བཤད་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཡང་རྣམ་བཤད་དུ་ལུས་ལ་ཞེས་པ་ནས་བྱུག་འཆལ་བ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བཟུས་དོན་དུ་གསུངས་པའི་གསལ་ཁ་མེད་དོ།

༧ ཆེགས་ནས་ཡིན་ནོའི་བར་ནི་དགོས་དོན་དུ། གསུངས་ཀྱང་ཆེགས་ནས་བཟོད་དེ་ཞེས་པའི་བར། བཟུས་དོན་ལ་ཞུར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལ། འགྲེལ་པའི་ཆེགས་སུ་ནས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་དགོས་དོན་དུ་གང་ནས་ཀྱང་མ་གསུངས་ཏེ། གཞུང་འདིར་ཡང་དགོས་དོན་ལས་འཕྲོས་པར་གསུངས་ཀྱི་དགོས་དོན་དུ་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞུང་ལས།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩ་འགྲེལ་གྱི་འཕྲོམ་དོན། ཆ་བའི་ཆེན་དོན་ནི། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། དགོས་དོན་དང་། བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགོས་དོན་ཏུ་གསུངས་ཟེར་བ་འདི་ནི། གཞུང་དུ། ཆེན་གས་
སྤྱན་ནང་གཙུག་པོ་ཡིན་ཅོའི་བར་ནི་དགོས་དོན་དང་། དེ་ལ་ནས་བསྐྱུས་དོན་
བར་ནི་བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོམ་གྱིང་། ཞེས་བཤད་པའི་དགོས་དོན་དང་ཞེས་
པ་འཕྲོམ་གྱིང་ཞེས་པ་དང་སྒྲེལ་མ་ཤེས་པའི་གཏམ་མོ། །

༥ དེ་ལ་ནས་བསྐྱུས་པར་ནི་བསྐྱུས་དོན་ཏུ། །བཤད་ཀྱང་བསྐྱུས་དོན་ལས་
འཕྲོམ་བཀལ་ལན་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། དེ་ལ་ནས་བསྐྱུས་དོན་བར་གྱི་གཞུང་
འདི་བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོམ་པའི་བཀལ་ལན་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། གསེར་སྤེང་
རྣམ་བཤད་གང་དང་ཡང་མི་(༡༩༩) མཐུན་ཏེ། གཞུང་དེ་གསེར་སྤེང་ལས་
བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོམ་པར་བཤད་ཀྱང་བཀལ་ལན་ཏུ་མ་བཤད། རྣམ་བཤད་
ལས་བཀལ་ལན་ཏུ་བཤད་ཀྱང་བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོམ་པར་མ་བཤད་པའི་……
ཕྱིར།

༦ དེ་ལྟར་ནས་འཐད་ཡིན་ཅོའི་བར་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་བཀལ་ལན་བསྐྱུས་པར་
གསུངས་མེད་ཀྱང་། །མཚོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོམ་བཀལ་ལན་གཞུང་དུ་དགོངས། །
ཞེས་པ་ལ། འགྲེལ་པའི་དེ་ལྟར་སྤྱད་འཆལ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་འཐད་པ་ཡིན་
ན་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི། རྣམ་བཤད་ཏུ་མཚོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོམ་
པའི་དགོས་འགྲེལ་གྱི་བཀལ་ལན་བསྐྱུས་པའི་གཞུང་ཆོན་ཏུ་བཤད་ཀྱང་།
གཞུང་ལྟར་ན། མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་བཀལ་ལན་བསྐྱུས་པའི་གཞུང་དུ་བྱེད་དགོས་
ཏེ། མཚོད་བརྗོད་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྡན་བཀལ་བའི་བཀལ་ལན་གྱི་
གཞུང་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱད་འཆལ་བ་དང་ཞེས་སོགས་མི་འདོག་ན་གཞན་མི་རྟོག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

༧ རྣམ་གཞན་རྟོག་གྱི་དབང་བྱས་གཞི་ཤེས་དང་། །དེ་ཡི་དབང་བྱས་ལས་

ཤེས་གཉིས་པོ་དེར། །འཕགས་ལམ་ཁོ་ནར་འཆད་པ་མི་འབད་གསུངས། །ཞེས་
པ་ལ། གཞུང་ནི། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ཁོ་ནར་
འཆད་པ་བྱང་མོད་དེ་ནི་མི་འབད་དེ། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་པར་སྣང་ལ། རྣམ་
བཤད་དང་ཡིག་ཆ་སོགས་སུ་རྣམ་བཞག་རྟོག་གི་དབང་རུ་བྱས་པའི་ཞེས་.....
པའི་ཞིབ་ཆ་མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཞུང་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མ་མཛད་པར་སྒྱུར་
གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་སོ་སྒྲུབ་ལ་བཞག་པ་དང་། ཉན་རང་གི་
ལམ་ཐམས་ཅད་(༡༣བ) གཞི་ཤེས་དང་། རྟོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་གི་བྱང་སེམས་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་གོང་འོག་གུན་རུ་
ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ལ་དེ་མིན་ཞེས་སུས་ཀྱང་བསྟོན་རུ་མེད་དོ། །

༥ རྒྱ་བཟུས་ཏུག་དང་རྒྱ་བཟུས་རྣམ་གཤམ་ཏུ། རྩ་བའི་གོང་འོག་གཉིས་
 ཀར་གསུངས་བཤད་ཅིས། རྒྱུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཐུག་འཇུག་ཅན་དུ་དང་།
 ཅིས་པ་ལ། རྒྱ་བཟུས་འདི་གཉིས་ལ་རྩ་བའི་གོང་ཏུ་བཤད་པ་ཞིས་དང་
 འོག་ཏུ་གསུངས། ཞིས་པ་ཡོད་ཀྱང་འོག་མ་དེ་ཡི་གེ་མ་དག་པར་གོ་དགོས་
 ཏེ། འགེལ་པར། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་རྟགས་མདོར་བསྟན་གྱི་རྩ་
 བའི་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་གསུངས་ཞིས་པ་ཡོད་ཀྱང་འོག་མ་དེ་མ་དག་པར་
 རྩེ་རང་གིས་སྐབས་བཞི་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

[illegible]

པ་ནས་བརྗོད་དེ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི། སྤར་བྱངས་ནས་མཁོད་
 བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་འགྲེལ་དང་མཆམས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་ཡིན་པར། འདི་དང་འགོག་
 པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆམས་སྦྱར་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་ཞེས་.....
 པའི་ལུང་འདིས་གྲུབ་པ་འདི་ནི་ཉ་ཅང་དཔལ་ཐལ་བའི་ལོག་བཤད་ཁོ་ན་སྟེ།
 འདི་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདིས་འཕགས་པ་བྱམས་པ་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་མཁོད་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་འགྲེལ་དང་མཆམས་སྦྱར་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཆོག་ས་ལྟ་བཅད་པ་ཞེས་སོགས་སྤྱི་
 འགྲེལ་དང་མཆམས་སྦྱར་རུ་བསྟན་པ་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། དེ་ཕྱི་
 འགྲེལ་ཡིན་པ་དང་མཆམས་སྦྱར་མིན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 ཆོག་ས་ལྟ་བཅད་པ་ཞེས་སོགས་འདི་སྤྱི་འགྲེལ་གྱི་འཕྲོས་དོན་རུ་གསལ་བར་.....
 གསུངས་པས་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་སྤྱི་འགྲེལ་ཡིན་པ་ལས་འོས་.....
 མེད་ལ། རྒྱགས་ལ་བསྟན་པའི་མཆམས་སྦྱར་གྱི་དང་པོ་ནི་འཕགས་པ་བྱམས་
 པ་ཞེས་སོགས་འདི་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་མཆམས་སྦྱར་ཡིན་པ་.....
 བསྟན་རུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆའི་པར་བྱིན་ཀྱི་ལུང་གི་
 སྟེ་མ་ལས། འགྲེལ་པའི་མཆམས་སྦྱར་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ། སྤྱི་འགྲེལ་རུ་
 གསུངས་པས། དེ་ལ་རྗེས་གང་དག་མཆམས་སྦྱར་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་གྱིས་
 དགག་པ་མཛད་ནས། རང་ལྷགས་ལ་མཁོད་བརྗོད་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་
 མཆམས་སྦྱར་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་མཆམས་སྦྱར་གཞན་ལ་མ་དེས་སོ། །
 ཞེས་པ་ཡིན་པར་ནི་ཆོག་(༡༩) ཉིད་ལ་བརྟག་པས་ཤེས་པར་རུས་པས་ལོག་
 རྟག་མི་དགོས་ལ། དེ་ལས་གཞུང་རུ་མཆམས་སྦྱར་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡོད་དོ་ཞེས་པ་འདིས་མཁོད་བརྗོད་ཀྱི་མཆམས་སྦྱར་དེ་གཞུང་ཆོན་རྒྱག་པོ་.....
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་སམ། གཞུང་ཆོན་དེ་དག་ལ་རང་

རང་གི་མཆོམས་སྒྱུར་ཚུལ་ཡོད་པར་གསུངས་ཞེས་དབྱུང་ན་དོན་ཆེའོ། །སྒྱུབ་
བྱེད་ལྷག་མ་རྣམས་སྐབས་ལཱ་པའི་ཐད་ཏུ་བརྒྱུད་པར་བྱའོ། །འདིར་མན་ངག་
རྒྱུ་འབྲུང་ལས། གྲོགས་ངན་པོར་ལ་ལམ་ངན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བའི་ལམ་ཏུ་
འབྱུལ་བ་མ་བྱེད་པར། །བདག་གིས་གོམ་བཞག་རྒྱུ་གོམ་པ་རྣམ་པར་
བཀོད་ནས་ལམ་བཟང་དག་ལ་བྱ་བྱེད་ཤོག། ཅེས་གསུངས་པ་འདི་དྲན་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །ཡང་།

༥ དེའི་ཕྱིར་དབང་རྣམ་རྒྱན་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས། །བྱུགས་རྒྱུ་སྒྱུར་ཉིད་
རྟོགས་པར་འདིས་བྱང་བྱུང་། །ལམ་ཀྱན་མཐེན་པར་ཐལ་ཚུལ་ལ་དབྱུང་དགོས། །
ཞེས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་དབང་རྣམ་གྱིས། རྒྱན་ལ་ཐོས་སོགས་
ཀྱིས་བྱུགས་པའི་རྒྱུ་སྒྱུར་ཉིད་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། བརྒྱུད་པར་བྱ་
ཉི། གཏུལ་བྱ་དབང་རྣམ་དེ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་ཏུ་ངེས་པའི་
སྒྲོ་ནས་ཡུམ་གྱི་རོ་པོ་དང་རྒྱས་པ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་དེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་.....
སོགས་ཀྱིས་འཇུག་དགོས་པར། སྒྱུབ་དཔོན་མེད་བཟང་དང་། རྒྱུ་ཡབ་སྲས།
ཀྱན་མཐེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས་ལ།
ལྷག་པར་ཏུ་ཡང་། རྒྱུ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྐབས་དང་པོར། ཆོས་ཀྱིས་
རྒྱུ་འབྲུང་རྣམས་གཅིག་(༡༥ན) ཏུ་བྲལ་སོགས་གྱི་གཏུན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་.....
ནས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུམ་གྱི་རོ་པོ་.....
དང་རྒྱས་པ་ལ་དང་བ་བྱུགས་དྲག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ལ་འོ་
ན། དབང་རྣམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་སྒྲུགས་ཆོས་དང་བྱུག་པ་སྒྱུབ་རྒྱས་ཤིང་
བསྒྱུབ་བྱའི་དོན་བསྐྱོམ་པས་གསལ་སྤང་འབྱུང་བར་སྒྱུབ་རྒྱས་ན་ལམ་ཀྱན་.....
མཐེན་པས་བྱུག་པར་ཐལ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་ཏུ་ངེས་ནས་དེ་
ལ་གོམས་ན་དེ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་འབྱུང་བར་ངེས་ན། མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་བྱུགས་པས་བྱུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་

མི་ལྷན་ཏེ། དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་དད་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ལྡན་དེ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་ན་རྒྱུ་ལ་ཐོས་
 སྐབས་ཀྱིས་ལྷན་པས་བྱུང་ན། དེས་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་ན་ལམ་ཀུན་མཁྱེན་
 པས་བྱུང་པར་ཐལ་བ་འཕངས་ནས་ཡུལ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ལྡན་ཉིད་
 རྟོགས་དགོས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལམ་ཀུན་མཁྱེན་པར་ཐལ་
 རྒྱུ་ལ་དཔྱད་ཤིང་ཤིང་ན། དབང་རྣམས་དེས་བསྐྱེད་བཅས་ལ་ལྷན་པ་ལྟ་ཞོག །
 མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དད་བ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ལྡན་ཉིད་.....
 རྟོགས་དགོས་པར་དེས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རམ་སྟེ། འདི་ཐད་ཀྱི་ནུས་
 བཤད་གཟིགས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཡང་།

༥ ཉན་རང་ཐོགས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་གཞུང་པོ་རྩེ། །མོ་གཤམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སྐབས་
 དངོས་མིན། །ཞེས་ཆོག་གསལ་གྱི་ལྷན་པ་གཞུང་(༡༥) པོ་མོ་གཤམ་རྒྱ་རོས་
 བཟུང་ནས་ཉན་རང་གི་ཡུལ་མོ་གཤམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིའི་ཡུལ་.....
 དངོས་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ནི། ཅུང་ཟད་མི་མཛེས་སམ་སྟེ། ཉན་རང་གི་
 ཡུལ་མོ་གཤམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་ན། ཉན་རང་གཉིས་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟ་བུར་
 ཐལ་བ་གང་གིས་བསྐྱེད། དེས་ན་གཞུང་དོན་དངོས་ནི་འདི་ལྟར། ཆོག་གསལ་
 ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཞུང་པོ་ལ་སྐབས་པ་ལྟ་བུ་ནི། སྤང་
 མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་འདིས་ག་ལ་བསྐྱེད། ཅེས་ཉན་རང་ལ་གཞུང་པོ་
 ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱི། ཉན་རང་གི་ཡུལ་གཞུང་པོ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་མིན་ལ།
 དེ་ཡང་དཔེར་ན། སྤང་མེད་རིན་པོ་ཆེས་གཞུང་པོ་སྐབས་རིགས་ངན་མི་
 བསྐྱེད་པ་ལྟར། སྐབས་འདིའི་ཡུལ་ནི་སྤང་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་གཞུང་
 པོ་ལྟ་བུའི་ཉན་རང་མི་བསྐྱེད་ཟེར་ན་འབྲེལ་གྱི། ཉན་རང་གི་ཡུལ་མོ་གཤམ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སྤང་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་འདིས་མི་བསྐྱེད་ཟེར་ན་.....
 འབྲེལ་ཅི་ཡང་མི་འོང་བར་མ་ཟད། འདུལ་བའི་སྐབས་སུ་གཞུང་པོ་དེ་སྐྱོར་

བཤད་ཅིང་། རྒྱལ་པ་འཛོགས་ཆོག་ཏུ་ཡང་། བར་ཆད་འདྲི་སྐབས་གཡུང་
པོ་ཡིན་མིན་འདྲི་བའི་ཆོག་གསལ་བར་བྱུང་བ་ལྟར། དེར་སང་ཡང་གཡུང་
པོ་ཡིན་མིན་འདྲི་སྒྲིལ་འདུག་པས་མོ་གཤམ་ཡིན་མིན་འདྲི་དགོས་ན་ཏུ་ཅང་
ཐལ་བས་གཡུང་པོ་ཟེར་བ་མོ་གཤམ་རང་མིན་སྟེ།

༥ བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་
རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཏུ། རྒྱུ་ཚལ་མི་འདྲ་ཤེས་དགོས་འདི་གཉིས་སྟེ། མ་ཤེས་
པ་ལས་ནོངས་མཁན་མང་བར་སྤང་། ཁྱེད་པ་ལ། འགྲེལ་པའི་གཞུང་
ཆོག་ཏུ་ལྟར་པའི་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འཛོག་ཚལ་ལ་གཞུང་འདི་དང་ནམ་བཤད་གཉིས་མི་
འདྲ་བར་སྤང་ཡང་། རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སྦྱར་བའི་
ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡོད། གཞུང་འདིར། ཆོག་དོན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པས་བསྒྲིག་ན་འགྲིག་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་བསམ་ན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོག་དེ་དོན་གྱི་རྟེན་
ཅམ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས། ཆོག་རྟོགས་བྱེད་དང་དོན་རྟོགས་བྱར་
གསུངས་པ་ག་ལ་ཡིན། རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེས་བརྒྱུད་པའི་དོན་དེ་རྟོགས་ཟེར་
ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལམ་སྟེ། མ་ཤེས་པས་ནོངས་མཁན་མང་བར་སྤང་ཞེས་པ་
ཤིན་ཏུ་བདེན་ཏེ་མང་ཏུ་འདུག་པས་སྟེ།

༦ གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱུད་བརྒྱུས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། ཆོག་དོན་སྐབས་
ནས་འཆད་འཇུར་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱང་། བྱས་བཞིའི་བཞིེད་དོན་ལྟར་ཆོགས་
སྦྱར་བྱས་ཞེས། གཞུང་བྱ་གཞན་ལ་བཟུན་པའི་དགོས་དོན་གཉིས། ཞེས་པ་ལ།
འདིར་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱང་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་འགྲེལ་པའི་དེས་ཀྱང་
འཆད་པར་འཇུར་བའི་ཚལ་གྱིས་ཞེས་པའི་སྐབས་ཡིན་འདུག་པས། དེས་ཀྱང་
ཞེས་པ་དོན་བརྒྱུད་ལ་བྱེད་ན་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས།
གང་དག་དེས་ཀྱང་ཞེས་པ་དོན་བརྒྱུད་དང་འཆད་འཇུར། ལུལ་ནི་ནམ་པ་

གསུམ་པོ་རྒྱ། ཞེས་སོགས་ལ་འཆད་པ་ནི། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་ཉམས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་བརྒྱད་དེས་སྤྱོད་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐབས་ཅུས་སོ་
 ཞེས་བསྟན་པ་ཡང་གཞུང་དོན་མིན་ཏེ། བསྟོན་ཕྱག་གི་ཡུལ་(༡༥) ཏུ་བཀོད་
 ཆོད་དེས་སྤྱོད་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐབས་ཅུས་སྤྱོད་པ་སྐབས་སྤྱོད་བཅས་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བསྟོན་ཕྱག་གི་ཡུལ་ཏུ་དངོས་བརྒྱད་སྤྱོད་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞུང་ལས། གོང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། བསྟོན་ཕྱག་གི་ཡུལ་ཏུ་བཀོད་ཆོད་དེས་
 སྤྱོད་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐབས་ཅུས་སྤྱོད་པ་སྐབས་སྤྱོད་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
 དང་། མ་དེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟོན་པའི་ཡུལ་ཏུ་དངོས་བརྒྱད་སྤྱོད་མ་ཟིན་པ་
 ལ་དོགས་པ་འདི་དག་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཁྱེན་གསུམ་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་
 བསྟོན་པ་ལ། ལྷག་མ་ལུང་སྒོ་ནས་མི་བསྟོན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་དགོས་པ་ལ་གང་འཇོག་ཟེར་ན། མཁྱེན་གསུམ་དེས་སྤྱོད་
 བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐབས་ཅུས་སྤྱོད་པ་འཕགས་ལ་བསྟན་པ་དེ་འཇོག །
 དགོས་པ་དེ་ལྷག་མ་ལུང་སྒོ་ནས་བསྟོན་པས་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དང་པོ་གསུམ་
 ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོན་པས་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པར་གསུངས་
 ལ། ལྷག་མ་ལུང་སྒོ་ནས་བསྟོན་པས་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ལྷ་པོ་ཉན་
 རང་གི་ཡུམ་མིན་པས་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐབས་མི་ཅུས་ཤིང་། བསྟོན་
 ཕྱག་གི་ཡུལ་ཏུ་དངོས་སྤྱོད་མ་བཀོད་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་
 བཞེད་དོན་སྐབས་ཅུས་ཤིང་། བསྟོན་ཕྱག་གི་ཡུལ་ཏུ་དངོས་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་གསལ་ལ། སྤྱོད་པ་འདི་ལྟར་ན། ལྷག་མ་ལུང་སྒོ་ནས་བསྟོན་
 པས་དགོས་པ་དེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེས་འཕགས་
 བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐབས་ཅུས་སྤྱོད་པ་འཕགས་ལ་བསྟན་པ་དགོས་པར་བཞག་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན།

མཐུན་རང་ཉིད་སྒྱུ་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་སྒྱུ་པོའི་སྤུལ་ཞེས་
འཕྱ་སྒྲིང་བྱས་པའི་ཞར་ལ་རང་ཉིད་མཐུན་པའི་སྤུལ་ཏུ་སྒྲིམ་ན་ཡང་། སྒྲིབ་
དཔོན་ཅན་གྱི་མིས། རྩོད་འཆད་ངག་ལ་མ་ངེས་པ། ཁྲིད་ཕྱིར་མི་འབྱུལ་ཚུལ་
པ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར། ཚུལ་པ་པོ་མཐུན་མི་མཐུན་བཅས་པའི་ཆོས་དེ་ལ་འོར་
འབྱུལ་ཡོད་མེད་ལ་བལྟ་དགོས་མོད། སྒྲིམ་འདིར་ནི། གཞུང་གི་དགོངས་དོན་
མ་ཡིན་པ་དང་། མ་འབྲེལ་ཞིང་བསྒྲིམ་པ། འོར་འབྱུལ་མང་ཞིང་ཆོག་གི་སྒྱུར་
ལྷགས་མི་བདེ་བ་སོགས་སྒྱུར་མང་པོ་ཞིག་སྤྱད་ཞིང་། ཐམས་ཅད་བརྗོད་ཀྱིས་
མི་ལང་ལ། རགས་རིམ་ཅན་ནི་འདིར་སྒྲིམ་པ་ལྟར་རོ། །

༥ ཡང་། དྲང་དོན་ལ་ཡང་སྒྲུབ་ཆེན་གཞན་ཏུ་དྲངས། གནས་ལྷགས་
གཞན་ཏུ་དྲངས་དགོས་འདྲིན་ཚུལ་གཉིས། འདི་ལ་དགོངས་ནས་དབྱེ་མ་སྤྱད་བ་
ལས། ཆད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི། དབང་ཏུ་མཛད་ཅིས་བྱུར་
གཉིས་སྒྲིམ་པ་ཡིན། ཞེས་དབྱེ་མ་སྤྱད་བ་ལས་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་
འཆད་པའི་སྐབས་བྱུར་གཉིས་སྒྲིམ་པ་དེ། དྲང་དོན་མདོའི་གཞན་ཏུ་འདྲིན་
ཚུལ་གཉིས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཟེར་བ་ལྟ་བུར་གོ་ན་མི་འདྲ་བས། བྱུར་
གཉིས་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་ནི། དུག་ཆར་ཡང་གསལ་བ་ལྟར། བྱུར་ཐང་མཆན་
ལས། ལྱང་གི་བྱུར་གཉིས་སྒྲིམ་པ་ལ་ངེས་དོན་ཏུ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ལྟར་ཆད་
(༡༥ན) མས་བྱུབ་ཅན་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དོན་དམ་གཙོ་བོར་སྒྲིམ་དགོས་པ་གོ་
བའི་དགོས་པ་དང་དོན་དམ་གྱི་སྒྲིམ་བསྒྲུབ་ཆོད་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པར་.....
རང་ལྷགས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་སྒྲིམ་དགོས་པ་གོ་བའི་དགོས་པ་...
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་བས་བྱུར་གཉིས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་སྒྱུར་
དགོས་སྒྱུ་ཡིན་སྟེ། ཡང་།

༥ གཉིས་པ་གཞན་ལན་དགག་པར་ཁ་ཅིག་གིས། སྒྱུ་འདི་བརྟེན་པ་ཚུགས་
ཀྱི་མདོ་དྲངས་ནས། སྒྲིམ་དང་སྒྲུབ་གཉིས་སྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པར་བྱུང། འདི་ཡི་

ཤེས་བྱེད་ཡིན་པར་གྲོ་ཚུལ་གང་། །མདོ་འདིའི་དོན་ཉིད་གང་ཡིན་དུས་པའི་གནས། །ཞེས་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་དེ་དྲུང་ས་ནས་ཡུམ་སྲས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་གྲུབ་ཟེར་མོད། འདི་ནི་གཞུང་ལས། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་ལས་རྒྱ་འདི་བརྟེན་པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གྲངས་སྟེ་མི་འགྲོ་ཡི་རྣམ་མཁྱེན་... བརྟེན་པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གྲངས་སྟེ་འགྲོའི་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ཡུམ་སྲས་རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཉན་རང་བྱུང་སེམས་སངས་རྒྱས་སྟེ་འཛིག་... ཏུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུམ་སྲས་དུས་མཉམ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། ཞེས་ཡུམ་སྲས་རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་དང་། དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་འབྲས་སྟེ་འདོད་པར་གསུངས་པ་མིན་ཞིང་། རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་དགོས་ན། བུམ་པ་རྣམ་པར་འཛིག་བྱའི་འབྲས་བྱ་དང་། ལྷ་ལྷོ་བ་རྣམ་པར་འཛིག་བྱེད་གྱི་(༡༥) རྒྱ་ཡིན་པས། བུམ་པ་དང་ལྷ་ལྷོ་བ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ཟེར་རམ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་སངས་རྒྱས་སྟེ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པ་མདོ་དེ་ཡི་དོན་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ཡུམ་སྲས་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་འཛིག་དང་། དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བར་གྲོ་ལགས། ཡང་།

༥ ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ལམ་རྣམས་འཕགས་ཕྱི་མ། །བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དེ་ལ་གསེར་ཕྱོད་ལས། །ཡུང་དོན་གསུངས་པས་རྟོགས་ལྡང་རྣམ་བཤད་ཐོགས། །ཡུམ་སྲས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་གསུངས་དགོངས་པའང་འདིའོ། །ཞེས་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་གྱི་ལམ་རྣམས་འཕགས་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དེ་... ལ་གསེར་ཕྱོད་ལས་ཡུང་དོན། བཞག་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དོན་མིན་ཏེ། གཞུང་གི་དོན་ནི། གཞན་དག་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་འཕགས་པ་གཉིས་གྱི་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ཡུམ་ཡིན་པ་དག་ལྷན་གྱི་ཡུང་དོན་དུ་.....

འདྲི་པ་ལ། འདི་མི་འཐད་དེ། དུམ་སྐས་རུས་མི་མཉམ་པ་མི་རུང་བས་ཆས་
མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་ལམ་ན་མས་རང་རྒྱད་ལྟ་བུ་ཀྱི་ཕུམ་ཡིན་པ་ལྟར་དོན་ཡིན་...
ཞེས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། ཚེད་སྤྱང་སྐབས། གཞུང་ལས་ཚེད་མཁན་དངོས་
སྲུ་བྱང་བར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་དོགས་པ་ཁོང་སྤྱང་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་འགལ་སྤྱང་རུ། སྤྱོད་འདིར།

༥ དེའི་ཕྱིར་དེ་རུས་ཚེད་མཁན་དངོས་མ་བྱུང་། ཞེས་དང་། མི་འཐད་
ཟེར་ན་ཕྱིར་ཀྱི་ཡོད་པ་ཀྱང་། སྤྱོད་དམན་རུས་སྲུ་བྱང་བའི་ངེས་པ་ཅི། ཞེས་
དང་། ཕྱིར་ན་ཆོལ་བ་དེ་དག་ཡོད་ཡོད་ཀྱང་། ཚེད་(༡༩) མཁན་དངོས་སྲུ་
བྱང་རམ་མ་བྱུང་ཞེས། འདྲེད་པ་སྤྱོད་དམན་མཉམ་གྱི་རུས་ལ་བྱུང་། ཞེས་
ཚེད་མཁན་དེ་ཕྱིར་ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་དམན་ཞེས་བཞག་པའི་རུས་སྲུ་མ་བྱུང་...
ཟེར་བའི་ཞིབ་ཆ་གནང་མོད། འདི་འདྲའི་ཞིབ་ཆ་བྱས་པ་ལས། མཆན་
འགྲེལ་བཞད་པའི་དགོངས་རྒྱུ་ལས། གསེར་ཕྱིང་ལས་བཤད་པ་རྒྱུ་སྤྱང་
གི་ཚེད་པ་མདོ་ལ་ཡིན་པས་མདོ་ལ་ཚེད་མཁན་དངོས་སྲུ་བྱང་ཞིང་དོགས་པ་...
ཁོང་སྤྱང་མིན་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་པ་འགྲེལ་ཆུང་གི་ཚེད་པ་བསྟན་
བཅོས་ལ་ཡིན་པས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཚེད་མཁན་དངོས་སྲུ་མ་བྱུང་ཞིང་དོགས་
པ་ཁོང་སྤྱང་རུ་བཤད་པའི་བྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཞིབ་ཆ་
ལེགས་སྟུམ།

༥ མཆན་པར་བཤད་པའི་ཕྱང་མཉམ་ཆོས་གསུམ་རུ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
བསྐྱུས་ཕྱིར་དེ་བས་ན། མཆན་པར་བཤད་པ་བཤད་དམ་མ་བཤད་བཤད། །
ཟེར་བའི་ཚེད་པ་བཀོད་པ་བཞད་གད་གསུངས། ཞེས་གཞུང་ལས་བཞད་གད་
ཀྱི་གནས་སྲུ་གསུངས་པ་དེ། ཚེད་པའི་སྐབས་ལ་སྤྱར་བ་མི་དགས་ཏེ། དེ་ནི་
པོད་སྤྱ་རབས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚེད་ལན་གཉིས་བཀོད་པའི་ལན་གྱི་སྐབས་སྲུ་...
གཞུང་ལས། གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བསྐྱུས་པར་རང་ཉིད་ཀྱང་

འདྲི་བཞིན་ཏུ་གཞི་མངོན་པ་ནས་བཤད་མ་བཤད་གཉིས་ག་བརྗོད་བྱར་.....
 བསྐྱུས་པ་ལ་སྒྲིན་འགྲོག་པ་ནི་བཞད་གད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འག་ཏུ་
 མངོན་པར་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པས་སོ། །
 ཞེས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་(༡༡)དེ། གོང་ཏུ་བྱངས་ནས་སྐྱ་
 རབས་པའི་རྗོད་པ་དང་སྐྱར་བ་ནི་བཞད་གད་ལས་ཀྱང་བཞད་གད་དོ། །དེའི་
 ཕྱིར། གཞུང་གི་ཆོག་གོང་འག་འདི་ལྟ་བུར་དཀྱགས་བཞིན་ཏུ་གཞན་དག་
 ཅེས་པའི་སྐོལ་བ་གསུམ་ཆར་བསྐྱུས་པའི་སྐོལ་བ་ཞེས་ཡང་ཡང་སྒྲིས་ནས།

༥ རྒྱལ་སྤྱི་དབང་རྒྱུ་མ་བཟུག་ཡན་དངོས་བཟུག། །ཞེས་གྲིལ་བ་
དེའི་ཚུད་པ་རྒྱལ་སྤྱི་དབང་རྒྱུ་མ་བཟུག་གྲུང་ཡན་དངོས་ཀྱི་བཟུག་ཞེས་
པ་དང་།

༥ དེང་སང་རིགས་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ཚུད་བསྟུ་ན། །ཟེར་ནས་རང་གི་རྟོག་བརྒྱའི་
 ཚུད་ལན་ཡང་མང་པོ་གིས་སྤང་མོད། དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་སྤང་དུ། རྒྱལ་ས་
 དང་པོ་ལྟར་ན་འབད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་ལན་
 ཀྱི་གཞུང་དུ་མཛོད་ཅིང་། འགྲེལ་པ་འདིར་གཞན་དག་སེམས་པར་འགྱུར་བ་
 མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་ཆོག་དང་འབྲེལ་སྟབས། གཞུང་ལས། གཞན་དག་གིས་
 ཚུད་པ་སྤྲ་མར་སྦྱོན་བརྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དུ་བཞེད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་འོག་ནས་……
 འཆད་པ་ལྟར་ལན་ཀྱི་གཞུང་དུ་བཞེད་པར་གསལ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ནི།
 གཞུང་དེ་ཚུད་པའི་གཞུང་དུ་མཛོད་ཀྱང་ཚུད་པ་སྤྲ་མ་ལས་འོགས་སུ་མ་ཡིན་
 པར། གང་བརྒྱུད་བྱར་བསྟུས་པ་མཛོད་བརྟགས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་
 ཏེ། རྒྱལ་ས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་ཞེས་དགུས་གཅིག་དུ་སྒྲེལ་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐུག་
 འཆལ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་གཞན་དག་སེམས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 བ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་
 ཚུད་པ་བསྟན་པར་གསུངས་པ་སོ་སོའི་ཆོག་རིས་སུ་གསལ་བས། རྣམ་ཆོག་

འདིར། གཞན་དག་ཅེས་པའི་ཚོལ་བ་ཞེས་སྐ་མ་ལས་ལོགས་སུ་དགོས་འབྲེལ་
གྱི་ཚྭ་པ་དགོད་པ་པོར་བྱས་པ་གཞུང་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་དབྱེད་དགོས་་་་
པར་སེམས། (༢༠ན) གཞན་ཡང་།

༥ སྐབས་འདིའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེའི་ཚྭ་པ་འདི། རྒྱན་ལ་སྦྱར་ནས་དངོས་སུ་
བཀོད་མཛད་གྲང་། །ཞེས་ཡ་གྲུལ་རེའི་ཚྭ་པ་རྒྱན་ལ་སྦྱར་ནས་བཀོད་ཟེར་
ནས། ཡང་། འབྲེལ་པའི་ཚྭ་པ་རྒྱན་ལ་ཡིན་གསུངས་པ། །དགོས་འབྲེལ་
སྐབས་ཡིན་ཡང་དག་མཐའ་ཡི་མིན། །ཞེས་ཡང་དག་མཐའི་ཚྭ་པ་རྒྱན་ལ་
སྦྱར་བ་མིན་ཟེར་བ་ཅི། འོ་ན། ཡ་གྲུལ་རེ་རེའི་ཚྭ་པ་ཚོས་ཅན། ཡང་དག་
མཐའི་ཚྭ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
སྐྱེས་ལས།

༥ ཅེས་པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེའི་ཚྭ་པ་འདི། །ཡང་དག་འཐའ་ཡི་དངོས་
བསྟན་ཚྭ་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ལན་ཅི་ཡོད་སེམས། སྐབས་
འདིའི་འབྲེལ་པའི་ཚྭ་པ་རྒྱན་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ཉིད་ལས། དེ་
ལྟ་བུས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་་་་་
ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ན། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །འབྲེལ་
པའི་གཞུང་འདི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེའི་ཚྭ་པའི་ལན་ལ་ས་བཅད་བཞི་བཀོད་པའི་་་
བཞི་པ་དོན་བསྐྱེད་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གསེར་
ཕྱེད་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་རྒྱན་ལ་སྦྱར་བ་གསལ་ཞིང་། ཡིག་ཆར་ཡང་། །ཁ་ཅིག་
ན་རེ། འབྲེལ་པ་འདིའི་ཚྭ་པ་ཀྱང་མདོ་ལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་སྦྱང་གི་
ཚྭ་པ་ལན་དེ་མདོ་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། བྱུང་དོན་
འཆད་པར་འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཞེས་སྐགས་དངས་འདུག་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན། (༢༠བ)

༥ སྐབས་དང་མད་ཀ་རྒྱན་མཆོད་ལན་དང་། །འབྲ་དགོས་གཞན་ཏེ་
རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་མེད་འབྱུང་། །ཞེས་སྐབས་འདིའི་ཆོད་ལན་རྒྱན་ལ་སྦྱར་ན་
རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་མེད་ཏེ་འབྱུར་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ལྟེ། །མདོར་བསྟུས་ན།
གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། འདི་སྟར་གྱི་ལན་གཉིས་ཀའི་དོན་བསྟུས་ཡིན་ལ། ཞེས་
པ་ལྟར་སྟགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ལན་གྱི་གཞུང་ཏེ་མཛད་པར་
གསལ་ལོ། །རྣམ་བཤད་ལས་ནི། གཞུང་དེ་ཆོད་གཞུང་ཏེ་བཞེད་པ་གོང་ཏེ་
བཟོད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་མོད། རྣམ་འདིར་གཞུང་དེ་གཞན་དག་ཅེས་པའི་
ཆོལ་བར་ལན་བཏབ་པའི་གཞུང་ཡིན། དེའི་ཆོད་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་སྦྱར་སྟེ་ཆོགས་ཤིག་གིས་ནས། གཞེས་པའི་
རྣམ་བཤད་སྟོབ་དཔོན་ལ་སོགས་གྱི། དགོངས་པ་རྣམས་མ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་
གིས། །ཞེས་གཞུང་དེ་རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་དངོས་ཡིན་པར་རྣམས་པ་ནི་སྦྱང་
སྟབས་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ། །ཡང་།

༦ བྱི་མ་ལྟར་ན་རྟགས་ཆོས་མ་འབྲེལ་ཚུལ། །རྒྱན་དེར་རེ་རེ་ཅམ་བསྟུས་
རྒྱན་མེད་དེ། །ཕྱམ་བཞིའི་མཛན་རྟགས་མཐེན་གསུམ་དེར་བསྟུས་སོ། །དེ་ཡི་
རྟགས་བྱལ་མཐེན་གསུམ་སྟགས་གསུམ་ཆར། །བསྟུས་པ་བཀོད་ནས་ཡང་འདི་
རྟགས་བྱལ་ལ། །རྒྱན་གྱིས་སྟགས་གསུམ་བསྟུས་པ་བཀོད་པ་རྣམས། །རྟགས་
ཆོས་དེ་དག་ཆད་མ་མ་འབྲེལ་འབྱུང་། །ཞེས་རྟགས་དེ་རྣམས་རིམ་བཞིན་
བཀོད་པ་མ་འབྲེལ་ཚུལ་གིས་པ་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་འབྲེལ་པའི་དེ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སྟགས་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་བསྟུས་པའི་བྱིར་རོ། །
ཞེས་པའི་བར་(༡༡)ཀ་གྱི་དོན་ལ། གཞུང་ལས། སྟགས་རེ་བཟོད་བྱར་བསྟུས་
ནས་ཡུམ་སྟགས་རེ་བའི་རྒྱན་ཏེ་བྱེད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟགས་གསུམ་ཆར་
བསྟུས་ནས་མཐེན་གསུམ་པའི་རྒྱན་ཏེ་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། མཐེན་གསུམ་
གྱིས་མདོན་རྟགས་མཐའ་དག་བསྟུས་པའི་བྱིར། །ཞེས་པ་འབྲེལ་པའི་དོན་ཏེ་

མཛད་ནས། རྒྱལ་གྱིས་རེ་རེ་བསྐྱས་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེ། རྒྱལ་པོ་གསུམ་ཆར་
 བསྐྱས་ཤིང་། དེས་མཐུན་གསུམ་བསྐྱས་མཐུན་གསུམ་དེས་སྐྱས་བཞིའི་མངོན་
 རྟོགས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྟགས་ཆོས་མ་འབྲེལ། མ་འབྲེལ་ཚུལ་ཡང་
 མཐུན་གསུམ་གྱིས་སྐྱས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱས་པ་དེ། མཐུན་གསུམ་གྱི་
 རྒྱལ་ཏུ་གྲུབ་ན་ཡུམ་མཐའ་དག་གི་རྒྱལ་ཏུ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་
 གྱི། རྒྱལ་གྱིས་རེ་རེ་བསྐྱས་པའི་སྒྲིབ་མེད་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མ་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་
 དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་
 མཐའ་དག་བསྐྱས་པས་ན། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ནམ་མཐུན་གསུམ་བསྐྱར་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ལ་འབྲེལ་གྱི། རྟགས་སྟོན་པ་
 ལ་སྦྱར་བ་གཏན་ནས་མ་འབྲེལ་ལོ། ཞེས་པ་འདི་གཞུང་གི་དོན་དང་འབྱེད་
 ཆོས་ཆེའོ་སྟུང་མོ། དེ་ཡང་། རྒྱལ་པོ་སྐྱ་མ་ནི། ཉ་དཔོན་ཀྱང་དགའ་དཔལ་
 བའི་རྒྱུར། ཡང་ཡུལ་གཞི་གཉེན་རྣམ་པའི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་ཡུལ་
 ཅན་མཐུན་གསུམ་བསྐྱས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མཐུན་གསུམ་གྱིས་ཁྲབ་བྱ་འཕགས་པ་
 བཞིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་བསྐྱས་པས་སོ། ཞེས་པ་
 འདི་ཡིན་འདྲ་སྟུང་། དེའི་ཕྱིར། སྐྱམ་འདིར་བཀོད་པའི་རྟགས་ཆོས་མ་འབྲེལ་
 པ་དེ་རྣམས་ནི་དེར་ཏུས་ཀྱི་སྒྲོ་གསར་བྱ་བས་ཀྱང་མི་འགོད་ན་བསྐྱར་བཅོས་
 མཛད་(༡༡) པ་པོ་ཞིག་གིས་ག་ལ་འགོད་སྟུང་མོ། འདིར་གསུམ་ཆར་བསྐྱས་
 པའི་ཆོལ་བ་གཞན་དག་ཅེས་པའི་འབྲུལ་གཞི་ནི་གཞུང་ལས། རྒྱལ་པོ་དང་
 རང་ལྷགས་གཉིས་ཀས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་བསྐྱས་པར་འདོད་པར་འདྲ་ཡང་
 ཞེས་པ་དེ་ཡིན་འདྲ་ག། རྒྱལ་པོ་སྐྱ་མ་དེ་རང་ལྷགས་དང་འདོད་པ་འདྲ་བས་
 གསུམ་ཆར་བསྐྱས་འདོད་ཀྱི་ཆོལ་བ་ལས་འོས་མེད། དེ་ཡང་གཞན་དག་
 སེམས་པར་འབྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བ་དེ་ཡིན་པར་.....

འདུག་པས་མ་ནས་དེའི་ཚྭ་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཟེར་ན་མི་འགྲིག་པས།
 ཚྭ་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན། ལན་ནི་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
 ཟེར་དགོས་བྱུང་མོད། གཞུང་དེའི་དོན་ནི། སྐབས་དེའི་སློགས་སྒྲུབ་མ་ཡ་གྲུལ་རེ་
 རེའི་ཚྭ་པ་འགོད་མཁན་དེ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་མཚུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། འདི་
 ལྟར་སློགས་སྒྲུབ་འདོད་པ་ནི། བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཞེས་སྒྲུབ་བཤད་
 ཟིན་པར་གསུངས་ལ། སྒྲུབ་ནི་གསུམ་ཆར་བསྟུན་འདོད་ཀྱི་ཚོལ་བའི་གསལ་
 ཁ་མ་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན། སློགས་སྒྲུབ་འདོད་ཚུལ་གསུམ་པོ་སློགས་
 གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ལ་དགོངས་ནས་རང་ལུགས་དང་འདོད་པ་འདྲ་བར་.....
 གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ཡང་། ལུང་འདི་དང་། འོག་གི་འདི་སྒྲུབ་གྱི་ལན་
 གཉིས་ཀའི་དོན་བསྟུ་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་གཉིས་དབྱུང་གཞི་ཆེ་བས་དབྱུང་ལྟར་.....
 དག་གིས་དབྱུང་པར་འཇུག་ཡང་།

༥ བཅུ་གཉིས་ཤེས་སྟེང་བདག་མེད་བྱེད་དང་གཉིས། ཤེས་པར་བསྟན་པ་
 ཡང་སྒྲུབ་མཁའི་དོན། ཞེས་ཟེར། འདི་ནི་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ལ། དེས་བཟུང་གི་
 དོན་དང་། གཞན་ཞིག་ལ། སྟོན་པ་འདེབས་སྐྱེའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་(༢༩ན) ཡོད་པ་མ་བྱེད་པར། སྟོན་པ་འདེབས་སྐྱེ་ཙམ་ལ་གོ་ནས་གཞུང་
 འདིར་ཡང་སྒྲུབ་ནི་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་པ། སྐྱེ་མཆེད་བརྩུ་གཉིས་ཤེས་པའི་
 སྟེང་བདག་མེད་བྱེད་དང་གཉིས་ཤེས་པ་བསྟན་པའི་དོན་ཏུ་གོ་བ་ནི། ཏ་ཅང་
 ཐལ་ཆེས་ཤིང་མི་མཛེས་སོ། །དེ་ཡང་། འགྲེལ་པར་ཡུམ་བར་མ་དྲངས་པ་ལས།
 རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རི་སྟེང་པ་འདི་ཙམ་.....
 ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་གྱི་ལམ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་
 བྱེད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་.....
 ཅས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་ཏུ། ཀྱང་སྒྲུབ་ནི་བསྟན་པ་དང་བྱེད་མ་

གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་དེ། དེས་
བཟུང་གི་དོན་འབྱེད་རིགས་ཏེ། བཟུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་སྐྱེ་མཆེད་
བཟུ་གཉིས་པོ་ལྷག་པར་དུ་དེས་པའི་དོན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཅུ་
པའི་རྒྱུ་ཀྱང་བཟང་དགོངས་རྒྱུ་ལས། བསྐྱེད་པ་ནི། གཞན་གྱི་ཟླ་པོ་ལ་སྟོས་
པ་མ་ཡིན་པར་ངོ་མོ་དང་བྱད་པར་བྱ་བྱེད་ལོགས་པ་རང་སར་ལྷག་པར་དེས་
པའམ། ཉན་ཏན་དུ་དེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། གཞུང་འདིར། གཅིག་ཕུ་
དང་ཁོ་ན་ཞེས་དེས་བཟུང་གཉིས་སྟོས་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དོ། །ཞེས་སྐབས་
བཞི་པའི་ཐད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་གུང་ཐང་པའི་མཆན་ལས་ཀྱང་།
དཔེ་ཁ་ཅིག་དུ་བསྐྱེད་ནས་སམ། ཞེས་ས་མགོ་བྱས་འདུག་པ་དེས་བཟུང་ལྟ་བུ་
ཞིག་གི་བདེ་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་དཔྱད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་། གཞུང་གཅིག་དོན་ལ་ཡབ་ལྷན་གསུམ་ག་ཡི། །ཆེན་(༢༩༧) ཟིན་མི་
མཐུན་བྱང་བ་ལོགས་དཔྱད་ན། །དོན་ལ་ཤིན་དུ་མཐུན་ཕྱིར་སྟོན་ཆེ། །
དཔྱད་ཚུལ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་འགལ་བར་འཇིན། །ཞེས་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་
པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྗེ་ཡབ་ལྷན་
གསུམ་གྱི་བཤད་ཚུལ་སོ་སོར་བཀོད་ནས་ཆེན་ཟིན་མི་མཐུན་ཡང་དོན་ལ་.....
མཐུན་ཞེས་བཤད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བསྐྱབས་ནས། ཡང་། དེ་དག་
གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་གིས་
ཞེས་བཏོན་ནས་གཞུང་མ་དག་པ་ལ་བཤད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བྱེད་པ་དུ་མ་སྤང་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་མ་རངས་པ་ལྟ་བུར།

༥ དེ་དག་གིས་ཞེས་བཏོན་ན་མ་དག་པར། །རྣམ་བཤད་གསུངས་པ་དཔྱད་
དགོས་གསེར་ཐོང་ལས། །ས་མཐའ་ཡོད་པ་བྱེད་ཆེན་བྱས་ནས་འབྲེལ། །དཔེ་ཆ་
དག་པ་རྣམས་སྟུ་ས་མཐའ་ཡོད། །ཅེས་དང་།

༦ དབང་དུ་བྱས་ཆེ་ས་མཐའ་ཡོད་པ་ནི། །མ་དག་ཡིན་པར་པར་ལ་མགོ་

མཚུངས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཉིད་དབྱང་གཞིར་བཞག་
ནས་དཔེ་དག་པར་ས་མཐའ་ཡོད་པས་ས་མཐའ་མེད་པ་མ་དག་པར་ཕར་ལ་
མགོ་མཚུངས་ཞེས་ཀྱུ་ཚབ་རྩེ་ལ་ཆོལ་འདྲོད་ཀྱི་ཟུར་ཟེའི་ཉམས་འདྲོད་པའི་
ཆོག་བྱུང་བ་ནི། མོག་ཁར་བཞག་ན་གནམ་གྱི་སྐར་མ་ལ་བསྟེན་ཟེར་བའི་དཔེ་
ལྟར་སོང་ངོ་། །ཀྱང་བཤད་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་འདི་ལ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་
རྩེ་དཔལ་ལྷན་པས། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལྷགས་བཤད་སྟུལ་བ་ལྟར་ཡིན་
ནམ་ཞེས་པར་ཕྱིན་ཟུར་མཆན་ཏུ་གསུངས་པ་ལེགས་བཤད་མཆོག་ཏུ་སེམས་
ཏེ། ཀྱང་བཤད་ནི། རྩེའི་གསུང་ཟིན་གྱིས་སྟུ་བཏབ་པ་ཡིན་པར་རྩེ་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན། འདི་སྐད་ཏུ། མར་མེའི་འོད་
ལ་འཐབ་པའི་སྤང་བྱ་ལ། །(༢༩ན) འདི་ནི་དཔའ་པོ་སྟམ་ཏུ་སྟུ་ཞིག་སེམས། །
བད་ཁམས་ཆེས་པས་རང་ཆོད་མ་བཟུང་བར། །གང་དུན་སྤྲོས་པའང་དཔའ་
ཐལ་ཆེས་པའི་རྟགས། །ཞེས་སྟེ། །ཡང་།

༥ བྱ་བ་ཞེས་ཆོག་བྱེད་པ་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཀྱང་། །འཇུག་ཚུལ་ཤེས་ཆེད་ཡབ་
ལྷན་མི་འདྲ་འབྲེལ། བྱ་བ་དེ་རྣམས་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས། བྱ་ཞེས་སྒྱུར་ན་
བྱེད་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ས་མཐའ་ཡོད་དགོས་ལམ་གསུམ་དེ་དག་གི། བྱ་
བ་སེམས་དཔས་བྱ་ཞེས་སྒྱུར་བ་ན། །འབྲེལ་ཆོག་ཡིན་ཕྱིར་ས་མཐའ་མེད་པ་
དགོས། །ཞེས་པ་ལ། བྱ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ། བྱེད་པ་དང་ལས་གཉིས་ཀྱི་ལ་
འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ། ཡབ་སྤྲོས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བར་འབྲེལ་པ་ཡིན་
ཟེར་མོད། ས་མཐའ་ཡོད་མེད་གང་གི་དབང་ཏུ་བྱས་ནའང་། འབྲེལ་པའི་བྱ་
བ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་དེ། ལྷན་འདྲིར་བཀོད་པའི་
དཔེར་བཞིན་བྱ་བ་དེ་རྣམས་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་བྱ་ཞེས་བཞིན་པའི་ཆོ་
ནའང་། བྱ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་བྱེད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ། གིས་
ཞེས་པ་དེ། བྱེད་ཆོག་ཡིན་གྱི་དེ་མ་གཏོགས་པའི་བྱེད་ཆོག་གཞན་མེད་པ་

མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བྱ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱེད་པ་ལ་
 འཇུག་ཚུལ་གང་ན་ཡོད། དཔེར་བརྗོད་ཕྱི་མ། དེ་དག་གི་བྱ་བ་སེམས་དཔས་
 བྱ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་གི་ཞེས་པ་འབྲེལ་སྒྲ་ཡིན་ཡང་། འབྲེལ་པར་དེ་དག་གི་ལམ་
 གྱི་ཞེས་པ་ནི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་མིན་ནོ། །
 དེས་ན། འབྲེལ་པའི་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་པའི་འདིའི་གི་
 ཞེས་པར་ས་མཐའ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་བྱེད་ཆོག་དང་འབྲེལ་སྒྲར་འགྱུར་
 བ་མ་གཏོགས། བྱ་བ་ཞེས་པ་བྱ་བའི་མིང་རང་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་མེད་
 ལ། བྱ་བྱེད་(༢༩བ) ལས་གསུམ་གྱི་ནམ་དབྱེ་འདི་ནམས་མ་ཤེས་ན། དབུ་མ་
 རིགས་པའི་དཀའ་གནད་མི་ཤེས་པར་གསུངས་པས། མ་མཐའ་ལའང་།
 འཇུག་པར། བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་
 པར་རིགས་མ་ཡིན། ཞེས་པ་འདི་གཟིགས་ནས་བྱ་བ་ཞེས་པ་དེ། བྱ་བྱེད་ལས་
 གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེས་མི་སྒྲུབ་པར་ཁྱ།

༥ དེ་ཡིས་མ་བྱས་ཆོག་དོན་འབྲེལ་བར་དཀའ། །ཞེས་པར། འདི་ཐད་ཀྱི་
 གཞུང་ལས། སྒྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་དང་། བྱེད་
 པར་དུ། ཆོག་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱུང་
 བས། ཆོག་དོན་འབྲེལ་དཀའ་བ་ཅུ་མིན་པར་ཆོག་གི་འབྲེལ་བ་དང་དོན་
 གྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སམ་བདག་གཅིག་དང་དེ་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཆད་
 མས་མ་གྲུབ་ཟེར་དགོས་སྒྲ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

༦ འོན་ཀྱང་དབང་རྒྱལ་དགོས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས། །འཇུག་དགོས་ཡིན་
 ཆེ་ཆོགས་བཅད་ཐོས་མ་ཐག །སྒྱུར་དུ་དང་བ་སྒྲེ་ཚུལ་དགོངས་པ་འཆོལ། ཞེས་
 དབང་བརྒྱལ་དགོས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་དང་།
 མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཐོས་མ་ཐག་དང་བ་སྒྲེས་པ་གཉིས་འགལ་བ་
 འདུ་བར་བསམ་ནས་དགོངས་པ་འཆོལ་དགོས་ཟེར་མོད། འབྲེལ་པར་དེ་ལ་

རབ་ཏུ་དང་བས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་དང་། གཞུང་རང་ལས་ཀྱང་། གཞན་ཡང་
མཚོད་བཟོད་ཀྱིས་དང་བ་བསྐྱེད་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་བཅས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་
སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་འཇུག་པས་དགོས་འབྱེད་ཀྱི་ངག་མཚོད་བཟོད་ཀྱི་
འག་ཏུ་བཀོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་འཇུག་པས་དགོངས་པ་བཅའ་དགོས་སྐྱེ་ཅི།
ཡང་།

༥ དགོས་སོགས་མེད་པར་འཇིན་པའི་བགོགས་བཞི་དང་། །འགལ་རྒྱུན་
གཉིས་ལ་བྱུང་པར་(༡༩) གང་ཡིན་དཔྱད། །དབྱེ་བཟུ་ཙམ་མམ་དེ་ལས་
གཞན་བྱུང་གང་། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། །འགལ་རྒྱུན་གཉིས་ནི་རིམ་པ་
བཞིན། བགོགས་བཞིའི་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས།
རྟོག་ལུན་བསྐྱེད་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་བགོགས་བཞི་སྟེ། །འདི་ལྟར་འདི་ལ་
དགོས་པ་མེད་པ་དང་། །ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐབ་མི་རུས་པ་དང་། རུས་ཀྱང་དེ་དམ་
པས་འདོད་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཡིན་ཀྱང་དེ་སྐབ་པའི་ཐབས་སྒྲ་བ་གཞན་
ཡོད་སྟམ་པའམ་ཡང་ན་དེ་འདི་ལ་མ་འབྱེད་ལོ་སྟམ་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་
མི་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །ཡང་ན་ཕྱིར་དོན་དེ་སྐབ་མི་རུས་པ་དང་། །ཡང་ན་
སྐབ་རུས་ཀྱང་བསྐྱེད་བཅས་འདི་ལས་སྐབ་མི་རུས་པར་མཐོང་ནས་མི་འཇུག་
གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །གཞུང་གི་མའི་འགལ་རྒྱུན་གཉིས་པོ་དེ། ལྷ་
མའི་བགོགས་བཞིའི་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ཡིན་པར་གཞུང་ཆོག་ཉིད་ལས་
གསལ་བའི་ཕྱིར།

༦ མདོར་ན་འབྲེལ་བཟུན་འགལ་རྒྱུན་གཉིས་པ་ལྟེན། །གཞན་གསུམ་བཟུན་
པས་འགལ་རྒྱུན་དང་སྔ་སྔམ། །ཟེར་བ་འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། །བཟོད་བྱ་བསྐྱེད་
པས་འགལ་རྒྱུན་དང་སྔ་སྔམ། །འབྲེལ་བ་བསྐྱེད་པས་འགལ་རྒྱུན་གཉིས་པ་
ལྟེན། །ཟེར་ན། གཞུང་གི་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས། དེ་ཡང་
བཟོད་བྱ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རྟོགས་པས་སྐབ་རུས་སོ་ཞེས་དང་། ཐབས་དེ་ཡང་

བསྟན་བཅས་འདི་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ན་འགལ་སྐྱེན་གཉིས་པོ་དེ་ཕྱོག་...
 པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་གིས་དགོས་པ་
 དང་ཉིང་དགོས་བསྟན་པས་བསྟན་བཅས་ལ་འཇུག་འདོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ལ། སྒྲིལ་
 སྐྱེས་ནས་ཀྱང་། དགོས་པ་དེ་སྐབ་མི་རུས་སྒྲུབ་(༡༩) པ་དང་། རུས་ཀྱང་
 བསྟན་བཅས་འདི་ལས་སྐབ་མི་རུས་སྒྲུབ་པའི་བཤེགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་
 དངོས་སུ་མི་འཇུག་པ་ལ། བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་དེར་བསྟན་པས་འགལ་སྐྱེན་
 གཉིས་པོ་དེ་ཡོག་ནས་བསྟན་བཅས་ལ་འཇུག་ཅེས་པ་ཡིན་པར་ནི། གཞུང་གི་
 ཆེན་རིས་ཉིད་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེ་ལྟར་ན་འཇུག་འདོད་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་ལ་
 བཤེགས་གཉིས། དངོས་སུ་འཇུག་པ་ལ་བཤེགས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་སྐྱེ་
 མ་གཉིས་ལ་འགལ་སྐྱེན་གཉིས་ཞེས་པ་ཡིན་པ་ཡང་གསལ་བས། སྒྲུབ་ཆེན་
 འདིར། འགལ་སྐྱེན་གཉིས་པོ་དེ་ཡོགས་ཡོགས་བར་བསམ་ནས་བཤེགས་བཞི་
 དང་འགལ་སྐྱེན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གང་ཡིན་དང་། དགོས་སྐྱེས་གསུམ་
 བསྟན་པས་འགལ་སྐྱེན་དང་པོ་ཕྱོག་ཟེར་བ་སྐྱེས་མང་པོ་ཞིག་བྱིས་ནས།
 གཞན་དག་སྐྱེ་ཆོམ་གྱི་བར་བཅུག་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡིན། བྱུང་ཆ་བྱིས།
 བརྗོད་བྱ་བསྟན་པས་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཡོག་རྟོག་དང་། དགོས་
 པ་བསྟན་པས་སྐབ་པར་མི་རུས་པར་འཛིན་པའི་ཡོག་རྟོག་གསལ་བར་འཆད་
 པ་ལ། གཞུང་འདིར་བཤད་ཚུལ་དེ་མ་འགྲིག་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་ཏུ།
 བྱུང་ཆ་བྱི་ནི་འདིས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། སྐབ་པར་མི་རུས་པ་
 དང་། འདོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐའ་
 བཞི་རྣམས་པར་བསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་གཉིས་
 སྐར་བཤད་པ་ལས་བསྒྲིག་ནས་འཆད་ཀྱང་འགྲིག་པར་མ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདིས་ཀྱང་དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་བསྟན་པས་འགལ་སྐྱེན་
 དང་པོ་ཕྱོག་ཟེར་བ་དེ་ཡོགས་པར་ཁྱེད་སོ། །

༥ གཤམ་ཁྱེད་ཀྱངས་ན་མི་ཉུས་གངས་དེར་གསུངས། ཀྱངས་ན་མི་བཟུངས་
གངས་(༢༥ན) རེས་མ་ཡིན་ནམ། མི་བཟུངས་ན་མི་འདི་ལ་ལྷུང་ཚུལ་གང་། རེས་
ཟེར། ཀྱངས་ན་མི་འདུ་བའི་གངས་རེས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆར་ཡང་། དེ་
ལས་མང་མི་དགོས། ཀྱངས་ན་མི་འདུ་བའི་ཁྱིར། རེས་གསུངས་པའི་ཁྱིར། མི་
འདུ་བའི་དོན་ནི། བཟུངས་བཅོས་ལ་འདུག་པའི་ཡན་ལག་བཞི་དགོས་པ་ལས་
གཅིག་མ་ཆང་ན་གཅིག་སུ་དེ་མི་འདུ་ཞེས་པའོ།

༥ འཇུག་པའི་སྒྲིབ་ཏུ་དེའི་དགོས་སྒྲིབ་པའི། རྟོགས་པ་ཡོད་ན་གསུང་
རབ་ཀྱི་དང་འགལ། ཁེས་བསྐྱེད་བཅོས་མདོན་རྟོགས་སྒྲིབ་ལ་འཇུག་པའི་
སྒྲིབ་ཏུ་དེའི་དགོས་སྒྲིབ་པའི་རྟོགས་པ་ཡོད་ན། གསུང་རབ་ཀྱི་དང་
འགལ་བའི་སྒྲིབ་ཡོད་ཟེར་མོད། དེ་འདྲའི་སྒྲིབ་ཡོད་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས།

༥ བཀྲ་གཞི་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་། །
བཀྲ་གཞི་ལྟར་ལྷོ་ཕྱོད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་།

༩ རྒྱལ་གྱི་དགོས་པ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ལ། །དག་གི་དགོས་པ་ཡོད་པར་ཕྱིན་
ཆར་གསུངས། །ཞེས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཟེར། ཀུན་དང་འགལ་བ་ལྟ་ཞོག །གཅིག་
ཙམ་དང་འགལ་ཚུལ་གྱི་གསལ་ཁ་སྟོས་རིགས་སུ་འདུག་ཀྱང་རྟོག་དཀའ་མ་
སྟུག།

༥ ཁོང་ན་ཡོད་དོན་ཤུགས་གནས་དོན་ཡིན་ཟུར། །འདི་ཡི་རྣམས་སྒྲུབ་མང་
ཆོག་གང་ལ་སྒྱུར། །ཟེར། བསམ་ཆོད་ནི། འབྲེལ་པར། བརྗོད་པར་བྱ་བ་
དང་། དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་
རྣམས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཁོང་ན་ཡོད་པ་འབྲེལ་བ་གཅིག་ལས་མེད་པས།
རྣམས་ཞེས་མང་ཆོག་སྒྱུར་བ་ཅི་ཡིན་སྟུང་པ་ཡིན་མོད། དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་
པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རྣམས་སྒྲུབ་དེ། བརྗོད་བྱ་དགོས་པ་ཉིང་དགོས་ཁོང་ན་ཡོད་
པའི་འབྲེལ་བ་སྟེ་བཞི་ཁ་ལ་སྒྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། (༢༥༥) ཆོག་གང་ཞིག་གང་

དང་འབྲེལ་དགོས་ན་བར་ཐག་རིང་ཡང་འབྲེལ་ཆོག་པ་ནི། གཞུང་ལུགས་པ་
སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བ་དེ། ཁྱིམ་ན་
འདུག་ཀྱང་དེ་དང་དེར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར།

༥ ཁྱིམ་ན་གནས་དོན་རྒྱུ་པ་དེའི་ལན་དུ། གསུངས་པའི་དགོས་མཁན་དེ་
ཡི་རྒྱུ་སྤྱི་དོན། ཞེས་འབྲེལ་པའི་ཁྱིམ་ན་ཡོད་པ་ཞེས་པ། སྐད་གི་རྒྱུ་པ་
ལ་སྦྱར་ཟེར་བ་འདི་ནི། རྟོག་བཟོ་འབའ་ཞིག་ཏེ། གཞུང་འདིར། འབྲེལ་བ་
སྤྱི་མ་ཐིག་པས་དགོས་པ་ཡོད་པར་དོན་གྱི་ཁྱིམ་ན་ཡོད་པ་རྒྱུ་སྤྱི་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཁྱིམ་ན་ཡོད་པ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པས་སོ། །
ཡང་།

༦ གསེར་ཕྱོང་རྒྱང་པ་གསུམ་པས་ཉིང་དགོས་བཅུན། རྒྱུ་བཤད་བརྒྱུད་
བྱའི་བྱུང་པར་ལ་སྦྱར་བས། ཁྱི་མ་ཐུན་ཟེར་ན་ཕྱིན་ཏུ་མི་འབའ་དེ། བྱང་
མེས་ལས་གཞན་མ་སྤྱོད་རྒྱུ་མ་ཐུན་འདི། རྟོགས་བྱ་བརྒྱུད་བྱ་ཡིན་ཞེས་སྦྱར་
བའི་ཆེ། རྒྱུ་བཤད་ལྟར་དང་དེ་ཉིད་བྱུང་པའི་སྒྲི། བྱུང་པར་འདི་འདྲ་ཡིན་
ཞེས་ཉིང་དགོས་ལ། སྦྱར་ཆེ་གསེར་ཕྱོང་ལྟར་ཡིན་ཕྱིན་ཏུ་མ་ཐུན། ཟེར། འདི་
ནི་སྦྱབ་བྱེད་བསྦྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཏེ། རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་། རྒྱུ་མ་ཐུན་དེ་
བརྒྱུད་བྱ་ལ་སྦྱར་ཆེ་རྒྱུ་བཤད་ལྟར་ན་ཡིན། ཉིང་དགོས་ལ་སྦྱར་ཆེ་གསེར་
ཕྱོང་ལྟར་ཡིན། ཞེས་མི་མ་ཐུན་པར་སྦྱ་བཞིན་དུ། གཞན་ལ་མི་མ་ཐུན་ཟེར་བ་
མི་འབའ་ཅེས་བསྦྱབས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ།

༧ དེ་གཉིས་མི་མ་ཐུན་མ་ཟེར་འབྲེལ་ཆེ་རྒྱུ་། སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་ཉན་
རང་འཛིག་མི་འཛིག་ ཅེས་སྐགས་སྐབས། འབྲེལ་པ་ཆེ་རྒྱུ་མི་(༥༦) མ་ཐུན་
ཟེར་བ་མི་འབའ་དེ། ཟེར་ནས། སྦྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་ཆེ་ན། རང་ཉིད་གྱིས་
ཀྱང་། ཐུན་སྦྱང་དུ། དོན་གཉེར་མེད་པར་སྤྱོད་ཆེ་ཉན་རང་འཛིག་ འབྲེལ་
རྒྱུ་དུ། དོན་གཉེར་གྱིས་སྤྱོད་ཆེ་མི་འཛིག་ཅེས་པ་དང་། འཕགས་སེང་གཉིས་

མི་མཐུན་ཟེར་བ་མི་འབད་དེ། ཟེར་བ་ལ་སྐགས་པ་ཡང་མཚུངས་ཤིང་། ཤོང་
དུ། ཉིང་དགོས་གཅིག་ཕུ་ལ་སྐྱར་འཕགས་མེང་གཉིས། སྐྱར་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་
ནམས་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། འདིར།

༥ འཕགས་མེང་གཉིས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཡིན་ན་ཟེར། འདི་ཡང་མི་འབད་གཙུ་
ལ་དངོས་བཟུན་དུ། ཟེར་བ་དེ་ཡང་ནང་འགལ་ལོ། དེས་ན།

༥ དེང་སང་རིགས་སྐྱུ་གསེར་ཕྱོད་རྒྱུ་ན་ཡིན། རྣམ་བཤད་རྒྱུ་ན་དེ་
རྒྱུ་མིན་པ་སྐགས། ཤར་བྱུ་རི་ཡི་རྩ་དང་བ་ཡང་བཞིན། འགལ་བར་སྐྱུ་བ་
རང་མཚང་སྐྱུ་གས་བར་ཟད། ཅེས་ཚིགས་གཏམ་གཏང་བའི་ཡུལ་དུ་རང་ཉིང་
ཀྱང་ལེགས་པར་ཚུད་དེ། རྣམ་བཤད་རྒྱུ་ན་བརྗོད་བྱུ་ལ་སྐྱར། གསེར་ཕྱོད་
རྒྱུ་ན་མི་སྐྱར་བ་ཞེས་སྐྱུ་མཐུན་ཡང་ཉིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

༥ ཐེག་ཆེན་གཞུང་ལམ་འབྲས་གསུམ་འབའ་ཞིག་རྒྱུ། རྒྱུ་རྒྱང་གཙུ་
ཐོད་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལ། རྒྱུ་རྒྱང་ལས། གཙུ་ཐོད་ལས་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ། རྒྱུ་རྒྱང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙུ་ཐོད་
དབང་དུ་བྱས་ཞེས་པ་མིན་གྱི། སྐྱུ་གས་སྐྱང་གི་གཞུང་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་
ལམ་འབྲས་གསུམ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙུ་
ཐོད་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱུ་བ་
དཔོན་སྐྱུ་གས་སྐྱང་གི་གཞུང་འདིས། ཞེས་པ་ནས། ཕྱིར་(༥༦) ཐོད་བར་ཤིན་
དུ་གསལ་ལོ། ཡང་རྒྱུ་རྒྱང་གི་འདི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་ཞེས་པའི་ཐད་གྱི་
རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་གི་ལམ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་མེད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་
ཐོད་གཞུང་དང་ལམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས། ཞེས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་འདི་མེད་
ན་བྱང་ཚུབ་གསུམ་ག་མི་འབྱུང་བས་ཞེས་པ་གཉིས་གཞུང་གཅིག་གི་དོན་
ཡིན་པས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཞེས་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱེད་པར་ཡུམ་
སྐྱུ་ཅམ་ལ་བྱེད་པར་གསལ་ལ། དེའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མ་འདིར།

༥ ཤེར་མདོ་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ག་ཡང་། །མི་འབྱུང་བས་ན་གསུམ་ག་ཡི་དབང་བྱས་གསུང་། །ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ག་མི་འབྱུང་བས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ག་ཡི་ལམ་སྟོན་ཞེས་པ་... རི་ལྟར་འགྱུར་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ག་མི་འབྱུང་བས་མདོ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་ག་ཡི་ལམ་བསྟན་ཞེས་པ་དགོས་སྐྱེ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར།

༥ ཆོས་བཤེས་རྣམ་ཀུན་མདོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པ། །ཞེས་པ། ལུབ་དགོངས་རྣམ་ཀུན་མདོན་རྟོགས་མཚན་ཉིད་པ། །ཟེར་སྐྱེ་ཡིན་སྟེ། ཡང་།

༥ རང་ལུགས་བྱ་ཆོགས་སྐད་ཅིག་རྒྱད་ལྔ་ཡི། །ལུན་བྱང་གཅིག་ལ་འདོད་ཀྱང་ལྷ་མ་ལས། །ཕྱི་མ་བྱད་པར་འཕགས་པར་མི་བྱའོ་གསུངས། །ཞེས་བྱ་ཆོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་རྒྱན་ལྔ་ཡི་ལུན་བྱང་གཅིག་ལ་འདོད་པར་གོ་ན་མི་བྱང་བས། དེ་ནི་གཞུང་ལས། དེས་ན་སྐད་ཅིག་རྒྱུར་བྱ་ཆོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་རྒྱན་དང་ལྷན་ཡང་ལྷ་མ་ལས་ཕྱི་མ་བྱད་པར་བྱ་འཕགས་པར་མི་... བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་བྱང་བས། སྐད་ཅིག་རྒྱུར་བ་བྱ་ཆོགས་སྐད་ཅིག་མ། །ཡིན་ཕྱིར་རྒྱན་དང་ལྷན་ཡང་ལྷ་མ་ལས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འཁྱུར་སྟེ།

༥ རྒྱན་གྱི་མཁས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་གསུམ་དུ། །མཐར་ཐུག་འབྱུང་ས་བདུན་ག་བརྒྱས་པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བྱ་(༡༧ན) མཚན་པ་མིན་ཞེས་འདོད། །ཅིས་པ་ལས། འདི་ཐད་ཀྱི་གཞུང་ལས། དེ་ལ་རྒྱན་གྱི་མཁས་པ་དག་ན་རེ། འདི་ནི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཚན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གང་དུ་འབྱུང་ས་བདུན་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་། ལྷག་མས་རྒྱ་བསྟན་ལ། ཞེས་དང་། དེ་མདོན་སུམ་དུ་མཐུན་པ་གཅིག་རྣམ་མཐུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟ་བུ་གྱིས་ལྟ་ལ་... ཅན་མཚན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ཡང་། བ་རོལ་པོས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དང་འབྱུང་ས་བདུན་འབྲས་བྱ་དང་།

ལྷག་མ་ནམས་རྒྱ་ཡིན་པས་འདི་འདྲའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ནམ་པ་མཁུན་པ་གཅིག་...
 རྒྱ་མཁུན་ཡིན་ནི་ཞེས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་ཚུལ་ལ་སྦྱར་དགོས་ཀྱི།
 ཆོས་བརྩ་པོ་རྒྱ་དང་ནམ་མཁུན་འབྲས་སྲར་བྱས་ནས་རྒྱས་འབྲས་སུ་མཆོན་...
 ཚུལ་མིན་ཟེར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ས་རོལ་པོས་རྒྱས་འབྲས་སུ་མཆོན་པ་
 མིན་ཏེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དུ་མཐར་ཐུག་འབྱུང་ས་བརྩན་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་བ་ག་ལ་ཡིན། ཡང་།

༥ ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛམས་གྱི་ཆ་བཞག་པ་ཡང་། །རྒྱ་པ་གཉིས་སུ་
 བཞུན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། །ཞུགས་གནས་ས་མཆོམས་མི་གཅིག་བཤད་པ་ཚགས། །
 ཐུབ་དགོངས་ཚགས་ལས་དབྱིག་གཉེན་གཞུང་དུ་དྲངས། །ཞེས་ཡུམ་གསུམ་
 གནོད་འཛམས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཐུབ་དགོངས་ལས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་དུ་...
 དྲངས་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། གཞུང་དུ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛམས་
 ལས། ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མོས་སྦྱོད་ནས་བཟུང་ཏེ་ས་བརྩན་
 པའི་བར་དུ་ཚུལ་བ་དང་བཅས་ནམ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་སྦྱོད་པའི་གནས་...
 སྐབས་ཡིན་(༢༧) པར་བསྟན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ལ་གནས་པ་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱད་པ་
 ཡན་ཆད་དོན་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྐགས་གསུངས་
 ཤིང་ཞུགས་གནས་ཀྱི་ས་མཆོམས་མི་གཅིག་པར་བཤད་དོ། །ཐུབ་དགོངས་སུ།
 འགྲོ་བར་ཚུམ་པ་མོས་སྦྱོད་ཞུགས་པ་ས་དང་པོ་བརྩན་གནས་ནས་འགྲོ་བ་ས་...
 ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་བྱེད་པ་སྦྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བཤད་པ་ནི་གནོད་འཛམས་འདི་དང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
 དོན་ནི། གོང་དུ་སུ་སྟོན་རྗེས། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛམས་སྦྱོབ་དཔོན་དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡུང་དྲངས་
 པ་ནམས་གནོད་འཛམས་དེར་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ། རྗེ་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛམས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མིན་ཏེ།

སྐབ་དགོངས་སྤྱི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་བཤད་.....
 ཚུལ་ནམས་གནོད་འཛམས་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནོད་འཛམས་སྤྱི་
 ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་མོས་སྤྱི་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་བཞག །གནས་པ་
 བརྒྱད་པ་ཡན་ལ་བཞག་ནས་ས་མཆམས་མི་གཅིག་པར་བཤད་ལ། སྐབ་
 དགོངས་སྤྱི་ འགྲོ་བར་ཚུལ་པ་དང་ཞུགས་པ་དང་གནས་ནས་འགྲོ་བ་གསུམ་
 རིམ་བཞིན། མོས་སྤྱི་དང་ས་དང་པོ་བདུན་དང་སྤྱི་མ་གསུམ་ལ་བཞག་ནས་
 དེ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། གནས་ནས་འགྲོ་
 བ་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བཞག་པས། གནས་པ་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་བཞག་
 པར་ངེས་ལ། དེ་ལྟར་ན། ཞུགས་གནས་ས་མཆམས་གཅིག་པར་སྐབ་པས།
 གཞུང་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ས་མཆམས་གཅིག་མི་གཅིག་དང་།
 ཞུགས་པ་མོས་སྤྱི་ནས་བཞག་མ་བཞག་གི་རྣམ་བཞག་སྤྱི་མི་མཐུན་པ་དེ་
 འདྲ་འོང་དོན་མེད་པས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མིན་ངེས་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་.....
 ཡིན་ནམ་སྟེ། (༢༤) དེ་ལྟར་ན། གསུང་འདི་ནི་བྱ་སྟོན་རྩེ་ལ་བྱར་བ་ཞིང་
 གནོད་འཛམས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྲོ་བར་ངེས་ཤིང་
 རུས་པ་ཆེ་བ་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་འདིར། ཞིབ་དཔྱད་མེད་པར་སྐབ་དགོངས་ལས་
 ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛམས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་དུ་དྲངས། ཞེས་རྩེ་ཉིད་ལ་
 བྱར་བ་བ་ལྟ་བུས་རྩེའི་གསུང་རུས་པ་ཅན་དེ་རུས་མེད་དུ་བཏང་བར་མི་བྱའོ།
 གཞན་ཡང་། གོང་དུ།

༥ རྒྱ་མཆན་ཕྱི་མའི་སྐབ་བྱེད་མ་ངེས་པར། སྐབས་འདིར་སྐབ་ལ་རྒྱ་མཆན་
 རྒྱ་མ་ལ། །ཅི་ཡང་མ་གསུངས་པ་ཡི་དགོངས་པ་ཆོལ། །ཞེས་སྤྱི་པ་བརྗོད་དམ།
 བཅའ་སར་སླེབས་ནས་གཞན་དུ་འབྱམས་པ་མི་ལེགས་སོ། །འདི་སྐད་དུ། ཟབ་
 བརྗོད་དཀའ་གནད་དཔྱག་དཀའི་གཞུ་རྒྱུད་དེ། །རྣམ་དཔྱད་སློ་གྲོས་ཅལ་
 གྱིས་བཀྲག་པའི་ཆོ། །སློ་གསལ་ཆོགས་རྣམས་དགའ་བའི་བཞིན་མདངས་

གསལ། །མཁས་སྒྲུབ་འགའ་ཞིག་སྐྱོངས་བཞིན་དོ་གནག་སྟོན། །ཞེས་བྱའོ། །
ཡང་།

༥ ཡམ་རའི་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་མདའ་བྱང་སེམས་གྱིས། །ཞེས་པ་ལ། རྩོམ་
མདའ་བྱང་སེམས་དེ། ཡམ་རའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཡིན་པ་གཞུང་གཞན་དུ་གསལ་
ཁ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་འདིའི་ཆོག་ཟིན་ལ་ཨ་མ་ར་དང་བན་རྩུང་ནམས་.....
དཔོན་སྒྲོབ་དུ་གསུངས་གྱི། རྩོམ་མདའ་བྱང་སེམས་དང་ཨ་མ་ར་གཉིས་
དཔོན་སྒྲོབ་ཡིན་པ་མི་གསལ་ལོ། །སྐྱོང་གཞིའི་སྐབས།

༥ ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་མདོ། །ཐོས་ཞེས་དོན་ལ་ལྷུང་བས་ཆོས་
ཕུན་ཆོག་ས། །ཕུན་ཕུན་ཆོག་ས་པ་ལྟ་བུ་ཕུན་ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་ཕུན་ཆོག་ས་
ལྟའི་གུངས་འདྲེན་ལ་ཆོས་ཕུན་ཆོག་ས་འདྲེན་མོད། །སྐྱོང་གཞིའི་དོན་ཐམས་
ཅད་ཕུན་ཆོག་ས་ལྟར་བསྐྱུས་ནས་འཆད་ན་མཛད་པ་ཕུན་ཆོག་ས་འདྲེན་པ་.....
འཐད་དེ། ཉ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་དཔལ་བའི་ལྷོ་ཀ་ལས། ཏུས་སྟོན་པ་གནས་
འཁོར་(༢༤) མཛད་པ་ཕུན་ཆོག་ས་བཅས་ལྟར་སྐྱོང་གཞིའི་དོན་.....
ཐམས་ཅད་དེར་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་ཤིང་། ཨ་ཀྱ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་མཛད་
པའི་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་བཏུས་པའི་ཉེར་མཁོ་ལས་ཕུན་ཆོག་ས་བཞིར་གསུངས་པ་
ནི། བརྒྱད་སྟོང་པར། འོད་ཟེར་འགྲུད་པ་སོགས་གྱི་སྐྱོང་གཞི་རྒྱས་པར་མ་བྱུང་
བས་མཛད་པ་ཕུན་ཆོག་ས་མི་འདྲེན་པར་ངེས་ལ། གཞན་དུ་ན་དེར་ཡང་ཆོས་
ཕུན་ཆོག་ས་འདྲེན་རིགས་པས་སོ། །

༥ སྒྲུབ་སྒྲུབ་འཁྱག་དགུ་ཡིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །དབང་བའི་པ་རྩོམ་
དམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། །རང་རིག་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་ཐོབ་པས་ན། །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དབང་དམ་པ་རྩོམ་སོན། །ཞེས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འཁྱག་དགུས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བའི་པ་རྩོམ་དམ་པ་ཐོབ་ཟེར་གྱང་། ཉེར་མཁོ་
ལས། སྒྲུབ་སྒྲུབ་འཁྱག་དགུའི་བདག་ཉིད་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དབང་བསྐྱུར་བས་

ན་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ་དང་། དམ་པ་རང་རིགས་སམ་རང་
ལམ་གྱི་པ་རྩལ་དུ་སོན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་ན་དམ་པའི་པ་རྩལ་དུ་སོན་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི། ཟུན་སྒྲུང་གི་ཡི་གེའི་མ་དག་པ་བཅས་
པའི་བཤད་པ་ཡིན་སྟེ་མོ། །

༥ ཁ་ཅིག་སྒྲ་སྒྲ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཡི། ཁྱེ་མཚན་དུ་འགོད་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་འང་
ཡང་། ཁ་ཅིག་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་བཅོམ་པའོ། དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཟག་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་རྒྱ་
མཚན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་པ་
མིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཉེར་མཁོར་གསལ། ཟུན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་རྒྱ་
ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །བཅུན་པའི་འགྲེལ་ལུགས་མི་འདྲ་ཟུན་སྒྲུང་སྟེས།
ཞེས་པ་ལ། ཟུན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་ཉེར་མཁོ་ཤིན་དུ་གསལ་ལོ། །

༦ ཀྱན་ནས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཁག་ཁྱིག་དང་། བརྒྱ་སྟོང་(༡༠) བྱག་ཅ་བྱག་
ཅུར་འཕྲོས་པ་ཡིས། ཞེས་པ་ལ། ཁྱག་ཁྱིག་དང་ཞེས་ཡར་བཅད་ན་མི་རུང་
བས་ཁྱག་ཁྱིག་སྒྲག་བརྒྱ་སྟོང་ཟེར་དགོས།

༧ དཀར་སྐྱེས་པའི་དང་ལོ་མཚན་འོད་གསལ་བ། རྒྱགས་བཅུར་བྱག་བྱག་
ཅུར་བས་བྱག་ཅུར་ཅུར། ཞེས་པ་ལ། ཉ་རྒྱུག་ལས། འོད་ཟེར་སྒྲ་སེར་དཀར་
དམར་བཅོད་དང་ཤེལ་གྱི་མདོག་སྟེ་བྱག་པོ་དེ། རྒྱགས་བཅུར་འཕྲོས་པ་བྱག་
ཅུ་སྟེ་གཙོ་བོའི་གངས་ཡིན་ལ། བྱེ་བ་ཁྱག་ཁྱིག་ནི་འཁོར་རམ། ནང་ཚན་གྱི་
གངས་སོ། ཞེས་གསུངས།

༨ དེ་སྐྱེས་ཕྱི་མ་དོན་རྣམས་རྣམས་སྐྱེས་པའི་སྟེན། ཞེས་པ་ལ། དུམ་སྟོན་
རྣམས་རྣམས་ཟེར་དགོས་པ་འདྲ།

༩ དེ་ནས་འཁོར་རྣམས་འཛིགས་པ་བྲལ་ཆེད་དུ། ཤེར་གེ་རྣམས་བརྒྱུད་ས་ཏིང་
འཛིན་སྟེ་མས་བརྒྱགས་པས། ཞེས་པ་ལ། ཟུན་སྒྲུང་དུ། དེའི་འག་དུ་དེ་བཞིན་

དུ་འཁོར་གྱི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས།
མེད་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྲུབ་པར་.....
བཞུགས་ནས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

༥ གཞུང་གི་ཕྱི་མའི་བྱང་ས་མེད་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདས་ལ་རྒྱལ་
པོས་སྐྱེས་ཀྱི། ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཚུན་ཆད་འཇིག་རྟེན་ཁམས། ཁམས་
སྐྱེས་མེད་པའི་ཁམས་སྐྱེས་འདིས་ན། ཞེས་པ་ལ། གཞོད་འཛིན་ལས།
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་བསྟན་པ་ནི་དེའི་བར་གྱི་འཇིག་...
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་བཞུགས་པའི་བྱང་མེས་རྣམས་གཤེགས་པར་...
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། བར་གྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་ཅིང་འོང་ནས་ཞེས་དང་། ཉ་རྒྱུག་ལས།
བར་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མཆོད་ཅིང་(༢༡) རྒྱན་ནས་ཤུག་བྱུང་པ་ལ་.....
ཤུག་འཆལ་ཞིང་བསྟན་ཆོག་གསལ་ཏེ་སྐྱེས་བསྐྱར་བ་ལུལ་སོ། ཞེས་གསུངས་
པ་འདི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་དེ་ཚུན་ཆད་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་མེས་...
བཞུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་ལྷང་དེས་གོ་དགོས་
པ་ལ། སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཁམས་སྐྱེས་འདིས་གོ་བཅེར་བ་ནི། ཉ་ཅང་
ཅིངས་ཤིང་མཐོང་བྱ་ཆུང་བའི་སྒྲུབ་ནོ། །

༦ ཆོ་འབྲུལ་རྣམས་ཀྱི་མིང་རྣམས་འདི་ནས་བྱིས། ཞེས་ཆོ་འབྲུལ་དེ་རྣམས་
ཀྱི་མིང་སྒྲུབ་འདིར་གསར་དུ་བྱིས་པ་ཡིན་བཅེར་མོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་གསར་
དུ་འབྲི་དགོས་པ་མིན་ཏེ། ཆོ་འབྲུལ་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྒྱན་སྒྲུང་དུ། ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་དང་། མེད་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་ཞེས་ཉིང་རེ་འཛིན་
དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། བར་པ་གཉིས་ལ། རང་བཞིན་གྱི་
སྐྱེས་ཐམས་པ་བསྟན་ནོ། ཞེས་དང་བདག་གི་སྐྱེས་ཐམས་པར་བསྟན་པ་ཞེས་
དང་། ཐམ་གཉིས་ལ། བདག་ཉིད་མཆོངས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་དང་།

རང་རང་གི་གནས་སུ་འཁོད་ནས་རང་རང་གི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནམས་་་་
 གྱི་བསྐྱེད་གསལ་བའི་ཆོག་དང་པར་སྤྲུལ་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་སྣང་་་
 བའི་ཆོ་འཕྲུལ་ནམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ཆོ་འཕྲུལ་
 ས་སའི་བརྟ་ཆད་མཛད་པར་ངེས་ལ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛམས་ལས་ཀྱང་།
 ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དང་། སང་གེ་ནམ་པར་
 རྩལ་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་གཉིས། རྩལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་སྤྲུལ་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་།
 ཕྱན་རྒྱབས་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གཉིས། ཆོས་སྣང་ལ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནམ་པར་
 བསྐྱེད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། འཁོར་སྤྱད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གཉིས་བཅས་གསུངས།
 སྣམ་འདིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དང་། སང་གེ་ནམ་
 (༡༠ན) བསྐྱེདས་གཉིས། རྩལ་གྱིས་མཐུན་པ་དང་། བ་མལ་སྤྱར་
 རྟེན་གཉིས། ཆོས་སྣང་ལ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་སྣང་དང་། འཁོར་སྤྱད་ཆོ་
 འཕྲུལ་གཉིས་ཞེས་བརྟ་ཆད་གསར་དུ་བྱས་ཟེར་བ་འདི་ནམས་ཀྱང་དོན་དང་
 འབྱུར་མི་འབྱུར་དང་། གཞུང་གི་མཆོམས་སྤྱུ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་དགོས་
 པ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །ཉ་རྟེན་ལས་ནི། མཛད་པ་སྤྲུལ་ཆོགས་ལ་ས་
 བཅད་བཞི་བྱེད་ནས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་གྱི་ས་བཅད་དུ་མ་མདོ་ཆོག་དང་
 སྤྱར་ནས་ཤིན་དུ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། རྩེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོས། གཞུང་དུ། མདོ་དང་རྒྱན་སྤྱར་ནས་འགྲེལ་ན་མདོའི་སྤྱིང་གཞི་
 བཤད་པར་རིགས་མོད། རྒྱན་རྒྱར་དུ་འཆད་པ་ལ་ཡང་སྤྱིང་གཞི་འགོད་པ་ནི་
 ཉ་ཅང་བཤད་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུན་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྤྲུགས་མ་རངས་པ་ལྟ་བུར་
 གསུངས་པས། དེ་ལྟར། སྣམ་འདིར། སྤྱིང་གཞི་རྒྱས་པར་བཀོད་པ་འདི་ཡང་
 གཞུང་གི་དགོངས་པར་མི་འབྱུར་རམ་སྟུམ། འོན་ཀྱང་སྤྱིང་གཞི་འདིས་མཆོན་
 པའི་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་བཀོད་པ་འདི་ཀྱན་གཞུང་དོན་ལྟ་བའི་མིག་འབྱེད་་་་
 ལྟ་བུར་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་ངེས་ལགས་པས་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བའི་གནས་སོ། །

༥ ལྷག་བསམ་དག་པ་མཆན་མེད་ཚྲི་ལ་བཅས་དང་། ཚྲི་ལ་མེད་ལྷན་གྱུ་བ་
 ཚྲི་ལ་ལ་བཅུགས་པ། རྩེ་བ་གཅིག་ཐོགས་མེད་གཞིའི་བྱང་མེས་ལ། ཞེས་
 པ་ལ། བྱང་མེས་གསུམ་པ་ལ། མཆན་མེད་ལྷན་གྱུ་བ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དུམ་གསུམ་
 གནོད་འཛམས་ལས། བྱང་མེས་ནི་རྣམ་པ་ལྷ་སྟེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པ་
 དང་། ཚྲི་ལ་དང་བཅས་པར་མཆན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། མཆན་མ་
 མེད་པ་ལ་ལྷན་གྱིས་གྱུ་བ་པས་གནས་པ་དང་། རྩེ་ལ་ངེས་པ་ལ་ཞུགས་པ་
 དང་། (༡༠༥) རྩེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་འདིར་
 གཏོགས་སོ། །ས་དང་པོ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་
 དག་པའོ། །ས་བརྒྱུད་པའི་བར་དུ་ནི་ཚྲི་ལ་དང་བཅས་པར་མཆན་མ་མེད་
 པ་ལ་གནས་པ་དག་གོ། །ས་བརྒྱུད་པ་ནི་མཆན་མ་མེད་པ་ལྷན་གྱིས་གྱུ་བ་པར་
 གནས་པ་དག་གོ། །དེ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ནི་རྩེ་ལ་ངེས་པ་ལ་ཞུགས་པ་
 དག་གོ། །དེ་ཡན་ཆད་ནི་རྩེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །རྒྱུ་ལྷན་དུ་ཡང་འདི་བཞིན་གསུངས་སོ། །

༦ དེ་དག་ལ་ཆེད་རྒྱུ་ལྷན་ཆེན་ཆེན་ཆེན་། རིགས་དང་མི་རིགས་རྒྱུ་
 ལྷན་བརྒྱུད་ན་ཤེས། ཞེས་པ་ལ། རྒྱུ་ལྷན་དང་བསྐྱར་ནས་བསྐྱས་པས་དོགས་
 པ་ཅུང་ཟད་གཅིག་ནི་གོང་ལྷན་ཡིན་ཞིང་། ད་དུང་། རྒྱུ་ལྷན་གི་བཤད་ཚུལ་
 ལ་དཔག་ན། ཆོས་ལ་གྱས་པས་མཆོད་པ་དང་། ཆོས་གསུང་བའི་དུས་སྐབས་
 གཟིགས་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་གཉིས་ཀྱང་འོང་ཆོད་དུ་གོའོ། །

༧ རྒྱུ་རིགས་པ་རྣམས་རྒྱུ་ན་ལྷག་མ་རྣམས། དེ་དང་རྒྱུ་བ་རྒྱ་མཆན་
 དང་པོ་ཡིན། ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུ་རིགས་པ་རྣམས་
 རྒྱུ་བ་ན་ལྷག་མ་རྣམས་དེ་དང་རྒྱུ་བར་ཤུགས་ལ་གོ་སྟེ་དེ་ཡང་དངོས་སུ་
 བཟོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་མ་རྒྱུད་པའོ། །ཞེས་བྱང་བས་ལྷག་མ་རྣམས་མདོ་དེ་
 དང་རྒྱུ་རིགས་པར་ཤུགས་ལ་གོ་བ་དེ་རྒྱ་མཆན་དུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་

མདོ་མེད་བཞིན་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟར་ལོག་པར་བསྟན་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དུམ་དོན་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་ཐིག་པའི་ཕྱིར། ཤེར་མདོ་(༡༡༥) རྟོགས་པར་
 དཀའ། དེའི་ཕྱིར་རི་བཞིན་མ་གྲོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡི་གེར་འདྲི་བ་སོགས་
 རྒྱབ་པར་དཀའ་བ་དང་། གློ་ལས་འདོན་པ་རྣམས་ཀྱི་གློ་ལོ་རྟོགས་ཀྱི་བས་ལུང་
 གི་ཆོག་ཉམས་ནས་མི་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། མདོ་དང་པོ་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། གཞུང་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་འདི་དག་ནི་འདྲི་བ་
 ལ་སོགས་པས་དཀའ་བས་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གང་གང་དོན་ནི་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་སྐབས་འདིར་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་དེ།
 ཆོགས་བཅད་དེ་ལ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མདོ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། སྐབས་འདིར་
 བློ་སྒྲུབ་བཅའ་ཁ་ཅིག་ཏུ་མདོ་ཆོག་མི་སྤང་བ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། འཕར་གསུམ་སྤྱིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། ཞེས་པ་ཡང་།
 མདོ་མེད་བཞིན་ཏུ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་འདིར། ད་
 ལྟའི་མདོ་རྣམས་སུ་རྒྱན་ཞུགས་བར་དོར་འདའ་བ་འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་བ་……
 དང་པོ་གཉིས། སྤྱིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དང་རང་
 རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་མི་སྤང་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག ཞེགས་བཅ་
 ཁ་ཅིག་ཏུ་མི་སྤང་ཞེས་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། ཟེར་ན་
 ལན་ཅི་འདེབས། དེས་ན། གཞུང་གི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བཅའ་ཁ་ཅིག་ཏུ་
 མདོ་ཆོག་མི་སྤང་བ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྱུར་མདོ་ཡོད་མེད་ལ་མ་
 ཡིན་པས་སྐབས་བྱེད་པར་བྱའོ། །འདིར། རྣམ་བཤད་ལས། མཆོམས་སྒྱུར་འདི་
 དང་འདྲ་བར་འོག་མ་ཀུན་ལ་སྒྱུར་ནས་བཤད་པ་བྱེད་པ་ནི། རྣོངས་པ་རོ་
 མཆོར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་པས་མཁས་པས་འབད་པར་མི་བྱ་ཏེ། བ་
 སྐང་གི་མཆོན་ཉིད་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་(༡༢༣) དོན་ལྟག་པར་ཤ་འཕུངས་
 པ་དང་། མགིན་པར་པགས་པ་འཕུང་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་དགོས་པ་རེ་

ཞིག་བསྟན་བཅས་ཀྱི་གསུལ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བཤད་ལ། འདིར་
 རྟོན་ནི། སྐབས་དང་པོའི་རྒྱུ་བཤད་མཆམས་སྐྱར་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཞིབ་བཤད་
 མཛད་པ་དེ་བཞིན་རུ་མཆམས་སྐྱར་འོག་མ་ཀྱན་ལ་ཆོག་རེ་རེ་ནས་བཤད་པ་
 བྱེད་པ་ནི། རྒྱུ་ལས་པ་རྣམས་དགའ་བའི་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་བྱུར་པའི་
 རྣམ་བཤག་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དགོས་པ་མེད་པས་མཁས་པས་
 དེ་ལྟར་འབད་མི་དགོས་ཏེ། ཆོག་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་རུ་མ་བཤད་ན་ཤེས་པར་མི་
 རུས་པའི་རྒྱུ་ལས་པ་དེ་འདྲ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་གསུལ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། བ་སྤང་གི་མཆན་ཉིད་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་སྔོང་བྱ་ཟེར་བས་གོ་
 མི་རུས་པར། རོག་སོགས་འདུས་པའི་རྟོན་ནི། ལྷག་པར་ཤ་འདི་ལྟར་སྐྱབས།
 མགྱིན་པར་པགས་པ་འདི་འདྲ་འཕྱང་ཟེར་བ་སོགས་རེ་རེ་ནས་བཤད་དགོས་
 བ་ནི། རྒྱུ་ལས་པའི་ཐ་ཆད་དེ་འདྲ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་གསུལ་བྱར་མི་རུང་བ་
 བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་རྟོན་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན། རྣམ་འདིར།

༥ དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད། རྒྱུ་ལས་ཆོག་ལེའུ་བྱས་
 རྟོན་བརྒྱུར་བཞེད་དོ། གཉིས་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཉིད། རྒྱུ་
 ལས་ཆོག་ལེའུ་བྱས་རྟོན་བརྒྱ་གཅིག་བཞེད། དེ་བཞིན་འོག་མ་སྐབས་ཀྱན་ལ་
 རྒྱར་བ། རྒྱུ་ལས་པ་ངོ་མཆར་རྣམ་མཆོད་མཆན་ཉིད་བཞེད། འདོད་ནས་ནོག་
 སོགས་འདུས་རྟོན་བཤད་པ་བཞེད། རྣམ་བཤད་གསུངས་ལ། ཞེས་པ་འདི་
 རྣམས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཕྱང་དའི་རྟོན་རུ་འདི་ལ་ལམ་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ་དཔྱད་
 དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ཤིག ལྷག་པར་རུ་ཡང་། རྣམ་མཆོད་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད་བཞེད་འདོད་ནས་(༥༢བ) རོག་སོགས་འདུས་པའི་རྟོན་བཤད་པ་
 དེ། རྒྱུ་ལས་པ་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་བཤག་གི་རྟོན་རུ་གོ་བ་ནི། ཏ་ཅང་
 ཐལ་ཆེས་ཏེ། དའི་རྟོན་ནི། མཁས་སྟོན་ཞིག་གིས་ཡིན་མིན་ལ་མ་སྟོན་པར་
 སྟོན་བཤད་བྱས་ནས་རྣམ་བཤག་རུ་མ་ཞིག་སྤྲོ་བ་ན། དེགས་མཐུན་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་

པ་རྣམས་ཀྱང་ཏ་ལས་ནས་བརྟག་དབྱད་མེད་པར་དགའ་བའི་ངོ་མཆར་.....
བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་།

༥ མདོ་ལས་ཡུལ་གཉིས་གསུངས་པ་བསྟན་བཅས་སུ། །ཡུལ་ཉི་ཆེ་ལ་སྐྱར་
ཙམ་མ་ཡིན་ཀྱི། །དེ་གཉིས་ཆེད་ཏུ་བྱ་དང་ཐོབ་བྱ་ཡི། །དམིགས་པར་སྐྱར་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་བཞག། །དེ་ཉིད་མདོ་ཡི་དོན་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས། །
ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ། མདོ་ལས་ཡུལ་གཉིས་གསུངས་པ་ཡུལ་ཉི་ཆེ་ཙམ་
ལ་མ་སྐྱར་བར་ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་དང་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པར་སྐྱར་ནས་རྒྱན་ཏུ་.....
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་མདོའི་དོན་ཏུ་བཤད་ཅེས་ཟེར་མོད།
གཞུང་ལས་ནི། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་ཡུལ་གཉིས་བསྐྱས་བྱས་སུ་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་ཡུལ་ཉི་ཆེ་ལ་མི་བྱ་བར་ཡུལ་དེ་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་
བ་དང་། ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་བྱས་ནས་མཆན་ཉིད་
བཞག་པ་དེ་ཉིད་མདོའི་དོན་ཡིན་པ་ལ་དྲང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་ལ།
འདིའི་དོན་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལ་ཡུལ་གཉིས་ཉི་ཆེ་བསྐྱས་
རྒྱས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། དེའི་དགོངས་པ་ཡུལ་ཉི་ཆེ་ལ་མི་བྱ་བར་དེ་གཉིས་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་དང་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་...
ཡིན་ཟེར་ནས་དགོངས་པ་བྲངས་ལ། རྒྱན་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
བཞག་པ་དེ་ཉིད་མདོའི་དོན་ཡིན་པ་ལ་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཤེས་བྱེད་ཏུ་དྲང་...
བར་བྱའོ་ཞེས་(༡༡༥) པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་ཞེས་པ་དང་། བསྟན་པར་བྱས་
ནས་ཞེས་པ་དང་། དྲང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་གི་རྣམས་པ་འདོན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༦ དེ་ཡི་མཆན་སྐྱར་བྱེད་འགྲེལ་རྣམས་ལ་ནི། །རྒྱ་པོད་མཁས་པ་པལ་ཆེར་
དགོངས་པ་བཞིན། །སྐུ་ལ་མི་སྐྱའི་བརྒྱལ་ལྷགས་ཐོབ་ཅེས་གསུངས། །ཞེས་རྒྱ་
པོད་མཁས་པ་པལ་ཆེར་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་རྟོགས་རྒྱན་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་

ཉེར་གཅིག་ཏུ་གྲགས་ཀྱང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལ་ཤེར་འབྱུང་གིས་བསྟུས་.....
 དོན་དང་གསེར་གླིང་པ་དང་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་འགྲེལ་བཤད་མཛད་ལ། སྐབས་
 འདིའི་མཆོམས་སྒྱུར་དུ་དྲི་བ་སྡུ་ཕྱི་གཉིས་གཉིས་བྱས་ནས་གཉིས་བྱེད་དགོས་
 ཀྱང་། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་དྲི་བ་གསུམ་དུ་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་འགྲེལ་དུ་གསེར་གླིང་
 པས་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བའི་གཞི་ཡུམ་མདོ་ལ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་.....
 བས། གཞུང་དུ། འདིའི་མཆོམས་སྒྱུར་དང་ཕྱི་འགྲེལ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱ་གར་པ་
 ལ་ཅིག་དང་བོད་པ་ལ་མོ་ཆེ་ནི་དགོངས་པ་བཞིན་སྒྲིབ་ལ་མི་སྒྲིབ་འཁུལ་.....
 བྱགས་ཐོབ་པར་གྱུར་རྟོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། དེས་ན། རྒྱ་གར་པ་འགའ་
 ཟུང་ལས་མེད་པ་ལ་ཕལ་ཆེར་ཞེས་པ་མི་རིགས་སོ། །འདིར། གསེར་གླིང་པས།
 རྟོགས་དཀར། ཡུམ་ལས་ཡུལ་གཉིས་བསྟུས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པ་དེ། མདོའི་
 དོན་དང་མི་འགལ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེས་གཞུང་འདིར། བཤད་ཚུལ་དེ་མི་
 མཐད་དེ། མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་ཞེས་པའི་མདོ་ཡུམ་ལ་བྱེད་ན་ཤེས་
 འདོད་མེད། མདོ་གཞན་ལ་བྱེད་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་དགག་པ་མཛད་
 པ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། གང་དག་(༡༡༧) ཡུལ་གཉིས་ཡུམ་ལས་བསྟུས་རྒྱས་
 སུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ། མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་པ་འཆད་པ་ནི་
 མི་འཐད་དེ། ཡུམ་མདོ་ལ་ཡིན་ན་ཡུམ་མདོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་
 བསྟན་ཅས་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་འདོད་མེད་ལ། དཀོན་མཆོག་རྣམ་བཤུན་
 དང་སྒྲིང་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ལ་བྱེད་ན་དེ་ཡང་མདོ་གཞན་དང་མི་འགལ་.....
 བར་བརྟག་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྐབས་དང་ཡང་འགལ་ཏེ།
 མདོ་བཞིན་དུ་ཡིན་མིན་དང་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པའི་གཞི་ནི་བསྟན་.....
 བཅོས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཡིན་ཞིང་ཡུམ་མདོ་འདི་
 ཡི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། སྐྱེ་
 འདིར། རང་ལྷགས་དང་གཞན་ལྷགས་ཅམ་ཡང་མ་བྱེད་པར།

༥༩། གང་དག་མི་འགལ་ཡུལ་མཛད་ཤེས་འདྲི་མེད། མཛད་གཞན་ཡིན་ཆེ་
 ལུག་མེད་འགྱུར་ཞེས་འདོགས། བཀག་པ་མེད་ཀྱང་རང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅས་ཉི་ཆེ་ཁོ་ནར་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། གང་
 དག་ཅེས་པ་དང་། ལུག་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པ་གཉིས་སྒྲུབ་ནས་གཞན་གྱི་
 འདྲི་པར་སྒྱུར་བ་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། འཆད་པ་ནི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་
 འདྲི་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་རྟོགས་དཀའ། རྒྱལ་བའི་ཡུལ་ཞེས་པ་
 བཞུགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པ་དག་གིས་མདོ་
 བཞིན་ཏུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པ་དག་གིས་དེ་བཞིན་...
 ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ཏུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཀག་པ་མེད་ཀྱང་རང་ལུགས་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་པ་ཡང་མི་(༥༩) རིགས་ཏེ། བཀག་པ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ཉིད་རང་
 ལུགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དང་མི་འགལ་ཞེས་པའི་མདོ་ཡུལ་མདོ་
 ལ་བྱེད་ན་ཡུལ་མདོ་ལས་ཡུལ་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་འཆད་ཅེས་པ་ཤེས་.....
 འདྲི་མེད། གཞན་ལ་བྱེད་ན་ལུག་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། ཡུལ་ལས་བསྟན་རྒྱས་
 ཏུ་གསུངས་པ་ཞེས་མི་འགལ་བའི་གཞི་ཡུལ་ལ་བྱེད་པ། སྐབས་དང་ཡང་
 འགལ་ཏེ། བསྟན་བཅས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་མདོ་དང་
 མི་འགལ་བར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་
 མཛད་པ་གང་ཞིག རྒྱལ་བྱེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ།

༦༠། ཉེར་གཉིས་དབྱེ་བ་དོན་བཅུན་ཅུ་མ་ཡི། དཀྱུས་མས་བཤད་པའི་རྣལ་
 དོན་མ་ཡིན་ནམ། བར་སྐབས་ཆེགས་བཅད་ཅེས་སྒྱུར་སྒྱུ་མཆན་ཅི། ཞེས་པ་
 ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་དཀྱུས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པས་འཕྲོས་
 དོན་ཆེགས་བཅད་ཏུ་བསྐྱེད་པས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་

བཤད་པས། བར་སྐབས་ཞེས་སྒྲིག་པ་ནི་ཆེགས་བཅད་དེས་ལུས་ནམ་བཞག་གི་དགུས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་འཕྲོས་དོན་དབྱེ་བ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་པས། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་བཅད་ཅེས་པ་དང་། འོག་ཏུ་དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་ཞེས་སྒྲིག་པ་ཡིན་པར་གསལ་ལ། དེ་ལྟར་ན། འགྲེལ་བ་འདིར། བར་སྐབས་ཞེས་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ངེས་ལ། འོན་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་ཆེགས་བཅད་ཀྱིས་འཕྲོས་དོན་བསྟན་ལ། གདམས་ངག་གི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་ཆེགས་བཅད་ཀྱིས་འཕྲོས་དོན་མ་བསྟན་པའི་བྱད་པར་(༡༤༧) ལ་དོགས་གཙོད་དགོས་འདུག་ཀྱང་། སྒྲིག་འདིར་མ་སྒྲིག་སོ། །

༥ རྒྱས་འབྱེད་བཟུས་གསུམ་གཅིག་ཆར་གསུངས་པའི་བྱེད་པ། འོག་མར་སྐབས་དབྱེ་གསུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་གཉིས། ཁེ་འབྲུ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཆེལ། ཞེས་པ་ལ། རྒྱ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཐོག་མར་གསུངས་པའི་འཁོར་རུ་ཀྱན་དགའ་བོ་མེད་ཀྱང་བྱིས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་རུ་ཡོད་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་སྤྱོད་གཞིའི་འཁོར་རུ་ཀྱན་དགའ་བོ་ཡོད་མེད་གཉིས་མི་འགལ་བ་ལྟར་སྐབས་དབྱེ་བའི་འཁོར་གྱི་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་མི་འགལ་མོད། རྒྱས་གཅིག་རུ་གསུངས་པའི་དབང་རུ་བྱས་ནའང་། ལུས་གསུམ་གནོད་འཛུམས་ལས། སྤྱ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་བསྟུལ་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བཀའ་བསྟུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྟུང་བ་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་སྟུང་མི་རྣམས་པར་རིམ་པ་གཅིག་བཟུང་ནས་ཡང་དག་པར་བསྟུས་སོ། ཞེས་ཉན་ཐོས་གཅིག་ལ་བཀའ་བསྟུལ་པ་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བཀའ་བསྟུལ་བར་གསུངས་པས་སྐབས་དབྱེ་བའི་ཉན་ཐོས་ལ་སྤྱ་རིའི་བྱ་དང་རབ་འབྱོར་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡང་འགལ་བ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་། རིམ་པ་གཅིག་བཟུང་ནས།

• 58 •

སྐབས་སྟུ། གཅིག་ཐ་དད་ཅེས་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། ས་བཅད་གསུམ་
 པའི་སྐབས་སྟུ་ཡང་། རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཆོག་གཅིག་(༡༥༧) ཀྱང་མེད་པ་
 འདིས་ཀྱང་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ས་བཅད་གཅིག་ཡིན་པར་གོ་དགོས་རྒྱ་ཡིན་པ་
 ཡང་། འོག་གི་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པས་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཆད་དམ་
 ཟེར་བ་ནི། ཡོད་ས་བཞག་ནས་མེད་སར་བཅལ་བའི་དཔེ་དེར་སོང་བ་དང་།
 རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་ཅེས་པ་མཐོང་བཞིན་རྩ་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་
 བཅལ་བ་ཡང་རྟ་ལ་བཞོན་བཞིན་རྩ་རྟ་ཉིད་བཅལ་བའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་
 སོ། །གཞན་ཡང་། ལམ་རིམ་རྒྱུད་པ་ལས། ཐ་དད་ཚུལ་རིམ་ལྔ་ཡིན་སྟུམ་ན།
 འདི་ལ་བོད་སྐད་རབས་པ་མང་པོ་བྱམ་པ་དང་སྟུམ་བྱ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་
 དང་བྱམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོག་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ནི།
 ཐ་དད་རྒྱ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། ཀང་རྩུང་གཅིག་དངོས་པོར་མེད་པའི་
 ཐ་དད་ནི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དེ་ཐ་དད་གསུམ་ཡོད་པས་བདེན་པ་
 གཉིས་ནི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་རྩ་སྟུམ་ལ། ཞེས་ཐ་དད་རྒྱ་གཉིས་ཀ་འཕ་
 ཀང་རྩུང་གཅིག་དངོས་པོར་མེད་ན་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་རྩ་འདྲོད་
 པའི་བོད་སྐད་རབས་པའི་འདྲོད་ཚུལ་ཞིག་གསུངས་ལ། གཞུང་འདིར། འགོག་
 བདེན་དང་གཞན་གསུམ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པ། ཞེས་དང་།
 འོག་ནས་ཀྱང་། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་
 འཐད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདྲོད་ཚུལ་དེ་དང་སྟོགས་མཐུན་ཞིང་།
 འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་པ་དང་།
 འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་སོ་སོའི་
 ཐད་རྩ། གཞུང་འདིར། དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོན་བྲལ་ཀྱི་ངོ་བོར་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་
 དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་
 འགོག་བདེན་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་

རྩོམ་(༡༦ན) གཅིག་ཅེས་པ་དེ་རྩོམ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་
 འདི་ཡང་སྟོང་ཉིད་དང་འགོག་བདེན་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས།
 ཐ་དད་རྒྱུའི་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོར་མེད་ན་རྩོམ་གཅིག་ཐ་དད་གང་.....
 དུའང་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་སྤྲ་རབས་པའི་ལྷགས་དེ་དང་མཐུན་ཆེད་ཡིན་
 འདྲ་བས། དེ་ལྟར་ན། བདེན་བཞིའི་སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་
 ཅེས་པའི་ས་བཅད་འགོད་དོན་རང་མེད་དོ། །གཞུང་འདིར། བདེན་གཉིས་རྩོ་
 བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ལམ་རིམ་རྒྱུད་བ་དང་། འཇུག་རྒྱུ་
 ལས། བདེན་གཉིས་རྩོ་བོ་གཅིག་དུ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ནི་
 བཀའ་ཚཱ་སྤྱིའི་བྱད་ཡིན་པར་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བཞེད་འདུག་པ་
 བཅས་སྤྱི་གྱང་བསྒྲིགས་ནས་དབྱད་དགོས་ཀྱི། མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཅེས་
 མངས་ན་མི་མངོས་པར་འདུག་གོ། འདི་སྐད་དུ། མི་མཁས་མཁས་སྟོམ་མཁས་
 གྲགས་ལ་རེ་ནས། མི་ཤེས་ཤེས་མདོག་ཤེས་རབ་རྩལ་ཞན་པས། མི་བདེན་
 བདེན་བརྩམས་བདེན་རྩམ་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད། མི་འཐད་འཐད་ན་འཐད་རྩལ་ད་
 རྩལ་ཤིག་ཅེས་སྤྱོད། ཡང་།

༥ རྩམ་ལས་དབང་པོ་ལྟ་རྩམས་གཞན་འབྱུང་ན། ཁེས་སོགས་དང་།

༥ བད་དགའ་མདོ་འདིར་དྲུང་མེ་མིག་སྤྱུལ་། བརྒྱད་བརྒྱ་ན་སོགས་
 གསུམ་ལ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ། མང་རྒྱུང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་དབྱད་ན། རྒྱ་
 མཚན་གཞན་མེད་སྟེགས་བརྒྱ་སྟེགས་བརྒྱད་ཀྱི། ལྷལ་བྱུག་གཞིགས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་སྟེགས་བསམ། སྟེགས་བརྒྱད་རྒྱུར་ཆེ་བམས་ཅད་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་།
 སྟེགས་བརྒྱར་རྒྱུར་ཆེ་བམས་ཅད་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ། གཞིགས་པ་བྱད་མེད་མིན་པ་
 ལ་དགོངས་སམ། གང་རྒྱུ་བྱས་ཀྱང་བཟང་རྩལ་ཅི་ཞེ་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་
 པར་བྱུག་བྱུག་རྒྱུར་ནས་ནི། སྟེགས་(༡༦བ) བརྒྱར་རྒྱུར་ཆེ་སྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་
 དང་། སྟེགས་བརྒྱད་རྒྱུར་ཆེ་བརྒྱད་བརྒྱ་འབྱུང་བའི་ཆོད། ཅེས་པ་ལ། ཡིག་

ཆར། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་
 སྐགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། དབང་པོ་ལྷ་
 ཐམས་གཞན་འཇུག་ན། རྟོན་ཀྱན་འཇུག་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་
 ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། ཞེས་བྲངས། དེ་ཐད་ཀྱི་གྲང་ཐང་མཆན་ལས། ཆ་
 པའི་ཡར་ཕྱིན་ལས་ཡང་ན་བརྒྱ་ཕྱག་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཞེས་བྱེད་ན། མཆན་སྐ་
 གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ཉེ་ཞེས་བཞེད་ཀྱང་། དབྱིག་འགྲེལ་ལས་སྐ་
 སྐར་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལ་ཞེས་བྱུང་བས་ཐུན་མོང་དུ་
 རྒྱུར་བ་དང་གྲངས་བསྟུན་པ་མི་འཐད་ཅེས་བཀག་ལ། ཡང་ཡིག་ཆར། མིག་
 སྐགས་རེ་རེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མངའ་འབྱོར་བ་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར། པད་དཀར་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེས་མིག་སྐ་ལུས་གསུམ་ལ་ཡོན་ཏན་
 བརྒྱད་བརྒྱ་རེ། རྩ་ལྷེ་ཡིད་གསུམ་ལ་སྟོང་གིས་བརྒྱ་རེ་ཐོབ་པར་འཇུག་རྩ་ཞེས་
 བྲངས་ནས། མིག་སྐ་ལུས་གསུམ་ལ་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ལས་མ་བྱུང་བ་འགྲེལ་ཆེན་
 གྱིས་པད་དཀར་དང་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོར་གསུངས་པར་བཤད་ཀྱང་པོད་
 དུ་འཇུག་པའི་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོར་ལ་མི་སྟངས་དོ། ཞེས་གསུངས་པས་
 མཁས་པ་དེ་ནམས་ཀྱིས་སྟོང་གིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་།
 འདྲེན་ཚུལ་སྐགས་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ལ། སྐམ་ཆེན་འདིར་ནི། རྒྱ་མཆན་
 གཞན་མེད་ཅེན་དང་བཅེན་པར་བྱག་བྱག་རྒྱུར་ནས་ཕྱོགས་བརྒྱར་རྒྱུར་ཆོ་
 སྟོང་གིས་བརྒྱ་དང་། ཕྱོགས་བརྒྱད་རྒྱུར་ཆོ་བརྒྱད་བརྒྱ་འབྱུང་བེར་མོད། རྒྱུར་
 ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཅེན་དབང་
 པོ་དང་(༡༧ན) བཅས་པར་ཡུལ་བྱག་བྱག་བཞག་ནས། ཡུལ་བྱག་པོ་དེ་ཡང་
 ཕྱོགས་བརྒྱ་གལ་རྒྱུར་ཡང་བརྒྱ་དང་གི་ཤུ་ལས་མེད་པས་སྟོང་གིས་བརྒྱར་རི་
 ལྟར་འཇུག། གལ་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་མིག་ཤེས་སྐགས་ཡུལ་
 ཅན་ལ་ཡང་ཕྱོགས་བརྒྱ་རྒྱུར་ནས་ཕྱོགས་བརྒྱའི་ཡུལ་བྱག་དང་རྒྱུར་བས་སྟོང་

ཉིས་བརྒྱུད་འགྲུང་རོལ་ན།   མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་སངས་རྒྱས་
 ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་དུ་འདྲེན་མི་རིགས་ཏེ།   བ་མལ་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་
 གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན། མཁས་པའི་དབང་པོ་རྒྱལ་མཁན་ཆེན་
 གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་པས། བདེ་སྤྱོད་རྒྱུ་མཆོན་དུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་
 གཉིས་འདྲེན་ཚུལ་རྩི་བཅུན་པའི་སྨྱི་དོན་དུ་གསལ་གསུངས་པ་ལྟར། སྐབས་
 བརྒྱད་པའི་སྨྱི་དོན་ལས།   མིག་ཤེས་ལ་སློགས་བཞི་སྟངས་འགྲིག་ཡུལ་དུག་
 ལ་འདུག་པའི་དབང་ཤེས་དུག་དུ་སྟེན་ས་དུག་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་སློགས་བརྒྱ་.....
 བརྒྱའི་སྨྱི་དོན་རེག་བྱ་སྟེ་ཡུལ་བཞི་པོ་དེ་ལ་བརྒྱ་བརྒྱ་སྟེ་ཡུལ་བཞི་བརྒྱ་རེ་ལ་
 འདུག་པས་མིག་ཤེས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱ།   དེ་བཞིན་དུ་ན་བ་ལ་
 གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞི།   རྫ་ལ་གཟུགས་སྨྱ་རོ་རེག་བྱ་བཞི་སོགས་གཞན་
 རྣམས་ལ་ཡང་སྟར་ལྟར་སྟར་བས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འགྲུང་.....
 ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་བརྒྱད་ན་བདེའམ་སྟམ་མོ། |སློགས་བརྒྱ་ལ་
 སྟར་བས་སྟངས་ཉིས་བརྒྱ་དང་།   སློགས་བརྒྱད་ལ་སྟར་བས་བརྒྱད་བརྒྱ་
 འགྲུང་ཟེར་བ་ཡང་ནང་འགལ་ཏེ།   སློགས་བརྒྱད་ལ་སྟར་བས་བརྒྱད་བརྒྱ་
 ལས་མ་བྱུང་ན།   སློགས་(༥) བརྒྱ་ལ་སྟར་ཡང་སྟངས་ཕྱག་གཅིག་ལས་མི་
 འགྲུང་བས་སོ། །

༥ རྒྱལ་པོ་བཟུང་ཆུང་མེ་བཟུང་བཟུང་བའི་ཆོད། །ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་རྒྱུ་
ཁང་ས་རྒྱལ་ས་མ་མཐོང་བས། །དོགས་པའི་གནས་སུ་འགོད་པ་འདི་ཙམ་མོ། །
ཞེས་ཟེར་མོད། རུག་མོང་ཏུ་ཆུང་བའི་བཟུང་པ་བཅུ་གཞིས་སུ་འཁྱུར་ཚུལ་གྱི་
ཁྱེད་ས་ཞིག་དགོས་ན་ནི། རྒྱལ་མཐུན་པོ་ལྟ་བུའི་མཐུན་པས་ཀྱང་ཞལ་འཕང་
མཐོང་པའི་གོང་གི་ཆུ་དོན་གྱི་ཁྱེད་ཁྱེད་ས་སུ་ཏུང་ལ། རྒྱལ་པོ་བཟུང་ལ་ཆུང་
ནས་བཟུང་བཟུང་འཁྱུར་ཚུལ་ལ་ནི་ཁྱེད་ས་ཙམ་ཡང་འགྲིག་དགའ་བར་.....
འདུག་པས་རྒྱལ་རྒྱུ་ཁྱེད་ཁྱེད་ས་མ་མཐོང་བ་དེས་པར་བདེན་ནོ། །

༥ ཐུབ་པ་ལྟེན་དང་བཞེ་ལས་དང་མཉམ་གསུམ། ཁྱེས་པར་ར་ཡིག་ལྷག་གོ།
དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་འཁྱེད་པས་སྟ།

༥ འོ་ན་ཐོད་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་པ་ལ། ཁྱེས་པ་ནས། ཀྱན་བརྟུས་
དངོས་བཟུན་ཐོད་ཀྱིས་བ་ལ་དགོངས། ཁྱེས་པ་ལྟེན་གྱིས་ཐོད་ཀྱིས་བཞེ་
ཞུགས་པ་ལ་སྦྱར་ལམ་པ་ཡོད་པར་བཟུབས་ནས་དེ་ཉིད་གཞུང་གི་དོན་དུ་.....
བྱས་མོད། དེ་ལ་སྦྱར་ལམ་པ་མེད་དེ། ཐོད་ཀྱིས་བཞེ་ཞུགས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་
པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས། དེའི་ཞུགས་པ་མཐོང་ལམ་པར་ངེས་པ་དང་།
ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐོད་ཀྱིས་བཞེ་ཞུགས་པ་ལ་སྦྱར་ལམ་པ་བཞག་པ་དེ།
གཞུང་འདིའི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞུང་ལས། ཁ་ཅིག་ཀྱན་
བརྟུས་སུ་ཞུགས་པ་དང་པོ་སྦྱར་ལམ་ནས་བཟུང་བའི་རིགས་པ་འདི་ལ་ཡང་...
བསྐྱེས་ནས་སྦྱར་ལམ་ནས་དང་པོའི་མཆོམས་འདྲིན་པ་འང་ཡོད་དོ། ཁྱེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་དེའི་ས་མཆོམས་སྦྱར་
ལམ་ནས་བཞག་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་གཞུང་གི་ཆོག་ཟུར་ཅམ་ལ་འབྲིས་ནས་
ཐོད་ཀྱིས་བཞེ་ཞུགས་པ་ལ་སྦྱར་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཞུགས་པ་དང་པོ་ལ་
སྦྱར་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཀྱན་བརྟུས་ལས་གསུངས། ཐོད་ཀྱིས་བཞེ་ཞུགས་པ་
གཉིས་(༡༥ན) ཞུགས་པ་དང་པོ་ཡིན་པར་གཞུང་འདིར་མཛོད་འབྲེལ་གྱི་ལྷང་...
གིས་བཟུབས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་མོད། འདི་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ཉིད་པའི་ཞིབ་ཆ་སྟོག་
རྟེན་ཟེར་བ་བྱུང་པ་མཛོས་པར་གྲགས་ཆེད། ཡང་།

༥ ཐོད་ཀྱིས་ཞུགས་གཉིས་ཐུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གསུམ། རྟོགས་པ་མཚུངས་
པར་གསུངས་པས་ལྷ་གཉིས་ཀྱི། ཁ་མཆོམས་སྦྱར་ལམ་ནས་ཡོད་ཤིང་པར་བྱ། ཁྱེས་
ཞུགས་པ་དེ་གསུམ་ས་མཆོམས་མཚུངས་པར་ཐལ། རྟོགས་པ་མཚུངས་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། མཐོང་སྟོན་གཉིས་ས་མཆོམས་མཚུངས་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྟོགས་པ་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ་ལ་

ཁྱད་མེད་ཀྱང་སྒྲུབ་མཁས་མ་དག་ལ་ཕྱི་མཁས་དག་པའི་དཔེ་དོན་སྦྱར་ཚུལ་ཡོད་.....
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲུབ་ལ། ཉུག་སྒྲུབ་གཞུང་གིས་གྲུབ་སྒྲུབ། དེས་ན་གཞུང་
 འདིར། མོད་ཀྱི་ལ་པའི་ཁྱུག་སྒྲུབ་ལ་སྦྱར་ལམ་པ་བཞག་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་
 མེད་ལ། དོན་གྱིས་མོད་ཚུལ་ཡང་མེད་དམ་སྒྲུབ་སྒྲུབ། མཆོན་བྱེད་དཔེའི་སྐབས་
 འདིར་པལ་ཆེར་མཛོད་ལྷག་སྒྲུབ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་འདུག་པས་སོ། །

༥ མཛོན་པ་གོང་འོག་ཁྱུག་སྒྲུབ་པ་ཕྱི་མ་གསུམ། ཁྱབ་བྱ་གང་སྒྲུབ་བཙུན་ཚུལ་
 མི་འདྲ་བ། ཁྱེས་པ་ནས། སར་ཕྱིན་རང་ལྷག་སྒྲུབ་ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་པ། གཤམ་ཕྱིར་
 འགྲེལ་པ་འགྲེལ་སྐབས་གསལ་བར་གསུངས། ཁྱེས་པའི་བར་གྱིས་ཕྱིར་འོང་
 ཁྱུག་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ། དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་སྒྲུབ་བར་
 བཙུན་པ་དང་དྲུག་པ་ཉིད་སྒྲུབ་བར་བཙུན་པ་གཉིས་མཛོན་པ་གོང་འོག་གི་
 ལྷག་སྒྲུབ་མི་འདྲ་བར་བཤད་ནས། སར་ཕྱིན་རང་ལྷག་སྒྲུབ་ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་
 མོད། སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། གཞུང་འདི་དང་། རྒྱུ་བཤད་
 གཉིས་ཀར་ཁྱུག་སྒྲུབ་པ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་དང་ས་མཆོམས་སྐབས་གསལ་བར་
 གསུངས་པས་སོ། །(༡༤༥) འགྲེལ་པར། འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་ཁྱུག་སྒྲུབ་པ་གཅིག་
 ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་ཁྱུག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱེས་པའི་ཐད་དུ།
 གཞུང་འདིར། འདོད་ཉོན་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་ནས་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མོད་ཕྱིར་
 བཙུན་པའི། ཁྱེས་དང་། བདུན་ནམ་བཟུང་སྒྲུབ་ཤིང་དགྲུ་པ་སྒྲུབ་ཕྱིར་
 བཙུན་པའི་ཁྱེས་གསུངས་པ་ནི། སྒྲུབ་དཔོན་ཀྱན་བདུས་ལྷག་སྒྲུབ་ལ་གཙོ་བོར་
 བཙུན་པའི་ཁྱད་པར་ཅམ་སོ། །ཡང་།

༥ བར་སྒྲིབ་པ་ནི་དུས་མིན་འཆི་བའི་ཕྱིར། ཆེ་ལྷག་མེད་པའི་བར་བྱ་ཕྱང་
 འདས་འཛོམས། ཁྱེས་འདའ་ཆེ་ལྷག་དང་བཅས་ཕྱང་འདས་ཐོབ། དེ་ཕྱིར་དེ་
 གཉིས་ལྷག་མེད་ལྷག་བཅས་སྒྲུབ། འདའ་བ་ཡིན་པར་ཐེམ་སྐས་ལས་གསུངས་སོ། །
 ཁྱེས་པ་ལ། དུས་མིན་དུ་འཆི་ན་ཆེ་ཆོད་མ་རྒྱུག་སྒྲུབ་པ་དགོས་ལ། ཆེ་ཆོད་མ་

རྫོགས་ན་ཆེ་ལྷག་ཡོད་དགོས་པས། ཆེ་ལྷག་མེད་པར་རྟེན་མིན་རྟེན་འཆི་བེར་
 བ་འདི་ནི། བདག་གི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བར་སོང་ལ། ལྷག་
 བཅས་ལྷག་མེད་གྱི་དོན་ཆེ་ལྷག་ཡོད་མེད་ལ་བཞག་པ་ནི་སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་.....
 བའི་གཏམ་མོ། དེས་ན་འདིའི་འབྲུལ་གཞི་ནི། མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་མཆན་ལས།
 ཁ་ཅིག །ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་རྟེན་འདའ་བེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཆེ་འདོར་བའི་
 དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་
 བཞི་པ་ཐོབ་པའི་མི་དག་བཅོམ་པ་དབང་རྣམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྷ་
 ན་བར་དོར་འདའ་བ་དེ་ཆེ་ལ་དབང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་དབང་ཡང་བར་
 དོར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་སྦྱེས་ནས་སྦྱང་འགྱུར་ལྷ་བུའི་མཐུ་ཅན་.....
 མེད་པས་སྦྱར་རྟེན་ལྷག་མེད་རྟེན་འདའ་ལ། འདི་ནི་ཆད་དེ་རྫོགས་ནས་སོ། དེས་
 ན་མི་མཚུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ལ། སྒོ་གསལ་བསྟོད་པའི་ཐེམ་
 སྐས་ལས་ཀྱང་། འདི་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རྟེན་(༡༨) གསུངས་འདུག་པས། དོན་ནི།
 ཁ་ཅིག །སྦྱེས་འདའ་བ་ལྷག་མེད་རྟེན་འདའ་བེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། སྦྱེས་འདའ་
 བ་དེ་ཆེ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པས་ཆེ་འདོར་བའི་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆེ་ལ་
 དབང་ཐོབ་པ་ལ་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་པ་དབང་རྣམ་དགོས་པའི་.....
 ཕྱིར། འོ་ན། བར་འདའ་བ་ལྷག་མེད་རྟེན་མི་འདའ་བར་ཐལ། ཆེ་ལ་དབང་མ་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེན། དེ་གཉིས་ཆེ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པ་ཅམ་མཚུངས་ཀྱང་།
 སྦྱེས་ནས་སྦྱང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་ལས་མཐུ་ཅན་ཡིན་པས་སྦྱེས་འདའ་བ་དེ་ཆེ་
 ཆད་རྫོགས་ནས་ལྷག་མེད་རྟེན་འདའ་ལ། བར་དོར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ལས་
 ནི་མཐུ་རྒྱུ་བ་ཡིན་པས་བར་འདའ་བ་ཆེ་ཆད་མ་རྫོགས་ཀྱང་ལྷག་མེད་རྟེན་.....
 འདའ་བས། དེ་གཉིས་ལ་དང་པོར་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་རྟེན་འདའ་བའི་བྱད་
 པར་ཡོད་པས་མི་མཚུངས་སོ། ཞེས་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། དེ་ལྷ་ན། སྦྱེས་
 འདའ་བ་ཆེ་ལྷག་མེད་པར་ལྷག་མེད་རྟེན་འདའ། བར་འདའ་བ་ཆེ་ཆད་མ་

རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཆེན་གྱི་འདུ་ཐོག་ལྷན་པ་ལ། རྒྱལ་འདིར་དེ་གཉིས་གྱི་
 རྒྱལ་ཁྱེ་བྱུང་བ་ནི་ཆེར་ཆེང་ས་ཤིང་མི་མང་ས་སོ། །བྱི་སྐྱུ་སྐྱུ་འདུ་འགུམ་གྱི་
 དབང་པོ་ཡི་རྩམ། །སྐྱུ་སྐྱུ་འབྱུང་བས་ཀྱན་མཆོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། །
 འཇགས་པར་བཀག་ནས་བྱེད་མེད་བྱེད་བཅས་སྐྱུ་། །སྐྱུ་ནས་སྐྱུ་དང་བྱེད་
 མེད་བྱེད་བཅས་གསུམ། །ལྷ་སྐྱུ་ལ་ཕྱི་ཕྱི་རྒྱལ་པོར་སྐྱུ་། །རྒྱུ་ལས་བྱེད་མེད་
 ཕྱིས་གསུངས་ཐོབ་སྐྱུ་དབང་། །བྱེད་མེད་གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་ལམ་རྒྱ་བར།
 ཉི་མུང་ལས་གསུངས་མཆོན་བྱ་དོན་སྐབས་དྲུངས། །དེའི་ཕྱིར་འཇགས་མེད་
 རང་ལྷགས་མི་འདྲས། །ཞེས་ཟེར། ཐེམ་སྐས་ལས། རྒྱུ་རྒྱ་བྱེད་དང་བྱེད་མིན་
 ཞེས་པ་ཐོབ་སྐྱུར་གྱི་དབང་ལས་བྱེད་མེད་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་རིགས་པར་གསུངས་པ་
 པ་ནི་དབྱིག་གཉེན་རང་ལྷགས་ལ་བཞེན་(༡༧) པར་མངོན་ལ། བྱེད་བཅས་
 བྱེད་མེད་གྱི་གྲོ་རིམ་ལ་འཇགས་མེད་གཉིས་གྱི་རང་ལྷགས་མི་འདྲ་ཟེར་བ་ལ་
 དབྱུང་པར་བྱ་གྱི། ཉི་མུང་རྒྱ། བྱེད་བཅས་ལ་མངོན་དངས་པའི་རྒྱུ་སྐྱུ་བྱེད་
 མེད་གྱི་མངོན་དངས་པ་མངོན་སྐྱུ་གྱིས་གྱུ་ལ། གཞུང་འདིར། རྩ་བ་བཤད་
 པའི་སྐབས་པལ་ཆེ་བར་ཉི་མུང་ལ་བཞེན་པར་མངོན་ལ། དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 འདྲ་བྱེད་དང་བཅས་ཉི་འདུ་བའི་སེམས་དཔལ་ནི། ཞེས་དང་། བཞི་པ་འདྲ་
 བྱེད་མེད་པར་འདུ་བའི་སེམས་དཔལ་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་།
 འཇགས་པའི་ལྷགས་ཡིན་པར་མངོན་པས། དེ་ལྟ་ན། འཇགས་མེད་གཉིས་
 བྱེད་བཅས་སྐྱུ་དང་བྱེད་མེད་རྒྱུ་སྐྱུ་བཞོད་པའི་གྲོ་རིམ་ལ་མི་མཐུན་པ་.....
 མེད་དམ་སྐྱུ་མོ། །བྱེད་མེད་གཞན་གཉིས་ལས་ལམ་རྒྱ་བར་ཉི་མུང་ལས་
 གསུངས་ཟེར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཉི། བྱེད་བཅས་བྱེད་མེད་གྱི་སྐྱུ་རྒྱུ་གྱི་གྲོ་
 རིམ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། བྱེད་མེད་དེ་སྐྱུ་ཅམ་ནས་འདུ་
 བ་ལས་དབང་པོ་རྒྱ་བར་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་མུང་རྒྱ། རྒྱུ་
 འདུ་བ་བྱེད་བཅས་གཉིས་ལ་མངོན་པར་བཞེན་པ་དང་། བྱེད་མེད་ལ་

བཙུན་པ་མེད་པར་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་ལ། ཞེས་པ་འདིས། རྒྱུ་འདུལ་
 བ་བྱེད་བཅས་གཉིས་བཙུན་པ་དང་བཅས་པ་དང་བྱེད་མེད་བཙུན་པ་མེད་...
 པར་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གསུངས་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་འཕགས་པའི་ལྷགས་ལ་
 བྱེད་མེད་བྱེད་བཅས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཏུ་འོང་བའི་གོ་རིམ་དགོས་ན། འོ་ན། སྒྲིབ་
 དཔོན་གྱི་ལྷགས་ལ་ཡང་། བྱེད་མེད་སྒྲིབ་དང་བྱེད་བཅས་རྗེས་སུ་འོང་བའི་གོ་
 རིམ་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་ལ་འང་བྱེད་བཅས་བྱེད་མེད་ཀྱི་དོན་བཙུན་
 བཅས་བཙུན་མེད་ཏུ་གཞུང་(༤༠ན) འདིར་བཤད་པའི་བྱིར། དེས་ན། བྱེད་བྱག་
 རྒྱ་བས། རྒྱུ་ཙམ་ནས་འདུལ་བ་ལ་བཙུན་པ་དང་ལམ་ངང་གིས་བྱུང་བ་
 གཉིས་ཀ་ཡོད་ལ། བྱེད་བཅས་ལ་བཙུན་པ་ཡོད་ཀྱང་ལམ་ངང་གིས་བྱུང་བ་
 མེད། བྱེད་མེད་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ལ། སྒྲིབ་མཆོད་གཉིས་ཀྱི་
 ལྷགས་ལ། རྒྱུ་ཙམ་ནས་འདུལ་བ་ལ་ལམ་ཆེས་ངང་གིས་འབྱུང་ལ། བྱེད་
 མེད་ལ་འབད་པ་དྲག་པོ་ལ་མ་སྒྲིབ་པར་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་། བྱེད་
 བཅས་ལ་ངང་གིས་མི་འབྱུང་བའི་བྱེད་པར་ཐེམ་སྐྱས་ལས་བཤད་པས།
 འཕགས་པའི་རང་ལྷགས་ཀྱང་བྱེད་སྒྲིབ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྒྲིབ་སྒྲིབ། དཔེར་ན། ལྷགས་
 མཛོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལ། བྱེད་སྒྲིབ་དང་དབྱིག་གཉིས་རང་ལྷགས་མི་མཐུན་ཀྱང་
 འཕགས་པས་ཉི་མུང་ཏུ་བྱེད་སྒྲིབ་ལྷགས་ལྟར་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་།
 གོང་མཉམ་རྟེན་ལ་འོག་མཉམ་རྟེན་མོངས་རྒྱུས་ས། །གསར་ཏུ་སྤངས་པའི་བྱིར་མི་
 འོང་བཞག་ལ། །ལྷང་རིགས་གཉིས་དང་འགལ་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ། །ཞེས་
 སྐགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གོང་སར་འོག་མཉམ་རྟེན་མོངས་གསར་ཏུ་སྤངས་ན། ལྷང་
 རིགས་དང་འགལ་ཚུལ་རྒྱ་ཆེན་སྒྲིབ་པ་དེ་ནི། ཞི་རགས་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་
 ཀྱི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤྱང་ཡང་མ་སྤངས་པར་གསུངས་པ་ལ་...
 ཟུར་བུ་བ་ཡིན་འདྲ་བས། སྤྱང་བྱ་སྤྱང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བཞག་སྐབས་འདི་དང་
 འོག་ཏུ་ས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་མི་མཐུན་པས། རྗེའི་རང་

ལྷགས་གང་བཞེད་དབྱེད་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འགལ་
འགལ་ཞེས་དགག་པ་བྱས་པའི་འགོག་ལྷལ་སུ་ཡིན་སྟེ་མ་མོ། །

༩ མདོ་རྒྱན་མ་སྦྱར་འདྲེན་ལྷགས་ཞེ་བརྒྱད་བཟང་། མདོར་བསྟན་གསུམ་
དང་། (༤༠) དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷགས་མདོ། རང་རྒྱལ་མི་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོན་ནས། །
རང་རྒྱལ་མདོའི་བར་ཞེ་ལྷ་གསུངས་པའི་བྱེད་། །བཞུགས་པས་ཞེ་བརྒྱད་ལྟ་ཆེ་
རིང་པོ་ནས། །དབྱེད་འཛིན་ལྷགས་མདོ་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྤང་དང་། །འབྲུལ་བར་
མི་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོའི་བར། །ཞེ་གསུམ་ལས་མེད་ལེའུ་བརྒྱད་མ་ལས་གསལ། །
རྒྱན་ལྷགས་རང་རྒྱལ་མདོ་གཉིས་ཐོག་མཐའ་ཡོད། །ཉི་མེད་ལེའུ་བརྒྱད་མ་མི་
དབང་བྱས་ན། །ཞེ་གཉིས་པ་དེ་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་གནས། །བཟང་བའི་ཞེ་
གཉིས་པ་མི་ཐད་ཀར་ཡོད། །ཅེས་པ་ལ། མདོ་རྒྱན་མ་སྦྱར་བའི་ལྷགས་ལ་རྒྱན་
ལྷགས་ཀྱི་མདོ་དང་རང་རྒྱལ་ཀྱི་མདོ་སྦྱར་བ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་རྒྱན་མ་སྦྱར་
བའི་འདྲེན་ལྷགས་ཞེས་པ་གཞོད་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་བྱེད་དགོས་ལ།
དེར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་བརྒྱད་འདྲེན་པ་ན་རྒྱན་ལྷགས་དང་རང་རྒྱལ་ཀྱི་མདོ་མ་.....
དྲངས་པར་མདོར་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེ། ལྟ་ཆེ་རིང་པོའི་མདོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་དང་བྲལ་བར་མི་བྱེད་པའི་མདོའི་བར་དྲངས་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་
ཞེ་ལྷ་འདྲེན་པའི་བྱེད་། གཞུང་ལས། འབྲུལ་ཀྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས། དང་པོ་
གསུམ་མདོར་བསྟན་དང་ལྷག་མ་ཞེ་ལྷ་རྒྱས་བཤད་ཏུ་བྱས་སོ། །ལྷམ་གསུམ་
གཞོད་འཛོམས་ལས། ཐབས་མཁས་མི་མཁས་གཉིས་སུ་བསྟུས་ནས་ཐབས་མི་
མཁས་པ་ལ་ལྟ་ཆེ་རིང་པོ་དང་འདོད་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བ་གཉིས། །ལྷག་མ་ཞེ་
གསུམ་ཐབས་མཁས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་། །གཞོད་འཛོམས་
གཉིས་སུ་དགོ་འདུན་ཀྱི་མདོ་རྒྱལ་མ་མདོ་ཆོད་ཞེ་བརྒྱད་བྱས་ནས་རྒྱལ་སྤྱོད་
ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་བཞག་མཛད་ལ། ལེའུ་བརྒྱད་མར་ནི་མདོ་ཆོད་ཉེར་ལྷ་བྱས་
ནས་དགོ་འདུན་ཉེར་ལྷར་དྲངས་པས་དེ་གཉིས་བཤད་རྒྱལ་མི་མཐུན་པས།

གཞི་དང་འཛམ་གྱི་ལྷགས་(༡༣) གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་བརྒྱད་འདྲེན་ཚུལ་དེ་ལེན་པ་
 བརྒྱད་མའི་བཤད་ཚུལ་དང་སྤྱོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་རྒྱལ་མ་སྤྱོད་པའི་
 ལྷགས་དང་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས་ཀྱང་། མདོ་དང་
 རྒྱལ་མ་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་འདྲེན་ལྷགས་སོ། །ཞེས་སོ་སོར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞུང་དུ། མདོ་གསུམ་གར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་གཉིས་པའི་ཐད་དུ་དགེ་བཅུའི་
 ལས་གྱི་ལམ་མི་གཏོང་བ་ཡོད་ཅེས་པའི་མདོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ལེན་པ་
 བརྒྱད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གལ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་གསུམ་གར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་
 བརྒྱད་གྱི་མདོ་དང་ལེན་པའི་བརྒྱད་མར་དྲངས་པའི་མདོ་རྣམས་ལ་མང་ཉུང་དང་
 གོ་རིམ་སོགས་ཆེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ནས་བཟང་བའི་ཞེ་གཉིས་
 པར་ཡོད་ཟེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྤྱོད་པ་ནས་བཟང་བའི་
 ལྷག་མ་ཞེ་ལྷའི་ཞེ་གཉིས་པར་ཡོད་པ་མདོ་དང་གཞི་དང་འཛམ་དང་གཞུང་
 འདིར་ཡང་གསལ་བའི་ཕྱིར། འབྲུམ་རྒྱུ་གཞུང་འབྲེལ་ལྷ་ཆེ་རིང་མདོ་ནས།
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་རྒྱུ་མི་འབྲེལ་མདོ་ཡི་བར། །ཞེ་ལྷ་བཟང་ནས་མདོར་བཞུན་
 གསུམ་དང་བཅས། །ཞེ་བརྒྱད་གསུངས་ལ་དེ་བཞིན་ཁས་ལེན་ན། །རང་ལྷགས་
 ཞེ་བརྒྱད་ཅམ་ཁྱིས་མ་ཆར་ཉེ། །དེར་སང་ཉི་མི་འབྲུམ་ཚགས་ན་མེད་པའི།
 ལེན་པའི་བརྒྱད་མ་ལས་དྲངས་པའི་མདོ་བརྒྱད་ཀྱི། །དཔོན་བཞུན་མེས་པོ་དཔལ་
 བརྒྱད་ཀྱང་བཞུན་དགོས་པས། །རྒྱལ་ལྷ་ཞེ་བརྒྱད་ཟེར་བའི་གྲངས་ཤིས་
 འཛིན། །ཅེས་པར། འབྲུམ་དང་ཉི་མི་མི་བརྒྱད་ལྷོད་པ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་གི་མདོའི་གོ་རིམ་ལྱར་གཞི་དང་འཛམ་གཉིས་སུ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་
 བརྒྱད་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་བརྒྱད་གྱི་རྣམ་གཞག་
 (༡༤) བྱས་ཕྱིན་གཞི་དང་འཛམ་དང་དེས་པར་བཞུན་དགོས་ཏེ། ཅུ་བའི་
 ལྷགས་གཏུགས་ས་གཞི་དང་འཛམ་སུ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལེན་པའི་བརྒྱད་
 མར་རྒྱལ་ལྷགས་སོགས་གྱི་མདོ་བརྒྱད་དྲངས་པས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་བརྒྱད་ཟེར་པ་

གྱི་ཆགས་བཅོམ་གཉིས། མིང་ཅན་གཉིས་དང་མཐོང་ཆོས་བཞི་ཡི་བརྟན། །
 ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་གཉིས་དང་དགྲ་བཅོམ་བྱུགས། །དང་སངས་རྒྱས་དང་
 གཉིས་གྱི་མིང་ཅན་གཉིས། ཁེས་པ་རྣམས་ལ། རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་བརྒྱད་གྱི་བཞི་པ་
 ལ་རྒྱན་བྱགས་མིང་ཅན་མི་འོང་སྟེ། ཅ་བའི་མདོ་གསུམ་དུ་མདོར་བསྟན་
 གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ལྷ་ཆེ་རིང་པོའི་མདོ་མ་གཏོགས་རྒྱན་བྱགས་གྱི་མདོ་མེད་ལ།
 གནོད་འཛོམས་གཉིས་ལས་ཀྱང་། གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཐབས་མི་མཁས་ལ་ལྷ་ཆེ་
 རིང་པོ་དང་འདོད་པར་སྦྱོབ་གཉིས་སུ་བྱེན་ཞེ་ལྷ་བགྲང་བའི་བྱིར། གཞུང་
 ལས། དེ་ལྟར་ཐབས་མི་མཁས་པ་ལ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཞེ་ལྷ་བགྲང་བར་
 གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ། ཁེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་དེ་མ་ཐག་དུ། མདོ་བརྒྱད་
 གྱི་སེམས་དཔལ་བརྒྱད་བསྟན་པས་ཞེ་བརྒྱད་ཟེར་བའི་གྲངས་ངེས་འཛིག་.....
 ཟེར་ནས་ཡང་དེ་བརྒྱད་བགྲང་བའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་བརྒྱད་འདྲེན་པ་ཡང་ནང་....
 འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱི་མ་རྣམས་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་མི་འགྲིག་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཆོས་གཅིག་ནས་འཕྱགས་ན་བཙུགས་པར་འཕྱགས་པ་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན།
 (༤༢) རྒྱན་བྱགས་སོགས་གྱི་མདོ་བརྒྱད་པོ་ལེུ་བརྒྱད་མར་དྲངས་ཀྱང་། ཅ་
 བའི་མདོ་གསུམ་དང་གནོད་འཛོམས་གཉིས་སུ་མེད་པས་ཞེ་བརྒྱད་འདྲེན་.....
 པའི་ཆེ་སེམས་དཔལ་དེ་རྣམས་བགྲང་བ་མི་འཐད། ལེུ་བརྒྱད་མར་མེད་
 ཀྱང་མདོ་གསུམ་དང་གནོད་འཛོམས་སུ་མདོ་ཆོན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་ཞེ་....
 བརྒྱད་གྱི་གྲངས་སུ་ངེས་པར་འདྲེན་དགོས་པ་སྟོམ་འདིར་ཆད་པ་ཡང་མི་.....
 འཐད་དོ། །དཔེར་ན། བཟོད་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཁྱོ་བ་མེད་པ་དང་། གནོད་སེམས་མེད་པ་ལ་རབ་དུ་འགོད་པ་དག་
 ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཁེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་དཔལ་སོགས་བྱང་
 སེམས་མང་པོ་ཞིག་གནོད་འཛོམས་གཉིས་དང་མཁས་པ་ནམ་མཁའ་པ་ལྟར་
 གྲུབ་དང་སྐལ་བཟང་ཤེས་རབ་གྱིས་མཛོད་པའི་འདིའི་རྣམ་བཤད་དུ་གསལ་

བར་བཤད་པའི་ཁྱིམ་རྒྱུ་། །མཐའ་གཅིག་ཞི་བརྒྱད་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཡིན། །
དཀོས་བཟུང་བྱང་མེས་མ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཆོད་ཡོད། །མདོ་ནི་ལེའུ་བརྒྱད་མ་
ལས་ཤེས་དགོས་ཏེ། །དེང་སང་ནི་ཁྱི་སྐྱུ་འབྲུ་སྐྱུ་གསུམ་ནང་དུ། །རྒྱན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་བར་དྲོད་འདྲེན་བ་དང་། །འོག་མིན་འབྱོ་དང་འཕར་བ་དང་སྒྲི་
གཉིས། །མིད་ཆེན་མཐའ་སྐྱུ་འབྱོ་དང་གཞུགས་ཆགས་བཅོམ། །རང་རྒྱལ་
བརྒྱད་ཀྱི་མདོ་རྒྱུ་སྐྱུ་ཡོངས་རྒྱུ་ཡིན། །འཕར་བ་གསུམ་པའི་མདོ་ཡང་ཕྱིད་
ལས་ཡིན། །ཅེས་པར། །གཞུང་དུ། །སྐྱིར་རྒྱལ་སྐྱུ་ཞི་བརྒྱད་བཟུང་ཏེ་དང་
པོར་གསུམ་དང་ཕྱིས་ཞི་བརྒྱད་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྐྱུ་
ཞི་བརྒྱད་ཀྱི་མདོ་ནི་དེས་པར་དུ་མདོ་གསུམ་དང་གཞོད་འཛིན་ལས་ཤེས་
དགོས་ཀྱི། །ལེའུ་བརྒྱད་མའི་མདོ་དང་ཞི་བརྒྱད་སྐྱུར་བ་ལ་ནི་དེ་ནས་ཤེས་
དགོས་ནའང་། །ཡོངས་སུ་གྲགས་(༤༩ན) པའི་རྒྱལ་སྐྱུ་ཞི་བརྒྱད་དང་མི་
མཐུན་པའི་ཞི་བརྒྱད་འདྲེན་ལུགས་གསུམ་དུ་བྱུང་བ་མཆོར་རྒྱུ། །འཕར་བ་
གསུམ་པའི་མདོ་ཡང་ཕྱིད་ལས་ཡིན། །ཅེས་པ་ནི། །མདོ་ཆོག་མ་མཐོང་བ་སྟེ།
ཕལ་ཆེར་ཡོད་པས་སོ། །གཞུང་དུ་འཕར་བ་གསུམ་པ་ཡང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་མིང་དོན་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། །ད་ལྟའི་མདོར་ཆོངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་ནས་
འོག་མིན་ཀྱི་ལྟའི་བར་ན་རྒྱུས་ཏེ་ཞེས་པ་དེ་ཅི་མ་ཞིག་མེད་ལ་གཞན་ཕལ་ཆེར་
ཡོད་པ་བཟུང་ན་ཤེས་སོ། །

སྒྲོལ་མེད་ལེགས་བཤད་གསར་པའི་བརྟུང་རྩི་ཡིས། །སྒྲོལ་དང་སྤྱི་མའི་སྒྲོ་
གསལ་ཀྱུན་དགའ་མོད། །སྒྲོལ་སྤྱོད་མཁས་པའི་གསུང་དང་མི་མཐུན་པའི། །
སྒྲོལ་ཆད་མ་གྲགས་གཏམ་འདི་ཅི་འདྲ་རང་། །སྒྲོལ་དུ་སེམས་སོ། །

༩ ཉི་ཤུ་འབྲིན་འཇུག་ཉི་ཤུ་གཅིག་ཀྱི་ལོ། །བསྟན་མཛེས་པ་མང་མི་བྱ་
གཉིས་པོ་དང་། །གཉིས་པོ་དང་མཛེས་པ་བསྟན་གཉིས་པོ་མཛེས་པ་བྱིན་པ་བསྟན་། །ཅིས་

པ་ལ། ཉི་མ་དུ། ཉི་ཤུའི་འདྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཤད་པ་ག་ལ་ཡིན།
 འདྲེན་ཚུལ་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་གཅིག་ཕུ་དེ་ཉིད་གཞུང་དེ་གཉིས་སུ་མི་.....
 འདྲ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉི་མ་དུ་ལས། འོག་མིན་འགྲོ་སྐྱེས་ལྷ་པོ་
 ཡ་གུལ་གཅིག་ཏུ་མཛོད་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ཉི་ཤུའི་ཡ་གུལ་གཅིག་ཡིན་
 པར་དགོངས་ནས་དངོས་ཟིན་བཅུ་དྲུག་དང་། རྒྱལ་སྐྱོན་བཞི་བསྐྱོན་ནས་
 ཉི་ཤུའི་འཆད་ལ། གཞུང་འདིར་ནི་ལྷ་པོ་དེ་ཉིད་ཐུར་མི་འོང་ལ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་
 བའི་ཡ་གུལ་གཅིག་ཡིན་གྱི། ཉི་ཤུ་བྱེ་བའི་ཡ་གུལ་གཅིག་མིན་པས་སྐྱོ་སྐྱོར་བྱེ་
 བས་ཉི་ཤུའི་གྲངས་འདྲེན་མཛོད་པས་ལྷགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བའི་རྩ་.....
 བ་འདི་ཡིན་མོད། ཉི་མ་དུ་འདྲེན་ཚུལ་(༤༧) གཅིག་ལ་མེད་པ་ནི་
 དེར་བལྟས་པས་ཤེས་སོ། །དེའི་ཐུར། མི་འདྲ་གསུམ་ལས་གཉིས་ནི་འཕགས་
 པས་བཤད། །ཅེས་སྐྱེས་ཤོ་ལྷ་ཀ་ལྷ་དྲུག་ཅམ་གྱི་བཛོད་དོན་ནི། རང་གི་དེ་
 ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཅམ་མོ། །སྐབས་འདིར། གཞུང་དུ། འདི་ཁོ་ན་རྩེ་
 བཅུན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་འདུན་འདི་དག་མཛོན་པ་ནས་བཤད་པ་
 དང་མིང་མཚུངས་པར་བསྐྱོན་ཅིང་དེ་ཡང་དེ་དག་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་.....
 ཡིན་ལ། མཛོན་པ་ནས་རྒྱུ་པ་དང་པོ་དང་དེ་ནས་བྱེད་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་
 སྐར་གྱི་ལྷགས་པ་གསུམ་དང་དེའི་འབྲས་གནས་གསུམ་བསྐྱོན་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་
 འབྲས་གནས་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། དབང་པོ་
 རུལ་དང་རྩོན་པོ་དག །ཅེས་པས་ལྷགས་པ་གསུམ་དང་། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་
 ཅེས་པས་ཐོད་ཀྱིས་བའི་འབྲས་གནས་གཉིས་བསྐྱོན་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་
 རྒྱུ་པ་དང་པོས་ལྷགས་པ་གསུམ་དང་། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པས་
 འབྲས་གནས་གཉིས་བསྐྱོན་ཀྱང་རྒྱུན་ལྷགས་ནི་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པས་
 སོ། །ཞེས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ལ། འདི་ལྟར་ཡིན་པ་མ་གྲོ་བར། འོག་ཏུ་བཤད་
 ཅེས་པ། མཛོད་ལས་འོག་ཏུ་བཤད་ཅེས་ཡིན་པར་བསམ་ནས། སྐྱོ་འདིར་སྐྱོ་

ཆོག་གི་ཐེང་ཐེང་འདུག་པ་རིམ་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་མཛོད་ལས་
དེ་འབྲས་གནས་ཞེས་པའི། ཀླང་པ་བྱེད་ཀྱིས་འབྲས་གནས་གཉིས་བརྟན་ཏོ། །
ཟེར་(༤༤) བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲས་གནས་ཞེས་པས་འབྲས་གནས་གསུམ་
བརྟན་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། འོག་ཏུ་འདྲེན་ནོ། །འབྲས་
གནས་ཆོས་ཐུང་བྱ་མ་ཟེར་ཆོག་གསུམ། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་འོག་ཏུ་
བཤད་པས་སྟེ། ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འོག་ཏུ་བཤད་ཅིས་པ། མཛོན་
རྟོགས་རྒྱན་ཏུ་ཡིན་པར་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་
ཤེས་པའི་བྱིར། དེ་ནས་རྒྱན་ལས་རིགས་ནས་རིགས་ཞེས་པས། རྒྱན་ལྷགས་
འབྲས་གནས་འོག་ནས་བརྟན་བཞིན་བརྟན། ཟེར། འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ།
རིགས་ནས་རིགས་ཞེས་པས། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་བརྟན་ཟེར་དགོས་
པའི་བྱིར། གཤམ་ཐེང་སྐབས་འདིའི་བརྟན་ཚུལ་ལྟར་ཚུལ་ལ། འབྲས་གནས་
གསུམ་བརྟན་ཞེས་པར་འབྲུལ་བ་ཡིས། འབྲས་གནས་གསུམ་བརྟན་ལ་ལྟར་མི་
འཐད་དེ། ཟེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། གཤམ་ཐེང་གི་དཔེ་དཔར་མ་ཀྱན་ལས།
འདིའི་འབྲས་གནས་གསུམ་བརྟན་ལ། ཞེས་འབྲུང་བ་འདི་ནི་ཀྱན་གྱི་མཐུན་
ཀྱབ་ཡིན་པས་སུས་ཀྱང་བརྟོན་ཏུ་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན། དང་པོའི་ཚྭ་མཐུན་
དེ་ཡང་མ་འབྲུལ། དཔར་ཏུ་འགོད་པའི་ཆེ་ལྷན་དག་མཛོད་མཐུན་གྱི་མཐུན་
པ་དེ་ནས་ཀྱང་མ་འབྲུལ། དེ་ལྟར་འཆད་ཉན་མཛོད་མཐུན་ནས་ཀྱང་མ་
འབྲུལ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འབྲས་གནས་ཞེས་པས་འབྲས་གནས་གསུམ་མ་བརྟན་
ཟེར་ན་ནི། འོག་ནས་འབྲུང་བ་ལྟར། གཞུང་མང་པོ་དང་འགལ་བས་ཁྱོད་ཁོ་
ན་འབྲུལ་པའི་བྱིར། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་སྐབས་འདིར་བརྟན་ཟེར་ན། །
རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་འོག་ཏུ་བཤད་པས་སྟེ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་
དང་འགལ། ཟེར། མི་འགལ་ཏེ། འོག་ཏུ་བཤད་(༤༥) ཅིས་པ་རྒྱན་གྱི་སྐབས་
ལ་ལྟར་དགོས་པའི་བྱིར། རྒྱན་དང་མཛོད་ཀྱི་ཀླང་བྱེད་གཉིས་པ་དེ། འབྲས་

གནས་གཉིས་ཙམ་བཟུན་ཚུལ་མི་འདྲ་ན། །ཉི་མའ་སྐབས་དེར་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་
 བཞག་དེ། །རི་རྩ་བ་བཞིན་བཤད་པར་གསུངས་དང་འགལ། །ཟེར། མི་འགལ་
 ཏེ། །ཉི་མའ་རུ་མཛོད་རི་བཞིན་བཤད་པས་རྒྱན་དང་མཛོད་གཉིས་མཐུན་མི་
 དགོས་ཤིང་། །མཛོད་རྟགས་རྒྱན་དང་མཛོད་གཉིས་ཀྱི་དགོ་འདུན་རྟག་ཚུལ་
 ལ། །ཆོགས་བཅད་མང་ཉུང་དང་རྟག་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་སོགས་མི་འདྲ་བ་རུ་མ་
 བྱང་བ་ནི་དེ་གཉིས་ལ་མིག་གིས་བཟུས་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། །འདིར་ནང་
 འགལ་ཡང་ཡོད་དེ། །གོང་རུ། བྱེད་བཅས་བྱེད་མེད་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་འཕགས་པས་
 མཛོད་དང་མི་མཐུན་པར་བཤད་པས་འཕགས་སེང་གཉིས་མི་འདྲ་ཟེར་བའི་
 ཕྱིར། །རྟགས་ཁས། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས། །ཞེས་པའི་ལྷང་དེས་
 འབྲས་གནས་གཉིས་ལས་མ་བཟུན་ཟེར་བ་ཁྱོད་མང་པོ་དང་འགལ་ཏེ།
 བཅིམས་མཛོད་ལས། །དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་
 སོགས་པ་དེའི་འབྲས་སུ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། །ཞེས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་
 འབྲས་གནས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་གནས་གསུམ་བཟུན་པར་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ལ། །ཡང་། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱན་རུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པའི་
 སེམས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པ་དེས་དེ་རུས་ན་འབྲས་སུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
 ལམ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པས་སོ་ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ། །དེ་
 འབྲས་གནས་ཞེས་པས་རྒྱན་ཞུགས་མ་བཟུན་ན། མཛོད་ལས། ཐོད་ཀླལ་པའི་
 སྐབས་སུ་རྒྱན་ཞུགས་མ་བཟུན་པར་འགྱུར་ལ། (༥༩) དེ་ལྟར་ན། གཞུང་འདི་
 ཉིད་ལས། །དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱན་ཞུགས་བཤད་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་ཚོན་སོང་གི་
 ཞུགས་པ་གཉིས་དང་། །རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཉིས་རྟགས་པ་མཚུངས་པ་
 དང་འབྲས་གནས་གསུམ་ཡང་དང་པོར་ཐོབ་པའི་རུས་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་
 དང་མཉམ་རུ་མཚུངས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཞར་བྱང་རུ་གསུངས་པར་གོ་བར་
 བྱུང་། །ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ། ཐེམ་སྐས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན། མཛོད་ལས་

ཞུགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་དང་། ལེའུ་བརྒྱད་མར་ནི་ཙ་པའི་སྒྲུབ་
 ཟིན་ཉི་ཤུའི་སྐྱེད་ཏུ་བརྒྱད་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ་...
 ཞུགས་པ་སྟེ་ཉེར་ལྷ་ལ་མདོ་དྲངས་སོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཤུགས་
 བསྟན་བཞི་ལ་བརྒྱད་པ་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་བཞི་.....
 འདྲེན་རིགས་ཏེ། ཉི་ལྔ་དྲུ་བརྒྱད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི།
 ཞེ་བརྒྱད་པ་ལ་མདོ་དྲངས་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སྐྱེས་སུ་མདོ་དྲངས་པ་མཛད་...
 ལ་རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཞེས་པ་ནས། བརྒྱད་པ་དང་།
 བར་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་གཉིས། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་།
 བཞི་བསྟན་ནས་ཉི་ཤུར་འཆད་དོ། །ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྐྱེད་བར།
 འཕགས་པས་གཞུང་གིས་འོག་མིན་འགྲོ་ནས་སྤྱི་ཆེར་འགྲོ་བའི་བར་ལྷ་ལ་...
 སྐྱེད་འཕོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱངས་ཤིང་། (༤༦) བརྒྱད་པ་དང་འབྲས་གནས་...
 བར་པ་གཉིས། དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ནས་ཉི་ཤུར་
 འཆད་ལ། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱུང་གི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུར་ཡང་།
 དབང་པོ་བརྒྱལ་དང་རྟོན་པོ་དག །ཅེས་པའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་
 ཞུགས་པ་དབང་པོ་རྟོན་པོ་གཉིས་ལ་འཕགས་བརྒྱད་པ་ཞེས་མིང་གཅིག་ཏུ་...
 འདྲེན་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རེའི་སྤྱི་དོན་དུ། འབྲས་གནས་
 དང་པོ་གསུམ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་བཤད་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པར་མཁས་པ་...
 འགས་བཞེད་ལ། པཎ་ཆེན་བསོད་གཤམ་གྱི་སྤྱི་དོན་དུ་འང་། ཤུགས་བསྟན་
 བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་། ཞེས་པ་ཡི་གེ་རྟོན་བར་མདོན་ཞེས་མཁས་
 དབང་ཆོས་རྗེས་བྱུར་མཆན་དུ་བཤད་དོ། །དེའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱིང་ལྟར་ན།
 འཕགས་པས་བརྒྱད་པ་ཐོད་ཀླུ་ཞུགས་གནས་བཞི། །རིགས་སྒྲིམ་གཉིས་དང་
 འོག་མིན་འགྲོ་དོར་བའོ། །གཞན་རྣམས་སྒྲུབ་ཟིན་རི་བཞིན་ཉི་ཤུ་འདྲེན། །དེ་
 ཉིང་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་འོག་མིན་འགྲོ། །དག་བཅོམ་ཞུགས་བཅས་ཉེར་

པས་ཞེས་པ་ནས་ཉི་ཤུར་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
 སྟོབ་དཔོན་སྐུ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མ་.....
 ཡིན་པའི་(༧༩) ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན། གསེར་འབྲང་
 གི་ལུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཉི་
 ཤུའི་འདྲེན་ལུགས་གསེར་མེད་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། རྣམ་བཤད་ཀྱི་འདྲེན་ལུགས་
 དེ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པར་གསུངས་པ་ལ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་སུ་
 ཁས་མི་ལེན་ན་ལོག་རྟོག་དང་རྒྱན་པོ་ཞེས་མཁས་དབང་དམ་པ་རྣམས་ལ་.....
 སྐུར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །ཟླ་འོད་སྲིད་ཅེར་འགྲོ་དང་གཟུགས་ཆགས་བཙམ་
 གཅིག་རྟུ་བྱས་ནས་ཉི་ཤུའི་གཅིག་ལ་བགྱང་། །མཐོང་ཞིང་མངོན་བྱེད་གཉིས་
 གྲང་གཅིག་ལ་འདྲེན། །འབྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་འཁྱུར་རྟིང་བཞིན། །ཆེ་གས་
 གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱངས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཟེར། །ཟླ་འོད་རྟུ་ སྲིད་ཅེར་
 འགྲོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙམ་གཉིས་གཅིག་རྟུ་བྱས་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 །ཟླ་འོད་རྟུ་སྲིད་ཅེར་འགྲོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙམ་གཉིས་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་
 ཆོས་ཐ་དད་རྟུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས། སྲིད་ཅེར་འགྲོ་ལ་གཟུགས་
 ཀྱི་ཆགས་བཙམ་དང་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་གཅིག་རྟུ་.....
 བགྱངས་ནས་གཉིས་སུ་བྱེད་པར་མངོན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
 འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ལ་ཞེས་པ་དང་དང་ཞེས་པའི་ཆེན་ཙམ་ལ་ཡང་མ་བརྟགས་...
 པར་འོལ་ཆོད་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ། །གཞུང་འདིར། འབྲེལ་ཆུང་གི་འཁྱུར་
 རྟིང་ཞེས་པ་མི་གསལ་ལ། རྒྱན་སྐྱང་འཁྱུར་རྟིང་དམ་ཆེན་གསལ་གྱི་བཤད་པ་
 བཀོད་པ་ཡང་སྐར་ལྟར་སྲིད་ཅེར་འགྲོ་དབྱེ་བཞིན་བྱས་ནས་དེ་ལ་གཟུགས་...
 ཀྱི་ཆགས་བཙམ་དང་། མཐོང་བའི་(༧༩) ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་
 རྟུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ཏེ། གཞུང་ལས། འདིར་རྒྱན་
 སྐྱང་འཁྱུར་རྟིང་ལས། སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནི་གཟུགས་

གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལུས་གྱིས་མདོན་...
 ལུས་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གཞན་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཆོག་གསལ་ལས་
 གྲང་བཤད་ལ་ཞེས་སོ། །ཡང་། དེའི་ཕྱིར་ཡབ་མེས་གསུམ་ཀའི་ཡར་ཕྱིན་གསུམ་།
 ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བརྒྱད་ཅུ་མ་ཞིག་འདུག་པ་འདིའི་ནང་ཏུ་གཞུང་གི་
 ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་གང་ཡང་སྟུང་པ་ལ་མཁོ་ངེས་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་ཅུ་ཡང་མི་སྟངས་
 ཞིང་། དེ་ཡང་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་ཡར་ཕྱིན་ལ་འགལ་བ་མེད་ཚུལ། གཞན་
 དག་གིས་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་མ་དད་པ་དང་། རང་ཉིད་གྱིས་སྟོང་ནས་དད་པ་
 སྟེ་ཚུལ། དཔུས་གཙང་ཏུ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་ཚུལ། དེའི་ལག་རྒྱུ་སྟོན་འདི་
 ཚུལ་པ་དང་། དེའང་སྤར་ཕན་ཆད་སྤུས་པ་ཡིན་ཡང་དེང་སང་འཆད་ཉན་
 ཚུལ་ལ་མི་བཟོད་པར་བྱིས་ཚུལ། འདི་ལ་ཡང་ཆོག་དོན་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་པས་
 གཞན་གྱིས་སྤག་དོག་བྱེད་དོགས་ཡོད་ཚུལ་སོགས་བྱིས་འདུག་པ་འདི་ནི་རང་
 གི་ནམ་ཐར་ལྟ་བུར་སོང་ལ། རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་མཇལ་ཡང་རུང་མ་མཇལ་
 ཡང་རུང་ལེགས་བཤད་དང་མི་འབྲལ་བར་སྟོན་པ་དེ་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་.....
 ཆོས་ལ་རྟོན་པ་རུ་སེམས་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཏུ།

མཁས་པས་གཟིགས་ན་ཐུགས་ནི་སྟོབ་པའི་གནས། མཁས་མིན་བྱིས་པའི་
 རོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་གནས། མཁས་སྟོན་རང་གི་དེ་ཉིད་གསལ་བའི་གནས། །
 མཁས་པའི་གཞུང་དང་བསྐུར་ཆོ་དབྱེད་བུའི་གནས། ཞེས་སྟེ། །(༤༥)

༥ སྐབས་འདིར་སྒྱུར་ལམ་མཚན་གཞི་གཤམ་ཕྱིར་སོགས། གཞུགས་མེད་
 དངོས་གཞི་མ་བཤད་མེད་མིན་ཏེ། །རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་ཐར་དང་ལ་
 བུན། །སྐུ་སྒྱུས་དང་ཐུན་མོང་གསུངས་པའི་བྱིར་། །ཟེར་བ་དེ་ལྟར་ན།
 གཤམ་ཕྱིར་ལས་སྒྱུར་ལམ་ལ་གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་མ་བཤད་པར་ཡོད་དེ།
 རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་། ཞེས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བས།
 གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་བཤད་པ་མེད་མིན་ཏེ། །ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་

ཡང་། །དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གྱི་ཞེས་པ་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱུ་ལྟར་
 གཤམ་གྱི། །དགག་ཆེག་གསུམ་སྒྲིམ་ན་ཅིར་འགྱུར་སྟུང་མོ། །
 གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཏེ་ཉམས་སྒྲུབ་དེམ་ཅན་ཡིན། །འདི་གཉིས་མངོན་གྱུར་སྒྲུང་
 པ་ཅིག་ཅར་རོ། །བཟླ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་གཉིས་མངོན་གྱུར་སྒྲུང་། །ཆོས་
 མཆོག་འཛིན་རྟོག་མངོན་གྱུར་གཉིས་སྒྲུང་ས་མོ། །ཞེས་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་
 མངོན་གྱུར་གཉིས་གཅིག་ཅར་རྟུ་སྒྲུང་། །འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཅར་
 སྒྲུང་ཟེར་བ་མི་དགས་པར་ཐལ། སྒྱུར་ལམ་བཞིས་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བཞི་
 དེམ་ཅན་རྟུ་སྒྲུང་བྱར་ལྟར་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གནས་སྐབས་དེ་
 བཞིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བཞི་དེམ་གྱིས་ཤས་ཆུང་རྟུ་འགྱུར་བས་……
 མངོན་གྱུར་སྒྲུང་བྱར་ཆུལ་དེས་ལྟར་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་གིས་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་སྒྲུངས་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་དང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་གཉིས་སྒྲུང་གཉེན་རྟུ་
 སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར། འདིའི་(༤༥) སྒྱུར་ལམ་བཞི་དང་མཐོང་སྒྲུང་
 གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བཞི་དེམ་བཞིན་ཉམས་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་སྒྲུང་
 གཉེན་རྟུ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་དེ་
 མངོན་གྱུར་མ་སྒྲུངས་པར་ཐལ། དེས་ཇས་འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་སྒྲུངས་
 ཀྱང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་མ་སྒྲུངས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་……
 ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། ཤེས་སྤྱོད་མཐོང་སྒྲུང་ཇས་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་གཉིས་
 ཆོས་མཆོག་གི་ཆེ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། ཇས་འཛིན་སྒྲིམ་ནས་
 བཏགས་འཛིན་མ་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་གྱུར་གཉིས་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་སྒྲུང་བ་ནི། །ཀྱན་བཏུས་སྒྲུང་ས་མདོ་ཡི་དཔྱད་ས་པ་ཡིན། །
 བྱུང་པར་དེ་འདྲ་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་བཞིན། །ཡིག་ཆར་གསུངས་པས་
 བཟུས་ན་ཤིན་རྟུ་གསལ། །ཞེས་པ་ལ། ཀྱན་བཏུས་སྒྲུ་མདོ་དྲུངས་པར། གཟུང་

མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྤྲོད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བྱུང་བ་རྒྱུ་ལྟར་ཞེས་
 བ་ཅན་བཤད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་པོད། མི་འཐད་དེ། ཅན་བཤད་ལས། ཡང་
 གཞུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་གཞི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་གྱིས་བྱུང་བར་.....
 འབྱེད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱིར་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་སྤྲོད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། གཞུང་བ་འབའ་ཞིག་
 བདེན་སྤྲོད་དུ་རྟོགས་ན་ཉི་ཆེ་བའི་སྤྲོད་པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་.....
 ཟེར་བ་ནི། ཉེས་པ་ཆེན་(༥༧) སྤ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པའི་སྤྲོད་པ་ཕྱ་རགས་
 རྟོགས་པར་ཆོད་པ་དང་། མ་ཆོད་པ་ལ་བྱུང་བའི་སྤྲོད་ཀྱི་རྟོགས་མ་རྟོགས་
 ལུ་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་གིས་མི་འཛིན་སྟེ། གཞན་དུ་ན་བྱང་སེམས་
 མཐོང་ལམ་པས་བྱུང་བའི་སྤྲོད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བྱུང་བ་རྒྱུ་ལྟར་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་མཐའ་དག་མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ནི། ཉི་ཆེ་བའི་སྤྲོད་ཀྱི་དང་། བྱུང་བའི་སྤྲོད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་
 བྱུང་བར་བདེན་པའི་སྤྲོད་པ་ཕྱ་རགས་རྟོགས་པར་ཆོད་པ་དང་། མ་ཆོད་པའི་
 སྤྲོད་པས་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་གིས་མི་འཛིན་སྟེ། ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་
 གིས་འཛིན་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་བྱུང་བའི་སྤྲོད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བྱུང་བ་
 རྒྱུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ལམ་རྒྱུད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྲོད་བྱང་ཐོབ། གཞན་དུ་ན་མཐོང་ལམ་པས་བྱུང་བ་
 པའི་སྤྲོད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བྱུང་བ་རྒྱུ་ལྟར་ཟེར་ན། གཞུང་གི་དོན་
 དུ་མ་འབྲེལ་བར་མ་ཟད་བྱུང་བའི་སྤྲོད་ཀྱི་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་
 རྒྱུད་གིས་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་སྤྲོད་གནས་པར་འགྱུར་རམ་སྟེ། མི་
 རྟོག་མཐོང་ལམ་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཞེས་པ་གསུངས། རྟོག་པར་འཛིན་མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
 རྒྱུད་ཀྱིས་བྱུང་བ། མཐོང་ལམ་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། འདུག་ཏུ་མ་
 བའི་གཞིན་སྤ་ཡིན་ན་ཡང་། འདུག་པར་ཞེས་པས་ཆོས་ལ་ཕྱེད་པ་ཞེས། འཕྲིན་

ཐུབ་ཐུགས་ཀྱི་ཐུང་བྱུང་ཐུང་བ་ཡིན། །མངོན་ཞེན་གསུམ་ལ་ཐུང་བྱ་མི་དགོས་
 ཏེ། །ཐེག་དམན་ལམ་རྩམས་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཟད། །ཅེས་མི་རྟག་སྟགས་སུ་མངོན་
 པར་ཞེན་པ་དེ། རྟག་འཛིན་སྤྱང་བའི་རྒྱ་དང་། བདག་ལྷའི་གཉེན་པོ་དང་།
 དེ་ཡིན་ན་སྤྱང་བྱ་(༥༠ན) ཡིན་མི་དགོས་པ་དང་། དེ་དང་ཐེག་དམན་ལམ་གྱི་
 གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་ཟེར་བ་འདི་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ཏེ། གཞུང་ལས། མཐུན་
 པའི་ཆོས་ལ་སྤྱང་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཐུན་ཅི་ལྟག་སྤྱང་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་
 ཐུར་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་སུ་རྩམ་པར་རྟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐུར་ཆོས་
 ལ་སྤྱང་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། མི་རྟག་སྟགས་རྟགས་པའི་སྤྱོད་ལ་
 མཐུན་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་མཐུན་པའི་ཆོས་
 ལ་སྤྱང་པ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། མངོན་ཞེན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཞེས་
 པ་མིན་ནོ། །མངོན་ཞེན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡོད་ན་བདེན་འཛིན་གྱིས་
 བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་བདེན་འཛིན་ཏུ་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ། །རྣམ་
 བཤད་ལས། དེ་ཡིན་ན་སྤྱང་བ་གཉིས་སྤྱང་གི་དབང་ཤེས་ལྷར་ཐར་པའི་ལམ་
 ཏུ་མི་འགྱུར་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱར་པ་གདབ་
 པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་། གྲུ་ལན་ཉ་ཡི་འདོད་པ་འགོག་ཆུང་ནི། །གཞུང་
 ཞོང་དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་ཡོགས་སུ། །བྱུང་ལར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་ཆོས་བརྗོད་
 པ། །གཉིས་ཀས་དམིགས་པ་བརྗོད་དགོས་ཞེས་པ་འགལ། །དེ་ནི་དམིགས་པའི་
 གཞུང་ཡིན་རྩམ་པའི་མིན། །ཞེས་གཞུང་ལས། འདིའི་ལྷར་ན་གཞུང་གོང་མ་ལ་
 ཡང་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་བརྗོད་པས་དམིགས་པ་བརྗོད་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་ན། །ཡང་ཞེས་པའི་གཞུང་གོང་མ་དེ། མངོན་རྟགས་རྒྱན་གྱི།
 དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སྟགས་པ། །ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་ངོས་བབྱུང་བ་འདྲ་བས་
 དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདིའི་གཞུང་གོང་མ་ཞེས་པ་འགྲེལ་པར་ལན་གྱི་གཞུང་ལ་
 ཆོན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་གོང་མ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སྟགས་པ། བདེན་པའི་

རྟེན་(༥༠བ) ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བྱེད་
 དགོས་པའི་ཆོག་ངེས་ལ་གསལ་ལོ། ཀྱུ་ལན་ཏ་ཡི་ལུགས་ལ་ཡང་། རྟོན་ཆུང་
 ཅུའི་དམིགས་པ་བསྟན་པ་ན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་ལྟར།
 འོག་མ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་དགོས་ན་ཡང་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། དམིགས་པ་མི་
 རྟག་ལ་སོགས་པ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པས་
 དམིགས་པ་བརྗོད་དགོས་ཞེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། དམིགས་པ་མི་རྟག་
 ལ་སོགས་པ། བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་
 པས་དེ་མ་རྟོགས་པའི་དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་གཞན་དག་ལ་ཞེས་སོགས་དང་.....
 རྟོན་འགལ་བར་མ་ཟད། སྐབས་དེའི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཡང་ཞེས་པ་དང་། བརྗོད་
 དགོས་ན་ཡང་ཞེས་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་ན་ཡང་ཞེས་པ་རྣམས་མ་
 བརྗོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་རྣམས་པ་དེའི་ཆོས་
 ཕྱིར། །དམིགས་པ་ཆོས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཡང་འབྱུང་། ཞེས་དམིགས་པ་ཆོས་སུ་
 བཤད་པ་འབྱུང་ཟེར་ནས། ཡང་། དམིགས་རྣམ་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་བདེན་པ་
 རྣམས། ཆོས་ཅན་བྱས་ལ་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་ཡང་། །རང་རང་ཆོས་ཅན་
 བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པར། ཆེ་བར་དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། བདེན་
 པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པས་གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཆོས་
 དང་། བདེན་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན་ཏུ་བྱས་ནས་དམིགས་རྣམ་གཉིས་པོ་དེ་རང་
 རང་གི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ཟེར་བ་འདི་ནི། ཀྱུ་ལན་དའི་ལུགས་དེ་ཉིད་རང་
 ལུགས་སུ་ཁས་བླངས་པར་སོང་བས་ཆོག་སྟེ་ཕྱི་འགལ་བར་མ་ཟད་གཞུང་.....
 དང་ཡང་འགལ་ལོ། །དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཆོས་(༥༡ན) ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏུ། བྱས་
 པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། །རྣམས་པ་གང་ཡིན་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཏུ། །
 བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་སྒྱུ་གཉིས་ཀས། །འིམ་བཞིན་བསྟན་པས་དེ་གཉིས་ཀ་
 ཆུལ་ཡང་། །ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་འབྲེལ་ནས་ཀྱི་བའི་ཕྱིར། །བརྗོད་བྱ་བ་དང་

མེད་ལན་དངོས་མ་འདིར། །ཞེས་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཆོས་ཅན་དང་། རྣམ་
 པ་གང་ཡིན་ཆོས་སུ་བསྟན་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དམིགས་པ་
 གང་ཡིན་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པས་དང་། རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཆོས་བརྗོད་པས་
 བརྗོད་པར་བྱ་བར་རིགས་ན་ཡང་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་། དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་དང་། རྣམ་པ་ཆོས་སུ་བསྟན་ཞེས་པ་རྟོག་
 རྒྱུ་དཔྱད་དམིགས་རྣམ་གྱི་དབང་རྩ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། དམིགས་རྣམ་ལྟག་
 མ་གཞན་དག་གི་དབང་རྩ་བྱས་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ།
 ཚྱོད་ལན་འདི་དག་རྟོག་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་དབང་རྩ་བྱས་པ་གཞུང་རྩ་
 གསལ་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དམིགས་
 རྣམ་ལྟག་མའི་སྐབས་སུ་བདེན་བཞི་སྐྱེས་མ་ཟིན་པ་ལ་ཚྱོད་པ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི།
 དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་དང་རྣམ་པ་ཆོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ལ་ཚྱོད་པ་བྱུང་བ་མིན་
 པས། དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པས་དང་། རྣམ་པ་གང་ཡིན་
 ཆོས་བརྗོད་པས་བརྗོད་རིགས་ན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་བརྗོད་པའི་སྦྱོན་མེད་ཅེས་
 པ་ལན་རྩ་འབྲེལ་གྱི། དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་དང་། རྣམ་པ་ཆོས་སུ་བསྟན་ཞེས་
 པ་ལན་རྩ་མ་འབྲེལ་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་ལས། རྟོག་རྒྱུ་དཔྱད་སྐབས་
 སུ་དམིགས་པ་དེ་བདེན་པའི་སྐྱེས་ཟིན་པར་(༥༡བ) བསྟན་ནས་དམིགས་པ་
 གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་དེའི་སྐྱེས་མ་ཟིན་པར་བསྟན་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཅེས་དང་།
 དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱེས་བརྗོད་དགོས་པ་
 ལ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་བརྗོད་པས་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཞེན། ཞེས་དང་དམིགས་
 པ་གང་ཡིན་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་རྩ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་། རྣམ་པ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱུང་པར་རྩ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྗོད་པས་བརྗོད་
 པར་བྱ་བ་རིགས་ན་ཡང་། ཞེས་དང་། དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་རྣམ་པ་བཅུ་
 གཉིས་ཐམས་ཅད་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་དམིགས་རྣམ་ལྟན་

པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་བརྒྱན་པ་ལ་ནི་ཚུལ་ཅན་མ་བརྒྱན་པར་ཐལ་བའི་
 ཉེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། ཉན་པ་པོ་ཡིས་དཀར་པོ་ཚུལ་
 རེས་ནས། །རྟ་དང་བ་ལང་ལ་མགས་གང་གི་ཡིན། །མ་རེས་སྐབས་ཏུ་ཤི་ནི་
 འཆད་པ་པོས། །བ་ལང་གི་ཡིན་ཞེས་ནི་བརྟ་ལྟར་བས། །སྟེ་དེ་བྱུང་པར་གཞན་
 སྟར་ཆོས་བརྒྱན་སྟེ། །བ་ལང་བྱུང་ཆོས་དཀར་པོ་བྱུང་གཞིར་འཕངས། །བ་ལང་
 ཚུལ་རེས་པ་དོག་མ་རེས་ལ། །པ་དོག་ཚུལ་པོ་ཤེས་འདོད་བྱུགས་པའི་ཆེ། །པ་
 དོག་དཀར་པོ་ཡིན་ཞེས་བརྟ་ལྟར་ན། །བྱུང་པར་མི་སྟར་ཆོས་ཅན་བརྒྱན་པའི་
 སྟེ། །དཀར་པོ་བྱུང་ཆོས་བ་ལང་བྱུང་གཞིར་འཕངས། །ཞེས་དཀར་པོ་ཚུལ་རེས་
 ནས་གང་གི་ཡིན་མ་རེས་པའི་ཆེ། །བ་ལང་གི་ཡིན་ཞེས་བརྟ་ལྟར་བ་ན། །དཀར་
 པོ་བྱུང་གཞི་འཕངས་ཟེར་བ་དང་། །དེ་བཞིན་ཏུ་བ་ལང་ཚུལ་རེས་ནས་ཁ་
 དོག་མ་རེས་པའི་ཆེ་དཀར་པོ་ཞེས་བརྟ་ལྟར་བ་ན། །བ་ལང་བྱུང་གཞིར་
 འཕངས་ཟེར་མོད། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། །དཔེར་ན། མགོ་ཞེས་པ་ཅི་
 ཞིག་གི་མགོ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་(༥༩ན) འདོད་ནས་དྲིས་པ་ན། །སྟེ་གཅན་གྱི་
 མགོ་ཞེས་སྟེ་བའི་ཆེ་ཉན་པ་པོས་མགོ་གཙོ་བོར་ཤེས་པར་འདོད་ཀྱི་སྟེ་གཅན་
 གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་མེད་པས། །དེའི་ཆེ་ཉན་པ་པོའི་སྟེ་ཡུལ་ཏུ་མགོ་བྱུང་གཞི་
 དང་སྟེ་གཅན་བྱུང་ཆོས་སྟེ་གོ་བར་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་ཏུ། ཉན་པ་པོས་གཞི་
 གང་ལ་ཤེས་འདོད་གཙོ་བོར་བྱགས་པ་དེ་བྱུང་གཞི་དང་། །ཤེས་འདོད་མེད་པ་
 དེ་བྱུང་ཆོས་སྟེ་སྟངས་བར་གསུངས་པས། །དེ་ལྟ་ན་སྟེ་མ་འདིར། །གང་ལ་ཤེས་
 འདོད་བྱགས་པ་དེ་བྱུང་ཆོས་དང་། །གང་རེས་པ་དེ་བྱུང་གཞིར་འཕངས་ཞེས་གོ་
 བརྒྱག་སྟེ་སྟེ་པ་ཅི་ཡིན་སྟེ་མ་ལོ། །གཤམ་ཕྱང་འདི་ལ་རྟ་མིན་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །
 ཉེ་ཆེན་ཆེན་ཕྱང་ལྟར་ན་ཆོས་བརྒྱན་སྟེ། །ཉེ་ཆེན་ཆེན་ཕྱང་གཉིས་མེད་གོང་བ་
 ལ། །རྟ་མིན་པ་ཡོད་ཅེས་པའི་བརྟ་ལྟར་ན། །བྱུང་གཞན་མི་སྟར་ཆོས་ཅན་
 བརྒྱན་པའི་སྟེ། །བཤད་པ་བརྟ་ཡི་བྱེད་བྱ་རྟགས་པ་པོའི། །དཀོར་པ་པར་
 འབྲེལ་ལས་གསུངས་དོན་ཡིན་ན། །ཞེས་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། །ཆོས་དང་ཆོས་

ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཐོབ་པ་བརྗོད་ལ། ཞོང་བྱ་འདི་ལ་རྟ་མིན་པ་ཉིད་ཡོད་དོ།
 ཞེས་པ་དང་། ཞོང་བྱ་ལ་རྟ་མིན་པ་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཉེ་
 ཆོག་དང་ཆོག་སྤང་ཡོད་མེད་ཅམ་གྱིས་ཡིན་ཟེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། འདི་
 ཡང་གཞུང་རང་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་བ་དང་མི་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་ལུ་སྤྱོད་གི་
 དོན་གྱི་སྤྱོད་ལུ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉན་པ་པོས་བ་ལང་གི་གོང་
 བུའི་སྤྱོད་ལུ་རྟ་མིན་པ་ཅམ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཆོ། ཞོང་བྱ་འདི་ལ་རྟ་མིན་
 པ་ཉིད་ཡོད་དོ། ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཞོང་བྱ་དེ་ཉན་པ་པོའི་སྤྱོད་ལུ་
 རྟ་མིན་ཅམ་ལུ་གོ་བས་གོང་བུ་དེའི་སྤྱོད་ལུ་མ་ཉེ་མིན་པ་སྐྱེས་ཀྱི་བྱང་པར་
 ལུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། (༥༢༥) དེ་རྣམས་ལ་དང་པོ་ནས་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་དབང་
 གིས་བརྗོད་འདི་ཉན་པ་པོའི་སྤྱོད་ལུ་བྱང་པར་དེ་རྣམས་སྤྱོད་བའི་སྒྲུབ་པ་
 དང་། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལ། དེ་བཞིན་ལུ་བ་ལང་གི་གོང་བུའི་སྤྱོད་ལུ་
 རྟ་མིན་པ་དང་མ་ཉེ་མིན་པ་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བྱང་པར་གཞན་ལུ་མ་ཡོད་
 པ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཆོ་གོང་བུ་ལ་རྟ་མིན་པ་ཡོད་དོ། ཞེས་བརྗོད་པ་
 བ་གོང་བུ་དེ་ཉན་པ་པོའི་སྤྱོད་ལུ་རྟ་མིན་པར་གོ་ཡང་མ་ཉེ་མིན་པ་སྐྱེས་
 ལའང་ཤེས་འདོད་ཡོད་པའི་དབང་གིས་བརྗོད་འདི་སྤྱོད་ལུ་བྱང་པར་དེ་
 རྣམས་མི་སྤྱོད་བར་བ་ལང་གི་གོང་བུ་དེ་མ་ཉེ་མིན་པ་སྐྱེས་བྱང་པར་གཞན་
 ཀྱན་གྱི་རྟེན་ལུ་ལུང་བ་ལྟ་བུར་འཕངས་པས་སྤྱོད་པ་བྱང་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་
 བའི་སྒྲུབ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ནི་གཞུང་ལུ་གསལ་
 ལ། དེས་ན་སྐབས་འདིའི་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་ཞེས་པ་ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་དང་།
 འཆད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ལ་ལྟོས་དགོས་ཀྱི། ཆོག་གི་བརྗོད་ཚུལ་དང་ལུལ་
 གྱི་རོས་ནས་མིན་པ་ངེས་པས། འདི་ལ་ཞེས་པའི་ཉེ་ཆོག་ཡོད་མེད་དང་། ཆོག་
 སྤང་ཡོད་མེད་གྱིས་ཆོས་བརྗོད་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེ་
 བ་གཞུང་གང་ན་ཡོད། ཞོང་བྱ་ལ་རྟ་མིན་པ་ཡོད་དོ། ཞེས་པའི་ལ་ཡིག་

གྲུང་ཆོག་སྤང་ཡིན་པས་ཆོག་སྤང་ཅེས་པ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་ཆོག་ཁོ་ནར་གོ་བ་ནི་
 ལུས་ཀྱི་གས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གོ། །དེས་ན། སྤེལ་མི་ཀྱག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 ཆོ། འཆད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་དང་། ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་མི་ཀྱག་པ་ལ་
 གཙུག་པོར་ཞུགས་པས་ཉན་པ་པོའི་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་མི་ཀྱག་པ་བྱུང་གཞི་དང་། སྤྲ་
 བྱུང་ཆོས་སུ་གོ་ནས་དེའི་ཆེ་མི་ཀྱག་པ་དེ་སྤེལ་ཡིན་གྱི་སྤྲ་ལས་གཞན་གྱི་ཡིན་
 པ་སྤྲོད་བའི་(༥༩༩) ཚུལ་གྱིས་འཕངས་པས། སྤྲ་དེ་ལ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྲ་དང་།
 བྱུང་པར་གཞན་སྤྲོད་བའི་སྤྲ་ཞེས་བྱ་ལ། སྤྲ་མི་ཀྱག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ།
 ཉན་པ་པོས་སྤྲ་ལ་ཤེས་འདོད་གཙུག་པོར་ཡོད་པས་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སྤྲ་བྱུང་གཞི་
 དང་། མི་ཀྱག་པ་བྱུང་ཆོས་སུ་གོ་ནས། དེའི་ཆེ་སྤྲ་དེ་བདེན་མེད་སྐྱེས་
 བྱུང་པར་གཞན་ཡིད་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཕངས་པས་སྤྲ་དེ་ལ་བྱུང་པར་
 གཞན་མི་སྤྲོད་བའི་སྤྲ་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྲ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལྷས་
 ཕྱིན་གྱི་གཞུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། བརྗོད་འདོད་གཞུགས་ལ་གཙུག་པོར་ཡོད་
 པ་དང་། ལྷས་ཕྱིན་གཞུགས་མཛེས་སྐྱེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། བརྗོད་འདོད་ལྷས་
 ཕྱིན་ལ་གཙུག་པོར་ཡོད་པ་ཞིབ་དུ་བསམ་ན་གོ་བར་རུས་པས། བ་ལང་རྟ་མིན་
 པ་དང་། བ་ལང་གི་རྟ་མིན་པ་ཞེས་པ་དག་སྤྲ་གཅན་གྱི་མགོ་དང་། མཆི་གུའི་
 ལུས་ཞེས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། གཞི་གང་ལ་ཤེས་འདོད་གཙུག་པོར་ཞུགས་མ་
 ཞུགས་གྱིས་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་སུ་གོ་ནས་བྱུང་པར་གཞན་སྤྲོད་མི་
 སྤྲོད་གི་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་ལ། གཞུང་འདིར། གོང་བྱ་འདི་ལ་རྟ་
 མིན་པ་ཉིད་ཡོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་སྐུར་བ་ན་གོང་བྱ་དེ་རྟ་མིན་པའི་སྤྲོག་པའི་
 བྱུང་པར་ཅམ་ཞིག་གི་རྟེན་དུ་འཕངས་པ་དང་། གོང་བྱ་ལ་རྟ་མིན་པ་ཡོད་དོ། །
 ཞེས་པས་གྲུང་གོང་བྱ་དེ་རྟ་མིན་པ་དང་མ་ཉེ་མིན་པ་སྐྱེས་བྱུང་པར་གཞན་
 གྱུན་གྱི་རྟེན་དུ་འཕངས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། བརྗོད་པའི་གཞིས་ཀྱིས་གྲུང་བ་
 ལང་གི་གོང་བྱ་བྱུང་གཞིར་འཕངས་ནས་དེའི་སྤྲོད་དུ་བྱུང་པར་གཞན་སྤྲོད་

གི་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་འདི་ནི། སྤྱི་མ་དང་མི་འདྲ་བར་སྤྱང་བས་ཐག་གཅོད་པ་
མི་སྤྱི་བར་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་(༥༩) པར་བྱ་བའི་གནས་སོ། །

འདི་སྤྱང་དུ། རང་གཞུང་གི་ཏུ་རྟོགས་དཀའི་གནས་འདི་ལ། །རང་སྤྱི་
གོམས་པའི་བག་ཆགས་མཐུ་བརྟན་ཕྱིར། །རང་གིས་རི་ལྟར་དཔོག་ཚོད་སྤྱི་
མོད་ཀྱི། །རང་གི་དེ་ཉིད་གསལ་མེད་དཔྱད་པའི་གནས། །ཞེས་སྤྱོད། །

༩ གཞུང་རྟོག་སྤྱིར་བརྟན་མཛད་ལ་ཉི་ལྔ་དང་། །ལེའུ་བཞུད་མ་ལས་
གསུངས་ལ་འདིའི་དངོས་བརྟན། །གཞུང་རྟོག་གང་ཡིན་ནམ་བུར་གཞུང་རྟོག་
ཡིན། །ཞེས་དང་། གཞུང་རྟོག་སྤྱིར་བརྟན་མཛད་ཡི་དངོས་བརྟན་ཀྱི། གཞུང་
རྟོག་ཀྱན་བུར་སྤྱི་མོར་མ་བྱེ་བའི། །སྤྱི་ཅམ་ལ་དམིགས་དེའི་སྤྱིར་གཞུང་རྟོག་
འདི། །ཞེས་གཞུང་རྟོག་སྤྱིར་བརྟན་གྱི་མདོའི་དངོས་བརྟན་གྱི་རྟོགས་པ་དེ།
ཀྱན་བུར་སྤྱི་མོར་མ་བྱེ་བའི་སྤྱི་ཅམ་ལ་ཡང་དམིགས། རྣམ་བུར་གཞུང་རྟོག་
ཀྱང་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ནི་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་བུར་སྤྱི་མོར་མ་
བྱེ་བའི་སྤྱི་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་བུར་གཞུང་རྟོག་ཡོད་པར་འཕགས་སེང་
དང་རྗེ་ཡབ་སྤྱི་མོར་སྤྱི་ཅམ་ལ་བཤད་པའི་བྱིས་མ་བཤད་པའི་བྱིས་མ། འཕགས་པས་གཞུང་རྟོག་
དང་པོ་ཀྱན་བུར་སྤྱི་མོར་མ་བྱེ་བའི་སྤྱི་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་
རྣམ་བུར་དུ་རིས་ཆད་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤད། སེང་བཟང་གིས་དང་པོ་
ཀྱན་ཉོན་དང་གཉིས་པ་རྣམ་བུར་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་གཞུང་……
འདིར་གསལ་ལ། ཡིག་ཆར་གསུངས་པའི་རྣམ་བུར་གཞུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱང་འཐད་པའི་བྱིས་མ། དེས་ན། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་གཞུང་རྟོག་དང་པོ་
གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཉི་ལྔ་དུ། གཞུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་པོ་གང་ཡིན། གཉིས་པ་འང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། གཞུང་རྟོག་
སྤྱིར་བརྟན་གྱི་མདོ་ནས་དངོས་སུ་(༥༩) བརྟན་པའི་རྟོག་པ་དེ། རྣམ་བུར་
གཞུང་རྟོག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ཟེར་དགོས་པ་ནི་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་ཡིན་……

ཏེ། ཡིག་ཆར། ཡང་ཁ་ཅིག །འཕགས་པའི་ལྷགས་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
 གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉི་མ་ལས།
 གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན། གཉིས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། མདོ་ལས་གཟུང་རྟོག་སྤྱིར་བསྟན་པའི་
 རྟོག་པ་ཡིན་ན། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར། རྟོག་པ་བཞིར་སྟེ་བའི་དང་པོ་དེ་སྤྱི་ཅམ་ལ་དམིགས་
 གུང་། སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམ་བྱང་ལ་དམིགས་
 པའི་བྱང་པར་འཕགས་པའི་ལྷགས་སུ་འཐད་དམ་སྟམ་མོ། །བཤད་ཚུལ་ལྟ་མ་
 ཉི་མ་གཟུང་རྟོག་གཉིས། །ཡུལ་གྱི་སྐྱོན་ས་བྱང་པར་བཞག་པ་བཀག །ཅེས་
 པའི་ཞིབ་ཆ་གོང་དུ་སྟོན་པ་བཞིན། །རྒྱན་སྒྲུང་གཞི་ནི་མཐའ་གཅིག་གྱང་བྱའི་
 རྒྱགས། །གཉེན་པོ་གྲང་བྱའི་རྒྱགས་སུ་བྱས་པ་བཞིན། །ཉི་མ་རང་ལྷགས་འདི་
 བཞིན་འཐད་གསུངས་སྤྱིར། །ཞེས་ཟེར། ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གཞི་
 སྒྲུང་བྱའི་རྒྱགས་དང་གཉེན་པོ་གྲང་བྱའི་རྒྱགས་སུ་བྱས་པ་བཞིན། ཉི་མ་
 རང་ལྷགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་དུ་འཐད་ཅེས་པ་ལྟ་བུར་སོང་བས། འདི་ནི་
 གཞུང་གི་དོན་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་། ཉི་མ་དུ། གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་
 འཛོག་ཚུལ་ལ་གཞན་ལྷགས་དང་རང་ལྷགས་གཉིས་གསུངས་པ་མེད་པ་ལ།
 རང་ལྷགས་སུ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྐྱོན་ས་བཞག་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་……
 ཉིད་རྒྱན་སྒྲུང་(༥༩) དུ་བཀག་ནས། རྒྱན་སྒྲུང་རང་གི་ལྷགས་ལ་གཟུང་རྟོག་
 དང་པོ་ཀུན་ཉོན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་ལ་བརྟེན་ནས་
 གསུངས་ཤིང་། གསུངས་ཚུལ་འདི་ཉིད་མདོར་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གཞི་དང་དེ་
 ཡི་གཉེན་པོ་ཡི། །ཞེས་གཞི་སྒྲུང་བྱའི་རྒྱགས་སུ་བྱས་པ་དང་མཐུན་པས་ཤིན་
 དུ་འཐད་ཅེས་པ་འདི་ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཟ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་
 ལས། ཉི་མ་གི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་ནས། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་

ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་བྱང་
 པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི། གཉིས་པ་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་པ་མ་ཚུན་རྣམ་པར་
 འཆད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཐུང་། འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །ཞེས་སྐྱ་མས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ལྷུ་གི་སྒྲིན་ནས་བྱང་པར་བཞག་པ་
 བཀག་ནས་རང་ལྷགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་དུ་འབྱུང་དེ། གཞི་དང་དེ་ཡི་
 གཉེན་པོ་ཡི། ཞེས་པ་ནི་སྤང་བའི་སྤྱགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། སྐྱ་མ་ལྟར་ན་མ་
 རིག་པའི་རྟོག་པ་སྤགས་རེ་རེ་ཡང་ཀྱན་བྱང་མ་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤམ་
 པའི་ཐུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུང་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ཡང་།
 འཕགས་པས་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་འདི་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པར་
 བྱས་ནས་འདི་དང་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མི་འགལ་ཞིང་། གཟུང་རྟོག་ཐ་མ་
 ཡིན་ན་དང་པོ་འང་ཡིན་དགོས་ལ། དང་པོ་ལ་ཐ་མ་མིན་པའང་ཡོད་པར་
 བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས། དང་པོ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
 དང་ཐ་མ་རྣམ་བྱང་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་འགལ་བར་བཞེད་པའི་
 ལྷགས་བཞིན་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་མི་འགལ་བ་འཕགས་
 པའི་ལྷགས་དང་དེ་གཉིས་(༥༥ན) འགལ་བ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་སུ་
 གསུངས་པའི་ཐུང་རོ། །ཉི་སྤང་ལས་ཀྱང་། གཟུང་རྟོག་དང་པོ་ལ་དངོས་པོ་
 ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་
 ཀྱན་ཉོན་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་གསལ་ཁ་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་གསུང་
 ཚུལ་གྱི་ཆོག་ཡོད་ན་གཞུང་འདིར་བྱུར་ཅམ་འབྱུང་དགོས་པ་ལས་མ་གསུངས་
 པས་སོ། །དེས་ན། རྒྱུ་སྤང་དུ། རང་ལྷགས་འགོད་པའི་ཆོ། གཞན་དག་ན་རེ།
 ཞེས་དང་། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པའི་ཆོག་བྱང་བ་དེ་ལ་འབྲུལ་ནས་དེ་ཉིད་རྒྱུ་
 སྤང་གི་རང་ལྷགས་མ་ཡིན་པར་སེམས་ན་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་གཞུང་རྣམས་སུ་དེ་
 འདྲ་མང་བའི་ཐུང་། དཔེར་ན། འབྲུལ་པ་འདིར། གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དག་

གིས་ནི་བསྐྱེས་པའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོན་པར་
 རྟགས་པའི་རིམ་པ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཡང་དམིགས་པ་དང་
 བེ་ཆམ་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སྤྱོད་པའི་དོན་ཡང་རི་
 རྩལ་དང་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་པ་དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་རང་གི་ལྷགས་
 དེན་པ་བཞིན་ནོ། །

༥ རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་སྟག་པ་ཤི་བ་ལ། རིམ་གྱིས་རིག་པ་སྐྱེས་ནས་བར་
 སྟོན་བཞིན། ཞེས་དཔེ་འདི་ལྷ་བ་པོ་རང་ཉིད་རིག་པ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱི་དོན་
 བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་ན་སེམས་མི་སྟག་
 པའི་ཕྱིར་དུ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྟོན་རྩལ་དུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ད་
 གཞིན་སྟོན་དགོས་པའི་དཔེ་ཞིག་སྟེ། སྟོན་རྒྱལ་པོ་ཞིག་བཅུན་མོ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་
 ཏུ་འོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡུལ་གཞན་དུ་དམག་ལ་སོང་བའི་
 རྒྱལ་དུ་(༡༡༧) བཅུན་མོ་ཤི་བར་གྱུར་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་ལ་སྟོ་བྱུར་དུ་བཅུན་མོ་ཤི་
 ཟེར་ན། དམག་ཉེས་པའམ་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱང་འཆི་དགས་ཡོད་པས། སྟོན་པོ་
 རྟམས་ཀྱིས་ཐབས་བྱས་ནས། མི་ཞིག་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་སྟར་བཏང་བས། རྒྱལ་
 པོས་ཡུལ་སྟགས་པ་བདེའམ་འདྲི་བ་ལ། མི་བདེ་བ་གཞན་མེད། བཅུན་མོའི་
 སྟོན་བར་དུ་སྟོར་བ་ཞིག་བྱུང་ནའང་། ཉེས་པ་མི་འོང་བ་འདུག་ཞུས་དེ་ནས་
 ཡང་མི་ཞིག་བཏང་ནས་སྟོར་བ་དེ་ཤུ་བར་སོང་ཞུས། དེ་ནས་ཡང་རིམ་གྱིས་
 ཤུ་བ་མ་རུ་སོང་བ་དང་། དེ་ནས་ནས་མགོ་ལ་ཤ་གཏན་ནས་མེད་པར་རུས་པ་
 དཀར་པོར་གྱུར་སོང་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོའི་སེམས་ལ་དེ་ནི་བཅུན་མོ་དེ་ཤིན་
 རྩལ་སྟམ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ། མི་ཞིག་བཏང་ནས་བཅུན་མོ་ཤི་ཞུས་པས་རྒྱལ་པོ་
 ལ་མྱ་ངན་མ་བྱུང་ཟེར། ཞེས་བེ་བུ་སྟོན་པོའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་
 ནོ། །

༦ ཆོས་ཉིད་རིགས་སྤྱི་འདོད་པར་མཚུངས་མེད་ཀྱང་། རིགས་སྤྱི་འདོག་

པའི་རྒྱ་མཚན་མི་འདྲ་ཞེ། འདྲི་མ་སྒྲོ་བྱུང་དོན་ལ་མི་མཐུན་གསུངས། ཁྱེད་དཔྱ་
 སེམས་གཉིས་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་འདྲ་ཚུལ་ལ་དྲི་མ་...
 སྒྲོ་བྱུང་པའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་བཀོད་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། གཞུང་ཉིད་
 ལས། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་དྲི་མའི་སྒྱུང་གཞི་
 བདེན་པར་འདོད་མི་འདོད་མི་འདྲ་བས་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་...
 མཚུངས་སོ། ཁྱེད་དྲི་མའི་སྒྱུང་གཞི་བདེན་པར་འདོད་མི་འདོད་མི་འདྲ་བ་
 བཀོད་པ་ཆེས་གསལ་བའི་བྱིར། དེས་ན། བོད་ཏུ་གཞུང་ལས་སྒྱུར་སེམས་ཅན་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྒྱུ་བྱུང་ཞིང་། སྒྱིབ་པ་སྤྱོད་བྱུང་གྱི་རྒྱ་ཅམ་རིགས་སུ་
 འཛོག་པར་དཔྱ་སེམས་གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་(༥༦ན) མཐུན་ཞིང་སྤྱང་ཏུ་བྱུང་...
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་དྲི་མ་སྒྲོ་བྱུང་བ་ཅམ་བཀོད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོ་བྱུང་པའི་
 དོན་ལ་མི་མཐུན་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། གསུངས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་
 རིགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་འདྲ་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་ན་གཞུང་གི་བོད་འོག་...
 དཀྱགས་པར་འགྱུར་བར་སེམས།

སྤྱང་གཉེན་རྒྱལ་པ་ཉི་ལྔ་ལེའུ་བརྒྱུད་མར། ཁོ་སྤྱང་བཟངས་པས་གསེར་
 སྤྱང་དེའི་དབང་བྱས། ཁྱེད་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་ན། སྒྱལ་པ་བཅུ་གསུམ་
 འདྲེན་པའི་ཆེ་གཞུང་འདིར་སྤྱོད་གཉེན་གཉིས་སོ་སོར་བཟང་། རྣམ་བཤད་
 ལས། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་སྒྲིང་རྗེ་གཉིས་སོ་སོར་བཟངས་
 པ་དང་། དེ་བཞི་པ་རེ་རེ་མདོ་རེ་རེ་ཡོད་བཞིན་ཏུ་འཕགས་སེང་ཡང་གོང་
 ལྟར་མི་འདྲ་བར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་ན་གཞན་སུ་གང་གིས་ཀྱང་...
 འཆད་མི་རུས་པས་ཁོ་བོར་རིམ་བཞིན་དགོད་པར་བྱའོ་ཟེར་ནས། གསེར་
 སྤྱང་གི་བཤད་ཚུལ་དགོད་སྐབས། དེ་གཉིས་རྒྱལ་པ་གཉིས་སུ་བཟང་དགོས་ཏེ།
 མདོ་ལས་ཉི་འོད་བསྐལ་པའི་མེ་གཉིས་ཀྱི། འདེད་དོན་རྒྱུར་ཚུལ་མི་འདྲས་སོ་
 སྤྱང་འདྲེན། ཁྱེད་དང་། ཐུག་ཆེན་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེ་མི་མཐུན་ཚུགས། ཀྱུན་

བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་ཡུན་མཛོད་འབྲུག་འགག་། རྗེས་སྐྱོད་ཡང་མཚན་མཚན་
སྐྱུ་མཚན་། ཉི་མ་ཤར་ཆེ་མུན་པ་འགག་པ་དང་། རྒྱུ་ཆེ་སྐྱུ་ཡང་མུན་པ་
སྐྱུ་པ་བཞིན། བསྐྱེད་པའི་མེ་མིལ་བཟླུག་བྱ་འདྲ་བྱེད་ནམས། རྣལ་ལངས་མེད་
པའི་ཚལ་ཁྱིལ་ཟླུག་པར་བྱེད། བཟླུག་བྱ་དེ་ཉིད་སྐྱུ་མེད་པ་བཞིན། རྣམ་
བྱུང་ལམ་ཁྱིལ་རྒྱལ་སྐྱུ་བྱ་སྤྱོད་། དེ་མི་སྐྱུ་དེ་མི་དཔེ་གཉིས་མི་འདྲ་བས།
སྐྱུ་པ་གཉིས་མུ་བཟང་དཔོན་གཤམ་སྤྱོད་(༥༦) རྒྱུ། ཁྱིལ་དེ་གཉིས་མཛོད་
ལས་དཔེ་དོན་སྐྱུ་རྩལ་མི་འདྲ་བར་བྱུང་བས་སོ་སོར་འདྲེན་རིགས་ཏེ།
དཔེར་ན། ཉི་མ་ཤར་པའི་ཆེ་མུན་པ་འགག་ཀྱང་རྒྱུ་པའི་ཆེ་སྐྱུ་ཡང་མུན་
པ་སྐྱུ་བ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱུ་བའི་ཆེ་མི་མཐུན་.....
སྐྱུ་ལས་སྐྱུ་ཡུར་པའི་ཀྱན་བཀྲ་ཤིས་དང་ལྟན་སྐྱུ་གཉིས་ཀ་མཛོད་ལྟར་པ་.....
འགགས་ཀྱང་རྗེས་སྐྱོད་ལངས་པའི་ཆེ་ལྟན་སྐྱུ་སྐྱུ་ཡང་སྐྱུ་བ་དང་།
བསྐྱེད་པའི་མེས་འདྲ་བྱེད་ནམས་བཟླུག་ཀྱང་རང་གི་བཟླུག་བྱ་དེ་ཉིད་སྐྱུ་.....
ཡང་སྐྱུ་བ་མེད་པ་བཞིན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་རང་གི་རོ་སྐྱེལ་གྱི་སྐྱུ་བྱ་
སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་གསེར་སྤོང་དུ་སོ་སོར་འདྲེན་པ་དེ་འཕགས་པའི་དཔོན་.....
པ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་ཟེར། ཡིག་ཆར། བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་སྤུ་ལ་གཉེན་པོ་
ཅམ་བྱེད་རྩལ་དང་། སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་རྩལ་མི་འདྲ་བར་བཤད་ནས།
ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་བདེན་འདོན་ལྟན་སྐྱུ་གི་.....
གཉེན་པོ་ཅམ་བྱེད་པ་དང་སྐབས་དེར་མཛོད་ལྟར་མི་སྐྱུ་ཡང་སྐྱུ་སྐྱུ་རྩལ་
པ་དང་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་བྱས་ན་སྐྱུ་མི་རུང་བ་སོགས་མདོར་ན་བར་.....
ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཡིན་ཀྱང་ཕྱོག་ཆ་ནས་གཉེན་པོ་བྱེད་རྩལ་མི་འདྲ་བ་.....
གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ལ་མདོ་སོ་སོར་ཡོད་རྩལ་དང་། དཔེ་དོན་སྐྱུ་རྩལ་
ཡང་མི་འདྲ་རྩལ་གསུངས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་སྐྱུ་བའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་.....
མེད་ལ། བཤད་རྩལ་དེ་ཉིད་གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་འགྲིག་དཀའ་སྟེ། གཞུང་

འདིར་ནི་སྤྱོད་གཉེན་སོ་སོར་བགྱངས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་ནམ་གྲོལ་ལམ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ནམ་
 གྲོལ་ལམ་ལ་(༥༧) རོ་སྐལ་སྐྱར་བས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཡང་སྐྱར་དགོས་
 པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་སྐྱར་བས་ནམ་གྲོལ་
 ལམ་ལ་ཡང་སྐྱར་དགོས་ཤིང་། དཔེ་སྒྲུབ་མར་ལུན་པ་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་ན་
 དཔེ་བྱི་མར་ཡང་འདུ་བྱེད་གཞན་སྐྱེ་བ་འདྲ་ལ། བྱི་མར་རང་གི་བསྐྱེད་བྱ་
 སྐྱར་དགོས་ན་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་གི་བསལ་བྱའི་ལུན་པ་ཞེས་སྐྱར་དགོས་པ་.....
 མཚུངས་པར་ཐལ་བ་སུས་ཀྱང་དགག་དུ་མེད་དོ། །ནམ་བཤད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་
 འགོད་སྐབས། མངོན་གྱུར་གསུམ་ཀ་སྤྱོད་པའི་དོན་མིན་པས། ས་མངོན་གསུམ་
 རྒྱུ་མཚན་སྤྱོད་ལ་སྐྱར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་ནམ་བཤད་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་
 མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས། འདས་པ་འགག་པའི་བྱིར་མ་ཡིན། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་དོན་མཐའ་མ་ཆོད་པར་མངོན་གྱུར་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་གསུམ་
 སོ་མི་འཐད་ཀྱང་། སྤྱོད་བྱའི་ས་མོན་དང་དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་དུ་སྐྱར་བ་ཡིན་ན་དགོངས་པར་མི་འགྱུར་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།
 གཞུང་འདིའི་མངོན་གྱུར་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་གསུམ་སོ་མི་འཐད་ཅེས་པ་རྩོད་རྒྱུ་.....
 པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མིན་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས་ཏེ། རང་ལུགས་
 ལ་མངོན་གྱུར་པ་གསུམ་དང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་སྤྱོད་.....
 གཉེན་དུ་སྐྱར་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ ཡིག་ཆར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐོང་སྤྱོད་
 རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་འདས་པ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གསུམ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་སྤྱོད་གཉེན་དུ་མི་བྱང་སྟེ།
 ཀྱན་བརྒྱས་ལས། འདས་པ་འགག་པའི་(༥༧) བྱིར་མ་ཡིན་ན་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འོ་ན་མཐོང་སྤྱོད་རྟོག་པ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་སོ་

མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་དང་།
 ཁྱོད་གྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་མཆོམས་སྤྱར་བ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་མེད་པར་.....
 ཐལ། ཁྱོད་གྱི་དངོས་གཉེན་མེད་ཅིང་མཐོང་སྤངས་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་དེའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་སྟགས་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བཏང་བ་
 གཟིགས་ཡོད་ལས་ཆེ་རྟགས་དགའི་སྤང་བར་རྒྱན་པོ་སྤྱར་ནང་ཏུ། །མི་སྤྱོད་སྤྱོད་
 རྒྱས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་བཅད་པ། །ཏུས་མཉམ་དེ་བཞིན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལས། །
 སྤྱོད་པ་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་དགག་ཏུས་མཉམ་ཞིང་། །རང་གི་རྩ་སྤྱོད་མི་མཐུན་
 སྤྱོད་པ་དགག་པ། །རྩམ་གྲོལ་ལས་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཏུས་མཉམ་གསུངས། །ཆེན་མིན་
 རྩར་ན་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་དགག་ །རྩ་སྤྱོད་ཐུང་བྱེད་སྤྱོད་དགག་པ་རྩར་། །
 གསུངས་ཏུང་རྩ་སྤྱོད་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ལོ། །མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ཐུང་བྱིར་
 སྤྱོད་དགག་ནས། །བྱེད་བྱེད་སྤྱོད་དགག་པའི་རྒྱར་ཚུལ་འདྲི། །མཁས་སྤྱོད་རིན་
 པོ་ཆེ་ཡིས་མ་བཤད་པར། །མ་ཐད་དེ་འདྲའི་སྤྱོད་ལས་ཆེས་པ་ཡང་། །མེད་ནས་
 བསྐལ་པ་མང་པོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱར་ཏུང་། །དེས་ན་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀར་ས་མཐར་མེད། །
 དབང་བྱས་སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཏུས་ལ་རྒྱར་ནས། །བར་ཆད་མེད་ལས་སྤྱོད་ཏུས་མི་མཐུན་
 སྤྱོད་པ། །མཐོན་སྤྱོད་དགག་ལ་རྩམ་གྲོལ་ལས་སྤྱོད་ཏུས། །རང་རང་རྩ་སྤྱོད་ཐུང་
 བྱེད་ས་ཐོན་རྩམས། །གཏན་ཏུ་དགག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སམ་རྩམ། །ཞེས་
 རྟོགས་དགའི་སྤང་བ་ལས། ཚུལ་རི་ལྟར་སྤྱོད་ན། རྒྱ་པོ་སྤྱོད་ནང་ཏུ་མི་ལོག་
 པར་(༥༥ན) བྱས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་དང་། །སྤྱོད་ལས་བཅད་པ་ཏུས་མཉམ་
 པ་རྩར། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལས་སྤྱོད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་དགག་
 པ་དག་ཏུས་མཉམ་ཞིང་། །རྩམ་གྲོལ་སྤྱོད་པ་དང་། །རྩ་སྤྱོད་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་
 དགག་པ་ཏུས་མཉམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་གྱི་ཆོག་ཟིན་རྩར་ན། །མི་
 མཐུན་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཏུ་དགག་ནས་རྩ་སྤྱོད་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་རྩམ་སྤྱོད་དགག་.....
 པར་འགྱུར་བས་སྤྱོད་དགག་ཏུང་བྱེད་བྱེད་མི་ལོགས་པ་འདི་འདྲ་མཁས་སྤྱོད་.....

ཇིས་མི་ལམ་དུ་འང་མ་ཇིས་པས། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་
 སྟོགས་དགག་པ་དུས་མཉམ་ཞེས་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་དེ་མངོན་གྱུར་ལ་བྱེད།
 རྣམ་གྲོལ་སྐྱེས་པ་དང་ཞེས་པར་ས་ཡིག་ལྷག་པས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་ངོ་
 སླལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་དགག་པ་ཡིན་གསུངས་སམ་ཟེར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ།
 རྟོགས་དགའི་སྤང་བའི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པའི་སྐབས་འདིར། གཉེན་པོ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་མངོན་གྱུར་འགག་ཟེར་བ་དང་།
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་ངོ་སླལ་སྤང་བའི་ས་བོན་འགག་ཟེར་བ་རྣམས་མི་……
 འཐད་དེ། མི་མཐུན་སྟོགས་མངོན་གྱུར་སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་དུས་ནས་
 གྲུང་འགག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་སླལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་དུས་ནས་གྲུང་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་ནི་ས་བོན་སྤྱོད་
 ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། མངོན་གྱུར་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་མི་རིགས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མངོན་གྱུར་སྤྱོད་ཚུལ་སྤར་སོང་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དགའི་སྤང་བ་
 ལས། གཉེན་པོ་ཡང་མངོན་གྱུར་མགོ་མཚོན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་སྤར་
 སྐྱེས་ནས། ས་བོན་སྤྱོད་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་(༥༤བ) ལམ་ཕྱིས་སྐྱེ་ལ།
 དེ་ལ་ཡང་ཀུན་བཏགས་གྱི་ས་བོན་སྤར་སྤྱོད་ཞིང་། ལྷན་སྐྱེས་གྱི་ས་བོན་ཕྱིས་
 སྤྱོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་རེ་ཞིག་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་
 འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །དེའི་འོག་དུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་འགག་པ་དུས་མཉམ་
 ཞེས་པ་དེ། ངོ་སླལ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ས་བོན་ལས་འོས་མེད་ལ། རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། ངོ་སླལ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་མོ། །
 ཞེས་པ་དེར། ཡིག་སྦྱོར་ཁྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། ངོ་
 སླལ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་ཞེས་པ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་……

མྱེད། སྐབས་གཉིས་པར། དེའི་མྱེད་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་ཆེ་གང་
 ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་མཐོང་སྐབས་མེད་ཀྱང་། སྐབས་པ་མིན་ལ། སྐབས་བཞིན་པ་
 ཡིན་ཞིང་། རྣམ་གྲོལ་ལས་གྱི་ཆེ་སྐབས་པ་བཞིན་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་
 ཞིག །དེ་དང་སྐབས་འདིའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་སྐབས་མཐུན་པ་དགོས་པའི་མྱེད།

གསེར་ཕྱོང་ལྟར་ན་སྐབས་གཉིས་སྐབས་བཤད་པ། །རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་སྐབས་
 གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ། །ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་འབྲེལ་བའི་གྲ་ཆོད་ན། །ཕྱན་
 ཆོག་སྐབས་ཕྱན་ཆོག་སྐབས་ཡིན་ལ་དགོ་ལེགས་ཀྱང་། །དགོ་ལེགས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བའང་
 བྱིད་གྲ་ཆོད་ན། །ཅེས་གཞན་ལ་བྲིལ་གྲོད་བྱས་པའི་ལྷགས་རང་ཉིད་བཤད་ཚུལ་
 དེ་ཉིད་རྩ་མཚར་བར་སྐྱེས་མོད་ཀྱང་། གསེར་ཕྱོང་ལས། སྐབས་བའི་རྒྱབ་པ་
 དང་གཉིན་པོའི་རྒྱབ་པ་གཉིས་སྐབས་བཤད་སྐབས་(༥༩) པ་ཉི་ལྔ་ལ་བརྟེན།
 རྣམ་བཤད་ལས། གཅིག་ཏུ་བཤད་སྐབས་པ་རྒྱན་སྐབས་ལ་བརྟེན། འཕགས་སངས་གི་
 བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ནི་མདོ་དོན་ཟབ་པས་མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
 གྲངས་སྐྱོ་སྐྱོ་ཡིན་བྱས་ནའང་མི་རུང་བ་མེད་པས་དེ་ཙམ་ཏུ་སྐྱོད་པའི་གནས་
 མིན་པ་འདྲ་སྐྱེས་པོ། །འགག་ལྟར་ཚུལ་གྱིས་སྐབས་བའི་དབང་བྱས་ན། །ཞེས་
 སྐབས་དང་། ཉི་ལྔ་ལ་གསེར་ཕྱོང་སྐབས་ལས་གསུངས་པ་ཡིན། །འཕགས་སངས་
 རང་ལྷགས་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཡིན་པས། །སྐྱོ་འལྟར་ཚུལ་གྱིས་སྐབས་བའི་དབང་
 བྱས་ན། །ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱོང་འདི་སྐབས་མཐོང་ལྷགས་བྱས་ནས་འཆད། །
 ཅེས་གསེར་ཕྱོང་ལས་འགག་འལྟར་ཚུལ་གྱིས་སྐབས་ཚུལ་དང་། རྣམ་བཤད་
 ལས་སྐྱོ་འལྟར་ཚུལ་གྱིས་སྐབས་ཚུལ་བཤད་ཟེར། སྐྱེད་ན། སྐྱོ་འལྟར་དང་འགག་
 འལྟར་གྱིས་སྐབས་བའི་དོན་ནི། །རྗེ་གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་མཆན་ལས། དེས་
 གཉིན་སྐྱོ་བ་ལ་མདོན་ཏུ་སྐྱགས་པ་དང་། དེའི་སྐབས་བྱ་འགག་པ་ལ་མདོན་ཏུ་
 སྐྱགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐབས་བའི་སྐྱོ་འལྟར་གྱིས་སྐབས་ལྷགས་དང་། སྐབས་གཉིན་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་སྐབས་གཡང་ལ་ལྟར་བ་ལྟར་དགག་པ་ནི་འགག་གྱུར་.....

གྱིས་སྤང་ལུགས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤང་བ་དབུ་མེམས་
 གྱི་ལུགས་དང་། འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤང་བ་བྱེ་སྐྱེའི་ལུགས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་
 ཡིན་ཞིང་། གཞུང་འདིར་ཡང་། དེ་ཡང་གཉེན་པོའི་སྤྱགས་སྐྱེ་བ་དང་། མི་
 མཐུན་པའི་སྤྱགས་འགག་པ་རུས་མཉམ་རུའོ། །ཞེས་དང་། གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་
 དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་ལ་སྤྱགས་པ་རུས་མཉམ་པར་སྟོན་གྱི་ཞེས་སྤང་གཉེན་
 གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་(༥༡) སྤང་ཚུལ་མ་གཏོགས་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤང་
 ཚུལ་མཛོད་ལུགས་ལྟར་བྱས་ནས་བཤད་པ་གང་རུ་འདུག །དེས་ན། གཞུང་
 འདིར། རིགས་གྱི་སྐབས་སུ། སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ་མཛོད་ལུགས་ལྟར་གསུངས་པ་
 མེད་ལ། འོག་ནས་ས་ལམ་ཐད་རུ། སྤང་བྱའི་ས་པོན་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་
 རྒྱུད་གཅིག་ལ་རུས་གཅིག་རུ་འདུག་པ་མི་འགལ་བས་གནས་ངན་ལེན་སྤང་
 རོ། །དེ་ཡང་ནམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱུད་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་གཉིས་རུས་
 མཉམ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་ནམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱུད་པར་སྐྱེས་པ་དང་སྤང་བྱ་ཡང་
 རྒྱུད་པར་འགག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་མཛོད་ལུགས་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་།
 དེ་ཐད་གྱི་ཐུག་རུ། མཛོད་ལུགས་ཅམ་མིན་པས་དབྱུད་དགོས་ཟེར་བ་འདི་
 ཡང་ཡོད་ས་བཞག་ནས་མེད་སར་བཅའ་བ་མིན་ནམ་སྟུམ།

༥ དགོངས་ཁྲིམ་དགོངས་གྱི་མདོ་ལ། བཤད་སྒྱུར་ལས། དགོངས་པ་ནི་
 ཡིད་ལ་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་པ་རོལ་ལ་སྟོས་པར་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཁྲིམ་
 པོར་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་པ་རོལ་གཟུང་བ་ལ་སྟོས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 པ་རོལ་ལ་སྟོས་མི་སྟོས་གྱི་དོན་ཐུག་ཆེན་འདིར། གསུངས་ཀྱི་མི་སྟོས་གསུང་
 བ་པོ་ལ་སྟོས། །ཞེས་དང་། པ་རོལ་གཟུང་བྱའི་གཟུང་བ་ལ་སྟོས་གྱི། །ཞེས་
 གཟུང་བྱ་ལ་སྟོས་མི་སྟོས་གྱི་དོན་རུ་བྱས་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། གཞུང་
 ལས། དགོངས་པ་ལ་པ་རོལ་གཟུང་བ་ལ་མི་སྟོས་ཞེས་པ་ནི་དེའི་ཆ་ནས་
 དགོངས་པར་མི་འཛོག་ཅེས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་། པ་རོལ་

ལ་སྟོན་པར་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པར་ཆོག་ཟིན་གྱི་དོན་དགོངས་པར་མི་འཛོག་...
 ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། ཡིག་ཆར་
 དགོངས་གཞི་གཙུག་ཡང་སྐྱུ་ཟིན་ལ། །མི་སྟོན་སྐྱ་རི་བཞིན་མིན་བྱུང་པར་
 གསུམ། །སྐྱར་བ་དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་དོན་ཡིན་ན། །ཞེས་ཟེར་ཡང་། ཡིག་ཆར་
 བྱི་སྐྱུ་ཟིན་(༥༠ན) ལ་མི་སྟོན་པའི་སྐྱ་རི་བཞིན་མིན་པ་ཞེས་བྱུང་པར་གཅིག་
 ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོངས་པ་གཙུག་པོར་
 གུར་པའི་མདོ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དགོས་པ་གཙུག་པོར་
 གུར་པའི་མདོ་ལྷུ་དགོངས་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་བཤད་
 ལས། དེའི་སྟོང་ཏུ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་པ་འདྲ་ཡང་བྱུང་པར་གཅིག་དང་
 གཉིས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱུང་གྱི་དགོངས་པ་དང་དགོས་
 པ་རེ་གཙུག་པོར་བྱས་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དགོངས་གཞི་གཙུག་ཡང་
 སྐྱུ་ཟིན་ལ་མི་སྟོན་པའི་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མིན་པའི་མདོ་དེའི་གོ་དོན་ཆང་བ་...
 གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རང་ལུགས་ལ། དགོངས་གཞི་གཙུག་པོར་
 ཡོད་ཀྱང་ཆོག་ཟིན་ལ་སྐྱུ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། དགོངས་པ་
 ཅན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 དགོངས་གཞི་དེ་ཉིད་སྐྱུ་ཟིན་པ་དང་། སྐྱ་རི་བཞིན་མིན་པ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ཏུ་འབབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་བཤད་སྐྱར་དང་ཡང་མཐུན་ཞེས་གསུངས།
 ཟེར་བ་ཡང་། དེ་ནི་ཤེད་དང་ཡང་མཐུན་ཟེར་དགོས་སམ་སྟུམ།

དགོས་པ་ཐད་ཀར་མི་སྟོན་ལྷུ་ལོམ། །འབྲུག་པོའི་རག་གིས་དགོས་པ་
 སྟོན་པའི་ཕྱིར། །ལྷུ་དགོངས་དོན་ནི་དགོས་པ་ལྷུ་པའི་དོན། །ཞེས་པ་རྣམས་
 གཞུང་དོན་ཏུ་མི་འབྱོར་སྟུམ་སྟེ། བཟོད་བྱ་ཐད་ཀར་མི་སྟོན་པ་དང་། འབྲུག་
 པོའི་རག་གིས་བསྟན་པའི་དོན་ལ་ཟེར་དགོས་པ་དང་། ཟོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་སྟུམ་
 ལྷུ་པའི་དོན་ཡིན་པ་ནི། གཞུང་ཉིད་ལས། ཐད་ཀར་མི་སྟོན་པར་འབྲུག་པོའི་

༥ དམིགས་པའི་སྐབས་རྒྱས་བཤད་གསུམ་མོར་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ཡིས། །
 ཞེས་པ་ནི་གཞུང་གི་ས་བཅད་དང་བསྟན་ན། མདོར་བསྟན་གསུམ་པོ་དབྱེ་
 གཞིར་བྱས་པ་ཡིས། ཞེས་པ་འཐད་སྟེ། རྒྱན་སྒྲུབ་གསུམ་སྒྲུབ་དགེ་བབྱུང་
 དབྱེ་གཞི་བྱས། །སྟག་མ་རེ་ལས་དབྱེ་བར་བཤད་པ་ཡིན། །(༥)ན་ ཞེས་པ་ལ།
 གཞུང་ལས་ནི། རྒྱན་སྒྲུབ་ཏུ་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས་དགེ་བ་བབྱུང་སྟེ་སྟག་མ་
 རྣམས་ལ་སེམས་པར་བཤད་དོ། ཞེས་དགེ་བ་དེས་གཞན་རྣམས་ལ་སེམས་
 པར་བཤད་ཀྱི། དགེ་བ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་སྟག་མ་རྣམས་དེ་ལས་དབྱེ་བར་
 བཤད་པ་མིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་རིགས་དང་དམིགས་པའི་རྣམས་སྒྲུབ་ལ། །རང་བཞིན་གཙུག་
 རིགས་ཡིན་ནམ་འཕྱར་གཙུག་གཙུག་། དམིགས་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས་བཤད། །
 དེ་ལ་མཐས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་མི་འདྲ་གཉིས། །རང་བཞིན་རྣམས་འཕྱར་གཉིས་ཀ་
 སྒྲུབ་མིན་ལ། །སྒྲུབ་ནས་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་སྒྲུབ་ཀྱིས་དམིགས། །རང་བཞིན་
 སྒྲུབ་ཉིད་རྣམས་འཕྱར་བྱུང་སྒྲུབ་པ་དེན། །གཙུག་མོར་བྱས་པས་མི་འདྲ་ཞེས་
 གསུངས་གཉིས། །གང་སྒྲུབ་བྱས་བྱང་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་ཉིད་ལ། །སྒྲུབ་དགོས་དེ་ལྟ་
 མེན་ན་དམིགས་པ་དང་། །རིགས་གཉིས་རྣམས་པའི་རྒྱུ་ལན་འབྲེལ་མེད་འཕྱར།
 ཞེས་པ་ལ། འདིའི་གཞུང་ནི། འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་སྒྲུབ་བྱས་ན་རང་བཞིན་
 གཙུག་མོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་འཕྱར་བ་གཙུག་མོར་གྱུར་པ་ནི་
 དམིགས་པ་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དགག་པ་མེད་དོ་
 ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདིས་རིགས་དང་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་བསྟན་པར་
 རྟགས་དཀའི་སྒྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡིག་ཆར་ཡང་། བྱུང་དེ་སེམས་ཅམ་
 པའི་རིགས་ལས་བྱུང་པར་ཏུ་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཏུ་གསུངས་པས། གཞུང་
 འདི་རིགས་དང་དམིགས་པའི་རྣམས་སྒྲུབ་ཏུ་འགྲོ་ཆུང་དང་། འདིའི་སྐབས་
 གྱི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འཕྱར་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་ཉིད་ལ་མི་བྱེད་ན་རྣམས་སྒྲུབ་ཏུ་

འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྣང་གཉིས་ཀྱི་
 ཀར། འདིའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ཆོས་ཉིད་དང་། རྣམ་འགྱུར་ཞེས་པ་ཆོས་
 ཅན་ཀྱན་རྫོབ་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་དེ་ཡང་(༤༡བ) འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཀྱི་
 རམ། ཡིག་ཆར་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་ལ་སྦྱར་ནས་
 གསུངས་པ་དེ། ཆོས་དབྱིངས་བདེན་མེད་གཙོ་བོར་བསྐྱེམས་ཏུས་བྱུང་གཞི་
 བྱུང་ཆོས་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་སེམས་ཅམ་པའི་ཆོས་ཉིད་རིགས་ཀྱི་
 སྤྱུ་འགྱུར་ཚུལ་ལས་བྱུང་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རྣམ་སྟོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡིག་ཆར། རང་བཞིན་གཙོ་བོར་འཛིན་སྟངས་བྱས་ནས་བསྐྱེམས་པས་འཕའ་
 ཆོས་ཀྱི་རིགས་དང་སྦྱབ་པའི་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། དེའི་རྣམ་འགྱུར་རམ་བྱུང་
 པར་ཆོས་དབྱིངས་བདེན་མེད་གཙོ་བོར་བསྐྱེམས་ཏུས་ཆོས་དབྱིངས་སྟོང་
 འདྲིམས་གཙོ་བོར་གཞིའི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། འདི་
 སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་ལས་བྱུང་པར་ཏུ་བྱེད་པའི་འཕགས་གྲོལ་ཞབས་ཀྱི་
 ལེགས་བཤད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྦྱིར་རྣམ་འགྱུར་ལ་ཆོས་ཅན་
 ཀྱན་རྫོབ་པ་ངེས་པར་འཛོག་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དམིགས་པའི་
 སྐབས་སུ་སྟོང་འདྲིམས་གཙོ་བོར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ཀྱན་རྫོབ་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི།
 ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བར་ཡང་། རིགས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་
 ལ། དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དང་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་རིགས་དང་
 དམིགས་པ་མི་འགལ་ལོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་ཡིན་གྱི་གཉིས་ཀས་
 བྱུང་། །གཉིས་ཀར་དམིགས་ཡོད་སྣང་བ་གཉིས་ལས་བཤད། །ཅེས་པ་ལ།
 དམིགས་བྱ་གཉིས་ལ་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་འཛོག་མོད། དམིགས་བྱེད་
 གཉིས་ལ་གང་འཛོག་ །བྱུང་དེའི་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དགག་
 པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། ཆོས་ཉིད་རིགས་སྤྱུ་འཛོག་པའི་ཆེ་སེམས་
 ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་དང་མ་བྱལ་བར་དེའི་སྟེང་ནས་འཛོག་དགོས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་

དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ (༤༩༩) ཉིད་ཁེར་རྒྱུ་རིགས་སུ་འཛོག་ལུགས་མེད་པས།
 ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འཛོག་པ་ལ་ཆོས་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་དོན་.....
 ཡིན་པས་དམིགས་ཚུལ་མ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཆོན་
 གློ་འདོགས་གཅད་བྱའི་གཞི་ནི་སེམས་གཙུག་པོ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལའང་.....
 དམིགས་དགོས་པས་གཉིས་ཀ་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀར་
 དམིགས་ཞེས་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། བྱི་མའི་དོན་
 ཅི་ཆོས་ཅན་དང་མ་བྲལ་བར། ནང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་བདེན་པས་སྦྱང་པར་
 དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་གྱི། ཆོས་ཅན་སྤངས་
 པ་མི་རུང་ལ། དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་
 ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་
 དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༥ ཆོན་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས། སྤང་པོ་ཆོན་པོ་ཞེས་པའི་འཛོག་ཚུལ་ལ། སྐྱི་
 དང་སྐྱེ་མའི་དབང་བྱས་འཛོག་ཚུལ་གཉིས། །ཞེས་པའི་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་པོ་
 གང་ཡིན། སེམས་ཆོན་པོའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཆོན་པོ་དང་
 སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཆོན་པོ་ཞེས་གཉིས་འབྱུང་བའི་དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དང་
 གཉིས་པ་རིགས་དང་བརྒྱུད་པ་སོགས་སྐྱེ་སོ་སོ་ལ་བྱེད་པ་ནི། གཞུང་འདིར་
 དེ་ལ་སྤང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དང་རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་ཡིན་པས་སྐྱེ་ནི་
 བྱུང་པར་རུ་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་མ་གཏོགས་པའི་
 སྤང་པོ་ཆོན་པོ་ལ་གྱི་དང་སོ་སོའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་མི་.....
 རྣམ་རོ། །མདོ་ལས་རྩ་རྩ་བུའི་སེམས་སོགས་དུག །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་
 རུ་མེད་མཐའ་བར། ། (༤༩༩) དམུལ་བར་གནས་ཀྱང་སྐྱེ་མེད་རྣམས་ལྟའི་སེམས། །
 ཞེས་པ་ལ། སེམས་ཆོན་པོའི་མདོ་ལས། མཆོག་ཉིད་རུ་བྱེད་པའི་སེམས་ལ་དུག་
 གསུངས་པའི་དང་པོ་རྩ་རྩ་བུའི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་རུ་བྱས་དཔག་.....

• 106 •

པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཉེ། དཔེར་ན་སེར་སྒྲ་
བའི་ལྟ་བུ་ལྟོ། །ཞེས་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཉིད་བརྟན་པ་ལ། རྣམ་འདིར། རྣམ་མེད་ད་
ལྟར་མེད་ལྟས་ཆད་པ་ལྟ། །བདག་ཉིད་མེད་མེན་ལྟ་བུ་བས་རྟག་པ་ལྟ། །ཡོད་ཀྱན་
རྟག་མེད་ལྟ་བུ་བས་མེད་པ་ལྟ། །འཇམ་གུན་མེད་པར་ལྟ་བུ་བས་མེད་པ་ལྟ། །དེ་མཁས་
ཉི་མའ་ལས་གསུངས་བཟུས་པ་ཡིན། །ཞེས་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་ལ་བདག་སྒྲ་སྒྲར་
ནས་ཆད་པ་པོ་རྟག་པ་པོ་སྟགས་གང་ཟག་ནི་རྣམ་གྲངས་སྒྲ་བྱས་པ་ནི་ལགས་
པར་མ་བརྟགས་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཅ་ཤེས་ལས། རྣམ་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་
ཅེས་པ། དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་གྱུར། ཞེས་དང་། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་
པར་འཛིན། མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་ལྟར་ལྟ་བུ་དེ་
དག་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ལྟ་བུ་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ་མིན་པས་སོ། །

༥ ལྟ་བུར་སྒྲ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་དབང་འབྱོར་གསུམ། ཞེས་པ་ལ། རྣམ་
འདིར། ཕྱིན་དྲུག་(༥༥) གི་སྒྲི་དོན་གྱི་ས་བཅད་རྣམས། བཞི་པར་མི་དམིགས་
གསུམ། ཟེར་བ་དེ་ཅུ་མ་གཏོགས། བཤམ་དབང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལྷན་པས་
མཛད་པའི་པར་ཕྱིན་ཟུར་མཆན་ལྟར་གྱིས་འདུག་པས། མཆན་དེར་ལྟ་བུ་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་དང་གསུང་དང་བྱགས་ལ་དབང་འབྱོར་པ་གསུམ་པོ་ཞེས་……
འདུག་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། ལྟ་བུ་དབང་འབྱོར་ལ་སྒྲ་དང་སྒྲིད་པ་དང་རྟོན་པ་ལ་
དབང་འབྱོར་པ་རྣམས་པ་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་
གྲུང་ཐང་མཆན་ལས། རོ་པོ་ཉིད་སྒྲ་དང་ལོངས་སྒྲ་ཉེ། སྒྲ་དང་སྒྲིད་པ་ཕྱིན་
དྲུག་དང་རྟོན་པ་སྒྲུལ་སྒྲུལ་དབང་འབྱོར་པ་རྣམས་པ་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་……
ཕྱིར། ཞེས་པའི་གསུང་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བས་དབྱུད་པར་བྱའོ། །

ཡང་། བན་རྩལ་རྣམ་པེས་དོན་ནི་མི་འཇིགས་པའི། རྩིན་པར་རྩལ་ཁྱིམས་
བརྗོད་པ་གཉིས་བཟུས་ལ། ཆོས་ཀྱི་རྩིན་པར་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་བཟུས། །
བརྩོན་འགྲུས་རྩིན་པ་གཉིས་ཆར་བཟུས་པ་བཞིན། །གཞན་ལྟ་ལ་ཡང་དེ་ཡིས་

རིགས་བསྐྱེད། རིག་མྱོན་པའི་དབྱེ་བར་མར་མྱོན་གཞན་བསྐྱེད་ཚུལ་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་ཚུལ་ཁྱིམ་སྐྱེས་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་བསྐྱེད་ཟེར་བ་རིགས་
 བསྐྱེད་ཚུལ་རི་ལྟར་འགྲིག མྱོན་པ་གསུམ་གྱི་མི་འཇིགས་པའི་མྱོན་པས་
 ཚུལ་ཁྱིམ་བཟོད་པ་གཉིས། ཚོས་ཀྱི་མྱོན་པས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་གཉིས།
 མྱོན་པ་དེ་གཉིས་གས་བཙོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པ་བཞིན། ཚུལ་ཁྱིམ་ལ་མི་
 བཟོད་པའི་མྱོད། ཚུལ་ཁྱིམ་གསུམ་ལས། དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྱིམ་
 གཅིག་ཤུར་མྱོན་སྐྱེས་ཏུག་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་མྱོད་དང་། དྲིག་ཆར།
 མྱོན་འགྲེལ་དངས་པ་ལས། དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྱིམ་(༤༭) གྱིས་ནི་
 མྱོན་པ་ལ་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཏེ། རིག་གསུངས་པའི་མྱོད།

ཡང་། ཐེག་བསྟན་དམ་པ་རྒྱལ་ཞི་གཤེད་ཤིང་གསལ། །དབྱུང་མཐར་
གསུངས་པའི་དམ་པ་བཙུག་གཉིས་དང་། །བྱང་མར་གསུངས་པའི་དམ་པ་བརྟན་
ཚུགས་ཞི། །ཐིག་ཆ་མ་མེད་བརྟུ་དགོས་མང་པར་དྲགས། །ཞེས་པ་ལ། ཆོག་
མང་བར་དྲགས་ན་བར་བར་རུ་དོན་མེད་ཀྱི་བབ་ཅོལ་སྐྱ་བ་འཛོམ་དགོས་ཀྱི་
དམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་ཅམ་འགོད་ན་ཡང་ལེགས་པའི་ཆར་འབྱུར་
ཞིང་། རྣམ་ཐེར་བའི་དོན་དང་མཐུན་པར་འགྲོ་བས། འདི་ལྟར། རྟེན་དངོས་
ཆེད་བྱ་ཐབས་མཁས་བསྟོ་བ་དང་། །དག་པ་དམ་པ་རྒྱལ་ནི་ཐེག་བསྟན་
གསུངས། །དབྱུང་མཐར་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཡུན་རིང་དང་། །ཆེད་རུ་བྱ་དང་མི་བད་
རྒྱན་མི་ཆད། །ཆོགས་མེད་དབང་འགྱུར་ཡོངས་བབྱང་ཚུལ་ཐོབ་དང་། །རྒྱ་
མཐུན་འགྲུབ་པ་དམ་པ་བརྟུ་གཉིས་བཤད། །རྒྱ་དང་རྒྱབ་པ་ལུན་ཆོགས་ཡེ་
ཤེས་དང་། །མཐུ་དང་སྤངས་པ་གནས་པ་དམ་པ་སྟེ། །བརྟན་ནི་བྱང་ས་ལས་
གསུངས་དམ་པའོ། །ཞེས་ལྟ་བུ་བ་ཞིག་འབྱུང་ན་བསྟུ་ཆེ་བར་སེམས་སོ། །ལུ་
བརྒྱད་བསྟོ་བ་གཞན་ལྟའི་རྒྱན་པ་ལའོ། །ཞེས་ལུ་བརྒྱད་མར་བསྟོ་བ་རྒྱུན་པ་
ལས་གཞན་པའི་པར་རྒྱན་ལྟའི་རྒྱན་པར་གསུངས་ཐེར། །ལུ་བརྒྱད་མར་བསྟོ་

བ་དེ་སྤྱི་མཐུན་དུ་ག་ཀའི་སྤྱི་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ཏུ་འདི་དག་
ལ་ལེའུ་བརྒྱད་མར་ལྷག་མ་ལྷ་པོ་འདི་ལ་སྤྱད་ཅིང་སྤྱི་པ་གཏོང་ལ་དེ་ཡང་.....
སེམས་ཅན་དང་སྤྱན་མོང་ཏུ་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་
པ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་། སྤྱི་པ་གཏོང་བ་ན་ཕར་སྤྱི་གཞན་
དང་འབྲེལ་པར་གཏོང་བ་དང་། གང་བྱས་པའི་དགེ་རྩ་ (༤༤) དེ་ཡང་སེམས་
ཅན་དང་སྤྱན་མོང་ཏུ་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་སྤྱི་པའི་སྤྱི་པ་སྐོག་.....
ཕར་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་པར་འཛོག་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་མ་.....
ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་ཚུས་པ་རི་ལྟར་འདོན།

༥ བྱམས་སྐོག་ཆད་མེད་བཟོད་པར་སྐྱར་ནས་གསུངས། རྟོང་བཅེ་ཆད་
མེད་ཤེས་རབ་སྐྱར་བ་དང་། དགའ་བ་ཆད་མེད་བསམ་གཏན་བཏང་སྐྱམས་
ནི། སྤྱི་པར་སྐྱར་ལ་ཚུལ་བྱིས་པ་བཙོན་འགྲུས་གཉིས། འཁོལ་ག་བྱུང་མང་སྐྱར་
བ་ཡིན་ནམ་དཔྱད། འབྲང་སྐྱམས་སྤྱི་པ་སྐོག་པའི་དབང་བྱས་ནས། འཛོད་
པར་བཏང་སྐྱམས་སྐྱར་བ་ཡིན་ནམ་དཔྱད། ཅེས་པའི་དོན་ཁོ་པོའི་གོ་ཆད་
ལྟར་ན། ཆད་མེད་བཞི་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྐྱབ་ཀྱི་མདོ་ལས། བྱམས་པ་ཆད་
མེད་བཟོད་པའི་ཕར་སྤྱི་དང་སྐྱར་ནས་གསུངས། དེ་བཞིན་ཏུ་རྟོང་བཅེ་
ཤེས་རབ་དང་། དགའ་བ་བསམ་གཏན་དང་། འབྲང་སྐྱམས་སྤྱི་པ་དང་།
ཚུལ་བྱིས་པ་བཙོན་འགྲུས་གཉིས་ཆད་མེད་བཞི་ཀ་དང་སྐྱར་རམ་དཔྱད། ཡང་
ན། མདོ་དེར་སྤྱི་པ་དུག་གི་ནང་ནས་བཟོད་པའི་ཕར་སྤྱི་སྐོག་མར་གསུངས་
པས་ཆད་མེད་བཞིའི་སྐོག་རིམ་དང་བསྐྱར་ན་བཏང་སྐྱམས་དང་བཟོད་པ་.....
གཉིས་སྐྱར་བ་ཡིན་ནམ་དཔྱད་ཟེར་བ་དང་། དེ་ནས། ཞེ་སྐྱང་གཉིན་མ་
བྱམས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཁྱོ་བའི་ཡུལ་ལ་བཟོད་པ་བསྐོས་དགོས་པས། བྱམས་
པར་བཟོད་པ་སྐྱར་ན་འགྲིག་པའི་ཆད། ཅེས་བྱམས་པ་དང་བཟོད་པ་སྐྱར་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྟོང་བཅེ་ཤེས་རབ་བྱང་ཏུ་འབྲེལ་དགོས་པས། །

མྱོང་བཅེ་ཆད་མེད་ཤེས་རབ་རྒྱུ་ན་འགྲིག །མེས་པ་དཔའི་རྒྱུ་ལ་ཉི་ཤར་མེད་
ལ་དགོས། །(༥༥ན) བཏང་སྒྲུལ་སྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ན་ཆོག་གས་སམ། །ཞེས་
མྱོང་བཅེ་དང་ཤེས་རབ། བཏང་སྒྲུལ་དང་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་ཉི་ཤར་མེད་དང་།
དེ་ནས། རྒྱུ་ཆུ་གསུམ་ག་དེ་ལྟར་རྒྱུ་ཆོག་ན། །འོས་མེད་རིགས་པས་
དགའ་བར་བསམ་གཏན་རྒྱུ། །ཞེས་དགའ་བ་དང་བསམ་གཏན་རྒྱུ་ལ་
རྒྱ་མཆོན་བརྒྱུ་མེད་ཀྱང་། །འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྒྱུ་ལ་ཡིན་ཟེར་བ་
ལ། དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེའང་མདོ་དེར་ཆད་མེད་ལ་རྒྱུ་ལ་ཉི་ཤར་མེད་པའི་
པར་ཕྱིན་རྟོ། །ཞེས་དང་། ཆད་མེད་ལ་རྒྱུ་ལ་ཉི་ཤར་མེད་ལ་རྒྱུ་ལ་
ཕྱིན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་བྱམས་པ་སྟགས་སྟེ་སྟེ་འབྲུལ་ནས་
གསུངས་པ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ། ཉི་ཤར་སྟགས་འབྲུལ་པ་རྒྱུ་ལ་ཉི་ཤར་
བྱམས་སྟགས་སྟེ་སྟེ་འབྲུལ་ནས་པར་ཕྱིན་སྟེ་སྟེ་དང་རྒྱུ་ལ་ཉི་ཤར་གསུངས་པ་
མེད་པར་ངེས་ལ། ཡོད་ན་ནི་སྒྲུལ་ཆོག་འདིར་ཤེས་བྱེད་དུ་འདྲེན་དགོས་པ་
ལས་ཤེས་བྱེད་འདྲེན་རྒྱ་མེད་པར་ཡིན་ན་ཆོག་གས་འགྲིག་པའི་ཆོད་ཟེར་བ་
སྟགས་འོལ་ཆོད་བྱས་པས་ཤེས་བྱེད་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །དེས་ན་
གཞུང་ལས། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་བཤད་སྟེ་གང་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་
ཀྱིས་མདོ་དང་བྱམས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་འཆད་མི་རུས་ཏེ། ཡོང་བྱིད་ཀྱིས་
སྤངས་པའི་ཡོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱེད་གང་ཡང་མེད་
པར་མདོའི་དོན་རང་དབང་དུ་འདི་ལྟར་རྒྱུ་ན་ཅིར་འབྱུར་སྒྲུལ་སོ། །དེ་ལ་
འདི་སྐད་དུ།

ཟབ་ཟབ་བཀའ་ཡི་དགོངས་དོན་རྒྱ་རིངས་ལ། །གསལ་གསལ་ཤེས་བྱེད་
ཆོན་རིས་རྣམ་(༥༥ན) བཀྲ་བའི། །འགྲིག་འགྲིག་བཤད་པས་སྒྲོ་ལྟན་མཉེས་
འབྱུར་མོད། །ཆོད་ཆོད་ཅད་ཁམས་རྒྱུ་ལ་ཉི་ཤར་མེད་རྟོན། །ཞེས་བྱའོ། །

༥ སྐབས་འདིའི་མདོ་རྣམས་རྟེན་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། །དགོས་ལ་དོན་

བསྐྱུས་བཞི་བཞིས་ཤེས་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། སྐབས་འདིའི་མདོ་རྣམས་
 ཞེས་པ་འཇུག་སྐབ་དགུ་ཁའི་མདོ་རྣམས་ལ་བྱེད་ན་མི་རིགས་ཏེ། གཞུང་ཏུ་
 རྟེན་ཡིད་བྱེད་དགོས་པ་དོན་བསྐྱུས་སྤར་དང་འདྲ་ཞེས་པ་ནི་བརྟན་པའི་.....
 མདོ་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྟན་པའི་ཞེས་པ་
 རྟེན་དང་། ཡིད་ལ་བྱ་བ་མ་འདྲེས་པས་ཞེས་པ་ཡིད་བྱེད། སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་
 གཞིག་པའི་དོན་ཏུ་ཞེས་པ་དགོས་པ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་འཛིག་
 པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པ་དོན་བསྐྱུ་ཡིན་པར་གསལ་བས་བཞི་པོ་དེ་ནི་འཇུག་སྐབ་
 བརྟན་པའི་མདོ་ལ་ཡིན་གྱི། མདོ་ཀྱན་ལ་མི་འགྲིག་གོ།

༥ ད་ལྟའི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་གསུམ་འོག་ཡོད། །བྱུག་གི་གསུམ་འོག་ལྟ་ཡི་
 གཉིས་འོག་གསུམ། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། བརྒྱད་སྟོང་པར་དྲི་བ་གཉིས་པའི་
 འོག་ཏུ་གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་བསྒྲན་པས་བྱུག་ཏུ་བྱུར་
 གསུངས་ཀྱང་། ད་ལྟའི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཔེ་ལ་དྲི་བ་དེ་གསུམ་པའི་འོག་ཏུ་
 བྱུང་བ་ནི། ད་ལྟའི་དཔེ་དང་། རྗེའི་གཟིགས་དཔེ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་དབང་
 གིས་ཡིན་གྱི། དྲི་བ་བྱུག་ཏུ་བྱེད་ཆོ་གསུམ་པའི་འོག་དང་། ལྟར་བྱེད་ཆོ་
 གཉིས་པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་རི་ལྟར་འབྱུང་། གང་(༥༦ན) གིས་
 ངེས་པར་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་བསྒྲན་ཆོ་རི་ལྟར་བྱས་ན་ཡང་དྲི་བ་བྱུག་ཏུ་
 འབྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པོ་བསྒྲན་ན་ཤེས་པ་བརྒྱ་གཅིག་འབྱུར། །ཞེས་པ་འདིའི་འཕྲོར། རྗེས་
 དྲན་བྱུག་ཉིང་སྟེ་འཆི་ལུས་དབུགས་བརྒྱ། །ཞེས་པ་བརྒྱག་ན་ལེགས་སམ་སྒྲུལ།
 འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་རོ་བོ་ཞེས་དགོས་པས། །འབྱུང་པའི་རོ་བོ་ཞེས་པ་མ་དག་
 གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། འབྲེལ་པར་ཡང་དག་པར་འབྱུང་པའི་རོ་བོས་བྱང་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཞེས་པར། དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས།
 ཡང་དག་པར་འབྱུང་པའི་རོ་བོ་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱུང་བ་དེ་མ་དག་པར་

ཡི་ཤེས་འཛིན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བར་སྟོན་རང་ལུགས་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་
ཀྱི། སྟོང་གཞིར་སྟོང་ཉིད་དགོས་པར་སྒྲ་བ་འབྲུལ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པར་
མཐའ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་སྟོང་གཞིར་གསུངས། །ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་བཤད་ཚུལ་
བཀོད་ནས་འདི་ཉིད་འཐད། །ཉིད་སྒྲ་སྟོས་པས་འབགས་མེད་བཟང་སྟོམས་
བཞག །འཇུག་པའི་སྟོང་གཞི་གསུངས་བཞིན་འཐད་པའི་ཆོད། །ཅིས་པ་རྣམས་
ལ་དབྱད་ན། སྟོམ་ཆིག་ཚུལ་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་
ལ་གང་འཛིན། སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པ་གཉིས་ག་འཛིན་གས། གང་
ཏུང་རེ་རེ་འཛིན། །དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་འཛིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་དང་ཤེས་རབ་སྟོང་གཞིར་བཞག་པ་འབགས་མེད་གི་ལུགས་
ཡིན་ཀྱང་དེ་བཟང་སྟོམས་སུ་བཞག་ནས་འཇུག་པར་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་གསུངས་
པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་ཀ་
འཛིན་དགོས་ཟེར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་དགོས་པར་སྒྲ་བ་འབྲུལ་བའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གནོད་འཛོམས་ཕྱང་པ་མེད་པའི་ཕྱང་འདས་པའོ། །གསུང་
པ་རང་ལུགས་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་དུས། །ཕྱང་པ་ལ་ནི་དོར་བ་ཞེས་བྲགས་
གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། གནོད་འཛོམས་གཉིས་སུ་དོར་བ་ཕྱང་པོ་
ཡིན་ལ་དེ་མེད་པ་ལྟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་འདས་ཏེ། །འོད་སྤང་གི་(༤༥) གསུང་
རབ་ལས་ཕྱང་པོ་དོར་བ་ཞེས་འབྱུང་ལ། སྟར་གྱི་ཕྱང་འདས་ལྟག་བཅས་ཡིན་
པས་འདི་དང་མི་རྣོས་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་པ་ནི། གནོད་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་
བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་ཅུ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་བཤད་པ་མིན་པས་དེའི་བར་
ཏུ་རང་ལུགས་ཞེས་པ་ནན་གྱིས་བརྟག་པའི་དགོས་དོན་མེད་དོ། །ཆོས་རྣམས་
གནས་ལུགས་རྩ་བར་བཞིན་དང་། །ཡན་ཚུན་སྟོས་པས་རྣམ་འབྱུང་སྟོས་
བྱུང་ཀྱང་། །རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་གཞི། །ཞེས་སྟོས་བྱུང་ཀྱང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཡིན་ཟེར་མོད། །ཡན་ཚུན་སྟོས་ནས་

ལྷ་པ་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སྤྱུང་ཏུ་བྱའི། སྤྱོད་གཞིར་མི་འཛོག་སྟེ། གཞུང་ལས།
 འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་པན་ཚུན་སྤྱོད་ནས་བཞག་པ་ཙམ་...
 ཡིན་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སྤྱུང་ཏུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པའི་
 རྟགས་སྤྱུང་ཏུ་བྱ་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བདེན་པས་སྤྱོད་སྟེ།
 པན་ཚུན་སྤྱོད་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པར་བཞིན་དག་པ། སྟགས་ལ་དབང་བའི་གནས་སྤྱོད་སྟགས་པ་ཡིན། །
 ཞེས་སྟགས་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་པའི་བསྟུ་རྒྱ་མེད་དོ། །དབུས་མཐར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 དང་ཞིང་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ལས་བཞི་ལ་དབང་བའི་དབང་བཞི་གསུངས་ནས་
 ས་བརྒྱད་པར་དང་པོ་གཉིས་ཙམ་དང་། དགུ་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས་ལ་རེ་རེ་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དབང་དེ་མི་གཡོ་ལ་སྟགས་པ་འདི། །ས་
 གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །གཅིག་ལ་རྣམ་གཉིས་དེ་ལས་གཞན། །དབང་ནི་
 རེ་རེར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། ཉོན་ཡིད་དང་
 འཛིན་པ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་(༤༡བ) དུལ་དང་བཅས་པ་གནས་འབྱུར་བས་རིམ་...
 པ་བཞིན་ཆོས་ཉིད་མི་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་དག་པ་ལ་དབང་བའི་གནས་...
 སྤྱོད་དང་། ཞེས་སྟགས་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དངས་པ་མེད་པའི་རྩ་བའི་སྤྱོད་
 གཞི། །དངས་པ་མེད་པ་བདེན་པར་མེད་པའི་རྟོག་། །རྩ་བའི་ཉིད་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་
 ཡོད་རྟོག་། །བདེན་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཏུ་སྤྱུང་ཙམ། །བདེན་པར་འཛིན་པ་
 བརྟུག་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དངས་པ་མེད་པའི་རྩ་བའི་ཉིད་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་
 སྤྱོད་གཞི་ལ་བདེན་མེད་ཐ་སྙད་ཏུ་སྤྱུང་ཙམ་འཛོག་ཟེར་བ་ལ། དབྱུང་པར་བྱ་
 སྟེ། འདིའི་སྤྱོད་གཞི་ལ་འབྲེལ་པར་ལྷན་དང་ཞེས་པ་ལ། རྣམ་བཤད་དང་།
 རྟོགས་དཀའི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀར། རྒྱ་རྒྱུན་ལྷན་ཅིང་ཆོགས་པ་ཞེས་གསུངས་
 བཤད་། ཉི་སྤྱོད་ལས། སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ནི་རྩ་བའི་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྩ་བའི་བྱ་བས་སྤྱོད་པ་ནི་དེས་སྤྱོད་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། ཆོགས་པ་
 ཅམ་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། གཞུང་འདིར། ལུན་
 པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་དུ་མ་སྒྱུར་བའམ་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདུས་པའི་སྤྱི་ཆོགས་
 ཅམ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཡིན་ལ། སྒྱུར་བ་ལས་
 བྱང་བའམ་འདུས་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གཉིས་མེད་དོ། །
 ཞེས་བྱུང་། དེས་ན་གཞུང་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་
 ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་པའམ་འདུས་པ་བཞག་པར་
 གསུངས་པས། འདུས་བྱས་དང་མ་སྒྱུར་བར་སྒྱུར་བདེན་མེད་ཐ་སྙད་དུ་
 བྱལ་པ་ཅམ་དེའི་སྟོང་གཞིར་འཛོག་ན་ནི་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་འབྱོར་
 དཀའ་སྟམ་མོ། །འཇུག་པར་ཡང་། རྒྱུ་ལས་བྱུང་བྱིར་དངོས་(༤༥)རྣམས་
 ལ། ཞེས་པའི་ཙ་འབྲེལ་གཉིས་ཀར་འདུས་བྱས་དང་སྒྱུར་བ་ཆེས་གསལ་ལོ། །
 གཞན་ལ་སྟུང་མིན་བཅས་མིན་རང་བཞིན་ནི། །གཞན་གྱི་རོ་བོ་སྟོང་ཉིད་
 སྟོང་གཞི་ཡིན། ཞེས་པ་ལ། དེ་ཡང་། ཙ་ཤེས་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅས་
 མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟུང་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར། སྒྱུར་རང་བཞིན་ལ་
 བྱང་པར་དེ་གཉིས་དང་ལུན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་དེ་དང་མི་
 འདྲ་ཤི། གཞན་གྱི་རོ་བོའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་གཞན་གྱི་སྐད་དོན་ནི་མཆོག་
 དང་གཞན་དང་པ་རོལ་གསུམ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་འཛོག་ཚུལ་ལྟར་གྱི་
 རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་དེ་གཞན་གྱི་རོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞིར་འཛོག་.....
 པར་མཛོན་ཏེ། གཞུང་ལས། འདིར་གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་སྒྲས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱོན་
 ཅུང་མ་བྱོན་ཅུང་མཆོག་ཉིད་དུ་གནས་པ་དང་། ཡང་གཞན་ནི་སྤུལ་དུ་བྱུང་
 བའི་ཡེ་ཤེས་དང་དངོས་པོའམ་རོ་བོ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་འཁོར་
 བ་ལས་གཞན་ཏེ་པ་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་བྱོལ། །ཞེས་

དང་། མདོར་ན་གཞན་གྱི་རོ་བོར་འཛིག་ཚུལ་སྤར་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པ་གཞན་གྱི་རོ་བོ་སྟངས་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞུང་ཏུ། དག་ལྟར་ཏུ་ནི། གཞན་གྱི་མ་བྱས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་
འདི་ནི་གཞན་གྱི་རོ་བོ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལྷགས་
མིན་ཏེ། དག་ལྟར་ཏུ་ནི་ཞེས་དགར་ཆོག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གཞན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་སྟངས་པ་ཞེས་པའི་གཞན་དེ་སྤང་དོད་ཀྱི་སྟངས་
(༥༥) མཆོག་དང་གཞན་དང་པ་རོལ་གསུམ་ལ་འཇུག་པས། ཟུ་ཟུན་གཞན་
ལ་མི་སྟོས་ཞེས་པའི་གཞན་དང་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །

སེམས་ཅམ་ལྷགས་ལ་གཞན་དབང་ཡོངས་བྱལ་གཉིས། །ཐོགས་མེད་སྟེ་
མཆེད་ཆོད་མེད་གཞུང་ནམས་སྟེ། །རང་སྟངས་ཏུ་སྟལ་མེད་པས་རྩ་ནང་ཐོགས། །
འདུས་བྱས་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་འདུས་མ་བྱས། །ཡོངས་བྱལ་དོན་དམ་བྱལ་
པར་བྱམས་ཆོས་དང་། །སྟེ་མཆེད་དགོངས་པར་འདོད་པ་ཐུན་སྟུལ་གསུངས། །
ཞེས་པའི་དོན་ནི། རོ་ནང་པས་འདུས་བྱས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་འདུས་མ་བྱས་
ཡོངས་བྱལ་དོན་དམ་པར་བྱལ་པ་སྟེ་མཆེད་དགོངས་པར་འདོད་པ་ཐུན་སྟུལ་
ཡིན་ཏེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱལ་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ཏུ་རང་སྟངས་ཏུ་
སྟལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བས་ཉགས་ཆོས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་སང་
རོ། །གཞུང་གི་དོན་ནི། སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ནམས་སྟེ་མཆོན་ཉིད་གསུམ་
ལས་ཀྱན་བཏགས་ཁོ་ན་དགག་བྱར་གསུངས་པས། འདུས་བྱས་མཐའ་དག་
གིས་སྟོང་པའི་འདུས་མ་བྱས་དོན་དམ་པ་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་.....
པར་འདོད་པ་ཐུན་སྟུལ་ལོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། མཆོན་ཉིད་གསུམ་
ལས་ཀྱན་བཏགས་ཁོ་ན་དགག་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས།
ཞེས་དོན་བསྟུས་དང་། དག་ལྟར་དང་། དུས་མཐའི་འབྲེལ་པ་དྲངས་ནས་
ཞེས་བདག་གཉིས་དགག་བྱར་གསུངས་པས་སོ། །(དེའི་(༥༦) ཕྱིར་འདུས་

བྱས་མཐའ་དག་གིས་སྤྱོད་བའི་འདུས་མ་བྱས་ཡོངས་བྱལ་དོན་དམ་པར་བྱས་
 པ་བྱས་ཆོས་ཁྱིམ་རྣམས་དང་སྐྱམ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པར་འདོད་
 པ་སྤྱོད་ཅིང་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་སྐྱལ་འབའ་ཞིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་
 འཛམ་མ་ཡས་ནི་སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོད་ཉིད་དང་། རྟོན་དམ་སྤྱོད་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་
 སྤྱོད་ཉིད། གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་དོན་དམ་གཉིས། རང་གི་རྩ་མོ་
 སྤྱོད་པར་བྱ་མ་ཞེས། གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་གསུངས། རྟོན་
 པ་ལ། སྤྱོད་ཉིད་དེ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་རྩ་མོ་
 སྤྱོད་པར་གསུངས་ཀྱི། འདུས་མ་བྱས་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པར་
 མེད་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་རང་སྤྱོད་ཀྱི་གསུངས་པའི་གསལ་ཁ་མེད་དོ།
 གཞུང་ལས། འདུས་མ་བྱས་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་
 གྲུང་འདི་དག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སྟོང་
 སྟོང་གྲུང་ཅི་དགོས་ཏེ། ཞེས་འདུས་མ་བྱས་དོན་ལ་མ་བྱལ་པར་གསུངས་སོ། རྟོན་
 ཞེས་སོ། །

༥ ཡང་། སེམས་ཅམ་ལུགས་བཞིན་མིག་སྒྲུབ་ནང་ཉིད་ཀྱི། ཁྱེད་པའི་སྒྲུབ་
ལས་སྒྲོང་དང་ཡང་ན་མི། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་གཞུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲོང་པའི།
སྒྲོང་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་བྱུང་མིན་ཞེས་འདོད། ཅེས་པ་ལ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མིག་
སྒྲུབ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་ལས་སྒྲོང་པར་འདོད་པ་དོན་སྒྲུབ་ལྟེ་ལྟེ་
པས་སེམས་ཅམ་ལུགས་བཞིན་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། གཞུང་འདིར། སྒྲོང་ཚུལ་
གཉིས་པོ་དེ་(༥༧) ཡང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་རུ། ཁང་གི་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་ལས་
སྒྲོང་པ་ཉིད་དམ། ཡང་ན་གཅིག་ལ་སྒྲེ་མིག་ལ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ལ་གཅིག་མེད་
པ་སྒྲེ་གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོས་སྒྲོང་པ་ཉིད་དེ། བྱེ་རྒྱུ་ཀྱི་དོན་
ཡོད་པར་སྒྲུབ་དང་། སེམས་ཅམ་རུ་སྒྲུབ་བཞིན་རུ་ནི་ས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་
ལྟར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་ལས་སྒྲོང་པ་ཉིད་དེ་འཛིན་མེད་སྒྲུབ་ཚུལ་

དང་། འདི་རེ་རེ་བཞེན་དེ་ཡིན་ཆུ་མཆན་གཉིས། མཛེས་ལས་ཉི་ཤུ་གྲན་ལ་སྒྲུབ་
 བས་གསུངས། ལྷ་མ་སྒྲོང་པའི་ཆུ་མཆན་དང་། ཉི་ཤུ་རེ་རེ་རྒྱ་མཛེས་
 སྒྲོང་པ་ཉིད། སྒྲོང་ཉིད་ཏུ་འཛིག་ཆུ་མཆན་ཕྱི་མས་བཤད། ཅེས་མདོ་ལས་དེ་
 ལ་ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་དང་། འཛིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་
 སྒྲོང་རོ། འདི་ཅི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་རེ་རེ་བཞེན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མིག་
 བདེན་པས་སྒྲོང་པའི་ཆུ་མཆན་གཉིས་གསུངས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲོང་པའི་ཆུ་མཆན་གྱི་
 ཆུ་མཆན་དང་། ཕྱི་མ་སྒྲོང་ཉིད་ཏུ་འཛིག་པའི་ཆུ་མཆན་ཡིན་ཐེར་མོད།
 གཞུང་ལས་ནི། ཆུ་མཆན་ཕྱི་མ་དེ་ཆུ་མཆན་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལྡན་པ་
 གསུངས་ཏེ། གཞུང་ཏུ། ཆུ་མཆན་ཕྱི་མ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་རེ་རེ་བཞེན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་ལ་མིག་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དེ་རེ་རེ་
 བཞེན་ཡིན་གྱི་ཆུ་གཞན་གྱིས་བཤེགས། སྒྲོང་པར་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་བས་མིག་སྐྱེས་ལ་རྒྱ་མི་རྒྱ་གི་དངོས་པོ་མེད་
 པའི་རྒྱ་མི་རྒྱ་བྱུང་རོ། འདི་བཞེན་ཏུ་ཆོས་ཅན་སྤྱད་མ་བཅུ་དགུ་ལ་ཡང་
 ཆུ་མཆན་སྒྲུབ་གཉིས་(༥༠) གྱི་བཤད་པ་ནམས་འདིར་བཤད་པ་བཞེན་
 བསྐྱེད། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མིག་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། ཐེར་བྱུག་
 ཏུ་གནས་པ་རྒྱ་མི་རྒྱ་བྱུང་རོ། འདི་བཞེན་ཏུ་ཡང་བདེན་པར་མ་གྱུབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་བདེན་མེད་མིག་གི་རེ་བཞེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྒྲུབ་
 ཏུ་ཡིན་ནམ་སྒྲུབ་མོ། འདི་རེ་རེ་བཞེན་པའི་རྒྱ་མི་རྒྱ་བྱུང་རོ། མཛེས་ལས་ཉི་ཤུ་གྲན་
 བསྐྱེད་པར་གཞིན་འཛིགས་བཤད། ཅེས་པ་དང་། སྒྲོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་མཛེས་ལས་
 ཉི་ཤུ་གྲན་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད། ཡིན་པར་གཞིན་འཛིགས་
 བཤད་ཀྱང་དགག་པ་མེད། ཅེས་པ་ནམས་ཆོས་དོན་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་ནས་
 སྒྲོང་སྒྲོབ་ཏུ་སོང་བས་བསྐྱེད་བཅོས་ཆོས་པ་ལ་སྒྲོབ་བཅུ་སྒྲོང་དགོས་པར་
 གསུངས་པའི་དོན་གཅིག་པའི་སྒྲོབ་ཐེར་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཅིག་ཏུ་དགོས་

པ་ལྟག་པོ་མེད་པར་སྒྲིམ་པས་སོ། །སྤྱིར་ཡང་སྒྲིམ་ཆེན་འདིར། འདི་འདྲའི་
 རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ན། མེ་མོང་ལས། རྟོན་ཉམས་རྟོན་འགལ་རྟོན་གཅིག་
 པ། །མེ་ཆོས་ཅན་དང་རིམ་པ་ཉམས། །སྤྱི་ཉམས་གཅོད་མཆོམས་ཉམས་པ་
 དང་། །སྤྱི་ཉམས་ཉམས་དང་མཆོམས་སྤྱིར་བུལ། །ཡུལ་དུས་སྤྱི་ཆུ་ལ་འཇིག་
 རྟོན་དང་། །ཡུང་རིགས་དག་དང་འགལ་བ་སྟེ། །སྤྱི་བཅུ་འདི་དག་སྟན་དག་
 ལ། །སྟན་དག་མཁན་གྱིས་སྤང་བར་བྱ། །ཁེས་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱི་བཅུ་སྤྱིར་དགོས་
 གུང་འདིར་ནི་ཆེད་ཏུ་གཉེར་ནས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མང་ངོ་། །

༥ སྐབས་ཆེན་ལ་ཡང་སྤྱི་བཅུ་ལ་བཞི་ཡོད་ཏེ། །ལྟར་སྤྱི་བཅུ་དང་བསྐྱབ་གསུམ་
 བསྐྱབ་པའི་འབྲས། །ཟག་མེད་ཡུང་པོ་ལྟར་སྤྱི་བཅུ་ལ། །ཁེས་པ་(༥)ལ།
 གཞུང་འདིར། ས་བརྒྱད་པ་སྟགས་བཞི་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བསྐྱབས་པའི་
 འབྲས་བུ་འབྲུབ་ཚུལ་བཤད་ནས་ཁེས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྤྱི་བཅུ་ལ། །ཁེས་
 གསུངས་པས། བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་ཚུལ་ནི། བསྐྱབ་པ་ལ་སྤྱི་བཅུ་
 ལས་ས་བཅད་ལྟགས་སུ་བྱས་པ་མི་རིགས་སྟུང་སོ། །རྟོན་འབྲུང་འབྲེལ་འབྲུང་
 ཡུགས་མཐུན་ཁེས་གསུངས་ཕྱིར། །ས་གཉིས་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྤྱི་བཅུ་ཆེན་གསུངས། །
 ཁེས་པ་ལ། ས་ལྟར་དང་དུག་པ་གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་ལ་སྤྱི་བཅུ་ལྟུང་གི་
 སྤྱི་བཅུ་བསྐྱབ་ཅིང་དེ་ཡང་རིམ་བཞིན་བདེན་བཞི་དང་རྟོན་འབྲེལ་ཡུགས་.....
 མཐུན་དང་ཡུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཡིན་པས། ས་དེ་གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་
 གཞུང་ཅེས་པ་གཞུང་གི་རྟོན་ཡིན་གྱི། རྟོན་འབྲེལ་ཡུགས་མཐུན་ཁེས་པས་ས་
 གཉིས་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྤྱི་བཅུ་ཆེན་ཟེར་བ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། ལྟར་དུག་
 པར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བདེན་བཞི། དེ་མི་ཤེས་
 སྟགས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་མ་རིག་པ་དང་། རིག་པ་ལ་སྟགས་པ་སྟེར། རྟོན་
 འབྲེལ་ཡུགས་མཐུན་དང་ཡུགས་མི་མཐུན་ནོ། །དེ་བས་ན་ས་གཉིས་ལ་ཡང་
 ཤེས་རབ་བཞག་གོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་ལྟག་བཞི་ལ་ཡུང་པོ་ལྟར་གཉིས་

སྤྱིར་། ཁྱིམ་པ་ལ། ས་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་སྤྱིར་
 པ་མིན་གྱི། དེ་བཞི་ལ་ནམ་པར་གྲོལ་བ་སྤྱིར་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་
 གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱིར་བར་གསུངས་ཏེ། གཞུང་ལས། ས་ལྷག་མ་བཞི་འབྲས་
 བུ་བཞི་འཁོར་གསལ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་ཐོགས་(༡༡ན) སྤྱིབ་སྤྱིར་
 པས་རིམ་པ་ལྟར་ནམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྤྱིར་བར་
 གསུངས་པ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་སྤྱིར་ཚུལ་ལོ། ཁྱིམ་སོ། ཆངས་པ་ཆངས་
 ཆེན་མི་འབྲུ་ནམ་མཁུ་གྱི། སྤྱིབ་བཤད་སྐབས་སྤྱིར་བཤད་ཆངས་པ་དང་། །
 སྤྱིར་གསུམ་བཤད་པོ་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་གསུངས། ལས་བརྒྱད་དབྱེད་པ་གཉིས་ལ་
 མ་མར་སྤྱིར་། ཟེར། རྟོགས་དཀའི་སྤྱིར་བ་དང་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀར། ས་བརྒྱད་
 པ་དང་དབྱེད་པའི་སྤྱིབ་འཛིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། གཞུང་འདིར། སྤྱིར་
 གི་བཤད་པོ་དང་། སྤྱིར་གཉིས་གྱི་བཤད་པོ་ཆངས་པའི་སྤྱིབ་འཛིན་ཚུལ་རིམ་
 བཞིན་གསུངས་སོ། བདེན་སྤྱིར་སྤྱི་མ་རྩ་བའི་མ་ཡིན་དགག་ སྤྱིབ་པའི་མཉམ་
 བཞག་ཡེ་ཤེས་གཞལ་བྱ་ལ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་བཤད་པའི་གནས་མེད་དོ། །
 རྩམ་བཤད་གང་དག་སྤྱིབ་དཔྱད་གྱི་བཞེད་པར། མཉམ་བཞག་སྤྱི་མ་རྩ་བུར་
 དངོས་རྟོགས་པར། ལས་ཡིན་པ་ནམས་ཐལ་རང་གང་གི་ཡང་། ལྷགས་ལ་
 ཡོགས་པར་མ་སྤྱིར་སྤྱིར་པར་བྱ། སྤྱིབ་དཔྱད་བཞེད་པ་ལོག་པར་འཆད་ཅེས་
 པས། གཞེས་པའི་བཤད་ཚུལ་འདི་ཉིད་འགོག་པའི་བྱིར། རྩི་ཡི་རང་ལྷགས་
 མིན་པ་དེ་ཡིས་སྤྱིབ། ཅེས་པ་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། གཞུང་ལས། བདེན་དངོས་
 མེད་པའི་རྟོན་འབྲེལ་སྤྱི་མ་རྩ་བུ་མ་ཡིན་དགག་མཉམ་བཞག་གི་དམིགས་……
 པར་བཤད་ཅིང་། ཁྱིམ་གསུངས་ལ། བཤད་ཚུལ་འདི་ལ་ནམ་བཤད་ལས་
 དགག་པ་མཛད་པས་རྩི་བཤད་པ་མིན་ཟེར་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་མ་(༡༡པ) དེས་
 ཏེ། གཞེས་པའི་བཤད་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལ་ནམ་བཤད་ལས་དགག་པ་
 མཛད་པ་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་ནམ་བཤད་སྤྱིར་པོ་

རྒྱུ་ནི། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྩ་སྤྱོད་ཏུ་ཕར་སྤྱོད་གྱི་བཤད་པ་གནང་བ་
 ཟིན་ཟིན་སྤྱོད་བཏབ་པ་ཡིན་པར། རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་གསུངས་ལ།
 དེའི་སྤྱོད་རྒྱུ་བཤད་ཏུ་གསེར་སྤོང་གི་འཆད་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་འགའ་
 རེ་བྱང་ནའང་དེ་ཉིད་རྗེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ཨ་ཧུ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་
 རྒྱུ་གྱི་གསུང་ལས། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་རྗེའི་ཞབས་པད་
 ཡུན་རིང་ཏུ་བསྟན་ནས། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པའི་ཆོག་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་རྗེའི་དགོངས་པ་བཞིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཏུ་
 རྒྱུ་བཤད་སྤྱོད་པོའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅས་མད་ཏུ་བྱང་བ་གཞུང་
 གི་བསྟན་དོན་ལས་གྱི་རིམ་པར་བསྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་མཛད་ནས། དེར་
 ཡང་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་གི་བཤད་ཚུལ་དང་ཅུང་
 ཟད་མི་མཐུན་པ་བྱང་ཡང་རྗེའི་དགོངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་རེ་
 ཆེན་མོའི་མཁས་དབང་དཔལ་ལྷན་པས་ཀྱང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
 ལྷགས་བཤད་སྤྱོད་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུང་མོ། །གསུངས་པ་ཡང་
 མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་སྤྱོད་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན། བཀའ་རྩིས་སྤྱོད་
 རྒྱུ་གྱིས་གསེར་སྤོང་རྩིས་སྤྱོད་གྱི་བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་ཏུས་གྱི་བཤད་པ་
 རྒྱུ་ལ་མི་འདྲ་བ་བྱང་སྤྱོད་པས་བཤད་ཚུལ་སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་རྗེས་བཤད་པ་
 ཡིན་དགོས་ལ། དེའི་མ་ཟད་གཞུང་འདིར་སྤྱོད་བྱེད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
 (༡༢༩) རྒྱུ་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇིན་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་
 ཞི་བས་དེ་རྒྱུ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མི་སྤྱོད་པ་ལ་བྱེད་གྱི། དཔོན་སྤྱོད་
 འགའ་ཞིག་གི་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཏུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ཡང་། གསེར་སྤོང་རྩིས་སྤྱོད་པའི་དགོངས་ཚུལ་པོད་སྤྱོད་པས་པའི་
 འདོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་རྗེ་ཨ་ཧུ་ལྷོ་གསུང་ལས།
 གསུངས་ཚུལ་འདི་དག་ནི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ལོ་ཆེན་སྤྱོད་པ་མཆོག་དཔལ་.....

བཟང་པོ་དང་། རྒྱུ་ལྡན་པའི་མཐའ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་དགོངས་
ཕྱོགས་དེ་ཉིད་ཐུགས་ལ་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་རྒྱ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དེ་.....
ལྟར་མཛད་དོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལྟེན་པའི་ །ཡི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་དཔེ་གསུང་པའི་འཛིན་ཆུང་ལ། །ལྟ་བུ་གཉིས་འགོད་ཆུང་ལྟེན་
འཐད་པའི་ཆུང་། །དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཐུན་ཀ་ཐུང་བ་དང་། །ལྟ་བུ་ལྟེན་པའི་ཆུང་
ཡེ་ཤེས་དཔྱེ་བ་གཞན། །མ་སྐྱོན་ཐུ་མཆན་དོན་ཆུང་རྣམ་ལྟར་གསུངས། །ཞེས་
པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱུ་ལྡན་གྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་
དཔེ་གསུང་པ་ཅི་ཡིན་ཞེན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ས་བཅད་ལྟ་བུ་འགོད་ནས་བཤད་
པ་ཡིན་གྱི། ཉི་ལྟར་ལས་ནི་ལྟ་བུ་གསུང་བའོད་པ་དང་གོ་རིམ་ཡང་མི་མཐུན་
པས་དེ་དང་ས་བཅད་འདི་རྣམས་མི་འགྲིག་པར་སེམས་ཏེ། ཉི་ལྟར་རྒྱུ། དེས་
ན་འདིར་ཐུང་བཟང་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེ་གསུང་པ་ཐམས་ཅད་དང་བཟུང་བའི་
ཕྱིར་འདི་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལྟར་པ་ཉིད་ཅས་བྱ་
བ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་གཟུང་
བ་དང་འཛིན་པའི་ཆ་གཉིས་ལ་(༡༢༥) གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཆ་གཅིག་ལ་.....
དཔེ་གསུང་པ་ནི་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ལ་ལ་ན་རེ་འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རོ་སོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟར་པ་ཉིད་ལ་དཔེ་གསུང་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཉིད་མི་
རིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་གྱི་ཐུན་ཀ་ཐུང་ཆུང་ལ། རྣམ་བཤད་ལས།
དེ་ལ་སེམས་ཅན་པ་ན་རེ། འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་ལྟར་དེ་ཡང་ཆོས་
ཅན། བདེན་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེ་གསུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆུ་
གཉིས་བཞིན། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྱུ་བ་རྒྱ་ཐལ། བྱིད་གནས་
ལྟ་བུ་ལྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་ལྟར་དེ་ཡང་བདེན་པས་ལྟར་.....
པའི་ཕྱིར། ཞེན། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། ལྟར་འདིར། གསུང་བ་གཞན་གྱི་
ཐུན་ཀ་ཐུང་བ་ལ། ཞེས་པ་ནས། འདོད་ན་ཆོས་ཀྱི་བདེན་གྱུ་བ་ཡིན་པར་

ཐལ། །བདེ་སྒྲོང་དེ་ཉིད་བདེན་པས་སྒྲོང་པའི་བྱུང་། །བཞོད་ཆོད་རྟགས་ལ་
བདེན་པས་སྒྲོང་བཞོད་བྱུང་། །སྒྲོང་ཆོད་བདེན་སྒྲོང་བདེན་སྒྲོང་གིས་སྒྲོང་
བཞོད། །སྒྲོང་ཆོད་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་བདེན་སྒྲོང་ལས། །ཁོག་ནས་བདེན་བྱུང་
ཡིན་པར་འཇུག་དགོས་ཏེ། །བསད་ཟིན་པ་དེ་བསད་བྱ་ལས་ཁོག་ན། །གསེན་
པར་འཇུག་བས་སྐར་ཡང་འཇུག་པ་བཞིན། །དེའི་ཕྱིར་བདེན་བྱུང་སྐར་ཡང་
ཁས་ལོན་ཟེར། །ཞེས་ཟེར་མོད། །དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
བྱུང་ཏུ་ཐལ། །བྱིད་གནས་ལྷགས་སུ་འདྲོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྒྲོང་
དེ་ཡང་བདེན་པས་སྒྲོང་པའི་བྱུང་། །ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི། དབྱུ་མ་པས་
ཁས་སྐྱངས་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་ནས་མི་འདྲོད་པ་ཐལ་བར་འཕངས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་པེས་པས། སྒྲོང་ཆོད་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་ན། དབྱུ་མ་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་སྒྲོང་བདེན་སྒྲོང་གིས་སྒྲོང་པར་ཁས་ལོན་ཟེར་དགོས། དེ་ལྟར་ན།
བདེན་སྒྲོང་བདེན་སྒྲོང་མིན་པར་ཁས་ལོན་(༥༩ན) པའི་དབྱུ་མ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ་བ་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་དོ། །བསད་བྱ་གསོད་བྱེད་གྱི་དཔེ་དེ་ཡང་དབྱུ་མ་པས་
སེམས་ཅམ་པ་ལ་ཕར་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅམ་པས་སྒྲོང་བཞོད་པ་མིན་
ཏེ། དེས་བཞོད་ན་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱུང་། དེས་ན་རྣམ་བཤད་གྱི་ལྷང་
དོན་དངོས་ནི། རིགས་པའི་བདག་ཉིད་རྗེ་བཙུན་པས། འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ།
འདྲོད་ན། ཟུ་གུ་ཆོས་ཅན། བྱིད་བདེན་པར་བྱུང་པར་ཐལ། བྱིད་བདེན་སྒྲོང་
བདེན་པར་མེད་པའི་བྱུང་། ཟེར། འདི་ནི་དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བའི་
ལྷགས་སུ་བྱས་པའི་ཚོད་པའོ། །དེ་ལ་བྱུང་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྷས་སྦྱིན་གསོད་
བྱེད་གྱིས་མཚོད་སྦྱིན་བསད་པས་ལྷས་སྦྱིན་སྐར་མི་སྟོག་པ་ལྟར། ཟུ་གུ་བདེན་
སྒྲོང་བདེན་པར་བྱུང་པ་བཀག་པས། ཟུ་གུ་བདེན་བྱུང་སྐར་མི་སྟོག་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཡིད་རང་བར་གྱིས། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་
མ་གོ་ཚུལ་ཡང་། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་དགག་ཆོག་གཉིས་སྐུར་ན་

ལུས་པར་གོ་བ་བཞིན། ལྷ་ཁྱ་བདེན་སྟངས་བདེན་པར་མེད་ན། ལྷ་ཁྱ་བདེན་
 ཁྱུ་ཏུ་འགྱུར་སྐྱམ་པའི་བསམ་པས་ཚུངས་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཁྱིད་ལྟར་ན།
 དགག་པ་གསུམ་གྱིས་རྣལ་མ་གོ་ཞེས་པའི་གཏམ་གསར་པ་ཞིག་འོང་བས་དེ་...
 ལས་ཡ་མཚན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་མཚན་བཞི་བ་ལྷགས་ལྷ་འགོག་ཚུལ་ནི།
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་དང་། གཞུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟངས་པ་རྣམས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་
 སོགས་ཀྱིས་ལྷགས་ལྷ་མ་འགོག་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལས་སྣམ་འདིར་
 ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མི་དགོད་པར་གོང་ཏུ་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་སོང་བའི་པའི་
 སེམས་ཅམ་པའི་(༡༩༧) འདོད་པ་འགོག་པའི་རྟོགས་དཀའི་སྟངས་བའི་བཤད་...
 ཚུལ་འདིར་སྤངས་ནས་བཀོད་འདུག་པ་འདི་ནི། གཞུང་པན་ཚུན་གྱི་གོང་
 འོག་དགྲགས་པ་ཅམ་ལས་དགོས་དོན་ཆེར་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བརྗོད་ན་
 དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་དགོས་སྐྱེ་ལ། སྐབས་དེར་ནི། ལྟར་བ་གཉིས་ལྷ་
 སེམས་ཅམ་འདོད་བཀོད་ནས། །རྗོད་ལན་བཅས་པ་ལེགས་པར་འགོག་པའི་
 ཚུལ། །དཀའ་གནས་ཞིབ་མེད་རྣམས་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྟངས་། །མཐའ་དཔྱད་
 སོགས་ལས་ཞིབ་ཟབ་བཤད་ཡོད་བཟུང་། ཞེས་རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་དཀའི་
 སྟངས་བ་མཐའ་དཔྱད་སོགས་སུ་བལྟའོ་ཞེས་ཁ་འཕངས་བྱས་ནས་ཡང་འདིར་
 དགོད་པ་ནི། དངོས་འགལ་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་ལས་གཞན་ཅི། བསྐྱ་བར་གཙུ་
 རྩར་རྩར་འཛིན་འཛིན་སྐྱེ་ལ། །རྒྱར་ནས་རགས་པའི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ཅམ། །
 ཞིབ་མེད་དབང་ཏུ་བྱས་ཆེ་ཀྱན་བརྟམ་སྟངས་། ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས་ནི། བསྐྱ་
 བར་གོ་བཞི་བཤད་པ་ནི་རགས་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་གྱི་ཞིབ་པའི་དབང་ཏུ་...
 བྱས་ན་ཀྱན་བརྟམ་སྟངས་ཏུ་འདུག་པར་བསྐྱ་བ་ཉིད་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་
 བསྐྱ་བར་ཁམས་གསུམ་ཀའི་བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་...
 འདུག་པ་དོར་ནས། མཐོང་སྤངས་གོ་བཞིར་བཤད་པ་རགས་པའི་རྣམ་བཞག་

ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ། ངར་འཇིག་འཇིག་ལྷ་ལ་སྐྱུ་ནས་རགས་པའི་རྣམ་
བཞག་བྱས་ཞེས་གོ་བཟོག་ནས་མ་ཟེར་ཅིག །ཡང་། རྣམ་གྱིས་ཉན་མངས་དེ་
དག་འཇིག་ལྷ་དང་། །མཐར་ལྷ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་དེ་གཉིས་ལ། །བདེན་
བཞི་མཐོང་སྤང་བཟུ་བར་རྣམ་ལ་བཤད། །ཅེས་པ་ལ། གཞུང་འདིར། འཇུག་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཀུན་བདུས་ལྷ་ར་བཤད་པས་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཞིབ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་(ལྷན་)ན་མཐོང་སྤང་ལ་བརྒྱ་
ཅ་བཅུ་གཉིས་འཇུག་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་ཀུན་བདུས་ལྷ་ར་བཤད་.....
པས་བསྐྱེད་དང་ཀུན་བདུས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་དེའི་དོན་.....
ཡིན་གྱི། མཐོང་སྤང་ཉན་མོངས་ཐམས་ཅད་འཇིག་ལྷ་དང་མཐར་ལྷ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་དེ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་བཤད་ཟེར་བ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྷ་ར་བ་བདེན་འཇིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཉན་མོངས་ཐམས་ཅད་བདེན་.....
འཇིག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། ཉན་སྐྱེ་བ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཏུ་འདུ་བར་ཐལ་བ་བཟོག་ཏུ་
མེད་དམ་སྟུམ་མོ། །མཐོང་ལས་དེ་དག་བརྒྱ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ཅེས་
མགས་མཐོང་སྤང་བརྒྱ་བརྒྱད་གོ་བར་སྟ། །ལྷ་བ་གཉིས་དང་གསུམ་གསུམ་
གཉིས་མ་གཏོགས། །ཞེས་པ་ལ། རུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་མ་
གཏོགས་པའི་བརྒྱད་ཏུ་གོ་ཉན་འཇུག་གོ།

༥ དེའི་མཚམས་སྐྱུར་རྣམ་ཆེན་བཞི་ཡིས་གོ། །གཞུང་གང་དགོས་པ་གང་དང་
ཀླུ་པ་ལ་བྱའོ། །འབྲས་བུས་མ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་སྟེན་ནས། །རྣམ་
ཆེན་བཞི་ཡིས་འབྱེད་ཆེ་གོ་བདེ་ཟེར། །ཅེས་པར། གཞུང་ལས། སའི་
འབྲས་བུའམ་རྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་
ནི། མདོ་ལས་གསུང་ཚུལ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། མཚམས་སྐྱུར་གྱི་གཞུང་ལ་མིན་
པས། མཚམས་སྐྱུར་ལ་འབྲས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཚུལ་སྐྱུར་བ་
མི་དགས་སོ། །

མདོ་ལས་བཅུ་གེ་མདོར་རྒྱས་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས། །གསུངས་པ་རྩེ་བཅུན་རྒྱུ་
 བ་གཉིས་ཀྱིས་བཟུས། །ཞེས་པར། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་མདོར་
 བསྟན་དེ། །ཆོགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་བཟུས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་བཤད་བཟུས་པ་
 མིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པ་མཆམས་སྦྱར་བྱ། །གསུངས་པས་ལྷག་མ་རྣམས་
 (༡༩༧) ལའང་དེ་ལྟར་གསུངས། ལྷག་མའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པ་ཀྱན། །མཆམས་
 སྦྱར་ཡིན་པར་འདོད་ན་སྐབས་དང་པོར། །དཔེས་བཟུན་མཆམས་སྦྱར་ཉེར་ལྷ་
 ལས་ལྷག་ཐལ། །ཞེས་འགྲེལ་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པ་གཞུང་འདིར་མཆམས་
 སྦྱར་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ན་སྐབས་དང་པོར་མཆམས་སྦྱར་ཉེར་ལྷ་
 ལས་ལྷག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། །ཞེས་གཞུང་གི་དོན་ལས་འབྱམས་ཤིང་རང་གི་དེ་
 ཉིད་སྟན་པ་གོ་བར་གྱིས་དང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིར་གཞུང་ནི། ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་ཞེས་པ་མཆམས་སྦྱར་བྱ་གསུངས་པ་ལ་ཞེས་པ་སྦྱིའི་ཡོངས་སྦྱར་གསུངས་་་་
 པའི་ནང་ནས་ས་སའི་ཡོངས་སྦྱར་སྟན་པ་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ལྷག་མ་རྣམས་
 ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། གཞུང་འདིའི་མཆམས་སྦྱར་བྱ་
 གསུངས་པ་ལ་ཞེས་པ་ནི། འགྲེལ་པར་ཡོངས་སྦྱར་སྦྱིའི་མཆམས་སྦྱར་བྱ་བར་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱབ་ཅད་པ་ནི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་པ་གསུངས་པ་ལ། ཞེས་པ་འདི་
 ཡིན། འདིའི་གསུངས་པ་ལ་ཞེས་པ། ཆོགས་བཅད་ཉེར་གསུམ་གྱིས་ས་དགུ་
 སྦྱིའི་ཡོངས་སྦྱར་གསུངས་པར་བསྟན་པའི་མཆམས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན།
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པར། སྦྱར་གསུངས་པའི་ནང་ནས་ས་ས་སའི་ཡོངས་སྦྱར་
 སྟན་པ་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། ཡོངས་སྤྱི་སྦྱར་བར་ཤེས་པར་བྱ། །
 ཞེས་པའི་འོག་གི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པ་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱར་སྟན་པ་ནི་་་་
 ཞེས་པའི་དོན་དང་། བརྒྱད་པ་སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་བཅོན། །ཞེས་པའི་འོག་གི་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་པས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྦྱར་སྟན་པ་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
 གསལ་བས། གཞུང་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པ་མཆམས་སྦྱར་

དུ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་མ་གོ་བར།
 སྐབས་དང་པོར་(༧༥ན) དངོས་བསྟན་མཆོམས་སྒྱུར་ཉེར་ལྷ་ལས་ལྷག་ཡོད་.....
 པར་ཐལ་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ནས་རང་སྒྲིའི་དྲི་མས་གཞུང་གི་དོན་དྲི་
 མ་མེད་པ་སྒྲོད་པར་མ་བགྱིས། གཞན་ཡང་སྒྱུར་ལམ་དམིགས་རྣམ་གྲུས་བཤད་
 གྱི། །ཆ་བ་བཅད་སྐབས་རེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ། །རེ་རེ་ཡོད་པས་དེ་དག་མཆོམས་སྒྱུར་
 ཏུ། །ཐལ་བར་འཁྱུར་བས་དེ་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས། །ཤོང་གི་མཆོམས་སྒྱུར་འཕྲས་
 དོན་ཅམ་ཡིན་གྱི། །མཆོམས་སྒྱུར་ཡོགས་པ་མིན་ཞེས་ཟེར་ཆོག་གམ། །ཞེས་ཞིབ་
 ཆ་བྱེད་ཁུལ་བྱས་པ་དེ་ཡང་རྩ་ཆ་བའི་གནས་སོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ།

ཉིན་བྱེད་སྐད་བས་འབྱུང་བའི་མིག་ཡོང་བ། །རང་སྒྱུར་ཡིན་གྱི་ཉི་མའི་
 སྒྱུར་མིན་ལྟར། །ཆེས་གསལ་རགས་པའི་དོན་ལ་ཆེར་སྤངས་པ། །སྒྲོ་སྒྱུར་ཡིན་
 གྱི་དོན་སྒྱུར་ག་ལ་ཞིག་ཅིས་བྱའོ། །

༥ རྗེ་ཡི་རང་ལུགས་ས་བཅུ་ཐོབ་པའི་ཆེ། །འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་
 ཐོབ་པ་དེས། །ས་ཡི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ། །མདོན་དུ་ཁྱུར་པས་
 ཡོངས་སྒྱུར་འབད་ཆོལ་ལ། །མི་རྣམས་དེའི་བྱིར་ཡོངས་སྒྱུར་མ་བཤད་གསུངས། །
 ཞེས་པ་ལ། །རྟོགས་དགའི་སྐད་བར། །ས་བཅུ་པར་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་
 བསྐྱར་ཐོབ་པས་ཡོངས་སྒྱུར་ལ་མི་རྣམས་པར་སའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མདོན་
 དུ་གྱུར་ཆོལ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། །བཤད་ཆོལ་དེ་དང་། །གཞུང་འདིའི་བཤད་
 ཆོལ་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། །གཞུང་འདིར་ནི། །ཡང་ན་སའི་ཆོགས་ནི་བྱང་
 སེམས་གྱི་ས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་དང་མ་ཐུག་པའི་ས་
 གཉིས་ལས་མ་ཐུག་པ་རྣམས་ཐུག་གི་བར་དུ་སྒྱུར་དགོས་པས་དང་པོ་དགུ་ལ་
 བཤད་ཅིང་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པས་སྒྱུར་བྱེད་མེད་.....
 པར་མཆོན་ཉིད་ཅམ་ཞིག་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་བྱུང་པར་དུ་འགྲོར་
 (༧༥བ) མེད་པས་སྒྱུར་བྱེད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། །ཤོང་དུ་ས་ཐོབ་ཟིན་

ཁྱད་པར་ཅན་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་ས་དེ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་ཡང་གསུངས་པས་ས་.....
 བརྒྱ་པར་ཡོངས་སྦྱང་མེད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པས། དེ་
 ཉམས་ན། བརྒྱ་པར་ཡོངས་སྦྱང་ཡོད་ཀྱང་མ་བཟད་ལ། །ཞེས་པ་ཡང་། གཞུང་གི་
 རྒྱུ་རྩ་ཅི་ཉམས་འབྱུང་། མཛད་དེས་སངས་རྒྱས་ས་ལ་གནས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པར་བརྗོད་དེའི་ཆོག་གཉིས་དོན། །མ་མས་དངོས་དང་བྱི་མས་ཡོད་ལ་
 དགོངས། །ཞེས་པ་ལ། འདྲིར་གཞུང་ཏུ། རྒྱན་སྒྲུང་ཏུ་ཉི་ཤིང་ལས་གསུངས་
 ས་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་སྒྲུ་མ་དངོས་དང་བྱི་མའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཆོག་སྒྲུ་མ་དང་བྱི་མ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་གཞུང་གི་རྒྱུ་.....
 གཏན་ནས་མིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ནི། རྒྱན་སྒྲུང་ཏུ། ས་བརྒྱ་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའི་ཡང་དག་པར་རྒྱགས་པའི་.....
 སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྟ་པ་ལས་གསུངས་པས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཆོག་སྒྲུ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བརྗོད་པའི་ཆོག་དེ་ཉི་ཤིར་དངོས་སུ་
 ཡོད་ཀྱང་། རྒྱགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་ཆེ་ཉི་ཤིར་དངོས་
 སུ་མེད་པས་རྒྱན་སྒྲུང་ཏུ་ཉི་ཤིང་ལས་གསུངས་ཞེས་པ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་
 ཞེས་པ་ཡིན་པར་ནི་གཞུང་གི་ཆོག་ཉིད་ལ་བརྟགས་པས་ཤེས་སོ། །མདོར་ན།
 མདོའི་ཆོག་ལ་ས་བརྒྱ་པར་ལ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱའི་ཞེས་པའི་.....
 ཆོག་ཡོད་ཀྱང་། ཡང་དག་པར་རྒྱགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་
 ཆོག་མེད་དོ། །འོ་ན། འགྲེལ་པ་དང་རྒྱན་སྒྲུང་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྒྱགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་(༡༦ན) ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉི་ཤིང་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིས་ཞེས་པ་
 ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ས་བརྒྱ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་རྒྱགས་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་མདོར་རྒྱགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་
 པ་ཉམས་བྱངས་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་དེར་ཆོག་དེ་དངོས་སུ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་མ་མེད་པ་ལོ། །སངས་རྒྱས་པདྨ་གཤེགས་གཉིས་ཀ་
 དངོས་མིན་ཀྱང་། །ཆ་འདྲ་ཡོད་པར་དགོངས་ནས་བཏགས་པ་ཅམ། །འཕྲིན་
 ལས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱན་ནས་མི་མཉམ་པ། །དེ་གཉིས་དངོས་མིན་པ་ལ་གནོད་
 བྱེད་དྲ། །ཞེས་པ་ལ། །འདིར་གཞུང་ནི། །དེ་གཉིས་དངོས་མིན་པར་མཚུངས་
 བཞིན་རུ་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་ཡང་དག་
 པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་མ་གསུངས་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་མཉམ་པ་དང་
 སྤང་རྟོགས་མི་མཉམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། །འདིར་
 དོན་ཡང་། །ས་བརྩ་པ་པ་དེ་སངས་རྒྱས་དང་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀ་
 དངོས་མིན་པར་མཚུངས་བཞིན་རུ་སངས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་
 དང་འཕྲིན་ལས་མཉམ་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དང་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་
 མ་གསུངས་པ་ནི་སྤང་རྟོགས་མི་མཉམ་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས་པ་.....
 གཞུང་གི་ཆོག་ཟིན་ཡིན་པ་ལ། །འཕྲིན་ལས་མཉམ་པ་སྤངས་རྟོགས་མི་མཉམ་
 ཞེས་བྱུང་བྱེ་བ་ལའང་མ་བཏགས་པར་འཕྲིན་ལས་དང་སྤངས་རྟོགས་ཀྱན་མི་
 མཉམ་པ་བདེ་གཤེགས་དང་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དོ། །
 ཞེས་ཟེར་བ་ཏ་ཅང་ཅིངས་སོ། །འདི་སྐད་རུ།

དོན་མཐོང་སྟོན་མི་སྟོངས་པས་སྒྲིབ། །ཆོག་མཐོང་མིག་ནི་གང་གིས་སྒྲིབ། །
 མ་བཏགས་གཟུ་ལྷམས་སྒྲ་བ་ནི། །རང་མཆུས་རང་མགོ་དགྲི་བའི་རྒྱ། །ཞེས་
 (༡༤བ) སྒྲུའོ། །

༥ སྒྲིབ་འོངས་ནི་འདྲོད་ཉན་བསྐབས་པའི་ས། །འདྲོད་ཉན་གསུམ་ཆའི་ཆ་
 གཉིས་སྤངས་པའི་སྒྲིབ། །ཞེས་པ་ལ། སྒྲིབ་ཆ་ཅན་དེ་གསུམ་རུ་བཀོས་པའི་ཆ་
 གཅིག་ལ་སུམ་ཆ་དང་ཆ་གཉིས་ལ་སུམ་གཉིས་ཞེས་པ་གསུང་རབ་ལ་གྲགས་
 པའི་བཞུ་ཡིན་པས། །འདྲོད་ཉན་གསུམ་ཆའི་ཆ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་འདྲོད་ཉན་
 དང་པོ་གཉིས་ཅན་ལ་གོ་བར་འགྱུར་བས་མི་མཐོངས་སོ། །

དང་ཞེས་ནམ་བཤད་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྟགས་སྤང་དུ། འཕྲིན་ལས་གྱི་རོ་
 བོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཞེས་བཤད་དོ། །
 གྲངས་པ་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་མཐའ་འདས་པ། །ལངས་རྒྱས་ས་ཡི་སྤང་འདས་
 རི་ལྟ་བུ། རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་རྟགས་ཆེན་པོའི། བྱེད་པར་རི་སྤྱོད་
 རྟགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། དེའི་རྒྱ་གནས་སྐབས་འབྱུང་ས་རྣམ་ཉིང་འཇིག་།
 ཞེས་པ་ལ། སྤང་བ་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་ལ། རི་ལྟ་བུ་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅམ་
 བཞག་པ་རྣམ་བཤད་ལས་མ་གསུངས་ཏེ། སྤང་བྱ་བྱད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 རྟགས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་གཉིས་ནི་སྤང་བ་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་རོ། །
 ཞེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟགས་རིགས་རྣམས་པར་ཐོབ་པ་ལ་བཤད་པའི་བྱིར།
 མཐའ་ལས་འདས་ལ་སྤང་འདས་དང་། རི་ལྟ་བུ་རྟགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་
 འདྲེན་པ་རྟགས་དཀའི་སྤང་བར་མ་བཤད་དེ། རྟགས་དཀའི་སྤང་བར། རི་ལྟ་
 བུ་རྟགས་པ་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་རོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་
 པར་དང་། ཞེས་མཐའ་ལས་འདས་པའི་དོན་(༡༢༥) རི་ལྟ་བུ་རྟགས་པ་ཅམ་
 ལ་བཤད་པའི་བྱིར། རྟགས་པ་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་དང་། རི་སྤྱོད་པ་རྟགས་
 པའི་རྣམ་མཁྱེན་བཞག་པ་རྣམ་བཤད་ལས་མ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་
 བློ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་རི་ལྟ་བུ་རྟགས་པ་དང་རི་སྤྱོད་པ་རྟགས་པ་གཉིས་སུ་མ་
 བྱེད་པར་སེམས་བསྐྱེད་སྟགས་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
 དེའི་བྱེད་པར་ལ་བཤད་པའི་བྱིར། འདི་སྤང་དུ། སེམས་བསྐྱེད་སྟགས་ཆོས་
 བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། ཞེས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་
 བློ་རྟགས་པ་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 རྟགས་དཀའི་སྤང་བར། རྣམ་མཁྱེན་ལ་དེ་གཉིས་སུ་བྱེད་པར་བཤད་ཀྱང་
 གཉིས་ཀ་རང་དོན་རྟགས་པར་བསྐྱས་པར་ཡིན་གྱི། རྣམ་འདིར་བཀོད་པ་
 ལྟར་གཅིག་སྤངས་པ་དང་གཅིག་ཤོས་རྟགས་པར་བསྐྱས་པ་མིན་པའི་བྱིར།

གཞན་དོན་དབང་བྱས་པར་པ་གསུམ་ཡིན་ན། རང་དོན་སྤངས་པར་བཟུས་པ་
དེ་ནས་གཅིག་རྟོགས་པར་བཟུས་པ་བྱས་པ་བརྟན་པ་གཉིས། གཅིག་རྟོགས་པ་
ཆེན་པོ་ཆུ་ལ་བཟུས། ཞེས་པ་ལ། འབྱུང་ས་བརྒྱད་ཀྱི་པར་པ་གསུམ་ལ་
གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་གསུམ་འཛོག་དགོས་པའི་དེས་པ་མེད་ཀྱང་། རྟོགས་
དཀའི་སྤང་བར་གཞན་དོན་ལ་མཉམ་ཉིད་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་བཤད་པ་ཡིན་
ཞིང་། འབྱུང་ས་ལྔ་པ་རང་དོན་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་བརྟན་པ་གཉིས་
རང་དོན་རྟོགས་པར་བཟུས་ཐེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། རྟོགས་སྤང་དུ། ལྔ་པ་
དང་བརྟན་པ་རྟོགས་པ་དང་འབྱུང་ས་རྟོགས་པ་རང་དོན་སྤངས་པར་བཟུས་
ནས་བཤད་པའི་སྤྱིར། རྟོགས་སྤང་ལས། གཞན་དོན་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། འཕྱིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་སྤང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། (༥༥) མཚན་མ་མེད་པར་བྱེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ལས་ངེ་ལྟ་
བ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་དང་ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་
པར་དང་། སྤངས་པ་ཐོག་པ་གསུམ་ཀྱི་དོན་སྤྱིབ་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་འཛོལ་
པ་དང་། ངེ་སྤྱོད་པ་རྟོགས་པ་ངེ་སྤྱོད་བཤད་པའི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན། དེས་འབྱུང་སྤྱོད་པའི་འབྱུང་
ས་བརྒྱད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་ཀྱི་བཤད་པ་མི་འདྲ་བ་ནམས་ནི།
འདི་ལྟར་འབྱུང་ས་དང་པོ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་ལ། མཉམ་ཉིད་ལ་
གཞུང་འདི་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། ནམ་བཤད་ལས། དེས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་ནས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་གསལ་བྱར་མཉམ་པར་མཁྱེན་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱ་
ཆེན་པོར་གསུངས། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ལ་བཤད་ཚུལ་གསུམ་པོ་རིམ་བཞིན་
སྤྱོད་བཅས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་སེམས་ཅན་ཀྱི་

དོན་བྱེད་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རོ་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེ་བ་
 གསུམ་དང་། འབད་མེད་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད། མཐའ་འདས་ལ། མི་གནས་པའི་
 རྒྱང་འདས་དང་། སྤང་བྱ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་གསུམ་
 དང་། ཐོབ་པ་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པར་ཐོབ་
 པ་དང་། སྤང་བྱ་བྱེད་པས་དེ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྟོགས་པར་ཐོབ་པ་
 དང་། དེ་གསུམ་གྱི་དོན་སྐྱོབ་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཐོབ་པ་གསུམ་དང་། རྣམ་
 མཁྱེན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཡང་ཞེན་པ་མེད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་།
 སེམས་བསྐྱེད་སོགས་(༥༥) ཆོས་བརྒྱ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་.....
 དང་། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་དང་། ལམ་ལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
 རྒྱུའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་ཅེ། གཞན་གཉིས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་དེའི་བྱེད་པར་གྱི་
 ལམ་རྩི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཤད། བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་
 ཡན་ཆད་ལ་བྱས་ན། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡང་དེ་ནས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།
 ཞེས་རྣམ་བཤད་ཏུ་གསུངས། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་
 གསུམ་སྐྱེ་ལ་བྱས་ནས། སེམས་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་ལ་གསུམ་དང་། སྤང་བ་
 ཆེན་པོའི་བྱེད་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་བྱེད་པ་ལ་གཉིས་བཅས་ཕྱི་མ་
 བརྒྱན་བཞག་པར་གསུངས་སོ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ནི། ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་ལ་
 ཡང་གཞན་དོན་གསུམ་དང་རང་དོན་གསུམ་ཐ་མ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྱུང་.....
 སར་བཤད་དོ། རྩོམ་འདིར། བཤད་ཚུལ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ནས་བཀོད་
 པས་གོ་དཀའ་བར་གྱུར་པས། འདིར་སྐྱེ་སྐྱོ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། འདི་རྣམས་
 ནི། གཞུང་དང་སྤྱི་ཆེན་འདི་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་བཟླ་རྟོག་བྱས་པས་སྐབས་
 འགར་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པ་ལྟར་སྒྲོར་ཤར་བ་གང་ཡིན་སྒྲོ་གསལ་རྣམས་....
 ལ་དོན་སྒྲོང་གི་ཚུལ་ཏུ་བྱས་མོད། གཞན་ཏུ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེས་
 གསུམ་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། དོན་དཀའ་བ་ལ་བདག་འདྲའི་སྒྲོ། འབྲུལ་མི་

སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཅི་སྟེ་མིན་ན་གཞན་དུ་གྱིས། །ཞིས་གསུང་པ་ལྟར། སྒོ་
 དང་ལྟན་པ་ནམས་གྱིས་གཟུ་པོར་གནས་པའི་སྒོས་དབྱེད་པ་ཞིབ་མོར་བགྱིས་
 ནས་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དག་པར་བབྱེད་པར་རིགས་་་་
 སོ། །གཞུང་དོན་ལྷག་པ་སྒྲུས་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་ན་ཉེས་
 པ་(༡༥)ཆེ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། རྒྱུས་སུ་བྱུ་མཆོག་གི་ནི་
 དམ་པའི་ཆོས། །འཛིག་པར་གུར་ཆེ་གང་དག་བཏང་སྟོམས་བསྟོམ། །དེ་ཡིས་
 རྒྱལ་བ་བཀུར་བསྟེ་བྱས་མ་ཡིན། །འདྲེན་པ་དག་ལ་རི་མོ་དེས་མ་བྱས། །ཞིས་
 གསུངས་པའི་བྱུར་རོ། །

ལེགས་བཤད་གསེར་བློར་གི་སྐབས་དང་པོའི་སྒྲུབ་ཆོག་ལ་དོགས་པ་གཙང་
 པ་རེ་ཞིག་འདི་ཅུ་མོ། །

༡། རྟོགས་དབྱེད་དྲུག་ཕྱེད་ནི་ཕྱི་རྟོག་ལས་སྐབས་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་ལ་རྟོགས་པ་
དབྱེད་པ་བཞུགས་སྟེ།

༥ སྐབས་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་ཀྱི་ ཡང་ན་ཆ་བའི་དགོས་པ་ཐེར་བ་ནི། །
འཁོར་བྱ་ཉི་ལེ་ཆ་བའི་གཏུལ་བྱ་ཡི། །དབང་བྱས་དགོས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
བཏགས། །འགྲེལ་པ་ལས་ནི་ལམ་ཤེས་སྟེ་བྱང་བ། །འཁོར་བྱ་ཉི་ལེ་གཏུལ་
བྱའི་དབང་བྱས་པས། །ཆ་བའི་དགོས་པར་གསུངས་ལ་ང་རྒྱལ་བཅོམ། །ཤིང་
བའི་གཏུལ་བྱའི་དབང་བྱ་བྱས་གསུངས་ཕྱིར། །འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱར་
རྒྱལ་མི་འདྲ་ཅན། །རྒྱར་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་བྱང་བས་ཕན་རྒྱན་མཆོན། །ཞེས་
ཉི་ལྷན་དུ་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཆ་བའི་དགོས་པར་མཛད་པ་ནི་ཉི་ལེ་འཁོར་བྱ་
དབང་བྱ་བྱས་པ་ཡིན། །འགྲེལ་པར་ལམ་ཤེས་སྟེ་བྱང་ཆ་བའི་དགོས་པར་
མཛད་ནས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཤིང་བའི་གཏུལ་བྱའི་དབང་(༡༩) དུ་བྱས་པ་.....
ཡིན་པས་འཕགས་སེང་གཉིས་སྐར་རྒྱལ་མི་འདྲ་ཐེར་བ་གཞུང་གི་དོན་དུ་མ་
སོང་སྟེ། གཞུང་ལས། ཉི་ལྷན་དང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཆ་བའི་
དགོས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་སྟེ་བྱང་དེའི་དགོས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་གྱིས་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་
པའི་ཆ་བའི་དགོས་པ་འཕམ་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་དང་། ང་
རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཡང་ལམ་ཤེས་སྟེ་བྱང་གི་དོན་དུ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་།
སྒྲ་རྣམས་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་། །ཞེས་
དངོས་སུ་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་དེ་འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་པའི་དགོས་.....
པར་གསུངས་ཀྱང་། (༢༠) དེའི་དགོངས་པ་ནི་འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་
པས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་སྟེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་དུ་སྐར་པ་ལ་དགོངས་པས་ཆ་བའི་.....

དགོས་པ་ལ་ང་རྒྱལ་བཙམ་པ་ཉིད་འཛིན་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས།
 དེའི་དགོངས་པ་ནི་གོང་དུ་འོད་ཟིལ་གྱི་མནན་པ་ན་ང་རྒྱལ་ཆག་སྟེ། མཐུ་
 ལྷན་ཅན་དེ་ལ་དད་ནས་སངས་རྒྱས་འཕྱོང་བྱིན་དུ་སེམས་བསྐྱེད། དེའི་ཆོ་
 རབ་འབྱོར་ལ་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡུམ་ཉན་པའི་སྣང་དུ་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིན། དེས་ན། འཕགས་སངས་ཀྱི་སྐུ་རྒྱལ་མི་འདྲ་བའི་ལྷན་
 པར་ལ་གསུལ་བྱ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཟེར་བ་མི་དགས་ཏེ། འཁོར་དུ་
 ཉི་བའི་གསུལ་བྱ་ལྟ་ནམས་གྱི་ང་རྒྱལ་བཙམ་པའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་...
 པའི་འོད་གྱིས་ལྟ་དེ་ནམས་གྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པར་གསུངས་པ་ལ་...
 འཕགས་སངས་གཉིས་ལྷན་པར་མཛད་པའི་བྱིན་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། ལྟའི་རིས་
 ཐམས་ཅད་གྱི་འོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱིས་མོག་མོག་
 པོར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ལྟ་ནམས་གྱི་འཛིན་ཉེན་སྐྱོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་
 པ་དང་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་མཛད་པར་སྐྱོམ་པ་བསལ་བའི་...
 དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་བསལ་བའང་དེ་ནམས་རུང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤང་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་
 དག་གིས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་སྐྱོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་མོག་མོག་...
 པོར་མཛད་པས་འཛིན་ཉེན་སྐྱོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་...
 བསལ་(༡༣) བའི་བྱིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིན། ལྷན་དེ་གཉིས་ལ་ཆོག་དོན་
 གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་སྐུ་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་ཅི་འདུག །གསུལ་བྱ་ཉི་ཤེས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པས་མི་འདྲ་ཚུལ་གང་ན་འདུག །གཞུང་དུ། ཉི་
 སྤང་ལས། ང་རྒྱལ་བཙམ་པ་ཙུ་བའི་དགོས་པར་མཛད་ཅེས་པ་ཡང་དྲངས་མ་
 ཐག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ཙུ་བ་ཞེས་པ་གསུལ་བྱ་ལ་གོ་ཚུལ་འདུག་གམ་སྟོན་...
 ཤེས། །འགྲེལ་པར། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱེ་བར་རུང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་
 བྱིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་དག་གིས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་

ནམ་པར་སྤྲོད་པའི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་།
 ཉེ་བའི་གདུལ་བྱའི་ང་རྒུལ་བཙམ་ནས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱུང་བྱུ་སྐྱབ་ཚུལ་བཞུན་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་འབྲུ་སྤྲོད་ཏུ། གཞུང་ལས། ཐུན་མོང་བྱུ་རང་རང་
 གི་གཞུགས་མཛེས་ཤིང་འོད་དང་ལྷན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ང་རྒུལ་ཡོད་པ་
 རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མཐན་པས་སྤྲོམ་པ་རྣམས་
 ཞི་བར་བྱས་པའི་སྤྲོ་ནས་སོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། མདོན་པའི་ང་
 རྒུལ་བཙམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱེ་བར་བྱང་བ་ཉིད་ཏུ་
 སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱར་ཚུལ་གཉིས་
 ཀ་པན་ཚུན་མཆོན་ཟེར་མོད། འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་པའི་དངོས་ཀྱི་
 དགོས་པ་ལ་ང་རྒུལ་བཙམ་པ་དང་། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱུང་གཉིས་ཀ་འཛོག་མི་
 བྱང་སྟེ། ང་རྒུལ་བཙམ་པ་ཉིད་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་དང་འགེལ་པར་
 (༡༥) ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱུང་བ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཡང་ང་རྒུལ་བཙམ་
 ནས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱུང་བྱུ་མཛད་ཅིས་དགོངས་པ་བྲངས་པ་གོང་ལྟར་ཡིན་.....
 པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟན། འཕགས་པ་དང་སྤྲོ་བ་དཔོན་གསེར་ཕྱིང་དང་རྣམ་
 བཤད་གང་ལྟར་ན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་
 མོག་མོག་པོར་མཛད་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ང་རྒུལ་བཙམ་
 པའི་དོན་ཏུ་ཡིན། ང་རྒུལ་བཙམ་པའི་ཡང་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ལམ་ཤེས་
 སྐྱེ་བའི་སྤྲོད་ཏུ་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན། དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཏུ་དེ་
 ལྟར་མཛད་པའི་དགོས་པ་ནི། རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་
 ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ང་རྒུལ་སྤང་དགོས་སོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 ཆེད་ཡིན་ཟེར་དགོས་པ་ནི་སོ་སོའི་གཞུང་ལ་བཞུས་ན་ཤེས་པར་བྱས་པས།
 སྤྲོམ་ཆེན་འདིར་ནི། ཡང་ན་ཟེར་ནས་བཤད་ཚུལ་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་
 བཟོས་ཉེ་ཉེ་བའི་རྩ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་དང་། རིང་བའི་གདུལ་

ལས། ལམ་ཤེས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱོན་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་(༥) ཉིན་གྱི་ཡུལ་སོ་
 སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྟགས་དཀའི་སྤང་བར་ཡང་། ལམ་ཤེས་དེ་
 ཡང་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་
 དོན་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཙམ་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཟུན་བཙོན་མདོ་མི་
 རྒྱལ་རྒྱུ་གཙོར་བཟུན་པས། མདོ་དེའི་ཤུགས་བཟུན་གཙོ་བོར་དབང་བྱས་ཆོ། །
 གནས་སྐབས་ཡུལ་ངེས་མིན་པར་གསུངས་པ་ཡིས། མཐར་ཐུག་ཡུལ་ངེས་མིན་
 པར་རྟོག་གྱིས་སྒྲུབ། མཐར་ཐུག་སྐྱེ་བས་བྱུང་པར་གསུངས་པ་ཡིས། གནས་
 སྐབས་སྐྱེ་བས་མ་བྱུང་རྟོག་གྱིས་གྲོ། དཔེར་ན་ཉིན་མོ་མི་བྱ་ཞེས་པ་ཡིས། །
 མཚན་མོ་བྱ་བར་ཤུགས་ལ་བརྒྱུད་པ་བཞིན། རྟེ་ཕྱིར་ཡུལ་ངེས་མདོ་མི་མེད་
 དམན་རྒྱུས། གནས་སྐབས་མི་སྐྱེ་གསུངས་པའི་ཆེན་བྱུར་ལ། མཐར་ཐུག་སྐྱེ་
 བས་བྱུང་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེ་མི་ཆ་ནས་རྒྱུ་བཤད་བྱུང་མདོར་སྒྲུབ། །
 ཞེས་པ་ལ། འོ་ན། གང་ཡང་དག་པར་སྐྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་ནི་བྱ་མེད་
 རྟགས་བྱང་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་མདོ་དེ་མཐར་ཐུག་
 ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཟུན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཡུལ་ངེས་
 མིན་པར་གསུངས་པས་མཐར་ཐུག་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བས་བྱུང་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲི་ན། གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། ཉིན་མོ་མི་བྱ་
 ཟེར་བས་མཚན་མོ་བྱ་བར་མི་བརྒྱུད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཤུགས་ལ་(༥) འཕངས་ཟེར་ན་འང་། ཆང་མི་བཏུང་ཞེས་པས་བཏུང་
 བ་གཞན་འཐུང་བར་ཤུགས་ལ་འཕངས་པར་ཐལ། ཉིན་མོ་མི་བྱ་ཞེས་པས་
 མཚན་མོ་བྱ་བར་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། འཇུག་རྟོག་ལས།
 དེ་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། ཆོས་གཞན་ཤུགས་ཀྱིས་འཕེན་
 ཚུལ་ལ། གཞུང་རྒྱུས་སུ། མཚན་སྐྱོན་ཆོན་པ་ཉིན་པར་ཟས་མི་བྱ་ཞེས་པ་
 བཀོད་ཀྱི་ཉིན་མོ་མི་བྱ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞེས་བཀོད་པ་མི་སྤང་བས་བྱུང་པར་བྱེད་

དགོས་སོ། །གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆུང་མི་འདྲ་བའི། །ཞིབ་ཆ་བྱས་པ་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེན་མེད་པའི་རྒྱུ་། །མི་འཐད་རྒྱུ་ན་གཤམ་ཕྱི་རྒྱུ་ཆུང་ལ། །གནས་
 སྐབས་པ་དང་མཐར་ཐུག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆུང་གཉིས། །ཞེས་པའི་ས་བཅད་གསུངས་པ་དེའི་
 རྒྱུ་རྒྱུ་། །མིན་པར་མ་ཟད་རྒྱུ་གཉིས་འབྲེལ་རྒྱུ་ཆུང་ཆོགས། །ཕྱལ་ལ་ས་སྐྱུ་
 རེས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཞེས་གསུངས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་།
 ཅེས་པ་ལ། །གང་ཡང་དག་པར་རྒྱུ་ཆེན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བརྩེད་
 པའི་མཐུ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདི། །གནས་སྐབས་ཕྱལ་དེས་ཀྱི་མདོ་དང་།
 མཐར་ཐུག་བྱུང་པ་དེས་པའི་མདོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ལ། །གསེར་ཕྱིར་
 ལས། །གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆུང་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེན་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། །འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། །གསེར་ཕྱིར་རྩ་ས་བཅད་དེ་
 གཉིས་ལ་མདོ་ས་སྐྱུ་དྲུང་ས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཉིད་མདོ་གཅིག་གནས་སྐབས་
 ཕྱལ་དེས་དང་། མཐར་ཐུག་བྱུང་པ་དེས་པའི་མདོ་གཉིས་ཀ་(ལམ) ཡིན་པའི་
 ཤེས་བྱེད་རྩ་དྲུང་ས་པ་མ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་། །ཕྱལ་དེས་མདོ་ལ་གནས་སྐབས་
 ཕྱལ་དེས་དང་། །མཐར་ཐུག་རྒྱུ་ལས་བྱུང་པར་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆུང་གཉིས། །ཕྱལ་དེས་
 ལ་ཡང་མཐར་ཐུག་བྱུང་པ་དང་། །གནས་སྐབས་མི་རྩེའི་ཕྱལ་དེས་རྒྱུ་རྒྱུ་
 གཉིས། །ལོགས་པར་ཤེས་ན་གཤམ་ཕྱིར་རྒྱུ་ལམ་དཔྱད་གཉིས། །འགལ་རྒྱུ་
 མེད་པར་མ་ཟད་ལན་རྒྱུ་མཆོན། །ཞེས་ཟེར། །འདི་ལྟར་ན། །ཕྱལ་དེས་ཀྱི་
 མདོ་བྱུང་པའི་མདོ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཟེར་དགོས་པས་ཅི་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་...
 པར་སོང་དོ། །འདིར་ལོགས་པར་ཤེས་ན་གསེར་ཕྱིར་རྒྱུ་ལམ་དཔྱད་གཉིས་ལ་
 མི་མཐུན་པ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ཁས་བླང་དགོས་ཟེར་ནས། །ཡང་སྐབས་
 བརྒྱད་པའི་རྩོམ་ཆོག་ཀྱི། །སྐབས་གཉིས་ལ་མི་ཕྱལ་དེས་མདོ་རྒྱུ་རྒྱུ་། །གསེར་
 འབྱེད་རྒྱུ་རྩ་ལོག་ཆར་བཤད་པ་ཆོགས། །མིན་རྩ་མང་པས་དེས་པར་རྒྱུ་
 བཤད་རྒྱུ་། །ཁས་བླངས་དགོས་པའི་བྱུང་པ་གང་ན་ཡོད། །ཅེས་ཕྱལ་དེས་ཀྱི་
 མདོ་རྒྱུ་རྒྱུ་གསེར་ཕྱིར་རྩ་ཁས་བླང་རྒྱུ་ལམ་དཔྱད་རྩ་ཁས་མི་ལོན་ཟེར་...

བ་འདི་ནི། ཞལ་གཅིག་ལྷགས་གཉིས་པའི་དཔེ་བྱེད་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་
ན་ལྟར་སྐྱུ་པ་བརྗེད་པར་གདོན་མི་བཟོ། །མཐར་ཐུག་གསུམ་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་
དགོངས་འགྲེལ་ལས། །གསུངས་པའི་རིགས་པ་གསུམ་དང་སྐབས་འདིར་ལ། །
ཁ་ཅིག་གཞན་ལན་ཁ་ཅིག་གཞན་གཞོད་འདོད། །ཁ་ཅིག་བདེ་འདོད་ཁ་ཅིག་
ཐར་པར་འདོད། །ཁ་ཅིག་གཞན་དོན་ཁོ་ནར་འདོད་པས་སྟེ། །ཞེས་གཞུང་
(༤༣) འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་བཀོད་ཟེར་
མོད། གཞུང་ལས་ནི། ལྟ་སྟེ་དེ་བཀོད་ནས་དེས་འདོད་པ་ཐ་དད་པར་དཔོག་
འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དེས་རིགས་ཐ་དད་པར་གྱུ་། དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཐེག་
པ་ཡང་གསུམ་ཏུ་འགྱུ་བ་ཅེས་རིགས་ཐ་དད་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི།
ལྟ་སྟེ་ཅན་ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པ་མིན་ཏེ། འདི་སྐད་ཏུ། སེམས་ཅན་ཁ་
ཅིག་ནི་ཞེས་པ་ནས་དེས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དེའི་རྒྱ་འདོད་པ་ཐ་དད་ཡོད་པར་
དཔོག་སྟེ། འབྲས་བུའི་གཅིག་ཐ་དད་ནི་རྒྱའི་དེས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་
པ་ཐ་དད་པ་དེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྱག་མེད་ན་མེད་པས་རིགས་ཐ་དད་པར་
གྱུ་ལ། དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཐེག་པ་ཡང་སྐྱ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་རིགས་སོ་སོར་དེས་པ་ཡིན་པས་གནས་
སྐབས་ཀྱི་དབང་གིས་མོས་པ་དང་བསམ་པ་ཅུང་ཟད་བསྐྱར་ཏུ་ཅུང་.....
ཡང་། དོན་དམ་པར་རོ་སྟོན་གྱིས་སོ་སོར་དེས་པར་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་
པ་ཡང་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཏུ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་
སྟེ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འགོད་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་འགྱུ་བ་སྟེ། སེམས་
ཅན་ཁ་ཅིག་གཞན་ལ་གདོད་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
བུར་འགྱུར་བས་མི་མཛོལ་གྱིང་། འོག་ནས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་ན་མ་དེས་པའི་སྐྱབ་
ཚུལ་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་ལས་རིགས་གསུམ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་
ཏུ་དེས་པ་(༤༤) འགྱུ་བ་ཅེས་རིགས་ཐ་དད་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་གསལ་བར་

གསུངས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆུང་མ་གྱི་ཆུང་མ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆུང་མ་གྱི་ཆུང་མ་
 གཞན་དོན་འཁོར་བར་སྒྲིབ་པ་ཡིན། རྟེན་ཆུང་མ་ཉན་མོངས་དགོས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་
 ཉན་མོངས་བྱེད་ལས་བཞི་ཡིན་པ་གཉིས་སྒྲིབ་པ། ཁྱེད་གཉིས་མི་སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་དོན་
 འདྲ་འབྲུལ། ཁྱེད་པ་ལ། གཞུང་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་མི་
 སྒྲིབ་པའི་དོན་ལ། བོད་སྐད་རབས་པ་ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པར་སྒྲིབ་
 ཡོན་པའི་རྒྱུར་ཉན་མོངས་དགོས་པས་དེ་མི་སྒྲིབ་ཟེར་བ་དང་། ཨ་རུ་ལ་རྩ་ག་
 བྱི། ཉན་མོངས་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་ཀྱི་རུས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་
 སྤྱད་གཉིས་སྒྲིབ་ཞིང་སྒྲིབ་གཉིས་མི་སྒྲིབ་པར་འདྲ་ཅིས་དེ་གཉིས་སྐྱོར་སྐྱོར་.....
 གསུངས་པས། འདིར་འདྲ་མཁན་དང་འདྲ་ཚུལ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས་པ་
 མི་རིགས་སྤྱུལ། ཨ་རུ་ལ་རྩ་ག་ཡང་། དུ་ཉན་མོངས་འབྱུང་དུ། སྤྱོད་བསྐྱེད་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས། པརྟེན་འབྱུང་སྤྱད་གསུམ་པ་དང་། ཨ་རུ་ལ་རྩ་ག་དང་། སྤྱོད་
 ཉི་ཉི་དང་། ཨ་མ་ར་ཅ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་བཅས་ཚུལ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་
 དང་། བོད་དུ་བྱོན་པའི་པརྟེན་ཆུང་མས་ཀྱི་མཚན་སྤྱོད་པ་དག་བཅུ་ལྷག་ཡོད་
 པའི་ནང་དུ་ཨ་རུ་ལ་རྩ་ག་མི་མཉམ་ཁོལ་བ་ཞེས་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་མིན་དཔྱད་
 དགོས་ཀྱི། བོད་སྐད་རབས་པ་ཡིན་ཤིང་བྱས་པ་མི་རིགས་སོ། རབས་ཤིང་མཛད་
 ཡི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི། ལ་ཡིས་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་ལས་དེ་ནི། མཐའ་
 གཅིག་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ་(ལྟ་) བསྐྱེད་པ་ལས། རྟེན་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉག་
 གཅིག་གིས། སྤང་བར་གསུངས་ཁྱེད་འདིར་བསྐྱེད་རྒྱ་བརྒྱད་དང་། མི་འདྲ་རྒྱ་
 བརྒྱད་སྤང་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱེད་པ་ལ། ཟག་མེད་ལས་མཐའ་གཅིག་དུ་སྤང་
 བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བར་གསུངས་
 ཟེར་བ་དང་། འདིར་བསྐྱེད་རྒྱ་བརྒྱད་དང་མི་འདྲ་ཟེར་བ་རྣམས་གཞུང་འདི་
 དང་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ། གཞུང་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྐྱོར་
 བསྐྱེད་པ་ལས་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉག་གཅིག་གིས་སྤང་བར་

བཤད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་སྤྱོད་ཆེ། ཞེས་དང་། ཟག་མེད་
 ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མ་འདྲེས་ལ་སྤྱིད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུར་པའི་སེམས་པ་སྟེ་
 རྒྱུ་བསྟན་པ་བརྒྱད་པོ་ལྟ་བུར་མངོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ལ། རྟོན་ཡང་
 མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉག་གཅིག་
 གིས་སྤྱོད་བར་བསྟུ་བ་ལས་བཤད་ཅེས་པ་མ་གཏོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་
 སྤྱོད་ཞེས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཞིང་། མདོ་ལས་བསྟན་པའི་སྟེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་
 པོ་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སུ་འཛོག་ཅེས་པ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་སོ། མི་
 སྤྱོད་རྟོན་ནི་སྟེ་བ་ལེན་པ་ལ། རྒྱུར་དགོས་ཆེད་ཏུ་མི་སྤྱོད་བར་བཤད་ཡིན། །
 ཟེར། གཞུང་ཏུ་ན། དེའི་རྟོན་ནི་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བ་ལེན་
 པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྤྱོད་བ་ནི་སྟེ་བ་ལེན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་རྒྱུར་དགོས་
 བས་(ཧ) མི་སྤྱོད་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། དེའི་སྤྱོད་མི་
 སྤྱོད་བར་བཤད་པ་མིན་ཟེར་དགོས་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་སོ། །

༥ ཁ་ཅིག་འདྲིར་བསྟན་ཉན་ཆོས་ལམ་ཤེས་འདི། རྒྱུ་ལ་མི་དམིགས་
 བར་རྟོགས་སྤྱོད་ཐལ་ཟེར། རྟོགས་པའི་མིག་ཅན་མང་པོས་མི་དམིགས་པར། །
 རྟོགས་པའི་ཤེས་ནས་ཤེས་གསུངས་ལམ་ཤེས་འདི། ཟིན་བྱེད་ཡིན་བྱི་ཟིན་བྱ་
 མི་དགོས་ཟེར། གཉིས་ཀ་མི་འཐད་ཉན་ཆོས་ལམ་ཤེས་འདི། མི་དམིགས་
 རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འདི་རྟོགས་ཀྱང་། རྒྱུ་ལ་འདི་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་སྤྱོད་
 མིན་ཏེ། ཤེས་ས་བསྟེན་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན། ཤེས་ས་བསྟེན་དེ་
 ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་པ་བཞིན། ཞེས་རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། ཞེས་
 པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དུག་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་
 དེ་ཟིན་བྱེད་ཡིན་པ་མི་འཐད་ཟེར་བ་འདི་ནི། རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་
 དཀའི་སྤྱོད་བ་གཉིས་བཀག་པ་ལྟར་སོང་བས་མི་ལེགས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དུག་སེམས་བསྟེན་པ་དང་

བསྐྱོད་པ་དང་། བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྐྱོན་ནས་
 བྱི་སྐྱོན་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ཡང་།
 མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྐྱོན་ནས་ཁོའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོམ་ཆེག་འདིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
 ཀྱིས་རྣམ་པ་(༡༥) བཅུ་དྲུག་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ཡང་མི་འཐད། དེ་
 ལྟར་རྟོགས་པའི་སྐྱོད་པ་ཡང་མི་འཐད། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་མི་དམིགས་
 པར་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཟེར་མོད། གཞུང་འདིར་ནི། ལུས་རྣམ་
 གཞན་སྐབས། གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་སྒྲིབ་སྒྲུངས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱོབ་
 ལམ་མོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐབས་འདིར་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
 ལམ་ཤེས་འདི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱོབ་ཆ་ནས་……
 འཛོག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
 དག་གི་རྣམ་པ་བྱུང་ཆོས་བཅུ་དྲུག་པོ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ན་མི་དམིགས་པར་
 རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ནས་སོ། ཞེས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་
 པར་ཡིད་ལ་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་དང་། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་རྣམས་
 མི་དམིགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ལམ་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
 སྐྱོ་འཕ་ཐབས་སོ། ཞེས་དང་། དེས་ན་སྒྱུར་བྱང་སེམས་ལ་མི་རྟག་སྟགས་
 བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནི་མི་རྟག་སྟགས་སུ་མི་
 དམིགས་པ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། སྒྱུར་
 བའི་རུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། མཇུག་དུ་བསྐྱོད་པ། དངོས་གཞིའི་རུས་སུ་དེ་དག་
 གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་(༡༦) པར་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་……
 ལྟར་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་སོ། ཞེས་སྟགས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་མང་
 ངོ་། དེ་ལྟར་ན། རྩོམ་འདིར། ཁ་ཅིག་འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ལམ་ཤེས་འདི། །

རང་ལྟུང་མི་དམིགས་པར་རྟགས་སྒྲིབ་ཐང་ཟེར། །འདི་སྤྱུ་ལ་ཟེར་སོམས། །འདི་
 མདོའི་རྒྱུ་ཟེར་ལམ་ཤེས་དང་ཕོ་དང་། །ཆ་བའི་རྒྱུ་ཟེར་ལམ་ཤེས་དང་ཕོ་
 གཉིས། །ཉན་ཐོས་རྟགས་རིགས་ཡིན་ཡང་། །ཞེས་པ་ཡང་རི་ལྟར་འཐད། རྟམ་
 པ་བཅུ་དྲུག་མི་དམིགས་པར་རྟགས་པའི་སྒོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟགས་རིགས་ཡིན་པ་
 ཟེར་རམ། སྤྱུ་གཉིས་ཀྱིས་རྟམ་པ་མི་དམིགས་པར་རྟགས་པའི་སྒོ་དེས་ཟེར་
 པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟགས་པ་ཞིག་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་.....
 ལམ་ཤེས་སྤྱུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་བསྟོན་དུ་མེད་པས། དེས་ན། སྤྱུ་གསལ་དེའི་
 མིག་ཅན་མང་ཤོས་མི་དམིགས་པར། །ཞེས་སོགས་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་
 བྱང་རྒྱལ་མང་དུ་སྤྱུ་པ་ལ་བཤགས་པ་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟམ་
 འདིར། གོང་འོག་ཀུན་དུ་རྗེ་ཡབ་སྤྱུ་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་མཐུན་པར་སྤྱབ་ཁུལ་
 མང་དུ་བྱས་པ་ལྟར། སྐབས་འདིར་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟགས་པའི་སྟམ་ནས་
 ས་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྱངས་པ་དེ་རྟམས་སྤྱུ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་.....
 ཟེར་བྱེད་ལ་སྤྱུ་ནས་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ག་མཐུན་ཟེར་ན་མཛོས་པར་འོང་.....
 གི། །གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་བབ་ཅལ་མང་དུ་སྤྱུ་པས་ཅི་བྱ་སྟམ་སོ། །
 དེས་ན་རྟམ་པ་མི་དམིགས་ཟེར་བ་འདི། །ཤེས་བྱེད་ཐབས་ཡིན་ཤེས་བྱའི་ལྟུང་
 (༡༥) མིན་ཏེ། །ཞེས་རྟམ་པ་ཤེས་བྱའི་ལྟུང་མིན་ཟེར་བ་ནི། སྐབས་དང་ཕོ་
 སྤྱུ་ལམ་ཐད་ཀྱི་གཞུང་ལས། དམིགས་རྟམ་ལ་འདོད་ལྷགས་མང་དུ་ཡོད་
 ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་དོན་ནི། ཡངས་སྤྱུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་དམིགས་
 པ་དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཡོངས་སྤྱུ་ཤེས་པར་བྱ་བྱའི་དོན་གཅིག་ལ་རྟམ་པར་
 འདོད་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་དངོས་སྤྱུ་འགལ་ལ། སྐབས་འདིར་
 བྱི། རྟམ་པ་རྟམས་མི་དམིགས་པར་རྟགས་པ་ཤེས་ཚུལ་ལ་མཛོད་དོ་ཞེས་པ་
 ལྟར། མི་དམིགས་པའི་རྟམ་པས་ཤེས་ཟེར་བ་གཞི་དེ་མི་དམིགས་པར་རྟགས་
 པ་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཐེག་དམན་སྤྱུ་ལམ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྟམ་པས་བདེན་བཞི་

ལ་དམིགས་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །མད་ཡི་དངས་བསྟན་མི་རྟག་བཅུ་བྱུག་གི་ཡུལ་
 ཅན་ལམ་འདི་སྐབས་འདིར་ཤེས་སྡུ་ཡི། །ཉན་ཐོས་ལམ་ནི་ཡིན་པར་བཟུས་སྡེ་
 གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། བདེ་འདོད་དངས་བསྟན་གྱི་ལམ་དེ་མདོན་རྟོགས་བྱུན་དུ་
 ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་བཟུས་པ་མིན་ཏེ། བདེ་འདོད་དངས་བསྟན་གྱི་ལམ་དེ་
 ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་འདོད་ཆེན་ཅིན་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་
 ལམ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས། དེས་ན་འདིའི་སྐྱེས་ཅིན་ལ་
 ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། བདེ་འདོད་དངས་བསྟན་ནི་ཡུལ་ཅན་ལམ་
 ཤེས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་མིན་པ་ཞིག་
 རྗེ་བཅུན་བྱམས་པས་(༡༧) ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་བཟུས་ཟེར་བ་འདི་ནི་
 ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཞུང་ཡང་འདི་ལ་ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་དང་། །ཉན་ཐོས་ལམ་
 འདི་ཤེས་པར་བྱ་གསུངས་གཉིས། །གཞུང་སྤྱོད་བཞག་པས་བསྟན་བྱ་མི་འདྲ་སྟེ།
 རིམ་བཞིན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བསྟན་རྟོགས་པས། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་སྤྱོད་
 བཞག་པས་བསྟན་བྱ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ཟེར་བ་གཞུང་དོན་མ་གོ་བ་སྟེ།
 དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སྒྱུར་ན་ཡུལ་བསྟན་པར་འགྱུར་
 ལ། དེ་ལྟར་མ་སྒྱུར་བ་ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གཞུང་སྤྱོད་
 བཞག་པས་ཡུལ་ཅན་བསྟན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་སྤྱོད་བཞག་
 པས་དེ་གཉིས་ཀ་བྱུང་བ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། ཅ་བའི་གཞུང་ཡང་།
 ལམ་ཤེས་ཉིད་གྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་རྣམ་པ་མི་
 དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སྒྱུར་བས་ཡུལ་དང་
 གཞུང་སྤྱོད་བཞག་པས་ཡུལ་ཅན་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དང་མ་མདོ་ཡི་བསྟན་ཚུལ་དབང་དུ་འདྲུངས། །ཟེར་བ་ཤིན་དུ་མི་
 རིགས་ཏེ། བདེ་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་ལམ་ཡུལ་དུ་མ་བསྟན་པར་ཡུལ་ཅན་ལམ་
 ཤེས་ཉིད་བསྟན་པ་གོང་དུ་དྲངས་ཅིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར། ལྷག་

བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་བཞི་བཤད་པའི་རྩིས་སྒྲུ། གཞུང་དུ། རྒྱུ་མེད་མ་མ་གཉིས་
(༡༠ན) བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་མངོན་པ་ནས་གོང་མ་
བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་དོན་རྒྱུ་བས་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་
གྱི་དོན་བདག་མེད་པ་དང་བདག་གི་བ་མེད་པ་ལ་རིམ་བཞིན་བཤད་པ་ཡིན་
ཀྱང་མངོན་པ་ཀྱན་བརྟུས་ནས་ཐ་མ་གཉིས་གྱི་གོང་མ་སྟོང་པ་ལ་བདག་དང་
བདག་གི་བ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་བཤད་ཅིས་པ་ཡིན་སྟེ། དག་ལྟ་ལས། དེ་
ལ་སྟུག་བསྐྱེད་ནི་ནམ་པ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། མི་རྟག་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་བ་
དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟེ་བ་དང་འཇིག་པ་
དང་ལྟ་པའི་ཕྱིར་དང་མི་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དང་བདག་གི་མཆོན་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དང་བདག་གི་བས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བའི་
རོ་ལ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདག་གི་བས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
ཀྱན་བརྟུས་ལས། སྟོང་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས་ཕྱང་པོ་དང་
ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ནམས་ལ་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་བྱག་པ་དང་
མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་བདག་དང་བདག་གི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན། རྒྱུ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་མངོན་པའི་བརྟན་བཙས་
ཉི་ལྟར་དང་རྒྱན་ལྟར་སྟགས་ལས་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་དོན་གཞན་
གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་དང་། རོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པ་ལ་བཤད་ཅིས་
པ་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་ཡང་། རྒྱུ་མེད་དེ་ལ་བཤད་ཀྱང་མངོན་པ་ནས་གོང་མ་
བཤད་ཅིས་པའི་ཀྱང་སྒྲིའི་རྟུས་པས་བཤད་པ་གོང་འོག་གཉིས་མི་མཐུན་པར་
ཡོད་པ་ཡང་ཐོན་(༡༠མ) འདུག་པ་ལ། སྟེ་མ་ཆོག་འདིར་ནི། སྟུང་གྱི་སྟུང་དང་
བདག་མེད་གྱི་སྟུང་སྟུང་། །གོང་མའི་སྟུང་པའི་སྟུང་སྟུང་བདག་གིར་མེད། །
རྒྱུ་མེད་འདིའི་བདག་མེད་སྟུང་སྟུང་རྒྱུ་མེད་སྟུང་སྟུང་འོག་མ་བདག་དུ་མེད་
ལ་བཤད། །འོན་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་འདིའི་དོན་དམ་ཆོས་མངོན་ནས། །གོང་མའི་སྟུང་

བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་དུ། སྐབས་འདིར་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་
 ལྷོང་པ་དང་། རོ་སོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པ་ལ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བཞི་
 པར་ཡང་། རྟེན་པར་བྱེད་པའི་བདག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ལྷོང་པ་དང་།
 རང་ཉིད་བདག་མ་ཡིན་པས་བདག་མེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་
 ལས་ཀྱང་། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་ལྷོང་པས་ལྷོང་པ་དང་། རང་གི་རོ་སོ་
 བདག་ཏུ་མ་གྱུབ་པས་བདག་མེད་པ་སྟེ་ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་
 ཀྱང་། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་ལྷོང་པ་དང་། རང་གི་རོ་སོ་གང་ཟག་གི་
 བདག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན། རྟེན་ནི་གང་གིས་
 བྱང་སེམས་སོགས་ཀྱིས་སོ། །གནས་སྐབས་གང་ཏུ་ལམ་ཤེས་སྐབས་སོགས་སུ།
 ཞེས་པའི་སོགས་སྒྲས་བྱང་སེམས་ལས་གཞན་པའི་(༡༡༥) སྐྱེ་ཆིག་གྱི་རྟེན་
 དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་ཏུས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་གཞུང་
 གི་དོན་ཏུ་མ་སོང་སྟེ། གཞུང་དུ། གང་གིས་ན། བྱང་སེམས་སོགས་སོ། །གང་ཏུ་
 བ། ལམ་སོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སོགས་སྒྲས་ནི། འབྲེལ་པར། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔས་ཞེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཞེས་བཤད་པའི་
 ཆིག་དེ་ཉིད་བསྐྱེས་ནས་ཆིག་དེས་སྐྱེ་ཆིག་དང་ཏུས་སྐབས་བསྟན་པ་ཡིན་
 གྱི། སྐྱེ་ཆིག་གཞན་དང་ཏུས་སྐབས་གཞན་བསྟན་པ་མིན་ཅོ། །གང་གི་ཡིན་
 པར་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཡིན། །བྱང་པར་དེ་དག་སོགས་ཀྱིས་སྤྱར་བསྐྱེས་སོ། །
 ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། གང་ཡིན་པར་ན། ཉན་ཐོས་སོགས་སོ། །ཞེས་པ་ཡང་།
 འབྲེལ་པར། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཞེས་བསྐྱེས་པར་གོ་དགོས་སོ། །
 གཞུང་གི་གོང་འོག་ཏུ་དེ་འདྲ་མང་བས་དེ་ཙམ་ལ་འབྲུལ་གཞི་མེད་དོ། །རྣམ་
 བཤད་ལས་ནི་རྩལ་བདེན་རྣམ་བཞི་ཡི། །གསུམ་པ་བདག་མེད་འདི་ཡི་སྤྱོད་
 རྒྱལ་ལ། །བདག་དང་བདག་གི་བ་ཡི་སྤྱོད་རྒྱལ་གཉིས། །སྤྱར་ནས་གསུང་བྱིར་
 བདག་མེད་མཐའ་གཅིག་ཏུ། །སྤྱོད་པའི་རྣམ་གྲངས་མིན་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡོད། །

ཅེས་པར། འདིར་བདག་གིས་སྟོང་པ་དང་བདག་གི་བས་སྟོང་པ་ཞེས་པ་
གཉིས་བྱང་མེད་ཏུ་བསམ་ནས། སྤང་བ་གཉིས་དང་། གཞུང་འདི་དང་རྣམ་
བཤད་སྟགས་ལས་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཞེས་པ་དེ། བདག་གི་
བས་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ཡིན་པར་འབྲུལ་བ་ནི་ཉ་ཅང་རང་སྦྱོར་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཞིབ་ཏུ་བརྗོད་(༡༩༣) པར་བྱའོ། སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་བཞི་ལ། མདོའི་
དངོས་ཟིན་ལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་
པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་པོ་གཉིས་རོ་བོའི་རྣམ་པས་དང་། སྤྱི་
མ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པས་བསྟན་ལ། བསྟན་ཚུལ་དེ་ཉིད་འགྲེལ་པར།
དེ་ལ་སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ། མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་
བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཞི་བའི་རྣམ་
པ་བཞི་དག་དང་། ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་བའི་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྣམ་བཤད་
ལས། དེ་ལ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་སྦྱེན་ལས་
སྦྱོས་པས་མི་རྟག་པ་དང་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཏུ་གྱུར་པས་སྤྱག་བསྐལ་
བ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པས་སྟོང་པ་དང་། རང་གི་རོ་བོ་
བདག་ཏུ་མ་གྱུབ་པས་བདག་མེད་པ་སྟེ། བདག་མེད་པ་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་
བདག་ཏུ་མ་གྱུབ་པས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཞི་དག་དང་། ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་
ནི། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་རྣམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་
གྱི་ཡུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་གིས་སྟོང་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། བདག་གི་
བས་སྟོང་ཞེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་བདག་གི་བས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་མ་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །བདག་དེས་སྟོང་པ་ལ་བདག་གིས་སྟོང་ཞེས་པ་ནི། ད་བ་ས་གྱི་ག་
ང་གི་ཞེས་པའི་ཚུལ་ལ། གསུམ་(༡༩༤) པ་བདག་མེད་འདི་ཡི་སྟོང་ཚུལ་ལ། །
ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཡུང་འདིས་སྤྱག་བདེན་གྱི་བྱང་ཆོས་བཞི་

འགྲེལ་བའི་ཆོག་གི་གོ་རིམ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། བའོའི་ཆོག་རིས་ལྟར་
 བཀོད་པ་མ་ཡིན་པས་བདག་མེད་གསུམ་པར་འང་དོན་མེད་ལ། ལྷང་འདིའི་
 དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟངས་སྟངས་པ་དང་། ཞེས་པ་བྱང་ཆོས་གསུམ་པ་
 དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་མ་གྱུབ་པས་བདག་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་བྱང་ཆོས་
 བཞི་པའི་དོན་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འོག་ཏུ། འགྲེལ་པར་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟག་པའང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 བྱང་བ་གཞུང་དུ་འགྱུར་མི་བདེ་བར་བཞེད་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་དུ་འགྲེལ་ཆོག་
 སོར་བཞག་པ་བཞིན། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆོག་འདི་ཡང་གཞུང་དུ་འགྱུར་མ་
 དག་པར་བཞེད་ཀྱང་རྣམ་བཤད་ལས་ཆོག་རིས་ལྟར་སོར་བཞག་ནས་མི་རྟག་
 སོགས་བཞིའི་དོན་རིམ་བཞིན་དང་པོར་བཤད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ། བའོའི་
 དངོས་ཟིན་ལ་རྣམ་པ་བྱི་མ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པས་བསྟན་པས། དེའི་
 ལྟར་ན་སྟངས་པའི་མཆོན་ཉིད་བདག་མེད་པ་དང་། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཞི་བའི་
 རྣམ་པ་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་བའོའི་ཆོག་བཀོད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས།
 རྣམ་བཤད་དུ། བའོ་ལས་བསྟན་པའི་བྱང་ཆོས་གསུམ་པ་བདག་མེད་པ་ལ་
 སྟངས་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བའི་སྟངས་
 ཚུལ་གཉིས་སྒྱུར་བས། བའོ་ལས་གསུངས་པའི་བདག་(༡༩ན) མེད་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་སྟངས་པའི་རྣམ་གྲངས་མིན་ཟེར་བ་ནི། རྣམ་བཤད་དུ་འགྲེལ་པ་དང་
 བའོའི་ཆོག་རིམ་བཞིན་དུ་བཀོད་པ་མ་གོ་བར་པན་ཚུན་དཀྱགས་ནས་གཞུང་
 དོན་ལ་མགོ་བོ་གསུགས་ལྟར་འཁོར་བའི་རྟགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། སྟངས་དུ་
 བྱངས་པ་ལྟར། ཉི་ལྔ་ལས། བདག་གཞན་གྱིས་སྟངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་
 བདག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ཟུན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། འདི་རིམ་
 བ་བཞིན་གསུངས་པའི་དོན་ནི་གོང་ལྟར་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟངས་པ་
 དང་། རང་ཉིད་བདག་དེར་མ་གྱུབ་པ་གཉིས་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་

པ་ཡིན་གྱི་བདག་དང་བདག་གི་བའི་སྟངས་ཚུལ་མིན་པས་བྱུང་ཆོས་གསུམ་པ་...
 བདག་མེད་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བའི་སྟངས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་
 ཏུ་ལུང་དེ་དྲངས་པ་ནི་སངས་པའི་ཡ་མགལ་སྟག་གི་མ་མགལ་དང་སྐྱར་བ་.....
 བཞིན་ནོ། །དེས་ན། རྟོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟངས་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་བདག་གི་བས་སྟངས་ཚུལ་སྐྱར་བ་ནི་ཆེར་འབྱུང་ལོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཏུ།

མཁས་པའི་གཞུང་ལ་རིང་ཏུ་མ་འདྲིས་པར། །མཁས་སྒྲོམ་རང་བཟོས་
 གཞུང་རྟོན་དགྲུགས་པ་ལས། །མཁས་སྐྱབ་བར་མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་གནས་
 བྱས། །མཁས་པའི་བྱ་བ་རེ་ཤིག་བཤོལ་ན་མཛེས། །ཞེས་ཉམས་འཆད་བྱའོ། །

༥ རྟོན་རྒྱུ་བཤད་འག་གིས་ཆོས་སྟན་དང་། །ལྷན་གྱིས་སྟན་པ་བྱེད་མིང་
 འདྲི་མི་རིགས། །ལྷན་གྱིས་རྒྱ་འབྱུལ་བསྟན་པས་རྒྱ་འབྱུལ་ཅན། །རྟོགས་
 པར་བྱས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མི་བྱས། །འག་གི་འབྲས་(༡༩༧) རྟགས་ལས་ནི་
 རྟོགས་བྱས་པར། །གསུངས་པ་དང་འགལ་ཟེར་ན་དགོངས་པ་ནི། །རང་རྒྱལ་
 ལས་གཞན་ཐོག་དམན་གཞན་ལ་དགོངས། །ཞེས་ནམ་བཤད་ལས། །རང་
 རྒྱལ་གྱིས་སྐྱ་མེད་ཏུ་ལྷན་གྱིས་ཆོས་སྟན་པས་གདུལ་བྱ་རྒྱུས་གྱིས་བདག་.....
 མེད་རྟོགས་མི་བྱས་པར་གསུངས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། །རྒྱུ་བཤད་ལས།
 །རང་སངས་རྒྱལ་དེ་དག་ནི་རང་གིས་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐུ་དང་སྟོན་ལམ་
 ལ་སོགས་པའི་མཐུས་སྐྱ་མེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་གཞན་དག་དགེ་བ་བརྒྱ་...
 དང་། །བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 །ཞེས་ལྷན་གྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་.....
 པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེས་ན། །ལྷན་གྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་
 བྱ་རང་ཉིད་བདག་མེད་རྟོགས་བྱས་ཀྱང་། །གདུལ་བྱས་ཆོས་སྟན་པ་ལོ་རང་
 རྒྱལ་དེ་ཉིད་བདག་མེད་གྱི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་བྱུང་...
 པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། །རྒྱུ་བཤད་ལས། །ཁ་ཅིག །འག་གིས་ཆོས་སྟན་པ་

[illegible]

པ་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྒྲུབ་བཅས་སུ་བཤད་རང་(༡༩༧) རྒྱལ་
སྒྲུབ་མེད་ཏུ་བཤད་པའི་བྱུང་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱིས་
བརྟན་ཡང་མི་དགོས་ལ། ཁྱེས་པའི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པར་
གསལ་ལོ། །དང་པོའི་སྒྲུབ་ཆེན་ཏུ་འདྲ་། འོན་ཀྱང་རྣམ་བཤད་རག་གི་འབྲས་
རྟགས་ལས། །བདག་མེད་རྟོགས་རྒྱས་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས། །རྒྱ་འབྲུལ་ཙམ་
རྟོགས་བདག་མེད་རྟོགས་མི་རྒྱས། ཁྱེས་གསུངས་དགོངས་པ་ཆོལ་དགོས། ཁྱེས་
དང་པོར་འཆོལ་མི་དགོས་པ་ཞིག་བཅའ་བས་བྱིས་རྟེན་མི་དགོས་པ་ཞིག་.....
རྟེན་ཀྱང་འདུག་གོ། བྱིད་ཀྱི་ཁིང་གི་བྱེ་མ་ཀྱུན་ཁྱེས་སོགས། །གསུངས་པ་ཡོད་
པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་བཤད། ཁྱེས་པར། འདིར་བྱེ་མ་ཟེར་བ་མ་དག་པ་སྟེ།
ཡིག་ཆར། བྱིད་ཀྱི་ཁིང་གི་སྟེ་མ་ཀྱུན་གསེར་གྱི་ལྷ་ལྷར་ལྷར་ཁྱེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདིར་རྣམ་བཤད་ཏུ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག །སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་ཏུ་
འདོད་པའི་ལྷགས་གཅིག་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལས་ཀྱང་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ལྷགས་གཅིག་བཅས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་.....
གཉིས་དང་། སློབ་དཔོན་རང་ལྷགས་བཅས་ལྷགས་གསུམ་བཀོད་པར་བཤད་
ལ། གཞུང་འདིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་ལྷགས་གཉིས་བཀོད་
ནས་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་ལྷགས་བྱི་མ་མི་འཐད་དེ། ཁྱེས་ལྷགས་གཉིས་པ་
ལ་དམིགས་གྱིས་བཀར་བས་སློབ་དཔོན་དང་པོ་འཐད་པའི་སྒྲིགས་སུ་མཛད་
པར་མཛད་ཁིང་། རྟོགས་(༡༥༩) དཀར་ནི། ལྷགས་དང་པོའི་གཞུང་བཅུགས་
པར་མཛད་དོ། ཁྱེས་དང་པོ་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་ལྷགས་སུ་གསུངས་སོ། །

༥ རྟོགས་འདིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་ལྷགས་གསུམ་ཟེར་བ་འདི། །
གཤམ་འབྲེང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མི་གསལ་རྣམ་བཤད་ལས། །གསུངས་ཀྱང་འདི་ནི་
འགྲེལ་ཆེན་རྒྱས་ཟེན་དང་། །འགྲིག་པར་དཀའ་བས་ཡིན་མིན་དགས་སྟེ་བ། །

དུང་དཀར་མེད་མེད་སྒྲུང་བ་ལྷལ་སྒྲུབ་མིན། །ལྷལ་ཅན་རང་གི་སྒྲུབ་ཉིད་ཡིན་
 པར་ཟད། །ཟེར་། འདི་ནི་རྩུབ་མཆན་དུ། རྣམ་བཤད་ལས་ལྷགས་གསུམ་
 བཀོད་ནས་དང་པོ་གཉིས་མི་འབད་པར་བསྐྱབས་པ་དང་། གསུམ་པ་སང་
 བཟང་གི་རང་ལྷགས་སུ་བཤད་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ཟིན་གྱི་ཆོད་དང་...
 འགྲིག་དཀའ་བར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུབ་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཡིན་པར་སྒྲུང་།
 གཞུང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནད་ལ་མཁས་པ་སྔ་སྔར་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་...
 མ་འོང་ཡང་སྔ་སྔར་ཐུགས་ཅེ་གཏད་ས་རེ་འདུག་པས་ངོ་མཆར་པའི་གནས་...
 ཡིན་གྱི་སྒྲོད་པར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་རྩུབ་མཆན་དུ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཀོད་པའི་
 ལྷགས་དང་པོས་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ར་བཟུང་པར་འགྲོ་བ་ལྟར་རིམ་ཅན་སོ་...
 བར་སྒྲེབ་པར་འདོད་པ་དང་། ལྷགས་གཉིས་པས་སྔ་སྔར་རྟོགས་པའི་མངོན་
 རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་...
 མེད་པ་རྒྱན་གཅིག་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། རྟུག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་
 བདེན་པ་གཞན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་མཐོང་(༡༥༦) ཡང་དེ་ལ་ཆོད་
 མ་མིན་ཞིང་དེས་པ་མི་འདྲེན་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་རང་གི་བཤད་ཚུལ་ནི་
 ལྷགས་དང་པོ་ལྟར་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་སོ་ནམ་སྒྲེབ་པར་བཤད་...
 གྲང་། ལྷགས་གཉིས་པ་དང་། རྩ་གསུམ་དང་བསྐྱུ་བར་ལྷགས་གཉིས་བཀོད་
 པའི་སྒྱི་མའི་བཞེད་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་དང་གསེར་ཤིང་གི་རང་ལྷགས་རྣམས་
 སྔ་སྔར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་གཅིག་དུ་བཞེད་པ་དང་། བཟོད་
 པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེབ་པ་འདི་རྣམས་རྒྱན་སྒྲུང་གི་བཤད་ཚུལ་གསེར་...
 ཤིང་དུ་བཀོད་པ་དང་བསྐྱུར་ནས་དཔྱད་པར་རིགས་སོ། །སྒྲུབ་ལམ་སྐབས་སུ་
 བདེན་བཞེད་རིམ་ལ་ལྟར། །ཤེས་སྒྲིང་མངོན་དུ་བྱ་དང་སྒྲིམ་པ་དུ། །འབད་
 པའི་འབྲས་བྱུང་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འབྱུང་། །དེའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་འབྲས་
 དེའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བར། འབྲས་བྱའི་

མངོན་པར་རྟགས་པ་ཞེས་པ་ནི་སྒྱུར་ལམ་གྱི་འབྲས་ལྷན་བདེན་པ་མངོན་པར་...
 རྟགས་པ་ཅམ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་སྒྱུ་
 བདེན་པ་བཞིར་ཤེས་སྤྱོད་སྟགས་ལ་འབད་པའི་འབྲས་ལྷན་བདེན་པ་མངོན་...
 རྟགས་བྱང་བར་མ་གསུངས་ལ། གཞུང་འདི་དང་། རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་།
 བདེན་པ་བཞིར་ཤེས་སྤྱོད་སྟགས་བྱེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱས་སྒྱུ་ཡིན་པར་...
 གསུངས་ཏེ། གཞུང་ལས། བདེན་བཞི་ལ་རིམ་པ་ལྟར་ཤེས་པ་དང་སྤྱོད་པ་དང་...
 མངོན་རྒྱ་དང་། སྒྲིམ་པ་བྱེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་བྱ་(༡༩) བའི་ལས་ཡིན་...
 པས་དེའི་འབྲས་སྒྱུ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། བདེན་བཞིའི་ཆོས་...
 ཉིད་སྒྲིག་ཅིག་གིས་རྒྱས་སྤྱོད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟགས་པས་...
 དེའི་རྒྱས་སྒྱུ་སྤྱག་བསྐལ་ཤེས། ཀྱན་འབྱུང་སྤྱོད་། འགྲོག་པ་མངོན་རྒྱ་བྱེད།
 ལམ་སྒྲིམ་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། བཟོད་པ་བརྒྱད་པ་བྱ་རྟགས་...
 སྤྱོད་ཅིག་གཅིག་། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་བྱ་རྟགས་གཅིག་ཡུན་ཆད། བཟོད་ཤེས་...
 བཟོད་བྱག་བྱ་རྟགས་སྤྱོད་ཅིག་གཉིས། ཡུན་ལ་རྟགས་པས་སྤྱོད་ཅིག་གཉིས་ལས་...
 མེད། ཟེར་བ་ལ། ཡིག་ཆར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བཟོད་སྤྱོད་ཅིག་མ་བཅུ་...
 རྒྱལ་པོ་དེ་རྒྱས་མཐའི་སྤྱོད་ཅིག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་བྱ་རྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་...
 ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
 རང་ཡུལ་རྟགས་པའི་བྱ་བའི་སྤྱོད་ཤོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིག་མ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་...
 གསུངས་པ་མ་མཐོང་ངམ། གཞན་ཡང་། གཞུང་རྣམས་སྒྱུ་ ཤེས་བཟོད་སྤྱོད་...
 ཅིག་མ་གཅིག་དང་སྤྱོད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་བཅུ་རྒྱལ་ཅེས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་...
 བཟོད་སྤྱོད་ཅིག་མ་གཉིས་ཞེས་པ་མི་གསལ་ལ། བྱ་རྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིག་མ་ཞེས་...
 པ་བྱ་བ་དེ་བཅམས་ནས་རྟགས་པའི་བར་གྱི་ཡུན་ལ་བྱེད་ལ། གཞུང་འདིར་དེ་...
 བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་གཅིག་གིས་(༡༩) མཐོང་ལམ་རྟགས་པར་...
 གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱ་བ་ཡང་མ་རྟགས་

པས་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་བྱ་ཚེ་གསུམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཟེར་བ་མི་རིགས་་་་
 སྟེ། བྱི་མའི་བཞེད་པ་འདི་དང་སློབ་དཔོན་གྱི། དཔོན་པོ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་
 བས་ཁས་སྒྲུངས་ན། རེ་ཞིག་བསྐྱུང་བདེར་གསུངས་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན། ཞེས་
 པ་དང་། རྒྱ་གཞས་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་འདྲ། ཞེས་པར། གཞུང་
 ལས། དེ་ལྟར་ན་བྱི་མའི་བཞེད་པ་སྐར་བཤད་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་དཔོན་པོ་པ་
 དང་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་ཁས་སྒྲུངས་ན་རེ་ཞིག་བསྐྱུང་བདེའོ། ཞེས་པ་འདིའི་
 དོན་ནི། བསྐྱུ་བར་བཞེད་པ་གཉིས་བཞོད་པའི་བྱི་མའི་བཞེད་པ་སློབ་དཔོན་
 རྒྱ་གཞས་ཀྱི་དཔོན་པོ་པ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་བསྐྱུང་བདེ་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ།
 སློབ་དཔོན་མེད་བཟང་གི་དཔོན་པོ་པ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཞེས་པ་གང་ཡིན་་་་
 དཔུང་དགོས་སོ། ཉ་མེས་དངུལ་རྒྱལ་མཚན་བའི་མིག་ཤེས་གཉིས། ཁ་དོག་
 དཀར་པོ་མཚན་བར་བྱུང་མེད་ཀྱང་། ཉ་མེས་ཉ་མེས་སུ་མཚན་དངུལ་ཉིད་ཀྱང་།
 མཚན་ཚུལ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་བསྒྲགས་སྒྲགས་སུ། སྒྲ་འདོགས་སྒྲེ་བ་མེད་མེད་
 མི་འདྲ་ཞིང་། དེ་གཉིས་མཚན་བ་ཅན་གྱིས་འབྲུལ་སྒྲ་གཞན། ཤེལ་བ་མིན་
 པས་དེ་དག་བྱངས་སྒྲུང་བྱིང་། ཞེས་པ་ལ། ཉ་མེས་ཉ་མེས་སུ་མཚན་བ་དང་།
 ཉ་མེས་དངུལ་ཏུ་མཚན་བ་ཞེས་སོ་སོར་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་བསྒྲགས་སྒྲགས་་་་
 སུ་སྒྲ་འདོགས་སྒྲེ་མི་སྒྲེ་ཟེར་བ་ལྷང་དེའི་དོན་ཏུ་མ་སོང་སྟེ། དེའི་(༡༧) དོན་
 ནི། ཉ་མེས་དང་དངུལ་གཉིས་ཁ་དོག་དཀར་བ་སོགས་ཆོས་འགའ་ཞིག་
 མཐུན་པའི་དབང་གིས་ཉ་མེས་ལ་དངུལ་ཏུ་སྒྲ་འདོགས་སྒྲེ་བ་བཞིན་ཏུ། སྒྲ་ལ་
 ཉག་འཛིན་གྱི་སྒྲ་འདོགས་སྒྲེ་ཞེས་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་གི་འབྲུལ་བ་སྒྲེ་བའི་་་་
 དཔེར་ཡིག་ཆ་རྒྱལ་སུ་བཤད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་་་་་་
 པས་ཀྱང་གོའོ། དེས་ན་སྐབས་འདིར་སྒྲ་ལ་ཡོན་ཏན་ཉག་པར་སྒྲ་འདོགས་པ་
 མེད་ན་སྒྲ་འཛིན་དབང་པོའི་མཛོན་སུ་མ་ཆད་མ་དང་། སྒྲ་མི་ཉག་པར་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ན་ཡང་། སྒྲ་ལ་ཉག་འཛིན་

སྒྲིབ་འདོགས་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་སྒྲིབ་བཞིན། མཐོང་སྤང་བདེན་
 འཛིན་མེད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲིབ་ར་འགྱུར་ན་ཡང་མཐོང་སྤང་བདེན་འཛིན་ཡོད་པས་
 དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲིབེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། གཞུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། །ཉ་ཕྱིས་ལ་དདུལ་རྣམ་པ་
 ལྟར། །གལ་ཏེ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྒྱུར་མི་བྱེད་ན། །
 དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཕྱིན་ཅི་ལྟག་གི་སྒྲིབ་འདོགས་དུ་མ་ཡོད་པས། རིགས་
 པའི་སྒྲིབས་གྱིས་སྤང་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། རྟོག་པའི་སྒྲིབས་སྤང་ཅིག་
 མ་བཅུ་དྲུག་དུ་བཤད་ལ། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲིབས་
 ཞུགས་གནས་གྱི་རྣམ་བཞག་གྱང་འཐད་པ་(༡༧) ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །
 འདི་ཉིད་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཆེན་
 བཤད་ཚུལ་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་གསལ། །དེ་ནི་རང་ལྷགས་ཡིན་ནམ་
 བཀག་པ་མེད། །ཅེས་ལྷ་ཆེན་གྱི་བཤད་ཚུལ་རྣམ་བཤད་དུ་མ་འགག་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། ལྷ་ཆེན་གྱིས་མཐོང་ལམ་རྒྱས་བཤད་གྱི་སྐབས་སྤང་ཅིག་དང་པོ་
 བཞེས་མཐོང་ལམ་སྤང་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་པོ་བསྟན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་
 གྱིས་ཕན་ཡོན་བསྟན་པར་བཤད་ནས་རྣམ་པ་འདི་དག་སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་...
 ལྷ་སྒྲིབ། ཕན་ཡོན་འདི་དག་རྗེས་གྱི་སྐབས་སྤང་ཅེས་གསུངས་པ་ལ། རྣམ་
 བཤད་ལས། སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་སྤང་ལང་སྒྲིབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་མོད་གྱི། མཐོང་
 ལམ་སྤང་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་སྐབས་སྤང་ལང་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ངེས་པར་ལྟན་...
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཕན་ཡོན་འདི་དག་དང་རིགས་མཚུངས་པ་
 སྒྱུར་བ་དང་རྗེས་གྱི་གནས་སྐབས་སྤང་ལང་སྒྲིབ་ཡོད་གྱི་དེ་འབའ་ཞིག་ལ་སྒྱུར་
 བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅེ་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་སྤང་ སྒྱིན་པ་ལ་སྟགས་རེ་རེ་ནི། །དེ་
 དག་ཕན་ཚུན་བསྐྱས་པ་གང་། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་

ཐུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་གྱིས་ལོ་ཆེན་དངོས་སུ་བཀག་པའི་ཐུར།
 རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་འདི་དག་སྦྱར་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བྱེད་
 པ་ནི། ཆོག་ལེན་པུས་པ་ཉི་པར་མཆོན་པོ་ལྟར་ལེན་(༡༥) པའི་གཞུང་
 གིས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་དོན་མ་བཤད་པར་འདྲོད་པ་དག་གི་སྦྱགས་སུ་
 བསྐྱོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གས་ལོ་ཆེན་གྱི་
 བཞེད་ཚུལ་དེ་ཉིད་རང་ལུགས་སུ་མ་མཛད་པར་གསལ་ལོ། །ཡུགས་ཆར་དེར་
 གནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །མངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་ངེས་འཛིན་ཞེས་པ་ནི། །
 ཞེས་པར། ཡུགས་ཆར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཅམ་ཞིག་གོང་
 འོག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་གསུངས་གྱི་མངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་ངེས་
 འཛིན་ཞེས་པ་གོང་འོག་གཉིས་སྦྱར་བར་གསུངས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས།
 ཡུགས་ཆར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ནི་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཆོག་གང་
 ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གོང་འོག་གི་རྟོགས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་
 བར་འདྲོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུར། འདིར། རྒྱན་སྤང་གི་བཤད་ཚུལ་
 མང་ཅམ་བཤོད་པའི་ནང་ཏུ། རྒྱན་བྱབ་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས། །
 བཟླ་མི་དགོས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉན་མངས་པའི། །ཞིབ་པ་ཤུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཤེས་ཞིབ་ཀྱི། །ཞིབ་པ་ཤུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ལ། །ཡུགས་རྗེ་སྤྱན་རྒྱལ་མི་
 ཟླ་སྤྱན་རྒྱལ་དང་། །ཟླ་མེད་སྤྱན་རྒྱལ་དབང་སྤྱན་རྒྱལ་པའི། །རྣམ་
 དབྱའི་མཆོག་དང་རྒྱན་པས་བཅོམ་རྒྱན་འདས། །ཞེས་པ་ལ། རྣམ་དགུའི་
 ནང་ཏུ་དབང་སྤྱན་སྤྱན་སྤྱན་རྒྱལ་པ་གངས་ནས་རྣམ་དགུའི་མཆོག་དང་
 རྒྱན་པས་བཅོམ་རྒྱན་འདས་ཟེར་བ་འདི་ནི། རྒྱན་སྤང་གི་ཆོག་ཅམ་ལ་ཡང་
 (༡༥) མ་བརྟགས་པ་སྟེ། རྒྱན་སྤང་ལས། དེ་ལ་དངོས་པོའི་དོན་མ་ལུས་པར་
 སྤྱགས་སུ་ཚུད་པས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོ་མངའ་བས་ན་སངས་རྒྱས་སོ། །རྣམ་
 པ་དགུས་སྟོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།

ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བསྟན་མི་དགོས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉན་
 མངས་པའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་
 བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་
 པར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟུ་དཔྱད་པ་དང་། བྱགས་རྩེ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
 དང་། མི་བཟང་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 པའོ། །དབང་ཕྱག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། རྣམ་པ་དགུས་མཆོག་རྟུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་མངའ་
 བས་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་དང་། དབང་ཕྱག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་
 པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྷན་འདས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་
 བཤད་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དགུའི་ནང་རྟུ་འང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 མཛད་པར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟུ་དཔྱད་པ་ཞེས་པ་འདྲེན་དགོས་པས་དབང་
 ཕྱག་ཕུན་ཆོགས་འདྲེན་པ་ཡང་མི་འཐད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོ་བཤད་ཆད་
 པའང་མི་འཐད་དོ། །ཐོག་མར་དགེ་བ་དད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས། །མ་ཕྱད་པ་
 རྣམས་འཁོར་བྱ་ཕྱད་པ་དང་། །ཐོས་བསམ་བྱས་ཆེད་ལེགས་པར་ཉན་ཅིག་
 གསུངས། །བར་བྱ་དགེ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས། །བཟུང་པ་སྒྲིན་ཆེད་རབ་བྱ་
 ཉན་ཅིག་། (༡༩) བཤད། །ཐ་མར་དགེ་བ་སྒྲིན་པ་གྲུལ་ཆེད་བྱ། །རྩལ་བཞིན་
 ཡིད་ལ་བྱངས་ཤིག་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། བདེ་ལས། ལེགས་པར་
 རབ་བྱ་ཉན་ལ་ཡིད་ལ་བྱངས་ཤིག །ཅིས་པའི་ཆོག་གསུམ་གྱི་དོན་ལ་གསུལ་བྱ་
 མ་བསྟུས་པ་ཕྱུད་པ་དང་བསྟུས་པ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པ་གྲུལ་བའི་ཆེད་རྟུ་གསུངས་
 ཟེར་མོད། རྒྱན་སྤང་ལས་ནི། ཡང་ན་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་རེ་ཞིག་དང་བའི་རྒྱ་ཡིན་
 པས་དགེ་བ་དེའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་ཉན་ཅིག་པའོ། །གང་གིས་ཕྱིར་བར་བྱ་དགེ་
 བའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རབ་བྱ་ཉན་ཅིག་པའོ། །གང་གིས་
 ཐ་མར་ནམ་པར་གྲུལ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་རྩལ་བཞིན་བྱ་

ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་ལེ་ལོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་
གསུམ་གྱི། ཉེས་པའི་གཉེན་པོར་གྱི་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱུར། ཞེས་པར། ཟུན་
སྒྲུབ་ལས། ཡང་ན་ཉེས་པ་ཆུང་དུ་དང་བར་མ་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་
པོ་ཡིན་པའི་སྒྱུར་གྱི་རིམ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྐགས་པ་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ལ། ཉེས་པ་སྒྱི་ལ་སྒྱུར་ནས་གསུངས་པ་ལ་ལེ་
ལོ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་ཅི་ཡིན་སྟེ།

༥ རྩེ་བྲག་རྩ་ཁྱེད་སྒྲུབ་རང་དོན་མས། །བསམ་པ་གཞན་དོན་མ་བྱལ་སྒྱུར་
བས་འབྱེད། །གཉིས་དོན་མས་པ་སྒྱུར་བ་བར་ཆད་ཡོད། །གཞན་དོན་མས་པ་
སྒྱུར་བ་བར་ཆད་ཡོད། །ཅེས་པ་ལ། བསམ་པ་གཞན་དོན་དང་མ་བྱལ་ཡང་
སྒྱུར་བས་སྒྱེ་བ་དེ། མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་(༡༧) རང་དོན་
མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་ཅམ་ལ་སྒྱུར་བ་མི་རིགས་ཏེ། མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་གསུམ་བསམ་
པ་གཞན་དོན་དང་མ་བྱལ་བར་མཆུངས་ཀྱང་སྒྱུར་བའི་བྱད་པར་ཡོད་ཅེས་
པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་སྒྱུར་དེ། གཞུང་ལས་བྱེ་བྲག་གི་རོ་བོ་ནི། ཉི་མ་
ལས། རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ནི་གང་གིས་རང་གི་དོན་ཉིད་སྒྱུབ་པར་བྱེད་
ཅིང་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་པའོ། །རང་དང་
གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་གིས་གཉིས་ཀའི་དོན་སྒྱུབ་པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་གྱི་
དོན་ནི་གང་གིས་གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་བསམ་པ་གཞན་
དོན་དང་མ་བྱལ་ཡང་སྒྱུར་བའི་བྱད་དང་། ཞེས་གསུངས་ལ་འདིའི་བསམ་
པ་གཞན་དོན་དང་མ་བྱལ་ཡང་སྒྱུར་བའི་བྱད་དང་ཞེས་པ་མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་
གསུམ་གྱི་བྱད་པར་བཞུན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། རང་དོན་མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་ཅམ་གྱི་
རོ་བོ་བཞུན་ཞེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྱུར། ཉི་མ་ལས་ནི་རྟགས་ཆའི་མཆན་ཉིད་
དང་། །ཆ་དགའི་རྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་གཉིས། །ཆ་དང་ཆ་ཅན་
ཡིན་སྒྱུར་མི་འབྲསྟེ། ཉི་མ་རང་ལས་ཆ་ནི་ཡན་ལག་སྟེ། །ཆ་ཤས་ཞེས་པའི་

[illegible]

རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བཤད་པ་དང་། ཆོག་གསལ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་བཤད་པ་ལྟར། གཞུང་འདིར་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་དེ་གཉིས་གང་ཅུང་ཅུ་
 བཤད་ལ། རྟོགས་བཤད་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བར་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་
 ཅན་ཅུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེད་ན་ལེགས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར། དེ་
 གསུམ་གྱི་སྐ་མ་སྐ་མ་བྱི་མ་བྱི་མའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཞེས་འདྲེས་པར་མི་བྱེད། །
 ཡང་། ཆ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་རང་དོན་མཐོང་དག་སྐབས། །སྐ་མ་སྐ་མ་ལས་ལྷག་
 བྱི་བྱི་མ། །ཤོང་ཅུ་འཕེལ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་བརྗོད་དག་མཛད། །ཅེས་རང་དོན་
 མོས་པ་དགུ་ལ་བརྗོད་པ་རེ་རེ་སྟེ་དགུ་མཛད་ཟེར་ནས། མོས་པ་ཆ་དགུ་ཚང་
 སོག་བརྗོད་པ་མཛད། །ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་པ་ལ་མོས་པ་དགུ་
 ཚང་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་ནང་འགལ་ལོ། །རྟོག་པ་དང་མཐོང་བྱི་མ་བརྗོད་གཅིག་གི།
 བྱུང་གཞི་བརྗོད་པ་བྱུང་བར་ཅན་བརྟན་ལ། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་རྟོག་པ་གཉིས་པས་
 བརྟན། །དེ་ནི་དམིགས་མེད་ཅེས་སོགས་ཆེན་རྟེན། །དེ་ཡི་བྱེད་ཆོས་
 བརྗོད་ཅུ་བྱི་ཆོས་བརྟན། །རྟོག་དང་འབྲིང་དང་ཞེས་སོགས་རྟོག་གསུམ་གྱིས།
 །དེ་ལ་དབྱེད་བ་གསུམ་ཅུ་ཡོད་པར་བརྟན། །ཞེས་པ་ལ། འདི་ནི་རྟོགས་དཀའི་
 སྒྲུང་བ་ལས། ཡོངས་སུ་ཅེས་པ་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་རོ་བོ་སྟོན་ཅིང་།
 །ཁམས་(༢༡ན) གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཞེས་པའི་བར་རྟོགས་ཀྱིས་
 བརྗོད་པའི་བྱུང་ཆོས་སྟོན་ལ། །ལྷག་མས་བརྗོད་པའི་དབྱེད་བ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ན་ནི། གཞུང་ཆོག་དེར་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
 བརྗོད་པའི་རོ་བོ་བརྟན་པར་གསུངས་ཀྱི། རྟོག་པ་གཉིས་པས་བྱེད་པ་སྟོན་པའི་
 གསལ་ཁ་མ་མཛད་ལ། འོག་ཅུང་། ཆ་འགྲེལ་དག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 །ཡུམ་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགོ་ཆ་རྟོགས་བྱུང་ཅུ་བརྗོད་པའི་བརྗོད་
 བ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བརྟན་གཉིས་ཡོད་དེ། བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་དང་། བྱུང་ཆོས་
 བརྗོད་དང་། དབྱེད་བ་གསུམ་རྟོགས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞུང་འདིའི་བཤད་ཚུལ་བཞོད་པ་ཡིན་ན། ཀླང་པ་དང་པོས་བསྟོར་བའི་བྱེད་པར་
 བར་ཅན་བསྟན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཀླང་པ་དང་པོས་བསྟོར་བའི་བྱེད་པར་
 དང་། གཉིས་པས་བྱེད་པ། བསྟོར་བའི་རོ་པོ་ལ་བརྟུ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་ས་ཀླང་
 པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རོ་པོ་སྟོན་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་གཞུང་འདིར་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། བསྟོར་བ་ལ་བྱེད་པར་དང་བྱེད་པ་དང་རོ་
 པོ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཀླང་པ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཀླང་པ་གཉིས་
 པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཀླང་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། རོ་པོ་ལ་བརྟུ་གཅིག་
 གོ། །འདི་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་སྟེ་མདོ་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་གོ། །ཞེས་
 (༢༡) གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཉི་ལྷང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་རོ་པོའི་བྱེད་པར་ནི་འདི་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡངས་སུ་བསྟོར་བའི་བྱེད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་ལ། དེས་
 བ། བསྟོར་བའི་བྱེད་པར་དང་བསྟོར་བའི་བྱེད་པར་ཅན་ཞེས་པ་མི་གཅིག་པས་
 འཕགས་པས་བསྟོར་བ་བརྟུ་གཅིག་དང་མེད་བཟང་གིས་བསྟོར་བ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་
 གྲངས་མཛད་པར་གཞུང་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སྤྱེད་དགོས་སོ། །གང་
 གིས་བསྟོར་བ་བསྟོར་བྱ་བརྟུ་གཉིས་ལ། །མ་ཞེན་རྣམ་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་
 དང་། །ཞེས་པར། བསྟོར་བྱ་བརྟུ་གཉིས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱེད་ཏུ་བསྟོར་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དང་། བསྟོར་བ་པོ་གང་ཟག་སོགས་བསྟོར་བྱ་མ་ཡིན་
 པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཞུང་ཏུ། བཞི་པ་གང་གིས་ནི། དུལ་བརྟུ་
 གཉིས་ལ་མ་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཞེས་པ་མ་
 གཏོགས་བསྟོར་བྱ་ཞེས་པ་གང་ན་འདུག །གོང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འད་། བསྟོར་བྱའི་
 རྣམ་དང་བསྟོར་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དང་། །བསྟོར་བ་པོ་ཡི་གང་ཟག་གསུམ་རེ་རེ། །
 བདེན་ཞེན་འགོག་ཚུལ་དེ་ནི་ཞེས་སྟགས་ཀྱི། །ཞེས་བྱིས་པའང་དུན་དགོས་སོ། །
 ཁྱེད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་སྟོབ་པ་སྟོན་ལམ་ཡང་ལ་གཙོད། །དགག་པ་མེད་ཀྱང་རང་
 ལུགས་ལ་མི་འདོད། །ཅེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། རྒྱུ་སྟོན་ནི་སྟོབ་པ་སྟོན་ལམ་

གྱི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་དྲུག་པ་མས་པའི་རྒྱ་བརྒྱན་པ་སྤང་བའི་རྒྱ་ཉི་ལྔ་པའི་...
 ཡན་ལག་བརྒྱན་ཞེས་གཞུང་འདི་རྒྱལ་པ་སྒྲིམ་ལམ་ལ་ཡར་གཙང་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་ལ། རོན་ནི། རྒྱ་ཉི་ལྔ་པ། སངས་རྒྱས་བཞུགས་དང་མེན་སྐུ་སྐུ་སྐུ་དང་། །
 ཞེས་སྐུ་གྱི་གཞུང་དེའི་རྒྱལ་པ་སྒྲིམ་ལམ་ལ་ཡར་གཙང་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི།
 (༡༢༥) སྐུ་འདི་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་བཞུགས་དང་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་
 རྒྱལ་པ་སྒྲིམ་ལམ་དེ་ཡར་ལ་གཙང་ཅེས་ཡར་ལ་གཙང་རྒྱ་རྒྱལ་པ་སྒྲིམ་ལམ་...
 ཡིན་པར་འགྲོ་བས་གང་ཡང་མིན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །གཞུང་འདི་ཉིད་
 རྒྱལ་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྐུ་ཆེན་ལམ་གྱི་སྐུ་ཏུ་བྱུང་བ་ལའང་མ་...
 བརྟགས་པའོ། །སྐབས་འདིར། འབྲས་བུ་དག་པ་གཞུགས་ལ་སྐུ་སྐུ་དག་པ་
 ཉིད་དེ་གང་གི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དག་པས་གཞུགས་སྐུ་སྐུ་
 དག་པར་འཛོག་ཚུལ་ལ། འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ལ་བྱེད་
 པར་གཞུང་ཀུན་མཐུན་ལ། རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་རང་གི་སྤང་བའི་དྲི་མ་སྤངས་
 པའི་ཆེ་དེས་ཡུལ་གཞུགས་སྐུ་སྐུ་ཀྱང་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་དེ་ཡུལ་གཞུགས་
 སྐུ་སྐུ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུལ་ཅན་འབྲས་བུ་དང་ཡུལ་གཞུགས་
 སྐུ་སྐུ་གཉིས་དྲི་མ་དེས་དག་པར་བྱུང་མེད་དེ། དཔེར་ན། གསེར་བུ་མ་གྱིས་
 དག་པའི་ཤར་ལུང་གྱི་ས་སྐྱུ་གཉིས་གསེར་བུ་མ་དེས་དག་པར་བྱུང་མེད་...
 པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། རྣམས་བཤད་ལས།
 རྣམས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྐྱར་ཚུལ་ཕལ་ཆེར་སྤར་བཞིན་དང་། རྣམས་འགྱུར་པས་དྲི་མ་
 དེ་སྤངས་པ་ན་དེའི་རྒྱུ་གྱི་དྲི་མ་དེས་ཡུལ་གཞུགས་སྐུ་སྐུ་ཀྱང་དག་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེས་གཞུགས་སྐུ་སྐུ་ལ་དམིགས་པས་སྤར་དང་མི་འདྲ་བའི་སྤང་བ་
 འཆར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཉེན་འབྲེལ་བདེན་སྤང་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
 ལ་ཉེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མར་འཆར་བ་བཞིན། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ནི།
 སྤར་གྱིས་(༡༢༦) བཤད་ཚུལ་ཕལ་ཆེར་དགག་པར་མཛད་ནས། ས་གཉིས་

ཕའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྩོམ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན་ས་གཉིས་པ་ཕའི་རྒྱུད་ཀྱི་.....
 གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་
 གཞུགས་སོགས་ཅམ་དག་པར་མི་འཛོག་གསུངས། དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་
 ཞིང་། །ཞེས་ཕའི་འགྲེལ་པར། རང་དང་སྤྱི་ལོ་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཉིད་མ་
 ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་ཡང་། གཞུང་དུ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཇས་ཐ་དད་
 པའང་མ་ཡིན་སྤྱི་ལོ་མཆོན་ཉིད་ལྟོག་པའང་ཐ་དད་དུ་བཅད་དུ་མེད་པར་.....
 གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་རང་དང་སྤྱི་ལོ་མཆོན་ཉིད་རྩོམ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་
 དད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རྟོགས་དཀར། རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་སྤྱི་ལོ་ལྟེན་པར་སྤྱི་ལོ་མཆོན་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་...
 རས་ཀྱང་རིགས་དང་རྩོམ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་བཤད་...
 རྩལ་མི་འདྲ་བ་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ནའང་། རྣམ་འདིར་ནི།
 བཤད་རྩལ་ཕན་རྩལ་བསྐྱེད་ནས་འདི་ཡིན་དང་དེ་མིན་གྱི་རྩོམ་བཟུང་ཆེར་...
 མེད་པས་གོ་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ། རྟོགས་དཀར་སྤྱི་ལོ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ལྟེན་
 ཆེ། །རང་རྒྱུད་གཞུགས་སྤྱང་ལ་སོགས་དག་པར་བཤད། །ཟེར། རྟོགས་དཀར་
 སྤྱང་བར། གཞུགས་སོགས་དག་ཅེས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་དག་པ་
 ཅམ་ལ་མི་བྱ་བར་རང་རྒྱུད་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དག་པ་ལ་བྱེད་པ་.....
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་དེའི་གཞུགས་སོགས་ཡུལ་ཅམ་ལ་ཟེར་བ་མ་
 ཡིན་གྱི། རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྟེ་ཕའི་(༢༩༩) གང་ཟག་གི་གཞུགས་སོགས་སྤྱང་པ་
 ལཱའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བྱེད་གཉིས་
 མེད་གཞུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད། །ཅེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་བཅུས་གཞུང་འདིར་
 བཤད་རྩལ་དང་། དག་པ་དེ་གཉིས་རྩོམ་ཐ་མི་དད། །ཅེས་སོགས་རྒྱུ་བ་ལས་
 རྟོགས་དཀར་སྤྱང་བའི་བཤད་རྩལ་དང་། འབྲས་གཞུགས་དག་རྩལ་བྱེད་མེད་
 རྒྱ་མཆོན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་བཅུས་གཉིས་གཞུང་གི་བསྟན་རྩལ་བཀོད་པ་

ཡིན་འདུག་ཀྱང་། གསལ་ཁ་མ་བྱས་པར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པས་ངོས་གཟུང་
 དཀའ་བར་འདུག་ལོ། །ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ས་བཅུ་སངས་རྒྱས་ལ། །ཉན་ཐོས་
 འབྲས་གནས་བཞི་ཡི་དག་པ་བཞི། །རང་རྒྱལ་ལ་ནི་འབྲས་གནས་དང་ཁྱེ་དང་། །
 ཐ་མ་དབྱ་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས་བྱས་པས། །བཙུ་ལྷ་འཆད་ཀྱང་བྱངས་
 མེད་ཡིན་པས་དོ། །ཟེར། འདིར་འབྲས་གནས་དང་བཙུ་ལྷ་ཟེར་བ་མི་རིགས་
 ཏེ། གཞུང་ལས། ལྷ་མ་རྣམས་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཉན་ཐོས་ལ་འབྲས་བྱ་བཞི་ནི་རྣམ་གྲོལ་བཞི་རང་རྒྱལ་ལ་
 འབྲས་བྱ་དང་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་དང་བཅུ་བདུན་མོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་.....
 ཡིད་ཆེས་པའི་བྱངས་མེད་ཅིང་དོན་ལ་ཡང་དེར་མ་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །ལམ་གྱི་བྱང་པར་དངོས་དང་རྩྭ་ལྷང་གཉིས། །དང་པོར་བྱིས་ལན་
 གཉིས་ཡོད་བྱི་རྩལ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ། །ཉན་རང་
 རྣམ་དག་དེ་ཡི་གཅིག་ཤོས་དེ། །ཉི་ཆེ་པར་(༢༩༧) བཤད་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞེན། །
 གཉིས་པ་ལན་ལ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གསུངས་ལན། །འབྲེལ་རྒྱང་ལས་གསུངས་ལན་
 དང་མི་འབྲ་གཉིས། །ཞེས་པ་ལ། གཉིས་པ་ལན་ལ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གསུངས་
 པའི་ལན་དང་། འབྲེལ་རྒྱང་ལས་གསུངས་པའི་ལན་གཉིས་ཟེར་བ་གཞུང་
 དོན་མ་གོ་བ་སྟེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་གཞུང་དུ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཞེས་པ་རྩ་བ་
 དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། ལན་གཉིས་ཞེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱན་སྒྲུང་དང་འབྲེལ་རྒྱང་གི་མི་འབྲ་རྒྱ་ནི། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་
 པའི་ས་དགུ་པོ་གཉེན་པོའི་རྟེན་དུ་མཛད་པ་དང་། སྒྲུང་བྱའི་རྟེན་དུ་མཛད་
 པ་ཅུ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་སྐབས་འདིའི་ལན་དུ་མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་དང་། ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་མིན་པའི་
 རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ས་དགུ་གཉེན་པོའི་
 རྟེན་དུ་མཛད་ཟེར་བ་དང་། འབྲེལ་རྒྱང་ལས་ས་དགུ་སྒྲུང་བྱའི་རྟེན་དུ་མཛད་

ཟེར་བ་ནི། བ་ལང་བ་མིན་གྱི་བྱུང་པར་དྲིས་པ་ན་རྟ་དང་མ་ཉེ་ཟེར་བ་བཞིན་
 ཆེས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིས། དེས་ན། རྒྱན་སྒྲུང་དང་འབྲེལ་ཆུང་
 གཉིས་ས་དགུ་པོ་གཉིན་པོ་དང་སྤང་བྱའི་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཅམ་མ་
 གཏོགས་ལན་དངོས་ལ་ནི་བྱུང་པར་མེད་དེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྒྲུབ་སྤང་ཆེན་
 པོའི་ཆེན་པོའི་གཉིན་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆུང་བྱའི་ཆུང་བྱ་སྟགས་དགུ་
 བེ་དྲི་མ་མ་ལུས་པ་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཉན་རང་གི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
 བས་ན་མ་དག་གཉིས་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་མིན་མི་འདྲ་ཞེས་པའི་ལན་མཛད་པར་
 མཚུངས་(༡༩༥) པའི་བྱིས། དང་པོ་རྒྱན་སྒྲུང་ས་དགུ་སེམས་རྟེན་གྱི། ༡༥བར་
 ཏུ་བྱས་ལ་ས་དགུ་འདྲེན་ལུགས་གཉིས། ༡༥མས་གསུམ་ས་དགུ་འདྲེན་ལ་རང་
 ལུགས་དང་། ༡༥ག་མེད་ས་དགུ་འདྲེན་པའི་གཞན་ལུགས་གཉིས། ༡༥ཤད་
 བ་ཡིན་པར་ན་མ་བཤད་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ལ། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་
 ཡི། །ཞེས་པའི་ས་དགུ་ལ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་འདྲེན་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཤད་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གསུངས་པའི་ལུགས་བྱི་མ་དེས་སྤྱིར་སྒྲུབ་
 ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཟག་མེད་ས་དགུ་བཞེད་ཀྱང་། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །
 ཞེས་པའི་ས་དགུ་འདྲོད་པ་ལ་སྟགས་པའི་ས་དགུར་མཛད་ནས་སྒྲུབ་ལམ་
 ༡༥མས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཏུ་བཞེད་
 པའི་བྱིས། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་འབྲེལ་ཆེན་ཏུ། ས་དགུ་ཁམས་གསུམ་
 ས་དགུ་ལ་བྱས་ནས། དེ་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཏུ་སྟོན་པའི་རང་ལུགས་དང་།
 སེམས་རྟེན་ས་དགུར་བཤད་པ་ནི། བསམ་གཏན་ས་བྱུག་དང་། གཞུགས་
 མེད་དང་པོ་གསུམ་ཡིན་ལ། འདིར་འདྲོད་པ་སྟགས་དགུ་བཤད་པ་ནི། ལམ་
 ཤེར་བྱིན་ཁམས་གསུམ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་སྟོན་པའི་གཞན་ལུགས་
 གཉིས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་འདིར་རྒྱན་སྒྲུང་དྲུངས་པ་ལས་ཀྱང་།
 གཞན་ནི་མི་སྟོགས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་

སྐྱེས་ཆེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་ས་དགུ་ནི་སྐྱེས་པའི་ལམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་.....
 འཆད་དོ། །འདྲོད་པའི་ཁམས་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་དེར་ལུས་(༡༩) དོན་
 དམ་པར་གནས་པ་མེད་པར་སྐྱོན་པ་ལྟར་ཡོན་པ་ཡིན་གྱི། ས་དགུ་བཤད་པ་
 བྱི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲེན་ལུགས་གཉིས་ཀ་སྒྲོབ་དཔྱད་
 རང་ལུགས་ཏེ། རྣམ་ཀྱན་རུ་ཡང་གཉིས་ལ་འདམ་ཁ་མཛད། །ཕྱི་མ་མཛོན་པ་
 མོང་ཚོག་གཉིས་དབང་བྱས། །ལྷ་མ་ཤེར་མདོ་བྱན་མོངས་མིན་པས་བཤད། །
 རིམ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་ཐེག་དམན་སེམས་རྟེན་བྱིར། །ཟེར། སྐབས་འདིའི་
 ས་དགུ་ལ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་དང་ཟག་མེད་ས་དགུ་འབྲེན་
 པའི་ལུགས་གཉིས་བྱུང་བའི་གཉིས་ཀ་སྒྲོབ་དཔྱད་ཀྱི་རང་ལུགས་ཡིན་ཟེར་བ་
 ཆེས་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གསུངས་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་། ས་
 དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་པའི་ས་དགུ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་བྱེད་པ་
 མཚུངས་པར་གོང་རུ་དྲངས་ཐིག་པའི་བྱིར་དང་། །ལུགས་སྤྱི་མས་ས་དགུ་
 བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ས་དགུ་སེམས་རྟེན་རུ་བཤད་པ་མིན་.....
 ཟེར་དགོས་པས། དེ་ལྟར་དེའི་ལུགས་ལ་ས་དགུ་ལ་ཟག་མེད་ས་དགུ་འབྲེན་
 པ་འབྲེལ་མེད་རུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། རྣམ་ཀྱན་རུ་གདམ་ང་ཅན་རུ་མཛད་པ་
 བྱི་སྒྱུར་སྐྱེས་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་དང་། ཟག་མེད་ས་
 དགུ་བྱེད་པ་གཉིས་ལ་ཡིན་པས་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །རྒྱན་སྒྲུང་གཞུང་འདིར་
 ས་དགུ་སེམས་རྟེན་ལ། །བཤད་ན་འགྲིག་ཅེས་གསུངས་པས་འབྲེལ་རྒྱུང་འདིར།
 ས་དགུ་ཐུང་བྱའི་རྟེན་རུ་མཛད་པར་གསལ། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་འདིར།
 སྒྱུར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གཞུང་འདིར་ནི་ས་དགུ་པོ་དེ་སྒྲུང་བྱ་སྒྲོང་བའི་རྟེན་ལ་
 བཤད་ན། འགྲིག་(༡༥) གོ། །ཞེས་པའི་དོན། རྒྱན་སྒྲུང་གི་གཞུང་འདིར་ས་
 དགུ་སེམས་རྟེན་ལ་བཤད་ན་འགྲིག་ཟེར་བར་གོ་བ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། གོང་
 རུ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ས་དགུ་སེམས་རྟེན་རུ་བཤད་པ་སྒྲོབ་དཔྱད་ཀྱི་རང་ལུགས་.....

ཡིན་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་སྤྲོད་ཡང་ས་དགུ་སེམས་རྟེན་ལ་བཤད་ན་.....
 འགྲིག་ཟེར་ན་འཆད་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་རྒྱུ་རྩ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 གཞུང་གི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྤྲོད་ན་རྒྱན་སྤང་ལྟར་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སེམས་
 རྟེན་ལ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་དང་ཟག་མེད་ས་དགུ་བཞེད་པའི་ལྷགས་གཉིས་
 ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་
 སྐབས་འདིར་ནི། །ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་པོ་དེ་སྤང་བྱ་སྤང་པའི་གཉེན་པོའི་
 རྟེན་ལ་བཤད་ན་འགྲིག་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིའི་ས་དགུ་
 གཉེན་པོའི་རྟེན་རྩ་བཞེད་པ་རྒྱན་སྤང་དང་གསེར་ཕྱོད་གི་རང་ལྷགས་དང་།
 འགྲེལ་རྒྱུད་ལས་སྤང་བྱའི་རྟེན་རྩ་མཛད་པའི་བྱུང་པར་གོ་དགོས་ལ། འདིའི་
 ས་དགུ་ལ་ཟག་མེད་ས་དགུ་འདྲེན་པ་ནི་སྒྲིམ་མཛད་པ་པོ་མ་གཏོགས་སུ་ཡང་
 མེད་པར་གོ་བར་བྱའོ། །སྐབས་འདིའི་རྩྭ་ལན་ལྔ་དྲུག་གཉེན་ཆེ་རྒྱུད་ལྷུང་། །འོག་
 གི་རྩྭ་ལན་ལྔ་དྲུག་ལྔ་རྒྱུད་ལྷུང་། །དྲུག་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་མ་བསྐྱུང་ན། །
 །འོག་ལན་མ་འབྲེལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས། །ཟེར། འདིར་སྐབས་འདིའི་
 རྩྭ་ལན་འོག་གི་རྩྭ་ལན་ཞེས་སོ་སོར་བྱས་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། སྐབས་
 འདིའི་རྩྭ་ལན་ཞེས་པའི་རྩྭ་པ་ནི། རི་ལྟར་ཤིན་རྩ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པས་
 བསྟན་པའི་(༢༥༦) སྤང་གཉེན་ཆེ་རྒྱུད་གི་རིམ་པ་མི་འཐད་པ་རྩྭ་པ་དེ་ཡིན་
 ལ། ལན་ནི། དེ་ལ་སྐྱོན་ཀ་སྤང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་པའི་
 ལན་དེ་ཡིན་དགོས་པས། རྩྭ་ལན་འདི་མ་གཏོགས་འོག་གི་རྩྭ་ལན་ཞེས་པ་
 གཞུང་གང་གི་སྐབས་སུ་རི་ལྟར་བསྟན། གཞུང་རྩ། དྲུག་པ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་
 མ་བསྐྱུང་ན་འོག་གི་ལན་མ་འབྲེལ་པ་དང་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་དྲུག་པ་ཞེས་པ་གོང་གི་རྩྭ་པ་དེ་ཡིན་ལ། །འོག་གི་ལན་ཞེས་པ་ནི་དེ་
 ལ་སྐྱོན་ཀ་སྤངས་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་དེ་ལ་གཉེན་པོ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
 པོ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པའི་ལན་དེ་ཉིད་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་...

པས། ལྷང་འདིས་འོག་གི་ཚྭ་ལན་ཞེས་པ་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་བསྟན་འདུག་
 སྟམ་པ་ཡིན་ན་ནི་ཆེར་འབྲུལ་ཏེ། འོག་གི་ལན་ཞེས་པ་ཚྭ་ལན་གཉིས་སུ་
 འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པས་སྐབས་འདིར། སྤང་
 བྱ་ཆེ་རིམ་དང་། གཉེན་པོ་རྒྱུ་རིམ་ནས་འགག་སྐྱེ་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་
 པའི་ཚྭ་སྤང་ཚམ་མ་གཏོགས་པ་ཚྭ་ལན་ཆོན་པ་གཉིས་གསུངས་པ་མི་.....
 སྤང་ཞིང་གལ་ཏེ། གཞུང་ལས། གོང་དུ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྭ་པ་དང་ལན་
 རོ། །ཞེས་དང་། འོག་དུ། འཕགས་པ་ལྟར་ན་གསུམ། གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ། ལྷལ་
 རྟོགས་ཚུལ། དེ་ལ་ཚྭ་སྤང་རོ། །ཞེས་པ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་ན། སྤང་གཉེན་ཆེ་
 རྒྱུ་དང་སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱས་པ་མི་རིགས་ཏེ། གཉིས་ཀས་
 གྱང་། སྤང་གཉེན་ཆེ་རྒྱུ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། (༡༩) ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 རྟོང་མཉམ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་དང་། གཉེན་པོ་རྒྱུ་རིམ་
 བས་འགག་སྐྱེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚྭ་པ་འདི། ཕྱི་མའི་ཚྭ་སྤང་ལ་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ཚྭ་པ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་སྐབས་འདིའི་ཚྭ་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཚྭ་སྤང་ལ། གཞུང་དུ་འཕགས་པའི་ལྷགས་
 ལ་གསུམ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་ལ་གཅིག་ལས་མེད་པ་གསལ་བར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན། སྐབས་འདིའི་སྤང་གཉེན་ཆེ་རྒྱུ་ལ་སྦྱར་བའི་
 ཚྭ་ལན། འོག་གི་སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚྭ་ལན་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོང་
 བྱས་པ་འདི་མི་ལོགས་ཏེ། དེ་ལས་སྐབས་འདིའི་ཚྭ་ལན་གཉིས་ལས་ལན་གྱི་
 སྐབས་སུ། དེ་ལ་སྟོན་ཀ་སྤང་བ་ཡིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདི་ལ་
 འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་ན། གཞུང་འདིའི་
 དོན་དང་འབྱུང་བར་སྤང་རོ། །དེ་ལ་འདི་སྤང་དུ།

དཀའ་དཀའ་གནད་དོན་བ་ཀྱ་ལ་ཡི། །འབྲོག་འབྲོག་ལོག་བཤད་ཉི་
 ཟླས་འབྱེད་ཅུས་མིན། །འགྲིག་འགྲིག་གསར་བཤད་མངོས་མའི་འགྲམ་ཆང་།

གིས། །གསལ་གསལ་སྤེལ་སྤེལ་དགོངས་དོན་འདབ་བརྒྱ་བཞད། །ཅིས་སྒྲུའོ། །

༥ སྤེལ་གསུམ་པའི་སྒྲུབ་ཆོག་ལས། གང་དག་གཞི་ཤེས་སྤང་བྱུང་མི་ཤེས་
པར། །ལམ་ཤེས་གཉེན་པོར་མི་ཤེས་ཞེས་སྤྱད་པ། །ཕུན་སྤུལ་ཡིན་ཏེ་གཞི་ཉིད་
མི་ཤེས་པར། །ལམ་མི་ཤེས་ཞེས་སྤྱང་གི་གཞི་ཤེས་ཉིད། །མི་ཤེས་(༡༤) བར་ནི་
ལམ་ཤེས་མི་ཤེས་ཞེས། །འབྱུང་བ་མིན་པས་ཆོག་དོན་མ་འབྲེལ་གསུངས། །ཞིས་
པ་ལ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། གཞུང་འདིའི་
མཆོམས་སྤྱད་དུ། ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་གཉིས་སྤང་གཉེན་ཡིན་པས་སྤང་
བྱ་མ་ཤེས་ན་ལམ་ཤེས་དེ་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ཡང་མི་རྟོགས་པས་གཉེན་
པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤང་བྱ་གཞི་ཤེས་འཆད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དུན་.....
དགོས་སོ། །རང་བཞིན་ཉེ་མིང་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། །སྤང་གཉེན་རབ་
དབྱེ་སྤྱད་དང་དེའི་མཉམ་ཉིད། །འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་འཕྲག་སྤྱད་དང་བཅས་
བྱ། །ཟེར། འདིར་བཤད་རྒྱ་བདུན་བཤད་ནས་དུག་ཟེར་བ་ནི་ཅུང་ཟད་མི་
མཛོམས་ཏེ། གཞུང་འདིའི་ས་བཅད་བཀོད་པ་ཡིན་ན། སྤྱད་བ་དང་དེའི་མཉམ་
ཉིད་གཉིས་ལ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཞིས་ས་བཅད་གཅིག་དུ་བྱས་...
ནས་དུག་དུ་འདྲོན་དགོས་ཏེ། གཞུང་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཉེ་མིང་
དུ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆན། སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་འབྲས་སུ། མཐེན་གསུམ་གྱི་མཐུག་
བསྟུ་བའོ། །ཞིས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་དཀའི་སྤང་བའི་ས་བཅད་བཀོད་པ་ཡིན་
ན་ནི། མཐུག་སྤྱད་མི་ཐེ་བའི་དུག་དགོས་ཏེ། རྟོགས་དཀའ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རོ་སོ།
ཉེ་མིང་གི་རྒྱ་མཆན། མི་མཐུན་སྤྱགས་དང་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། གཞི་ཤེས་
བསྐྱེད་པའི་སྤྱད་བ། སྤྱད་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད། མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའི་འབྲས་
བུ་མཐོང་ལམ་དང་དུག་གོ། །ཞིས་བཤད་པས་སོ། །བཤད་ཚུལ་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་
འདོད་(༡༥) པ་ཡིན་ན། མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་བདུན་ཟེར་བ་ཞིག་དགོས་

པར་སེམས་སོ། །ཆིག་རྒྱུ་དང་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་ཤེས་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཉི་
 རིང་ལས་དངོས་བཤད་པ་ཡིན། །ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཉི་རིང་རྒྱ་མཚན་བསྟན། །
 ཞེས་པར། དང་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་ཉི་བའི་གཞི་ཤེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རིང་
 བའི་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་དང་། གསུམ་པས་ཉི་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ནས་
 བཞི་པས་རྒྱ་མཚན་ཅན་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་བསྟན་ཟེར་དགོས་སམ་སྟུགས་སོ། །དེ་
 ཡང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། རྒྱ་རྩ་པ་རྩ་མཐའ་དང་། དེ་དག་གི་བར་
 རའང་མི་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་ཤེར་
 ཕྱོག་ལ་ཉི་བར་འདྲོད་དེ། རྩ་རྩམས་མཉམ་ཉིད་རྩ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བཤོད་བྱང་། གཞུང་དང་རྩམ་བཤད་རྩ། གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་མཐའ་དེ་གཉིས་
 དང་དེ་དག་གི་བར་ན་མི་གནས་པར་སྐབ་པའི་བྱང་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །
 འོག་མ་གཞུང་ཁ་ཅིག་གིས་ཐེག་དམན་གྱི། །གཞི་ཤེས་རྩེས་འགྲོས་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའང་ཡོད། །ལ་ལར་རྩོག་འགྲོས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། །ལ་ལ་རྩེས་
 འགྲོ་རྩོག་འགྲོ་གཉིས་ཀའི་སྟོན། །དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡོད་པར་རྩམ་བཤད་
 གསུངས། །དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོན་ཞེས་སྟགས། །དེ་ལྟར་ཀྱན་ཤེས་
 ཉིད་ལུགས་ལ་ཞེས་པའི། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
 པ་ལ། །རྩམ་བཤད་ལས། སྐབས་འོག་མ་ཁ་ཅིག་རྩ་དངོས་སུ་ཡང་བསྟན་པས།
 ཞེས་གསུངས་པ་ནི། (༢༧) གསུམ་པ་ལ་སྟོན་པའི་སྐབས་འོག་མ་ཞེས་པའམ་
 སྐབས་འདིའི་གཞུང་ཆོན་འོག་མ་ལ་བྱེད་ན་ཡང་། གཞུགས་སྟགས་སུང་ཕྱི་
 རྩེད་ཉིད་དང་། །ཞེས་སྟགས་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་དངོས་
 སུ་བསྟན་པས་དེ་ཉིད་མ་སྟོན་པར་དེའི་དོན་བསྟེན་གཞུང་། དེ་ལྟར་ཀྱན་ཤེས་
 ཉིད་ལུགས་ལ། །ཞེས་པ་ཅམ་སྟོན་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་སྟུགས། འདིར་རྩོག་སྟེ་
 བསྟན་པ་ཞེས་པ་ཤུགས་བསྟན་ལ་བཤད་པས་ལ་ལར་རྩོག་འགྲོས་དངོས་སུ་
 བསྟན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན། བརྗོད་བྱ་གཅིག་ཉིད་གཞུང་ཆོན་གཅིག་གིས་རྩེས་

འགྲོ་ལྷག་འགྲོ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་ཡང་རི་རྩུབ་ཡོན་སྟམ་མོ།
 བཤད་དང་མཐར་ཐྱིན་གཉིས་ནི་ཡུང་རྟོགས་གཉིས། །ཞེས་པར། མདོ་ལས་
 བཤད་པ་དང་མཐར་ཐྱིན་པའི་བར་དོ་མཆར་ཆེད། །ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་
 ཡུང་བ་དང་ཉན་རང་གི་ཡུང་རྟོགས་གཉིས་ཟེར་བ་ལྟ་བུར་གོ་ན་མི་བྱང་སྟེ།
 མདོ་ཆོག་དེ་གཉིས་ཉན་རང་གི་ཡུང་རྟོགས་ལས་བརྒྱུ་སྟེ་གསུངས་པ་དང་།
 ཡོན་ཏན་མཐར་ཐྱིན་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གཞུང་ལས། བཤད་པ་དང་མཐར་ཐྱིན་པའི་བར་ནི་ཉན་རང་གི་ཡུང་
 རྟོགས་ལས་བརྒྱུ་སྟེ་གསུངས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐྱིན་པར་
 རྟོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༥ བོད་ཏུ་ཉན་གྱི་གང་ཟག་རིང་བར་བཤད། །སྐབས་འདིར་དེ་དག་གི་ཡུལ་
 རིང་བར་བསྟན། །ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་ལ་སྐྱེས་ཡུལ་ཞེས་སྟོན། །ཞེས་པ་ལ།
 གཞུང་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཞེས་བྱང་ཡང་(༡༥༥) སྐར་ཉན་
 རང་གཉིས་རིང་བར་བསྟན་གྱི་དེའི་ཡུལ་རིང་བར་མ་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་.....
 བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། འགྲེལ་པར། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
 ཡུལ་རིང་བར་བསྟུབ་པ་ཉིད། ཅེས་འབྱུང་ཡང་། སྐར་དེ་དག་ལ་རྒྱལ་བའི་
 ཡུལ་རིང་བར་བྱུར་དོ། །ཞེས་ཉན་རང་གཉིས་རིང་བར་བསྟན་གྱི་དེའི་ཡུལ་
 རིང་བར་མ་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་། བོད་དེ་མ་
 ཐག་ཏུ་གཞུང་ལས། བོད་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་
 ཡུལ་ལ་རིང་བར་བྱུར་པའི་རྒྱབ་པ་སྟེ་རྒྱབ་བྱེད་མཆོད་མར་དམིགས་པ་ཉིད་...
 གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་གྱི་མི་མཐུན་སྟེགས་ཡིན་པར་སྟོན་ནོ། །ཞེས་འགྲེལ་པའི་
 ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རིང་བ་རྒྱབ་པ་ཞེས་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་.....
 ཡུལ་ལ་རིང་བར་རྒྱབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་མཛོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྟོན་
 ལྟར་ན། འགྲེལ་པར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རིང་བར་བསྟན་པ་ཤེས་

པའི་ཆེད་དུ་འགྲེལ་པར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཁེས་སྒྲིབ་ཟེར་བར་.....
 འགྱུར་བས་ཆེས་མ་འགྲེལ་ལོ། །གཞུགས་སྐབས་ཡུང་པོ་ཁེས་སྐབས་རྒྱུ་གཉིས་
 གིས། །གཞི་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཡུང་པོ་རྒྱལ་གཉིས་བཟུན། །ལྷ་མས་ཡུང་སྐབས་སྒྲིབ་
 བར་ཞེན་པ་དང་། །ཕྱི་མས་དུས་ལ་མ་འོངས་སྐབས་ལྷ་ཞེན། །ཆེན་སྐབས་ཡུང་
 རྒྱལ་ཆེས་སྐབས་ཆེན་རྒྱུ་གཉིས། །ལམ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཡུང་པོ་དངོས་ལྷ་བཟུན། །
 འདི་དང་ལྷ་མ་གཉིས་པོ་མི་མ་པ་བཞིན། །ལམ་དང་ལམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པར་
 གསུངས། །ཁེས་པ་ལ། གཞུང་གི་ཆོག་ཟིན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་སོགས་
 (༢༥) ཡུང་པོ་སྒྲིབ་པར་ཞེན་པ་སོགས་སྤང་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་ཅམ་ལས་སྤྲོ་མོད།
 དཀའ་བའི་གནས་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་། གཞུགས་སོགས་ཡུང་པོ་སྒྲིབ་
 ཉིད་དང་། །ནས། སྤྱད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་སྟུགས། །ཁེས་པ་འདིས་མི་
 མཐུན་སྟུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བསྟན་པ་ཡང་། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། གང་ན་མི་
 མཐུན་པའི་སྟུགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དེ་གཉིས་གང་གི་ཡིན་
 ཞེན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ནི་དང་པོ་དང་། ཁེས་པས་
 གསལ་ལ། འགྲེལ་པར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཁེས་པ་ནས་སྤྱད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་
 དང་། རྒྱལ་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་དུ་
 ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་མཐུན་པའི་སྟུགས་ཡིན་
 བོ། །ཁེས་གསུངས་ཤིང་། འདིའི་ཆོག་ཟིན་ལ་མི་མཐུན་སྟུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 དེ་རྣམས་ཉན་རང་དེ་དག་གི་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཡང་གནས་ལུགས་ལ་...
 ཕྱིན་ཅི་ལྟག་དུ་ཞུགས་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་འདིར་ཡང་...
 གོང་ལྟག་ཀྱང་དུ་གཞི་ཤེས་ལ་སྤང་བྱའི་ཐ་སྟོན་མཛོད་པ་དང་། སྐབས་འདིར་
 གཞུགས་སོགས་ཡུང་པོ་ལྷ་དང་ཁེས་པ་ནས་མཆོན་མར་འདུ་ཤེས་པ་ནི།
 གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་སྟུགས་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ནི་བདག་འདོན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་མིན་ཞེན།

བདག་འཛིན་སྐྱོན་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་གཟུགས་སྐྱོན་གྱི་རང་
 བཞིན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་(༡༩ན) བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཚུལ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་སྤང་བྱ་མི་.....
 འགལ་ལོ། ཞེས་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་སྐྱོན་གྱི་ཐ་སྐྱོད་མ་མཛད་
 པར་གཞི་ཤེས་དེ་ནམས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་དང་།
 གཟུགས་སྐྱོན་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པར་ཡང་གསུངས་
 ལ། རྟོག་བཤད་ཏུ་ནི། འབྲེལ་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་
 དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅིངས་བཞིན་ཏུ། ཞེས་པ་དང་། སྐབ་པའི་
 འདུ་ཤེས་ནི་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་ཞེས་པ། སྐབ་པའི་འདུ་ཤེས་
 ཀྱིས་བཅིངས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྲུ་
 རྟོག་མཛད་ནས་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ལམ་
 ཡིན་ཀྱང་བདེན་འཛིན་མིན་པའི་བྱུང་བྱེད་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གོལ་ས་...
 མི་མཐུན་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ཡང་།
 སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ལ་མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་སུ་བཤད་...
 ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་དོན་ནི།
 ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མཚན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། མཚན་འཛིན་གྱི་
 ས་པོན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའམ། ས་པོན་དང་བཅས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཞེས་སྐྱོན་(༡༩བ) གསུངས་
 ས། །དེས་ན་གཞུང་འདིར། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་སྤང་བྱ་ཡིན་པ་དང་།
 ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བར་གསུངས་པ་སྐྱོན་ནི། བོད་སྐད་མའི་བཤད་རྒྱུ་བསྐྱེད་
 བའམ་ཆ་མི་འཚལ་ཏེ། རྟོག་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཆོག་ལ་འཚལ་བ་ཁ་ཅིག་

འདིའི་འགྲེལ་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བར་གསལ་ལོ། །
 ཞེས་བཤད་ལ། རྗེས་འཇུག་འགའི་གསུང་རྒྱན་དུའང་། གསེར་
 སྤང་ནི། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་ལྷགས་དང་། རྣམ་བཤད་སྒྲིང་པོ་རྒྱན་ནི་
 རྗེ་ཙང་ཁ་པའི་ལྷགས་སུ་གྲགས་པར་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་གི་དོན་གསལ་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱན་གསལ་མེ་ལོང་ལས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན།
 འགྲེལ་པར་རང་གི་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་སྦྱོན་པ་སྒྲིང་བཅེ་
 བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་སྒྱུར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་.....
 དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་...
 པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། རང་གི་རྟོགས་པ་ཙམ་
 གྱི་གཞི་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་
 པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ལ་དོར་བྱར་བཟུང་བའི་སྒྱུར་ཏེ།
 འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་སྒྲིང་བཅེ་བ་དང་བྲལ་བའི་སྒྱུར་། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཕྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་པ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་
 ཕྱང་འདས་ལ་སྤང་བྱར་བཟུང་བའི་སྒྱུར་ཏེ། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཕྱང་འདས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་པའི་(༡༠ན) ཤེས་རབ་དང་བྲལ་
 པའི་སྒྱུར། ཞེས་འགྲེལ་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ཕྱང་འདས་སྐྱབ་པའི་
 ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་ལ་མཛད་ནས། རྒྱ་མཚན་སྤྲ་སྤྲ་ཆོན་པ་
 གཉིས་པོ་དེ་འགྲེལ་ཆོག་གི་གོ་རིམ་ལྟར་འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་...
 སྐྱར་བར་གསུངས་ནས། སྒྲིང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་དང་།
 རྒྱ་མཚན་སྤྲ་སྤྲ་གཉིས་གོ་སྤྲོག་ནས་སྐྱར་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་དོན་མིན་པར་རྗེ་
 ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཞུང་འདིར། འགྲེལ་པའི་
 ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པ་ལ། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་
 བྲལ་བའི་སྒྱུར་ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་སྤྲ་སྤྲ་གཉིས་ལའང་། སྒྲིང་བཅེ་བ་དང་

བུལ་བ་སྒྲོན་ལ་བྱུང་ཡང་སྒྲེབ་སྒྱུར་གྱི་དོར་ཡིན་པས་ཤེར་སྒྲོན་ལྟར་ཤེས་རབ་
 དང་བུལ་བ་དང་ཕོར་འདྲོན་ནོ། །ཞེས་གོ་སྒྲོག་ནས་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་
 བཤད་ལྟར་ན། འདི་ཉིད་རྗེའི་རང་ལྷགས་མིན་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྱུར་
 བ་འགྲེལ་པའི་གཞུང་དེའི་དོན་མིན་པར་རྗེས་གསུངས་ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་
 བཤད་པའི་སྒྱིར། དེའི་སྒྱིར་གཞུང་གི་རང་ལྷགས་ཀྱང་དོས་བཟུང་དཀའ་སྟེ།
 དགའ་ལྡན་གྱི་ཆེན་མཆས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར་
 ལས། དགོ་བཤེས་རྒྱུད་པ་ཆོའི་ཞལ་ནས་ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་འདི་ལ་
 ཆོར་དྲུག་ཅམ་ཞིག་ཞིབ་སྒྲོག་བྱས་ན་མ་གཏོགས། རང་ལྷགས་དང་གཞན་
 ལྷགས་གང་ཡིན་ཅམ་ཡང་ཅད་མི་ཆོད་གསུངས་བྱུང་བ་བཞིན་ཆོར་དྲུག་ཅམ་
 སྒྲོག་ཡོད་ཀྱང་རང་གཞན་གྱི་ལྷགས་རྒྱུ་བཞིན་ཅད་(༡༠༧) ཆོད་པར་རང་མ་
 བྱུང་བས། དེ་ལ་བལྟས་ན་རང་ཉིད་ཤེས་རབ་དམན་པ་ཡིན་པ་འདྲ་བསམ་
 པའང་བྱུང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྱིར། གོང་དུ་སྒྱུར་ལམ་གྱི་ཐད་དུ།
 བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་། །ནས། མངོན་ཞེན་གསུམ་ལ་སྤང་བྱ་
 མི་དགོས་ཏེ། །ཐེག་དམན་ལམ་རྣམས་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཟད། །ཅེས་ཐེག་དམན་
 ལམ་ལ་མངོན་ཞེན་གསུམ་བཞག་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་ཆོག་ཟིན་དང་འབྱོར་བ་
 ལྟར་སྤང་ཡང་འདིར་ནི་ཆོག་གཅིག་མ་སྒྲིས་འདུག་གོ །འཆིང་ལྡན་སྐྱེ་
 འཕགས་དང་ཆགས་བྲལ་གྱིས། །གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་སྒྱུར་བར་རིགས་འབྱེན་
 བཞེད། །ཅེས་པར། གཞུང་ལས། ཟག་བཅས་སོགས་གསུམ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་
 འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་ལམ་
 གྱིས་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྒྲིགས་གཅིག་སྤང་བའི་སྐྱེ་ལ་
 རིགས་འབྱེན་བཞེད་ལ། ཞེས་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་སྐྱེ་འཕགས་པའི་ཟག་
 མེད་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྒྲིགས་གཅིག་སྤངས་
 པའི་སྐྱེ་ལ་བཞེད་གསུངས་པ་ལ་མ་བཟླགས་པར་སྐྱེ་འཕགས་པ་ཆགས་

བུལ་བྱས་པའི་བྱིས་པ་ལ་བཞེད་ཟེར་རོ། །བར་གསུམ་དགེ་བ་མཆོན་མར་ཡིད་
བྱེད་ཀྱིས། །བྱེད་པ་དེ་ཀྱན་སེམས་དཔའི་མི་མཐུན་སྒྲུགས། །ཆགས་པ་སྤྲ་མའི་
རྩ་བ་ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། རྒྱལ་དང་བར་གསུམ་དགེ་བ་མཆོན་
མར་དམིགས། །མཆོད་དང་བསྐྱོ་བ་སེམས་དཔའི་མི་མཐུན་སྒྲུགས། །ཟེར་
དགོས་ཏེ། གཞུང་ལས། (༡༧) རྒྱལ་བ་དང་སྐྱེས་པས་དེ་དག་གི་བར་གསུམ་
བྱི་དགེ་བ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་མཆོན་མར་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་མཆོད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་བསྐྱོ་བ་ནི་ཆགས་པ་སྤྲ་མོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

༩ གཞུགས་བདག་གིས་སྒྲུབ་སེམས་སྤྲ་མི་བྱེད་དེས། གཞུགས་བྱི་དབྱེ་བ་ལ་
ནི་བདེན་ཞེན་བཀའ། གཞུགས་བདག་ལ་སྒྲུབ་སེམས་སྤྲ་མི་བྱེད་དེས། །
གཞུགས་རྟགས་ལྷལ་ཅན་ལ་ནི་བདེན་ཞེན་འགྲོག། ཅེས་པར། འདིའི་མདོ་ཆོག་
ལ་གཞུགས་བདག་གིས་ཞེས་བྱེད་ཆོག་དང་གཞུགས་བདག་ལ་ཞེས་པ་མེད་དེ།
ཉི་མུང་རུ་དྲངས་པའི་མདོ་ལས། གཞུགས་སྒྲུབ་སེམས་སྤྲ་མི་བྱེད། གཞུགས་
བྱིས་སྒྲུབ་སེམས་སྤྲ་མི་བྱེད། གཞུགས་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་སེམས་སྤྲ་མི་
བྱེད། གཞུགས་ལ་སྒྲུབ་སེམས་སྤྲ་མི་བྱེད། ཅེས་བྱང་བས་སོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་མེད་
བཞི་ནི། ཉི་མུང་ལྟར་ན་གཞུགས་སྤྲ་དང་གཞུགས་བྱིས་དང་གཞུགས་བདག་
གི་དང་གཞུགས་ལ་སྒྲུབ་སེམས་སྤྲ་མི་བྱེད་པ་བཞི་དང་། རྒྱན་སྤྲ་དང་འགྲོལ་
ཆུང་ལྟར་ན་གཞུགས་བྱི་རོ་སོ་དང་མཆོན་མ་དང་དབྱེ་བ་དང་རྟགས་པར་.....
སྒྲུབ་པ་མེད་པ་བཞི་སྟེ་འདྲེན་ཆུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུངས་ལ། གཉིས་ཀ་
ཡང་གཞུང་རུ་གསལ་བས་དེ་མཐོང་བཞིན་རུ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་....
འདྲེན་ཆུལ་གསར་པ་བཟོས་ནས་ཅི་བྱེད། རྒྱུར་བ་དང་སྤྲ་བཞི་ཡི་རྩ་བ་དང་། །
གཉིས་པ་གཞི་ཡི་བྱེད་པར་ལ་ཞེན་འགྲོག། གསུམ་པ་གཞི་ཡི་མཆོན་མཆོན་དབྱེ་
བ་ལ། །ཞེས་སྐགས་བྱིས་རྟགས་དཀའི་སྤྲ་བའི་བཤད་ཆུལ་དང་དེར་དྲངས་
པའི་མདོའི་ཆོགས་བཅད་དང་བཅས་པར་བཀོད་པ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། རྒྱུར་

བ་གསུམ་(༡༡བ) བ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ལ་ཞེན་སྦྱད་
 འགོག་པའི་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་མ་རྫོགས་པ་ཀུན་བཏགས་དང་། རྫོགས་
 པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པ་གཞན་དབང་ལ་བསྐྱབ་
 པའི་ཅེས་སོགས་སོ། །ཞེས་དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་། ཞེས་པས་ཀུན་
 བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་བསྟན་པས། དེས་གཞན་དབང་མཆོན་ནས་
 སྦྱར་བ་གསུམ་པས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་ཞེན་སྦྱད་དགག་པར་གསུངས་པ་.....
 ཡིན་གྱི། མཆོན་མཆོན་གཉིས་ལ་ཞེན་པ་འགོག་པར་གསུངས་པ་མིན་པས་
 མཆོན་མཆོན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སྦྱར་བ་ཞེས་བརྗོད་གསར་པ་འདྲགས་
 པར་མི་བྱའོ། །དབྱེ་ན་ཕུལ་སྐྱོས་བཞི་དང་རྩ་བའི་གསུམ། བྱེད་སྐྱོས་བཞི་དང་
 བྱེད་དཔེ་སྐྱོས་གཅིག །ཟེར། འདིར་ནམ་བཤད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་བཞོད་
 ཀྱང་། བྱེད་པའི་སྐྱོ་ནས་གཉིས་ཟེར་ཚུལ་བཞི་ཟེར་བ་ཡི་གེ་མ་དག་པར་ངེས་
 ལ། ཀྱང་བ་གསུམ་པ་སྦྱོད་པ་བཀག་ཅེས་པ། །དང་པོ་བཞི་ཡི་མཐའ་སྦྱར་
 མཛད་ཆོག་ཟེན། ཞེས་པ་ལ། འདི་ལའང་རྒྱུ་པ་བཞི་པ་ཟེར་དགོས་ཏེ། སྦྱོད་
 པ་བཀག་པའི་སྦྱར་བ་དང་། ཞེས་པ་འདི། གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་
 དང་། ཞེས་པ་ནས་བཀྱངས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་པ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་རོ། །

༥ རྟག་དང་མི་རྟག་མིན་པའི་རྟགས་སྦྱབ་ལ། འབྲེལ་པར་རྩ་བའི་ཉིད་ནི་མེད་
 པའི་བྱེད། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྟག་ཆད་མཐའ་བྲལ་སོགས། །རྟག་མ་བཅོ་
 རྒྱུ་རྟགས་སྦྱབ་ཏུ་སྦྱར་གསུངས། ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། རྟག་བདེན་གྱི་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་རྟག་(༡༢ན) ཅིང་བརྟན་པ་དང་། མི་རྟག་ཅིང་
 འདིག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བས་དེ་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པའང་མ་.....
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཡང་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་བསྐྱབ་པའོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
 གཟུགས་སོགས་རྩ་བའི་ཉིད་མེད་པ་སྦྱོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེད་རོ། །འདི་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྟགས་སྦྱབ་ཏུ་སྦྱར་རོ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། གཟུགས་སོགས་རྩ་བའི་ཉིད་

མེད་པ་དེ་རྟག་མི་རྟག་གི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་སྐབ་ཏུ་སྐྱར་ཞེས་པ་.....
 ཡིན་གྱི། རྟག་པའང་མིན་མི་རྟག་པའང་མིན་པ་རྟགས་སྐབ་ཏུ་སྐྱར་ཞེས་པ་ག་
 ལ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའང་མིན་མི་རྟག་པའང་མིན་པ་རྟགས་སུ་མ་བཤོད་པའི་
 ཟུར། དེས་ན་གཞུང་གི་དོན་ནི། སྐབ་བདེན་གྱི་གཞུགས་སོགས་ཆོས་ཅན།
 དོན་དམ་པར་རྟག་པའང་མིན་མི་རྟག་པའང་མིན་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་གི་མཐའ་
 དང་བྲལ་བའི་ཟུར། རྟགས་སྐབ་སྟེ། བདེན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཟུར།
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འགེལ་པར། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཟུར་གཞུགས་ལ་
 སོགས་པ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ན་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་.....
 མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གཞུགས་
 ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་
 བས་སོ། །དེར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཟུར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཟུར། རྒྱ་བརྒྱན་གཉིས་ནི་ལེའུ་བརྒྱད་མ་ཡི་མདོར། །ནམ་མཐའ་ལ་ནི་བྲག་
 ཆ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ། །རྩི་རྩ་བ་བཞིན་ཞེས་གསུངས་(༡༩༧) དེ་ཡིན་ལས། །གསེར་
 སྒྲིང་སྐབས་འདིར་དྲངས་པ་འདི་ལས་མེད། །ཅེས་པར། གསེར་སྒྲིང་གི་སྐབས་
 འདིར་དྲངས་པའི་མདོ་ལས་བྲག་ཆ་གཉིས་ཞེས་པ་མེད་ཟེར་བ་མི་བདེན་ཏེ།
 གསེར་སྒྲིང་ལས། དཔེར་ན་ནམ་མཐའ་ལ་བྲག་ཆ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་རྩི་རྩ་བ་དེ་
 བཞིན་ཏུ་རབ་འབྱོར་ནམ་མཐའ་ལྟར་གཞུགས་ནས་ནམ་མཐའ་མཐུན་གྱི་བར་ཏུ་ཐ་
 སྐྱད་མེད་པའི་ཟུར་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་དྲངས་པ་མདོན་སུམ་ཏུ་
 གྲུབ་པའི་ཟུར། འདིར། ཉི་མྱང་རྒྱན་མྱང་གཉིས་དང་། རྣམ་བཤད་གསེར་
 སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་བསྐྱེས་ནས་ཡི་གེའི་དག་མ་དག་ཅུ་ལའང་མ་.....
 བརྟགས་པར་ཁ་ནས་གང་ཐོན་སྐྱས་ནས་ཆེས་ཆེར་གོ་དཀའ་བ་མང་ཏུ་བྱིས་...
 མྱང་། རགས་རིམ་ཅུ་སྟོན་ན། ཉི་མྱང་ལས་གསུངས་རྒྱ་མཚན་དང་མ་དེ། །

འབྲེལ་ཆུང་ཉན་ཐོས་སྒྲིལ་ལམ་མི་སྟན་པའི། །རྒྱ་མཚན་ལ་རྒྱུར་ཤེས་ཆེད་
 གཤམ་ཐེང་ལས། །འབྲེལ་འདིར་བྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བཀོད་གསུངས། །ཞེས་པ་
 ལ། གཞུང་དུ། འབྲེལ་པ་འདིར་ནི་བྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་མ་བཀོད་དོ་ཞེས་པ་ཡི་གེ་
 དག་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་མཚན་ལ་བཀོད་དོ། །ཞེས་པ་མ་དག་པར་ངེས་ཏེ། འདི་
 ལྟར་ན་གོང་འོག་གི་གསུངས་ལུགས་དང་ཅི་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་བྱིར། གཞུང་
 འདིའི་བཤད་ཚུལ་ཞིབ་དུ་འགོད་ན། འདིར་མི་སྟན་རྒྱུའི་སྒྲིལ་ལམ་ལ། ཉེ་སྤང་
 ལྟར་ན། མདོ་ལས་ཉན་རང་གི་སྤུན་ཆོགས་ནི་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་
 བལྟས་ནས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འདི་ནི་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
 བྱིར། ཞེས་པ་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ཡང་མདོ་ལས། རྒྱན་ལུགས་ནས་རང་སངས་
 རྒྱས་གྱི་བར་གྱི་(༡༡༣) ཤེས་པ་དང་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་
 ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 དེ་དག་གི་རྒྱུ་གས་རིགས་ས་དང་ཕོར་རྒྱུ་གས་པས་སྒྲིལ་ལམ་དུ་སྤྲུལ་ཡང་ཐོབ་
 པར་བྱ་བ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རྒྱ་མཚན་གཅིག་བཅས་གཉིས་བཀོད་ནས།
 སྐབས་གསུམ་པར་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲིལ་ལམ་མི་སྟན་པར་གསུངས་པས། འདིར་
 མི་སྟན་རྒྱུའི་སྒྲིལ་ལམ་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲིལ་ལམ་ཉིད་ལ་བཞེད་དོ། །རྒྱན་སྤང་
 ལས། མདོ་དང་ཕོ་དེ་དྲངས་ནས་ཞེས་གསུངས་པས་མདོན་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲིལ་ལམ་མི་སྟན། ལུགས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་སྒྲིལ་ལམ་ཡིན་པས་གོ་སླ་བས་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲིལ་
 ལམ་མི་སྟན་ཞེས་འདིར་མི་སྟན་རྒྱུའི་སྒྲིལ་ལམ་ལ་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་
 གྱི་སྒྲིལ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་ལ། འབྲེལ་ཆུང་འདིར་ནི་མི་སྟན་རྒྱུའི་
 སྒྲིལ་ལམ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་རྒྱན་སྤང་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱན་སྤང་ལས་གསུངས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྲུལ་མ་དེ་དངོས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱ་མཚན་བྱི་མ་མ་བཀོད་པའི་
 བྱང་པར་ཅན་སྟེ། འབྲེལ་པར། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་

ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་པའི་
 ལམ་ནི་མ་བཟུན་ནོ། །ཞེས་པས་སོ། །འདི་ནི་གཞུང་དུ། འགྲེལ་པ་འདིར་ནི་ཕྱི་
 མའི་རྒྱ་མཆན་མ་བཞོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་ལ། སྒྲིམ་འདིར་ནི། རྒྱ་མཆན་ལ་
 བཞོད་ཅིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། (༡༡༧) ཉི་ལྔ་དགེ་རྒྱ་མཆན་དང་སོ་དེ་
 འགྲེལ་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་སྦྱར་བ་ཤེས་པའི་
 ཆེད་གསེར་སྤང་ལས་ཕྱི་མའི་རྒྱ་མཆན་ལ་བཞོད་པར་གསུངས་ཟེར། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་སྒྲིབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱན་སྤང་
 དུ་གསལ་བར་གསུངས་བཞིན་དུ། ཉི་ལྔ་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྟོན་
 པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་བཞོད་པ་དེ། འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་
 མཆན་དུ་བཞོད་པ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད། དེ་ལྟར་ན་སྐབས་འདིར་
 མི་སྟོན་རྒྱུ་སྒྲིམ་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་བས།
 ཞོད་དུ། འདིར་མི་སྟོན་རྒྱུ་སྒྲིམ་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཉི་ཆེ་ལ་བྱས་
 བས་འཕགས་སེང་གང་གི་ཡང་བཞེད་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 བས་རྒྱ་མཆན་ལ་བཞོད་ཅིས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་པར་ངེས་སོ། །དེར་མ་ཟད་གོང་
 དུ། དེ་བཞི་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་དུ་ཚྭ་ངས་པ་དང་བག་མེད་པ་དང་ཀུན་དུ་
 བྱགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་བྱགས་པའི་གདུལ་བྱ་ལའོ་ཞེས་པ་ལ། དེ་བཞིན་
 ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་དུ་ཚྭ་ངས་པ་དང་བདག་མེད་པ་དང་ཞེས་པ་ཡང་མ་
 དག་པར་གོ་དགོས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཟེར་ན་གོང་འོག་མ་འབྲེལ་ཞིང་། ཉི་ལྔ་དུ་
 བག་མེད་པ་དང་ཞེས་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསེར་བྱའི་ལམ་ལ་བསེ་བྱའི་ལམ་
 ཞེས་པ་ཡང་མ་དག་པར་ཡིག་ཆར་གསལ་ལོ། །འདི་སྐད་དུ།

ཡི་གེ་དག་མིན་ཅུ་ལ་འང་མ་བཟླགས་པར། །འབྲེལ་མེད་ཀྱིས་བཤད་མང་
 དུ་སྒྲིམ་པ་དང་། །ལྟན་ཅིག་རིགས་མཐུན་སྒྲིམ་ཚྭ་ངས་ལོག་རྟོག་གི། །དྲ་བར་
 བཅུག་(༡༢༡) པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཅི་འདྲ་རང་། །སྒྲིམ་ལོ། །

༥ ཉན་རང་རྣམ་པའག་རྟེན་ལ་གཞི་ཤེས་ལ། ཤེས་པ་དཔེ་སྒྲིལ་གཙུག་སྒྲིལ་
 ལམ་མི་སྟོན་འབད། སྒྱུར་བཅུན་ཐེག་དམན་སྒྲིལ་ལམ་བྱུང་འཕགས་ལ། བཅུན་དགོས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་སྒྱུར་ན། འདིར་བཅུན་མི་སྟོན་རྒྱ་མི་རྒྱ་
 མཚན་འདི། སྒྲིལ་ལམ་མ་ཟེད་ཐེག་དམན་མཚན་ལམ་ལ། འཇུག་པར་
 མཚན་པས་གཞི་ཤེས་སྐབས་འདི་ཏུ། ཐེག་དམན་མཚན་ལམ་མི་སྟོན་ཐལ་
 བར་འབྱུར། ཁེས་པ་ལ། གཞུང་ནི། འདིར་ཉན་རང་གིས་གཞི་ཤེས་ལ་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིལ་ལམ་མེད་པར་སྟོན་པ་འབད་ཀྱི་ཐེག་དམན་ཀྱི་སྒྲིལ་ལམ་...
 མི་སྟོན་པར་འབད་ན་འདིར་བཅུན་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་མཚན་ལམ་ལ་ཡང་...
 འཇུག་པས་དེ་མི་སྟོན་པར་ཐལ་བ་སྤྱད་བྱུང་མི་བརྒྱགས་སྟེ། ཁེས་པ་འདི་
 ཡིན་པར་སྤང་ལ། བྱང་འདིས་ཉི་སྤང་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཐེག་
 དམན་ཀྱི་སྒྲིལ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་སྒྱུར་མི་རིགས་པར་གསལ་བར་...
 གསུངས་པས། གོང་ཏུ་ཉི་སྤང་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་པོ་དེ་ཉན་
 མོས་ཀྱི་སྒྲིལ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་སྒྱུར་ཟེར་བའི་ཅལ་ཅལ་དེ་ཉིད་...
 རང་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྟུབ་ནས་རྒྱ་མཚན་ལ་ཁེས་པ་ཡིག་མཐུན་ཀྱི་...
 ཡིག་འོར་ཏུ་དོས་ཟིན་པར་བྱིས་ཤིག ཉན་རང་རྣམས་སྤྱད་བྱེད་སྐབས་
 གསུམ་པར། བྱང་སེམས་ལ་ནི་ཐེག་དམན་མཚན་ལམ་བཅུན། མཚན་ལམ་
 ཡན་ཆད་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ། དེ་མི་རིགས་འདྲའི་སྒྲིལ་ལམ་ཐེག་ཆེ་
 རྒྱུར། གང་ཟག་སྤྱད་ལའང་བཅུན་དགོས་མེད་པར་གསུངས། ཁེས་པ་ལ། འདི་
 ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་དངོས་སྤྱད་(༡༩) བཅུན་པའི་མཚན་ལམ་ནི་
 འདའ་བར་བྱ་བའི་མཚན་རྟོགས་དེ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་པའི་
 ཆེད་ཏུ་བཅུན་ལ། དེའི་རིགས་འདྲའི་སྒྲིལ་ལམ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུར་གི་གང་ཟག་
 སྤྱད་ལ་ཡང་འདིར་བཅུན་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཁེས་གསུངས་པ་
 འདིའི་དོན་ཏུ་སེམས་ན་ཆེར་མི་འབད་དེ། དེའི་དོན་འདའ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་

མཛོང་ལམ་དེའི་རིགས་འདྲའི་སྐྱེ་ལམ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གང་ཟག་སུ་ལ་.....
 ཡང་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པ་ནི་ཆོག་ལས་ཀྱང་གསལ་ལ། སྐྱེ་
 ལྟར་ན་ཐེག་དམན་མཛོང་ལམ་དེའི་རིགས་འདྲའི་སྐྱེ་ལམ་བསྟན་མི་དགོས་
 ཞེས་པར་འགྱུར་བས་བཤད་ཚུལ་དེ་དང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ།

༥ གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་མཁུན་གསུམ་ལ་མཛད་པའི། ཆེན་པོ་དག་གི་
 བཤད་ཚུལ་འགོག་པ་ནི། །དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་དང་། །
 རྒྱུ་གསུམ་པར་སྟོན་བྱེད་ལེའུ་གསུམ་ལ་མཛད་འགོག་ །ཅེས་པར། ཆེན་པོ་དག་
 གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་མཁུན་གསུམ་ལ་མཛད་པ་དང་། རྒྱུ་གསུམ་པར་སྟོན་བྱེད་
 ལེའུ་གསུམ་ལ་མཛད་པ་འགོག་པ་མིན་གྱི། དེས་གནས་སྐབས་གསུམ་ལེའུ་
 གསུམ་ལ་མཛད་པ་དང་མཆུག་སྟུང་གི་མདོ་གསུམ་ལེའུ་གསུམ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་
 པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ལ་གཞུང་དུ་དགག་པ་མ་མཛད་པའི་
 ཕྱིར། གཞུང་ལས། ཆེན་པོ་དག་གནས་སྐབས་གསུམ་ལེའུ་གསུམ་ལ་མཛད་
 བས་དེས་མཁུན་གསུམ་བསྟན་པ་ཡང་སྤར་གྱི་མདོ་གསུམ་པོ་དེས་མཁུན་.....
 གསུམ་རྒྱུ་གསུམ་པར་བསྟན་ཅེས་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི། དེའི་
 དགོངས་པ་མིན་ཞིང་ནང་འགལ་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས་གནས་སྐབས་གསུམ་མཁུན་
 གསུམ་ལ་མཛད་ནས་དེ་རྒྱུ་གསུམ་པར་སྟོན་བྱེད་མདོ་ཆེན་པ་གསུམ་ལ་མཛད་.....
 པ་དང་། མདོ་དེ་གསུམ་སྟོན་པ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུའི་ནང་དུ་(༡༥༣) ཡོད་
 པས་དེ་གསུམ་སྐབས་འདིའི་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ན། ལེའུ་གསུམ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པ་
 འགལ་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་བྱེད་ཆེན་གི་མཆུག་སྟུང་གཙོ་
 བྱས་ཆེ། །འགྲེལ་ཆུང་འཛིན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ལེའུ་གསུམ་འཛིན་ །ཅེས་པ་ལ།
 འགྲེལ་ཆུང་ལས། ཆོག་གི་མཆུག་སྟུང་གཙོ་བོར་བྱས་པ་མི་གསལ་ཡང་། དེ་
 ལྟར་ལེའུ་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་གསུམ་པོ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་གསུམ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་པའི་དོན་ལ། ནམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་ལེའུ་གསུམ་གྱི་མཆུག་སྟུང་པའི་

ཆོག་དོན་ཚན་ལྷན་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། མཁུན་གསུམ་གྱི་མཆོག་ཡོངས་སུ་
 རྒྱུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། གཞུང་འདིར། རབ་འབྱུར་
 མཐའ་གཉིས་ལྷན་དག་སྦྱང་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལེའུ་གསུམ་གྱི་དོན་ལྷན་པ་...
 གསུམ་པོ་དེའོ། ཞེས་བཤད་དོ། དེས་ན། འགྲེལ་པའི་ལྷན་པ་གསུམ་པོ་ཞེས་
 པ་ལྷན་བཤད་རྒྱ་མདོ་ཆོག་ལྷན་པ་གསུམ་དང་། གཞུང་འདིར་ལེའུ་གསུམ་གྱི་
 དོན་ལྷན་པ་གསུམ་ལ་མཛད་པའི་བྱུང་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །འཕགས་མེད་
 གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཆུང་མི་འདྲ་བྱུང་། །དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ཕྱིར་ཕན་ཆུན་
 མཆོན། །དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་གཤམ་མེད་མཆོག་ལས། གནས་སྐབས་
 གསུམ་ལ་མཆོན་གཞི་མ་སྦྱར་བར། །གང་ན་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག་གི་
 ཞེས། །རང་སྒྲིག་ཅན་ལས་མི་གསལ་སྒྲུ་མཆོན་ནི། ཞེས་པ་ལ། ཆོག་གི་མཆོག་
 སྦྱང་ལ་འཕགས་མེད་གཉིས་(༡༥༧) མི་འདྲ་བའི་པ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་ལྟར་
 བ། །འཕགས་མེད་གཉིས་ཀས་ཀྱང་མཆོག་སྦྱང་གི་མདོ་ཚན་གསུམ་དོན་གྱི་
 མཆོག་སྦྱང་ལ་མཛད་ལ། ལྷན་བཤད་ལྟར་བ། དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཆོག་གི་
 མཆོག་སྦྱང་ལ་མཛད་པར་གསལ་བས། མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ནི་གཞུང་འདི་
 དང་ལྷན་བཤད་གྱི་བཤད་ཆུང་གཉིས་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་དུ། གནས་
 སྐབས་གསུམ་ལ་མཆོན་གཞི་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་གང་ན། གནས་སྐབས་
 གསུམ་པོ་དག་གི་གསུངས་ནས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དང་པོ་གཞི་ཤེས་དང་
 གཉིས་པ་ལས་ཤེས་གསུམ་པ་ལྷན་མཁུན་གྱི་སྐབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 འདི་ལས་ལྷག་པར་མཆོན་གཞི་སྦྱར་ཆུང་འི་ལྟར་དགོས། ཆུན་དང་འཆད་པ་
 ལ་མཆོག་ཆོག་བཞུགས་དོན། །རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆུན་པ་དང་། །རབ་
 དབྱེད་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཆད་པ་དང་། །མིང་གི་ཆོག་གི་ཆོག་པ་ཆོད་པ་
 དང་། །རབ་ཆོག་ལྷན་པར་བཞག་པས་འདོགས་པ་དང་། །དོན་གཞན་སྦྱང་ལ་
 བྱེད་པས་ལྷན་པར་འབྲེལ། །ཆོས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྷན་པར་འབྲེལ་པ་དང་། །འཇུ་
 དེས་གནས་ལ་བཞོད་ཕྱིར་ལྷན་པར་དབྱེད། །འཆོན་འབྱུང་ཞན་པར་གྱི་ཆོས་

བཟུམ་ཏེ་སྟོན། །བཙུན་པ་བར་མར་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད། །བཙུན་འབྲུས་
 རྟག་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་མཐའ་དག །ཡང་དག་པར་འཆད་མདྲ་ཆེན་བཅུ་ཡི་དོན།
 རྒྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་མདྲ་ཡི་འབྲེལ་ཀླུ་མ་བཞུགས། །ཅེས་པ་ལ། ཉི་ལྔ་དུ། དེ་ལྟར་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་བྱེད་པ་སྟོན་པ་དང་འཆད་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་།
 འདོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་འབྲེལ་པ་(༡༦ན) དང་། རྣམ་པར་འབྲེད་པ་དང་།
 སྦྲོས་པ་དང་། གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་གང་
 ལགས་པ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ་
 ལགས་སོ། །ཞེས་མདོ་ཆེན་བཀོད་པ་དགུ་ལས་མི་སྤང་ཡང་འདིར་རྣམ་པར་
 དགྲོལ་བ་ཞེས་པ་བསྟན་ཏེ་སོ་སོའི་དོན་དང་བཅས་པར་བཀོད་པ་ནི་དབྱེད་
 པར་བྱ་བའི་གནས་ཏེ། འདི་ལྟར། དང་པོ་གསུམ་ལ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
 སྟོན་པ་དང་། རབ་དབྱེད་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པ་དང་། མིང་གི་ཆོགས་ཀྱི་
 སྟོན་པ་བརྗོད་པ་ཟེར་བ་དོན་མིན་ཏེ། སྟོན་པ་དང་འཆད་པ་དང་བརྗོད་པ་
 དང་ཞེས་པའི་མདོ་ཆེན་གསུམ་ཀྱི་དོན་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 བསྟན་པ་དང་། རབ་དབྱེད་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། མིང་གི་ཆོགས་བསྟན་
 པ་ཞེས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་བསྟན་བྱ་ལ་སྤྱར་དགོས་པའི་
 བྱུང་ཏེ། ཉི་ལྔ་ལས། དོན་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། རབ་
 ཏུ་དབྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། མིང་གི་ཆོགས་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱུང་། འདོགས་པ་དང་རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་། དེ་ཉིད་
 ལས། ཆོག་དང་ངག་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དོན་དེ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་
 བར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་བྱུང་བས་བསྟན་བྱ་ལ་སྤྱར་དགོས་སོ། །རྣམ་པར་
 འབྲེད་པ་སོགས་བཞིའི་དོན་ནི། ཉི་ལྔ་ལས། གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཆོས་འདི་ལ་
 མས་པར་བྱ་བའི་བྱུང་དོན་ཏུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ཉིད་སྟོན་པ་
 ལ་སོགས་པའི་བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་མདོན་པར་ཞེན་པར་བྱ་བ་དང་། བཙུན་

འགྲུལ་ཞན་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་དང་།
 བཙོན་པ་(༡༥༦) བར་མ་རྣམས་ལ་སྦྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་.....
 དང་། བཙོན་འགྲུལ་ལྷག་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་མཐའ་དག་ཡང་དག་པར་འཆད་
 པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 བཤད་པ་ཡི་གེ་དག་ན་ནི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་པ། གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཆོས་
 འདི་ལ་མོས་པའི་ཕྱིར་དོན་ཏུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་དང་། དེ་ནས་
 གཏུལ་བྱ་དེ་དག་ཉིད་ལ་བཙོན་འགྲུལ་ཞན་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་ཏུ་བྱེ་ནས་དང་...
 སྔ་མངོན་ཞེན་ཅན་ཏུ་འང་བསྐྱན་ནས་གཏུལ་བྱ་དེ་གསུམ་ལ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་.....
 དབང་ཏུ་བྱས་ནས། སྦྱས་པ་སོགས་མདོ་ཆོག་གསུམ་འབྱུང་ཞེས་པ་ལྟར་དེའི་
 དོན་ཡིན་འདྲ་བས། དེ་ལྟར་ན་སྦྱོམ་ཆོག་འདིར། བསྐྱ་དངོས་བཞི་ལ་བཀོད་
 ཕྱིར་རྣམ་པར་དགྲོལ། ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཉི་མུང་ཏུ་དྲངས་པའི་མདོ་ཆོག་
 ལ་དགུ་པོ་དེ་མ་གཏོགས་རྣམ་པར་དགྲོལ་ཞེས་པ་མི་མྱང་ཞིང་། བསྐྱ་བའི་
 དངོས་པོ་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱ་བ་དང་བཙོན་འགྲུལ་ཞན་པ་རྣམས་ལ་.....
 ཞེས་པ་བསྐྱན་ཡུལ་གྱི་གཏུལ་བྱ་དེ་ཉིད་མངོན་ཞེན་ཅན་ཏུ་བསྐྱན་པ་ཡིན་གྱི།
 གཏུལ་བྱ་དེ་བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཆོག་རིས་.....
 ལའང་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡང་། འཇུག་
 པར་བྱེད་པ་དང་། དེས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་པ། ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་
 བྱེད་པ། དེས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ། ཡོངས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ། དེས་པར་
 ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་མདོ་ཆོག་དུག་ཙམ་ལས་མི་མྱང་ཞིང་། དུག་པོ་དེ་ཉིད་
 ཟུན་སྟངས་ཏུ་(༡༧༦) སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གདམས་ངག་སོགས་དང་། སྐྱབ་
 པ་བཞི་དང་རིམ་བཞིན་སྐྱར་ནས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ། ལེན་བརྒྱད་མ་ལས།
 དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱན་པ་དང་། རབ་ཏུ་གསལ་བར་
 བྱས་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་། བཏགས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བཀོད་པ་དང་། རྣམ་

བར་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པར་དགྲོལ་བ་དང་། མཆོན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
 རབ་ཏུ་གསལ་བར་བགྱིས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་
 གྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་བྱང་བས། ཉི་མ་དང་
 ཏུ་མདོ་ཆེན་གཅིག་ཆད་ཅིང་མདོན་པར་ཞེན་པར་བྱ་བ་དང་ཞེས་པ་ཡི་གེ་མ་
 དག །བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་ལ་འགོད་པར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་པ་ཡིན་པར་འདུག་
 རྣམ་ཏུ་བསམ་པ་ཡིན་ན། མདོ་ཆེན་ལ་རབ་ཏུ་བགོད་པ་དང་ཞེས་པ་འདྲེན་
 བ་འབྲེལ་གྱི། རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་དང་རྣམ་པར་དགྲོལ་བ་དང་ཞེས་གཉིས་སུ་
 འདྲེན་མི་རིགས་ཏེ། འདི་གཉིས་འགྱུར་བྱུང་ཅན་ཏུ་ངེས་པས་སོ། །འདི་ལྟ་
 བུའི་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་གཞུང་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་སོན་པ་འགའ་
 ཞིག་ལ་དབྱེད་པའི་སྒྲིམ་ཅན་ཏུ་དོགས་པ་གཙོད་ཁུལ་བྱས་པ་འདི་ལ་ཡང་ནོར་
 འབྲུལ་མཆིས་ཆེ་སྟོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཅོས་ནས་བསྟན་པ་
 རིན་པོ་ཆེ་ལ་དག་ཐེར་མཛད་དགོས་ཏེ། འདུལ་བའི་གཞུང་དམ་པ་ལས། དག་
 སྟོང་འདི་ཆོས་འདི་ཆོས་བཞིན་ཏུ་འཆད་དམ། འོན་ཏེ་ཆོས་བཞིན་མ་ཡིན་
 བར་འཆད་མཉན་ལ། དེ་ཆོས་བཞིན་ཏུ་འཆད་ན་ནི་སྟོབ་བསྟེན་པར་བྱ།
 འོན་ཏེ་ཆོས་(༡༧) བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཆད་ན་ནི་སྟོར་བཅོས་པར་བྱ། དེ་
 ཉེ་བཅོས་རྣམས་ན་ནི་ལེགས། དེ་ཉེ་བཅོས་མི་རྣམས་ན་རི་ལྟར་རྣམས་བཞིན་རི་
 ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་སྦྱང་པར་བྱ་ཉེ། དག་སྟོང་འདི་ནི་ཆོས་མ་ཡིན། འདུལ་བ་མ་
 ཡིན། ཉོན་པའི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་མ་
 གཞིག་ཅིག །ཆོས་ཀྱི་སྟུན་མ་གཞན་ཞིག །ཅེས་སྟོས་ལ་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་འགྲོ་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༂། །རྟོགས་གཙོད་དུངས་བྱེད་ནིར་བུའི་བྱེད་རྟེན་ལས་
 སྐབས་བཞི་པའི་སྐྱེས་ཆེན་ལ་རྟོགས་པ་
 དབྱེད་པ་བརྒྱགས་སོ། །

༺ བཞེན་གསུམ་སྐྱེས་པར་བྱེད་པས་ཞེས་པ་དེས། །གོ་རིམ་དེ་ལྟར་དེས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་བཟུན། །ཞེས་པ་ལ། །གཞུང་དུ། བཞེན་གསུམ་གྱི་འོག་དུ་ཞེས་པ་ནས་
 རྣམ་ཀུན་གསུངས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། སྐྱེ་མེད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པའི་
 བཞེན་གསུམ་སྐྱེས་པར་བྱེད་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་པས་
 གོ་རིམ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཟུན་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱར་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་
 དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཟུན་པ་ཡིན་སྟེ་སོ། །

༺ བཞེན་གསུམ་སྒྲུང་རྟེན་དུ་ཤེས་ཐོས་བསམ་གྱིས། །ཤེས་པར་བཟུན་པ་
 འཛབ་བྱུང་མི་སྐྱེས་གྱི། །སྐྱེ་མེད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་བཞེན་གསུམ་དེས། །རྩེ་ལྟར་
 ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཡི། །རྟོགས་རིགས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་(༡༩) སྐྱེ་བྱུང་བའི། །
 རྟོགས་པ་བཟུན་བྱུང་ཡིན་པ་སྐབས་གྱི་རྟེན། །ཞེས་པ་ལ། །གཞུང་ལས། འདིར་
 བཞེན་གསུམ་སྒྲུང་རྟེན་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པ་ལ་བཟུན་པ་ཐོབ་པའི་.....
 རྟོན་དུ་མི་སྐྱེས་གྱི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་དེས་ཤེས་པའི་རྟོགས་པ་བཟུན་པའི་བྱུང་.....
 ཡིན་པ་སྐབས་གྱི་རྟོན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟོན་ནི། སྐྱེ་མེད་གསུམ་ཐོས་བསམ་དེས་
 ཤེས་པའི་རྟོགས་པ་བཟུན་པའི་བྱུང་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། །སྐྱེ་མེད་གསུམ་
 བཞེན་གསུམ་དེས་རྩེ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་རྟོགས་རིགས་རང་རྒྱུད་....
 ལ་སྐྱེ་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་བཟུན་པའི་བྱུང་ཡིན་ཞེས་ཡི་གེ་མང་པོ་ཞིག་བསྟན་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟེ་སོ། །རྟོན་དམ་རྣམ་པ་བསྐྱེས་ཆེ་ལྷ་མ་གཙོ། །
 ཀུན་རྩེ་བཙུན་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་བསྐྱེས་ཆེ། །བྱི་མའི་སྐྱེས་རྒྱལ་གཙོ་(༢༠) ལོར་

བྱས་དགོས་ཏེ། །ཞེས་རྒྱུ་ལ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་ལ་ནམ་པ་ནམས་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་ནམ་ཐར་སྐོ་གསུམ་རུ་བསྐྱུས་ནས་བསྐོ་པ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ནམ་པ་
 སྐོ་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བ་མི་དགས་ཏེ། དེའི་ལྷགས་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ནམ་པ་ནམས་
 མི་སྐོ་པར་ནམ་པ་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་དམིགས་ལྷལ་ཅན་རུ་བྱས་ནས་.....
 བདེན་མེད་རུ་སྐོ་པ་ཅན་མཁུན་གསུམ་བསྐྱུས་སྐོ་ཀྱི་དོན་རུ་འདོད་པ་ལ།
 ནམ་བཤད་ལས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ནམ་པ་ནམས་སྐོ་ན་རང་གི་ཁས་སྲུངས་དང་...
 འགལ། མི་སྐོ་ན་ཅ་འགྲེལ་དང་འགལ་ཞེས་དགག་པ་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བའི་བྱིར། བྱང་ཐང་རྗེའི་བསྐྱུས་དོན་ལས་ཀྱང་། བསྐོ་ན་སྐོ་ཚུལ་
 འཆད་ཆེ་འཆད་དགོས་བྱིར། །འགྲེལ་ཆོག་བསྐྱར་ནས་སྟོང་ཅན་སྐོ་གསུངས་
 འགལ། །མི་སྐོ་རྟག་འཛིན་གཉེན་པོར་མི་རྟག་སོགས། །རིམ་གསུངས་ཅ་བ་
 འགྲེལ་པ་ཀྱན་དང་འགལ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཁུན་གསུམ་
 བསྐྱུས་བསྐོ་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ལ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ནམ་བཤད་ལས་བཤད་པའི་
 དོན་ནི། ནམ་པ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་ཀྱི་རོ་བོ་བདེན་སྟོང་རྒྱུ་ལ་ཅན་བདེན་
 པས་སྟོང་པ་དང་འབྲས་བུ་བདེན་པས་སྟོང་པ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཐུན་མོང་མ་.....
 ཡིན་པའི་ནམ་ཐར་རེ་རེ་འབྱེད་པ་དང་། བྱི་མ་ལ་ཟབ་དཀའ་ཆད་མེད་སྦྱར་
 བ་གསུམ་བྱེ་ནས་སྦྱར་བ་ལྟ་བུ་དེས་ནམ་པ་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་པོ་ནམ་ཐར་
 སྐོ་གསུམ་རུ་བསྐྱུས་ནས་སྐོ་པ་དེའི་དོན་རུ་བཞེད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། འོག་ཏུ་
 མཆོན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་གོ་མིའི་བཞེད་པ་བཀོད་པར། མཁུན་གསུམ་གྱི་སྦྱར་
 བ་རེ་རེ་ལ་བཙ་བརྒྱད་རུ་འབྱེད་ཚུལ་བཤད་དེ། གཞི་ཤེས་གྱི་སྦྱར་བ་བཙ་
 བརྒྱད་རུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། གཞི་ཤེས་གྱི་ནམ་པ་ཉེར་(༡༩) བདུན་ཐུན་མོང་
 པའི་ནམ་ཐར་སྐོ་གསུམ་རུ་བསྐྱུས་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་མི་གནས་.....
 པའི་སྦྱར་བ་དང་། མཆོན་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནམ་འབྱོར་བཀག་པའི་སྦྱར་བ་
 སྦྱོན་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཟབ་པའི་སྦྱར་བ་ཉེ་དེ་གསུམ་གནས་སྐབས་སོགས་...

གྱིས་དབྱེ་བ་བཅོ་ལྔ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་
རྣམ་པ་རྣམས་རྣམ་ཐར་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་
ཆ་ནས་སྦྱར་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཐ་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་རིམ་བཞིན་
གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་ཆད་མེད་པ་བཅས་ལས་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
སྦྱར་བ་ལ་སྤར་ལྟར་གསུམ་རེ་དང་དེ་གསུམ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་སྐབས་གྱི་
བཅོ་ལྔར་བྱེ་ནས། སྦྱར་བ་ལྔ་བརྒྱད་བཞིའི་དབྱེ་བ་མཛད་པར་བཤད་ལ།
དེས་ན་བཤད་ཚུལ་གོང་འོག་གཉིས་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ལ། སྤོམ་འདིར་བཤད་
ཚུལ་འདི་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་ཆེས་ཆེར་གོ་དཀའ་བའི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ནི་
འདི་ལྟར། བསྐྱུས་ཚུལ་བྱི་མའི་ཞེས་སྐབས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་ལྟ་ཅམ་དྲིས་སྤང་ཡང་།
སྦྱར་བ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་དམིགས་པས་བྱེ་བ་དང་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱེད་ཚུལ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་བདེན་ལྟར་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྤོམ་པའི་བྱུང་པར་མ་བྱེ་བ་དང་།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བ་དབྱེ་གཞིར་བྱེད་དགོས་པ་ལ། མི་གནས་པའི་སྦྱར་བ་
སྐབས་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ཡང་གཞུང་དོན་དུ་མ་སོང་བར་སེམས་སོ། །

༥ མདོར་བསྟན་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་བཅུན། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིན་
ཏུ་འདོད་ཅེས་སྟུར། །ཞེས་པ་ལ། འདི་ནི་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་གིས་བསྟན་
པའི་ཤེས་རྣམ་གསུམ་དང་དོན་རྣམ་བཞི་སྟེ་བཅུན་པོ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་
འདོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུར་སོང་ལ། (༡༥) གཞུང་ལས་ནི། དོན་དམ་མདོར་བསྟན་
ཚུལ་གྱིས་འདོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་གཞི་ཡི་བྱེ་བྱག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་
ཉིད་དེ། །བདེན་པ་དག་ནི་རྣམ་བཞིའི་བྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཏུ་འདོད། །
ཅེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་འང་བྱི་མ་ལྔ་མ་ཡི། །འཛིན་
བྱེད་ཏུ་གསུངས་དོན་ནི་འདི་ཡིན་གྱི། །གཉིས་པའི་དངོས་བསྟན་རང་རང་
བརྒྱུན་བྱེད་པས་དང་། །འཛིན་སྐྱེད་པས་འགལ་བར་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། །རྒྱུ་
པ་ལྔ་མའི་དངོས་བསྟན་ཤེས་རྣམ་གྱི། །རྣམ་པར་བཞག་འཛིན་མཚན་ཉིད་ཅེས་

མ་གསུངས། །ཞེས་པ་ནི་རང་གི་ཡིག་ཆ་དང་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་པའི་བཤད་
 ཚུལ་ནམས་བཀག་པ་ལྟ་བུར་སོང་བས་མི་འཐད་དེ། ཡིག་ཆར། གཞུང་གིས་
 བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་ནམས། །ཞེས་པས་ཤེས་ནམ་
 བསྟན། ནམ་པ་ཞེས་པས་གཉེན་པོའི་མཆན་ཉིད་བསྟན། མཆན་ཉིད་ཅེས་
 པས་ཕྱི་མ་སྐུ་མའི་འཛིག་བྱེད་ཏུ་ཆོག་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་ལ།
 གུང་ཐང་རྗེའི་བསྟུས་དོན་ལས་ཀྱང་། ནམ་པའམ་བྱེ་བྲག་ཅེས་པས་རྟག་
 འཛིན་དང་། བདེན་འཛིན་ལ་སོགས་སོ་སོའི་བྱེ་བྲག་གི་དོན་སྐལ་གནོད་བྱེད་
 འཛིན་སྐངས་འགལ་བ་བསྟན། །མཆན་ཉིད་ཅེས་པས་འཛིན་སྐངས་འགལ་
 བ་དེ། །ཤོང་ཏུ་བཤད་པའི་ཤེས་ནམ་སྦྱར་ནམ་གཉིས། །གཉེན་པོར་འཛིག་
 བྱེད་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། མཁས་པ་བསྟན་སྦྱོན་
 གྱི་མཆན་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་མཆན་ཉིད་དེ་ཞེས་པས་ཕྱི་མ་ནམ་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་དོན་སྦྱོས་མ་ཐག་པར་རྟག་པར་འཛིན་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་བར་དེ།
 ཆོག་རྒྱུད་(༤) སྐུ་མས་བསྟན་པའི་གཉེན་པོའི་འཛིག་བྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་ཏུ་
 ཚ་བའི་ཆོག་ཟིན་གྱིས་བསྟན་ཞེས་པ་ནི་ཡིག་ཆར་གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་
 དེ་སོགས་གྱི་དོན་ནི་ཞེས་གཉིས་པའི་དངོས་བསྟན་དེ་ཉིད་རྒྱུད་པ་སྐུ་མའི་
 དངོས་བསྟན་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་མགྱོག་གཅིག་ཏུ་གསུངས་སོ། །འབྱུར་
 གཞན་གཞི་དང་ཡེ་ཤེས་ནམ་པ་ནམས། །འགྲེལ་རྒྱུད་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱེ་
 བྲག་ནམས། །བྱེ་བྲག་ཅེས་རྒྱུད་ནམ་ཞེས་མ་འབྱུང་ཡང་། །དེ་གཉིས་སྐད་དོད་
 རྒྱན་མང་འབྱུག་ཡོད་གསུངས། །ཞེས་པར། འགྲེལ་པར་བྱེ་བྲག་ཅེས་བྱུང་གི་
 ནམ་པ་ཞེས་མ་བྱུང་བེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པའི་འབྱུར་གཞན་ཏུ་ནམ་པ་
 ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས། འགྲེལ་པར་ཡང་དམིགས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་
 དང་ནམ་པ་ནམས་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྟངས་ཆོག་གསལ་ལས་བཤད་དོ། །
 །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །སྐུ་མ་འདིར་དེ་ཉིད་བཀོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བྱེ་བྱག་དང་རྣམ་པ་གཉིས་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་རུ་འབྲུག་པ་ཡོད་པར་
གསུངས་ཟེར་བ། ཡིག་ཆར་བྱེ་བྱག་གི་སྐད་དོད་ཅི་ཤི་ཁའི་ཅི་རྣམ་པའི་སྐད་
དོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ལ་སེམས་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལྷང་འདིས་
ཅི་ཤི་ཁའི་ཅི་ཞེས་པ་རྣམ་པའི་སྐད་དོད་ཡིན་གསུངས་པས་ཅི་ཤི་ཁ་རྣམ་པའི་
སྐད་དོད་ཡིན་པར་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤང་བ་གཉིས་དང་འབྲེལ་
ཆར་གྱི་།དེ་སྤྱི་ལོ་སྟོགས་ས་མདོར་བསྟན་རྣམ་པར་སྟོགས། །དེ་ལ་ཉེར་བརྟན་
དབྱེ་བར་གསུངས་དང་འགལ། །མཚམས་སྦྱར་འདི་ཡི་དེ་སྤྱི་ལོ་སྟོགས་ས་ལ། །
ཡབ་ལྷན་གསུམ་ག་མདོར་བསྟན་(༤༧) རྣམ་པ་སྦྱར། །ཞེས་ཀྱས་བཤད་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཤེས་རྣམ་མ་ཡིན་ན་ཀྱས་བཤད་སྐབས་སུ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་དབང་རུ་བྱས་ནས་ཞེས་མདོར་བསྟན་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ཉེར་བརྟན་ཡོད་.....
པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཟེར་མོད། མདོར་བསྟན་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ལྷལ་
བདེན་པ་དང་ལྷལ་ཅན་མཁྱེན་པ་གཉིས་བཞག་པ་གོང་སྟར་ཡིན་པས་དེ་ལ་...
ཉེར་བརྟན་ཡོད་པས་ཀྱས་བཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་རྣམ་ཡིན་མི་དགོས་ལ།
དངོས་བསྟན་ཀྱི་དབང་རུ་བྱས་ན་ཡང་འགལ་ཚུལ་མེད་དོ། །དེ་སྤྱི་ལོ་སྟོགས་ས་
མདོར་བསྟན་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡབ་ལྷན་གསུམ་ཀའི་གཞུང་རུ། མཁྱེན་
གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་རུ་
བྱས་ནས། ཞེས་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག །ཅེས་པ་
རྣམས་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀྱས་པར་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་རེ་
ཞིག་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབང་རུ་བྱས་ན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཀྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱང་ཡིན་ལ། འབྲེལ་པར་ཡང་དེའི་གོང་རུ་ད་ནི་
ལྷང་པར་རུ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྟུང་མོ། །མདོར་བསྟན་དངོས་
བསྟན་ཤེས་རྣམ་ཡིན་མ་ཟེན། །ཀྱས་བཤད་དངོས་བསྟན་རྣམ་པའང་ཤེས་རྣམ་
ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱས་བཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པར་ལྷང་མང་པོ་

དངས་ནས་བསྐྱབས་ནས། ཡང་། ལམ་ཚད་ཤེས་ནས་ཡིན་ཆེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི།
 དམིགས་པ་ལ་ཞི་དེར་བཟུས་མ་བྱུང་བྱང་། །ལམ་བདེན་མཁའ་སྒྲུ་མ་བཟུས་
 ཞེས་བཀར་ཅི། །ཞེས་སོགས་དང་། འགྲོག་བདེན་མཛོན་ཏུ་བྱ་བྱིར་ལན་ཡིན་
 (༥༩) མོས། །བཟུན་པ་ཡིན་པས་དོན་རྒྱུ་ལས་འོས་མེད། །དེའི་བྱིར་རང་ལྷག་
 ཤེས་ནས་ཟེར་བའང་འཇིག །ཅེས་བཤད་ཚུལ་སྒྲུ་མ་རྒྱུ་མས་དང་རང་གི་འདོད་
 པའང་མི་འཐད་པར་བསྐྱབས་སོ། །འཇིག་རྒྱ་དེ་ཡང་། བཟུས་དོན་ལས། ཤེས་
 རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཤེས་ནས་ཏུ། །བྱས་ཏེ་མ་བཟུན་བྱིར་ན་མི་འགལ་
 ལོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་པར་སྤང་དོ། །སྤྱི་མ་ལམ་བདེན་རྒྱུ་མ་པ་བཅོ་ལྷར་
 བཤད། །སྒྲུ་མ་གསུམ་ལ་བཞི་བཞིར་བཤད་ཅེན། །དོན་ཐོབ་སྐྱར་ཆེ་འབྲེལ་
 བར་བྱར་བྱང་མོད། །ཅེས་གཞུང་འདིར་མདོ་ནས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་སྤྱོད་
 གྱིས་གསུངས་པས་སྤྱི་མ་འདི་བཤད་ཅེས་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱ་བྱང་མོད། །
 ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་མ་འདི་བཤད་ཅེས་པ་དེ། །ལམ་བདེན་གཅིག་པུ་དང་
 སྐྱར་ནས་སྒྲུ་མ་གསུམ་ལ་བཞི་བཞིར་བཤད་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། །གཞུང་གི་
 དོན་ནི། མེད་པའི་རྒྱུ་མ་པ་ནས་བབྱུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདི་
 ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་བྱའི་རྒྱུ་མ་པ་ཉེར་བདུན་དང་། །རྒྱུ་མ་པ་དེ་དག་བདེན་
 པ་གང་དང་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཆོན་སྤྱི་གཉིས་མཛད་ནས་དོན་ཆོན་
 སྤྱི་མ་འདི་མདོ་ལས་དངོས་སྤྱོད་མ་བཤད་ཀྱང་དོན་གྱིས་གསུངས་པས་ཆོག་.....
 ཀྱང་ཐ་མའི་བཤད་ཅེས་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱར་བྱང་ནའང་། །བཤད་ཅེས་པ་
 འདི་གོང་ཏུ་སྐྱངས་ནས་རྒྱུ་མ་པ་ཉེར་བདུན་མདོ་ལས་བཤད་ཅེས་པའི་བཤད་
 པ་འདི་བདེའོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། །རྒྱུ་མ་པ་དེ་དག་བདེན་པ་གང་དང་འབྲེལ་ཚུལ་
 བྱི་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པས་སྐྱར་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནས་སྐྱུ་
 པས་དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་གང་དང་(༥༠) འབྲེལ་བའི་དོན་ཆོན་སྤྱི་མ་འདི་ཟེར་
 དགོས་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལམ་བདེན་སྒྲུ་མ་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ཟེར་བ་བྱང་མི་...

འགྲིག་གོ། འབྲེལ་པར་བརྟུ་གཉིས་ཅམ་ལས་ཆོག་གཞན་མེད། ཅེས་པ་འདི་ཅི་
 ཟེར་རྒྱ་ཡིན། འབྲེལ་པ་ནི། སྒྲིབ་མེད་པའི་ནམ་པ་སྟེ། བརྟུ་གཉིས་ནི་གོ་རིམ་
 བཞིན་ཏུ་སྒྲུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་
 པའི་མཆོན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ནི་བརྟུ་
 གཉིས་འདྲེན་པ་ཅམ་ཏུ་མ་ཟད་པའི་ཆོག་གཞན་མང་པོ་འདུག་པ་ནི་མངོན་
 སུམ་ཏུ་གྲུབ་པའོ། །

༥ སྒྲིབ་དཔོན་འདི་ཡིན་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་དང་། འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་
 འདི་ལ་ལོ་ཆོན་གྱིས། འབྲེལ་པ་ལ་འདི་ལ་གང་ཟག་འདི་ཡི་ཞེས། བྱུང་པར་
 གྱི་ཆོག་རྣམས་དང་མ་སྒྱུར་བར། ཤེས་སྒྲིབ་སྒྱིའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པས་ན། །
 སྒྱིའི་སྒྲ་ཡང་རང་གི་བྱེ་བྲག་སོགས། རིགས་པས་འབྲངས་པ་ཀུན་ལ་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། ལངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རང་རྒྱལ་གསུམ་ག་ཡིན། ལམ་རྣམས་ཡོད་
 པས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་འདི། ཐེག་དམན་ཁོ་ནར་སྒྱུར་བ་མི་འབྲད་གསུངས། །
 ཞེས་ཟེར། འདིའི་ཆོག་ཟིན་ནི། སྒྲིབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་གཞི་ཤེས་
 ཉན་རང་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་ལ། ལོ་ཆོན་གྱིས། གཞི་ཤེས་རྟེན་གྱི་
 གང་ཟག་ཐེག་དམན་ཁོ་ནར་སྒྱུར་བ་མི་འབྲད་དེ། འབྲེལ་པས་རྟེན་གྱི་གང་
 ཟག་འདིའི་འོ་ཞེས་བྱུང་པར་གྱི་ཆོག་མ་སྒྱུར་བར་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྱིའི་གཉེན་པོར་
 གསུངས་ཤིང་། སྒྱིའི་སྒྲ་ཡང་རིགས་པས་འབྲད་པ་ཀུན་ལ་འཇུག་པས་སངས་
 རྒྱས་བྱང་སེམས་རང་རྒྱལ་གསུམ་(༥ན) གའི་ལམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པར་འགྱུར་པས་གཞུང་གི་དོན་ཏུ་གཏན་ནས་མ་འབྲེལ་ཏེ། བརྟུ་པར་བྱའོ། །
 གཞི་ཤེས་ཅམ་དང་སྒྱུར་བ་མི་འབྲད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་
 ལམ་བདེན་ཉན་རང་དང་འབྲེལ་བའི་གཞི་ཤེས་སུ་འཆད་པ་ལ། ལོ་ཆོན་གྱིས་
 སྒྱུན་བརྟུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས། འདིའི་ལམ་བདེན་ཉན་རང་དང་
 འབྲེལ་བའི་གཞི་ཤེས་སུ་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དེར་

འདུས་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་སྒྱུ་ལྡན་གཞེན་པོར་གསུངས་ཟེར་བ་ཆེས་མ་འབྲེལ་
 ཏེ། གཞི་ཤེས་དང་དམིགས་པ་ལམ་བདེན་གང་ལ་བསམས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་
 སྒྱུ་ལྡན་གཞེན་པོར་གསུང་མཁན་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་གི་དོན་ནི།
 སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་རང་རྒྱལ་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཞེན་པོ་ཉིད་ཅེས་
 གསུངས་པ་དེ་ལ། ལོ་ཆེན་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་རགས་པའི་གཞེན་པོ་སྒྱུ་ཅམ་པ་དེ།
 རང་རྒྱལ་ཁོ་ན་དང་སྐྱར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་
 གསུམ་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རགས་པའི་གཞེན་པོ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་ལྡོམ་གང་ཟག་འདྲིའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞེན་པོ་ཞེས་བྱང་
 པར་མ་མཛད་པར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞེན་པོ་ཞེས་སྒྱུ་ཅམ་པ་དེ་བསྟན་ལ། སྒྱུ་ལྡན་
 སྒྲིབ་པ་རིགས་པས་འཐད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་པར་ནི།
 གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། དེས་ན་སྒྲིབ་དཔོན་འདི་ནོར་བ་ཡིན་པས་འཕགས་
 པའི་དགོངས་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་
 (༤༥) སངས་རྒྱས་གསུམ་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེའི་གཞེན་པོ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་
 མེད་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པས་གང་ཟག་འདྲིའི་འོ་ཞེས་
 པའི་བྱང་པར་གྱི་ཆོག་མེད་ལ་སྒྱུ་ལྡན་རིགས་པས་འཐད་པའི་དོན་ལ་
 འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདྲིའོ། །གཞུང་འདིའི་
 གོང་འོག་ཀྱང་རྩ་མཐུན་པ་གསུམ་རྩ་བའི་གཞི་ཤེས་དེ་རྟེན་ཐེག་དམན་ཁོ་
 རར་ངེས་པ་དང་ཉན་རང་གི་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་མཛད་པ་ནི། ཅུ་འབྲེལ་
 གཉིས་ཀར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཐེག་དམན་རྩ་ངེས་པར་གསུངས་པ་དང་།
 འབྲེལ་པར། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱས་
 པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཞེན་པོ་ཉིད་རྩ་སྒྲིབ་པའི་ལམ་
 ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་

ནམས་ལ་བརྟེན་པར་མངོན་ལ། དེའི་ཕྱིར། རྟོག་ལ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འགོག་
 པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་
 གཞི་ཤེས་སུ་འདུ་བས་མ་བྱལ་གྱིང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལམ་བཤེན་ཡིན་
 བ་གཞི་ཤེས་སུ་འདུ་བས་བྱལ་གྱི། འགྲེལ་པར་ལམ་གསུམ་གྱི་ནམ་བཞག་
 བཤད་པ་འདི་མཐུན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཞི་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་སྐབས་ཡིན་
 པ་གང་ཞིག །ཉན་རང་གི་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་ཆེན་གྱི་ལམ་བཤེན་ལ་དམིགས་པར་
 མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞིས་རང་རྒྱུད་
 ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལུས་སྟགས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་སྤྲོད་ཆེན་ལས་དམིགས་པ་
 དམན་པར་དབྱུས་མཐའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
 སྤྱོད་དཔོན་སང་(༧༩) བཟང་གིས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལམ་བཤེན་བཤད་
 པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྤྱོད་རགས་པའི་གཉེན་པོ་རང་རྒྱལ་ཁོ་ན་དང་སྐྱུར་ནས་
 གསུངས་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ངེས་པར་ཡིན་ཏེ། གཞན་སངས་
 རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་སྐྱུར་ན་ནི་སྤྲོད་ཆེན་གྱི་ལམ་བཤེན་ཉན་རང་གིས་.....
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པས་གཉེན་
 པོ་དེ་མཐོང་སྒྲུབ་ཉིད་ལ་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྐྱུར་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལམ་བཤེན་དེ་གཞི་ཤེས་སུ་
 འདུ་དགོས་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱང་རྟེན་སྤྲོད་དམན་ཁོ་ནར་ངེས་པས་སངས་རྒྱས་
 བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྒྱལ་ཡོད་པར་སྐྱབ་མི་འཐད་དོ། །ཞིས་པ་
 ཡིན་པ་ཡང་། འདི་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དེར་
 འདུ་བས་མ་བྱལ་གྱིང་ལམ་བཤེན་གྱི་སྐབས་སུ་འདུ་དགོས་ཏེ། འདི་མཐུན་
 གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཞི་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། ཉན་རང་
 གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་ཉི་ཆེ་ལ་དམིགས་པས་སྤྲོད་ཆེན་ལས་
 དམིགས་པ་དམན་པར་དབྱུས་མཐའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་

འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་སྐྱབ་དཔོན་གྱི་འདི་ངེས་པར་ཡིན་ཏེ། གཞན་
 ཏུ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཉན་རང་གིས་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པར་.....
 འགྱུར་རོ། །འཕགས་པས་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་ལམ་ཉིད་གསུངས་པས་ཀྱང་སངས་
 རྒྱས་ལ་ཇི་ལྟར་སྐྱུར། བཀྱེན་པ་གསུམ་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པས་སངས་རྒྱས་བྱང་
 སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 འདིའོ། །སྒྲིམ་ཆེན་འདིར། གཞུང་(པ) འདིའི་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ།
 སྐབས་འདིའི་གཞི་ཤེས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ་ན་ཡིན་ཟེར་བ་
 དང་། འདིའི་གཞི་ཤེས་ལ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་འཛོག་ཆེ་དེ་དག་གི་དྲན་པ་
 ཉེར་བཞག་ཐེག་ཆེན་ལས་དམིགས་པ་དམན་པར་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པར་...
 གསུངས་པས་དེ་དག་བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་ཏུ་ཇི་ལྟར་བཞག །བསྐྱེད་བྱ་སོ་ན་འི་
 ལམ་དགོས་ན་རྟེན་ལ་ཐེག་དམན་བཞག་པ་མི་འཐད་ཟེར་ན་རྣམ་བཞག་.....
 རྟེན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ཟེར་བ་དང་། དངོས་བསྟན་གཞི་ཤེས་བྱང་འཕགས་གྱི་
 གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ཐེག་དམན་ལ་ཡོད་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་མངོན་...
 སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་ཡོད་པར་ཐལ་བ་གང་གིས་བསྐྱོག །གཞི་ཤེས་
 གྱི་རྟེན་ནི་བྱང་འཕགས་སོ་ན་ཡིན་པས་འཕགས་པས་མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་ལས་
 གཞན་མ་གསུངས་ཟེར་བ་སོགས། སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་གྱི་དམིགས་པ་ལམ་
 བདེན་ཤེས་སྐྱབ་རགས་པའི་གཉེན་པོ་དེ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དེ་ཉིད་ཟུར་...
 ཅམ་ཡང་མ་སྒྲིམ་པར་གཞི་ཤེས་ཅམ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པར་བསམ་ནས་.....
 གཞི་ཤེས་ཉན་རང་སོ་ན་ར་མ་བཞག་བྱང་སེམས་ལའང་ཡོད་ཅེས་རྣམ་བཤད་
 དང་གསེར་ཕྱང་གཉིས་གྱི་བཤད་ཚུལ་བསྐྱེད་ནས་སྒྱིར་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་བྱས་.....
 འདུག་པ་འདི་ནི་གཞུང་དོན་ཏུ་སང་རམ་གཞུང་དོན་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཏུ་.....
 སང་སྒྲོ་དང་ལུན་པ་རྣམས་གྱིས་སྒྲུགས་ལྟར་དོར་ནས་གཟུ་པོར་གནས་པའི་...
 སྒྲོས་དཔྱད་པར་བྱ། དེ་ཡང་རྟོག་ལ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་

མངོན་རྟོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
 རང་རྒྱལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་འབྲེལ་(༡༩) མེད་ཅེས་དང་།
 ཤེས་སྒྲིབ་རགས་པའི་གཉེན་པོ་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ་རང་རྒྱལ་ཁོ་ན་དང་སྦྱར་བ་མི་
 འཐད་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་ལ། ལན་རུ།
 གཞུང་ལས། མཐུན་གསུམ་རུ་བྱེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པ་
 གཞིར་གཞག་ནས། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རང་རྒྱལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་བཤད་
 པ་འདི་གཞི་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ལམ་གྱིས་
 དམིགས་པ་ཉི་ཆེ་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་
 ཉན་རང་གིས་མངོན་སུམ་རུ་མ་རྟོགས་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་
 འཕགས་པས་མཐོང་སྒྲོམ་ཉིད་ལ་གསུངས་པས་སངས་རྒྱལ་ལ་སྦྱར་མི་རིགས་
 པ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཉན་རང་རུ་ངེས་པས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་
 ལམ་བདེན་གཞི་ཤེས་སུ་འདུ་དགོས་ཞེས་པའི་ལན་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ནི།
 གཞི་ཤེས་འཕགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བཞག་པས་སྐབས་འདིར་བྱང་.....
 སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲོམ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཉན་
 རང་གི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་བསྒྲོམ་དགོས་པས་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་མངོན་
 རྟོགས་བསྐྱེད་པ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་རུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རགས་པའི་.....
 གཉེན་པོ་བསྟན་པ་འཐད་ཅེས་པའི་ལན་མཛད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་སྐྱངས་....
 ལྟར་འཆར་བས། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཕན་ཚུན་
 བསྐྱེད་ནས། མཁས་པའི་གཤམ་མགོ་དབང་བའི་སྟན་གྲགས་ལྡན། ཞེས་སོགས་
 བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཆོག་མང་རུ་སྒྲས་ནས་བྱང་ཆོས་མཐོན་པོ་
 བྱས་(༢༠) ཀྱང་གང་གི་འདང་དགོངས་པར་མི་འགོ་སྟམ་མོ། །གཉེན་པོ་ལྟ་བུ་རེ་
 རེ་ཙམ་བསྒྲོམ་ཞིང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཉེན་པོར་འབྱུང་བས་སྦྱར་ཞེས་སྟུགས། ཞེས་
 པ་ལ། གཞུང་བ་མི་ལམ་ལྟར་རྟོགས་པ་སོགས་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་

གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཅམ་གྱིས་སྒྱུར་ཞེས་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར། སྒྱིར་
 ཤེས་བྱའི་སྒྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ནི།
 གཉེན་པོ་ལྷ་པོ་རེ་རེ་བསྐྱམས་པས་ཀྱང་ཤེས་སྒྱིབ་རགས་པ་ལ་རིས་སུ་མ་ཆད་
 པར་སྒྱུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་རུས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དུ། སྒྱིར་
 ཏེ་གཟུང་བ་མི་ལམ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བསྐྱམས་པས་ཀྱང་དེ་ལ་
 བདེན་འཛིན་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་རུས་པའོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་
 ཀྱང་། སྒྱིར་ཞེས་པ་ནི། རེ་རེ་ནས་ཀྱང་གཟུང་རྟོག་སྒྱུའི་གཉེན་པོར་གོ་བར་
 བྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྒྱིར་ཞེས་པ་དང་། འོག་དུ་སོ་སོར་
 དེས་པའི་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། གཉེན་པོ་རེ་རེས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་
 སྤང་བ་དང་། རེ་རེས་སྤང་བྱ་རེ་རེ་སྤང་བའི་དོན་ཡིན་པས། ཤེས་སྒྱིབ་ཀྱི་
 གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཅམ་གྱིས་སྒྱུར་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ན་འོག་གི་གཉེན་པོ་……
 དུག་ལ་ཡང་། སྒྱིར་ཞེས་སྒྲིམ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

༥ ཟུན་གྱི་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་མི་འབད་དེ། ཟུང་ཁྲའི་གོ་རིམ་མི་མཐུན་
 ཟེར་བ་ལ། བརྟགས་མཚུངས་ལྟ་ཆོད་འཕྲེན་ནས་ལན་མ་བཟུང་། གཉིས་རྣམས་
 གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་ལན་བཟུང་ཆོད། ། (༡༦) སྐབས་འདིའི་ཆོད་ཆུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 མིན་དཔྱད། ཅེས་པ་ལ། འདིར་ལན་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དུ། གཞན་ནས་
 བཤད་པ་ནི། དེ་དག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་ལ། འདིར་བཤད་པ་ནི། ཟུ་ལས་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཟུ་འབྲས་
 དོན་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་
 འདིས་ལན་བཟུང་བ་མིན་ན། རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བའི་ལུང་
 དེས་ཀྱང་ལན་བཟུང་བ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། ། གཞུང་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞན་
 གྱི་གོ་རིམ་ཡང་འདི་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་ཆགས་པར་ཐལ་བས་
 བཞལ་བརྟགས་མཚུངས་སོ། ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་ཟུན་དུ་

དང་པོར་ཀུན་འབྱུང་དེ་རྗེས་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་འགོག་པ་ན་མས་རིམ་བཞིན་དུ་
 བཤད་པའི་གོ་རིམ་འདི་མི་འཐད་དེ། གཞན་ནས་སྤྱད་ཀུན་འགོག་ལམ་གྱི་
 རིམ་པས་བཤད་པའི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། དེ་ལྟར་ན་
 གཞན་གྱི་གོ་རིམ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཟུན་འདི་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་བཀལ་ཞིང་བརྟག་ན་མཚུངས་ཞེས་པ་འདི་ཅམ་ཡིན་དགོས་ཀྱི། བརྟགས་
 མཚུངས་ལྟག་ཆོད་འཕངས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། བཀལ་ཞིང་བརྟགས་པ་ཡིན་
 ཆོད་ལྟག་ཆོད་དུ་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཆོད་མའི་སྐོར་ནས་བྱིར་སྐོར་
 གྱིས་ལན་ལྷག་པར་བཏབ་པ་ཞིག་ལྟག་ཆོད་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་ཅིང་། (༡༥) དེ་
 ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་གསུངས་པ་བརྟགས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ཅེས་པ་
 བློ། རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། སྐོར་གྱིས་དམ་
 བཅའ་ཡང་དག་བརྗོད་པར། དེ་ལ་བརྟགས་ནས་སྤྱད་ཀྱི་སྐོར་བརྗོད་པའི་
 ཆ་ནས་བཞག་པའི་ལུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་དེ། བརྟགས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་
 ཆོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་བརྟགས་མཚུངས་ལྟག་
 ཆོད་འཕེན་ནས་ལན་མ་བཏབ་ཟེར་བ་འདི་ནི། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་མོ་ལ་སྐུར་
 ལྷན་བྱས་པར་འགོ་སྟེ། ལུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་འཕེན་ཟེར་བ་དང་། ལན་ལྷག་
 པར་བཏབ་ནས་ལན་མ་བཏབ་ཅེས་འབྲེལ་མེད་ཅལ་ཅལ་སྤྱས་པར་འགྱུར་.....
 བའི་བྱིར། འཇུག་རྒྱུ་དུའང་། ལྟག་ཆོད་ཀྱི་དོན་ལུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་དུ་
 གསུངས་པས་ཁ་ཆོད་བྱུངས་ཤིག་འོ་ལྟེ། གཞུང་དུ་ལན་མ་བཏབ། སྤྱས་
 གཉིས་གྱིས་ལན་བཏབ་ཀྱང་ཡིན་མིན་དབྱེད་ཟེར་ནས། ཉིད་རང་གིས་ལན་
 བཏབ་པ་ནི་འདི་ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་འབྱུགས་སྟེན་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་ཆེད། །
 འབྲས་བུ་གཉིས་པོ་སྟེན་ལ་བཞུན་པ་ཡིན། འབྱུགས་འབྲུང་གཉིས་ལ་མཁས་ཆེད་
 རྒྱ་སྟེན་བཞུན། རྒྱུད་སྟེན་གསར་དུ་རྟེན་པའི་རིམ་ལ་བཞུན། རྟོན་གཉིས་སྟེ་
 རྟེན་རིམ་ལ་ཡང་མི་འབྱ། རྟོན་གཉིས་སྟེ་རྟེན་རིམ་ལ་བཞུས་དོན་ལས། རྟེན་

བདེན་ཉེས་དམིགས་བསམ་ལ་མ་འབད་ན། །ཞེས་མགས་གསུངས་པའི་དོན་
 ལྟར་ཤེས་པར་(༡༠ན) བྱོན། །ཟེར། འདི་ལ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་དུ་མ་ཐོན་
 པའི་གསར་བཤད་ཅིང་མི་འདུག་པས་དེ་ཙམ་དུ་སྒྲོམ་ཅི་དགོས། མན་ལས་
 གསུངས་ཕྱིར་ཐུ་བདུན་བཤད་བྱ་ཡིན། །འབྲེལ་པས་བཟུན་ཕྱིར་ཕྱི་བདུན་
 འཆད་བྱེད་ཡིན། །བདུན་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ལྟར་བས། །ཐེག་ཆེན་
 ལས་བདེན་རྩ་མཆོད་ལ་བཟུན། །དེ་གཉིས་རྩ་མཆོད་འདྲི་བའི་ལན་དུ་སྒྱུར། །
 བདུན་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་པ་གཉིས་ལྟར་བས། །དེ་མི་རྒྱ་མཆོད་ལྟར་ལ་
 བཟུན་པ་ཡིན། །དེ་གཉིས་རྒྱ་མཆོད་འདྲི་བའི་ལན་དུ་སྒྱུར། །ཞེས་པ་ལ། རྣམ་
 བཤད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་བཞོད་པའི་སྐབས་འདིར་བཤད་བྱ་བདུན་དང་འཆད་
 བྱེད་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ལན་དུ་སྒྱུར་བ་མི་དགས་སྒྲུལ་སྟེ། འཆད་བྱེད་
 བདུན་པོ་ལན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་
 སྐབས་འབྱེད་པ་དང་ཞེས་པ་དེ་ལན་ཡིན་ན་རི་ལྟར་ཞེས་པའི་ཆོག་འབྲེལ་.....
 མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཆད་བྱེད་བདུན་པོ་འདྲི་བ་བདུན་དུ་བྱས་
 རྣམ་དེའི་ལན་དུ་བཤད་བྱ་བདུན་སྒྱུར་བ་ནི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། མདོ་ལས་བཤད་པའི་ལས་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་སྒྲོབ་དཔོན་
 གྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་པའི་འཆད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐུ་མ་ཐུ་མ་
 རྣམས་གྱིས་རྩ་མཆོད་འདྲི་བ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་གྱིས་རྒྱ་མཆོད་འདྲི་བ་ལ་
 བཤད་ཅིང་། དེས་འབྲེན་གྱི་རྣམ་པའི་རྩ་མཆོད་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྟུན།
 ལས་(༡༠ན) གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། མདོ་མེད་པ། ཞེས་དང་། དེ་རི་ལྟར་ལས་
 གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མཐུན་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིའོ། །འཐད་པ་ཙམ་མེད་རྒྱ་མཆོད་མི་འདྲ་བའི། །འཐད་པ་མ་
 གསུངས་གཏུལ་བྱ་ཉེ་བའི་དབང་། །དེས་འབྲེན་རྣམ་པར་འཐད་པ་མེད་མིན་
 ཏེ། །ལས་རིག་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་བྱེད་གང་གསུང་བ། །དེས་འབྲེན་དེ་མི་རྒྱལ་བྱེད་
 ཡིན་པས་ན། །ཉེ་བའི་གཏུལ་བྱ་དེས་འབྲེན་རྒྱ་མཆོད་ཉིད། །ཐུ་མ་གསུམ་གྱི་

ཕྱགས་ཀྱིས་གྲོ་ཆར་བས། ལྷ་མཆོན་ལྷགས་སྤྲུལ་བཤད་རྟགས་ལྷན་བཤད། །
 ཅེས་པ་ལ། རྟགས་དཀར་ལྷན་བར་བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་
 གྱི་ནམ་པ་དག་ནི། ཆོས་ཅན། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ནམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་
 བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལམ་རིག་པ་སྦྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
 ཕྱི་མ་འདིའི་སྦྱབ་བྱེད་ཏུ་ཐུར་པ་ལ་དགོངས་ནས། འདི་ལ་སྦྱབ་བྱེད་ལྷགས་པ་
 མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལམ་རིག་པ་སྦྱབ་པ་གསུམ་པོ་སྦྱབ་བྱེད་ཏུ་
 བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྲུལ་མའི་ལྷ་མཆོན་གསུམ་སྦྱབ་བྱེད་ཏུ་དངོས་སྤྲུལ་བཀོད་དོ། །
 དེ་ཡང་མདོ་ལས། ལམ་ཤེས་གྱི་ནམ་པ་སོ་དྲུག་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པ་
 གཉིས་གཉིས་གྱིས་གསུངས་པས་དེས་འབྱེན་གྱི་ནམ་པ་ལ་འཐད་པ་ཡོད་མེད་
 གྱི་དྲོགས་པ་མེད་ལ། འཐད་པ་མ་གསུངས་ཞེས་པ་ཇི་ལྟར་དེས་འབྱེན་ཡིན་
 པའི་(༡༡)ན་འཐད་པ་མ་གསུངས་པར་གོ་དགོས་གྱི། ལྷ་མཆོན་མི་འདྲ་བའི་
 འཐད་པ་མ་གསུངས་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་མིན་ཏེ། ལྷ་མཆོན་མི་འདྲ་བའི་འཐད་
 པ་ཞེས་པ། བརྒྱད་ལྷན་པར། ཆགས་པ་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་ཏུ་ཆགས་པ་མ་
 མཆིས་པའི་པར་ཕྱིན་ཏོ། །ཞེས་པ་དེ་འདྲ་ལ་བསམ་ཀྱང་དེས་སྦྱིར་དེས་འབྱེན་
 ལ་འཐད་པ་བཟུང་པ་ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟར་དེས་འབྱེན་ཡིན་པའི་འཐད་པ་མ་
 གསུངས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། གསུངས་ཕྱིར་སྤྲུལ་
 ལྷན་ལ་འགལ་བ་མེད། ཅེས་པ་ལ་ཡང་། དེས་འབྱེན་ལ་འཐད་པ་གསུངས་
 ཀྱང་ཇི་ལྟར་དེས་འབྱེན་ཡིན་པའི་འཐད་པ་མ་གསུངས་པ་མི་འགལ་བའི་.....
 ལྷན་ནས་སྤྲུལ་ཕྱིར་ལྷན་འགལ་མེད་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་བཏོན་དགོས་སམ་སྟམ་མོ། །དེ་
 ཡི་སྐབས་ཀྱི་ཉི་མུང་དེ་རྣམས་ནི། །འགོག་པའི་མཆོན་ཉིད་བདུན་ཏུ་བྱས་པ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་ན་བདུན་ཏུ་བྱས་ཚུལ་གང་། །ལྷགས་པར་དབྱེད་
 དགོས་གཤམ་འཕྲེང་རྣམ་བཤད་ལྷགས། །དེ་ཡི་མདོ་ལྷགས་གང་ནའང་མི་
 གསལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལ། ཉི་མུང་ལས་ནི། དེ་རྣམས་ནི་འགོག་པའི་མཆོན་ཉིད་

མདུན་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་པ་...
 བཞི་དང་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་བཤད་ལ། ལྷ་
 འདིའི་མདུན་རྒྱ་བྱས་པ་ཞེས་པ་གངས་ཀྱི་བདུན་ལ་འབྲུལ་གཞི་མེད་དོ། །ལྷ་
 མ་རྣམས་མཐར་(༡༡༥) དགག་པ་ལྷ་མ་བའི་དོན། །འཇོག་བདེན་རྩ་བ་སྟེ་བྱར་
 གྱི་བྲལ་བཟུང་། །ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྷ་མ་བའི་འཇོག་
 བདེན་རྩ་བ་བཞིན་དག་པར་བཤད། །དེ་རྩམ་ཤེར་སྟོན་ལས་འཆད་རྩ་བ་ལྷགས་
 ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་རྒྱ། ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོ་བྱར་གྱི་བྲལ་དང་ཕྱི་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་བསྟན་པར་ཤེར་སྟོན་རྒྱ་འཆད་དོ། །ཞེས་པ་
 འདིས་ཤེར་སྟོན་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཁ་
 མེད་ལ། ཤེར་སྟོན་རྒྱ་མི་འཇོག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་མི་རང་བཞིན་དང་
 སྟོ་བྱར་བའི་དྲི་མ་ལས་སྟོ་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ནང་དང་སྟེ་དང་གཉིས་...
 ཀའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བས་ན་ནང་དང་སྟེ་དང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་...
 རྣམས་པ་གསུམ་དང་ཞེས་བཤད་ལ། གཞུང་འདིར་སྐབས་དང་པོར་འཇོག་
 བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་པས་འཇོག་བདེན་...
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པ་རང་ལྷགས་ཡིན་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་དང་རི་...
 ལྷ་མ་འབྱོར་རམ་སྟེ་མོ། །རྣམས་བཤད་འཇོག་བདེན་རྣམས་བཞི་གཞིར་བབྱང་
 རས། །སྟོང་ཉིད་རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་འབྱེད་པ་དང་། །སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོ་བྱར་
 གྱི་བྲལ་གྱི། །འཇོག་པའི་རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་འབྱེད་པ་གཉིས། །གང་རྩམ་བྲས་
 ཀྱང་རྩན་འབྲེལ་ཞེས་བཤད་དོན། །གསེར་ཕྱེད་རྣམས་བཤད་གཉིས་(༡༢༩) ཀྱིས་
 རིམ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་པར། འཇོག་པའི་རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་འབྱེད་པ་གཉིས། །
 ཟེར་བ་འདི། འཇོག་པའི་རྣམས་པ་སོགས་སུ་འབྱེད་པ་གཉིས། །ཟེར་དགོས་ཏེ།
 སོགས་སྐས་ཞི་བ་གྱ་ལོ་མ་ངེས་འབྱུང་གསུམ་བསྟུ་དགོས་པའི་སྟེར་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་འཇོག་པའི་རྣམ་

པ་སོགས་སྒྲུབ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཆོག་
 ཀྱང་ཐ་མ་ཡང་། རྣམ་པ་ཤད་གསེར་སྒྲིང་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཟེར་
 དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་ལ་མཚོན་ན། རྣམ་པ་ཤད་ལས། འགོག་པའི་
 རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱང་དང་སྒྲིང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
 འགོག་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཞེས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་གཞིར་བཟུང་
 བས། དང་པོ་གསུམ་དུ་སྒྲེལ། འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་འདྲ་བས་སོ། །གཞུང་འདིར་
 བློ། བྱང་དང་སྒྲིང་གཉིས་ཀའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་འགོག་
 བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་འགོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སྟོང་ཉིད་དང་
 པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 བཟུང་གྱིས་ནི་ཞི་བའི་རྣམ་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ནི་གྲུ་ལོ་མ་
 པའི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་རི་ལྟར་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ནི་གང་
 ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བསྟན། ཞེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་འགོག་པའི་རྣམ་
 པ་སོགས་བསྟན་པར་སྒྲུབ་པ་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར།

༥ གཞི་ཡི་ཉེར་བདུན་ལམ་ཤེས་སྒྲུབ་ཙུག་ །ཤོང་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་
 འདིར་ཆེས་ཟེར། །(༡༢༥) ཆེས་མི་འཐད་དེ། ལུ་མ་ཙུ་བདུན་དང་ལུ་མ་ཙུ་བཞི། །
 ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ཤོང་དུ་དྲངས་ཏེ་བཙུ་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས།
 གཞན་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
 དང་ལམ་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པ་ལུ་མ་ཙུ་ཙུ་བདུན་དང་། རྣམ་པ་ལུ་མ་
 ཙུ་ཙུ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱའི་རྣམ་པར་བཞག་གི་དངོས་སྒྲུབ་
 ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་ཤོང་དུ་དྲངས་ཏེ་བཙུ་ཞོ་
 ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ཙམ་ལའང་རྣམ་པར་མ་བཟླགས་
 པར་འདི་ལྟར་བཀྲགས་བཞིན་དུ། ཤོང་དུ། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ལེགས་ལམ་མ་སྒྲིང་

ན། །ཡལ་ཕྱུག་གསུམ་དང་འཕགས་མེད་གཞུང་རྣམས་འབྱུགས། །ཟེར་བ་སུ་ལ་
ཟེར་སོམས། །དོན་རྣམས་ཤེས་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་དབང་བྱས་སམ། །རྗེས་མཐུན་
མཚན་ཉིད་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས་ནི། དོན་
རྣམས་དང་ཤེས་རྣམས་མཐུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་པ་ལ་དགོངས་པར་...
བྱ་དགོས་ལ། ཞེས་མཐུན་གཅིག་ཏུ་དགོངས་པར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱི་
དགོངས་སམ་སྟུམ་ཞེས་པ་མི་སྤང་ངོ་། །

༥ བྱེ་སྒྲ་འགོག་བྱེད་སྒྲ་དཔྱད་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྟུར། །ཞེས་པ་ལ། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་འགོག་པའི་ཆེད་ཏུ་
སྒྲ་བ་དཔྱད་གྱིས་མཐོང་ལམ་ན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྟུར་མི་དགོས་ཏེ། བྱེ་
བྲག་སྒྲ་བས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་...
པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་བྱེ་ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། མཐོང་ལམ་
ནི་སྒྲ་བ་(༡༩ན) ལམ་ལས་ཆེས་ལྷ་ར་བར་འགོ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་...
ལག་གོ་ཞེས་འཆད་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གཞུང་འདིར། དེ་
སྒྲ་བ་དཔྱད་གྱིས་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ཏུ་བཀག་ནས་མཐོང་ལམ་ན་ལམ་གྱི་ཡན་...
ལག་ཡོད་པར་མདོ་དྲངས་ནས་བསྟུབས་པས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་ལའང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་
ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་རྣམས་པར་འབྲུགས་...
པར་མི་བྱའོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཞེས་སྒྲ་བ་དཔྱད་གྱི་འདོད་ཚུལ་བཀོད་པ་ཡིན་
ཡང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་
ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྒྲམ་པ་ཡོངས་སུ་
རྗེས་པར་འགྱུར་བ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཏུ་བསྒྲམ་པ་...
ཡོངས་སུ་རྗེས་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་འདོད་པར་བྱ་དགོས་པས་གོ་རིམ་གྱི་བ་པ་

ཡིན་ནོ། ཁྱིམ་གསུངས་ལ། འདིས་བྱེ་སྤྱི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྟོན་དང་
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་རྟེན་སུ་བཀོད་པའི་གོ་རིམ་བཀག་ནས། སྟོན་ལམ་ལ་
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་ཆོག་དྲངས་ནས་
མཐོང་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པར་བསྟུབས་.....
ནས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སྟོན་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་རྟེན་སུ་འོང་བའི་
མདོའི་གོ་རིམ་འཐད་པར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟོན་ལམ་ན་འཕགས་ལམ་
ཡན་ལག་ཡོད་ན་མདོའི་གོ་རིམ་ལྟར་འོང་བ་ཡིན་གྱི། མཐོང་(༡༩བ) ལམ་
ཅམ་ལ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཡོད་པར་བསྟུབས་པས་མདོའི་གོ་རིམ་ལྟར་.....
འོང་བའི་ངེས་པ་མི་སྤང་ངོ་། གཞུང་འདིར། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པར་
མདོ་དྲངས་ནས་བསྟུབས་ཁེས་པའི་མདོ་ནི་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པའི་གོང་གི་
མདོ་དེ་ཡིན་པར་སྤང་ལ། མདོ་ངེས་སྟོན་ལམ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པར་
གསུངས་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་བཤད་པས། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་དང་
མཆིམས་མཛོད་གྱི་མཐོང་ལམ་ན་ཁེས་པ་དེ་སྟོན་ལམ་ན་ཁེས་པའམ་མཐོང་.....
སྟོན་ན་ཁེས་པ་ཡིན་ན་རང་འགྲེལ་དང་མཐུན་ཆོབས་ཆེ་བར་སྤང་བས་རི་.....
ལྟར་ཡིན་ཁེས་སྟོངས་སྟོའི་ཤར་ཆོད་ཅིག་དཔྱད་པའི་སྟོ་ཅམ་དུ་སྟོས་པ་ལང་...
སོ། ཡན་ལག་དོན་ལ་ཤེ་ཆན་དང་པོ་གསུམ། དོན་ཆན་རྣམ་པ་བཞི་བཞིས་
བཤད་པ་ཡིན། ཁྱིམ་པ་ལ། གསུམ་ཅམ་སྟོས་པ་ཅི། ཤེ་ཆན་དང་པོ་ལྷ་ག་
དོན་ཆན་བཞི་བཞིས་བཤད་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཅིང་བྱེ་མ་གཉིས་ལའང་དེ་...
བཞིན་སྟེང་དུ་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཁེས་པ་བསྟན་ནས་འཆད་པ་གསལ་...
ལོ། ཡང་དག་སྟོང་བ་རྩ་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་ཤོགས། སྟོན་པའི་ཡན་ལག་ཀྱན་
བུས་ཉེས་པ་དབྱེ། གཉེན་ཤར་འབྱན་བཅོན་ཚུལ་ཤོགས་དབྱེ་ཡི་དོན། །
ཤོག་མར་འབྱུང་རྩའི་ཡན་ལག་འབྱན་པ་བསྟེད། མ་སྟེས་སྟེད་བྱེད་ཡན་ལག་
བཅོན་འབྱས་ཚུལ། སྟེས་ཟིན་གོང་འཕེལ་ཡན་ལག་ཚུལ་བ་བྱེད། སྟེས་ཟིན་

མི་ཉམས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ལག་གཉིས། །རང་ལ་བརྟེན་པ་ཁོངས་ནས་གཞིང་ས་
 བཞེད་དེ། །སྒྲིམ་བྱེད་དགོས་གཞན་ལ་བཞེན་པ་ནི། །ཕྱི་རྒྱུན་གནད་འཆེས་མི་
 སྒྲིམ་ཐན་པའོ། །ཁྱེད་པར་འཁྱོ་རྒྱུ་ཡིན་ལག་ཡོན་ཡན་པ། །སྒྲིམ་ནས་ཆོག་
 འཛིན་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། །དྲན་པ་ཤེས་བཞིན་བག་(༡༩) ཡོད་གསུམ་རྩེ་
 བཞི། །ཉེས་པ་དགྲ་ཡི་གཉེན་ཁོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །སྒྲིམ་ལས་གསུངས་ཀྱང་
 རྒྱུ་ཟུང་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལ། བསྐྱེད་དོན་ལས། སྒྲིམ་སྒྲིམ་གཞན་
 ཡང་ཆོག་མར་འཇུག་པའི་རྒྱ། །འདུན་དང་མ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བྱེད་བཙོན་དང་
 ཚུལ། །ཞེས་བཙོན་པ་དང་ཚུལ་བ་གཉིས་ཀ་མ་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
 གསུངས་པ་ནི། དར་རྒྱ་ལས། དག་པ་མ་སྒྲིམ་པ་བསྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་པའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་པ་ལེ་མོ་དང་བྱིང་ཁྱོད་སྒྲིམ་པའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཚུལ་བ་དང་།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སྤལ་ནས་སྒྲིམ་ཐིན་གོང་
 འཕེལ་ཡན་ལག་ཚུལ་བ་བྱེད། ཅེས་པ་མི་རིགས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་རྒྱུ་དུས་
 སྒྲིམ་པའི་ཆོག་འཛིན་ཞེས་པ་ལ། ཡོན་སྤལ་བུ་སྒྲིམ་ནས་ཆོག་འཛིན་ཞེས་ཆོག་
 ཅམ་ཡང་མི་མཛོས་པ་འདི་རྣམས་གྲུང་ཐང་རྒྱུ་ལེགས་བཤད་ལས་གསལ་.....
 བའི་བྱེད་ཆོས་ཅན་ཏུ་མི་སེམས་སོ། །ཀྱན་བརྟེན་ལས་ཉེས་པ་དགྲ་དང་གཉེན་
 སོ་དགྲ་སྒྲིམ་ནས་གསུངས་པའི་ཆོག་སྤལ་བུ་ན་འདི་ལྟར། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ལེ་
 མོ་བྱིང་ཁྱོད་ཁྱམ། །གཞོད་པས་སྒྲིམ་བུ་རྒྱུ་ཆོག་པར་འཛིན། །གདམས་
 དག་བརྟེན་དང་རྒྱུང་བས་ཡིད་ལ་གཅགས། །བཙོན་པ་འདོར་བའི་ཉེ་ཉོན་
 དགྲའི་གཉེན་སོར། །འདུན་དང་བཙོན་འགྲུས་ཚུལ་དང་སྒྲིམ་པ་དང་། །མ་ཐན་
 པ་དང་སྒྲིམ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། །དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་དགྲ་རིམ་
 བཞིན། །ཞེས་པའོ། །སྒྲིམ་མཐའ་མཛད་ཆེན་གཉིས་གཉིས་བཞི་ལོ་ཡིས། །འདི་ཡི་
 སྒྲིམ་སྒྲིམ་གནས་དང་བཅས་པ་དང་། །མཛད་ཆེན་བར་བའི་དངོས་བསྐྱེད་བཙོན་
 འགྲུས་ཏེ། །ཡང་དག་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་པའི་ཡན་ལག་བཞི། །དེ་ཕྱིར་བར་བས་
 (༡༩) ཡན་ལག་ཅན་བཙོན་ལ། །རྩལ་མ་བཞི་ཡིས་དེ་ཡི་ཡན་ལག་བཙོན། །

ཞེས་དང་། མདོ་ཆིག་གསུམ་པས་ཡང་དག་སྤྱོད་བ་དངོས། ཞེས་པ་ནམས་ལ།
 ཡང་དག་སྤྱོད་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ། མདོ་ལས། འདུན་པ་སྦྱེད་དོ། འབད་དོ། འ
 བཙུན་འགྲུས་ཚུལ་མོ། ཞེས་པ་རབ་ཏུ་འཛིན་ནོ། རབ་ཏུ་འཛིན་གོ། ཞེས་
 ཆིག་ལྷ་བྱུང་བའི་གསུམ་པས་ཡང་དག་སྤྱོད་བ་དངོས་བསྟན་ཟེར་མོད། མདོ་
 ཆིག་གསུམ་པས་བསྟན་པའི་བཙུན་འགྲུས་དེ་བྱིང་ཚོད་སེལ་བའི་དོན་ཏུ་ཚུལ་
 པ་ལ་གཞུང་འདི་དང་ནམ་བཤད་གཉིས་ཀར་བཤད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་བཙུན་
 འགྲུས་དེ་ཡང་དག་སྤྱོད་བ་དངོས་ཡིན་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པའི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱང་ཡང་དག་སྤྱོད་བ་དངོས་ཡིན་དགོས་པར་མཚུངས་ལ།
 དེ་ཡང་ཡིན་ན། འབད་དོ། ཞེས་པས་ཀྱང་ཡང་དག་སྤྱོད་བ་དངོས་སུ་བསྟན་
 པར་ཐལ། དེའི་འབད་པ་ཞེས་པས་ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་
 བཏང་སྒྲུལ་གྱི་རྒྱ་མཆོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 ཀུན་བདུས་ལས། འབད་པ་ནི་བཙུན་འགྲུས་སོ་ཞེས་དང་། ནམ་བཤད་ལས་
 ཀྱང་། འབད་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བཏང་སྒྲུལ་གྱི་
 རྒྱ་མཆོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་དགོ་མི་དགོ་སྤང་དོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བཙུན་འགྲུས་ཚུལ་པ་ལ་སྒྲིམ་པའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་དེ་ལྷ་ག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲིམ་པས། དེ་ལྷར་ན་
 ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་ཅིས་སོ་སོར་བྱེ་བ་འདི་ཡང་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་
 གནས་སོ། འདུན་པའི་གནས་ལ་བཙུན་འགྲུས་ཚུལ་དགོས་པས། ཞེས་པ་
 མི་ལེགས་ཏེ། (༡༥ན) བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་གནས་ལ་འདུན་པ་སྒྲིམ་དགོས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཡང་དག་ལྟ་བ་དང་། ཡང་
 དག་རྟོག་བ་དག་དང་ལས་མཐའ་ཚོགས། ལྷ་མོ་མཐོང་སྒྲིམ་མཉམ་པར་བཞག་
 པ་ལ། མཛོན་ཏུ་བྱུང་བ་མེད་ཅིས་གསུངས་པ་ནི། རྩ་བའི་ཉིད་ཀྱི་དེ་དག་ལ་
 དགོངས་ཀྱི། འབྲེལ་བའི་དེ་དག་ཡོད་དེ་གཞན་ཏུ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་དང་

ལྷན་ཅིག་ཐོབ་གསུངས་འགལ། །འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་བྱང་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་། །
 ཉམས་ལེན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། །ཅིས་པ་ལ། གཞུང་ཏུ། དེས་
 བ་རྟོག་པ་དང་ལུས་ངག་གི་གསུམ་སྟེ་བཞི་དང་ལྟ་བ་ནི་མཉམ་བཞག་གི་རུས་
 བ་མངོན་གྱུར་ཏུ་མེད་དོ། །ཞིས་གསུངས་ལ། རྣམ་འདིར། མཉམ་བཞག་གི་
 རུས་བ་འབྲེལ་བའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མངོན་གྱུར་ཏུ་ཡོད། འབྲེལ་
 བ་ལ་ཡང་། བྱང་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་། ཉམས་ལེན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་སྟགས་
 རྣ་ཚོགས་ཡོད་ཟེར་བ་ཤེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་ན་ནི་ཅི་ཟུ། གཞན་ནི་འབྲེལ་དང་
 དམིགས་པ་ལས། ཞིས་པ་འདི་ཅམ་ལ་བསམས་ན་མི་རིགས་ཏེ། འདིའི་འབྲེལ་
 བ་ཞིས་པ་ལམ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་བྱེད་དགོས་.....
 པར་མཆིམས་མངོན་ལས་གསུངས་པས། རོ་བོ་ཉིད་གྱི་ལམ་དེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་འབྱུང་མངོན་གྱུར་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་གྱི་ལམ་དེ་.....
 མངོན་གྱུར་ཏུ་མེད་པ་འགལ་བའི་བྱིར། མཆིམས་མངོན་ལས། འབྲེལ་བ་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་འབྱུང་ནམས་ནི་སྟགས་དང་། ལུས་ལ་སྟགས་
 པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །(༡༥༦) ཞིས་ཀྱན་བརྒྱས་ལས་བཤད་དོ། ཞིས་
 གསུངས་པ་ལྟར། ཀྱན་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེན། ཤེས་རབ་
 དང་དྲན་པོ། སྟོགས་གང་ཞེན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
 དང་སེམས་ལས་འབྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །ཞིས་གསུངས་པས་མངོན་པ་
 སོང་འོག་གི་ལྷགས་ལ་འབྲེལ་བའི་བྱང་སྟོགས་སོ་བརྒྱན་ཞིས་པ་ལམ་དེ་དང་...
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྟོགས་ལ་སོ་དགོས་སོ། །འབྲེལ་བའི་དེ་དག་ལན་ཚུན་མི་
 འགལ་ཏེ། །སྒྱུར་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ཀྱང་ཡོན་གསུངས་སོ། །དེའི་བྱིར་བྱང་
 འཕགས་ལམ་ཀྱན་སོ་བརྒྱན་ཡིན། །ཞིས་འབྲེལ་བའི་བྱང་སྟོགས་སོ་བརྒྱན་ནི་
 འགལ་བས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བྱང་སྟོགས་སོ་བརྒྱན་...
 ཡིན་ཟེར་ནས། སྒྱུར་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ཀྱང་ཡིན། ཞིས་པ་འདི་འདྲེན་མོད།

ལྷང་འདིས་སྒྲིམ་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བྱང་སྒྲིགས་སོ་བདུན་ཡིན་པར་
 བཏྲན་ན། བྱི་བྲག་སྒྲིམ་བས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ན་བྱང་རྒྱབ་ཡན་ལག་དང་སྒྲིམ་
 ལམ་ན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལྷང་འདིའི་
 བཏྲན་དོན་སྒྲིམ་ཅི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། འདུ་ཤེས་གསུམ་པ་རྩུ་འཕུལ་
 སྒྱབ་པའི་སྐབས། ཁྱིམ་པ་ལ། གཞུང་དུ། འདི་ནི་གྲུབ་པའི་དུས་སོ། ཁྱིམ་
 གསུངས་པ་ནི། གྲུབ་ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། སྒྱབ་ཅེས་པ་བྱེད་པ་སོ་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཆོག་ཡིན་ལ། གྲུབ་དང་སྒྱབ་ཅེས་པ་གཅིག་པར་བསམ་ན་མི་རུང་
 གྱི། སྒྱབ་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་མ་བསྒྱབས་པར་གྲུབ་པའང་ཡོད་པས་སོ། །
 དེ་བཞིན་དུ། བསྐྱེད་དང་སྐྱེ་ཁྱིམ་པ་ལའང་བྱད་པར་ཡོད་པས་འདིར་སྒྱབ་
 དང་གྲུབ་བྱད་མེད་དུ་གོ་བ་དང་། གོང་དུ། རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་དང་སྐྱེས་པ་བྱད་
 གང་(༡༩) དབྱད། ཅེས་པ་ནམས་ནི་སྤྲུལ་རྟགས་མ་བྱང་བའི་རྟགས་སོ། །
 དེ་ནས་འགོག་སྒྲིམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལ་དོགས་པ་མང་སོ་ཞིག་བཅད་ནས་མཐར།
 འདོད་གཟུགས་ལྷས་དང་ཐུན་བྱིར་བཀག་གཞི་ཡོད། གཟུགས་མེད་པ་ལ་ལྷས་
 མེད་བྱག་པ་ཡོད། འཁོར་བཅས་དགག་པར་གསུངས་པས་དགག་གཞི་མེད། །
 ལྷས་མཛོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡང་འདི་ཡིན་ན། ཁྱིམ་ཀྱན་གཞི་ཁས་མ་སྤངས་ན་
 དགག་གཞི་ལྷས་ཀྱི་ཉིང་དུ་དགག་བྱ་ཡིད་ཤེས་འགོག་དགོས་པས་གཟུགས་.....
 མེད་ན་འགོག་སྒྲིམས་མེད། ལྷས་མཛོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཟེར། འདི་ནི་
 དགག་གཞི་ལ་ལྷས་བཞག་པས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ནི་མིན་ངེས་ལ། ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྤྲ་རགས་མ་སྐྱེ་བར་ཡིད་འཁོར་བཅས་བཀག་ཟེར་བས་ཕར་...
 བྱིན་རང་ལྷགས་ཀྱང་མིན་པ་འདྲ་ལ། ལྷས་མཛོན་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡང་བྱེ་སྒྲིའི་
 ལྷགས་ལྟར་སོང་ངོ་། ཀྱན་གཞི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཡིད་ཤེས་ཀྱང་བཀག་ན་
 གང་ཟག་དེ་ཤི་བར་ཐལ་བ་བསྒྲིག་དུ་མེད་པས་ཅི་ལྟར་ཡིན་སྒྲིམ་སོ། ཇེའི་
 བྱིར་གཞུང་དུ། འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ལས། ཀྱན་གཞི་ཁས་མ་སྤངས་ན་རྣམ་བཞག་

དེ་དགོས་པ་དང་། ཁས་སྤངས་ན་ཁམས་གསུམ་གར་མངོན་ཏུ་བྱེད་པར་
བཤད་དེ། དགག་གཞི་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའང་རང་
ལྷགས་མིན་པར་གོ་དགོས་ཏེ། གཞུང་འདིར་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡོད་རང་
ལྷགས་སུ་བཞེད་པ་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་གསལ་བའི་སྟེན།

༥ རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་རྩི་ལྟ་བུ་སྟེན་དང་། གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
གསུམ་ལ་སྟུར། ཞེས་པ་ལ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར། གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་
ཆ་ཤས་སུ་ལྟན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་(༡༦) རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟ་བུ་སྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྟེན། ཞེས་པ་
འདིས་ནི་དེ་གཉིས་ཆ་ཤས་སུ་ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཅམ་པ་དེ་...
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་བྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་...
གཉིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་མ་གསུངས་སོ། །མི་འཇིགས་ཐོབ་པའི་
གནས་དང་ཁྱུ་མཆོག་གནས། འཁོར་གྱི་ནང་ཏུ་མེད་གཉི་སྟེ་སྟོགས་གསུམ། །
སྟེ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་དག་ལ་གསུམ་དང་སྟུར། ཞེས་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་མ་
བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱུ་མཆོག་གི་གནས་སུ་དམ་འཆའ་བ་དང་། མེད་གཉི་སྟེ་
སྟོགས་པ། ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྟེ་གསུང་བྱགས་
གྱི་འཕྲིན་ལས་དག་པ་གསུམ་དང་སྟུར་དགོས་པའི་སྟེན་ཏེ། གཞུང་ལས། ལྷས་
གྱི་སྟེ་མིང་བྱེད་པ་དང་། བག་འཁུམས་པ་སོགས་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་
མཐུས་ཅང་ཤེས་ཁྱུ་མཆོག་གི་གནས་སུ་དམ་འཆའ་སྟེ། སྟེ་འཕྲིན་ལས་དག་
པས་སོ། །གསུང་ལ་ཁྱམ་པ་དང་དམན་པ་སོགས་མེད་པའི་བག་ཆ་བ་མེད་པ་
ཐོབ་པའི་མཐུས་མེད་གེ་བཞིན་ཏུ་སྟོགས་ཏེ། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དག་པས་
སོ། །བྱགས་ལ་དོགས་པ་དང་ཁྱམ་པ་སོགས་མེད་པའི་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའི་
མཐུས་ཆངས་པ་བཞིན་ཏུ་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཏེ། བྱགས་གྱི་འཕྲིན་ལས་དག་

པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བདག་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་བག་ཚབ་མེད་
 པ་ཐོབ་པ་དང་། མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པས་གནས་ཏེ། བྱ་མཆོག་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེའི་
 གནས་སུ་(༡༥) དམ་བཅའ་། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེང་གའི་སྐྱ་སྐྱོག་གོ། །ཆངས་
 པའི་འཁོར་ལོ་འཇིག་རྟེན་ན་ཞེས་སྐད་ཀྱི་དོན་ཡང་། བདེ་བ་ཐོབ་པས་བྱ་
 མཆོག་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་དམ་འཆའ་བག་ཚབ་མེད་པ་ཐོབ་པས་སེང་...
 གའི་སྐྱ་སྐྱོག་པ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པས་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་ཞེས་...
 རིམ་ཅན་དུ་སྐྱར་བ་ཡིན་པ་ལ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་སྐྱ་མཆོག་ནམས་གཞུང་གི་དོན་
 དུ་གཏན་ནས་མ་འབྲེལ་ཏེ། བྱ་མཆོག་གསུམ་དང་བྱ་མཆོག་ཅན་གསུམ་རིམ་
 བཞིན་མ་སྐྱར་བར་བྱ་མཆོག་ཐ་མ་དེ་གནས་སུ་དམ་བཅའ་བ་དང་སྐྱར་བས་...
 གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པར་སོང་བའི་བྱིར། མི་འཇིགས་ཐོབ་པའི་གནས་
 ཞེས་དུག་སྐྱ་སྐྱར་བ་ཡང་མི་རིགས། གནས་དང་བྱ་མཆོག་གི་གནས་སོ་སོར་
 འདྲན་པ་ཡང་མི་རིགས། ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་མ་སྐྱོས་པ་ཡང་མི་རིགས་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་ཀྱབ་སྟེ། བདེ་བ་ཐོབ་པས་བྱ་མཆོག་གི་གནས་སུ་དམ་འཆའ་
 ཟེར་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཀྱབ་སྟེ། གནས་ཏེ། བྱ་མཆོག་རྒྱལ་ས་པོ་
 ཆེའི་གནས་སུ་དམ་བཅའ་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱི་མས་སྐྱ་མའི་དོན་བསྟན་པས་དེ་...
 གཉིས་གཅིག་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། དབང་པོ་མཆོག་སྟེ་རྩོད་པ་དང་ཞེས་པའི་
 སྐབས། དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་བཟངས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཀྱབ་སྟེ། མི་
 འཇིགས་པ་ཐོབ་པས་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཞེས་སྐྱར་དགོས་པའི་བྱིར།
 ཡང་། བྱ་གསུང་བྱགས་གསུམ་ལ་བྱ་གསུམ་ཞེས་པ་ཡང་། བྱགས་ལྷགས་སུ་
 གསུང་ལ་ལོངས་སྐྱའི་ཐ་སྟངས་མཛད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་མདོ་ལྷགས་ལ་ཐ་སྟངས་དེ་...
 འདྲ་ཞེ་ཡོད་(༡༦) ལྟ་མ་མོ། །དེའི་བྱིར་འདི་སྐད་དུ།

དོན་མཐུན་ལེགས་བཤད་འོད་སྤངས་སྟོབ་ན། །སྟོབས་ལ་རྒྱུ་དུག་དགའ་
 བས་བྲེལ་མོད་ཀྱི། །དགོངས་དོན་མ་ལོན་རྟོག་བཟོའི་མི་འབྱུང་འོད། །ཁི་ཅམ་

སྐུ་ཀྱང་བྱིས་པའི་ཆེད་འཛོར་བད། །ཅིས་བྱའོ། །

༥ དེ་ལྟར་མིན་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེན་བཀྱར་ནས། །རིམ་བཞིན་སྐྱར་བར་གྱི་
ལོག་བྱང་དབང་གིས། །སྐྱེ་མང་ཡིག་ཆ་བསྐྱུས་དོན་གཉིས་ཀ་ལ། །ཡི་གེ་མ་དག་
སྐྱར་ཞེས་བསྐྱེན་བཅུག་པ། །རང་གིས་མ་གོའི་སྐྱེན་དེ་ཡིག་ཆར་འབེལ། །ཞེས་
པ་ལ། ཡིག་ཆར་དེ་རེ་རེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བ་དང་།
དོན་འདྲི་བ་དང་། སྐྱེན་སྐྱེས་བཅུ་སྟུང་བ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་
བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་བཞིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཉན་པ་དང་། ཆོག་འཛིན་པ་
དང་། དོན་མི་བཟེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོང་རུང་བཞི་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་བཞི་ཀ་ལ་ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཤད་ལ། བསྐྱུས་དོན་ནི། ཆོགས་བཅད་གཉིས་པས་བསྟན་པ་རྣམ་བཞི་སྟེ། །
སངས་རྒྱས་བསྐྱེན་བཀྱར་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འདྲི། །སྐྱེན་སྐྱེས་སྟུང་དང་བཤེས་
གྱིས་བྱིན་རྒྱབས་བཞིས། །རིམ་བཞིན་ཉན་དང་ཆོག་འཛིན་དོན་མི་བཟེད། །
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་སྟོང་དེ་གཙོར་བྱས་ཀྱང་། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་པར་སྟངས་
ལ། འདི་ལ་རྩུར་མཆན་ལས། །སྐྱེ་མང་ཡིག་ཆར་བསྐྱེན་བཀྱར་བ་དང་། དོན་
འདྲི་བ་དང་། སྐྱེན་སྐྱེས་སྟུང་བ་དང་། བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱིན་པ་བཞི་
ནི་རིམ་བཞིན་ཉན་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་སྟོང་ཡིན་པ་དང་། ཐོག་མཐའ་གཉིས་
བཞི་ཁ་ལ་སྐྱར་བར་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱུས་དོན་དུའང་འབྱུང་བ་ནི་ཡི་གེ་ཚོར་
བར་འདོད་(༡༥ན) དགོས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལྟར་ན་ཡིག་ཆ་དང་བསྐྱུས་
དོན་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་བཞིས་བེར་བ་
ཡི་གེ་ལྟག་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཆོགས་བཅད་དང་པོའི་རྒྱབས་ཀྱི་བྱུང་པར་
གསུམ་གྱི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སྟོང་བཞི་ཀ་ལ་སྐྱར་བར་གསུངས་པས་བར་པ་
དགེ་ཆ་བསྐྱེན་པ་ནས་སྟོང་བཞི་དང་སྐྱར་དགོས་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཡིག་
ཆར་ཡང་། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བ་དང་། དྲིས་པ་དང་། དེ་

དུས་ཐུན་སོགས་ལ་སྒྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེར་ཐུན་གྱི་ཆོག་ཉན་པ་དང་། བསམ་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྱུད་དུ་གསུང་། ཞེས་དང་། ཤེར་ཐུན་ཉན་པའི་སྒྱུད་དུང་ལ་བསམ་སྒྲུབ་གྱི་སྒྱུད་དུང་གིས་བྱུང་བེད་ན། སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་དུ་མ་ལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱས་པ་ཡུམ་དྲི་བ་སོགས་བྱེད་མ་སྒྱུང་བའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཞེས་དང་། ཉན་པའི་སྒྱུད་གསུམ་དང་བསམ་སྒྲུབ་གྱི་སྒྱུད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་བསྐྱེན་བཀྱར་བ་དང་ཉན་པ་གཉིས་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་ཡང་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་པས་བསྐྱེན་བཀྱར་བ་དང་ཉན་པ་གཉིས་སྒྱུར་ན་གོ་ལོག་གོ་ཞེས་སྒྱུད་པར་མི་བྱེད། །

༩ རྒྱུད་པ་ཉི་ཤུ་ཙུའི་སྒྲུབ་ཐིག་ལ། རྒྱ་མཆན་སྒྲུབ་ཀྱི་དང་བཞིན་རྒྱུད་པ་ལ། བྱིར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུད་པ་ལྷན་པ་གསུམ། བྱིར་ཞེས་ཡི་གེ་ལ་ཞེན་ཁ་ཅིག་གིས། བྱིར་སྒྲུབ་པ་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་འབྱུང་། གསེར་འབྱེད་རྒྱ་མཆན་སྒྲུབ་ལྷན་པ་ལ། དྲུག་པ་ལ་ཚོགས་གསུམ་ལ་བྱིར་གྱི་སྒྲུབ། རྒྱུད་པ་ཡིན་ཞེས་མ་ཚོར་གསུངས་དང་འགལ། སྒྲུབ་གཉིས་རྒྱུད་པའི་རྒྱ་མཆན་མི་གེས་ནངས། ཞེས་པ་ལ། འདི་ནི་(༡༥) མཆན་འབྱེད་གསེར་གྱི་ལྷོ་མིག་ལས། དེ་ཡང་རྩ་བའི་བྱིར་སྒྲུབ་ལས་གྱིས་དོན་ལས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པས་མིང་ལས་འཕངས་ནས་བསྐྱེན་ཏེ། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་འདུག རྩ་བའི་ཆོག་ཐིག་ལ་བྱིར་སྒྲུབ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ངེས་ཏེ། ཆོག་རྒྱུད་དང་པོ་ལ་ཡང་བྱིར་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་། དང་པོ་ལྷའི་བྱིར་སྒྲུབ་དེ་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྒྲུབ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་ནི་དང་པོ་ལྷ་ལ་བྱིར་སྒྲུབ་སྒྱུར་བ་བྱུང་། མིན་ན་ནི་གཞུང་ལས་དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ལྷ་ལ་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྒྲུབ་བས་ནི་མིང་ལྷ་འཕངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། ཆོག་རྒྱུད་དང་པོ་ལྷའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མཆན་དངོས་སུ་བསྐྱེན་ལ། ལྷག་མ་ལས་ལ་རྒྱ་མཆན་དངོས་སུ་མ་བསྐྱེན་པས་དང་པོ་ལྷ་ལ་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཟེར་

ན། འོ་ན། དང་པོ་ལཱ་འི་ཕྱིར་སྐྱ་དེ་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྐྱ་ཡིན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་
 སྐྱ་དེ་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྐྱ་མིན་ཟེར་ན་མཛེས་པར་འདྲ་གི། དང་པོ་ལཱ་ལ་ཕྱིར་སྐྱ་
 མ་སྐྱར་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ཕྱིར་སྐྱ་སྐྱར་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཅི་བྱ། ཡང་།
 ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེས་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་དེ་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྐྱ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེས་མིང་དེ་སྐད་རྟགས་པའི་རྒྱ་མཆན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། གཞུང་ལས། འབད་པའི་ཆོགས་ཆེན་པོས་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ནས་བྱང་
 རྒྱུ་རྟགས་ཤིང་འཕྲོ་པའི་ཕྱིར་དེའི་སྐྱར་བ་ནི། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན་རི་ལྟར་འབྱུར། དེས་ན། གཞུང་དུ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ལཱ་ལ་རྒྱ་མཆན་
 གྱི་སྐྱ་སྐྱར་བས་ནི་མིང་ལྷ་འཕངས་པ་དང་། དུག་པ་དང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་
 བཅུ་བཞི་ལ་ཕྱིར་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་བ་ནི་ལྷག་མ་ནམས་ལ་ཡང་མཆོན་པ་ཡིན་པས་
 དེར་བཅུ་(༡༨) གཉིས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེས་གསུངས་པ་
 འདི་ནི་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་ལཱ་མིང་དོན་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་དོན་དངོས་སུ་
 བསྟན་ནས་མིང་ལྷ་ཤུགས་ལ་འཕངས། ལྷག་མས་མིང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
 དོན་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་བྱང་པར་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དང་པོ་ལཱ་ལ་རྒྱ་
 མཆན་གྱི་སྐྱ་དང་ཕྱི་མ་ལ་ཕྱིར་སྐྱ་སྐྱར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱིར་ན་
 གཉིས་ག་ལ་གཉིས་ཀ་རྒྱུང་ངམ་སྐྱམ་པ་ཚོངས་སྒྲིའི་འཆར་སྒྲོའོ། །

༥ གནས་པ་གནས་བྱར་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གཅིག ཁྱེས་པ་འདི། གནས་
 པ་སྐྱར་བྱར་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གཅིག ཟེར་དགོས་ཏེ། གནས་བྱར་མེད་པ་
 སྐྱར་བ་དང་པོའི་རྟགས་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱར་བ་གཉིས་པ་ལ་སྐྱར་བྱར་མེད་
 པ་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས། གནས་བྱར་མི་བདེན་པར་རྟགས་པའི་
 དོན་དེའི་མིང་ནི་དང་པོ་འོ། ཁྱེས་དང་། གནས་པ་དང་སྐྱར་བྱར་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་དབྱེད་ན་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། ཁྱེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱས་དབར་ལ་མདོ་དབར་མའི་འབྲེལ་པའི་དཔེ། གླག་

ལ་དང་གི་མཚན་ཏུ་ཤད་མེད་པ། །རྣམ་པ་ཆེ་བས་མཚན་ཏུ་ཤད་ཐོབ་དགོས། །
 ཟེར། འགྲེལ་པར་ཤེར་བྱིན་ལ་སྒྲག་པ་དང་མི་སྒྲག་པ་དང་། ཞེས་བར་ཏུ་ཤད་
 མེད་པས་ནོར་ས་ཆེ་ཟེར། ཤད་ཆད་པ་ཅམ་ནི་སྦྱོན་ཆུང་ལ་ཡིག་ཆད་པ་ཡང་
 མང་ཏུ་འདུག་གམ་སྒྲམ་སྟེ། དཔེར་ན། གཞུང་འདིར། ཞེས་བྱ་བ་ནས་མིང་
 བྱིའི་བར་སྒྲམ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་དང་། ཞེས་པ་འདི། སྒྲམ་འདིར་བཀོད་པ་ལྟར།
 འགྲེལ་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་(༡༩བ) ལ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་
 རིམ་བཞིན་ཞེས་པ་འདི་ལ། རྣམས་ཀྱི་མིང་གི་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་ཟེར་དགོས་སྒྲུ་
 ལ། མིང་ནི་ཞེས་པ་མི་སྒྲུང་བ་དང་། གོང་ཏུ་ཡང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 མིང་ནི་ཞེས་པར་ཡོད་ཆོད་ལ་ད་ལྟའི་དཔེ་པལ་ཆེ་བར་མིང་ནི་ཞེས་པ་ཆད་……
 དམ་སྒྲམ་མོ། །ལྷང་བཟུན་ཐོབ་པའི་སྦྱར་བའི་ས་མཆོམས་སྐབས། །དབང་རྣམ་
 དང་རྒྱུ་ཅེས་པའི་དང་སྒྲ་ལྟག །ཅེས་པར། གཞུང་ཏུ། འདི་ཆོགས་ལམ་པ་
 དབང་རྣམ་དང་རྒྱུ་ནས་ཏེ། ཞེས་པའི་དང་སྒྲ་ལྟག་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ།
 ལྷང་འདིས་ལྷང་བཟུན་ཐོབ་པའི་སྦྱར་བ་འདི་ཆོགས་ལམ་པ་དབང་རྣམ་ལ……
 ཡང་ཡོད་པར་བཟུན་ཅིང་། དབང་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱུ་ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་
 པས། ཡིག་ཆ་འགར། འདིའི་ས་མཆོམས་བྱང་སེམས་དབང་རྣམ་ཆོགས་ལམ་
 ཆེན་པོ་ནས་དང་དབང་རྒྱལ་སྦྱར་ལམ་ནས་ཐོབ་པར་བཤད་ལ། ཡིག་ཆར་
 ཡང་། བཅུ་བཞི་ས་མཆོམས་སྒྲན་སྒྲུང་ལྟར་གསེར་སྤེང་ལས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་ཏུ། དེ་བཞི་སྦྱར་ལམ་བཞིའི་སྐབས་ན་ཡོད་པར་
 གསུངས་པ་མ་གཏོགས་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་མ་གསུངས་ལ་དེ་ཡང་སྦྱར་ལམ་
 བཞི་པོ་དེ་སྦྱར་བ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ལམ་སྦྱར་བ་དེ་
 ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་ཡབ་སྐུས་དགོངས་པ་གཅིག་དང་དབྱངས་གཅིག་གོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དང་སྒྲ་དེས་པར་དགོས་ཀྱི་ལྟག་ཅེས་སྟོང་
 ཁམས་ཆེ་མི་རུང་དོ། །རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བས་སྦྱར་དག་བཀོད་བདེ་བས། །དེ་

བཞིན་བཞོན་དགོས་རྣམས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ལས། །བཞི་པ་ལྷ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་
 མཚན་(༢༠ན)གཉིས། །གོ་སྒྲུབ་རྒྱུ་བ་ཡི་གེ་མ་དག་སྟེ། །ཞེས་པ་ལ། རྣམས་
 དཀའི་སྒྲུང་བར་སྦྱར་བ་བཞི་པ་ལྷ་པའི་ཐད་དུ་ཡི་གེའི་མ་དག་པ་མི་སྒྲུང་ལ།
 དབྱ་པ་བརྒྱུ་པར་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། དེས་
 པར་འབྱུང་བའི་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། ཏག་དུ་ཟབ་མོ་དེའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱབ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ཆོས་མཚོག་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་སྦྱར་བ་
 ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་བཞི་དང་ས་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་འདིའི་རྣམས་གཉིས་གོ་སྒྲུབ་པ་འདྲ་སྟེ། འགྲེལ་པར། བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྦྱར་
 པ་དང་། ཏག་དུ་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་ཞེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་དུ་བཤད་པའི་
 དགོས་པ་སྦྱོར་སྟེ་ཆེད། །ཅེས་པ་ལ། སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན་སྦྱར་བའི་སྦྱོར་དུ་བཤད་
 པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་དེ་ཤེས་པ་སྦྱར་བ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་དུ་བཏང་ན་སྦྱོར་
 རྒྱུ་བས་སྦྱར་བའི་འོག་དུ་བཤད་ཅེས་པའི་བྱད་པར་ནི་ཕྱིད་དགོས་ཏེ། བསྐྱས་
 རྣམས་ལས་ཀྱང་། སྦྱོར་སྦྱར་བའི་མཚུག་དུ་ཡོན་ཏན་ཏེ། །ཞེས་བྱུང་བས་སོ། །
 དང་པོ་གཉིས་དང་གཉིས་པ་གསུམ་པ་གཉིས། །བཅུ་གསུམ་པ་ནམས་བྱུང་པར་
 མེད་པའི་ཕྱིར། །མིང་དོན་མིན་ལ་བཞི་པ་གཉིས་ལྟ་བུ། །མིང་དོན་གོ་བསྐྱོག་
 རྒྱུ་དགོས་པ་ཡང་ཡོད། །ཅེས་པ་ལ། གཞུང་དུ། འདི་ལ། །ཁ་ཅིག་དང་
 པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པ་བརྒྱུ་གསུམ་པ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པས་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་རིགས་བྱིན་གྱིས་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་བྱས་ནས་མིང་དོན་དང་།
 ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཞོད་པ་(༢༠བ)ཡིན་ལ། དེ་འགོག་པ་
 ལ་གཞུང་དུ། དང་པོ་གཉིས་ལྟ་བུ་མིང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་བཞི་པ་ལྟ་བུ་མིང་
 དོན་གོ་བསྐྱོག་པ་ཡང་སྒྲུང་བས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོན་ནི། །ཁ་ཅིག་
 གིས། བརྒྱབ་པའི་ཆོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་དང་པོ་གཉིས་སྐགས་ལ་བྱུང་པར་མེད་
 པས་མིང་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། ལན་དུ། བྱུང་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མེད་

པར་དང་པོ་གཉིས་ལྟ་བུ་མིང་དོན་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་བཞི་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་
 མིང་དོན་གོ་བརྒྱུན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་དེ་ཅམ་དོན་ཡིན་གྱི་དེ་རྣམས་ལ་ཁྱད་
 པར་མེད་ཅེས་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་བདེན་ཁ་བྱིན་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་བཅུ་བཞི་
 དང་བྱི་མ་བཅུ་བཞི་ལ་སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེ་ཞིང་།
 སྦྱར་བའི་འབྲས་ལྡན་དང་གང་ཟག་གྱི་འབྲས་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས། བྱི་མ་བཅུ་བཞི་སྦྱར་བ་ལ་མདོན་པར་དགའ་བ་ལ་
 ཞེས་གང་ཟག་གི་འབྲས་ལྡན་ཏུ་བཤད་ཅིང་། ཞེས་དང་། འོག་མ་རྣམས་
 ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཏུ་བྱས་ན་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞིར་མ་དེས་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོན་པ་དེ་གཉིས་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་རྒྱ་མཚན་
 ཅན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདྲིར་
 བཀོད་བཞིན་ཏུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁྱད་མེད་
 ཏུ་བྱས་པ་ཅི་བསམ་པ་ཡིན་སྟེ་མོ། །

༥ རིགས་མིན་ལྟས་གསུམ་གྱིས་སྦྱོད་ཁ་རྟོན་སྟེ་གསུམ་། རིགས་མིན་སེམས་
 གསུམ་གྱིས་བསྦྱོད་འཇིན་སྟེ་གསུམ་ཏེ། །གཉིས་ནི་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་ཡིན་
 པས། །ཁྱད་པར་མེད་ནང་ཏུ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་འདྲེན། །ལྟས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་
 (༡༧) གསུམ་གསུམ་ལ་ཡང་གཅིག་འདྲི་དག་གནས་ངན་ལེན་ཏུ་བཞག་པ་ནི།
 རྒྱལ་ས་གཅིག་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དག་གི་གནས་
 ངན་ལེན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། །སྦྱོན་ཞེ་བྱུག་འདྲེན་པའི་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འདྲེན། །
 དེ་བཞིན་ཏུ། །ལྟས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གསུམ་རེ་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་
 འདྲེན་པ་ནི། གཞུང་ཏུ། འདྲི་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་ཏུ་བཞག་པ་ནི་རྒྱལ་
 གཅིག་པའོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར། འདྲི་ནི་ཀ་ལྟའི་བཞི་པ་དང་།
 ཏ་ལྟའི་གསུམ་པ་ད་གཉིས་ནོར་བ་ལྟེ། ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་ཞེས་པ་སྟོ་
 གསུམ་འདྲི་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་ཞེས་པར་གོ་བས་སོ། །གཞུང་ལས། རིགས་

པ་མ་ཡིན་པ་ལུས་ཀྱི་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏྲོན་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་གྱིས་
 འཆད་པ་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱི་གསུམ་གྱིས་སྐྱེད་པའི་སྟགས་
 པས་འཛིན་པ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་རོ། །འདི་དག་གནས་ངན་ལེན་རུ་
 བཞག་པ་ནི་སྟགས་གཅིག་པའོ། །ཞེས་བཤད་ལ། རྟོན་ནི། ལུས་ཀྱི་གནས་
 ངན་ལེན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏྲོན་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་གསུམ་གྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་འཛིན་པ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལུས་ངག་ཡིད་...
 གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་རུ་བཞག་པ་ནི་སྟགས་མའི་སྟགས་...
 ཁ་ཏྲོན་རུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དཔེར་ན། ཡང་དག་སྤྱོད་པ་བཞི་
 ཞེས་པ་སྟགས་གཅིག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་ལྟར་ན། གཞུང་
 རུ་ཁ་ཏྲོན་སྟགས་ངག་གི་གནས་(༡༧ བ) ངན་ལེན་དང་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བར་...
 འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ཤེར་སྦྱོན་ལས་ཀྱང་། གཡལ་བ་དང་སྟགས་
 པ་ལ་སྟགས་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སྟགས་པ་
 སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། སྤྱལ་བ་ལ་སྟགས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་
 བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏྲོན་བྱེད་པ་ལ་སྟགས་པ་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་དང་འབྲེལ་...
 བ་གསུམ་དང་། ཞེས་སོ། །རིགས་མིན་ལུས་གསུམ་གྱིས་སྐྱེད་ཁ་ཏྲོན་སྟགས། །
 ཞེས་སྟགས་སྦྲ་སྦྱར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུས་ཀྱི་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁ་ཏྲོན་
 བྱེད་པ་གཅིག་ལུ་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རོག་བྱུག་དང་མ་ཐེག་ཆེན་རྒྱ་
 འབྲས་ཉམས། །ཟེར་བ་འདི། ཐེག་ཆེན་རྒྱ་ལས་ཉམས་ཟེར་དགོས་ཏེ། གཞུང་
 རུ་སྤྱི་མ་ནི་རྒྱ་དང་། ཞེས་དང་། གོང་ན་མེད་པའི་སྦྲ་གསུམ་རྒྱ་ལས་ཉམས། །
 ཟེར་བ་ཡང་། གཞུང་རུ། གོང་ན་མེད་པ་ཆོས་འོངས་སྤྱལ་གསུམ་ལས་ཉམས་
 པ་སྟེ། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་ལས་ཞེས་པ་མི་སྤྱང་རོ། །བ་དན་དར་དབྱངས་
 རྒྱུང་སྟགས་བཀྱར་བཞི་སྟེ། །ཞེས་གཞུང་རུ། དཔལ་གྱི་དར་དབྱངས་བཅིངས་
 པ་སྟགས་ཀྱི་བཀྱར་བཞི་དང་། ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱེད་བ་ཅུམ་ལ་གོ་མོད། དེ་

ནི་དབུ་མོད་ཏུ་དར་དབུངས་བཅིངས་ནས་རྒྱལ་པོ་སྐུ་མཐོན་པོར་བཀྱར་
བའི་དོན་ཏེ། བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ཅོད་པའི་མ་ལམ་དབུར། བཅིངས་ཏེ་
གཟིགས་པ་ལྟ་ཡིས་འཇམ་སྒྲིང་འགྲོ། ཁྱེས་པ་ལྟར་རོ། ལས་བཅད་ཐེ་ལྷགས་
ཡང་ན་ཐེག་ཆེན་ལས། ཉམས་པའི་རྒྱ་བརྒྱན་ཐེག་ཆེན་འདྲར་བའི་རྒྱ། བརྒྱད་
ཏུ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་གསུངས་པ་ཡིན། ཟེར། གཞུང་ཏུ་(༢༢ན) ཡང་ན་འདི་
ཡང་ཐེག་ཆེན་འདྲར་བའི་རྒྱར་བྱས་ནས་བརྒྱད་ཏུ་བྱའོ། ཁྱེས་པ་ནི། གཡེང་
བའི་རྒྱ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་མ་ལམ་མ་ཡིན་པས་ཐབས་མཁས་འཆོལ་བ་འདི་ཉམས་
པའི་རྒྱ་བརྒྱན་གྱི་སྒྲིང་ཏུ་བསྒྲུབ་ནས་རྒྱ་བརྒྱད་ཏུ་བྱས་པའི་དོན་ནོ། བརྒྱ་
ཆེན་བཞི་ལ་ཐ་མ་རྣམས་པ་བཞི། ཁྱེས་པ་ཡང་། བཞི་པའི་ཐ་མ་རྣམས་བཞི་ཟེར་
དགོས་སོ། །

༥ གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་ཤེས་མཆན་ཕྱགས་ཆོས་ཏེ། རྒྱུར་དག་རྟགས་ལ་
བཀོད་ནས་མཐེན་གསུམ་རྒྱུར། རྒྱུར་བའི་རྩ་བའི་མཆན་ཏུ་བྱུང་བེར། ཁྱེས་
པ་ལ། གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་བ་ཆོས་ཅན་ཏུ་བཀོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མཐེན་གསུམ་ཅན་ཆོས་ཅན་ཏུ་བཀོད་པ་ལ། སློབ་ལམ་ན་རྣམས་མཐེན་
མེད་པས་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུན་བརྒྱུད་མཇུག་པའི་བྱེར། གཞུང་ལས།
སློབ་ལམ་ན་རྣམས་མཐེན་མེད་པས་མཐེན་གསུམ་ཆོས་ཅན་ཏུ་མ་གྲུབ་པོ། ཁྱེས་
སོ། ཏེ་ནས་གལ་ཏེ་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་བ་ཆོས་ཅན་ཏུ་འདྲོད་ན་ཡང་མི་
རིགས་ཁྱེས་རྒྱུན་བརྒྱུད་མཇུག་པ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། གཞོན་ཏུ་
དཔལ་གྱིས་དང་པོ་ནས་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་བ་ཆོས་ཅན་ཏུ་མ་བཀོད་པའི་
བྱེད་པར་བྱེད་དགོས་སོ། བྱེད་མཆན་རྩིས་འགྲོས་བྱུང་བ་བྱུང་བའི་རྒྱལ། རས།
དེ་དང་རྒྱན་པའི་རྩིས་བྱུ་ཆོས་ཅན་ཟེར། ཁྱེས་པའི་བར་གྱིས། ཀུ་ལྷ་རའི་
འདྲོད་པ་ཡིན་པ་ལྟར་བཀོད་མོད། གཞན་གྱིས་ཀུ་ལྷ་རའི་འདྲོད་པ་དེ་འཐད་
པར་བསྐྱབས་པ་དང་། ཀུ་ལྷ་ར་རང་གི་འདྲོད་པ་གཉིས་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཡིག་

ཆར་ཡང་། བྱས་པ་ལ་སོན་རེ། དེ་རུང་བར་ཐལ། ཤེས་མཆོན་ལ་མི་སྤྲོད་
 (༢༢༥) རྣམ་གཅོད་དང་། བྱེད་མཆོན་ལ་མི་སྤྲོད་རྣམ་གཅོད་བྱས་ཆོག་པའི་
 བྱེད་ན། ཤིན་རུ་མ་བྱལ་སྟེ། ཞེས་དང་། བསྐྱེད་དོན་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་ཀྱང་སྤྲོད་
 ར་ཡི་དེ་འཐད་དེ། ཞེས་སོགས་སུ་སྟོན། མཐེན་གསུམ་སྦྱར་བ་ཚུད་གཞིར་
 བཟུང་ན་ཡང་། མི་འཐད་ཚུད་གཞིར་སྦྱར་བའི་རྩ་བ་མཆོན། རྣམས་ཀྱི་རྩ་
 བར་བྱས་ཏེ་འཇིན་པའམ། ཡང་ན་རྩ་བ་ཉིད་མཆོན་སྦྱར་བ་འདི། རང་གི་
 ཚུད་ལ་སྦྱོར་བ་ཤེས་པའི་སྟེན། མཐེན་གསུམ་སྦྱར་བ་སྦྱོར་བར་ཤེས་སང་བྱལ། །
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྩ་བ་ཉིད་མཆོན་དེ་ཡིན་པར་སྦྱབ་པའམ་དེ་སྟོན་རུ་
 སང་བར་སྦྱབ་ཅེས་པ་ཅམ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་
 ཡང་སྦྱར་བའི་རྩ་བ་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའམ་དེ་སྟོན་རུ་སང་བར་སྦྱབ་
 ཅེས་གསུངས་པའི་བྱེད་ཏེ། རྩ་བ་ཉིད་མཆོན་ཡིན་པའམ་ཞེས་པ་དེ། སྟོན་འདིར་
 ཚུད་གཞིར་རྩ་བ་ཉིད་མཆོན་གྱི་རྩ་བར་བྱས་ཏེ་འཇིན་པའམ་ཞེས་པ་དང་།
 རྩ་བ་ཉིད་མཆོན་དེ་སྟོན་རུ་སང་བར་སྦྱབ་ཅེས་པ་དེ། རྩ་བ་ཉིད་མཆོན་སྦྱོར་
 པ་ཤེས་པའི་སྟོན་རུ་མཐེན་གསུམ་སྦྱར་བ་སྦྱོར་བར་ཤེས་སང་ཞེས་སོགས་.....
 བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅམ་ཡང་མ་བྱེད་པར་.....
 གཞུང་གི་དོན་ནན་གྱིས་གཞན་རུ་ཀྱོག་ནས་སྤྲོད་ཆོགས་བྱིས་ཀྱང་འཐད་པར་.....
 དཀའོ། །འདི་འདྲ་མཐའ་གྲས་པས་དབྱེད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཞུང་དོན་
 དངོས་ཇི་ལྟར་ཡིན་འཆོལ་དགོས་ཀྱི། ཟེར་ཆད་བདེན་པར་བཟུང་ན་ཉེན་ཆེ་
 བ་འོང་བ་འདུག་གོ། དེས་ན་གཞུང་རུ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྦྱར་བ་སྟོན་པ་
 སོ་ལ་ཆོས་ཅན་དེ་ནམ་ཡོད་པར་བྱལ་བ་ན་སྦྱར་བ་སྦྱོར་བར་སྦྱབ་པས་དེ་ལ་.....
 སྦྱར་བ་སྦྱོར་བར་དཔགས་པ་དོན་མེད་དོ། ཞེས་པའི་དོན་ལས། རྩ་བ་ཉིད་
 (༢༢༦) མཆོན་དེ་སྟོན་རུ་སང་བར་སྦྱབ་ན། ཆོས་ཅན་མཐེན་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བ་
 དེ་ནམ་ཡོད་པར་བྱལ་བ་ན། རྩ་བ་ཉིད་མཆོན་གྱི་སྦྱར་བ་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པར་བྱལ་བ་

ཆོས་ནམ་མཁེན་དེ། བྱེད་ཆོས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆོན་མིང་གིས་བཏགས། ཁྱིམ་
 པ་ལ། བྱས་ཆོས་ཁྱིམ་པ་ནམ་མཁེན་ལ་གོ་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྩ་རབས་པས།
 རྩ་མཁེན་སྒྱུར་བའི་རྩས་པ་དེ་ལ་བྱས་ཆོས་སུ་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞུང་
 ལས། དེ་ནས་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་སྟག་གསུམ་མཆོན་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་
 དེ་སྒྱུར་བའི་རྩས་པ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ལ་དགོངས་ནས་བྱས་ཆོས་ལ་བྱེད་
 ཆོས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། ཁྱིམ་གསུངས་ཤིང་། ཉ་རིག་ལས་ཀྱང་། དེས་
 བྱས་ཆོས་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་རྩས་པ་རྒྱ་སྒྱུར་བ་ལ་ཡོད་པ་དང་བྱེད་ཆོས་ཤེས་.....
 བྱེད་ཉིད་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འཛོག་པ་མི་འགལ་ལོ། ཁྱིམ་གསུངས་
 སོ། །རྩ་རབས་པ་ཡིས་མཆོན་ཉིད་བྱི་མ་གསུམ། ཁྱིམ་སྟགས་སྐབས། གཞུང་
 ཏུ་མཆོན་ཉིད་བྱི་མ་གསུམ་ཁྱིམ་ཤེས་མཆོན་ལས་བཀར་ནས་གསུངས་ཀྱང་.....
 འདིར་དེ་ནང་ཏུ་ཤེས་མཆོན་བཟང་བ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་མཆོན་གྱི་
 མཆོན་ཚུལ་བོད་རྩ་རབས་པའི་འདོད་ཚུལ་ཏུ་བྱས་པ་སྟགས་མི་འཐད་པར་.....
 རྟོགས་སྟེ། རྩ་གསུམ་མཆོན་ཚུལ་རྩ་བོ་བཤད་དུ་གྱི། །(༡༥༩) མཆོན་ཚུལ་ལྟ་
 བུར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། མཆོན་བྱ་རང་གི་ཡིན་ཏན་སྟགས་རེ་ཅམ། །
 མཆོན་བའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཅམ། ཁྱིམ་ཤེས་བྱེད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་
 སྒྱུར་བའི་ཡིན་ཅན་ནམ་བྱེད་ཆོས་དེ་མཆོན་ཟེར་བའང་དབྱེད་བྱ་ཡིན་ལ།
 བྱེད་མཆོན་གྱིས་སྒྱུར་བ་མཆོན་ཚུལ་ཤེས་བྱེད་གཉིས་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་.....
 པར་ཡོད་པ་འདིར་གཏན་ནས་མ་ཐོན་འདུག་གོ། མཛད་ལས་ཤེས་ནམ་སྒྱུར་
 བའི་འབྲས་བུར་གསུངས། །བཟླན་བཅོས་སྒྱུར་བའི་རྩ་བོར་གསུངས་པའི་བྱིར། །
 མཛད་དང་བཟླན་བཅོས་ཐད་སྔ་ཐད་སྔར་འགལ། ཁྱིམ་པ་ལ། གཞུང་འདིར།
 ཆོག་གསལ་འགོག་སྐབས། འོན་ཏེ་ཤེས་བྱེད་བྱེད་པ་རྩ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་ནམས་ཀྱི་རྩ་བོར་བྱས་ནས་དེ་དག་མཁེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རྩ་བོར་.....
 གནས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྱུར་པ་སྟགས་སུ་འདོད་ནའང་མི་འཐད་དེ།

མདོ་ལས་ཤེས་པ་རྣམས་སྦྱར་བའི་འབྲས་བུར་གསུངས་པས་ཐད་སོ་ཐད་སྦྱར་
འགལ་བས་སྟེ། ཁྱེས་པ་འདིའི་ཆོག་ཟིན་གྱི་དོན་ནི། ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་མཆོན་
ཉིད་དང་པོ་གསུམ་སྦྱར་བ་དོ་པོ་ཉིད་མཆོན་གྱི་དོ་པོ་ཡིན་པར་ཁས་སྲུངས་.....
ནས་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བའི་དོ་པོར་གྱུར་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་མཆོན་ཉིད་
དང་པོ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་དོ་པོ་ཉིད་མཆོན་གཉིས་དོ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྲུབ་.....
དགོས་ན། མདོ་ལས། ཤེས་མཆོན་རྣམས་སྦྱར་བ་དོ་པོ་ཉིད་མཆོན་གྱི་འབྲས་
བུར་གསུངས་པས་དེ་རྣམས་དོ་པོ་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱེས་པ་ཡིན་
ནམ་སྟུམ་པ་ལས། མདོ་དང་བསྟན་(༡༩) བཅོས་ཐད་སོ་ཐད་སྦྱར་འགལ་
ཁྱེས་པ་ལྟར་འདིའི་དངོས་ལྷགས་གང་ལ་དབྱེད་ཀྱང་དོན་ཏུ་འོང་བ་དཀའ་.....
སྟུམ་སྟེ། གཞུང་གི་རང་ལྷགས་ལ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་
འགལ་ཟེར་བ་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་ལས་ཤེས་མཆོན་རྣམས་སྦྱར་བའི་
འབྲས་བུར་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་འདི་ཤེས་མཆོན་གྱིས་སྦྱར་བ་མཆོན་ཚུལ་
འབྲས་བུས་རྒྱ་མཆོན་ཚུལ་ལ་བཤད་ནས་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་.....
པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། འབྲས་བུས་རྒྱ་མཆོན་པ་འདིའི་དོན་
ཡིན་པར་ཡང་གངས་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་བཞེད་དེ། ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་
པའོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟར་འདི། སྟུམ་ཏུ་འབྲས་བུས་རྒྱ་མཆོན་འདི་
ཡི་དོན་ཡིན་པར། གངས་ཅན་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་བཞེད་གསུངས་པ། ཁྱེས་ལན་
གཉིས་བསྐྱར་བསྐྱོས་ཀྱིས་བཀོད་ཀྱང་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ་ཁྱེས་པ་ཅིའི་
ཕྱིར་སྟུམ། གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། མཆོན་ཚུལ་
བསྟན་ལྷགས་མི་འདྲ་ཤེས་དགོས་གནད། ཁྱེས་པར། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན།
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་མི་འདྲ་ནའང་གཞུང་འདིར་ནི་ཤེས་
མཆོན་གྱིས་སྦྱར་བ་མཆོན་ཚུལ་འབྲས་བུས་རྒྱ་མཆོན་པ་དེ་ཉིད་མདོ་དང་.....

བསྟན་བཅས་གཉིས་ཀའི་དངོས་བསྟན་ལ་སྒྱུར་བ་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པ་གོང་
 ཏུ་དངས་མ་ཐག་པ་ལྟར་རོ། །བར་སྒྱུར་བས་ན་མཆོན་བྱེད་བྱ་རྟག་དང་། །
 མཆོན་བྱ་ཁང་བཟང་རྩ་བ་དང་བཞིན། །ཤེས་བྱ་བྱེད་གསུམ་མཆོན་ཚུལ་
 རྩ་བ་དང་། །འབྲས་བུས་སྒྱུ་མཆོན་འདི་ཡི་དོན་ཡིན་པར། །གངས་ཚན་མཁས་
 པའི་བཤད་པ་འབད་པར་མཛད། །(༢༥ན) ཅེས་པ་ལ། ཤེས་བྱ་བྱེད་གསུམ་
 གྱི་མཆོན་ཚུལ་བྱད་མེད་ཏུ་འབྲས་བུས་སྒྱུ་མཆོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ནི་ཆོག་
 ཅམ་ལའང་མ་བཟགས་པ་སྟེ། བྱད་མཆོན་གྱིས་སལ་ཆེར་དོན་གཞན་ལྟན་
 པའི་སྐྱོན་ས་མཆོན་པ་དང་ཤེས་བྱེད་གཉིས་འབྲས་བུས་སྒྱུ་མཆོན་པའི་བྱད་
 པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། བྱད་པར་ནི་སལ་ཆེར་དོན་གཞན་ལྟན་པ་
 དང་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ནི་འབྲས་བུས་སྒྱུ་མཆོན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཤེས་བྱེད་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་འབྲས་བུ་ལ་སྒྱུར་བ་ལྟར་བྱད་མཆོན་.....
 ཡང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་ན། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། བྱད་པར་མཆོན་ཉིད་
 བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་མཐོང་ལམ་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
 ཤེས་བྱེད་གཉིས་ནི་ཞེས་དགར་ཆོག་སྐྱོས་པ་དང་། སལ་ཆེར་ཞེས་པ་ལའང་མ་
 བཟགས་པའོ། །དེས་ན་བྱད་མཆོན་གྱིས་སྒྱུར་བ་མཆོན་ཚུལ་ནི། མཆོན་བྱ་སྒྱུར་
 བ་དེ་ལ་ཆོགས་སྒྱུར་མཐོང་སྐྱོམ་བཞི་ཡོད་པས་མཐོང་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་
 གཞན་གསུམ་དོན་ཐ་དད་པའི་སྐྱོན་ས་མཆོན་པས་སལ་ཆེར་དོན་གཞན་ཡིན་
 པ་དང་ཞེས་དང་། དེ་བཞི་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་ཅི་རིགས་པར་མཆོན་
 པས། གཞུང་ཏུ། ལྷ་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་དེ་ལས་བསྐྱོག་པས་བྱེད་སྒྱུ་བ་
 ཏུ་བཞག་གོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་ལས། དེས་ན་བྱད་པར་
 བཅུ་དྲུག་རྩ་བོ་འམ་འབྲས་བུའམ་རྒྱར་ལྟན་པའི་སྒྱུར་བ་ཉིད་གྱིས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་སྐྱེད་པར་ཤེས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་
 རྩ་བོར་ལྟན་པ་མཐོང་ལམ་འབྲས་བུར་ལྟན་པ་ཆོགས་སྒྱུར་རྒྱར་ལྟན་པ་སྐྱོམ་

ལམ་(༡༥༥) གྱི་སྒྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེད་པར་ཤེས་ཞེས་
 བྱུང་མཚན་གྱིས་སྒྱུར་བ་དེ་རྣམས་མཚན་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
 ཞིབ་དཔྱད་མེད་པར་ཤེས་བྱུང་བྱེད་གསུམ་མཚན་ཚུལ་རྩོམ་ཐོ་ཐ་དང་ཁོ་ན་.....
 དང་འབྲས་བུས་རྒྱ་མཚོན་པར་བྱུང་མེད་དུ་གོ་བ་ནི་གཞུང་དོན་ལས་ཕྱི་རོལ་
 དུ་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ཡི་དངོས་བསྟན་མཚན་ཚུལ་དེ་ཡིན་པས། །
 མདོ་ཡི་མཚན་ཚུལ་ཡིན་པར་འབྲད་པ་ཡིན། །བསྟན་བཅས་ལས་ནི་ཐུག་དོན་
 དངོས་གསུངས་པས། །རྩོམ་གཅིག་པའི་མཚན་ཚུལ་ཁོ་ནར་སྦྱར། །གཞེས་པའི་
 ཡན་ལག་དོན་སྐབས་བཤད་པ་བཞིན། །མདོ་དང་བསྟན་བཅས་དངོས་བསྟན་
 མི་འབྲུ་བས། །དེ་ཡི་དབང་བྱས་མཚན་ཚུལ་མི་འབྲུ་འབྲུང་། །ཞེས་པ་ལ།
 གཞེས་པའི་ལས་ཡན་ལག་གི་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱུང་བྱེད་གསུམ་
 གྱི་མཚན་ཚུལ་རྩོམ་གཅིག་པའི་མཚན་ཚུལ་ཁོ་ནར་སྦྱར་ཐེར་བ་མི་བདེན་ཏེ།
 ཅ་འགྲེལ་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་སངས་....
 རྒྱས་གྱི་མཁུན་ཚུལ་དང་སྒྱུར་ནས་འབྲས་བུས་རྒྱ་མཚོན་ཚུལ་དང་རྩོམ་.....
 དང་པའི་མཚན་ཚུལ་ཁོ་ན་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། མཚན་ཚུལ་ནི།
 སྒྱུར་བ་དེ་ལ་རྒྱས་པ་དེ་རི་ལྟར་གནས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐ་དང་པ་བཞིན་དུ་འོ།
 ཞེས་རྒྱས་པ་མཚན་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། བཅུ་དྲུག་པ་དེ་དག་གྱང་
 གང་ན་གཞི་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཞེས་ཐམས་....
 ཅད་གྱི་ཐོག་མ་དང་ཞེས་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་གི་ཤེས་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་...
 སྒྱུར་བས་འབྲས་བུས་རྒྱ་མཚོན་(༡༥༦) སའང་གསལ་ལ། །ཉི་ལྷང་ལས་ལམ་
 ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེད་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལམ་
 ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྦྱེད་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དེའི་སྒྲོ་ནས་སྒྱུར་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་...

པ་སྐྱེད་པར་མཆོན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་སྦྱར་བས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
 སྐྱེད་ཀྱི་ཤེས་མཆོན་བཅུ་དྲུག་གིས་མི་སྐྱེད་པར་གསུངས་པས་བཅུ་དྲུག་སྦྱར་མོ་
 བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའང་གསལ་བར་ཐོན་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་མཆོན་འདི་དག་
 གྲངས་ངས་རྒྱས་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི་བྱང་ལེམས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་ཤེས་མཆོན་ཞི་བརྒྱད་བྱང་ལེམས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཙུ་འགྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་
 འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་ཚུལ་དང་སྦྱར་དགོས་པར་ཡང་གསལ་བར་མོ་
 གསུངས་སོ། །འདི་ནམས་སྦྱོར་འདིར་བཀོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཡན་ལག་གི་
 སྐབས་སུ་བཤད་པའི་མཆོན་ཚུལ་རོ་བོ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཚུལ་ཡིན་ཟེར་བ་
 བྱི། རུས་པ་མཆོན་ཞེས་པ་འབྲས་བུས་རྒྱ་མཆོན་པའི་དོན་ཡིན་པ་མ་གོ་བ་
 དང་རྒྱ་འབྲས་རོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཡང་མ་གོ་བའོ། །རྩ་བ་ཉིད་མཆོན་མཆོན་བྱ་
 སྦྱར་བ་ཡིན། །ཤེས་མཆོན་མཆོན་བྱ་སྦྱར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །བྱེད་མཆོན་བྱེད་
 མཆོན་གཉིས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཡིན། །དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོགས། །
 མཆོན་བྱ་སྦྱར་བའི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལ། ཤེས་མཆོན་ཆོས་ཅན།
 རོ་བོ་ཉིད་མཆོན་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཞེས་པའི་(༢༥༧) མཆོན་སྦྱར་འདི་ནི་སྦྱར་བ་མ་གྲུབ་པར་སང་བས་མཆོན་མོ་
 སྦྱར་ནམ་དག་དུ་ག་ལ་འབྱུར་སྟམ་སྟེ། བསྟུས་སྒྲ་ལས་ཀྱང་། མཆོན་སྦྱར་
 འགོད་ཚུལ། སྦྱ་མཆོན་གཞི། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་མཆོན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་
 ཞེས་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་དགོད་པར་གསུངས་སོ། །ཤེས་མཆོན་རོ་བོ་ཉིད་མཆོན་
 ཡིན་པར་བསྐྱབས་པས་གཞུང་གི་བཤད་ཚུལ་དང་མི་འགྲིག་ལ། རྩ་བ་བཤད་
 ལས་ཀྱང་ཤེས་མཆོན་ཆོས་ཅན་དུ་བཀོད་པ་མི་སྤང་བས་འདི་ནི་གང་གི་འང་
 དོན་དུ་འགོ་དཀའ་སྟམ་སོ། །སྦྱར་དག་བཀོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མེད་ཀྱང་། །
 མཆོན་ཚུལ་བཀོད་ཆེ་མཆོན་ཉིད་དང་ཕྱ་གསུམ། །མཆོན་གཞི་སྦྱར་བ་མི་རྟགས་
 གསེར་ཕྱང་ལས། །མཆོན་བྱ་སྦྱར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་མཆོན་གཞི་ཡི། །ཐ་སྦྱད་མ་

སྒྱུར་ན་ལེགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་མཚན་ཚུལ་དང་མཚན་སྒྱུར་ལེགས་
 ལེགས་པར་སེམས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མཚན་ཚུལ་ཞེས་པ་མཚན་སྒྱུར་དེའི་
 ཉིང་ནས་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར། མཚན་ཚུལ་ནི་སྐ་སྐ་ལ་མཚན་
 སྒྱུར་རེ་བྱ་ཉེ་ཉོགས་སྒྲ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྱུར་ངག་བཀོད་ཚུལ་མཚན་
 ཉིང་གསུམ་ལ་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་སྒྱུར་མཚན་ཚུལ་བཀོད་ཆེ་དེ་གསུམ་.....
 མཚན་གཞིར་མ་སྒྱུར་ཞེས་པ། གཞུང་དུ། མཚན་བྱ་སྒྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་
 མཚན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་མ་སྒྱུར་ན་ལེགས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་མ་སོང་ཉེ།
 གཞུང་ཆོག་དང་རྒྱལ་འགལ་དུ་སོང་བར་མ་ཟད། གཞུང་དུ་ཆོས་ཅན་ལ་
 མཚན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་མ་སྒྱུར་བར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མཚན་བྱ་དང་....
 མཚན་གཞི་གཉིས་བྱད་པར་མེད་ལ་སྐད་དོད་(༡༧ན) གཅིག་པས་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟར་ན། སྒྱུར་ངག་དང་མཚན་ཚུལ་གང་གི་ཆེ་ན་ཡང་མཚན་བྱ་ལས་ལེགས་སུ་
 མཚན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་མ་སྒྱུར་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་གི་ཆེ་ན་འང་
 སྐད་དོད་གཅིག་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཚན་ཚུལ་བཀོད་པའི་ཆེ་
 མཚན་བྱ་ལས་ལེགས་སུ་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་མ་སྒྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་...
 ཟེར་ན་སྐད་དོད་གཅིག་པས་ཟེར་མོད། དེ་ལྟར་ན། སྒྱུར་ངག་བཀོད་པའི་ཆེ་
 དེ་གཉིས་སྐད་དོད་སྐ་སྐ་སོང་བར་ཐལ། མཚན་བྱ་ལས་ལེགས་སུ་མཚན་
 གཞིའི་ཐ་སྟངས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་ཟེར་ན་ལན་ཅི་ཡོད། མདོར་ན་
 རྣམ་འདིར་མཚན་གཞིའི་ཐ་སྟངས་མ་སྒྱུར་ན་ལེགས་ཞེས་པའི་དོན། མཚན་
 ཚུལ་བཀོད་པ་ན་མཚན་ཉིང་དང་པོ་གསུམ་མཚན་གཞིར་མ་སྒྱུར་བ་ཅུ་གི་...
 དོན་ཡིན་ཟེར་ནས་སྒྱུར་ངག་ལ་མཚན་ཉིང་དང་པོ་གསུམ་མཚན་གཞིར་སྒྱུར་
 མཚན་ཚུལ་ལ་དེ་གསུམ་མཚན་གཞིར་མ་སྒྱུར་བར་ངོ་པོ་ཉིང་མཚན་མཚན་...
 གཞིར་སྒྱུར་དགོས་ཞེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་གོ་བས། འོག་ནས་ཀྱང་མཚན་ཚུལ་
 བཀོད་པ་ན། ངོ་པོ་ཉིང་མཚན་བཞི་པོ་མཚན་གཞི་ཡིན། ཟེར་བ་འདི་

ནམས་འབྲུལ་ཚབས་ཆེ་བར་གོ་དགོས་སོ། དེས་ན་གཞུང་ལས། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་
 སོ་ཁ་ཅིག་མཆོན་གཞི་དང་མཆོན་བྱ་བྱང་པར་མེད་ལ་སྐད་དོད་བྱང་གཅིག་...
 པས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་བོད་ནམས་འཆད་པ་མི་འཐད་གསུང་བ་ནི་...
 གཞུང་ལྷགས་ཆེན་སོ་ནམས་སུ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་འབྱུང་བས་མཆོན་བྱ་སྦྱར་.....
 བའི་ཆོས་ཅན་ལ་མཆོན་གཞིའི་ཐ་སྐད་མ་སྦྱར་ན་ལེགས་སོ། ཞེས་གསུངས་
 (༡༧བ) པའི་དོན་ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་ཁ་ཅིག་མཆོན་གཞི་དང་མཆོན་བྱ་གཉིས་སྐད་
 དོད་གཅིག་པས་བྱང་མེད་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུང་ལྷགས་ནམས་སུ་འདྲ་བྱང་...
 མེད་ཏུ་བྱང་བས་སྦྱར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་མཆོན་གཞི་དང་སྦྱར་བ་ལ་མཆོན་བྱ་
 ཞེས་སོ་སོར་སྦྱར་བ་དཔེར་ན། སྐ་མཆོན་གཞི་མི་རྟག་པ་མཆོན་བྱ་ཞེས་པ་
 ལྟར། གཞི་སོ་སོ་ལ་མ་སྦྱར་བར་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་མཆོན་བྱའམ་མཆོན་གཞི་
 དེ་ཞེས་གཞི་གཅིག་ལ་སྦྱར་ན་ལེགས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞུང་ལྷགས་
 ནམས་སུ་བྱང་ཞེས་པའང་དཔེར་ན། མཆོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཆོན་པས་ན། ཞེས་
 པ། དཔེ་ལ་ལར་མཆོན་གཞི་ལྟ་བུར་མཆོན་པས་ན། ཞེས་བྱང་བ་དང་། མདོ་
 རྟེན་ཆུན་ལས། སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ། བཅ་བཏགས་ཕྱིར་ན་
 མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་གཞི་དེ་ནི་མཆོན་པ་ཡི། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དག་གིས་
 བཤད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞུང་འདིར་ཡང་། ལུས་པ་དེ་གཉིས་
 མཆོན་གཞིའམ་མཆོན་བྱའོ། ཞེས་དང་། འོ་ན་དེ་དག་མཆོན་གཞི་དང་
 དངོས་སོ་ཐ་དད་པས་མཆོན་མཆོན་ཏུ་མི་བྱང་སྟེ། ཞེས་མཆོན་བྱ་དང་དངོས་
 སོ་ཐ་དད་པས་ཟེར་རྒྱལ་མཆོན་གཞི་དང་དངོས་སོ་ཐ་དད་པས་ཞེས་པ་ལྟ་...
 ཏུ་མཆོན་བྱ་ལས་ལེགས་སུ་མཆོན་གཞིའི་ཐ་སྐད་མ་སྦྱར་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་.....
 བས་མཆོན་ཉིད་དང་སོ་གསུམ་མཆོན་གཞིར་མ་སྦྱར་བ་ཙམ་ལྱང་འདིའི་དོན་
 ཏུ་གཏན་ནས་མ་འབྲེལ་ཡོ། དེ་ཡང་མཆོན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན་ལ་
 མཆོན་གཞིའི་ཐ་སྐད་བྱས་ནས་མཆོན་བྱ་དང་མཆོན་གཞི་གཉིས་གཞི་སོ་སོར་

མ་སྐྱར་(༡༤ན) བར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱར་དེ་གཉིས་གཞི་སོ་སོར་སྐྱར་མི་
 ཅུང་བ་མིན་ཏེ། སྐབས་དང་སོར་དམིགས་པའི་ཐད་དུ་དང་སོ་གསུམ་གྱིས་
 མཚོན་བྱ་དང་། འོག་མ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་གཞི་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གཞི་སོ་སོ་ལ་
 སྐྱར་ཚུལ་ཡང་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་འདིར། འབྲས་བུས་རྒྱ་མཚོན་ཚུལ་
 བཤད་པ་གཞུང་འདིར་རང་ལུགས་མིན་ཟེར་བ་དང་། རང་ལུགས་ལ་ངོ་སོ་
 གཅིག་པའི་མཚོན་ཚུལ་ཁོ་ན་བཤད་ཟེར་བ་དང་། མཚོན་གཞིའི་ཐ་སྙད་མ་
 སྐྱར་ན་ལེགས་ཞེས་པ་མཚོན་ཚུལ་ལ་མཚོན་ཉིད་དང་སོ་གསུམ་མཚོན་གཞིར་
 མ་སྐྱར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་ངོ་སོ་ཉིད་མཚོན་མཚོན་གཞིར་སྐྱར་དགོས་ཟེར་བ་
 དང་། མཚོན་གཞིའི་ཐ་སྙད་སྐྱར་མ་སྐྱར་གྱི་དོན་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྒྲིམ་པ་དང་
 མ་སྒྲིམ་ཅམ་ལ་གོ་བ་སོགས་རང་ཉིད་གཞུང་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་.....
 པར་མ་ཟད་སྒོ་གསར་བ་གཞན་དག་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་གི་
 བཤད་པ་མང་དུ་གྱིས་པ་འདི་ནམས་གཞུང་གི་དོན་ལྟ་པར་གོ་བའི་རྒྱུ་དུ་
 འགྱུར་བར་མཐོང་ནས་འདིར་ཡང་འབད་ནས་དགག་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
 གཞན་དུ་ན་མ་འབྲེལ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དོགས་དེ་ཅམ་བྱེད་དོན་མི་འདུག་གོ།
 འདི་སྐད་དུ།

འབྲེལ་མེད་དགོངས་དོན་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟ་ཆབ། །འབྲེལ་མེད་བབ་
 ཅལ་དྲི་མས་ཆེར་བརྟན་པ། །དྲི་མེད་ལུང་རིགས་གེ་ཏ་གས་བཟུངས་ཆོ། །
 སྒྲིབ་མེད་གནད་དོན་རྒྱ་སྐར་འབྲུམ་གཟུགས་འཆར། །ཞེས་པ་ནི་ངལ་གསོའི་
 (༡༤ན) ཆོགས་བཅད་དོ། །

༥ མཚོན་བྱ་སྐྱར་བའི་ཆོས་ཅན་མཚོན་བྱ་གཉིས། །གཅིག་དུ་འབྲེལ་ནས་ཐ་
 རྟེན་སྐྱར་ན་ལེགས། །ཞེས་པར་བསམ་ནས་མ་ཡིག་བསྐྱབ་མཐན་བྱང་། །ཕྱིན་
 ཆད་རྗེ་བཅུན་ལྷ་མའི་ལེགས་བཤད་གྱི། །དགོངས་དོན་སྐྱས་ཆེ་ཆུང་ཟད་བག་
 ཡོད་བརྟེན། །རྟོག་གེ་ལ་སྐྱངས་རྟོག་པ་མཐོང་དག་གིས། །ལན་བརྒྱུད་དབྱེད་

ཁྱེད་མཆོན་པ་ཐོས་ཀྱི་གསུང་། །ཆ་ཙམ་རྣམ་པ་གཞན་ཏུ་གཏོ་བ་ལྔ་པ་། ཞེས་
 གསུངས་དེ་ཕྱིར་ཡི་གེའི་དག་མ་དག །ཐག་གཙོད་ཏུ་ཙམ་ལྷན་སྒྲུ་ཆ་ཆེ། ཞེས་
 འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་གཡང་སར་འཁྱིད། །ལངས་བྱས་བཞུན་པ་བཏང་
 རྣམས་བྱས་ན་ལེགས། །ཞེས་གཞུང་ཏུ་མཆོན་བྱ་སྒྱུར་བའི་ཆོས་ཙན་ལ་མཆོན་
 གཞིའི་ཐ་སྟངས་སྒྱུར་ན་ལེགས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་ཁྱེད་སྤྱོད་མ་ལ་ཐ་སྟངས་སྒྱུར་
 བ་ལེགས་སོ་ཞེས་བཅས་འདུག་པ་དེ་ལ་མ་རངས་ནས་འཕྱ་སྒྱུད་ཀྱི་གཤོམ་ར་
 བྱས་མོད། དེ་ལྟར་བཅས་པའི་དབང་ཏུ་བཏང་ན་ཡང་མཆོན་གཞི་དང་
 མཆོན་བྱ་གཉིས་གཞི་སོ་སོར་སྒྱུར་དགོས་པར་བསམ་ནས་བཅས་པ་ཡིན་པར་
 དེས་ཀྱི། ཆོས་ཙན་དང་མཆོན་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་བཅས་པ་ག་ལ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་གཞི་ཡང་མེད་ལ་འབྲུལ་པ་དེ་མཆོན་
 གཞིའི་ཐ་སྟངས་སྒྱུར་ན་ལེགས་སོ་ཞེས་པར་བཅས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་
 ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིའི་ཆོས་ཙན་ཞེས་པ་མཆོན་ཉིད་
 དང་པོ་གསུམ་དང་མཆོན་བྱ་ཞེས་པ་རོ་བོ་ཉིད་མཆོན་ཁོ་ན་ལ་ལོག་པར་གོ་
 བའི་གོང་གི་ལོག་རྟོག་དེ་ལ་ཤི་སྤྱོད་འཐམས་པས་འདིར་ཡང་དེ་གཉིས་.....
 གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་ཟེར་བ་ནི་འབྲུལ་བ་ལས་ཀྱང་རང་ཉིད་འབྲུལ་བར་.....
 བཞུན་པའོ། །(༢༧) ཡི་གེའི་དག་མ་དག་དབྱེད་པ་ཙམ་ལ་རྟོག་གེ་ལ་སྒྱུངས་
 ཞེས་སོགས་ལྷང་དྲངས་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་དེ། ཡིག་ཅོར་ཞེས་པ་ཡི་གེ་པའི་
 རྒྱུན་ཡིན་གྱི་ཆོས་པ་པོའི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་དག་དཔེ་ཆ་རྣམས་ཅིག་
 བཏུན་འཛུམས་ན། །དག་པའི་དཔེ་ཆ་རྣམས་གཅིག་བསྐྱབ་དགོས་འབྱུང་། །མོན་
 ལྷུ་ཤེས་རབ་སྒྱུར་པའི་དཔེ་ཆ་བཞིན། །ཟེར། འདི་ཡང་མཆོན་གཞིའི་ཐ་
 སྟངས་སྒྱུར་ན་ལེགས་ཞེས་པ་ཡི་གེ་དག་ན། མདོ་དབུས་ཀྱི་སྤྱོད་མའི་དཔེ་བཏུན་
 ཙམ་ལ་མ་སྒྱུར་ན་ལེགས་ཞེས་མཐུན་པར་འཁོད་པ་འདི་རྣམས་མ་དག་པར་
 འབྱུར་ལ། འོན་ཀྱང་མ་དག་པ་བཏུན་པོ་དེས་དག་པ་གཅིག་བྱ་དེ་མ་དག་

བར་སྐྱབ་རྒྱལ་ཞེས་ཁ་ཅིང་བྱས་པ་ཡིན་པར་སྤངས་ཡང་བསམ་ཆོད་ནི། བྱ་རེ་
 དཔར་མའི་དེ་གཅིག་བྱ་མ་དག་ཟེར་ཆོད་ཡིན་པར་སྤངས་ངོ་། མོན་ཡུལ་ཤེས་
 རབ་སྦྱང་པའི་དཔེ་ཆ་ཟེར་བ་མ་ཐོས། མོན་སྤྱོད་འོ་རྩོམ་གཅིང་གྱི་དཔེ་ཟེར་
 བ་གྲགས་ཆེ་བས། དེ་ནི་ཡུལ་དེར་རྩོམ་གཅིང་གྱི་དཔེ་མ་དག་པ་མང་ཞིང་
 དག་པ་གཅིག་ལས་མེད་པ་ལ་ལན་ཅིག་ཞུ་དག་བཏང་བར་མ་དག་པས་དག་
 པ་གཅིག་བྱ་དེ་ཡང་མ་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་དཔེ་ཞིག་གོ། ཤེས་མཆོན་གྱིས་
 བྱ་མཐུན་གསུམ་སྦྱར་བ་རྒྱལ་ས། མཐུན་གསུམ་རྩོགས་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་ཡོད་རྒྱ་
 ཞེས། མཆོན་པ་ཡིན་པས་མི་སྤྱི་རྒྱལ་གཅིང་མཆོན། ཞེས་པ་ལ། ཤེས་མཆོན་
 གྱིས་སྦྱར་བ་མཆོན་ཚུལ་མི་སྤྱི་རྒྱལ་གཅིང་དུ་མཆོན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡོད།
 གཞུང་འདིར་ནི་ཤེས་བྱེད་གཉིས་གྱིས་མི་ལྟན་(༡༧) རྒྱལ་གཅིང་དུ་མཆོན་
 བར་གསུངས་གྱི་མི་སྤྱི་རྒྱལ་གཅིང་དུ་མཆོན་པར་མ་གསུངས་ལ། རྒྱལ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། ཤེས་མཆོན་གྱིས་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བ་སྦྱར་མཆོན་པར་
 གསུངས་པ་མ་གཏོགས་མི་སྤྱི་དང་མི་ལྟན་རྒྱལ་གཅིང་གང་དུ་ཡང་མཆོན་
 བར་མ་གསུངས་སོ། ཡིག་ཆར། ཀུ་ལཱ་རའི་འདོད་པ་འགོག་སྐབས། བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། དེ་བུང་བར་ཐལ། ཤེས་མཆོན་ལ་མི་སྤྱི་རྒྱལ་གཅིང་དང་། བྱེད་
 མཆོན་ལ་མི་ལྟན་རྒྱལ་གཅིང་བྱས་ཆོག་པའི་ཐུར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་
 ཅམ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་ཐུར། ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཡང་
 བྱེད་མཆོན་ལ་མི་ལྟན་རྒྱལ་གཅིང་དང་བྱེད་མཆོན་ལ་གཞན་ལྟན་རྒྱལ་གཅིང་
 བྱས་པའི་ཐུར་ཞེས་པ་ཡིན་པར་ངས་ཏེ། བསྐྱེད་དོན་ལས། ཁ་ཅིག་ཀུ་ལཱ་ར་ཡི་
 དེ་འཐད་དེ། བྱེད་པའི་རྒྱས་ལྟན་མི་ལྟན་རྒྱལ་གཅིང་བྱས། རྩོམ་གྱིང་ལ་རྒྱས་
 ལྟན་རྩོམ་འགོ་བསྐྱབས། བྱེད་མཆོན་གྱིས་ནི་ཉན་རང་ལ་སོགས་ལ། ལྟན་པ་
 གཅིང་པས་སྟོན་བྱལ་འགྲུབ་ཐུར་ཟེར། རྩོམ་རྩོམ་སྟོན་བྱལ་པའི་དོན་མིན་
 ཞིང་། ཞེས་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་ཐད་གྱི་སྟོན་འདིར་ཡང་བསྐྱེད་དོན་ལྟར་བཀོད་

ནས་ཡིག་ཆའི་དེ་མ་བཤོད་པས་སྟོན། བྱེད་སྒྲུབ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྒྲུབ་པ་
ཡི། །ཐ་སྟོན་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཤེས་པར་བྱེད། །ལས་སྒྲུབ་མཆོན་ཉིད་ཐ་
སྟོན་འབྲུག་པའི་ཡུལ། །ཤེས་པར་བྱེད་ཅེས་རྒྱལ་ཆབ་གསུང་ལས་བྱུང་། །ཟེར་
འདི་ཡང་རང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་
ཅིག་ཞེས་པ་ནས། ཤེས་བྱུང་བྱེད་པ་གསུམ་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྟོན་འབྲུག་
པའི་རྒྱ་མཆོན་རྩ་མཛུགས་པ་སྟགས་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་(༡༠ན) བཤད་པའི་དགོས་
པ་གང་ཡིན་དང་། ཇི་ལྟར་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལ་སྟགས་པ་བཞག་པར་དགའ། །
ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མཆོན་ཚུལ་གཞི་ཤེས་སྒྲུབ་པར་བྱས་པ་དེ། །ཇི་ལྟར་
གནས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་བཞིན། །རྩ་མཛུགས་མཆོན་བཞི་པ་མཆོན་གཞི་
ཡི། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམས། །མཐར་ཐུག་གཞི་ཤེས་རྟོགས་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ། །བཙུག་པ་བཟེད་པའི་བྱས་ལྡན་ཡིན་པར་མཆོན། །ཞེས་པ་
གཞུང་འདི་ལྟར་ན་ནི། མཆོན་བྱ་ལས་སྟགས་སུ་མཆོན་གཞིའི་ཐ་སྟོན་མ་སྒྲུབ་
པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ནི་བྱས་པ་མཆོན་ཚུལ་མ་
གསུངས་པར་རོ་བོ་མཆོན་ཚུལ་ཁོ་ན་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །བཤད་ཚུལ་
གཉིས་ཀྱི་བྱར་རེ་སྒྲངས་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་གསར་པ་བཟོས་
པ་ཡིན་ན་ནི་དེར་ཟད་དོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པར། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་དང་ཚུལ་
བཞིན་ཞེས་པ་འདི་ལ། གཞུང་འདི་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཆེས་མི་
འདྲ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མི་ཟད་པ་མི་མདྲ་ལས་ཆགས་བྲལ་དང་། །འགོག་དང་
སྒྲུབ་པ་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན། །ཞི་བ་མེད་པ་དཔེན་པའི་རྣམ་པ་བྱ། །ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་མཆོན་པ་མི་ཟད་དོན། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་རྩ། བསྐྱུས་པ་དང་
གཡེངས་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་ཆགས་བྲལ་སྟགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་མཁྱེན་
ཚུལ་གསུངས་ཀྱི། ཆགས་བྲལ་སྟགས་གསུམ་ཞི་བ་མེད་པ་དཔེན་པའི་རྣམ་
པར་མཁྱེན་ཞེས་པ་སྤང་བ་གཉིས་དང་རྩེ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་གཞུང་རྩ་མི་གསལ་ལོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོལ་བདག་ལ་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱར་ན་རྒྱུ་འཕེན་ལ་
 (༡༠༦) མི་འགྲིག་ཅིས་དང་། ཡང་། བཞི་ཆེན་གསུམ་པ་གྲོལ་བདག་ལ་བརྟེན་
 རལ། རྒྱུ་བ་ཡིན་པས་སྐྱར་འདས་ལ་བརྟེན་གསུངས། ཞེས་པའི་སྐུ་མ་གཞུང་
 འདི་དང་སྤྱི་མ་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བའི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པའི་བྱད་པར་ཐོན་
 པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་རུ་ན། གཞུང་གཅིག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་གྲོལ་
 བའི་བདག་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་འོང་བ་མི་རིགས་
 པའི་སྤྱིར། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པ་ཆད་
 འབྱུང་བ་སོགས་བཞི་པོ་དེ་གྲོལ་བའི་བདག་གི་གནས་སྐབས་རྟོག་པ་ཡིན་.....
 པར་བཤད་པ་དང་། གཞུང་འདིར་དེ་གྲོལ་བའི་བདག་ལ་བྱས་ན་རྒྱུ་འཕེན་
 ལ་མི་འགྲིག་པར་གསུངས་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་རུ་གྱུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །བདག་
 དང་གདགས་གཞི་གཉིས་ལ་སྐྱར་ཡང་ཆོག ཅིས་པར། རྟོགས་དཀའི་སྤང་
 བ་ལས་ནི། དེ་ལས་བདག་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ནི་དེའི་
 གདགས་གཞི་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། ཞེས་དགག་བྱའི་བྱད་པར་སྐྱར་ནས་གསུངས་
 གྱི། སྤྱིར་བདག་དང་གདགས་གཞི་ཅུམ་ལ་གོ་ན་མི་རུང་ངོ་། །སྤང་སྐབས་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས། གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི་ཞེས་དེ་སྐྱེ་འདི། འདས་
 མ་ཐག་པའི་གཡོ་སྐབས་ལ་མི་སྟེགས། ཞེས་པ་ལ། སྤང་སོགས་དེ་བཞིན་ཉིད་
 ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས། ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། གཡོ་བ་སོགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཟེར་དགོས་པའི་སྤྱིར། གཞུང་ལས། གཡོ་བ་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་
 དག་ནི། ཞེས་པའི་དེ་དག་ཞེས་པ་གཡོ་བ་སོགས་ལ་མི་སྟེགས་ཟེར་བ་ཆེས་མི་
 རིགས་(༡༡༣) ཏེ། དེ་ལ་སྟེགས་པར་རྗེ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །
 གཞུང་འདིར། གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཁྱེན་
 ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་རུ་ཡང་མཁྱེན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གཡོ་

བ་ལ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དེ་དག་ནི་བདེན་པས་སྒྲིང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀར་ཡང་། གཡོ་
 བ་ལ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་.....
 དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གཞུང་དུ། གཡོ་བ་སྐྱེས་ལས་གཞན་
 སྤང་ལྟ་དེ་དག་ནི་ཞེས་པ་འདས་མ་ཐག་པའི་སྒྲེགས་ས་དང་མི་འབྲེལ་ལོ། །
 ཞེས་པ་འདི་ནི་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་པས་...
 འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཡང་། དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི། ཞེས་པའི་དོན་
 ལ། གཞན་གྱིས་གཡོ་བ་སྐྱེས་ལས་གཞན་པའི་སྤང་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི། ཞེས་
 པའི་འབྲུ་བསྐྱེད་མཛད་ལ། རང་ལུགས་ནི། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཁྱེན་ཚུལ་དེ་ལས་
 གཞན་དུ་ཡང་གཡོ་བ་ལ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དེ་དག་ནི་ཞེས་པའི་འབྲུ་བསྐྱེད་...
 མཛད་པ་ཡིན་པར་གཞུང་གི་ཆོག་ཉིད་ལ་བལྟས་པས་ཤེས་སོ། །དེས་ན། རང་
 ཉིད་ཀྱི་རགས་པ་འདི་ཙམ་ལའང་མ་བརྟག་པའི་བབ་ཅོལ་སྤྱོད་བཞིན་དུ། ཞོང་
 དུ། ཐག་བཅད་ཏུ་ཅང་སྤྲོ་ན་སྤྱོད་ཅ་ཆེ། ཞེས་དང་། ལྷག་བཤད་མང་བའི་དུས་
 ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན། ཞེས་གཞན་ལ་སྤྱོད་ཅི་དགོས། འདི་སྤྱད་དུ།

རིགས་དང་མི་རིགས་ཡང་དག་ལྟར་སྤྱད་བྱུང་། ཁྱི་མེད་རིགས་པས་འབྱེད་
 པ་མཁས་པའི་སྤྱོད། རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་མཐོང་ཆོད་པམ་ཚུན་བསྐྱེས། རྒྱང་
 བྱེད་སྤྱད་ཟླ་འདི་ཀོ་སུ་(༡༡ པ) ཡི་ལུགས། ཞེས་སྤྱོད། །

༥ དེ་ཉིད་མཛོན་རྫོགས་སངས་རྒྱལ་དེ་བཞིན་གཤེགས། གསུངས་པའི་དོན་
 ནི་ཆོས་ཀྱན་མཆོག་དུ་རྟོགས། །དེ་དག་རྟོགས་ལྟར་གཞན་ལ་སྤྱོད་པ་སྟེ། །
 མཐའ་མ་གོང་མ་གསུམ་གྱི་འབྲུག་ཀྱང་སྤྱད། ཞེས་ཤེས་པ་བཞིན་ཐ་མ་དེ་གོང་
 མ་གསུམ་གྱི་མཐུག་དུ་སྤྱད་ཟེར་མོད། དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡོད། རྫོལ་བ་
 སྤྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་བཞི་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་མཐའ་.....
 མར་འཛོག་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་མཐའ་མ་དེ་དང་པོ་གསུམ་...

རེ་རེའི་མཐར་ཐུག་དགོས་པར་གསུངས་པ་མི་སྤང་ངོ་། །དེ་ཡི་མཚན་ལས་སྦྱར་
 དངོས་མཚུག་གསུམ་གྱི། །དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ་མཚན་པ་དངོས་གཞིར་བྱུང་། །
 མཚན་པའི་སྦྱར་བར་ཁེ་བྱ་མཚན་པ་དང་། །སྒྲ་མར་མཚན་དང་བཞི་སྤང་ཏུ་
 མཚན་གསུམ། །མཚན་པའི་མཚུག་ཏུ་ཆེད་པར་མཚན་པ་དང་། །བཀྲར་སྤྱིར་
 མཚན་དང་ཆེས་ལྷ་འཛིན་པར་མཚན། །ཡོངས་ལྷ་བཟུང་བར་མཚན་པ་བཞིན་
 གསུངས་ཡོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བྱན་སྤང་ལས་བཤད་ན། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ཏུ།
 ལྱས་པར་བྱ་བ་ཤེས་པ་སོགས་ཤེས་མཚན་བཞི་ལ། རིམ་གྱོ་མཚན་པ་དང་ཞེས་
 སོགས་ཉི་ཤིའི་མདོ་ཆོག་བརྒྱད་འདྲེན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་མཚན་དང་པོ་གསུམ་
 ལ་མདོ་ཆོག་རེ་རེ་དང་། མཚན་པར་བྱ་བ་ཤེས་པ་ལ་མཚན་པར་མཚན་པ་
 སོགས་མདོ་ཆོག་སྤྱ་དྲུངས་པར་གསལ་ཡོ། །ཤེས་མཚན་དེ་བཞི་ལ། བརྒྱད་སྤྱིར་
 པར། ཆོས་ལ་བཀྲར་སྤྱིར་མཚན་དོ། །སྒྲ་མར་མཚན་དོ། །ཆེད་པར་མཚན་དོ། །
 མཚན་པར་མཚན་དོ། །རི་མོར་མཚན་དོ་བསྟེན་བཀྲར་མཚན་དོ། །ཞེས་མདོ་
 ཆོག་དྲུག་ལས་མེད་ལ། འདི་ཡང་ལྱས་པར་བྱ་བ་སོགས་ཤེས་མཚན་གསུམ་ལ་
 མདོ་ཆོག་རེ་རེ་དང་། མཚན་པར་མཚན་(༡༢༩) དོ་སོགས་མདོ་ཆོག་གསུམ་
 མཚན་པར་བྱ་བ་ཤེས་པ་ལ་སྦྱར་ནས་ཆོག་གསུམ་པོ་དེས་མཚན་པའི་སྦྱར་.....
 དངོས་མཚུག་གསུམ་བསྟན་པར་བྱན་སྤང་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 བཀྲར་སྤྱི་བྱ་བ་དང་། །སྒྲ་མར་བྱ་བ་དང་རི་མོར་བྱ་བ་དང་། མཚན་པར་
 ཤེས་པ་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་ལ་བཀྲར་སྤྱི་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་པར་མཚན་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་སྦྱར་བ་དང་མཚུག་གི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུངས་པ་ནི་རི་མོར་མཚན་དོ་བསྟེན་བཀྲར་མཚན་
 དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱན་སྤང་ཏུ་མཚན་པའི་
 སྦྱར་དངོས་མཚུག་གསུམ་ལ་སྦྱར་བ་མདོ་ཆོག་གསུམ་ལས་མེད་པ་ལ་ཉི་ཤིའི་
 ཆོག་བརྒྱད་པོ་དེ་བྱན་སྤང་ཏུ་མཚན་པའི་སྦྱར་དངོས་མཚུག་གསུམ་ལ་སྦྱར་.....

བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། མདོ་ཆོག་དང་པོ་གསུམ་མཆོད་པར་བྱ་བ་
 ཤེས་པའི་ཤེས་མཆོད་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་གོ་བ་ཡང་མི་འཐད། དེ་ཐད་ཀྱི་ཉི་མེ་
 དང་བརྒྱད་ཉིད་པའི་ཆོག་མང་ཉུང་བྱུང་མེད་ཏུ་གོ་བ་ཡང་མི་འཐད། རྩོན་
 གྲུལ་ནས་རྩོན་ཁག་རྩོན་སྤང་ལ་འགོལ་བ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཐོས་
 སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་ཕྱིར་དེ་གསུམ་ཟེར་ཞེས་པའང་། །རང་ལྷགས་ཡིན་ཏེ་རྟོགས་
 དཀའི་སྤང་བར་བཤད། །ཅེས་གཞུང་དུ། གཞན་དག་ཐོས་བསམ་སྒྲིལ་གསུམ་
 ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་གསུམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
 ཉིད་རང་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་རང་ལྷགས་སུ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་མོད། གཞུང་འདིར་གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་འདི་དང་རྟོགས་
 དཀའི་སྤང་བའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་མི་གཅིག་གམ་སྒྲིལ་སྟེ། འདིར་ཐོས་བསམ་
 སྒྲིལ་གསུམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་(༡༢༧) བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྟུན་དང་ཤེས་མཆོད་.....
 མདོན་སུམ་མཆོད་གསུམ་མོ་ཞེས་ཤེས་རབ་རེ་རེ་དང་ཤེས་མཆོད་རེ་རེ་སྦྱར་...
 བའི་ལྷགས་ཡིན་པར་མདོན་ལ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ནི། ཐོས་བསམ་ཀྱི་
 ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཤེས་མཆོད་དང་པོ་དང་། སྒྲིལ་བྱུང་ལ་གཉིས་སུ་
 བྱེད་ནས་ཤེས་མཆོད་མཐའ་མ་གཉིས་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
 ལས། གཏུལ་བྱ་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱེས་པ་ནམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེས་ནས་ཐོས་
 བསམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྤྱང་པ་ཉིད་དུ་བརྟུན་.....
 པར་མཆོད་པ་དང་བསྐྱེས་པ་ནམས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིལ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་...
 བསྐྱེད་ནས་སྒྲིལ་པར་བྱས་པའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྤྱང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་...
 མཆོད་པ་དང་། སྒྲིལ་པ་ནམས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྒྲིལ་བྱུང་གི་
 ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྤྱང་པ་ཉིད་དུ་.....
 མཐོང་བར་མཆོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་ཡིན་ཙམ་རྟོག་
 ཆས་སྦྱར་བའི་ཆེ། །དང་པོ་གསུམ་ལས་མེད་ལ་འབྲེལ་རྒྱུ་བཞིན། །གཞི་ཤེས་

ཡོད་པའི་ཕྱག་ཆས་ལྷན་པའི་ཆེ། །དང་པོ་དགུ་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་ལྷན་ནས། །ཉི་
 ལྷན་དགོངས་པ་རྒྱན་ལྷན་བྱང་པ་ལྷན། །ཡིན་པས་འཕགས་མེད་ལྷན་ཚུལ་
 འགལ་བ་མེད། །ཅེས་པ་ལ། དེ་ཡང་གཞུང་ནི། དང་པོ་དགུ་གཞི་ཤེས་དང་
 ཐ་མ་གཉིས་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བྱེད་པར་སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་དག་.....
 བཞེད་པ་ནི་ཉི་ལྷན་གི་དགོངས་པ་རྒྱན་ལྷན་ཏུ་བྱངས་པར་ལྷན་ཡིན་པས་.....
 ལེགས་སོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་ནི། གཉེན་
 པོ་གཞི་ཤེས་གྱི་བྱེད་པ་ལམ་ཤེས་ལས་ལོགས་སུ་བྱ་མི་རིགས་ལ། གཞི་ཤེས་
 ཅམ་གྱིས་སྒྲོག་པ་ནས་དང་པོ་གསུམ་ལས་སྐབ་མི་ལུས་པར་དགོངས་ནས་སོ། །
 (༡༡༣) ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། གཞི་ཤེས་གྱི་བྱེད་པ་ལ་རྒྱན་
 ལྷན་ཏུ་དགུ་དང་འགྲེལ་པ་འདིར་གསུམ་ཅམ་གསུངས་པ་འགལ་མེད་ཏུ་སྐབ་
 ལུལ་གྱིས་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་སྒྲོག་ཆ་ནས་དགུ་དང་ཡིན་པའི་སྒྲོག་ཆ་ནས་.....
 གསུམ་ལས་མེད་ཅེས་པའི་ཞིབ་ཆ་བྱེད་མོད། དེ་ཅམ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་
 པོ་གཞི་ཤེས་གྱི་བྱེད་པར་དགུ་དང་དམན་པའི་གཞི་ཤེས་ཅམ་ལ་གསུམ་ལས་...
 མེད་པ་དེ་སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་དེའི་དགོངས་པར་གནས་པའི་བྱུར་ཏེ། ཉ་རྒྱུ་
 ལས། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ཏུ་དང་པོ་འདི་དགུ་གཞི་ཤེས་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། ཐ་མ་གཉིས་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་
 ནི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེའི་ཉི་ཤིང་འགྲེལ་པ་དང་བསྐྱན་པ་ཡིན་ཞིང་འདི་སྟོབ་...
 དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཆེན་པོའི་གཞི་ཤེས་གྱི་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །
 དམན་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཅམ་ཏུ་ཟད་སྐྱམ་ཏུ་དགོངས་...
 པའི་བྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱུར་རོ། །དེས་ན་གསུང་གི་དོན་ནི། གཉེན་པོ་
 གཞི་ཤེས་གྱི་བྱེད་པ་དགུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལམ་ཤེས་གྱི་བྱེད་པར་འདུས་ལ། གཞི་
 ཤེས་ཅམ་གྱི་བྱེད་པ་གསུམ་ལས་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་རྒྱུད་འདིར་...
 གཞི་ཤེས་གྱི་བྱེད་པ་གསུམ་ལས་མ་བཤད་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་འདིར། གཞི་

ཤེས་ཡོད་པའི་སྐབས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་པ་ལྟར་ན་ཐེག་དམན་ལ་བྱེད་པ་.....
 དགུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་བསྐྱེད་ཏུ་མེད་པས་གཞི་ཤེས་ཅན་ལ་གསུམ་ལས་མེད་...
 པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞི་ཤེས་ཡིན་ཅན་གྱི་ཆེན་པོ་གསུམ་ཁེས་པ་
 ལྟར་ན་ཡང་། སྐབས་འདིར་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་གཞི་ཤེས་ཡིན་
 བ། གཞུང་འདིར་སྐབས་ཀྱི་ཏུ་གཞི་ཤེས་ལ་རྟེན་ཐེག་(༡༡༧) དམན་ཁོ་ནར་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཆ་བའི་བ་ཁེས་བྱ་བ་བརྟན་མཐར་སྐྱར། ཁེས་པ་
 ལ། གཞུང་ཏུ། ཆ་བར་ཡོངས་འདྲེན་པ་ཁེས་བྱ་བ་དང་ཁེས་པའི་ཁེས་བྱ་བ་ནི་
 བརྟན་གཞི་མཐར་རོ། །ཁེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་བ་ཐེར་བ་བརྟན་གཞི་
 མཐར་སྐྱར་བར་གསུངས་པར་གོ་བ་ནི་སྒོ་སྒོས་ཏུ་ཅང་ཅིང་ཞིང་བཞད་གད་...
 གྱི་གནས་སོ། །སྤྱི་གི་བྱེད་པར་མཛད་ལས་སྤྱིར་བཤད་ནས། །དབྱེ་ན་སྤྱིར་བར་
 བྱེད་པ་སྤྱི་གི་བྱེད། །སྤྱི་མ་འཛིན་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་འོད་འབྱེན་པའི། །སྤྱི་གི་
 བྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དེད་དཔོན་འཕྱར་པའི་སྤྱི་གི་བྱེད་པ་
 དང་། །གསུམ་ནི་སྤྱི་མ་མའི་ནང་འབྱུང་པས་ན། །སྤྱི་གི་བྱེད་པར་འཛིན་
 བྱང་ལོགས་སུ་བཤད། །དཔོན་པོ་པ་དང་བཅས་རྒྱ་སྤྱིར་ལས་བཤད་དོ། །ཁེས་
 པ་ལ། འདིར་སྤྱིར་བར་བྱེད་པ་སྤྱི་གི་བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་འོད་འབྱེན་པའི་སྤྱི་
 གི་བྱེད་པ་དེད་དཔོན་ཏུ་འབྱུར་པའི་སྤྱི་གི་བྱེད་པ་གསུམ་སྤྱིར་སུ་མའི་ནང་...
 ཏུ་འབྱུང་བྱས་སོགས་སུ་བཤད་ཐེར་བ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། གཞུང་ཏུ་སྤྱིར་
 བའི་བྱེད་པ་གཅིག་སུ་ལོགས་སུ་བཤད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་གསུམ་པོ་ལོགས་སུ་
 བཤད་ཅེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱེད་མཚན་བརྟན་པའི་སྐབས་
 འདིར། ཡུལ་བར་མའི་མདོ་ལས། བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ནས་འཛིན་རྟེན་
 གྱི་སྤྱིར་བ་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱིར་མ་འཛིན་ཞིང་འོད་འབྱེན་པ་དང་...
 དེད་དཔོན་ཏུ་འབྱུར་བ་གསུམ་གསུངས་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པར་ནི། བྱང་སེམས་
 སངས་རྒྱས་ནས་འཛིན་རྟེན་གྱི་སྤྱིར་ཏུ་འབྱུར་རོ་ཁེས་དང་། འཛིན་རྟེན་གྱི་

སྤང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཉིས་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྤང་མའི་
 སྐབས་སུ་སྤྲོད་པ་མོགས་ཟད་པ་དང་། བྱ་མའི་སྐབས་སུ་མ་རིག་པ་ཟད་པར་
 གསུངས་པས། ཟུན་(༡༩༩) སྤང་རུ། བྱ་མའི་སྤང་བའི་བྱེད་པ་སྤང་མའི་
 སྤྲོད་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དང་བྱ་མ་སྤང་མའི་ནང་རུ་འདུས་པས་དེའི་བྱེད་པར་
 འཛོག་པ་དང་། མོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་དེ་
 མ་རིག་པ་ཟད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱ་རྒྱུ་ ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས།
 འདིར་མདོ་ལས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ནས་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་སྤང་བ་བྱེད་.....
 པའང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་མ་འཛིན་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འོད་འབྱེན་པ་དང་....
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་རུ་འགྱུར་བ་གསུམ་ཡང་གསུངས་ལ། དེ་ལ་
 ཟུན་སྤང་རུ་སྤང་བའི་བྱེད་པ་ཡང་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲོད་
 དང་ཆོས་མཐུན་པ་དང་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་ཟད་པ་ནི་སྤྲོད་པ་ལ་མོགས་པ་....
 ཟད་པའི་ནང་རུ་འདུ་བས་ན་སྤྲོད་གི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་མོགས་ཤིག་རུ་བྱས་
 པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་བཞི་ནི་མི་ཤེས་པ་ཟད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱ་རྒྱུ་རོ་
 ཞེས་བཏྲ་བར་བྱའོ། ཞེས་སྤང་བ་སྤྲོད་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པ་དང་། སྤྲོད་སྤང་
 མའི་ནང་རུ་འདུས་པས་སྤྲོད་གི་བྱེད་པར་འཛོག་པ་དང་། མོགས་སུ་སྤྲོད་པའི་
 དགོས་པ་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱ་རྒྱུ་ རྒྱུ་སྤྲོད་ཀྱི་བྱེད་པ་དེ་ཐོབ་
 བྱེད། དེད་དཔོན་བྱེད་པ་དེའི་ལས་ཡོངས་འབྱེན་པའི། བྱ་བ་གསུམ་མ་སྤྲོད་
 གི་བྱེད་པར་བཤད། ཅེས་པར་རྒྱུ་བས་སྤང་བ་སྤྲོད་ཐོབ་བྱེད་སྤྲོད་བྱ་བ་
 སྤྲོད་ཞེས་སྤྲོད་གསུམ་རུ་བྱེ་བ་ནི་གཞུང་རུ་གསལ་ལ། སྤྲོད་གི་བྱེད་པ་གསུམ་
 ཞེས་པ་མི་གསལ་ཞིང་། སྤང་བ་སྤྲོད་ཡིན་པ་ཡང་ངེས་ཆོག་གི་རྟེན་ནས་
 འཇུག་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་སྤང་རུ། རྒྱུ་བས་ཞེས་པ་ནས་སྤྲོད་ནི་རྣམ་པ་
 གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོད་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་
 (༡༩༩) སྤྲོད་རུ་བཞག་གོ། སྤང་བ་སྤྲོད་ཡིན་པ་ཡང་སྤྲོད་ལ་དུ་པ་ཞེས་ཟེར་ལ།

བེས་སྟོ། ། རྩ་གསུམ་ཉེན་སྲིབ་པ་མ་ཤེས་སྲིབ་ཀྱིས། ། དཔེན་པར་གསུངས་པས་
 ཤེས་སྲིབ་རགས་པ་དེ། ། ཤེས་སྲིབ་ཡིན་པར་འདིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱ། ། བེས་པ་
 ལ། རོག་ཏུ། གཞུང་གི་དངོས་བརྟན་སལ་ཆེར་རིན་ཕྱེད་གཙོ། ། བེས་པ་
 ལྟར་དངོས་བརྟན་ལ་རིན་ཕྱེད་གཙོ་པོ་ཡིན་ན་ཤེས་སྲིབ་ཀྱིས་དཔེན་པ་ཡང་...
 དཔེན་འཛིན་གྱིས་དཔེན་པ་ལ་སྒྱུར་ཆོག་པ་ལ། སྐབས་འདིའི་ཤེས་སྲིབ་ཤེས་
 སྲིབ་རགས་པར་དེས་པར་ཕྱེད་དགོས་སྐྱུ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་སྟོ། ། ། འགྲེལ་བའི་རིན་
 ཀྱིས་ལས་ཀྱང་། བྱི་མ་འདི་རིན་ཕྱེད་ལ་སྒྱུར་དགོས་པར་གསུངས་སྟོ། །

༩ གང་ཏུ་འདོད་ན་ཐང་པ་ཆ་མཐུན་པར། །འདོད་ཆུ་གང་ན་སྤང་ཉིད་
རྟོགས་པ་ཤོགས། །སྐབས་གང་ཏུ་ན་རྣམ་ཀྱན་སྐབས་འདིར་རོ། །ཞེས་དང་།
གོང་ཏུ་ཡང་། གང་ན་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་གང་ཞེ་ན། །ཞེས་སྟགས་འདི་ལྟ་བུ་གོང་
འོག་ཀྱན་ཏུ་ཉ་ཅང་མངས་པ་ནི། གཞུང་གི་ཆོག་དོན་བསྟུས་པ་དང་། དཀའ་
གནད་བཀོལ་བ་གང་ཡང་མིན་པར་བྱས་པ་ཆང་ཆུང་ལ་ཀ་ཁ་སྟོབ་པ་ལྟར་……
སོང་བས་ཉ་ཅང་བཤད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་
པ་གཞུང་རང་ལ་བལྟས་པས་སྟས་ཀྱང་གོ་བར་སྟ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞུང་ལས།
དེ་ལྟར་གསུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གིས་རྟོགས་ལུས་བཞིན་ཏུ་ཡང་སྟོན་པ་ནི་……
དགོས་པ་མེད་པས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོངས་པ་ངོ་མཆར་
བསྐྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་པས་མཁས་པས་འབད་པར་མི་བྱ་སྟེ། བ་སྤང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཅོག་སྟགས་འདུས་པའི་དོན་ལྟག་པར་ཤ་འཐུངས་པ་དང་།
མཁྱིན་པར་བགས་པ་འཐུང་བ་སྟགས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་དགོས་པ་རེ་ཞིག་……
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གསུལ་བྱར་(༣༥ན) མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་
སོ། །དབང་འབྱིང་མདོ་དང་རྩེ་ལྟལ་མདོ་གཉིས་སོག་ཉི་ལྔར་ལེན་བརྒྱད་ཤིན་
ཏུ་མི་མཐུན་གསུངས། །ཞེས་པར། གཞུང་ནི། ཉི་ལྔར་ལ་ཡང་མདོ་སྦྱར་ཆུལ་
གཉིས་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ལ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་འདུག་

ལ། ལུང་འདིའི་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་གྱི་མདོ་དང་དབང་འབྱིང་གི་མདོ་
 གཉིས་མིན་ཞིང་མི་མཐུན་ཞེས་པ་ཡང་ཉི་མྱང་དང་ལེའུ་བརྒྱད་མི་མཐུན་.....
 ཞེས་པ་མིན་ཏེ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཆུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་ལ་ཉི་མྱང་རུ་མདོ་
 སྦྱར་རྒྱལ་སྤྱི་གཉིས་མཛད་པའི་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་མི་མཐུན་ཞེས་པ་ཡིན་.....
 པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྦྱར་རྒྱལ་དང་པོའི་སྐབས་སུ། ཉི་མྱང་ལས།
 ཆེན་པོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆེན་གྱི་། དེའང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྟོང་པ་ལ་ནི་ཞེས་སྟགས་དང་། རྒྱལ་པོས་རྟོགས་དཀར་བཞེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི།
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཅེས་སྟགས་དང་། དེ་ལྟ་
 ན་འོ་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལ་སྟགས་པ་ཞེས་པ་ནས་འབྱིང་ཡིན་པར་བཤད་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་ཆོན་པ་གསུམ་ཐར་ཆ་ཆེ་ཆུང་འབྱིང་
 གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་དྲངས་ནས་འདིའི་རྟགས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
 སེམས་མི་ཞུམ་པ་ཞེས་སྟགས་རྟགས་གྱི་མདོ་སྦྱར་བར་མཛད་ལ། སྦྱར་རྒྱལ་
 གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་སྦྱོན་པ་ལ་སྟགས་པ་མཆོན་མར་མི་
 བྱེད་པར་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པས་ནི་ཆུང་རུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟགས་པས་ནི་འབྱིང་...
 གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །གཞུགས་ལ་སྟགས་པ་རྣམས་དང་། དེ་རྣམས་ལས་གཞན་
 རུ་དང་། དེའི་དེ་(༡༥)བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་ལས་གཞན་རུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སྟགས་པས་ནི་ཆེན་པོ་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བཤད་པས། གཞུང་འདིར།
 མདོ་སྦྱར་རྒྱལ་གཉིས་མཛད་པ་ཤིན་རུ་མི་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ལ་རྟོག་བྱེད་.....
 དག་མ་དཔྱད་ཀྱང་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོའི་རྟོག་ཆུང་ལས་མདོ་མཆོམས་བཟུང་བ་...
 ཉིད་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་ངེས་པས་དེར་བལྟ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
 ལེའུ་བརྒྱད་འབྱིང་མདོ་ཁོ་ནར་སྦྱར་བའི་མདོ། །འདི་ལ་ཉི་མྱང་ཆུང་འབྱིང་ཆེ་
 གསུམ་གྱི། །མདོ་གསུམ་འབྱེད་ལ། ཞེས་པ་ལ། ལེའུ་བརྒྱད་མར་དབང་འབྱིང་

གི་མདོར་མཛད་པའི་མདོ་དེ་ལ་མདོ་ཚན་གསུམ་རུ་བཅད་ནས་ཉི་ལྔ་ལས་...
 ཐར་ཆ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྐྱར་བེར་བ་ཉི་ལྔ་དང་ལེའུ་བརྒྱད་མའི་.....
 ཆེན་ཅན་ལའང་མ་བཟག་པ་སྟེ། ཉི་ལྔ་རུ་མདོ་སྐྱར་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་
 དང་པོའི་སྐབས་སུ། ལེའུ་བརྒྱད་མའི་དབང་འབྲིང་གི་མདོའི་གཟུགས་རྫོགས་
 བྱང་ལས་ལྷོག་གམ་གཟུགས་ལས་གྲུད་ན་དེ་ལས་བརྒྱུ་པའི་ཆོས་དམིགས་.....
 སམ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལྷོག་གམ་དེ་ལས་གྲུད་ན་ཡང་ལྷོག་པའི་ཆོས་...
 དམིགས་སམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་དང་པོ་དེ་ཐར་ཆ་རྒྱུ་རུ་དང་། དེ་
 ལྟར་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་གསུམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འབྲིང་ལ་...
 སྐྱར་ནས། མི་ཞུམ་མི་འགོང་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་ཐ་མ་དེ་ཐར་ཆ་གསུམ་གྱི་
 ཉགས་ཀྱི་མདོར་སྐྱར་བར་མཛད་ལ། སྐྱར་ཚུལ་ཕྱི་མའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་
 སོགས་བཞིར་རྫོགས་བྱང་ལས་ལྷོག་པ་བཀག་པའི་མདོ་དེ་ཐར་ཆ་ཆེན་པོ་ལ་...
 སྐྱར་བར་མཛད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། མདོར་ན་གཟུགས་སོགས་ནམ་
 བཞིར་ཕྱིར་ལྷོག་པ་བཀག་པའི་མདོ་གཅིག་སུ་ཐར་ཆ་རྒྱུ་རུ་(༡༦ན) དང་.....
 ཆེན་པོ་གཉིས་ཀར་སྐྱར་ཞིང་། ལེའུ་བརྒྱད་མའི་དབང་འབྲིང་གི་མདོ་ལ་
 གསུམ་རུ་བཅད་ཀྱང་མདོ་ཚན་གཅིག་ཉགས་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན་གྱི་ཐར་ཆ་གང་...
 ལ་ཡང་སྐྱར་བ་མིན་པས་དེ་གསུམ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྐྱར་བར་འབྲུལ་...
 བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་ལས། འདིའི་མདོ་སྐྱར་ཚུལ་ལ་ཉི་ལྔ་རུ་
 རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་ཉགས་ཀྱི་མདོ་སྐྱར་ཚུལ་གཉིས་སུ་
 མཛད་པ་ནི་ལེའུ་བརྒྱད་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། ཉི་ལྔ་ལ་ཡང་མདོ་སྐྱར་
 ཚུལ་གཉིས་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་...
 རོ། །མདོ་གསུམ་འབྲེད་ལ་མདོ་གསུམ་དངོས་བསྟན་གྱི། ཐར་ཆ་གསུམ་པ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཡིན་པར། ཞེས་པ་དང་། མདོ་འདིའི་དངོས་བསྟན་ཉན་རང་ཆོགས་
 ལས་ཡོད། ཅིས་པ་གཉིས་ནང་འགལ་ཞིང་མདོ་གང་ཡིན་དོས་མ་བློ་པའོ། །

ཡུལ་ལ་མི་སྐྱེ་པ་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་བཤད་ལ། རྟོགས་དཀའི་
 རྣམ་པར་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་
 ཐར་ཆ་ཆུང་བྱ་དང་། རང་རྒྱལ་ཀྱི་རིགས་ཅན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་འབྲིང་དང་།
 ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ཆེན་པོ་དང་། ཐུ་མ་(༡༧) འདི་
 ལ་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཛད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་ཐེག་
 ཆེན་ཀྱི་ཡིན་པར་བཤད་དེ། རྟོགས་དཀའི་རྣམ་པར། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཐར་ཆ་
 ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྟོགས་བྱང་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆ་
 དང་། རང་རྒྱལ་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྟོགས་བྱང་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་
 ཆ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་བྱང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་
 ཆ་གསུམ་ཡོད་ལ། གསུམ་པ་ལ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་བྱང་སེམས་
 དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆ་གསུམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཐུར། གཞུང་འདིར་ཡང་། དགོངས་གཞི་བདུན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་
 སུ་རིགས་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་རེ་ཞིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་པ་ན་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །མདོའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཐར་ཆ་ལ་ཉན་རང་གི་ཐར་ཆ་བཞག་པ་
 ལ་ཆེད་དུ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལས་གཞན་
 དག །སྐབས་འདིའི་ཐར་ཆ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་བརྒྱལ་འབྲིང་རྣམས་
 བྱང་མེད་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་ཐར་ཆ་གསུམ་ལ་འཆད་པ་ནི་རྣམ་པར་འབྱམས་ཏེ། མདོ་དང་འགལ།
 བསྟན་བཅོས་དང་འགལ། འགྲེལ་པའི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཐུར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཐུར། འདིར་དད་སོགས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་ཆེན་པོ་
 ལ་ཡང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་གསུམ་ཐུ་ནས་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཐར་
 ཆར་གསུངས་པ་ནི། ཉི་རྣམ་དུ་མདོ་རྒྱུར་(༡༨) རྒྱལ་གཉིས་མཛད་པ་དང་
 ཤིན་དུ་མཐུན་པར་འགྲོ་བས་དེ་ལྟར་ན། རྟོགས་དཀའི་རྣམ་པར་སེམས་

བསྐྱེད་པའི་ཉན་རང་དང་མདོའི་དངོས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐར་ཆ་ལ་ཉན་རང་གི་.....
ཐར་ཆ་ཡང་བཞག་ཟེར་བ་ཆེས་ཆེར་འབྲུལ་བར་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདི་
སྐད་དུ།

གཞུང་ཆེན་སོ་སོའི་བཤད་ཚུལ་མ་འདྲེས་པར། །བཙུན་ཆེན་བྱས་ནས་
གསལ་བར་བྱེ་མོད་ཀྱི། །མྱོངས་ཆེན་མྱོངས་ཡུས་རི་སྐད་ཟེར་ཡང་ཟླ། །སྒྲི་ཆེན་
དཔྱོད་ལྡན་ཅི་ནས་གཟིགས་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བྱའོ། །

༥ ། ཁ་ཅིག་བཟླ་བའི་སྐབས་སུ་སྒྲི་བ་དཔྱོད་ལ། །བདེན་པ་དམིགས་པར་སྒྱུར་
བ་ནོར་བའི་སྒྱུར། །དམིགས་པར་སེམས་ཅན་མ་བཤད་ཆད་པའི་སྒྱུར། །སྒྱུར་
ཕུལ་གང་མིན་རིས་མ་བཟླ་བའི་སྒྱུར། །སྒྱུར་གསུམ་བཞོད་པ་འབྲེལ་མེད་ཤེས་
ཚལ་ཟླའོ། །ཞེས་པ་ལ། བདེན་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆད་པའི་སྒྱུར་དང་བཞི་ཉེ།
གཞུང་ལས་ཀྱང་། བདེན་པ་ལ་སྒྱུར་ཞེས་སྒྲེལ་བ་བདེན་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་
པས་དེ་ཆད་པ་མེད་ལ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུ་ལ་སྒྱུར་བའི་བསམ་སྒྱུར་ཕུན་ཚོགས་
བཅ། །འགོད་པ་བཞགས་པ་དགའ་བས་མཐུན་བྱེད་པའི། །བསམ་སྒྱུར་ཕུན་
ཚོགས་གསུམ་པ་ཆེད་མ་སྐྱེས། །གསུམ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྒྱུར་བས་ནམ་པ་དག།
ཐ་མ་བཅུ་དང་རྣམ་པས་བཅུ་དག་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། བསམ་སྒྱུར་
ཕུན་ཚོགས་བཅུ་དགས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་ན་འདིར་བསྐྱེད་.....
པའི་དེས་ཆ་ནི་གཙོ་བོར་རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་
ནི། ཅེ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་སྒྱུར་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསམ་པ་བཅུ་དང་གཞན་
གསུམ་ལ་(༡༥ན) སྒྱུར་བ་གསུམ་རེ་བཅས་བཅུ་དགས་དམིགས་ཞེས་པ་ཡིན་.....
འདྲ་ཉེ། ནམ་བཤད་དང་། ཡིག་ཆར། བསམ་པ་བཅུ་དང་སྒྱུར་བ་དགས་
ཕན་ཚུན་མཆོན་པར་གསུངས་ལ། རྒྱུད་ལ་སྒྱུར་བ་ཡང་བཅུར་བྱེད་ན་གཞན་
གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བས་རྒྱུད་ལ་མཆོན་པར་བཤད་ཅི་དགོས་སྟུགས་སོ། །

༦ ། ལམ་རྒྱུད་བ་ནི་མཆོན་རྟོགས་དེ་དག་ཉིད། །རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་ཉམས་སྒྱུ་

ཡིན་པ་བཞིན། །འཛིན་ཅན་ཁོ་ནར་སྒྲིབ་པར་འདྲད་པ་ཡིན། །དཔེར་ན་ནམ་
མཁའ་མཆོན་ཕྱེད་ཆོས་བཅུ་ལ། །ནམ་མཁའ་ན་ཏུ་བཏགས་མོས་སྒྲིབ་སྐབས་ཁོ་
ནར། །སྒྲིབ་ལ་ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ཉིད་ནས། །བྱུང་པའི་བར་ཏུ་སྒྲིབ་ལ་གཞི་
ཤེས་ནི། །ས་བཏུན་པ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་པོ་གསུམ། །འཛིན་བཞིན་བརྒྱད་པ་ས་
དབྱེས་བཅུ་ཐོབ། །ཁོ་ནར་སྒྲིབ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲུབ་པ། །རྒྱན་མཐར་སྒྲིབ་ལ་
ཆོས་སྒྲུབ་མངས་རྒྱས་ལོ། །ཞེས་པ་ལ། ལམ་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ། ནམ་མཁའ་
མཆོན་ཕྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་ལ་ནམ་མཁའ་ན་ཏུ་བཏགས་པ་མོས་སྒྲིབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྒྲིབ་ཐེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། མོས་སྒྲིབ་སྐབས་སུ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་དེས་འབྱུང་
རྒྱུ་པ་སྒྲིབ་པར་ཁས་ལེན་མཁན་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་ལམ་རྒྱུད་པའི་
ལྷགས་ནི། ཆོས་བཅུ་ལ་ནམ་མཁའ་ན་ཏུ་བཏགས་པ་མིན་གྱི་དེ་བཅུས་མཆོན་
པའི་ནམ་མཁའ་ན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་ཆོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་.....
འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབ་གྱི། །དེ་ཕན་ཆད་ཏུ་མི་སྒྲིབ་ཞེས་སྒྲིབ་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་བ་ཡིན་
ཏེ། ནམ་བཤད་ལས། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་གྱི་ནམ་པ་མཁའ་ན་ཏུ་བཏགས་སྒྲུབ་
གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱན་གཅིག་ལ་(༡༥) སྒྲིབ་གྱི། །དེ་ཕན་ཆད་ཏུ་
མི་སྒྲིབ་པའི་ཅིག་ཅར་སྒྲིབ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
དང་། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་མ་ནམས་ནམ་མཁའ་ན་ཏུ་བཏགས་མཆོན་ཕྱེད་བཅུའི་
དང་པོ་གསུམ་ཆོགས་སྒྲུབ་ན་ཡོད་པས་དེ་སོ་སྒྲིབ་ལ་འཛོག་པ་དགོངས་པར་.....
བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཅེ་སྒྲུབ་ས་དབྱེས་པ་ཅན་དང་མཐར་གྱིས་
སྒྲུབ་པ་ས་བཅུ་པའི་ཐོག་མ་ཁོ་ན་དང་སྒྲུབ་པ་ཡང་ལམ་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་མིན་
ཏེ། །དེའི་ལྷགས་ལ་ཅེ་སྒྲུབ་ས་དབྱེས་པ་དང་བཅུ་པའི་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་དང་།
མཐར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་བཅུ་པའི་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་དང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ནམ་
བཤད་ལས། ཅེ་སྒྲུབ་ས་དབྱེས་པ་དང་། བཅུ་པའི་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་དང་མཐར་
གྱིས་སྒྲུབ་པ་ས་བཅུ་པའི་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་ཅིག་ཅར་རྒྱན་གཅིག་

ལ་སྒྲིམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་ནས། ཞེས་དང་། གཞུང་དུ་ཡང་། གཉེན་ཆོག་ས་
 གྱི་བདག་ཉིད་ས་དགུ་པ་དང་། དེས་སྐྱབ་གྱི་བདག་ཉིད་བརྩ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་
 པ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་སྒྱུར་དང་། བརྩ་པའི་དགྱིལ་དུ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
 སྒྲིམ་པ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་མཐར་གྱིས་བརྟན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡིག་ཆར་ཡང་། རྣམ་བཤད་གྱི་ལུང་འདི་དྲངས་ནས་ཀྱང་རྣམ་ཕྱོགས་སྒྱུར་
 བ་སོགས་གསུམ་ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བརྩ་པའི་སྟོང་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་རེ་རེ་སྒྲིམ་
 མམ་སྒྲིམ་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་ཅིང་དུ་ཞེས་བཤད་པའང་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་
 གནས་སོ། །ལམ་གསུམ་བཏགས་མཆོན་ཡུགས་ལ་མཁུན་གསུམ་སྐབས། །དངོས་
 བཟུན་སྒྲིམ་ལམ་གསུམ་གྱི་ས་མཆོམས་ནི། །དང་པོའི་སྒྲིམ་ལམ་རབ་དགའ་ཆོ་
 རར་ཡོད། །ཅེས་པར། ཟུན་སྒྲུང་ལས། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་
 བྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་(༡/༣) ལ། དེ་ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
 འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་འདིར་སྐབས་གང་དུ་འང་ས་དང་པོར་སྒྲིམ་ལམ་མ་
 གསུངས་པའང་དྲན་དགོས་སོ། །ཆོས་བཤེས་རིགས་འབྱེན་གཉིས་གྱིས་སྒྱུར་བ་
 གསུམ། །བྱུང་པར་ཅན་ལ་ཆོགས་ལམ་བཤད་པ་འགའ། །ལམ་གསུམ་བཏགས་
 མཆོན་ཡུགས་ལ་ཐ་སྟོང་བྱ། །གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ། །
 གཞུང་ཆོན་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཀར་སྒྱུར་བ་འབྲུལ། །ལམ་བྱུག་ཡུགས་ལ་གཉིས་ཀར་
 སྒྱུར་དགོས་ཤིས། །རིགས་འབྱེན་འདས་ཕྱོགས་དོན་དང་ཆོས་བཤེས་གྱིས། །ས་
 བཟུན་མན་ཆད་བྱུང་པར་ཅན་ལམ་བཞག །གཉིས་ཀ་སྒྱུར་འབྲུལ་དགོངས་པ་
 མིན་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ནི། དེ་ལ་སྐྱ་མ་གཉིས་གྱིས་སྒྱུར་བ་
 གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་ཆོགས་ལམ་བཤད་པ་དང་། ཐ་སྟོང་དུ་གསུངས་པར་ཤེས་
 པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བ་དང་། བར་པས་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་གྱི་བཤད་

བ་རྒྱུ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཁྱད་
 བར་ལམ་ས་བརྟན་པ་ཕྱིན་ཆད་ལ་བཞག་པ་མེད་པས་དང་པོས་འདིའི་རྒྱུ་
 ཅེ་རྒྱུས་མ་དག་སར་འདོད་པའི་ལྷགས་ནི་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་
 ལ། གཞུང་འདིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་བཏགས་མཆོན་པའི་ལྷགས་ཡིན་པ་
 གཞིར་བཞག་མཛད་ནས་ཆོས་བཤེས་ལ་སྒྲགས་པའི་བཤད་པ་འདི་རྒྱུས་.....
 སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི། སློབ་དཔོན་ལམ་ལྷགས་
 པའི་ལྷགས་བཞེད་པར་གཏན་ནས་མ་གསུངས་པས། རྒྱུ་འདིར་བཏགས་
 མཆོན་(༡༧) ལྷགས་ལ་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱེད་ཀྱིས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
 པ་མིན་ཞེས་པ་ལྷུང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་བསྐྱར་བའི་དགོས་དོན་
 མེད་ལ། འདི་ནི་འོག་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་ལྷུང་འབྲེལ་གྱི་ལྷགས་ཕྱི་
 མ་འདི་ལ་ཡང་རྒྱས་པ་སྤྱོད་ཆུང་གྱི་ལྷགས་ལོག་རྟོག་སྤྱོད་ཆུང་གྱི་ལྷགས་ཞེས་
 གཞུང་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ལྷགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་བའི་ལམ་
 བཅོས་པ་ཡིན་པར་སྤང་ཡང་མི་འཐད་ཆུང་རིམ་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་
 དག་སློབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ཡིན་ཟེར་ན། །མི་འཐད་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་རང་
 ལྷགས་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་མའི་འདོད་ཆུང་གཉིས་ཕྱེ་ནས། །འདོད་ལེན་བྱེད་
 དགོས་ཕྱེ་ཆུང་གང་ཞེ་ན། །ལྷུང་འབྲེལ་གོང་གི་ལམ་གསུམ་བཏགས་མཆོན་
 བཞིན། །དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པའོ། །ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་
 གསུམ་བཏགས་པ་པར། །བཤད་པའི་སྤྱོད་ནས་རྒྱས་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། །ལྷུང་
 འབྲེལ་རྒྱས་པ་སྤྱོད་ཆུང་ལྷགས་གཞན་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། ལྷུང་འབྲེལ་དུ་ལམ་
 གསུམ་བཏགས་མཆོན་པར་བཤད་ཟེར་བ་གཞུང་འདི་དང་དངོས་སུ་འགལ་
 ཉི། གཞུང་ལས། གཞན་དུ་ན་སྐབས་དེར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ལམ་རྒྱུས་མཆོན་
 ཉིད་པ་དང་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྒྱུས་བཏགས་པ་བར་འཆད་དགོས་པ་
 ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་སྤྱོད་བཤད་ཟེར་བ་

ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུང་ལས་སྤྱད་འབྲེལ་དུ་ལམ་གསུམ་བཏགས་མཆན་པར་
 མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སྒྲིལ་སྤྱོད་མ་བཤད་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་འདི་དང་དེ་གཉིས་སྒྱུར་བ་མི་འབྲིག་ཏེ། གཞན་དུ་
 (༤༠ན) བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱད་འབྲེལ་དུ་ལམ་རྒྱང་
 པའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱན་གྱི་སྒྱེ་རིམ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེས་སྒྱུར་
 བ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་ཀྱང་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་……
 གསུམ་མཆན་ཉིད་པར་མ་བཤད་པས་སྒྲིལ་སྤྱོད་མ་བཤད་ཅེས་པ་གཞུང་གི་……
 དགོངས་པ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱད་འབྲེལ་དུ་སྒྲིལ་པ་སྤྱོད་ཟེར་
 བ་རྣམས་བཤད་གསེར་འབྲེང་སོགས་གཞུང་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ལོག་
 རྟོག་དུ་གོ་བར་བྱའོ། །སྤྱད་འབྲེལ་མངོན་རྟོགས་དང་པོ་བྱུག་པ་ཡི། །གོ་རིམ་
 ལོག་རྟོག་སྤྱོད་སྒྲིལ་སྤྱོད་དམོག་ལུགས། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་གཤམ་ཕྱིར་
 སྐབས་འདི་དུ། །རང་ལུགས་ལོགས་སུ་མ་མཛད་བྱུང་པར་དུ། །འབྲེལ་རྒྱང་
 འདིར་ནི་རང་གི་བཞེད་པ་སོགས། །ཐུགས་ཆེ་གཏད་མར་སྤྱད་ཞེས་ལ་སོགས་
 གསུངས། །ཞེས་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། དེས་ན་
 ལྷང་དེ་དག་གིས་རྣམས་མཐུན་ཐོབ་བྱུར་བསྟན་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྣམས་
 ཀྱིས་མཆན་པར་ཐོབ་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲིལ་སྤྱོད་མངོན་རྟོགས་བརྒྱན་གྱི་སྒྱེ་རིམ་……
 བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི། མངོན་རྟོགས་དུག་གི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་སྤྱོད་
 རྒྱལ་གྱི་ཆོག་ཟུར་ཅན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱད་འབྲེལ་དུ། མངོན་རྟོགས་
 ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་སྤྱོད་རྒྱལ་བཤད་ཟེར་བ་ཡང་ཆེས་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་
 པ་དེར་ལམ་རྒྱང་པའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ཉིད་རང་ལུགས་……
 ཡིན་པ་ལྟར་བཤད་པ་གང་ཞིག །རང་ལུགས་ཡིན་པ་ལྟར་ཡང་བཤད་དེ་ལོག་
 རྟོག་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་རྒྱལ་ཡང་བཤད་ན་བཞད་གང་གྱི་གནས་སུ་འབྱུར་……
 པའི་(༤༠བ) ཕྱིར། དང་པོ་བྱུག་ཏེ། རྣམས་བཤད་ལས། སྤྱད་འབྲེལ་དུ། ལམ་རྒྱང་

པའི་དབང་རུ་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་རང་ལྷགས་སུ་བཞག་པ་.....
 ལྟར་སྒྲུང་ཡང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱད་འགྲེལ་རང་རུ་ལོག་རྟོག་
 སྒྲིང་ཟེར་ཡང་གཞུང་གང་གི་ཡང་དོན་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དེ་ལ་དགོངས་.....
 བས་གསེར་འཕྲེང་རུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཞེས་པའང་དགོངས་གཞི་མེད་པའི་.....
 དགོངས་པར་སོང་ངོ་། །སྤྱད་འགྲེལ་ལས། ལམ་ཤེས་ཐ་དད་པར་བཀོལ་ནས་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལྷང་འདི་ནི། གཞུང་འདི་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་
 མིན་གྱི་ལམ་རྒྱུང་པའི་ལྷགས་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན།
 གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བཀོད་པ་ཅུ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་....
 པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན་པར་ཡང་གོ་དགོས་སོ། །དེའི་
 ཕྱིར་གཞུང་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱད་འགྲེལ་རུ་ལམ་རྒྱུང་པའི་ལྷགས་
 བཀོད་ཀྱང་བཏགས་མཚན་པའི་ལྷགས་མ་བཀོད། འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་
 བཏགས་མཚན་པའི་ལྷགས་བཀོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ལམ་རྒྱུང་པའི་ལྷགས་མ་
 བཀོད་ཟེར་དགོས་སམ་སྟུམ་སོ། །དེ་བཞིན་རུ། འགྲེལ་པར། རྣམ་པ་དང་ལམ་
 དང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་...
 སྤྱད་རུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་གསེར་
 འཕྲེང་ལྟར་ན་སློབ་སྒྲིང་གི་གཞུང་རུ་བྱས་ནས། སློབ་དཔོན་སང་བཟང་སྦྱར་
 བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྦྱར་མཐོང་སྟེན་གསུམ་བཏགས་པ་བར་བཞེད་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་ཏེ། གཞུང་ལས། སློབ་སྒྲིང་འདི་དག་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་
 འབྲངས་(༡༥) བས་བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་དང་དེ་དག་གི་
 དོན་གང་འཐད་པ་ལ་སོགས་ནི་རྣམ་ཀྱན་ལས་འཆད་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་
 ལུས་རྣམ་བཞག་རུ་བཤད་ནས། སྐབས་འདིར། སྦྱར་བ་དང་པོ་གསུམ་
 རུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྦྱས་གསུངས་པའི་མངོན་རྟོགས་གསུམ་ནི་སྦྱས་ཟིན་པ་ལྟར་
 གྱི་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས་མི་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་

དང་སྒྲིབས་དང་ལྟན་པའི་བྲམ་ཟེའི་བྱེད་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་སྒྲིབ་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་སྒྲིབ་ཟེའི་
 ཆོད་གྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས། མི་བཞེད་ན་
 རང་ལྷགས་ལོགས་སུ་བཞག་དགོས་པ་ལས་མ་མཛད་པ་དང་། བྱད་པར་བྱ་
 འགྲེལ་ཆུང་འདིར་རང་གི་བཞེད་པ་ཉིད་འགོད་པ་དང་། ཞེས་དང་། སྒྲིབ་
 དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་གསལ་ཞིང་དེ་ཡང་དག་པ་ས་གསུམ་ནི་རྣམ་ཅེ་མཐར་
 གྱིས་པ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། དེ་དག་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་མཐོང་དང་ས་དགུ་
 བང་ཆོན་བྱ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་ལམ་བཏགས་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་
 ས་བརྟན་པ་ཐུན་ཆད་ལ་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། དོན་འདི་ཐུགས་ལ་བཞག་
 བས་མཁྱེན་གསུམ་བྱ་བསྟན་པའི་ལམ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དང་པོར་སྒྲིབ་
 པའི་གནས་སྐབས་དང་སྒྲིབ་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་སྤར་རི་ལྟར་ཐོང་བ་
 བཞིན་ཐིས་བྱད་པར་ལམ་བྱ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ན། སྤར་གྱི་དེ་དང་དེའི་མིང་
 གིས་བཏགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མཛད་པ་ནི་སྒྲིབ་དཔོན་འདི་ཡི་ཐུགས་ཅེ་
 གཏད་ས་བྱ་སྤང་ཞིང་། ཞེས་པ་རྣམས་གྱིས་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །
 སྒྲིབ་(༤༡) དཔོན་གི་བཞེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་གསེར་འཕྲུང་རང་
 ལྷགས་སུ་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་པར་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པར་
 ཡང་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས་ནི། སྟང་གི་འགྲེལ་པའི་གཞུང་
 དེ་སྒྲིབ་སྤར་འབའ་ཞིག་ལ་མ་མཛད་པར་མངོན་རྟོགས་དང་པོ་བྱུག་གི་གོ་
 རིམ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་གཞུང་བྱ་མཛད་ནས། སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲིབ་
 བ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་པར་གསུངས་ལ་དགག་ཆུའི་
 ལོག་རྟོག་དེ་ཡང་སྤྱད་འགྲེལ་བྱ་ལམ་ཤེས་པ་ཐ་དད་པར་བཀོལ་ནས་ཞེས་
 སོགས་ལམ་ཆུང་པའི་ལྷགས་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་དཔོན་
 གྱི་རང་ལྷགས་མིན་པར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་པར་གསལ་བར་

གསུངས་སོ། །མདོར་ན། སྐབས་འདིར་གསེར་སྤང་རྣམ་བཤད་བཤད་ཚུལ་མི་
 མཐུན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་མིན་མི་
 མཐུན། འགྲེལ་ཚུང་གི་གཞུང་དེ་སློབ་སློང་འབའ་ཞིག་ཡིན་མིན་མི་མཐུན།
 སློབ་སློང་གཞུང་ལ་འབྱུ་སྟོན་མཛད་ཚུལ་ཆེས་མི་མཐུན་པ་ནི་སྔོན་མའི་ཆེན་མོ་.....
 རིས་སྤྱིན་ཏུ་གསལ་སོ། །སློབ་འདིར་ནི། བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་ཟེར་མི་རུང་
 བས་ཅིས་ཀྱང་མཐུན་པ་དགོས་ཟེར་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་སྦྱར་ནས་....
 གིས་སྤང་དོ། །འདི་ལྟར། རྒྱུད་འགྲེལ་བཞེན་ཏུ་གསེར་སྤང་མཆེན་གསུམ་གྱི། །
 རང་བཞེན་བརྒྱུད་པ་མཆོན་ཆེད་རྣམ་རྒྱགས་དང་། །གཉེན་ཆོགས་བདག་ཉིད་
 དབྱ་པ་རེས་སྦྱབ་གྱི། །བདག་ཉིད་བརྒྱུད་པ་ཐོག་མའི་སྟོན་ཆ་གཉིས། །མཆོན་
 པའི་ཆེད་ཏུ་ཆེ་སྦྱར་བྱུང་པར་ཅན། །ཐོག་མའི་སྟོན་ཆ་མཆོན་ཆེད་མཐར་གྱིས་
 བརྟན། །མཆོན་ཚུལ་དེ་(༤༥) དག་སློབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ཡིན། །ཟེར། མཆོན་
 ཚུལ་འདི་དག་སློབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ཡིན་ན་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤང་འགྲེལ་
 ཏུ་བཀོད་པའི་ལྷགས་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་ཡིན་དགོས་ཏེ།
 མཆོན་ཚུལ་འདི་རྣམས་སྤང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ཏུ་བཞག་པའི་བྱིར། དེ་
 ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཉིས་པའི་ལམ་ཤེས་
 ས་ཏུག་པའི་བར་དང་། གསུམ་པའི་གཞི་ཤེས་ས་བརྟན་པ་ཁོ་ན་དང་། རྣམ་
 རྒྱགས་སྦྱར་བ་སོགས་གསུམ་བརྒྱུད་པ་སོགས་དག་པ་ས་གསུམ་ཏུ་སྦྱེ་བར་.....
 བཞེད་དགོས་ཏེ། ལུང་དེས་ལམ་ཤེས་སོགས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ཏུ་སྦྱོར་ཚུལ་
 བརྟན་པ་ཡིན་པར་གཞུང་འདི་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་ཤིན་ཏུ་གསལ་.....
 བར་གསུངས་པའི་བྱིར། ས་བརྟུ་པ་ཐོག་མའི་སྟོན་སྦྱང་གི་ཆ་ཟེར་མོད། གཞུང་
 ཏུ་ནི། བརྟུ་པ་ཐོག་མ་ཐག་པ་དང་བརྟུ་པའི་དགྱིལ་ཏུ་སློབ་པ་མཆོན་ཚུལ་
 གསུངས་སོ། །རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་སྐབས་རང་ལྷགས་གཞན་ལྷགས་གྱི། །བཤད་
 ཚུལ་རྣམ་གཉིས་ཡོད་པར་མ་སྦྱེ་ན། །གསེར་འཕྲེང་རྣམ་བཤད་ཆ་གྲང་ལྟ་བུར་

འགལ། ཟེར། སྤྱད་འགྲེལ་གྱི་ཕྱང་འདི་ལ་རང་ལྷགས་གཞན་ལྷགས་གཉིས་མ་
 བྱེ་ན་ནམ་བཤད་གསེར་ཕྱོད་གཉིས་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་ཆ་
 གཉིས་བྱེ་ན་བཤད་ཚུལ་གཉིས་མི་འགལ་བེར་མོད། མི་འགལ་ཚུལ་རི་ལྟར་
 ཡིན། སྤྱད་འགྲེལ་གྱི་ཕྱང་འདི་ལ་རང་ལྷགས་གཞན་ལྷགས་གཉིས་བྱེ་ནས་
 རྣམ་བཤད་རང་ལྷགས་ལྟར་ཡིན། གསེར་ཕྱོད་གཞན་ལྷགས་ལྟར་ཡིན། ཟེར་
 བས་ནི་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་སྐབ་ཚུལ་མེད་ལ། གལ་ཏེ་རྣམ་ཚུགས་སྦྱར་
 བས་བརྒྱད་(༤༩༧) པ་མཚོན་ཀྱང་བརྒྱད་པ་མིན་པ་དེ་གཞུང་གཉིས་ཀའི་དོན་
 ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བེར་ན་ནི། གསེར་ཕྱོད་ལྟར་ན་སྤྱད་འགྲེལ་གྱི་
 ཕྱང་དེས་རྣམ་ཚུགས་སྦྱར་བས་བརྒྱད་པ་མཚོན་ཞེས་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཡིན་.....
 པའི་དོན་ཡིན་དགོས་ཏེ། གཞུང་ལས། སྤྱད་འགྲེལ་དེས་ཀྱང་སྦྱར་བ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་རྣམས་སྐྱ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཞེས་རྣམ་ཚུགས་སྦྱར་བའི་
 སྐབས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་རྩ་མི་འདོད་པར་གསུངས་པའི་བྱེར་རོ། །གསེར་འཕྲེང་
 རྣམ་བཤད་ཆ་གང་ལྟ་བུར་འགལ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྲུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྣམ་བཤད་གྱི་བཤད་ཚུལ་སྤྱད་འགྲེལ་གྱི་ཕྱང་སྐྱ་མའི་དོན་ལྟར་མཚོན་ཚུལ་....
 བཤད་པ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་ཡིན། གསེར་ཕྱོད་ལས་ཕྱང་བྱེ་མའི་
 བསྟན་ཚུལ་ལྟར་བཏགས་མཚན་པའི་ལྷགས་བཤད་པ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་རང་.....
 ལྷགས་མིན་བེར་བ་གང་ཞིག །སྦྱོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ཡིན་མིན་འགལ་བའི་
 བྱེར། ལན་ཅི་ཡོད་སྐམས། དེའི་བྱེར་སྐམ་འདིར། གཞུང་རྩ་དྲུངས་པའི་ལམ་
 ཤེས་པ་ཐ་དད་པར་བཀོལ་བ་ཞེས་སྐགས་ཀྱི་སྤྱད་འགྲེལ་གྱི་ཕྱང་སྐྱ་མ་དེ་སྦྱོབ་
 དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་བསྟན་པ་ཡིན། འདིར་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་
 མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སྐགས་ཀྱི་ཕྱང་བྱེ་མ་དེ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་དེ་
 གཉིས་རིམ་བཞིན་རྣམ་བཤད་གསེར་ཕྱོད་རྩ་བཤད་པས་མི་འགལ་བེར་ཡང་..
 དོན་རྩ་ན་འགལ་བར་བསྐབས་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིར་ན་ཕྱང་སྐྱ་བྱེ་གཉིས་ཀས་

ལམ་རྒྱུ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་མངོན་ཉིགས་སྒྲིལ་པའི་གོ་རིམ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་
 ལ་ནི་རྣམ་བཤད་གསེར་ཕྱེད་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །གཞུང་འདིར་སྟུང་འགྲེལ་
 ཏུ་ནི་ཞེས་དགར་ཆོག་སྒྲིལ་(༤༩ན) ཅས་ལུང་དྲངས་པས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
 རང་ལྷགས་མིན་པ་གོ་རུས་སོ། །སྟུང་འགྲེལ་སྒྲུབ་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་།
 སྒྲ་རྒྱུ་བཞེན་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་གསུངས་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་རང་
 ལྷགས་མིན་པར་གསལ། །ཞེས་པ་ལ། སྟུང་འགྲེལ་དེས་ཀྱང་སྒྲུབ་བ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་རྣམས་སྒྲ་རྒྱུ་བཞེན་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། །ཞེས་པས་ནི་སྟུང་འགྲེལ་གྱི་
 ལུང་སྔ་མས་སྒྲུབ་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་སྒྲ་རྒྱུ་བཞེན་མིན་པར་འདོད་པར་
 བསྟུབས་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་ལུང་ཕྱི་མ་དྲངས་པ་ཡིན་པར་གཞུང་གི་ཆོག་
 ཅམ་བསྟགས་པས་ཀྱང་ཤེས་ལ། །དེས་ཀྱང་ཞེས་པའི་དེ་སྒྲ་ལུང་སྔ་མ་དེ་ལ་
 བསྟེགས་པ་ཡིན་པའང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། །དེས་ན་གཞུང་ཆོག་འདིས་
 སྟུང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་བསྟན་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་གོ་ནས་དེ་གཉིས་
 ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་མིན་དང་། ལོག་ཉིག་སྟོང་ཚུལ་དང་སྒྲིལ་པ་སྟོང་
 ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་སོགས་མང་ཏུ་བྱིས་པ་འདི་རྣམས་ནི་བྱུང་གཞི་མེད་པའི་
 བྱུང་པར་དང་གཞུང་ཀུན་དང་རྒྱུ་འགལ་ཏུ་སོང་བའི་འབྲུལ་བ་ཁོ་ནར་
 ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བ་རྣམས་གསུམ་གྱིས། །དག་པ་ས་
 གསུམ་མཚོན་ལ་ས་གསུམ་ལའང་། །ནང་གསེས་དབྱེ་བ་རྒྱུང་འབྱེད་གསུམ་
 མཚོན་ཆེད། །དེས་ཆ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་སྟུང་འགྲེལ་དང་། །འགྲེལ་པ་ཆེ་
 རྒྱུང་གསུམ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །སྟོབ་དཔོན་བཞེད་པར་གསལ་ཞིང་ཞེས་
 གསུངས་པས། །མཚོན་ཚུལ་དེ་དག་རང་ལྷགས་ཡིན་པར་གསལ། །ཞེས་དང་།
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་མི་མཚོན་ལ། །སྒྲུབ་བ་གསུམ་གྱི་(༤༩བ) ལམ་གྱིས་
 མཚོན་དགོས་པའི། །རྒྱ་མཚན་ཤེས་ན་སྟུང་འགྲེལ་དགོངས་པ་བཞོལ། །ཟེར་
 བ་འདི་རྣམས་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་ཆབས་ཆེ་བ་ཞིག་ཏེ། སྟུང་འགྲེལ་ཏུ་བཞོད་པའི་

ལྷགས་དེ་ཉིད་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་དགག་པ་མཛད་པར་ནམ་བཤད་ལས་.....
 བཤད་ཀྱང་། འདིར་གསུམ་ག་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་སུ་བྱས་པ་འབྲུལ་
 ལམ་རྒྱུ་པའི་ལྷགས་དེ་ལམ་ལྷགས་པའི་ལྷགས་སུ་འབྲུལ། སྟོར་བ་གསུམ་
 གྱི་ངེས་ཆ་སྟགས་གྱིས་ས་བརྒྱད་པ་སྟགས་མཚོན་ཞེས་པ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པའི་
 རོན་ཡིན་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པར་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་གྱིས་མི་མཚོན་ལ་སྟོར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་མཚོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤེས་...
 བ་སྟུང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དགོལ་བ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་ཚེ་གཏད་...
 ས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། མི་གཤམ་བུ་མའི་འགྱིང་བག་བཞིན། །
 དེ་ནི་བརྗོད་ཀྱང་རོན་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་མཚོན་ཞེས་
 པ་དེ་དངོས་མིན་ན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་མཚོན་ཅུང་བར་ཐལ་བ་
 འཕེན་ན་གཞོད་བྱེད་སྟོན་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཉིད་ལ་འདི་འདྲི་སྟེ། སྟུང་འགྲེལ་
 ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཐ་དད་པར་བཀོལ་བ་ཞེས་སྟགས་གྱི་ལྷང་འདིས་སྟོབ་དཔོན་...
 གྱི་རང་ལྷགས་བཀོད་པ་ཡིན་ན། ལྷང་འདིས་མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་བདུན་
 རམ་མཁྱེན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ནང་ཏུ་འདུས་པར་བསྟན་པ་དང་། རམ་མཁྱེན་ཐོབ་
 བྱེད་གྱི་ཐབས་རྣམས་ཀྱི་ས་མཚམས་སྟགས་བསྟན་པར་གཞུང་ཏུ་གསལ་བར་
 གསུངས་མོད། འོ་ན་ཆོག་གསལ་ལས། རམ་མཁྱེན་གྱི་སྐབས་སུ་སྐབས་ལྷག་མ་
 རམས་འདུས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྟུང་འགྲེལ་ཏུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། ཡང་། གསུམ་(༤༤ན) པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་ས་མཚམས་ས་བདུན་
 པ་ཁོ་ནར་བཞག་པ་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷང་དེར་
 ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཐ་དད་པར་ས་བདུན་པ་ལ་བཞག་སྟེ། ཞེས་པ་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཟེར་ན་ཡང་ལན་ཅི་ཡོད།
 མཚོན་རྒྱལ་དེ་དག་རང་ལྷགས་ཡིན་པར་གསལ། །རྟོགས་དཀའི་སྟངས་བར་

ལྷགས་སྤྱ་བཀོད་པ་ནམས་བཞེད་པ་མིན་ཟེར་ན། གཤམ་ཕྱི་ལྷན་ཆེན་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ནམས་ཀྱང་རང་ལྷགས་མིན་རང་ལྷགས་སྤྱ་མཛད་པ་... ནམས་སྤྱ་བཀོད་གྱི་བཞེད་པ་མིན་པ་ཡང་ནམས་པ་ཀྱང་ཏུ་མཆོངས་སོ། །ཟུང་འབྲེལ་ལས་ནི་རྒྱས་པ་སྤྱང་བའི་ཆུལ། །དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པའོ། །ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་ལ། །ཡིན་པའི་སྒྲིན་སྤྱི་ཡི་རྒྱས་སྤྱང་མཛད། །རྒྱས་སྤྱང་འདི་ནི་འཕགས་མེད་རང་ལྷགས་མིན། །ཞེས་པ་ལ། །འདིར་ཟུང་འབྲེལ་ལས་རྒྱས་སྤྱང་བཤད་ཅེས་ཡང་ཡང་རྒྱས་པའི་འབྲེལ་གཞི་ནི་གཞུང་ཏུ། བཏགས་མཆོན་པའི་ལྷགས་གྱི་རྒྱས་སྤྱང་འཆད་པའི་སྐབས་སྤྱ། བཏགས་པའི་ནམས་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གྱི་དགོས་པ་བཤད་ནས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་མཛོན་ལ། །འདི་ནི་བཏགས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དེ་ཅམ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་གསུངས་གྱི། འབྲེལ་(༥༥ན) རྒྱང་གི་རྒྱས་པ་སྤྱང་ཆུལ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་གསུངས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་སྤྱང་གཞུང་དང་ཟུང་འབྲེལ་གཉིས་སྦྱར་ན་མི་འགྲིག་པར་དངོས་སྤྱ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཏགས་མཆོན་པའི་ལྷགས་གྱི་རྒྱས་སྤྱང་ཞེས་པའི་དོན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྦྱར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་བར་པ་གསུམ་གྱི་དེ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་སྦྱར་... མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་ལན་རྒྱག་བཏུན་པ་ལ་རྒྱས་སྤྱང་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ་ཟུང་... འབྲེལ་ཏུ་དེ་འདྲའི་བཏགས་མཆོན་གྱི་ནམས་བཞག་མཛད་ནས་རྒྱས་པ་སྤྱང་... ཆུལ་མ་བཤད་པར་གཞུང་ལས་དངོས་སྤྱ་གསུངས་པས། རྒྱས་པ་སྤྱང་ཆུལ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་རྗེས་གསུང་ཆུལ་མེད་དོ། །ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱས་སྤྱང་འདི་ནི་འཕགས་མེད་རང་ལྷགས་མིན་ཟེར་བ་ཅིས་ཀྱང་བདེན་ཏེ། ཟུང་འབྲེལ་ཏུ་རྒྱས་སྤྱང་བཤད་པར་འཕགས་མེད་ལྷ་ཞོག་མཁས་པ་སྤྱས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིར་འབྲེལ་པའི་གཞུང་ལ་འབྲུ་སྒྲིན་གྱི་སྐབས་

སྐྱེས་སྤང་གི་རྣམ་པའི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་ཡིན་
 པ་དང་སྤོང་དཔོན་བཏགས་མཆོད་པའི་ལྷགས་བཞིན་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་.....
 གསལ་བར་གསུངས་པས། དེ་ལ་མིན་ཞེས་འགོག་མི་རུས་པ་ནི་དཔེར་ན། ཉི་
 ཤར་སྤར་མོས་འགོག་མི་རུས་པ་དང་འདྲའོ། །དགོས་པ་གཉིས་སུ་དཔྱེད་ལྷེས་གྱི་
 དགོངས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་། སུང་འབྲེལ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་
 བ་དེའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོད་པར་རྟོགས་པར་...
 རྟོགས་པ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཆོད་མ་(༤༥) མེད་པ་
 ཞེས་པ་ནས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་...
 བྱ་བའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་ནས་འདིར་
 བསྟན་པ་ཡིན་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་གཉིས་ཡིན་པར་དེས་ཏེ།
 ལྷང་འདི་གཉིས་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཡོངས་གཙོ་དང་རྣམ་བཅད་གྱི་དགོས་པ་...
 བསྟན་ནས་རྣམ་ཀུན་གྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷང་འདི་གཉིས་ལ་རང་ལྷགས་དང་གཞན་ལྷགས་ཡིན་
 ཟེར་ནས་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྟོག་བཟོ་མང་ཏུ་བྱིས་པ་དེ་རྣམས་...
 གཞུང་གི་དོན་དང་མ་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཕགས་
 མེད་མ་གཏོགས་སྐྱེ་གར་འཕགས་ལྷལ་གྱི། །ལར་ཕྱིན་འབྲེལ་མཛད་པའི་ཆེན་
 ལལ་ཆེད་གྱིས། །ལམ་རྒྱུད་ལྷགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་སྤང་སྤོང་ནས། །སྐྱེས་སྤང་རང་
 ལྷགས་བཏགས་མཆོད་ལྷགས་བཞིན་ཏུ། །བྱས་པ་གཞན་དབྱིས་ཕྱིན་ཤེས་པའི་
 ཆེད། །ཟེར། ལམ་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་སྤང་བའི་སྤོང་ནས་ལམ་གསུམ་
 བཏགས་མཆོད་པའི་ལྷགས་བཞིན་ཏུ་བྱས་ཟེར་བ་ནི་ནང་འགལ་ཆེ་བ་ཡིན་...
 ཏེ། གོང་ཏུ། དོན་ལ་བཏགས་མཆོད་པ་ཡང་ལམ་རྒྱུད་ཡིན། །ཟེར་བ་བརྗོད་
 དམ། ལམ་གསུམ་བཏགས་མཆོད་པའི་ལྷགས་ནི་ལམ་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་དེ་ཀ་
 ཡིན་ན། དེའི་ལྷགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་རི་ལྟར་སྤོང་། ལྷགས་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་

དང་ལྷན་དེ་སྤྱོད་བཤུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་མཐའ་ཙུང་བར། དེ་འགོག་
 བསྟན་བཅོས་གང་དེའི་ལྷན་ཡིན་འགལ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་
 རྒྱུད་པའི་ལོག་རྟོག་སྤྱོད་ན་(༤༦ན) རྣམ་རྒྱུ་སྤྱོད་བཤུགས་སྤྱོད་པའི་སྐབས་...
 ཁོ་ནར་སྒྲུབ་སྤྱོད་པའི་ལོག་རྟོག་སྤྱོད་དགོས། དེ་ལྟར་ན། རྣམ་ཀུན་གྱི་
 སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱོད་མཐོང་སྒྲུབ་གསུམ་ས་བརྒྱུད་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་
 པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བའི་ལྷན་གྱུང་མ་ཡིན་...
 པར་འགྱུར་རོ། འདྲི་ལ་བཏགས་མཚན་པ་ཡང་ལམ་རྒྱུད་པ་བཤུགས་ཟེར་བ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུང་འདིར་སྤྱོད་དཔོན་བཏགས་མཚན་པའི་ལྷན་
 བཞེད་པར་གསུངས་གྱུང་ལམ་རྒྱུད་པའི་ལྷན་བཞེད་པར་མ་གསུངས་ལ།
 ལམ་རྒྱུད་པའི་ལྷན་ནི་སྤྱོད་འདིར། རྣམ་མཐུན་སྐབས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཡར་
 མར་བྱ། སྤྱོད་པ་མེད་པར་ཆོགས་སྤྱོད་མས་སྤྱོད་ཀྱི། གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་
 ཅིག་ཅར་སྤྱོད་འདྲི་པའི། ཁྱིམ་ལོགས་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་བཏགས་མཚན་པས་
 ག་ལ་བཞེད་དེ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། འགའ་ཞིག་གིས། ལམ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ན་ལམ་གསུམ་བཏགས་མཚན་
 པ་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གསུམ་པའི་གཞི་ཤེས་གཞི་ཤེས་
 མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་ནས་ས་བརྒྱུད་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་དགོས་...
 པར་འདྲི་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལམ་རྒྱུད་པ་བས་སྤྱོད་བཤུགས་
 གྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་བཞེད་གྱུང་དེ་ཙམ་གྱིས་བཏགས་མཚན་པར་...
 མི་འགྱུར་ཏེ། བཏགས་མཚན་པ་ཁྱིམ་པ་སྐབས་དང་པོ་དྲུག་གི་ལམ་རྣམས་
 ལ་མཚན་བཏགས་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་བཏགས་མཚན་པར་བཞེད་པ་ཞིག་.....
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ལྡན་ན། འཐད་
 ཅིས་གསུངས་པའི་ལྷན་ལ་(༤༦པ) མཚན་རྟོགས་བྱུག ཁོ་རིམ་ལོག་རྟོག་སྤྱོད་
 རྒྱུ་ལྡན་དཔོན་གྱི། རྒྱུ་ལྡན་འབྲང་བར་གསུངས་པས་སྤྱོད་འབྲེལ་དང་། །

འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུར་། ཁྱེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། སྤྱགས་
 འདི་ལ་ནི་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ལྟ་བུར་ན་འཐད་དོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱགས་ལས་རྒྱས་སྤྱང་ལ་འཕགས་སེང་གཉིས་མི་མཐུན་པར་གོ་དགོས་ཀྱི།
 སྤྱགས་ལ་མངོན་རྟགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་རྟག་སྤྱང་རྩལ་ཤེས་ཟེར་བ་གཞུང་...
 གི་དོན་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དུ་སྐབས་འདིར། རྒྱས་པ་སྤྱང་རྩལ་རང་མ་
 གཏོགས་ལོག་རྟག་སྤྱང་རྩལ་གྱི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ལ། རྣམ་བཤད་དུ། ལོག་
 རྟག་སྤྱང་རྩལ་ལ་སྒྱུར་ནས་རྒྱས་སྤྱང་ལ་མ་སྒྱུར་བའི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་
 ནི་ས་བཅད་བཀོད་རྩལ་ལས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས། དང་པོ་ལ་
 གཉིས། དངོས་དང་རྒྱས་པ་སྤྱང་བའོ། ཁྱེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་པ་
 ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། མངོན་པར་རྟགས་པ་དུག་གི་གོ་རིམ་ལ་ལོག་པར་
 རྟག་པ་དགག་པའོ། ཁྱེས་གསུངས་པས་སོ། དེས་ན། མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་རྒྱས་
 སྤྱང་འདི་ཡིན་གྱི། ཁྱེས་སོགས་བྱད་རྒྱལ་མང་ཅམ་སྒྲ་བའི་ངལ་བ་བྱས་པ་
 ལས། རྒྱས་སྤྱང་གཞུང་གི་ཟག་མེད་ཆུང་འབྲིང་ཆེ། དག་ས་གསུམ་ལ་སྒྱུར་
 བས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་བཞེད་གསེར་སྤེང་བཤད།
 རྣམ་བཤད་དེ་གསུམ་སྒྱུར་མཛོང་སྒྲུལ་ལ་སྒྱུར། ལོག་རྟག་སྤྱང་ཅམ་ལམ་
 གསུམ་བཏགས་མིན་གསུངས། རྟགས་དཀར་རྒྱས་སྤྱང་བཞེད་ཀྱང་ཆུང་
 འབྲིང་དོན། མཛོང་ལམ་མ་དག་ས་བདུན་དག་སར་སྒྱུར། ལམ་གསུམ་མཛོན་
 (༡༥) ཉིད་པར་བཞེད་འཕགས་སེང་མཐུན། ཁྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་གཞུང་
 སོ་སའི་བཤད་རྩལ་བྱེད་ན་ལོགས་སམ་སྒྲུལ་སོ། གཞུང་ལང་། འགྲེལ་བའི་
 ཅིག་ཅར་སྒྲེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁྱེས་པ་འདི་ལ་ཡང་འཆད་རྩལ་མི་
 འདྲ་བ་འདི་སྒྲུར་སྒྲུང་སྒྲེ། རྣམ་རྟགས་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཛོན་ན། གཞུང་
 འདིར་ནི། བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེའམ་སྒྲུལ་
 པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་དེ་གསུམ་ལ་

སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཤད་པར་གསུངས་ཤིང་།
 རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱུད་འགྲེལ་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་དཔོན་གཞན་གྱིས་མངོན་
 རྟགས་ཀྱི་གཞི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྱུར་ནས། རྣམ་རྟོགས་
 སྒྱུར་བ་ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་རྒྱན་གཅིག་དུ་ཅིག་ཅར་སྐྱེའམ་སྒྲུམ་པ་...
 དགག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྟོགས་སྒྱུར་བ་ལ་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་དངོས་སུ་
 ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། རྟོགས་དཀའི་རྣམ་བར་ནི། རྣམ་རྟོགས་སྒྱུར་
 བ་དེ་སྒྱུར་ལམ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱན་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་...
 སྐྱེའི། ལམ་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་མི་སྐྱེའམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་
 ཕྱིར་དུ་རྣམ་ཀྱན་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གའི་ཐ་སྟངས་དངོས་སུ་...
 སྒྲོམ་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟ་བུའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་
 མིན་པར་འདི་དང་འདི་ལ་དགོངས་ཞེས་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་...
 བན་ཚུན་སྒྲངས་ནས་ཆེས་གོ་དཀའ་བའི་ལྷགས་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཟོས་...
 བས་སྒོ་གསར་རྣམས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དྲ་བར་བརྟུག་པས་ཅི་ཞིག་(༡༧) བྱ་སྒྲུམ་སྟེ།
 གཞུང་འདིར་རྒྲོམ་སྟོང་གཞུང་འདི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་པའི་སྒྱགས་སུ་...
 བཀའ་བ་རྣམས་རྣམ་བཤད་ལྟར་ལོག་རྟོག་སྟོང་བའི་སྒྱགས་སུ་ནན་གྱིས་སྒྱུར་
 བ་འགྲིག་དཀའ་བས་སོ། །འདི་སྐད་དུ།

གཞུང་དོན་ནན་གྱིས་ཀྱིག་བཤད་སྟོའི་དྲི་མ། །དག་བྱེད་དབྱེད་པ་བྱས་
 པའི་ལྟ་ཡི་ཚུ། །དྲང་པོར་སྐྱེད་བའི་འབབ་སྟེགས་ལ་གཞོལ་སྟེ། །དགོངས་དོན་
 བཞིན་རས་གསལ་བས་དགའ་བར་བྱས། །ཞེས་བྱའོ། །

༥ ཕྱིར་མི་རྒྱུག་པའི་གང་ཟག་རྣམ་གསུམ་ལ། །དབང་པོའི་བྱེད་པར་འབྱེད་
 དམ་མི་འབྱེད་མང་། །རང་ལྷགས་དབང་པོའི་བྱེད་པར་མེད་པར་གསུངས། །
 ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས་ནི། དེ་གསུམ་ལ་དབང་པོའི་བྱེད་པར་འདོད་པ་དང་
 མི་འདོད་པའི་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་བཀོད་ནས། རང་ལྷགས་སུ་དབང་

པའི་བྱང་པར་བཞེད་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། འོ་ན་ལམ་གསུམ་
ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་དབང་པའི་བྱང་པར་འབྱེད་དམ་མི་འབྱེད་ཅེ་ན། ཞེས་
པ་ནས། སྐྱེའི་ས་ལ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་ལ་དབང་རྣམ་དགོས་
ཏེ། གལ་ཏེ་ས་དེར་འབྱིང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོབ་ན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྐར་
བཤད་པ་དེ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་དག་ས་བདུན་དུ་ཡང་དབང་རྒྱལ་
ཀྱིས་རྟགས་མ་ཐོབ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་དཀར་
ཡང་འདི་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་གསུངས་སོ། །དེས་ཀྱིས་རྟགས་ལ་གཙུག་ལུ་ལྟ་
ཆོགས་དང་། དཔག་བྱ་ལ་ཡང་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཐོགས། ཡིན་མིན་ལྟ་ཆོགས་
དབང་གིས་ཡིན་ནམ་དཔྱད། ཅེས་པར། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔག་
བྱ་ལ་བྱང་སེམས་(༤༡) དེ་རྟོགས་བྱང་ལས་མི་ལྷོག་པ་དང་། རྟོགས་བྱང་
འབྱུང་དེས་པ་འཛོག་དགོས་ཀྱི། སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཅམ་འཛོག་མི་རུང་སྟེ། དེ་
ལྟར་འཛོག་ན་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་གཉིས་མི་འབྲིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ཆོས་མཐུན་རྒྱུར་རྒྱལ་བར་ཆད་ནམས། དཔག་ཅོང་འབྲུག་པའི་རྒྱན་པ་ལྟ་བུ་
དག། ཆོས་མཐུངས་གཉིས་པ་དཔག་ཆོགས་དཔག་དཔྱད་གིས། འཛོམས་པ་
ཡིན་ལ་གཉེན་པོས་ཐུང་བྱ་ལ། གཙོད་རྒྱལ་མཛད་ལས་གསུལ་འབྱེད་མིང་གིས་
བཟུང་། ཞེས་པ་ལ། གཞུང་དུ། བར་ཆད་བྱེད་པ་མི་མཐུན་སྟེགས་ནི་དགོ་
བའི་ཅོར་འཕྲག་པ་དང་། སྟེན་སྟགས་ཀྱི་ཆོགས་སམ་དཔྱད་ནི་མང་བ་དང་
དག་འཛོམས་པས་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱན་པོ་དང་དམག་དང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་ལ། ཆོག་འདིའི་དག་ཞེས་པ་དང་རྒྱན་པོ་ཞེས་པ་མི་གཅིག་སྟེ། ཅོར་
འཕྲག་པ་དང་ཞེས་སོ་སོར་བཅད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་ནི། བར་ཆད་བྱེད་
པ་མི་མཐུན་སྟེགས་ནི་དགོ་བའི་ཅོར་འཕྲག་པས་རྒྱན་པོ་དང་མཚུངས། སྟེན་
སྟགས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་མང་བ་དང་དག་འཛོམས་པས་དམག་དང་མཚུངས་ཞེས་
པའོ། །ཡུལ་དང་ཁྱང་དང་ཁྱང་ཁྱེར་ཁྱང་བརྟལ་དང་། ཞེས་པར་གས་འབུལ་

ཆད་དེ། གཡུལ་ལམ་འཐབ་མོ་ཞེས་པས་སོ། །དེ་བཞི་འགྲོག་ཚུལ་འབྱུང་བྱེད་
 རྒྱུ་མེད་རྒྱུ་མེད། །འགྲོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡི་བྱེད་ལས་བཟུང་། །ཞེས་འབྱུང་བྱེད་
 རྒྱུ་མེད་ཅམ་འགྲོག་ཟེར་བ་དོན་མིན་ཏེ། བྱུང་བྱེད་པ་ཡང་འགྲོག་དགོས་
 པའི་བྱེད། བྱུང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་འཕངས་འབྲས་མེད་པར་རྒྱུ་བྱེད་མ་ལས་
 གསུངས་པའི་བྱེད་རོ། །གཞུང་དུ། རྒྱ་མཛོན་ཞེན་ལོག་པས་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མེད་
 ལོགས་སུ་སྤང་མི་དགོས་པར་རང་གི་རང་གིས་འགྲོག་པ་ནི་ཞེས་བཤད་པའི་
 འབྲས་བུ་ཞེས་པས་(༤༧) བྱུང་བྱེད་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ་འཕངས་འབྲས་.....
 རྒྱུ་མེད་ལ་གོ་དགོས་པའི་བྱེད། འགྲོག་པའི་རྒྱུ་ཅིག་བཞི་ཡི་དང་མ་ལ། །
 མདོ་ལས་གཏམ་མི་སྒྲིམ་ཀྱང་དོན་ཐོབ་གསུངས། །དེ་ལ་དོན་ཐོབ་རྒྱུ་མེད་
 གཏམ་གང་དབྱེད། །ཅེས་པ་ལ། དེ་ཡང་འགྲོག་པ་ཆོས་བཟོད་སྟོན་པ་ལ། མདོ་
 ལས་ལྷུང་པོའི་རྒྱུ་ལ་དང་རྒྱུ་ལ་བཟོན་པར་མི་གནས་སོ། །ཞེས་
 དང་། བྱེད་མ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ་རིམ་བཞིན། རྒྱུ་པོའི་གཏམ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དང་
 ཞེས་སོགས་དང་། དམག་གི་གཏམ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། འཐབ་
 མོའི་གཏམ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གཞུང་དུ། གཏམ་
 ཞེས་སྒྲིམ་པ་མིང་ཅམ་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་མིང་དངོས་སུ་
 མ་སྒྲིམ་ཀྱང་དོན་གྱིས་འཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན། འཐོབ་ཚུལ་ཡང་
 ལྷུང་པོའི་གཏམ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དང་ཞེས་པ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷུང་པོའི་མིང་ཅམ་
 ལ་ཞེན་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་པ་དེ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་གྱི། གཏམ་ཞེས་པས་གཏམ་
 རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་བྱུང་འབྲུལ་ནས། དང་མོར་གང་གི་གཏམ་རྒྱུ་མདོར་མི་
 གསལ། །ཞེས་པ་ནི་ཆེར་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གཏམ་ཞེས་པ་
 མིང་ཅམ་ལ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཏེ། གཞུང་ལས། གཏམ་སྒྲིམ་པ་ནི་འགྲོག་པ་ཤེས་
 པ་མིང་ཅམ་ལ་ཞེན་པའི་གཞེན་པོར་སྟོན་པ་སྟེ་དངོས་པོའི་དོན་ལ་ཞེན་པ་ནི་
 ལྷུག་ཀྱང་ཤེས་པའི་དུས་ན་བཙམ་བྱེད་པས་སོ། །རིགས་པ་འདིས་སྒྲུ་མ་ལ་

གཏམ་མི་སྒྲིམ་ཀྱང་དོན་གྱིས་འཛོལ་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་།
 གཏམ་སྒྲིམ་པ་ནི་མིང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པའི་དོན་རྟོ། ཞེས་དང་།
 (༤༥) རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ཡང་། གཏམ་ཅེས་པའི་དོན་ནི། ཞེས་པ་ནས།
 འདིར་སྤང་གཉེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཐོང་སྤང་གི་སྒྲིམ་པ་...
 ཅམ་འགོག་པར་སྟོན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེར། འགྲེལ་བར་གཞན་ཡིད་
 ཆེས་པར་བྱེད་པའི་རྟགས། །གསེར་སྤང་རྣམ་བཤད་མིན་པའི་སྟེགས་སྟེ་འགྲེལ། །
 རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ཡིན་པའི་སྟེགས་སྟེ་འགྲེལ། །གཞན་དག་གཞུང་འདི་
 ལྷག་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད། །ཅེས་པས་མིན་པར་འགྲེལ་པ་འགོག་པ་ཡིན། ཞེས་
 པ་ལ། འགྲེལ་པར་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྣམ་འབྱུང་པའི་རྒྱུ་ལ་སོ་སོར་ང་གིས་
 རིག་པའི་སྤང་ཅིག་མ་རྣམས་རི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་...
 ཉིད་དག་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་
 པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན། ཞེས་པ་འདི་གསེར་སྤང་རྣམ་བཤད་མིན་པའི་
 སྟེགས་སྟེ་འགྲེལ། རྟོགས་དཀའ་ཡིན་པའི་སྟེགས་སྟེ་འགྲེལ་ཟེར་བ་མི་རིགས་
 ཏེ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ཡང་རི་ལྟར་གང་ཟག་པ་རྣམས་པོ་གཞན་ཡིད་ཆེས་
 པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་མིན་པའི་
 སྟེགས་སྟེ་མཛད་པའི་སྟེར། མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པས་ཡིན་པར་གསུངས་
 པར་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། གོང་ཏུ་སྟེ་དོན་གྱི་སྐབས་སྟེ་ཡང་། རྟོགས་སྟེ་
 མཐུན་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་དག་གིས་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྐྱད་དེ་དག་རི་ལྟར་གཞན་...
 བྱང་འཕགས་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེར། དེས་ན་
 དེ་ཅམ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ལ། (༤༦) མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ནི་འདི་ལྟར་
 ཡིན་ཏེ། ཐལ་ངག་ཏུ་འགོད་ན་གཞུང་འདིར་ནི། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་དེ་
 མཐོང་ལམ་པ་སྟེར་མི་སྟོན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་...

ཐལ། མཉམ་བཞག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཤད་
 ལས། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཆོས་ཅན། རང་ལས་སྒོ་དམན་པ་གཞན་གྱི་
 རྩོམ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
 མཛོན་སུམ་གྱི་སྦྱོད་ལུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། རྟགས་དཀའི་སྤང་
 བར། འཕགས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྐྱད་དེ་དག་འཕགས་རྒྱད་ལ་མཉམ་
 བཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་.....
 ཐལ། མཉམ་བཞག་གི་རྟགས་པ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ན་སྟེ་མི་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་འོ། རྟགས་དཀའ། གཞན་དག་གིས་གཞུང་འདི་ལོག་པ་ཉིད་ཏུ་
 བཤད་དོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། གཞན་གྱིས་འགྲེལ་པའི་གཞུང་འདི་སྐད་ཅིག་
 མ་བཅུ་དུག་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་ལ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་
 པའི་གཞུང་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ལ་སྐད་ཅིག་
 མ་བཅུ་དུག་གི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཤད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་མཉམ་.....
 བཞག་དངོས་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཞེས་པར་བཀྲལ་ནས། མཉམ་བཞག་
 སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ན་གཞན་དོར་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་ཏུ་ཡིད་
 ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དམ་རྟགས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་
 ཏུ་བཀྲལ་བ་དེ་ལ་ལོག་པར་བཤད་ཅིས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་དེ་འཕགས་པའི་(༥༠ན) ལུས་ངག་གི་ཐ་སྐྱད་མཉམ་.....
 བཞག་གི་རྟགས་པ་དང་མཐུན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་པར་བཀྲལ་ནས། ཐ་
 སྐྱད་དེ་དག་འཕགས་རྒྱད་ལ་མཉམ་བཞག་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཡོད་པར་ཇི་.....
 ལྟར་གང་ཟག་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ་མ་.....
 ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་མཛོད་ནས། གཞན་དག་གིས་ལོག་པར་བཤད་ཅིས་
 གསུངས་པས་སོ། །དེ་མིན་པར། ཇི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་
 མཆོན་ཉིད་དག་ཡིན་ཞེས་པ་མིན་པའི་དོན་ཏུ་བཤད་པ་ཅམ་ལ་ལོག་པར་.....

བཤད་ཅིས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱང་མིན་པའི་དོན་ཏུ་མཛད་པའི་ཕྱིར།
འདི་སྐད་ཏུ། བསྐྱེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོན་པ་ནི། འཕགས་པའི་ལྷན་རག་
གི་ཐ་སྙད་དེ་དག་མཉམ་བཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན།
དེ་དག་རྣམ་འབྱུང་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་ས་སར་རང་གིས་རིག་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཡོད་པར་རི་ལྟར་གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་གཞན་ཡིད་
ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདིར་
དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། དོགས་པ་སྐྱེ་བ་པོ་རང་གིས་
དངོས་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཟིན་པས་ཚད་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
དག་གིས་གཞུང་འདི་ལོག་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན། རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་སྲུང་བལྟས་ན་འང་མིན་པའི་དོན་ཏུ་གོ་བ་ལས་
ཡིན་པའི་དོན་ཏུ་གོ་ཚུལ་གཏན་ནས་མེད་པ་ལ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཡིན་པའི་
དོན་ཏུ་བཤད་ཅིས་པ་འདི་ནི་ཆེར་མི་འཐད་ཅིང་རང་གི་དེ་ཉིད་གསལ་བར་
བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཏུ།

མཁས་པ་གཞན་གྱི་ལོག་པར་བཤད་པའི་ཚུལ། །(༥༠བ) མཁས་གྲུབ་སྐྱེ་
བའི་ཉི་མས་ལེགས་པར་གསལ། །མཁས་གྲུབ་དགོངས་དོན་སྐྱེ་བ་པའི་ལོག་
རྟོག་སྐྱེན། །མཁས་པའི་སྒྲིལ་ལྟར་དགག་སྐྱེད་རྒྱུང་གིས་གཏོར། །ཞེས་སྒྲུའོ། །

༥ གཤམ་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་ཟབ་པ་གཙོར་བྱས་བཤད། །རྟོགས་དཀའི་སྣང་བར་
ཡུལ་ཟབ་གཙོ་མོར་བྱས། །རྣམ་བཤད་ཟབ་པ་གཉིས་ཀའི་དབང་བྱས་བཤད། །
ཟེར། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བར་ཐེག་ཆེན་སྟོན་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་
ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ནི། ཡུལ་ཅན་ཟབ་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་ལོག་གི་ཚད་པ་སྤྲོད་ཚུལ་ལས་
ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག །ཟབ་མོ་ཡུལ་ཏུ་ལྡན་ཅིས་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། ཞེས་པ་འདི་
ནི། རང་ལུགས་ཀྱིས་ཟབ་མོ་ཡུལ་ཏུ་ལྡན་ཞེས་ཡུལ་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་

གིས་དེ་མི་འཐད་དེ། ཞེས་ཚུད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། མི་འཐད་དེ་ཞེས་པ་རང་
 ལུགས་མིན་པ་ནི། འོག་གི་ལན་ལས་ཤེས་ཀྱས་ལ། དེས་ན། ཁ་ཅིག་གིས་
 ལུལ་ཅན་ཟབ་པར་སྒྱུར་པ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་དེ་མི་འཐད་དེ་ཞེས་དགག་པ་
 མཛད་པ་ཡིན་པར་འབྲུལ་པ་མི་བྱའོ། །རྒྱལ་ས་པར་བཅུད་ཅེས་བརྟན་པས་
 སྒྲུབ་ལམ་གྱི། རྒྱལ་ས་པ་མ་ལུས་རྒྱལ་ས་པ་ལི་རྒྱ་བརྟན་གསུངས། ཞེས་པ་
 ལ། གཞུང་དུ། སྒྲུབ་ལམ་རྒྱལ་ས་པ་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་ས་པ་ལི་རྒྱ་ཉིད་དང་ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་ནི་སྒྲུབ་ལམ་ཉིད་རྒྱལ་ས་པ་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་ས་པ་ལི་རྒྱ་རྒྱུ་
 བརྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་ལམ་གྱི་རྒྱལ་ས་པ་རྒྱལ་ས་པ་ལི་རྒྱ་གཞན་ཞིག་བརྟན་
 པ་མ་ཡིན་ཅོ། །མཛོང་ལམ་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་ས་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་གཉིས། སྒྲུབ་ལམ་
 རྒྱལ་ས་རྒྱལ་ས་ཟབ་པ་གཙོར་བྱས་གསུངས། །(༥༡)ན། ཞེས་པར། གཞུང་ལས་ནི།
 མཛོང་ལམ་ནི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་སྒྲུབ་ལམ་ནི་གཙོ་བོར་
 ཤེས་སྐྱབ་གྱི་གཉེན་པོར་ཟབ་མའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་འདི་ཆེས་གོམས་
 པས་ས་བརྒྱད་པ་ལི་ཆེ་ཞི་བ་ལས་སྒྲོང་བར་མཛད་དོ། ཞེས་འཆད་དོ། ཞེས་
 ལམ་གཉིས་ལ་གསུངས་གྱི་རྒྱལ་ས་ལ་སྒྱུར་བ་མི་སྤང་ལ། འདི་སྒྲུབ་ལམ་པ་བྱིར་
 མི་སྟོག་པ་ལི་རྒྱལ་ས་འཆད་པ་ལི་སྟོན་དུ་བྱུང་གཞི་སྒྲུབ་ལམ་བཤད་པ་ལི་སྒྲུབ་
 ཡིན་པས། མཛོང་ལམ་པ་ལི་རྒྱལ་ས་སྒྲུབ་ལམ་པ་ལི་རྒྱལ་ས་ཞེས་ནན་གྱིས་སྒྱུར་
 པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་མོ། །ཟབ་པ་ལི་རྒྱ་རྒྱ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལྟ་གཅིག །འཛིན་པ་
 དང་བྲལ་བས་ན་སྒྲོང་པ་ཉིད། ཅེས་པ་ནས། མཛོང་ཆོས་ལྷན་བཟུལ་མི་རྒྱུ་
 འབྲས་ཅན་བྱིར། །ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཅེ་བའི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་ཡིས། ལྷི་མ་བརྟན་ག་
 བརྟན་ལ་ཟབ་མོ་བཤད། ཅེས་པ་ལ། དེ་ཡང་ཟབ་པ་བརྟན་གཅིག་འདྲེན་ཚུལ་
 ཉི་སྤང་དང་རྒྱན་སྤང་མི་འདྲ་སྟེ། གཞུང་དུ། ཟབ་པ་དེ་དག་གང་ན་སྒྲོང་ཉིད་
 དང་སྟོགས་པས་མཛོན་མེད་སྟོན་མེད་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་སྟེ་མེད་
 འགག་མེད་ཆགས་བྲལ་འགོག་པ་ཞི་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཉི་མེད་དང་ཉི་མེད་གི་འདྲེན་ཚུལ་བཞོད་པ་ཡིན་འདུག་.....
 གྲང་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་ཉི་མེད་ཏུ་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་མི་མེད་བས་ཆད་.....
 དམ་དཔུང་དགོས་ལ། རྒྱན་མེད་ལས་ནི། མེད་ཉིད་མཆོན་མེད་སྒྲོན་མེད་
 མཛོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་མ་བྱུང་བ་མ་སྐྱེ་བ་དངོས་པོ་མེད་པ་འདྲོད་ཆགས་.....
 དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་བྲལ་པར་གྱུར་པ་(༥༡) ཞེས་པ་
 རྟེན་བརྒྱད་མེད་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་སྒྲོམ་འདིར། ཟབ་པ་བཅུ་གཅིག་གི་
 རྟོན་རྒྱན་མེད་ལས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཉི་མེད་ལས་བཤད་པའི་ཟབ་པ་བཅུ་
 གཅིག་དང་རིམ་གྱིས་སྒྱུར་བ་འདི་དཔུང་པར་བྱ་བའི་གནས་ཏེ། དཔེར་ན་
 རྒྱན་མེད་ལས། རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་བྱུང་བའོ། ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་
 བྲལ་བས་མ་སྐྱེས་པའོ། ཞེས་མ་བྱུང་བ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་རྟོན་བཤད་པ་དེ་
 སྒྲོམ་འདིར། རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་མེད་ཅེས་བཤད་དོ། ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་བྲལ་
 ཕྱིར་འགག་པ་མེད། ཅེས་ཉི་མེད་ལས་གསུངས་པའི་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་གྱི་
 རྟོན་ཏུ་ནན་གྱིས་སྒྱུར་བ་དང་། ཡང་རྒྱན་མེད་ལས། མཛོང་བའི་ལམ་གྱི་མི་
 མཐུན་པའི་སྒྲོགས་དང་བྲལ་བས་དངོས་པོ་མེད་པའོ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་
 མཐུན་པའི་སྒྲོགས་དང་བྲལ་བས་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ། ཞེས་པ་འདི་
 ཉིད། མཛོང་ལམ་མི་མཐུན་སྒྲོགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་ཡིན་ལ་
 སྒྲོམ་ལམ་མི་མཐུན་སྒྲོགས། འགོག་པའི་ཕྱིར་ན་འགོག་པ་ཡིན་པར་གསུངས། །
 ཞེས་རྒྱན་མེད་གི་བཤད་ཚུལ་ལས་གོ་བསྐྱོག་རྟེན་ཉི་མེད་གི་དེ་གཉིས་དང་སྒྱུར་
 བ་དང་། ཡང་མ་འོངས་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་མི་སྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་
 འགོག་པའོ། ཞེས་པ། མ་འོངས་སྒྲུག་བསྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། ཟེར་བ་
 དང་། ཡང་མཆོན་མ་མེད་པས་ཞི་བ་དང་བདེ་བར་གནས་པ་ཉིད་གྱིས་ན་ཐུ་
 ངན་ལས་འདས་པའོ། ཞེས་པ། མཆོན་མ་མེད་དང་ཞི་དང་བདེར་གནས་ཕྱིར། །
 ཐུང་ན་འདས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི། །བརྒྱད་མེད་ཆེན་གི་དབང་བྱས་ཉི་

ཁྱིམ་ལས། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་སྒྲུང་བའང་དེ་ལྟར་སྒྲུང་། །ཞེས་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་བྱང་
 འདས་ཀྱི་དོན་གསུངས་པ་དེ་ཉི་མེད་པ་ཤད་པའི་དེ་(༥༢༣) བཞིན་ཉིད་ལའང་
 སྒྲུང་ཟེར་བ་དང་། ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤྱག་བསྐལ་མི་རྒྱ་
 བའི་འབྲས་སུ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་སྐལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་
 ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་འདི་ནམས་ནི་བཤད་ཚུལ་སོ་སོའི་ཆོག་ཀྱི་
 དོན་ལ་ཞིབ་དུ་མ་དཔྱད་པར་འོལ་ཆོད་ཀྱིས་པན་ཚུན་སྒྲུང་སྒྲུང་བས་ཆོས་ལ་
 དབང་བའི་སྤྱགས་སུ་མ་སོང་ན་ལགས་སོ། །རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ཉིད་རྒྱན་
 དམ་པར། །ཡོད་པར་འཛིན་ན་དངོས་མེད་མཐའ་སྒྲུང་བས། །དེ་ཉིད་འགོག་པ་
 མེད་མཐའ་འགོག་གསུངས་ཀྱིར། །དེ་འབྲུའི་བདེན་འཛིན་སྒྲུང་འདེབས་མིན་
 ཟེར་ན། །སྒྲུང་འདེབས་ལྟན་སྒྲིབ་ཡོད་པར་འབྱུང་བ་དང་། །སྒྲུང་འདེབས་ཉོན་
 སྒྲིབ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཀྱིར། །ཞེས་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ཀྱི་ཕྱང་དེ་དྲངས་ནས་
 རྒྱན་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྒྲུང་འདེབས་ཡིན་ན་སྒྲུང་འདེབས་ལྟན་སྒྲིབ་
 ཡོད་པར་འབྱུང་ཟེར་བ་དང་། སྒྲུང་འདེབས་ཉོན་སྒྲིབ་མིན་པར་ཐལ་ཟེར་བ་
 འདི་ནམས་ཆེད་གསུང་ལ་བྱུར་བ་ལྟ་བུར་སོང་བས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ།
 རྒྱན་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་ན་སྒྲུང་འདེབས་སུ་འབྱུང་བར་སྒྲུབ་ཡབ་སྤྱས་
 དང་རྗེ་ཡབ་སྤྱས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཀྱིར། རྒྱན་ཉིད་བདེན་
 པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྒྲིབ་སྒྲུང་སྒྲུང་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་གསུངས་ལ།
 དེའི་སྒྲིབ་སྒྲུང་འདེབས་ལྟན་སྒྲིབ་མེད་ཟེར་བ་དང་། སྒྲུང་འདེབས་ཡིན་སྒྲིབ་
 ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་ནམས་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གནས་སོ། །དེ་ནས།
 རྒྱན་དམ་པར་ཡོད་མཐའ་ཅད་ཡོད་མཐའ་ཏུ། །བཤད་པའང་(༥༢༤) ཡོད་
 ཅེས་གསུངས་པའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས། །རང་རྒྱུད་ལུགས་ལ་ཕྱི་མ་རྣམས་བཟུང་
 བཤོམ། །ཞེས་རྒྱན་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་ན་མེད་མཐའ་སྒྲུང་བ་ཐལ་འབྱུང་
 བའི་ལུགས་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དེ་རྣམས་བཟུང་ན་ཡོད་མཐའ་སྒྲུང་

བྱས་ན་བདེ་ཟེར་མོད། ཡོད་པ་ཞིག་བདེན་པར་གྱུ་བ་ན་རྒྱས་ཅག་ཏུ་ཡོད་
དགོས་པ་དང་། དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་པ་ཞིག་བདེན་པར་གྱུ་བ་ན་གཏན་
ནས་མེད་དགོས་པས་མེད་མཐར་ཡང་སྤང་བར་ཁས་ལེན་པ་ཅི་ལ་ཐལ་.....
རང་གཉིས་མི་མཐུན་པ་མེད་དེ། དབུ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས། ཡོད་དང་མེད་པའི་
དངོས་ཉིད་ཀྱི། རོ་བོ་དོན་དམ་ཉིད་ཡིན་ན། སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་
མཐའ་ལས། སྒྲོལ་བ་སྒྲིང་ལ་རྩི་ལྟར་ཡོད། ཅིས་སྒྲིང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་
ན་སྐྱར་འདེབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་དད་འཛིན་
པའི་སྒྲོ། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆུར་འཛིན་ཟེར་ན། སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པར་
ཐལ་བས་དང་ཐོ་ཡི། བསྐྱེད་ཆུགས་སུ་འཛིན་དེ་བཞིན་རི་བོར་རྩ། ཞེས་པ་
ལ། སྐབས་འདིར་གཞུང་ལས། བདེན་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་སྐྱར་
འདེབས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲུལ་སྒྲེ། སྒྲིང་ཉིད་སྐགས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་སྒྲོ་
འདོགས་པ་དང་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལས་སྒྲོལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཏུ་དོན་དམ་
པར་མེད་པ་དང་ཐ་སྒྲིང་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བཤོད་པ་གང་.....
ཞིག གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིང་ཉིད་གཟུགས་དང་རོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལས་སྒྲོལ་བར་གྱུ་བ་ན་དེ་དེ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་སྐྱར་
འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུལ་སྒྲེ། །(༥༩ན) གང་ལྟར་ན་ཡང་
དེ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་སྒྲོ་འདོགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་རང་.....
བཞིན་ཡིན་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།
འདི་སྐད་ཏུ། དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་ཐ་སྒྲིང་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
པས་སོ། རྟེན་ཉིད་ནི་རིགས་ཏེ། མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་བསྐྱེད་པ་
སྒྲོ་འདོགས་དང་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་བསྐྱེད་པ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་
པས་སོ། ཞེས་སོ། དེ་ལྟར་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིང་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་རང་
བཞིན་མིན་པར་འཛིན་པ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྲོ་བས་དེ་དེ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་

ཏུ་འཛིན་པ་སྒྲིལ་འདོགས་སུ་རི་ལྟར་འགྱུར། དེ་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་
 པ་སྒྲིལ་འདོགས་ཡིན་ཏེ་རོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བསྒྲགས་ཟླ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་.....
 ཟེར་ན། རོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་སྒྱུར་འདེབས་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་
 པའི་བསྒྲགས་ཟླ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ། དེ་ལས་ཀྱང་འབྲེལ་ཆེད། །རྣམ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། སྒྱུར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་པ་ཉིད་ལ་
 རོགས་པ་གཟུགས་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་བདེན་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་ཏུ་འཛིན་
 པ་སྒྱུར་འདེབས་སུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྒྱུར་
 བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་.....
 ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་པར་འཛིན་པ་ཡང་སྒྱུར་
 འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་འཇུག་ཀྱིས་ཏུ་གསུངས་སོ། །འདི་རྣམས་ནི་གཞུང་གི་ཆོག་
 ཟུག་ལ་འདི་ལྟར་དབྱུང་ན་རི་ལྟར་འགྱུར་དབྱུང་གཞིར་སྒྲིལ་པ་ཡིན་ལ། སྒྱུར་
 འདེབས་ལས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་(༥༩བ) གཞན་ཡང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིང་ཉིད་
 གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་བྱས་པས་གཟུགས་བདེན་པས་སྒྲིང་བའི་དོན་.....
 གཏན་མེད་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྱུར་འདེབས་ལས་གྲོལ་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་.....
 དེས་སོ། །ཞེས་པས་སྒྲིལ་ལས་བསྐྱེད་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཉེ་བར་མཇུག་པ་ཉེ་
 བར་རྟོགས་པ་དང་། །རབ་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་དང་རྟོགས་པ་དང་། །འབད་པར་
 བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱག་གིས། །དྲོད་མཉག་བཞེད་དང་མཐོང་སྒྲིལ་རིམ་བཞིན་
 བསྐྱེད། །ཞེས་པ་ལ། འདི་ནི་བརྒྱད་སྒྲིང་པར་གསུངས་པའི་ཆོག་བྱག་བྱུན་སྒྲིང་
 ཏུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་སྒྲིང་ལ། ཉེ་གྲིར་གསུངས་པའི་ཆོག་བྱག་ནི་ཉེ་སྒྲིང་
 ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་བཞི་དང་མཐོང་སྒྲིལ་གྱི་དབང་ཏུ་
 མཐོང་ནས་དེ་བཞིན་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དེས་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་
 བར་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། སྒྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་འབད་པ་ཞེས་བྱ་

བའི་ཆོག་རྒྱལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱལ་སྐྱེ་དཀའ་བར་སྒྲིལ་ལམ་
 རེ་རེས་ཀྱང་། །བསྐྱེད་ནམས་གྲངས་མེད་ལ་མོགས་བསྐྱེད་བའི་ཕྱིར། །སྤང་བྱ་
 རྒྱལ་ལའང་གྲངས་མེད་སྤང་དགོས་པས། །རྒྱལ་རྒྱལ་དབྱེ་བ་དགུ་ལས་མང་བར་
 རྒྱུ། །ལན་ལང་དེ་མི་དབང་བྱས་གདབ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ལ། རྒྱལ་སྐྱེ་དཀའ་
 བཤད་པའི་དོན་ནི། རྒྱལ་རྒྱལ་གི་དབྱེ་བས་སྒྲིལ་ལམ་དགུ་ལས་མང་བར་ཚུད་
 པ་དོན་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་རྒྱལ་གི་དབྱེ་བ་ཅམ་དགུ་ལས་མང་བར་ཚུད་པ་དོན་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲིལ་ལམ་རེ་རེས་བསྐྱེད་ནམས་གྲངས་མེད་བསྐྱེད་པ་
 བཞིན་རྒྱ་སྤང་བྱ་རྒྱལ་རྒྱལ་གྲངས་མེད་སྤང་དགོས་པས། སྒྲིལ་ལམ་རེ་
 རེས་(༥༩) སྤང་བའི་རྒྱལ་པའི་བྱེ་བྱག་རྒྱལ་པ་མང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ངེ་ལྟར་
 རྒྱལ་པའི་དབྱེ་བས་རྒྱལ་པ་དགུ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲིལ་ལམ་དགུ་ལས་མང་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་
 ཏེ་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་རྒྱལ་རྒྱལ་དགུ་ལས་མང་བར་ཐལ་བ་མིན་
 ཞེས་པའི་ལན་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཅམ་གྱིས་སྒྲིལ་ལམ་སྤང་བྱའི་
 རོས་ནས་དགུ་ལས་མང་བ་ཉིད་རྒྱ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྒྲིལ་
 ལམ་དེ་རྒྱལ་པའི་རོས་ནས་དགུར་གྲངས་མ་རེས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། སྒྲིལ་ལམ་གྱིས་རྒྱལ་རྒྱལ་གྲངས་མེད་སྤང་
 དགོས་པས་རྒྱལ་རྒྱལ་དགུའི་དབྱེ་བས་སྒྲིལ་ལམ་དགུར་བཞིན་པ་མི་འཐད་
 ཅས་ཚུད་པ་དེ། རྒྱལ་སྐྱེ་དཀའ་བར་དོན་ཡིན་དགོས་ཀྱི། རྒྱལ་པ་ཅམ་ལ་
 ཚུད་པ་ཡིན་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་རྒྱ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པས་རྒྱལ་པ་དགུར་བཞིན་དོ།
 ཞེས་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པའི་དབྱེ་བས་ཞེས་རྒྱ་
 མཚན་རྒྱ་བཀོད་པ་དེ། རྒྱ་མཚན་ཅན་ལ་འབྲེལ་པར་མི་བྱའོ། །འདི་ནི་དབྱེ་མ་
 ལ་གྲགས་སྒྲིལ་བཅས་བྱལ། །དབང་རྒྱ་བྱས་པའི་ཚུད་ལན་ཡིན་མེད་ཀྱི། རྒྱལ་
 གེ་ལ་གྲགས་རྒྱས་རང་མཚན་པ་དང་། རྒྱལ་པ་ཕྱི་མཚན་ལ་རྒྱས་ཚུད་ལན་ནི། །

གཤམ་ཕྱིར་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུ་ན་ཞེས་པ་ནས། །སྒྲུབ་དམུག་བྱེད་གོང་ས་མཛད་ཀྱི་བར་
 ཏུ་བཤད། །ཅེས་པར། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་འདིའི་བདེན་གཉིས་དབུ་
 མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་དོན་དམ་ཀྱན་རྫོབ་ལ་བཞེད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། གཤམ་
 ཕྱིར་ནམ་བཤད་ལས་རྟོག་གི་བ་ལ་གྲགས་པའི་(༥༤བ) རྫས་སྒྲིག་ལ་བྱེད་པར་
 བཞེད་པ་མཐུན་ནོ། །དེ་དབུ་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་བཞེད་པ་
 ལ་ཡིག་ཆར་དགག་པ་མཛད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །བྱེད་ཀྱི་བསམ་རྒྱུ་
 ལྟར་ཏུ་ཡིན་ཆུག་ཀྱང་། །བྱང་ས་རེས་མི་འཇིག་བཟོད་ནམས་ནམ་གསུམ་གྱི། །
 རྫས་དང་མཚན་པ་ས་སྤྱོད་མཛད་ཀྱང་། །སྒྲུབ་ལམ་རྒྱུར་ཏུ་རིགས་གཅིག་
 རྒྱན་མཛད་ན། །ཟེར། གཞུང་ཏུ། འདིའི་བཀལ་ལན་ནི་ཁོའི་བསམ་པ་ལྟར་ཡིན་
 ཏུ་ཆུག་ཀྱང་བྱང་ས་རེས་མི་འཇིག་སྟེ་ལམ་རྒྱུར་ཏུ་རྫས་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་.....
 སྒྲུབ་ལམ་རྒྱུར་ཏུ་རིགས་གཅིག་པས་སོ། །ཞེས་བཤད་ལ། དོན་ནི་སྒྲུབ་
 ལམ་རྒྱུར་ཏུ་རྫས་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུབ་ལམ་རྒྱུར་ཏུ་རིགས་གཅིག་ཞེས་...
 པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་འདིར། སྒྲུབ་ལམ་རྒྱུར་ཏུ་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་རྫས་ཏུ་མ་
 ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུབ་ལམ་རྒྱུར་ཏུ་རིགས་གཅིག་ཞེས་པ་འབྲེལ་མཛད་ཏུ་སོང་.....
 བར་མ་ཟད། ཁོའི་བསམ་པ་ལྟར་ཡིན་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་བསོད་
 ནམས་གསུམ་པོ་རྫས་ཐ་དད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་...
 པ་མ་གོ་བའོ། །རྫས་རྒྱམས་ས་སྤྱོད་བཟུང་ཏུ་མཛད་ཅམ་གྱིས། །རྫས་ཐ་དད་པའི་
 རེས་པ་མ་མཆིས་ཏེ། །སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་རྫས་རྒྱམས་ས་སྤྱོད་མཛད། །
 སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན། །ཟེར། རྫས་སོ་སོར་གྲུབ་
 ན་རྫས་ཐ་དད་ལས་འོས་ཅི་ཡོད། སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་རྫས་སོ་སོར་ཡོད་
 ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། རྫས་པའི་
 སྐབས་སུ། རྫས་ཡོད་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་(༥༥ན) མི་སྲིད་པར་གསུངས་པ་
 དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ། སེམས་སེམས་འབྱུང་རྫས་ཐ་དད་པར་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱོད་ནམས་དེ་དག་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ཡང་མོད། །
 དགོས་པའི་དབང་གིས་ཐ་དད་པར་བཞེད་ཅིས། །གསེར་ཕྱོད་གསུངས་པས་
 གངས་མེད་གཞལ་མེད་ཚགས། །གསུངས་པའི་མཛད་དེ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་
 ཚགས། །ཆར་བའི་བྱང་རྒྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱོ། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་
 བཞེད་ཟེར་བ་ནི་བཤད་ཅིས་པ་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། བསྐྱོད་ནམས་གསུམ་རྣམས་
 ཐ་དད་པར་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲིབ་ཚིག་འདིའི་
 རྒྱུ་ནི། མདོ་ལས་བསྐྱོད་ནམས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་བཤད་པས་མདོ་
 དེ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཆར་བའི་བྱང་རྒྱ་དོན་.....
 ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ནམས་གཞུང་གི་དོན་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། བརྗོད་པར་བྱོ། །
 རྒྱུ་ལས། རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ། །ཞེས་པ་དེ་ལ། སྒྲིབ་ལམ་དགུ་
 ལས་མང་བར་ཐལ། མདོ་ལས། སྒྲིབ་ལམ་རེ་རེ་ལའང་འབྲས་བུ་བསྐྱོད་ནམས་
 གངས་མེད་གཞལ་མེད་ཆད་མེད་གསུམ་སྟེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོང་
 ལ། འདི་ཡང་བསྐྱོད་ནམས་གསུམ་རྣམས་ཐ་དད་པས་རྒྱ་སྒྲིབ་ལམ་གསུམ་ཡང་
 རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་བར་བསམས་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་ལན་ཏུ།
 མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་མིན་གྱི་ལྷག་པ་
 ཐ་དད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིབ་ལམ་དགུ་ལས་མང་བར་ཐལ་བའི་
 སྒྲིབ་མེད་ཅིས་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། ལྷག་(༥༥) པ་ཏུ་མར་
 བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་གངས་མེད་སྐུལ་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་རི་རྒྱུད་...
 ཏུ་བཤད་ཅིང་མདོར་བསྟུན་ཏེ་བསྟུན་པ་དེ་དག་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་མིང་...
 ཏུ་མས་ཀྱན་རྫོབ་ལྷག་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་བསྟུན་པ་ནི་བྱིས་པའི་སྟེ་བོ་...
 རྣམས་ལ་སྒྲིབ་ལམ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་སྟེ་བར་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་...
 ཉིད་གྱིས་ཏེ་དེའི་ཆེད་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞེད་དེ། དེའི་དགོས་
 པ་ཡང་དེ་དག་སྒྲིབ་ལམ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལྷག་པ་ཏུ་མར་བཤད་

པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པའི་བྱེད་པ་དེས་ན་དགོས་པའི་དབང་གིས་རྒྱས་ཐོབ་དུ་བཤད་ཟེར་བ་ནི་གཞུང་གི་ཆོག་ཙམ་ལ་ཡང་མ་བརྟགས་པའོ། །དགོས་པ་གསུངས་པས་དགོངས་གཞི་དང་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་ཆང་དགོས་པར་བསམ་ནས། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་དེ་གསུམ་རྒྱས་གཅིག་བྱེད་ཞེས་སོགས་གྲིས་པ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན། བཀའ་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་ལོངས་ཤིག །འགྲེལ་པའི་ཚུད་ལན་གྱི་དོན་དང་། མདོ་ནས་གསུངས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་དོགས་པའི་གནས་མེད་ལ། སྒྲིལ་བ་པའི་བསམ་ཚེད་ལྟར་གྱི་ལན་ཞིག་ཀྱང་གཞུང་འདིར་གསུངས་ཏེ། ཁོའི་བསམ་པ་ལྟར་སྒྲིམ་ལམ་ཆུང་དུ་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་རྒྱས་ཐོབ་དུ་བཤད་པར་གྲུབ་ན་ཡང་ཆུང་དུར་རིགས་གཅིག་པས་དགྲུར་གྲངས་མ་དེས་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་པ་སྟེ། གཞུང་ལས། འདིའི་བརྒྱལ་ལན་ནི་ཁོའི་བསམ་པ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་གྲངས་དེས་མི་འཇིག་སྟེ་ལམ་ཆུང་དུ་རྒྱས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིམ་ལམ་ཆུང་དུར་རིགས་གཅིག་པས་(༥༦) སོ། །ཞེས་དང་། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ལྷོག་པ་ཐོབ་དུ་མ་ཡང་རྒྱས་གཅིག་དུ་གོ་བ་ན་རྒྱ་སྒྲིམ་ལམ་རྒྱས་དུ་མ་ཡང་རིགས་གཅིག་དུ་གོ་བས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་མཆན་ཉིད་གྱི་དོན་དམ་པར། །དོན་བྱེད་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དངོས་བསྟན་པས། །ལམ་དང་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཆན་ཅན་ཡིན་པར། །ཤུགས་ལ་བསྟན་ལ། ཞེས་པར། གཞུང་ལས། བྱང་ཆུབ་དང་ལམ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་རྒྱ་མཆན་ཅན་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་བཞིན་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་མཆན་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྒྱ་མཆན་ཅན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པ་མེད་པ་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། ལམ་དང་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཆན་ཅན་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་ཞེས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ།

བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོན་ཉིད། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཆོན་ཉིད་བཞིན། །
 ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པ་མེད་པ་དངོས་སུ་མ་བཟུང་པ་
 གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་ཀྱང་མ་ཆུང་མ་ཆེན་ཕྱི་ཆུང་ཕྱི་ཆུང་དང་། །ཞེས་སོགས་
 གྱི་སྐབས་སུ། བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་ཆུང་ཆེན་ཤིན་ཏུ་གོ་དགའ་བར་སྤང་
 བས་ཅུང་ཞིག་གསལ་བར་བརྗོད་ན། འགྲེལ་པར་བཀོད་པའི་སྐབས་འདིའི་
 ཚུད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐོན་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 སེམས་སྤྱི་མེ་མེ་སོན་པ་ཀྱང་མི་བསྐྱེད། སྤྱི་ཕྱི་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བས་ཀྱང་མི་
 བསྐྱེད། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་
 (༥༦) ལ། གསུམ་པ་འདི་ལ་གཞུང་ལས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རུས་གཅིག་ཏུ་
 འཆོགས་པས་མི་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཀྱང་། རུས་བཤད་དང་རྟོགས་དགའི་སྤང་
 བ་གཉིས་ཀར་ཡང་འགྲེལ་པའི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་བཀོད་ནས། གསུམ་པའི་དོན་
 ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སྤྱི་ཕྱི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་ལྟན་ཅིག་ཆོགས་པས་མི་བསྐྱེད་
 ཟེར་ན། འོ་ན། བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་དམ་མི་
 ཆོད། ཆོད་ན་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འཐད་པས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་པར་
 འགྱུར་ལ། མི་ཆོད་ན་སློབ་དཔོན་དོགས་པ་བསུ་བ་ལ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་རོ།
 འདི་ལ་སྐྱོགས་སྤྱི་མ་སྤྱི་བ་དེས། སྤྱི་བྱེད་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་དམ་མི་
 ཆོད། ཆོད་ན་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་ལ། མི་ཆོད་ན་སློབ་དཔོན་མི་
 མཁས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འོང་བ་མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན། གཏན་ནས་མི་མཚུངས་
 ཏེ། སྤྱི་བྱེད་གསུམ་པོ་བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་བྱེད་མིན་པས། བྱང་ཆུབ་
 མི་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་བྱེད་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་ཀྱང་གང་ཡང་མི་འཐད་ན་
 བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། སྤྱི་མེ་མེ་བ་དང་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་དང་རིམ་
 གྱིས་འབྱུང་བས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་
 བཞིན་ཏུ་གང་ཡང་མི་འཐད་ན་བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་དགོས་པས་དེ་གཉིས་ག་

ལ་མཁུངས་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་དཀའ་གསལ་ལོ། །བྱང་ཆུབ་
 རྒྱུ་ཆུལ་བསྐྱེད་ཆུལ་གསུམ་པོ་དེ། །གང་ཤུག་སྐྱོན་མ་རྒྱུ་པར་མཐའ་ཆོད་
 ནས། །དེ་གསུམ་གང་ཡང་མི་འཐད་པར་རྒྱུ་ན། །རང་ལུགས་ལ་ཡང་བྱང་
 ཆུབ་མི་(༥༧) ཟིན་འབྱུང་། །དེ་ཕྱིར་བསྐྱེད་ཆུལ་གསུམ་དེར་མཐའ་མི་ཆོད་། །
 འོ་ན་མཐའ་མ་ཆོད་པའི་རྟོགས་བསྐྱེད་པས། །སྒྲིབ་དཔྱད་བསྐྱེད་ལུགས་མི་མཁས་
 པར་འབྱུང་ཟེར། །མི་མཁས་སྒྲིབ་མེད་རྒྱུ་ཆུལ་གཞན་ཡོད་ལ། །མི་བསྐྱེད་རྒྱུ་
 ཆུལ་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་། །གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འཐད་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། །
 མཐའ་མ་ཆོད་པའི་སྒྲིབ་ཡང་མེད་པར་རྒྱུ་། །ཅེས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཆུལ་
 གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་མི་ཆོད་ཟེར་བ་རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་པའི་
 རྟོག་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། བསྐྱེད་ཆུལ་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་པ་དགོས། མ་
 ཆོད་ན་སྒྲིབ་དཔྱད་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་སྒྲིབ་ཏུ་འབྱུང་ཞེས་པ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། མཐའ་
 མ་ཆོད་པའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་ན། སྒྲིབ་དཔྱད་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་
 སྒྲིབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། རྟོགས་གཙོད་བྱས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་མཐའ་མ་ཆོད་པས་
 དགོས་ལུས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གསུམ་
 པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་པ་དགོས་པར་ཐལ། བསྐྱེད་ཆུལ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་བྱང་
 པ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སེམས་སྐྱེ་བྱི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་
 པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་ཆུལ་གསུམ་པོ་གང་ཏུ་ཞིག་ཏུ་ངེས་ནས་གང་
 གིས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་ན་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་པར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཆུལ་གསུམ་པོ་འདིར་མཐའ་ཆོད་ན། གསུམ་
 པོ་གང་ཡང་མི་འཐད་པས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་(༥༧) པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་གསུམ་པོ་དེར་
 མཐའ་ཆོད་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲིབ་བྱེད་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་མ་ཆོད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཚུབ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་བྱེད་གསུམ་པོ་གང་ཅུང་དུ་མ་
 དེས་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར། དེའི་སྐབས་བྱེད་ལ་མ་དེས་པའི་ལན་
 འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་
 པོ་དེར་མཐའ་མི་ཆོད། མི་བསྐྱེད་སྐབས་བྱེད་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་ཟེར་
 བ་འདི་ནི་རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བའི་བཤད་ཚུལ་ལས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 སྐབས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་ཞེས་པ་གོང་གི་
 གསུམ་པོ་དེ་ཡིན་ལ། སྐབས་བྱེད་གསུམ་ཞེས་པ་འགྲེལ་པར་དོན་མཐའ་དག་མི་
 སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། སན་ཚུན་འབྲེལ་
 བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་འདི་གསུམ་ཡིན་པས། བསྐྱེད་ཚུལ་དང་སྐབས་ཚུལ་
 ཡང་གསུམ་པ་ལ་མཆོན་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ།
 སེམས་སྐྱེ་བྱི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་མ་དེ་འབྱུང་
 མ་ཐག་དུ་སྐྱ་མ་འདིག་པས་སྐྱེ་བན་ཚུན་འབྲེལ་ཞིང་ཆོགས་པ་མེད་པའི་……
 ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །འདིའི་སྐྱ་མ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱིས་ལན་དང་། ཕྱི་མ་ལ་མ་
 དེས་པའི་ལན་འདེབས་པར་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་བཤད་དོ། །ཆོད་པ་སྤྱང་
 ཚུལ་འདི་ནི། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པར་ཁས་
 གྲུངས་པའི་ལུགས་ལ་འོང་བ་ཡིན་གྱི། རིམ་ཅན་ལྟན་ཅིག་ཆོགས་པས་མི་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་(༥༥ན) བཀོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་མིན་པས།
 རིམ་ཅན་མང་པོ་ཆོགས་ནས་མི་སྐྱབ་ཆོད། །དེའི་ཕྱིར་གསུམ་པར་བྱབ་པ་མ་
 བྱབ་ལན། །རིམ་ཅན་མང་པོས་སྐྱབ་པ་མི་ཅུང་ཆོད། །ཅེས་དགུས་གཅིག་དུ་
 བཀོད་པ་ཡང་ཞིབ་དུ་མ་བྱེད་པ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་བྱེད་གསུམ་
 པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་ཀྱང་གང་ཡང་མི་འཐད་ན། ཞེས་པ་དེ་ནི། རིམ་ཅན་མང་
 པོ་ཆོགས་པས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་
 རང་ལུགས་སུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསེར་ཕྱོང་ལྷན་འབྲེལ་འབྲེལ་

ཆུང་དབང་བྱས་བཤད། །ཤམ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་སྒྲིབ་དབང་བྱས་པས། །དེ་
 འབྲེལ་བྱས་པར་ལེགས་པར་མ་སྒྲིབ། །ཡབ་ཤམ་བཤད་པ་ལན་ཚུན་འགལ་
 བར་འབྱུར། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་དུ། ལུང་འགྲེལ་ཆུང་བར། དེ་དག་འདུས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཉིད་དང་རིང་དུ་མི་གནས་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དངས་པ་དང་། རྟོགས་དཀའི་
 ལྷང་བར་དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷར་བཤད་པའི་སྒྲིགས་མཛོན་པར་འདོད་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིགས་སྒྲིམ་ལ་རབ་དུ་གྲགས་པའི་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་ལན་
 བཏབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འདི་ཙམ་དངས་པ་མཛོང་ནས་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཤད་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་བེར་མོད། །འོ་
 བ། གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་བཞི་གས་ཀྱང་། མདོ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་
 བཞག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་འབྱུར་རོ། །དེས་ན་
 བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་(༥༥བ) བར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འགྲེལ་པར། སེམས་
 ཅིག་ཅར་བྱང་བ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། སེམས་བྱང་
 བ་སྒྲིབ་ཀྱང་པ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ།
 གཞུང་འདིར་བོད་སྐད་ལས་པའི་བཤད་རྒྱུན་ལྷན་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲིམ་པའི་དུ་
 མ་འདུས་པ་དང་། དུས་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲིམ་ཀྱང་སྒྲིམ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་སྒྲིམ་རྣམས་
 ཀྱང་མ་ཞིག་པར་གནས་པའི་དུ་མ་འདུས་པའི་དོན་དུ་མཛོང་ནས་ལུང་.....
 འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེས་བསྐྱབས་སོ། །དེ་ལ་རྟོགས་དཀའི་ལྷང་བར། འདིར་གཞན་
 དག་གཉིས་པས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་མང་པོ་འདུས་པས་བསྐྱེད་པ་བཀག་པ་
 ཡིན་ལ། གསུམ་པས་ནི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་སྒྲིམ་རྣམས་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་ཀྱི་
 བར་དུ་གནས་ནས་སྒྲིབ་སྒྲིམ་པ་མང་པོ་ལྷན་ཅིག་ཆོགས་པས་བསྐྱེད་པ་.....
 བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིབ་པ་མི་འཐད་དེ། །ཞེས་སྒྲིགས་སྐར་བྱས་ནས་འགོག་
 པར་མཛོང་པ་ཡང་ཤིན་དུ་གསལ་བས་དེར་བལྟས་ན་བཤད་ཚུལ་གཉིས་.....

འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱུང་མཆན་རུ་ཡང་། ཉོགས་དཀའི་
སྤང་བ་སོགས་ལས་ཞེས་པ་ནས། གསེར་སྤང་གི་བཤད་ཚུལ་དེ་སྤྱོད་འབྱེད་
པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱིར་མི་སྤྲུག་པའི་དགོ་འདུན་རྣམ་གསུམ་གྱི།
ཐ་མའི་མཆན་ཉིད་ཞར་བྱུང་བཅས་བཤད་ཟིན། །ཞེས་པ་ཡང་། མཆན་ཉིད་ཐ་
མའི་ཟེར་དགོས་ཏེ། གཞུང་ལས། དགོ་འདུན་གསུམ་དེ་མཆན་པའི་མཆན་
ཉིད་ཐ་མའི་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༥ སྤྱོད་ཀའི་སྐབས། སྤྱོད་ཀ་གཉིས་(༥༥) ལ་བཀོད་ལྷགས་མི་འདྲ་ལ། །
གསེར་སྤང་ལས་འབྲས་དོན་དམ་ཐལ་བ་བཀོད། །ཉི་སྤང་ལེའུ་བརྒྱད་མ་ལས་
ལས་འབྲས་གྱི། །འབྲེལ་བ་དོན་དམ་ཉིད་རུ་ཐལ་བ་བཀོད། །ཅེས་པར། གསེར་
སྤང་རུ་དེ་དོན་དམ་རུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྗེས་ཤེས་གྱིས་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོར་
ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་བཀོད་ནས། འདི་ཉིད་ཉི་སྤང་ལེའུ་
བརྒྱད་མ་རྣམས་འབྲེལ་རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། འདིར་
ཡང་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་རུ་ཐལ་བ་འཕངས་པར་ཁས་ལེན་.....
དགོས་སམ་སྒྲུལ་སྒྲེ། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་བརྟེན་ལས་བྱུང་
བར་ལན་བཏུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྤང་རུ། ལས་ནི་མདོན་ཞེན་གྱི་
སྒྲོས་བྱས་པར་བརྟན་པས་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་བརྟེན་ལས་བྱུང་བར་....
གསུངས་སོ། །ཞེས་སོ། །དང་ཐོར་ཡང་དག་མིན་ལ་གསེས་ཕྱིས་སུ། ཡང་དག་ལ་
ཆེ་དོན་དམ་རུ་ཐལ་འབྱུར། །ཞེས་པར། གཞུང་ལས། ཉིན་པར་སྟོག་བཅད་
པ་ཡང་དག་པའི་ལས་དང་མི་ལམ་རུ་སྟོག་བཅད་པ་ཡང་དག་མིན་པའི་ལས་
ཞེས་སོ་སོར་གསུངས་གྱི། མི་ལམ་གྱི་ལས་གཅིག་ཤུ་དེ་ལ་དང་པོར་ཡང་དག་
མིན་པ་དང་ཕྱིས་ཡང་དག་པར་ཐལ་ཚུལ་གསུངས་པ་མི་སྤང་རོ། ། །རབ་
འབྱུར་གྱིས་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་ཉིད་ལས། །དེ་ལ་ཁྱོད་གྱིས་ཆེ་སྤྱད་ཆེར་བྱིས་པའི། །
མདོ་འདི་སྤྱོད་ཀ་གཉིས་པའི་མདོ་ཡིན་པར། །གསེར་སྤང་གསུངས་ལ་རྣམ་

བཤད་ཐུན་ཀའི་མདོ། །མིན་གྱི་རྩོད་པའི་སྐབས་དབྱེད་མཚན་ཐུན་ནས། །
 (༥༧) དེའི་ལན་ལྷ་རིའི་བྱ་ཡིས་སྒྲས་པའི་མདོ། །ཐུན་ཀ་གཉིས་པ་བཟུན་པར་
 ཐུན་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་
 ལ་སྒྲས་པའི་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་སྐད་ཀྱི་མདོ་དེས་ཐུན་ཀ་
 གཉིས་པ་བཟུན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ཏུ། མདོ་ཆོག་མ་དྲངས་པར་
 རྣོན་བཟུས་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། ཡིག་ཆར་ཐུན་ཀ་གཉིས་པ་རྣམ་བཤད་
 ལྟར་བཀོད་ནས་རི་སྐད་ཟེར་ཞེས་པའི་མདོའི་ཤུགས་ཀྱི་ཐལ་འཁྱུར་ཡིན་པར་
 བཤད་ཅིང་ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲས་པའི་མདོ་དེ་ཐུན་ཀ་གཉིས་པའི་ལན་ཏུ་སྒྱུར་.....
 བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་རྣོན་རྣམས་མཆོར་ཡང་། ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲས་པའི་
 མདོ་དེ་ཐུན་ཀ་གཉིས་པའི་ལན་བཟུན་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། རྟགས་
 རྣམ་ལན་དང་ཕྱི་མེད་འཕྲུས་དོན་ཏུ། །སྒྱུར་ནས་ཐུན་ཀ་གཉིས་པ་རྣམ་བཤད་
 བཞིན། །ཞེས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲས་པའི་དམིགས་པ་མེད་
 པར་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་སྐད་ཀྱི་མདོ་དེ། རྟགས་དཀར་ཐུན་ཀ་གཉིས་པའི་
 མདོར་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། དེ་ལན་ཏུ་སྒྱུར་དགོས་པས་སོ། །
 འདིར། ཉིན་པར་སྟོག་བཅད་པའི་ལས་དང་། ཆི་ལམ་ཏུ་སྟོག་བཅད་པའི་ལས་
 གཉིས་ལ་ལས་ལམ་རྟོགས་མ་རྟོགས་དང་བྱས་བསགས་ཆང་མ་ཆང་གི་བྱུང་.....
 པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཉི་ལྔ་དུ་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་.....
 མ་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པར་ངེས་པས། དེའི་ཕྱིར། རྣམ་འདིར་ཡུལ་ཡང་
 ལོག་དང་ཡུལ་ཅན་ཡང་ལོག་གང་ཡིན་ཞེས་དོགས་གཅོད་མང་པོ་བྱིས་སྤང་.....
 བ་གཞུང་གི་རྣོན་ཏུ་འབྱོར་མིན་དབྱུང་དགོས་(༥༩) སོ། །ཡུལ་དེ་མེད་དམ་
 འདོད་ན་མདོ་འདི་ལས། །ལས་ནི་དམིགས་བཅས་ཡིན་པར་གསུངས་དང་
 འགལ། །ཟེར་མོད། མདོ་ལས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་ཞེས་པའི་
 རྣོན་ནི། ལས་འབྲས་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རོར་འཛོག་པའི་རྣོན་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ཏུ།

ཉི་ལྔ་ལས། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 དང་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་སྐྱེས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་སྐར་དེ་བརྟེན་ལས་
 བྱུང་བ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཁྱེད་པ་ལྟར་ཉེ་ལས་ནི་མངོན་ཞེན་གྱི་
 གྲོས་བྱས་པར་བསྟན་པས། ཁྱེད་གསུངས་པས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར། སང་ཆེ་ལས་
 བྱས་པ་ལ་དམིགས་ཕྱུང་ཡོད། ། ཆེ་ལས་ཆེ་བྱས་དམིགས་ཕྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། །
 ལས་གཉིས་སྟོབས་ལ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་གསུངས་འགལ། ། ཁྱེད་པ་ལ། གཞུང་ཏུ།
 གཉིད་མ་ལོག་པའི་ཆེ་བྱས་པ་ནི་དམིགས་ཕྱུང་དང་བཅས་པ་ཆེ་ལས་གྱི་ཆེ་
 བྱས་པ་ལ་སང་ནས་ཡི་རང་བ་ནི་དམིགས་པའི་ཕྱུང་མེད་པས་ལས་སྟོབས་ཆེ་
 ཆུང་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིས་འཆད་དོ། ། ཁྱེད་པ་ནི་གནོད་འཛམས་ཆུང་བའི་
 བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་ཡིན་པས་རང་ལུགས་ཡིན་པར་འབྱུང་བར་མི་བྱའོ། །
 དེས་ན་མདོ་ལས། དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་དམིགས་པ་དང་
 བཅས་པར་སེམས་པ་འབྱུང་ཁྱེད་པའི་དོན་ལ། གཞུང་འདིར། ལས་ནི་མངོན་
 ཞེན་གྱི་གྲོས་བྱས་པར་བསྟན་གསུངས་པས་དམིགས་པ་ཁྱེད་པ་དམིགས་བྱེད་
 གྱི་སྟོང་མ་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་པར་མངོན་ལ། གནོད་འཛམས་དང་རྟོགས་དཀའི་
 ལྟངས་པར་དམིགས་ཕྱུང་ལ་བཤད་པའི་བྱེད་པར་བྱེད་དགོས་སོ། ། ཆེ་ལས་ཤེས་
 པར་ལས་ཡོད་སྟུ་མའི་རྟ། ། ལྟངས་(༥༠ བ) བའི་སེམས་ཅན་མིག་ཤེས་ཆད་མ་
 སྟགས། ཡོད་མེད་དབྱུང་དགོས། ཁྱེད་དང་། ཆེ་ལས་ལས་ལ་ལས་སྟགས་ཡོད་
 མེད་དབྱུང། ། ཅིས་པ་རྣམས་ལ་ཡིག་ཆར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆེ་ལས་གྱི་ཤེས་པ་
 ཡིན་ན་ལས་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཆེ་ལས་གྱི་རྟ་ཡིན་ན་རྟ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། འདོད་མི་རུས་ཉེ། ཆེ་ལས་ཏུ་སྟངས་ཉིད་སྟོན་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་གསུངས་པ་འདི་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་དང་ཡོད་མེད་གོ་བར་
 འགྱུར་རོ། ། ཉེས་སྟངས་ལན་མཆུངས་སྟངས་སྟོང་ཆོས་པའི་དཔེ། ཁྱེད་དང་། ཐལ་
 བ་བཀོད་ནས་དོན་སྟོན་ཉེས་སྟངས་གི ། ལན་དང་ལན་མཆུངས་ཉེས་པ་ཡོད་ན་

ཡོད། །མེད་ན་མེད་མཉམ་ཉེས་མཚུངས་ལན་གྱི་སྐྱུ་ས། །ཟེར། །འདིར་ཉེས་སྤྱོད་
 དང་ཉེས་མཚུངས་གྱི་ལན་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བ་མི་རིགས་ཏེ། །སྐབས་འདིར་པ་
 རྩལ་པོ་ལ་ཉེས་མཚུངས་གྱི་ལན་དུ། །མགོ་མཚུངས་གྱི་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་
 གྱི་ཉེས་སྤྱོད་གི་ལན་བཏབ་པ་མིན་ལ། །ཐལ་བ་དེ་ལ་དོན་སྒྲུབས་ཉེས་སྤྱོད་གི་
 ལན་བཏབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པས་ཀྱང་བདེན་གཉིས་ལ་སྟོས་པའི་ལན་
 བཏབ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ས་བཅད་འོག་མའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །ཆོག་ཀྱང་མི་
 འགལ་ཏེ། ཉེས་པ་མཚུངས་པ་དང་ཉེས་པ་སྤྱོད་བ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་ཉེས་མཚུངས་གྱི་ལན་ཞེས་པ་དབུ་མ་པས་དོན་སྒྲུབ་ལ་བྱེད་ལ་ཡང་སྟོག་
 གཙང་གྱི་མི་དགེ་བ་མེད་པར་ཐལ། །གསད་བུའི་སྟོག་དབང་དེ་འཇིག་རྒྱལ་མི་
 སྟོས་པར་རང་གི་རང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཐལ་བ་བཞོད་པ་དེ་ཡིན་ལ།
 ཉེས་སྤྱོད་གི་ལན་ཞེས་པ་ནི། །དེ་ལ་དོན་སྒྲུབ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འདོད།
 (༤༡ ན) ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་བ་པ་མ་ངེས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་ཏེ།
 གཞུང་ལས་ཀྱང་། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་བཞོད་པ་དང་། ཉེས་སྤྱོད་གི་
 ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་པ་དེ་ལ་མགོ་མཚུངས་གྱི་ཐལ་བ་འཕངས་ཏེ། ཉེས་
 མཚུངས་གྱི་ལན་གྱིས་རྩོད་ཆོམས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱི་མ་ལ་སྟོས་རྒྱན་དང་ཆོགས་པ་ལ། །འཇིག་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་སྟོག་གི་རིས་
 མཐུན་རྒྱན། །འཇིག་པ་གསོད་པ་པོ་ལ་སྟོས་པས་ན། །ཅིའི་ཕྱིར་མི་དགེ་མ་
 གསོག་ཅིའི་ཕྱིར་འགལ། །ཞེས་པའི་ལན་རྣམས་དོན་སྒྲུབ་བཏབ་པ་ཡིན། །ཞེས་
 པར། ཅིའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བ་མ་གསོག་ཟེར་བ་འདི་མི་དགེ་བ་བྱས་ཤིག་ཅེས་
 གཞན་ལ་བསྐུལ་བ་ལྟར་སོང་བས་མི་མཛེས་སོ། །གཞུང་ལས། སྟོག་གི་སྐད་
 ཅིག་འཇིག་པ་རྒྱལ་མི་སྟོས་ཀྱང་རྒྱན་འཇིག་པ་གསོད་པ་པོ་ལ་སྟོས་པ་མི་
 འགལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་གྱི་ཐལ་བས་མི་གཞོད་ཅེ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དབུ་

མ་པ་བྱེད་གྱི་ཐལ་བས་མི་གནོད་ཅེས་ལན་འདེབས་དགོས་གྱི་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་
 གྱི་ཐལ་བས་མི་གནོད་ཟེར་ན་ནི་བྱེད་གྱི་ཐལ་བས་གནོད་ཟེར་བར་འགྲོ་བས་
 ལན་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་མང་སྟེ། འོག་ཏུ་དཔེ་ལ་ལར་
 ཟླ་ལམ་ལས་མེད་པའི་དཔེར་མ་གྲུབ་པས་སོ། །དེའི་ལྟར་འབྲེལ་ན་ཞེས་པའི་
 དེའི་ལྟར་ཞེས་པ་ཡང་དེ་རྒྱུར་འབྲེལ་ན་ཞེས་པ་ཡིན་པར་ཆོག་གོང་འོག་གི་
 འབྲེལ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །འབྲེལ་པར་རྒྱན་འཇིག་པ་དང་སྟགས་གྱིས་བསྟན།
 ཞེས་པ་འདི་རྒྱན་འཇུག་པ་ཟེར་དགོས་སོ། །ཤེར་མདོས་རྒྱབ་རྩལ་གོང་ཏུ་
 གསུངས་པ་བཞིན། །མཛན་(༥༡)ཞེན་གྱིས་གསོས་ལས་ལམ་རྒྱགས་པ་འདྲ་
 ཡོད། །ཅེས་ཤེར་མདོས་རྒྱབ་ཟེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། །དོན་རྒྱལ་ཤེར་མདོ་
 བཀར་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྒྱིར་ཤེར་མདོས་རྒྱབ་ཏུ་མི་བྱུང་.....
 བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་མདོན་ཞེན་གྱིས་གསོས་
 བ་ཟླ་ལམ་གྱི་ལས་དེ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་དོན་རྒྱས་བཀོད་.....
 པའི་ཟླ་ལམ་གྱི་དཔེ་དེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཡུམ་གྱི་མདོ་ཤེས་བྱེད་
 ཏུ་བྱངས་ནས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་མིན་པའི་བྱེད་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ།
 གཞུང་ལས། མདོ་དེ་ཉིད་གྱི་དོན་བཤད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །
 ཞེས་དང་། ཡང་ན་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་དཔེ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། འབྲེལ་པར། ཟླ་ལམ་སེམས་ནི་ཉིད་གྱིས་
 ཉམས། །དེས་ན་འབྲས་བུ་འདྲ་མ་ཡིན། །ཞེས་ཉི་ཤུ་པའི་ལྷང་བྱངས་པ་ཡང་
 དེར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སད་ཟིས་གཉིས་གྱི་ལས་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་.....
 བས་ཟླ་ལམ་ན་ལས་རྒྱས་རྒྱུང་གསོག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་གྱི་ལྷང་དེ་དོན་རྒྱལ་
 ཤེས་བྱེད་ཏུ་བྱངས་པ་མིན་པར་ཡང་གཞུང་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ན་ཡུམ་.....
 མདོ་ལ་རྒྱས་ཅི་དགོས། མདོར་ན། འབྲེལ་པར་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གཉིས་
 བཤད་པའི་ཕྱི་མ་འདི་ལ་གཞུང་གི་བཤད་རྩལ་ནི་གོང་ལྟར་ལ། རྟགས་དཀའི་

སྒྲུབ་པར། མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་དོ། །ཞེས་པའི་ས་
 བཅད་བཀོད་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་སྣུ་བ་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའོ། །ཞེས་
 ས་བཅད་བཀོད་ནས། མདོ་ནས་གསུངས་ཚུལ་གྱི་གསལ་ཁ་མེད་པར་དོན་སྣུ་
 རང་(༥༢ན) གི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དོན་སྣུ་ལ་ཤེར་
 མདོས་སྒྲུབ་ཟེར་བ་གཞུང་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་གོ་དགོས་ཏེ། མདོའི་
 དོན་བཤད་པས་ཞེས་པ་དང་། མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པ་རྣམས་སྒྲུབ་དཔོན་
 རང་ལ་ཤེས་བྱེད་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་དོན་སྣུ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཏུ་བྱངས་པ་མིན་.....
 པས་སོ། །གསལ་མ་བཟུང་གོང་བག་ཆགས་རྒྱུ་བཞག་པས། །མ་འོངས་འདས་
 བའི་རྒྱུ་ཐལ་སྒྲུབ་མེད་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ཏུ། མི་ལམ་ཏུ་དགེ་སྤྱི་
 སྒྱུད་པར་སྒྲུབ་པས་བག་ཆགས་རྒྱས་རྒྱུ་བཞག་པ་ཉིད་རྗེས་གྱི་སེམས་གྱིས་...
 མཐུ་ཅན་ཏུ་བྱེད་པས་མ་འོངས་པ་འདས་པའི་རྒྱུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་པ་འདིའི་དོན་ནི། མི་ལམ་གྱི་ལས་དེ་ལས་ལམ་ཏུ་འགྱུར་བ་རྗེས་གྱི་
 མདོན་ཞེན་ལ་སྒྲུབ་དགོས་ན། མདོན་ཞེན་དེ་མི་ལམ་གྱི་རྒྱས་སུ་མ་འོངས་པས་
 མ་འོངས་པ་འདས་པའི་རྒྱུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་སྒྲུབ་པ་ལ། མི་ལམ་ཏུ། བག་
 ཆགས་རྒྱས་རྒྱུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་གྱི་མདོན་ཞེན་གྱིས་གསལ་བཟུང་བ་...
 ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་ལྟར་ན། མ་འོངས་
 པ་ཞེས་པ་བག་ཆགས་རྒྱས་རྒྱུ་དེ་ལ་གོ་ཉེན་ཆེད། །ལས་གསལ་བྱེན་ལྷག་
 འཆིང་ལྟར་དགོས་གསུངས་པས། །བདེ་གཤེགས་ལས་གསལ་ཐལ་བའི་ལན་
 ཤེས་སོ། །ལས་འདས་འབྲེལ་བ་ཐ་སྟོང་ཅམ་ཡིན་པར། །གསུངས་པས་ལྷང་
 འགལ་བཟལ་ལན་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་ལས་འབྲས་གྱི་
 འབྲེལ་བ་དོན་དམ་ཏུ་ཐལ་བའི་ལན་དོན་གྱིས་བཟུང་བ་ཚུལ་ཆད་པ་མི་ལེགས་...
 ཏེ། འབྲེལ་པར་(༥༢བ) བྱེན་ཅི་ལྷག་གི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མ་ཉམས་པ་
 ཞེས་སྟགས་གྱི་སྒྲུབ་ཀ་དང་པོའི་ལན་དེས་བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་བཤད་པའི་དེ་...

བཞིན་གཤེགས་པས་ལས་གསོག་པར་ཐལ་བའི་ལན་དང་། ཉི་མི་ནས་བཤད་
 པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་རུ་ཐལ་བའི་ལན་གཉིས་ཀ་དོན་གྱིས་...
 སང་བ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གཞུང་ལས། འདི་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་འཆིང་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་ལས་གསོག་པར་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་...
 གཤེགས་པ་ལ་ལས་གསོག་པར་ཐལ་བའི་ལན་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་...
 བདེན་རྒྱུན་གང་ཡིན་ཤེས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་འགལ་གྱི་ལན་
 ཡང་དོན་སྤྲོས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆེན་ཉེས་སྤང་གི་ལན་བཏབ་པ་དེ་བཞིན་...
 རུ་དབུ་མ་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཏབ་པའི་ལན་དང་པོ་དེས་དོན་གྱིས་བཏབ་...
 ཟིན་པ་ཡིན་རྟེ། གཞུང་ལས། དོན་དམ་རུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྦྱད་རུ་འཛོག་པར་
 བསྟན་པས་ལྷང་འགལ་གྱི་ལན་བསྟན་རྟེ། ཞེས་སོ། དེས་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་ཐ་སྦྱད་ཅམ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་ལྷང་འགལ་གྱི་ལན་བསྟན་ཟེར་...
 བ་ཁྲན་ཀ་གཉིས་པའི་ལན་དེ་གསུམ་པའི་ལན་རུ་འབྲུལ་བར་སྤང་དོ། །
 འདིར། འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་ཉིད་ལ་ལས་གསོག་པར། བསྟན་པས་བདེ་
 གཤེགས་ལས་གསོག་ཐལ་བ་དང་། ལས་འབྲས་བདེན་པར་ཐལ་བའི་ལན་
 གཉིས་ཤེས། བདེན་གཉིས་ལན་གྱིས་ལྷང་འགལ་ལན་བསྟན་ཅིང་། ཁྱི་
 ལམ་ལས་རྒྱུང་བསྟན་པས་བཞི་པའི་ལན། དོན་གྱིས་གོ་བས་ལྷག་མ་གསུམ་མ་
 སྤྲོས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་དང་འབྱེད་ལ་ཆང་བར་ཐོན་པ་དགོས་(༤༩ན) སམ་
 སྤྲོས་སོ། རྟེན་སང་རུས་ཀྱི་ལེའུ་མངས་མཐར་གནས་དབུ། རྟེན་ལྷང་སྟོབས་
 དང་མ་འདྲེས་གཅིག་བྱས་བཅུ། ཞེས་པར། གཞུང་ལས། ལེའུ་མངས་སུ་མཐར་
 གནས་དབུ་དང་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་སོགས་ལྷལ་རུ་གསུངས་སོ། ཞེས་
 སོགས་སྒྲ་སྤྲོས་པས་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་གཅིག་རུ་བྱས་པའི་བརྒྱ་ཟེར་བ་...
 ཡང་དབུ་དང་པར་བྱ་བའི་གནས་སོ། དེ་ཡང་རྩི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ཡིད་
 བསྟན་མེད་པར་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་ངན་རྟོག་འདོམས། ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར། སྒྲུབ་ཆོག་འདིར་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་ལ་ཞིབ་དཔྱད་མེད་པར་འོལ་ཆོད་
 གྱིས་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་དགོངས་དོན་མ་ལོན་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྱུར་བ་བྱས་པ་...
 རྣམས་སྒྲོ་ཆོད་དང་བསྐྱེད་པའི་དཔྱད་ཁུལ་བཀྱིས་པ་ལགས་ལ། རྣམ་དཔྱད་
 དང་ལྡན་པ་རྣམས་གྱིས་ད་དུང་ཡང་གཟུ་བོའི་སྒྲོས་ཞིབ་དུ་དཔྱད་ནས་ལོག་...
 པར་བཤད་པའི་འཁུལ་བའི་ཆ་ཀྱན་སྒྱུན་འབྱེན་ཞིང་གཞུང་ལུ་གྱི་དགོངས་...
 དོན་གསལ་བར་མཛད་རིགས་ཏེ། མདོ་མུང་འདས་རྒྱ་ནག་ལས་བསྐྱར་བར།
 རིགས་གྱི་བྱ། གཞན་ཡང་དཔེར་ན་ཞིང་ངམ་བྱིས་དུ་དུག་ཤིང་ངམ་སྟེ་ལོང་
 སྒྱུས་ན་ཙ་བ་ནས་དབྱུང་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱིས་པ་འཆལ་བ་རྣམས་...
 དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྒྱུན་འབྱེན་པ་རྣམས་ནི་དཔྱད་བཞིན་དུ་ཆར་གཅོད་པར་
 ངས་གནང་ངོ། །གང་དག་དེ་རྣམས་ཆར་གཅོད་པར་མ་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་
 ངའི་བསྐྱེད་པ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་དེ་རྣམས་ཆར་གཅོད་
 པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ངའི་སྒྲོབ་མ་དང་ངའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། སྐབས་བཞི་པའི་སྒྲུབ་ཆོག་ལ་དཔྱད་པ་རེ་ཞིག་བྱས་
 ཟིན་ཏོ། །

ॐ । नमः शिवाय । नमः शिवाय । नमः शिवाय । नमः शिवाय ।
 नमः शिवाय । नमः शिवाय । नमः शिवाय । नमः शिवाय ।
 नमः शिवाय । नमः शिवाय । नमः शिवाय । नमः शिवाय ।

༥ རྩམ་ཆོག་འདིར། བོང་ལོག་ཀྱན་ཏུ་ཡི་གེའི་སྐོབ་ཐང་རྣམ་དབྱེ་སོགས་
ཀྱམ་རྟགས་དང་མི་བརྟུན་པར་རང་དགར་བྱས་པ་དང་ཆོག་གི་རྒྱུར་ཚུལ་མི་
མཛེས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་མངས་ཀྱང་དེ་ཀྱན་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་ལ། མཚོན་
ཅམ་ཞིག་ནི་འདི་ལྟར་ན། གཉིས་པ་དབང་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་དེ། །ཆེ་རྒྱུར་
ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བབད་པ་ལ། །ཞེས་དེ་སྐྱ་རྒྱུར་བ་ཆོག་གི་ཁ་སྐོར་ཏུ་བསམ་
མོད་སྒྲོབ་དཔོན་སོན་མིས་དེ་སྐྱ་དོན་དགུ་ལའང་འཇུག་པར་གསུངས་ཀྱང་.....
ཆོག་གི་ཁ་སྐོར་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་མ་གསུངས་སོ། །རྩ་བའི་བརྟུན་ཉེ་མཚོན་ལ་ཐ་
མ་གསུམ། །ཞེས་པར། རྩམ་འཇུག་དཔེ་རྩམ་སུ་དེ་སྐོབ་ཀྱིས་ཉེ་མི་འོང་ཉེ། ད་
དེ་ན་ར་ལ་ས་ཏེ། །ཞེས་པས་སོ། །བསྐལ་ཆེན་བྱ་མར་བསྐོར་དགོས་བྱུང་ལ་
ཡང་། །ཞེས་པ་ལ། (༡༣) རྒྱུར་བའི་གཅིག་ཤོས་བུལ་བའི་དོན་ལ་འགོར་བེར་
དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་མང་རོ། །འདིར་ནི་གཞུང་དོན་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་
དབྱེད་པ་ལ། ཆེ་རྒྱུར་བྱུན་ཀྱི་དང་པོ་བཞི་པ་ནི། །རྩ་བའི་བརྟུན་ཉེ་མཚོན་ལ་
ཐ་མ་གསུམ། །ཐུང་བྱ་རྩ་བའི་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་ལ། །བརྒྱད་པ་ཐུང་བྱ་རྩ་
ནས་གཉེན་པོ་མཚོན། །དཔེ་བྱུར་རྩ་བའི་ཐུང་བྱ་དེ་དེ་ཅམ། །གཉིས་ཀའི་སྐྱ་ནས་
མཚོན་པའི་མཚོན་ཚུལ་གསུམ། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། རྒྱུར་ལམ་ཆེ་མོ་བཞི་
རྟགས་དང་སོགས་པས་རྣམ་འབྲེལ་བརྟུན་པ་སེམས་ཀྱན་གནས་བཞི་དང་.....
མཐོང་སྐོམ་གྱི་ཆེ་མོ་གཉིས་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་གཉིས་དང་བར་ཆེ་ལོག་རྒྱུ་བྱིས་
བརྟུན་པ་ཉེ་མཚོན་ནས་བརྟུན་པ་ཞེས་དང་། ཐ་མ་གསུམ་སྤང་བྱ་དང་རྩ་བའི་

གཉིས་ཀས་བསྟན་དོ། ཁྱིམ་གསུངས་ལ། རྟོན་ནི། དང་པོ་བཞི་(༡༧) རྟགས་
སྟགས་བཞིས་མཚོན་ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ་ལ་འདིར་ངོ་མོས་མཚོན་ཟེར་བ་དཔྱད་
བྱའི་གནས་ཡིན་ཏེ། རྟམ་བཤད་ལས། རྟགས་ལ་སྟགས་པ་བཞི་པོས་བསྟན་
པའི་ཆེ་སྒྱུར་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དྲོ་བ་ལ་སྟགས་པ་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིའི་ངོ་མོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཁྱེད་པར་
བྱའོ། ཁྱིམ་གསུངས་པས་སོ། །པར་ཆད་མེད་པའི་ཆེ་སྒྱུར་སྤང་བྱ་དང་ངོ་
མོ་གཉིས་ཀས་མཚོན་པར་གསུངས་པའི་སྤང་བྱ་དེ་ནི་ལྟག་སྟབ་དུ་དངོས་སུ་
བཤད་པས་དེའི་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཁོ་ནའི་སྒྲ་སྒྱུར་བ་མི་རིགས་ཤིང་། གཉིན་པོ་
དེ་ཡང་བར་ཆེ་ལ་བྱེད་ན་སྤང་བ་དང་བསྒྲས་པར་འགྱུར་རོ། །ངོ་མོ་དང་སྤང་བྱ་
རེ་རེ་བའི་མཚོན་ཚུལ་ཟེར་བ་ཡང་རྟོག་བཟོའོ། རྟགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཆེ་མ་
དེའི་བསྟན་ནམས། རྟམ་པར་འཕེལ་བ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ལན། རྟམ་འཕེལ་
གསུངས་པར་འབྱེལ་པས་མཚམས་སྒྱུར་བྱས། རྟགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཆེ་མ་
དྲོད་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཆེ་མར་རྟམ་འཕེལ་སྒྱུར་བྱུང་རོ། ཁྱིམ་པ་ལ། གཞུང་
ལས། དེ་ལྟར་རྟགས་བརྟུ་གཉིས་ཀྱིས་སྟབ་པར་མཚོན་པའི་ཆེ་མ་དེའི་བསྟན་
ནམས་རྟམ་པར་འཕེལ་བ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་དེའི་ལན་དུ་སྟོན་དགོས་པས་སོ། །
ཁྱིམ་གསུངས་པ་འདིས། རྟམ་འཕེལ་བརྟུ་དུག་དྲོད་ཆེ་སྒྱུར་ལ་སྒྱུར་བ་ཡིན་
ཟེར་མོད། དེ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། དྲོད་ཆེ་སྒྱུར་གྱི་བསྟན་ནམས་རྟམ་པར་འཕེལ་
བ་དྲོད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པར་མ་ཟད། རྟམ་འཕེལ་བརྟུ་དུག་ཆེ་མོའི་ཆེ་
སྒྱུར་བརྟུ་དུག་དང་སྒྱུར་བར་རྟམ་བཤད་ལས་གསུངས་པ་ཡིག་ཆར་དྲངས་པ་
ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་རྒྱལ་དྲོད་ཆེའི་རྟགས་ཀྱིས་མཚོན་མིན་ན། གཞན་
བརྟུད་ཀྱིས་ཀྱང་(༡༩) མཚོན་པ་མ་ཡིན་པས། མཚོན་བྱ་ཆེ་སྒྱུར་དབང་རྟོན་
ཁྱེད་བརྟུས་སམ། །དབྱད་ཚུལ་མང་ཡང་རྟམ་མཁེན་སྟགས་ལའང་དཔྱད། །
བརྟུད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཆེ་སྒྱུར་ལ་ཡིན་པ། །ཡོད་ན་རྟམ་འཕེལ་གྱིས་མཚོན་ཆེ་

སྐྱུར་ལ། སྐྱུར་ལམ་ཆེ་མོས་མ་བྱུང་བེད་དགོས་པས། མཚོན་བྱ་མཚོན་བྱེད་ལ་
 མཐའ་ས་མཚམས་དབྱུང་། ཁེས་པར། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་དྲོད་
 ཅེ་སྐྱུར་དེ་རྟགས་གྱིས་མཚོན་པ་མིན་ན་གཞན་བརྒྱུད་གྱིས་ཀྱང་མི་མཚོན་.....
 པས་ཟེར་མོད། རྟགས་ལས་གཞན་པའི་མཚོན་བྱེད་གཞན་བརྒྱུད་ཟེར་བ་རི་
 ལྟར་འདྲེན། ཡིག་ཆར་རྟགས་གྱིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ་དྲོད་ཅེ་སྐྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆ་
 བཞག་གིས་རྟགས་མ་ཐོབ་པའི་དེ་སྟུང་གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་། མཚོན་བྱ་
 ཅེ་སྐྱུར་བྱང་སེམས་དབང་ནོན་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། ཅེ་སྐྱུར་གྱི་
 རྟག་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སང་པའི་རྟགས་དང་རྩི་ལམ་རྟགས་གཉིས་ལ། །
 མཐོང་སྒྲོམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འཛོག་མི་འཛོག་ །འཛོག་ན་སང་མི་རྟགས་
 གཉིས་མི་འགལ་ལམ། །དེ་དག་གསར་ཐོབ་གཞུགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་། །ཡོད་
 ཆེ་གཞུགས་ལ་གཉིད་དང་རྩི་ལམ་ཐོགས། །མངོན་ཏུ་སྐྱུར་བ་ཡོད་པས་དབྱུང་
 དགོས་ཡོད། །དབྱུང་བ་གསར་བའི་རྩྭ་རྩལ་སྒྲི་ཅམ་སྒྲི། །ཞེས་པ་ལ། སང་
 པ་དང་རྩི་ལམ་གྱི་རྟགས་ལ་མཐོང་སྒྲོམ་འཛོག་གམ་ཟེར་བ་ནི། རབ་བྱུང་གི་
 རྟགས་ལ་སོ་ཐར་གྱི་རྩོམ་པ་འཛོག་གམ་ཟེར་བ་དང་མཚུངས་སོ། །སང་རྩི་
 རྟགས་གཉིས་མི་འགལ་ལམ་སྟོམ་པ་དང་། དེ་གཉིས་གཞུགས་ལ་གསར་ཏུ་
 ཐོབ་པ་ཡོད་ཆེ་དེ་ན་གཉིད་དང་རྩི་ལམ་(༡༥) མངོན་ཏུ་སྐྱུར་བ་ཡོད་པས་.....
 དབྱུང་དགོས་ཟེར་བ་འདི་རྣམས་ནི་འབྲེལ་ཡང་རྒྱང་ལ་དེ་ཅམ་དབྱུང་རིན་...
 ཡང་མི་འདུག་གོ །ཐབས་ཤེས་རྣལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་གོམས་སྦྱིར་ཞེས། །བརྩ་
 གཉིས་ཀྱན་གྱི་ཐོག་མར་སྐྱུར་བ་དང་། །ཞེས་པ་ལ། ཐབས་ཤེས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
 ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྟགས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱན་གྱི་ཐོག་...
 མར་སྐྱུར་ཟེར་བ་གཞུང་གི་ཆོག་ཅམ་ལ་ཡང་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། དེ་རྩི་ལམ་གྱི་
 རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུར་བར་གསུངས་གྱི་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱན་ལ་སྐྱུར་བར་མ་...

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མི་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ལུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པས་སང་
 ཉགས་བཞི་ལ་སྒྱུར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས། མི་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ལུས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ནལ་འབྱུར་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ་འདི་མི་ལམ་གྱི་ཉགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་གཞུང་དུ། ཐབས་ཤེས་ཞེས་སྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་དང་ཞེས་
 པའི་ཐབས་ཤེས་སྟགས་ཞེས་པ་ནི། གོང་དུ། ཉགས་དང་པོ་ནི། ཐབས་ཤེས་
 ཀྱིས་ཟིན་པའི་ནལ་འབྱུར་གྱི་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་མོ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཞེས་པ་
 དེ་ཡིན་པས་འདི་ཙམ་ལ་འབྲུལ་གཞི་མེད་དོ། །དགྲ་པ་བདུད་ལས་ཡིན་མིན་
 མངོན་ཤེས་པའི། །པ་རྒྱལ་ཟིལ་གནོན་བཤེས་གཉེན་བཞེན་པའི་ཉགས། །
 ཞེས་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་དུག་སྒྲ་སྒྱུར་ནས་བཤེས་གཉེན་ལ་སྒྱུར་བ་མི་
 རིགས་ཉེ། མངོན་པར་ཤེས་པས་ཞེས་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ལ་སྒྱུར་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། འབྲེལ་པར། རང་ཉིད་མངོན་པར་ཤེས་པས། ཞེས་དང་། གཞུང་
 ལས་ཀྱང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལས་ཡིན་མིན་མངོན་པར་ཤེས་པས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར། རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགེ་བས་བསམ་མི་བྱུང་། །
 (༥) ཅེས་སྟགས་ཆོག་རྒྱང་གཅིག་གིས་ལྟག་པའི་ཆོགས་བཅད་ལྷ་ཙམ་འདུག་
 པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཕན་ཡོན་དང་། སྒྲག་དོག་དང་དགེ་འདུན་སྒྲགས་རིས་
 སུ་བཅད་པའི་ཉེས་དམིགས་སྟགས་བསྐྱབ་བྱུང་གནད་བ་སྒྱིར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་
 བའང་གསེར་ཕྱོང་གི་བསྐྱུས་དོན་ཟེར་ནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་མཁོ་བའི་.....
 གཏམ་མངས་པ་སྐབས་དང་མ་འབྲེལ་བར་མ་ཟད། གཞུང་དོན་སྒྱུད་པ་ལ་
 བེགས་སུ་ཡང་ཆེ་སྟེ། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། སྐབས་ཀྱི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་པ་
 བ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་ནི་བེགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །

༥ གཞུང་རྟོག་གཉིས་ཀ་རེ་རེའི་མདོར་བསྐྱུས་སྐབས། དོན་ཆེན་རྣམས་པ་བཞི་

བཞི་པ་སྒྲུབ་པ་བཟུང་། །རྩ་མེད་ལ་ཉི་དམེགས་རྣམས་གཉིས་སྒྲུབ་བཟང་། །དཔེ་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས་མི་མ་ཐུན་སྒྲུབ་པ་ལྟར་། །ཕྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རེ་རེར་དགྲ་དགྲ་དཔེ། །
 འབྲུལ་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་དཔེ་རྟེན་གཉིས། །འཛིན་རྟེན་གཉིས་ལ་དངོས་རྟེན་རྒྱུ་སྒྲུབ་བཟང་། །དངོས་ཀྱི་རྟེན་ལ་རྟེན་པའི་རྩ་མེད་དང་། །རྟེན་པའི་དཔེ་བ་
 འབྲུལ་བར་སྒྲུབ་པ་གསུམ། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་གཟུང་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་སྐབས་དོན་ཚན་བཞི་འཛིན་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་ལ་དོན་ཚན་གསུམ་ཞེས་ས་བཅད་མང་ཉུང་མི་འདྲ་བར་བཀོད་ཀྱང་། །གཟུང་འདིར་ནི།
 འགྲེལ་པའི་འབྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་མདོར་བསྟན་གཉིས་ཀར་ས་བཅད་བཞི་རེ་མཛད་པར་བྱད་པར་མེད་ལ། །ཅ་བའི་འབྲུ་སྒྲུབ་སྐབས་འཛིན་རྟེན་མདོར་བསྟན་དངོས་ལ་ས་བཅད་གསུམ་མཛད་ཅིང་། །གཟུང་རྟེན་མདོར་བསྟན་སྐབས་ནང་གསེས་ཀྱི་ས་བཅད་མ་བཀོད་ཀྱང་དོན་ཚན་གསུམ་པོ་དེ་ཆང་.....
 བར་ཐོན་པའི་བྱད་པར་བྱེད་དགོས་སམ་སྒྲུབ་མོ། །རྟེན་གཞན་པལ་ཆེར་དང་།
 (༥) ཐའི་བཟུས་རྟེན་ཏུ། །གསལ་བར་བྱས་མེད་ཆུང་ཆུང་ལུས་པ་ནི། །ཟེར་ནས། །དང་པོའི་སྒྲུབ་ཆེན་ཏུ་ལུས་པ་གང་ཡིན་སྐབས་འདིར་གསལ་བར་བྱེད་ལུས་ཀྱིས་འགལ་འདུའི་སྒྲུབ་པོ་སྒྲུབ་ཆེན་ཤིག་གིས་འདུག་པ་ལ་དཔྱད་པར་.....
 བྱ་སྟེ། །དེ་ཡང་ཉི་མུང་ཏུ་སྐབས་དང་པོར་རྟེན་པ་སྦྱི་ལ་མདོ་ཚན་གཅིག་རྟེན་པ་སོ་རྒྱུག་རེ་རེ་ལ་མདོ་རེ་རེ་དྲངས་ལ། །རྟེན་པ་བཞི་པའི་བྱད་པར་ཡང་། །གཟུང་རྟེན་གཉིས་ལ་དངོས་པོ་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཉིས་པོའི་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་.....
 པའི་ཞེས་དང་པོའི་ཡུལ་ཀྱན་བྱང་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་སྦྱི་ཅན་པ་དང་། །གཉིས་པའི་ཡུལ་རྣམས་བྱང་ཏུ་རིས་ཆད་པ་ལ་བཤད་ནས་དང་པོ་གང་ཡིན་གཉིས་.....
 པའང་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །བཤད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཟུན་སྒྲུབ་ཏུ་བཀག་ནས་ཀྱན་ཉོན་ལ་བརྟེན་པ་དང་པོ་དང་། །རྣམས་བྱང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པས་གཟུང་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འགལ་བར་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆར། ཉི་མུང་

ལས་དང་པོ་གང་ཡིན་གཉིས་པའང་དེ་ཡིན་པའི་དོན། མདོ་ལས་གཟུང་རྟོག་
སྒྲིབ་བརྟན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་
ཏུ་མཛད་དོ། །ཡིག་ཆའི་ལྷང་འདིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་སྒྲུབ་ཏུ། ཉི་མ་རྒྱང་
ལས་མདོར་རྣམ་རྟོག་སྒྲིབ་བརྟན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་
ལ་དངོས་པོ་སྒྲི་ཙམ་པ་དང་རྣམ་བྱང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་.....
བཞག་ནས་དང་པོ་གང་ཡིན་གཉིས་པའང་ཡིན་པར་གསུངས། ཉི་མ་རྒྱང་རང་
ལྷགས་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་པ་དེ་བཞག་ནས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་གྱི་རྣམ་བཞག་.....
བྱས་པ་བྱུན་མྱོང་གི་རང་ལྷགས་དང་མཐུན་ཟེར། འདི་ཡང་གཞུང་ལས། སྒྲུབ་
མས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་བཞག་པ་བཞག་ནས་རང་....
ལྷགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་ཏུ་འཐད་དེ། ཞེས་པའི་(༥༦) དོན་ཡིན་པར་
འབྲུལ་པ་ནི། འདི་མྱོང་། དང་པོ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་། ཉི་མ་རྒྱང་གཟུང་
རྟོག་གཉིས་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་སྒྲུབ། བྱུང་པར་བཞག་པ་བཞག་ནས་རང་གི་ལྷགས། །
བྱུན་མྱོང་འདི་བཞིན་འཐད་ཅེས་གཤམ་ཕྱིར་གསུངས། ཞེས་ཟེར། འདི་དང་
པོའི་སྒྲུབ་ཏུ་ལྷགས་ཟེར་བ་ཡང་མི་བདེན་ཏེ། དང་པོའི་སྒྲུབ་ཆེན་ལས། མདོ་
ལས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ་གནས་པ། །རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ཉོན་པ་ཡིགས་སྒྲོ་
ནས། །མི་དམིགས་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོའི་བར། །གཟུང་རྟོག་སྒྲིབ་བརྟན་
མདོ་ལ་ཉི་མ་རྒྱང་དང་། །ཡེ་ཏུ་བརྒྱུད་མ་ལས་གསུངས་ལ་འདིའི་དངོས་བརྟན། །
གཟུང་རྟོག་གང་ཡིན་རྣམས་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན། །ཀྱན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་མདོ་
རྣམས་ཡིགས་སུ་སྒྲིབ། །གཟུང་རྟོག་སྒྲིབ་བརྟན་མདོ་ཡི་དངོས་བརྟན་གྱི། །
གཟུང་རྟོག་ཀྱན་བྱང་སྒྲོ་སྒྲུབ་མེད་པའི། །སྒྲི་ཙམ་ལ་དམིགས་དེའི་ཕྱིར་གཟུང་
རྟོག་འདི། །གཉིས་པ་རྣམས་བྱང་གཟུང་རྟོག་དེའི་ཡུལ་ལ། །དམིགས་པས་བྱང་ལ་
གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་དེ། །སྒྲིབ་བརྟན་གཟུང་རྟོག་དེ་ཡི་དམིགས་ཀྱན་ལ། །
དམིགས་པར་མི་ཉུས་དེའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་ལ། །དང་པོ་མིན་པའི་བྱང་པ་མཛད་
ཅེས་གསུངས། ཞེས་དང་། བཟད་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཉི་མ་རྒྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས། །ཡུལ་

གྱི་སྒྲིལ་ལ་བྱུང་པར་བཞག་པ་བཀག་ཤིང་ལའི་ཞིབ་ཆ་གོང་ཏུ་སྒྲིལ་པ་བཞིན། །
 རྒྱུ་མེད་གཞི་ནི་མཐའ་གཅིག་ལྟར་བྱའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ། །གཞི་ནི་ལྟར་བྱའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བཞིན། །
 ཞི་སྒྲིལ་རང་ལྷགས་འདི་བཞིན་འཐད་གསུངས་ཕྱིར། །གཟུང་
 འཛིན་གཞིས་ཀྱི་ཡུལ་གཞིས་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་རྒྱས་པར་བྱུང་བས་སོ། ཞི་
 སྒྲིལ་ཏུ་གཟུང་རྟོག་གཞིས་ལ་དངོས་པོ་སྤྱི་ཅམ་པ་དང་རྣམ་བྱུང་ལ་དམིགས་
 པའི་(༥༥) ཡུལ་གྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མི་འགལ་བའི་བྱུང་པར་བཞག་པ་དེ་འཕགས་པ་
 སྒྲིལ་སྒྲིལ་རང་ལྷགས་ཡིན་གྱི། བྱུང་པར་བཞག་སྒྲིལ་དེ་ཉིད་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་
 མཛད་ནས་དགག་པ་བྱས་པ་གཏན་མིན་ཏེ། གཞུང་ལས། དེ་ལ་གཟུང་རྟོག་གི་
 ཡུལ་ནི་ཉི་སྒྲིལ་ལས། དངོས་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཞི་ནི་པོ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་
 བརྟེན་པའོ། །ཅམ་སྒྲིལ་པ་ནི་བྱུང་པར་བསལ་བའི་དོན་ཏུ་ཡིན་ན་ཞེས་དང་
 པོ་སྒྲིལ་ཀྱན་བྱུང་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བའི་སྤྱི་ཅམ་པ་དང་། གཞིས་པའི་ཡུལ་རྣམ་
 བྱུང་ཏུ་རིས་ཆད་པ་ལ་བྱས་ནས་དང་པོ་ལ་གཞིས་པ་ཡིན་པ་དང་། གཞིས་པ་
 ལ་དང་པོ་མིན་པས་བྱུང་པ་མཛད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་གཞིས་
 ཡུལ་གྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བཞག་པ་ཉི་སྒྲིལ་ཏུ་བཀག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འགོག་པའི་ཉི་
 སྒྲིལ་གི་ཆོག་གཅིག་སྒྲིལ་དགོས་པ་ལས་ཆོག་ཟུར་ཅམ་ཡང་མི་རྟེན་པའི་སྤྱིར།
 ཉི་སྒྲིལ་གི་རང་ལྷགས་རྒྱུ་སྒྲིལ་བཞིན་ཡིན་ན་རྒྱུ་སྒྲིལ་ལས་ཀྱན་ཉོན་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་རྣམ་བྱུང་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ཉི་སྒྲིལ་ཏུ་འདྲ་
 གཟུང་རྟོག་གཞིས་ཡུལ་ཀྱན་བྱུང་ལ་བརྟེན་པར་གསུང་དགོས་པ་ལས། དེ་
 ལྟར་མ་གསུངས་པར་མ་ཟད། གཟུང་རྟོག་དང་པོ་ལ་ཀྱན་ཉོན་ལ་བརྟེན་པ་
 ཞེས་པའི་བརྟེན་ཅམ་ཡང་མ་མཛད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། ཉི་སྒྲིལ་ལས་སྤྱི་
 སྒྲིལ་ཏུ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་གི་རྟོག་པ་བཞི་ལ་མིང་འདོགས་ཀྱི་གསལ་ཁ་མི་སྒྲིལ་ལ།
 གཞིན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གཞིན་པོ་རྣམ་པ་
 དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཏུ་བཏགས་པ་དང་། བཏགས་པ་

དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་དང་། མཐོང་སྤང་བཞིའི་དང་པོ་གཉིས་ལ་
 རྣམ་པ་མ་སྒྲིམ་པ་མ་གཏོགས་པ་སྤར་ལྟར་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ལ་གང་ཟག་
 (༥ན) རྣམ་སྤྱོད་པ་དང་སྒྲིམ་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བརྟེན་
 སྒྲུབ་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། གཟུང་རྟོག་གཉིས་ལ་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་གཉིན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱུང་པར་བཞག་པ་དེ་ཉི་མྱང་གི་རང་
 ལྷགས་མིན་པར་གོ་བ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པའི་ལྷགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་
 གཞུང་འདིར་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་
 གྲུང་། འཕགས་པས་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་འདི་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྟོག་པར་བྱས་ནས་འདི་དང་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མི་འགལ་ཞིང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་། རྒྱན་སྤང་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ལ་བརྟེན་
 པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་པན་རྒྱན་རྣམ་པར་ཆད་པའི་རང་.....
 བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདི་ཉི་མྱང་གི་ལྷགས་ཡིན་པར་གོ་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གཞུང་
 དེས་སྒྲོབ་དཔོན་མེང་བཟང་རང་གི་ལྷགས་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས།
 རང་ལྷགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་ཏུ་འཐད་དེ། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་
 བར་ཡང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དང་པོ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ཐ་མ་རྣམ་བྱང་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་འགལ་བར་བཞེད་པའི་ལྷགས་བཞིན་བཤད་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། དེ་ཉི་མྱང་གི་ལྷགས་ཡིན་ན་ཆོག་དེ་ཉི་
 མྱང་ཏུ་མེད་པས་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱན་སྤྱོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ། །
 གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་དང་། ཟེར་རྟོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་པས་སྒྲོབ་དཔོན་
 གྱི་རང་ལྷགས་མིན་པར་གོ་བ་ཡིན་ན་དེ་ནི་(༥མ) བྱིས་པ་རྒྱུད་ཏུའི་རང་རྒྱལ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། སྐབས་བརྒྱད་པར། གཞན་དག་ན་རེ་དགོས་པ་ཉི་བར་

བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྐྱར་བའི་དོར། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་
 མཛད་པ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཕྱགས་
 གཞན་ནས་སྐྱབ་ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་.....
 ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འཇ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་མིན་ཟེར་དགོས་
 པས། སྒྲོབ་དཔོན་སྐྱབ་ཞེས་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་
 འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་
 ཉེན་དང་། །སྤྱོད་གྱི་འཇིག་ཉེན་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་ཆོགས་འགོད། །ཅེས་པའི་ཐད་གྱི་
 རང་འགྲེལ་དུ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སེམས་ལ་འདོད་གྱི། ཞེས་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་
 ལས། གཞན་དག་སེམས་པ་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཡང་། །ཤེས་
 པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟེ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཛད་པ་པོ་དེ་རྣམས་གྱི་རང་
 ལུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞུང་དུ་ཞེས་སྒྲ་མས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ལྷལ་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་བཞག་པ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་.....
 ཏུ་འཐད་དེ་ཞེས་པའི་དོན། ཉི་ལྔ་དུ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒྲ་མ་དེ་
 ཉི་ལྔ་དང་རང་གིས་བཀག་ནས་ཉི་ལྔ་དང་རང་ལུགས་ནི་རྒྱན་སྤྱང་འདི་བཞིན་དུ་...
 འཐད་ཅེས་པ་ཡིན་པར་གོ་བ་ནི། མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ལྔ་དུ་
 གཟུང་རྟོག་གཉིས་ལྷལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མི་འགལ་བའི་བྱུང་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་...
 སྒྲོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་བཞིན་དུ་...
 འཐད་ཅེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ལྔ་དུ་གི་རང་ལུགས་རྒྱན་
 ལྔ་དང་འདི་བཞིན་འཐད་ཅེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱན་སྤྱང་(༡༣) རང་ལུགས་བཞག་...
 པ་འདི་བཞིན་གསེར་སྤང་གི་རང་ལུགས་སུ་འཐད་ཅེས་པ་ཡིན་པར་འོག་གི་...
 སྐབ་བྱེད་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་རྟོག་
 གཉིས་མི་འགལ་ཞིང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འགལ་བར་བཞེད་པ་གཞུང་ལུགས་.....
 རྣམས་སུ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇིག་ཉེན་ཁ་དཔེར།

སྒྲོལ་སྒྲོལ་དཔལ་བ་ལ་བྱས་ནས་མིག་ལ་ཐལ་བ་འདེབས་ཟེར་བ་ལྟར། གསེར་
 མེད་གྱི་སྒྲོལ་ཟེར་ནས་གཞུང་དོན་ལོག་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་ཉེས་པ་ཆེ་བས་
 འདིར་ཡང་དགག་གཞག་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་དོན་དངོས་ནི།
 གོང་ལྟར་འཕགས་པའི་ལྷགས་ལ་གཞུང་རྟོག་དང་པོ་དངོས་པོ་སྤྱི་ཙམ་ལ་.....
 དམིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་རྣམ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་བཞག་པས།
 དང་པོ་གང་ཡིན་གཉིས་པའང་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བྱང་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པའི་
 རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྣམ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 རྟོགས་པ་བཞིར་སྤྱོད་པའི་གཉིས་པ་ཡིན་ན་དང་པོ་མིན་པས་བྱབ་སྟེ། རྣམ་བུ་
 ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཀུན་བྱང་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་
 མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མ་ལས། དེ་ཞིག་དང་པོ་ནི་
 གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་དཔེར་ན། གཞུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོར་
 རྩུང་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དང་པོ་མ་
 ཡིན་པ་ནི་གཞུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་
 པོ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་།
 སྤྱོད་དཔོན་འཕགས་པས་གཞུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་.....
 གཉིས་པར་བསྟན་པའི་དོན་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བུ་གི་.....
 གཞུང་བ་(༧༥) ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་གཞུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ན།
 རྣམ་བུ་གཞུང་རྟོག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 གཞུང་འདིའི་རང་ལྷགས་ལ་གཞུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་རྒྱ་རྒྱ་ལྟར་.....
 འཐད་དེ། རྩ་བ་ལས། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡི། ཞེས་གཞི་སྤང་བྱའི་
 སྤྱོད་སྤྱོད་མཛད་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་ལས་ཀུན་ཉོན་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་པ་གཉིས་
 མཐུན་པའི་བྱིར། ཉི་མ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། དེའི་ལྷགས་ལྟར་ན་རྟོག་པ་
 དང་པོ་ཀུན་བྱང་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པས་དེ་ལས་སྤྱོད་པའི་མ་རིག་པའི་རྟོག་

པ་སོགས་དགུ་པོ་ཡང་ཀུན་བྱང་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་དགོས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁེས་རྒྱན་སྣང་གི་བཤད་ཚུལ་འཐད་པར་ལུང་གིས་
 བསྐྱབས་པ་དང་། ཉི་སྣང་གི་བཤད་ཚུལ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་མཛད་པ་
 གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །མདོར་ན། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གཞན་ལུགས་
 འགོག་མཁན་དང་རང་ལུགས་འཛོག་མཁན་ནི་སློབ་དཔོན་སང་བཟང་ལ་གོ་
 དགོས་ཀྱི། འཕགས་གྲོལ་ལ་གོ་ཚུལ་གཏན་ནས་མེད་དོ། །ཐོམ་དུ། རྒྱན་སྣང་
 གཞི་ནི་མཐའ་གཅིག་སྒྲང་བྱའི་ཚུགས། །གཉེན་པོ་ལྷང་བྱའི་ཚུགས་སུ་བྱས་པ་
 བཞིན། ཁེས་གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡི། ཁེས་པ་རྒྱན་སྣང་གི་ཆོག་ཡིན་
 པ་ལྟར་བྱས་པ་ནི་མི་མཛེས་སོ། །རྟོགས་དཀའི་སྣང་བར་ཡང་། གཟུང་རྟོག་
 དང་པོ་ཡིན་ན་ཐ་མའམ་ཡིན་དགོས་ལ། ཐ་མ་དང་པོ་མིན་པའང་ཡོད་པར་
 བཞེད་དོ། ཁེས་པ་ཞིག་ཡོད་ན། གང་དུ་དྲངས་པའི་ཉི་སྣང་གི་ཆོག་དེ་དང་
 མཐུན་པས། གཟུང་རྟོག་ཐ་མ་ཡིན་ན་དང་པོའང་ཡིན་དགོས་ལ། དང་པོ་ལ་
 ཐ་མ་མིན་པའང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། ཁེས་པ་འདི་ཡང་ཡི་གེ་དག་མིན་དབྱེད་
 དགོས་ཏེ། ཉི་སྣང་གི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་(༡༩) རྟོག་པ་དང་པོའི་རྣམ་པར་
 བཞག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཁེས་པ། རྟོགས་དཀའ་དང་པོའི་རྣམ་པར་
 དག་པ་ནི་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཁེས་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་
 རྣམ་པར་བཞག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཁེས་པ་ཡང་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་.....
 པར་དག་པ་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཁེས་སོགས་ཡིག་ནོར་དུ་མདོན་པ་མང་.....
 ཅམ་འདུག་པས་སོ། །དེ་ནས། གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་འགལ་མིན་
 ནམ། ཉི་སྣང་བྱེད་བཞག་བཀག་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྦྱིར་བཞུན་འདིར་བཞུན་གང་
 གི་དབང་བྱས་ཀྱང་། གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་འགལ་དགོས་ཏེ། ལན་
 ཚུན་རྣམ་པར་ཆད་པའི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །འདི་གཉིས་ཐ་དད་ཆོ་ནར་རྒྱན་
 སྣང་གསུངས། རང་ལུགས་འདི་བཞིན་འཐད་གསུངས་དགོས་པ་འདིའོ། ཁེས་

པ་ལ། འདིར་ཉི་མུང་རྒྱ་གཞུང་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྱེད་པར་བཞག་པ་བཀག་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་གཞུང་པ་འཁོད་ལྷགས་
 འདི་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། རྒྱ་གཞུང་པ་འཁོད་ལྷགས་ཀྱི་ཡུལ་
 ལ་མི་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཁྱེད་པར་བཞག་པ་ཉི་མུང་རང་གིས་བཀག་ཟེར་.....
 བས། དེ་ལྟར་བཀག་པས་འཐགས་པའི་ལྷགས་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འགལ་
 བར་གྲུབ་ལ་དེ་ལྟར་ན། རྒྱ་གཞུང་པ་འདི་ནི་གཞུང་རྒྱ་གཞུང་གི་ཡུལ་འགལ་བ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལྟ་བུར་སོང་བའི་
 ཕྱིར། སྒྱུར་བཞུག་འདིར་བཞུག་ཞེས་པའི་བརྒྱུས་པ་མི་ལེགས་ཏེ། མདོ་ལས་
 སྒྱུར་བཞུག་པ་དང་འདིར་བཞུག་པ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །བསམ་ཆོད་ནི་
 མདོ་ལས་སྒྱུར་བཞུག་པ་དང་སོ་སོར་བཞུག་པ་(༡༧) ཞེས་པ་ཡིན་པར་མདོན་
 བོ། །ཐུ་མ་ལྟར་ན་མ་དེག་རྒྱ་གཞུང་། གྲུ་བྱང་མ་ལྟར་དམིགས་པར་ཐལ་ཕྱིར་
 ཞེས། ཐུ་མ་ཉི་མུང་ལྟར་ཕྱི་མི་དམིགས་གསུངས། འདི་ནི་མདོ་ལས་གཞུང་རྒྱ་
 སྒྱུར་བཞུག་གི། འདབ་རྒྱ་བྱས་ཏེ་གཞུང་རྒྱ་དང་ཁོ་གཉིས། ཡུལ་གཉིས་མི་
 འགལ་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་པས། འདིར་བཞུག་སྒྱུར་བཞུག་གང་ཡང་མིན་
 པས་སོ། །ཟེར། སྒྱུར་བཞུག་གི་དབང་རྒྱ་བྱས་ནའང་ཡུལ་གཉིས་འགལ་དགོས་
 ཟེར་ནས་ཉི་མུང་ལས་སྒྱུར་བཞུག་གི་དབང་རྒྱ་བྱས་ནས་གཞུང་རྒྱ་གཉིས་...
 ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་ཟེར་བ་འདི་ནི་གོང་གི་ལོག་རྒྱ་ཉི།
 གཤམ་མེད་ལས་ཐུ་མ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ཉི་མུང་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་དེ་ཉི་
 མུང་རྒྱ་ལྷགས་གཉིས་བྱང་བའི་ཐུ་མ་སྒྱུར་བཞུག་གི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གཉིས་མི་...
 འགལ་བར་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཡིན་ཀྱང་རང་ལྷགས་ཀྱི་སྒྱུར་བཞུག་འདིར་.....
 བཞུག་གང་ཡང་མིན་ཟེར་བའི་ཞིབ་ཆ་འདི་ནི་གོང་ལྟར་པ་ཡང་.....
 རལ་འདུག་ལོ། །གཞུང་རྒྱ་སྒྱུར་བཞུག་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱ་གིས། གྲུ་བྱང་
 མ་མཛད་མ་ཕྱེ་ཕྱི་ཅམ་ལ། འདམིགས་པས་དེ་མི་ཡུལ་ལ་གྲུ་བྱང་གཉིས། ཡོད་

བྱང་དེའི་ཡུལ་ནམ་བྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟུང་། །དཔེར་ན་བདེན་པ་བཞི་པ་གང་
 རྒྱུ་ལ། །ཀྱན་བྱང་གཉིས་ཀ་ཡིད་བྱང་བདེན་པ་བཞི། །ནམ་བྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་གྱི་
 འབྲེས་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན། །དེ་མྱོང་དེ་མི་ནམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན། །ཞེས་པ་
 ལ། འདིར་གཟུང་རྟོག་སྤྱིར་བཏགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་ཀྱན་བྱང་
 གཉིས་བཞག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཡིག་ཆར། མདོ་ལས་གཟུང་རྟོག་སྤྱིར་
 བཏགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ནམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པས་བྱུང་པར་གསུངས་
 པ་མ་གཏོགས་གཟུང་རྟོག་དེའི་ཡུལ་ལ་ཀྱན་བྱང་གཉིས་ཡོད་པར་མ་གསུངས་
 ལ། (༡༥) སྤྱི་ཞེས་པ་ཡང་རྟོག་པ་སྤྱི་ཚུགས་མ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཀྱན་བྱང་སྤྱི་ལ་
 དམིགས་ཟེར་བ་ཡང་མིན་པས། འོ་ན། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཀྱན་བྱང་སྤྱི་ལ་དམིགས་
 པའི་ནམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཀྱན་བྱང་སྤྱི་ལ་མ་དམིགས་པར་ཐལ།
 ནམ་བྱང་རྩ་རིས་ཆད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ལན་ཅི་ཡོད། བྱུང་པ་ནི། སྤྱང་བ་གཉིས་དང་རྩེ་ཡབ་སྐྱུ་
 ཀྱི་གཞུང་དང་ཡིག་ཆའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པོ། །ཤོང་དེ་མ་ཐག་ཏུ།
 གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་འགལ་དགོས་ཏེ། །ཟེར་ནས། ཡང་ནམ་
 བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ལ་ཀྱན་བྱང་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནམ་བྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བཏགས་ཟེར་བ་ཡང་དངོས་འགལ་སྤྱི་བ་ལ་ངང་གིས་ཆས་པ་ཞིག་སྟེ། ནམ་བྱང་
 གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ལ་ཀྱན་བྱང་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། གཟུང་རྟོག་གཉིས་
 ཡུལ་གྱི་སྒྲི་ནས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར། པན་ཚུན་ནམ་པར་ཆད་པའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ནམ་བྱང་
 གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པར་
 ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་ལན་གདབ་དཀའ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉི་མུང་གི་རང་
 ལུགས་དོས་མ་ཟིན་པར་དེའི་སྤྱིར་བཏགས་ཀྱི་ལུགས་ཞེས་པ་ལོགས་སུ་བཞག་པ་

པ་ཞིག་ཡོད་པར་གོ་བས་ནོངས་སོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ།

སྒོ་གསལ་དཔྱད་ལྟར་རི་དྲགས་གཞོན་ལུ་ཆོགས། །དགོངས་དོན་འབྲུལ་
མེད་ཆུ་གཙང་འབྲུང་འདྲོད་ན། །དོགས་དཔྱད་ལམ་འདིར་ཁྱགས་དང་ཅིས་
ཀྱང་ཆོམ། །རྟོག་བརྩོ་སྒྲིག་རྒྱར་འདྲེད་པས་ཅི་ཞིག་རྟེད། །(༡༥) ཅིས་ཉམས་
འཆར་བུའོ། །

༥ རྒྱུར་ནི་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ལ་གང་ཟག་དང་། །ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
གཉིས་གཉིས་འདྲོད་དགོས་ཏེ། །གཤམ་ཕྱིར་རྒྱུར་འཛིན་རྟོག་ལ་ཞེས་པ་ནས། །
གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་བཞག་ཁས་སྒྲུང་ཞེས་གསུངས་དང་། །མདོར་བཅུན་གང་ཟག་
ཏུ་རྟོག་ཅ་བར་བཤད། །རྒྱལ་བཤད་ཉི་ལྔར་བཤད་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི། །རྟོག་པར་
ལྟར་བས་སྒྲེལ་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲུབ། །ཅིས་པར། །སྐབས་ལྟ་པར་ནི་རྒྱུར་འཛིན་
རྟོག་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་། །སྐབས་དང་པོར། །གང་
ཟག་འཛིན་པ་པོར་ཞེན་པ་ཡིན་ན་སྐྱེན་མོང་མིན་པའི་སྒྲུང་བྱ་མིན་པར་ཐལ་
བ་སྒྲུས་ཀྱང་མ་བརྒྱུག་པས་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པར་བཤད་ཀྱང་དངོས་མིན་གྱི་
དེར་བཏགས་པའི་གཞི་སྒྲུང་ཁམས་སྒྲེལ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་ཞིག་ལ་གཞུང་བར་
བཤད་ཅིང་། །རྟོག་པ་བྱེད་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་རང་གི་སྒྱུད་པའི་མཐོང་སྒོམ་
གྱིས་ཟད་པར་བྱ་བུས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་.....
པར་རྟོག་པ་རྒྱུར་བཅུན་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པས་སྐབས་སོ་སོའི་བྱུང་པར་
ཡོད་དམ་དཔྱད་དགོས་སོ། །རྒྱན་ལྟར་ཉན་རང་བྱུང་རྒྱུ་བཞགས་མིན་པས། །
འདྲེས་པར་རྒྱུར་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་སྒྲེས་པ། །ཞེས་སྒྲུབ་རྟོག་ལ་བཞེས་ཉན་
རང་ལ། །མེད་པར་བཤད་པའི་གཞུང་ཀྱན་འདིར་བཅུན་གྱི། །རྟོག་པར་
དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་གསལ། །ཞེས་པ་ལ། །རྒྱན་ལྟར་ལས་རྟོག་པ་
བཞེས་ཉན་རང་ལ་མེད་པར་བཤད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། །རྒྱན་ལྟར་ལས། །དེ་
དང་འདྲེས་པར་འབྱུར་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་སྒྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། །རྟོག་

བ་བཞི་པ་ཉན་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་(༡༠ན) འདྲ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། ཟུན་གྱི་སྤང་བར་ཡང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་
 པ་ནི་རང་གི་བྱང་ཆུབ་གྱི་བགེགས་སུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པས་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་
 དང་འདྲེས་པར་གྱུར་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་.....
 བཞག་གོ་ཞེས་རྣམ་རྟོག་བཞི་ག་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
 འཛོལ་པའི་བགེགས་མིན་པས་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ལམ་རྣམས་སྒྲིག་བྱུང་བདེན་ཞེན་པ། ཞེས་
 སྐགས་དང་། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་གཟུང་རྟོག་ཡིན་གསུངས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ལམ་ནི་
 གཟུང་དང་འཇིན་པ་གཉིས། ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་འདྲའི་བདེན་འཇིན་དེ། །
 གཟུང་རྟོག་འཇིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ཆོག །འདིར་བཟུན་གཟུང་རྟོག་
 འཇིན་རྟོག་གཉིས་འགལ་ཅིང་། སྐྱིར་ན་འཇིན་རྟོག་ལ་ནི་གཟུང་རྟོག་གིས། །
 རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་ལུ་བཞི་བཞག་པ་ཅི། །ཟེར་ན་འཇིག་རྟོག་སྒྲི་སྐད་ལ་བྱགས་
 པའི། གཟུང་འཇིན་གཉིས་ལ་ལུ་བཞི་ཆེས་པ་ཡིན། །རྩི་རྩི་ཆེན་གྱིས་གསུངས་
 པའི་ཞིབ་ཆ་འདིས། ཞེས་པ་ལ། འདིར་འཇིན་རྟོག་ལ་གཟུང་རྟོག་གིས་རྒྱབ།
 ཉི་སྤང་ལས་དེ་གཉིས་ལ་ལུ་བཞི་བཞིས་པ་ཅི་ཟེར་ན་དེ་ནི་སྐྱིར་གཟུང་འཇིན་
 གཉིས་ལ་ཡིན། འདི་ཡང་རྩི་རྩི་ཆེན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཞིབ་ཆ་ཡིན་ཟེར།
 ཡིག་ཆར་ནི། གཟུང་རྟོག་འཇིན་རྟོག་གཉིས་ལ་ལུ་བཞི་བཞག་ནས། གསེར་
 སྤང་རུ་ཞར་ལ་སྒྲི་སྐད་ལ་བྱགས་ཆོད་ཀྱི་གཟུང་འཇིན་བཤད་ནས་དེ་ལ་ལུ་.....
 བཞིས་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་དྲང་ནས་རྩི་རྩི་ཆེན་རུ་སྤང་རོ། ཞེས་
 བཤད་ལ། འདི་དགོངས་པ་བཅུ་ལྟེ། རྩི་རྩི་ཆེན་ཅས་པ་ཆེན་ཟེར་ཅམ་མིན་
 པར་དོན་གཞན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ལ་(༡༠བ) བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ན། ལུང་འདི་
 ཆེན་ཟེར་ལ་གཟུང་འཇིན་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། འདི་རྩི་རྩི་ཆེན་ཡིན་
 པས་ལུ་ལུ་གྱིས་ལུ་ལུ་ཅན་གོ་བས་གཟུང་རྟོག་འཇིན་རྟོག་གཉིས་ལ་ཡང་ལུ་ཆེ་

བའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་འདྲེན་ཏུ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆར། དེ་ལྟར་དམིགས་
ཡུལ་གྱིས་མ་བཞག་ན་རྟོག་པ་ལུ་གསུམ་པ་ཞིག་མི་ཏུ་བའི་བྱེད་ཏེ། གསེར་
མེད་ལས། དེས་ན་འདི་ནི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཤད་པའི་ཞར་ལ་སྤྱི་སྤང་
ལ་གྲགས་ཆོད་གྱི་གཟུང་འཛིན་བཤད་ནས་དེ་ལ་ལུ་བཅིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱེད། རྫོང་རྫོང་ཆོག་ཏུ་སྤང་རོ། །ཞེས་དང་། ཡུལ་བཤད་པས་
ཡུལ་ཅན་གྱི་བའི་བྱེད། ཞེས་དང་། འདིས་ཀྱང་ཡུལ་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་གོ་
བའི་བྱེད། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། རྫོང་ཏུ། རྫོང་རྫོང་ཆོག་གིས་གསུངས་པའི་
ཞིབ་ཆ་ཟེར་ན་འང་རྫོང་རྫོང་ཆོག་གི་གོ་དོན་གཏན་ནས་མ་ཆང་སྟེ། ཡུང་འདིའི་
སྤྱི་ཐོན་ཅེས་ལས་དོན་གཞན་ལ་འཇུག་ཚུལ་མ་སོན་པའི་བྱེད་རོ། །དེས་ན་
འདིར་འཛིན་རྟོག་ལ་གཟུང་རྟོག་གིས་བྱ་བ་ཟེར་བ་འདི་ནི། ཡིག་ཆར་ལུ་བཞི་
བཅིས་པར་བཤད་པ་དང་རྒྱབ་འགལ་ཏུ་སོང་བར་མ་བཟད། རང་ཉིད་ཀྱིས་
དང་པོའི་སྒྲིམ་ཆོག་ཏུ། སྤང་བ་གཉིས་ཀར་འཛིན་ཉེན་སྤྱི་སྤང་ལ། གྲགས་ཆོད་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལ་ལུ་བཞིར་བཤད། །ལུ་བཞི་རེ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་ལ་
རྫུན་ལ། །དེ་དང་དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅུམ། །གཟུང་བ་ཁོ་ནར་དམིགས་
ན་གཟུང་རྟོག་དང་། །འཛིན་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་ན་འཛིན་རྟོག་ཡིན། །གཟུང་
འཛིན་གཉིས་ཀར་དམིགས་ན་གཉིས་ཀ་ཞེས། །དམིགས་ཡུལ་སྤྱི་ནས་ལུ་བཞི་
བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་དང་ཡང་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་
(༡༡ ན) ཀ་ཡང་སྤྱིར་གཏང་གི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་བྱད་པར་མེད་པས་
སོ། །སྤྱིར་ཡུལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལ་ལུ་བཞི་ཡོད་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་གཉིས་
ལ་མེད་འཛིན་རྟོག་ལ་གཟུང་རྟོག་གིས་བྱ་བ་ཟེར་བའི་ཞིབ་ཆ་བྱེད་ཀྱིས་
ཐག་ལེགས་པར་བཅད་ནས། ཡང་། ལུ་བཞི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གང་ལ་སྤྱིར། །
དབྱེད་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་དུན་པ་རྣལ་ཏུ་མི་གནས་པའམ་ཅི་ཡིན་མ་ཤེས་སོ། །
དེ་ཡང་རྟོག་པ་བཞིའི་བྱད་པར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ནས་འཛོག་པའི་དབང་

དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་དགའི་སྒྲིབ་བ་དང་ཡིག་ཆར་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་
 ལ་ལྷ་བཞིར་བཤད་ལ། གཞུང་འདིར་ནི་ཆོག་ཟིན་ལ་དེ་བཞིའི་བྱང་པར་ཞེན་
 ཚུལ་གྱིས་བཞག་པས་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་ལྷ་བཞི་མ་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་
 ལས། སྐབས་དང་པོར་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ཀྱང་། སྐབས་ལྔ་པར། སྤང་བྱ་རྣམ་
 རྟོག་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲིབ་ནས་ལྷ་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། གཞུང་རྟོག་ཡིན་ལ་
 འཛིན་རྟོག་མ་ཡིན་པ་ནི། གཞུགས་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་
 ཞེན་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་ཡིན་གཞུང་རྟོག་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤེས་པ་སྤང་ཅིག་ལ་
 ལོངས་སྤྱད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། གཞུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི། སྔ་སའི་སྟེ་
 པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པ་ལ་བཞག་པའོ། །གཞུང་འཛིན་གཉིས་
 ག་ཡིན་པའི་ལུ་ནི། རྒྱན་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་ཞེན་
 པ་གཞུང་རྟོག་དང་ལོངས་སྤྱད་བྱེད་དུ་ཞེན་པ་འཛིན་རྟོག་གོ། །གཉིས་ག་མ་
 ཡིན་པ་ནི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་ཕྱིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གཞུང་རྟོག་
 དང་འཛིན་རྟོག་ལ་གཉིས་ག་ཡིན་པའི་ལུ་མ་བཞག་པར་ཡུལ་གཞུང་འཛིན་……
 ལ་སྤྱར་ནས་བཞག་གོ། །དང་པོའི་ཞུམ་དུ། (༡༡༥) ལྷ་གཉིས་པ་ཡི་སྤང་ཅིག་མ་
 དེ་ནི། །སྔ་སྟེ་ངེས་མི་རུས་པར་གསེར་ལྷེད་དང་། །རྣམ་བཤད་ལ་སོགས་གཞུང་
 ཀྱན་མཐུན་པར་གསུངས། །ཟེར་བ་མི་བདེན་ཏེ། གཞུང་དུ་ལྷ་གཉིས་པའི་སྤང་
 ཅིག་མ་སྔ་སྟེ་ངེས་མི་རུས་ཞེས་པ་པོད་སྤྱ་རབས་པའི་འདོད་པ་བཀོད་པ་……
 ཡིན་གྱི། རྗེ་རང་གི་གསུངས་ཚུལ་མ་ཡིན་ལ། གསུངས་ཚུལ་དངོས་ནི་རྗེས་གྱི་
 དེས་ཤེས་གྱིས་ངེས་མི་རུས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། སྤང་ཅིག་མ་སྔ་
 སྟེ་ངེས་མི་རུས་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། ཞེས་འཆད་ཀྱང་ལྷ་གཉིས་པ་ནི་རྗེས་
 སུ་སྟེས་པའི་ངེས་ཤེས་གྱིས་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་གསུམ་པ་ནི་ངེས་
 ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་བསམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་ན་ལེགས་སོ། །ཞེས་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གཞུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི། །སྔ་སའི་སྟེ་པོའི་མངོན་

སྒྲིལ་གྱིས་རྟགས་མི་རྒྱས་པ་ལ་བཞག་པའོ། །ཞེས་སྟེ་ཅམ་གྱིས་ངེས་མི་རྒྱས་
 པར་མ་གསུངས་པར་དེའི་མདོན་སྒྲིལ་གྱིས་རྟགས་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་
 ཐུང་རོ། །ཡང་དེར། གཟུང་རྟག་འཛིན་རྟག་འགལ་བ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྟག་པ་
 གཉིས་ཀྱི་ཞེན་སྒྲངས་གཉིན་པོ་གཉིས། །མི་མཐུན་བཤད་པས་གཞི་མཐུན་མི་
 རུང་གསུངས། །ཞེས་རྟག་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་གཞུང་ལས་རྟག་
 པ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་སྒྲངས་དང་། གཉིན་པོ་མི་མཐུན་པར་བཤད་པས་དེ་གཉིས་
 གཞི་མཐུན་པ་མི་རུང་བའི་ཐུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དྲུང་སྒྱུ་རྩལ་
 མེད་དེ། ལུང་འདིས་རྟག་པ་དང་གཉིན་པོ་གཉིས་གཞི་མཐུན་མི་རུང་བར་
 གསུངས་ཀྱི་གཟུང་རྟག་དང་འཛིན་རྟག་གཉིས་འགལ་བར་མ་གསུངས་པའི་
 ཐུང་། དེ་ཡང་འགྲེལ་པར། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་མི་(༡༩ན) མཐུན་པའི་
 སྒྲིལ་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
 མོ། །གང་ཟག་འབའ་ཞིག་ལ་མིན་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི། །འཛིན་པ་པོ་ཅམ་མཆོན་
 ཐུང་ཡིན་གསུངས་ཐུང་། །འདིར་བསྟན་འཛིན་རྟག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་ལ། །
 དམིགས་ཡུལ་རྣམས་འཛིན་བཏགས་འཛིན་གང་རུང་དགོས། །ཞེས་པ་ལ། རྣམ་
 བཤད་དང་ཡིག་ཆར། འཛིན་རྟག་གཉིས་རྣམས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་ལ་
 དམིགས་སྒྲིལ་གསུངས་ཀྱང་། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྣམས་འཛིན་དང་བཏགས་
 འཛིན་གང་རུང་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། གཞུང་ལས་དེ་ལྟར་ན་འདིར་
 སེམས་ཅན་དང་སྐྱེས་བུ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་.....
 འབའ་ཞིག་ལ་བསམ་པ་མིན་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་པོ་ཅམ་གྱི་མཆོན་.....
 ཐུང་དོ། །ཞེས་དྲུང་སྒྱུ་རྩལ་པ་རི་ལྟར་འགྲིག་གྱེ། འདི་ནི་ཡུལ་གྱི་འཛིན་པ་པོ་ཅམ་
 དམིགས་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱི། རྣམས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་གཉིས་ལ་
 དམིགས་སྒྲིལ་གསུངས་པ་མིན་པའི་ཐུང་། དེས་ན་གཞུང་འདིར་ནི། འཛིན་
 རྟག་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ལ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་.....

ཚམས་ཙམ་ཞིག་བཞག་ནས་དེ་ལ་ཞེན་ཚུལ་ཡང་ཚམས་དེ་ལ་དོན་དམ་རྣམས་ཀྱི་
 གྱི་དངོས་པོར་བཟུང་ནས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་པ་པོར་ཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་དོན་ལ་
 མ་གྱུབ་པའི་བཏགས་པ་ཙམ་རུ་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ཞེས་འཛིན་རྟོག་
 གཉིས་ལ་ཞེན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་མ་གཏོགས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་མ་.....
 གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་རུ། གང་ཟག་གམ་སེམས་ཙན་རུ་རྟོག་པར་བཤད་ཀྱང་
 དེ་དག་དངོས་མིན་གྱི་དེ་དག་རུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཞི་ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
 གྱི་ཚམས་ཙམ་ཞིག་ལ་(༡༩༦) གཟུང་ངོ་། ཞེས་དང་། ཚམས་དེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་
 རྣམས་ཀྱི་གྱི་དངོས་པོར་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་དང་དོན་ལ་མ་གྱུབ་.....
 པའི་བཏགས་པ་ཙམ་རུ་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ངོ་། ཞེས་
 བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚམས་གཅིག་
 ལ་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་དོན་དམ་རྣམས་ཀྱི་དང་བཏགས་པ་.....
 ཙམ་མོ་སྟམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་པ་པོར་ཞེན་པ་ཡོད་དམ་ཅིང། ཡོད་
 ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་འགལ་ཟེར་བ་བྱུང། ཅིང་ན་དྲངས་མ་ཐག་པ་དང་འགལ་
 ཡོ། །འདི་གཉིས་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་ཡོ། །གང་རུང་གིས་བྱུང་ཟེར་བ་མི་
 འཐད་དེ། གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་ཡོ། །གང་ཡང་མིན་པ་རུ་མ་
 རྒྱང་གསུངས་ཟེར། །དེ་མི་དོན་གི་དམིགས་ཡུལ་འཛིན་པ་གཉིས། །རིམ་བཞིན་
 སྐྱེ་འཕགས་རྒྱུད་ལ་བརྟུན་ཤོས་པ། །སྐྱ་སྐྱེ་པོ་འཕགས་དབྱེ་ཞེས་གསུངས་
 པའི། །དོན་རུ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་འཛོག་པ་ལ། །འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྐྱེ་
 འཕགས་ཀྱི། །འཛིན་པ་གཉིས་པ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན། །རུ་མ་རྒྱང་འདི་
 རྒྱུར་ཞེས་འཛོག་པ་མིན། །རྒྱུར་གྱི་འཛིན་པ་གཉིས་པ་གང་ཡང་མིན། །ཁོད་
 ཅེས་གསུངས་པ་མིན་པར་གཤམ་པར་བྱ། ཞེས་པ་ལ། འདིར་འཛིན་རྟོག་གི་ཡུལ་
 ཡིན་ན་རྣམས་འཛིན་བཏགས་འཛིན་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་། །སྐྱེ་སྐྱེ་
 འཛིན་པ་དང་འཕགས་པའི་འཛིན་པ་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཟེར་བའི་.....

ཞིབ་ཆ་བྱེད་མོད། རྒྱུ་འཕགས་གང་གི་འང་འཛིན་པ་མིན་པའི་ཇུས་འཛིན་
 དང་བཏགས་འཛིན་བཞག་པ་རོ་མཚར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་གི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་
 བ། དཔེར་ན། རྒྱུ་ཆེ་གསུམ་དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་(༡༩༩) ཡིན་པ་ལ་བྱུང་
 པར་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིན་ས་བྱུང་པར་བཞག་པ་ལྟར། འཛིན་
 རྒྱུ་གཉིས་ཀྱང་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་པོ་ཅམ་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་.....
 བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིན་ས་སམ་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་...
 བྱུང་པར་བཞག་ལ། དོན་དམ་ཇུས་བྱུང་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ལ་ཡང་རང་དབང་
 ཏུ་འཛིན་པ་དང་གཅིག་ཤུར་འཛིན་པ་སོགས་དགུར་བྱེད་ནས་ཇུས་འཛིན་རྒྱུ་
 པ་དགུ་གསུངས་སོ། །འདི་དང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཆེས་མི་
 མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་ནི། ཇུས་འཛིན་རྒྱུ་པ་ཞེས་པའི་ཇུས་
 འཛིན་དེ་རྒྱུ་པ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་། གཞུང་འདིར། འཛིན་
 པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་སོ་སོར་འཆད་པའི་ཞིབ་ཆ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་པར་
 གསུངས་པ་དང་། འདིར་འཛིན་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དམིགས་ཚུལ་ལས་
 འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་བཞག་པ་གོང་ལྟར་ཡིན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ཏུ། དེ་
 གཉིས་དམིགས་པའི་སྒྲིན་ས་འབྱེད་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་འདི་སྒྲིན་ཐག་གཅོད་མི་སྲ་བར་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་
 དགོས་ཏེ། རྒྱུ་པའི་རྣམ་བཞག་འདི་དག་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་པ་དཀའ་བར་ཇི་ཡལ་
 སྒྲུལ་གྱིས་གསུངས་ཤིང་། པར་བྱེད་རྒྱུ་པས་ཤེས་སྒྲུལ་བཅུག་ཆོད་མ་སེལ་
 བས་ཤེས་སྒྲུལ་བཅུག་ཅིས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པར་ཇི་འཁོར་སྒྲིན་.....
 པས་གསུངས་པས་སོ། །དེའི་བྱིར་བདག་ལྟ་བུའི་ཚོངས་པ་ཞིག་གིས་དཀའ་
 བའི་གནད་འདི་ལྟ་བུ་ག་ལ་ཤེས་ཀྱང་། རྒྱུ་གསར་བུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་
 པའི་སྒྲིན་ཅམ་ཏུ་རྒྱུ་པའི་སྒྲིན་འདི་ཐད་ཀྱི་སྒྲིན་ཆོག་དང་། དང་པོའི་སྒྲིན་
 ཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལ་(༡༩༩) ཡང་དོགས་པ་གཅོད་བྱུང་བ་བྱིས་པ་.....

ཡིན་ལ། མ་ངེས་ཏེ་མི་རིགས་ཏེ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མིན་
 པར་ཆོག་གི་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་གོ་སླ་བའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པའང་མཁྱེན་པར་
 མཛོད། དུལ་དགའི་མཛོད་ལས་ནམ་མཐའ་རྒྱ་མ་ཚད་སྤྱོད། དཔེ་དགུས་བསྟན་ལ་
 དཔེ་དགུ་རྩེ་རྩེ་དེ། །གཉེན་པོ་རྟག་ཡུལ་གཉིས་གཉིས་དཔེ་ཡིན་གསུངས། །
 ཞེས་པ་ལ། རམ་མཐའ་དང་རྒྱ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དགུ་བཅུ་བ་མི་འཐད་
 དེ། གཞུང་ཏུ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟག་དགའི་རྟག་ཡུལ་གཉིས་པའི་དཔེ་ལ་
 རམ་མཐའ་བཀོད་ནས་གཉེན་པོ་དང་རྟག་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་དཔེར་གསུངས་
 གྱི་རྟག་ཡུལ་དང་པོ་ལ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐད་ཏུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རིགས་ནི། རམ་མཐའ་རང་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་རིང་ཏུ་མི་སེམས་པ་ལྟར་
 རམ་མཁྱེན་དང་ས་གཉིས་ལ་ཉེ་རིང་ཏུ་མི་སེམས་སོ་ཞེས་ཏེ། རམ་མཐའ་ནི་
 མི་རྟག་པ་གཉེན་པོ་དང་རྟག་ཡུལ་རིགས་གཉིས་ཀའི་དཔེའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་ཆོས་ཀྱན་བདེན་བྱུང་དོན་དེ་དེས། དཔེན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི། བྱང་རྒྱུ་དོན་དམ་པར་རྟགས་འཛུབ་མེད་ཀྱང་། །ཐ་
 རྟག་ཏུ་ཐོབ་རྩི་ཐོབ་ཉིད་ཏུ་ཞེན། ཞེས་པ་ལ། འགྲེལ་པར། དཔེན་པས་དཔེན་
 པ་མ་རྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་བཤད་ལ། འདིའི་དཔེན་པ་དང་
 པོ་དེ་རྟག་ཡུལ་དང་པོའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་སྐྱར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་ཕྱིན་དུག་གིས་
 འབྲས་བུ་རྟགས་བྱང་འཛུབ་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་རྟག་ཏུ་ཡོད་ཅིས་
 རྟག་ཡུལ་ལས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སྐྱར་བར་རྩེ་ཡབ་སྤྱོད་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གཞུང་ལས། དོན་དམ་པར་རྒྱ་ཕྱིན་དུག་གིས་དཔེན་པས་(༡༩) འབྲས་བུ་སྒྲ་
 མེད་བྱང་རྒྱུ་གྱིས་དཔེན་པ་མ་རྟགས་པའི་དོན་རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་
 བུ་དེ་འཛུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། རམ་བཤད་ལས། དོན་དམ་
 པར་དཔེན་པ་པར་ཕྱིན་དུག་གིས་དོན་དམ་པར་དཔེན་པར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
 བྱང་རྒྱུ་དོན་དམ་པར་མ་རྟགས་ཤིང་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཐ་རྟག་ཏུ་ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ཆོས་ཅན། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་
 གྲང་། དོན་དམ་པར་ཐུན་དུག་དཔེན་པས་དཔེན་པ་བྱང་ཆུབ་མ་རྟོགས་པའི་
 རོ་མོ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་སུ་བཤོད་བྱེད་ཡིན་པས་ཡུལ་
 དེ་ལ་སྦྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཞེས་
 བྱ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བར་རེ་རེར་རྒྱ་མཚན་མོ་མར་སྦྱར། །དེ་
 ཡང་ཡུལ་དང་དེར་འཇིན་རྟོག་པ་དེ། །གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་སྤྱན་མོང་ཡིན་པར་
 བཤད། །ཅེས་འབྲེལ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་རྣམས་རྟོག་པའི་ཡུལ་
 དང་དེ་འཇིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པར་བཤད་.....
 ཟེར་བ་འདི་ནི་མི་མཛེས་ཏེ། འབྲེལ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ས་མི་གཡོ་
 བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པས། ཞེས་དང་། སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས། ཞེས་
 དང་། སྤང་བརྟན་ཅམ་ཏུ་ཟད་པས་ཞེས་པ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་
 རྟོག་པའི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་སྦྱར་ན་ཉིད་རྟོགས་པས་
 བདེན་པར་ཞེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་འབྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་སྦྱ་མ་
 ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ལ་འཇུག་བྱར་....
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཟུང་རྟོག་ཅེས་བཤད་པས་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་དེ་...
 གཟུང་(༡༥) རྟོག་གི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་སྦྱར་མི་ཅུང་བར་འཇུག་བྱའི་མཐོང་ལམ་...
 ཁོ་ནར་སྦྱར་དགོས་པར་སུ་རི་ལྟར་སྤྱན་ཡང་ཤེས་པས་གཉིས་ཀའི་སྤྱན་མོང་...
 གི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བཤད་ཅེས་རང་སྤྱིའི་དྲི་མ་གཞན་ལ་འབྲེལ་བར་མི་བྱའོ། །
 སྤང་བྱེད་གཉེན་པོ་སྦྱར་ཆུང་མཐོང་སྤང་གི། །གཟུང་རྟོག་དང་པོ་འཇིན་རྟོག་
 དང་པོ་གཉིས། །མཐོང་ཆེན་སྦྱར་བ་ཉེར་བཞེགས་སྦྱར་ལམ་སྐབས། །དེ་གཉིས་
 གཉེན་པོ་འཐོབ་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི། །གནས་སྐབས་མདོན་སྦྱར་སྤངས་པས་
 སྦྱར་སྐབས་ཀྱི། །སྤང་བྱ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ།
 འབྲེལ་པར། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་

བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་གཞུང་འདིར། རྟོག་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་གྱི་སྦྱར་བ་སྟེ། ཐོབ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྤང་བྱར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་འགྲེལ་བའི་སྦྱར་བའི་ཞེས་པ་ཐོབ་ལ་མ་རྫོགས་པའི་དོན་ཏུ་བཀལ་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྦྱར་བ་ཞེས་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ལ་མ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞེད་པར་མངོན་ལ། སྟོན་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཀུན་གསལ་མེ་འོང་ལས། སྦྱར་བའི་དོན་མཐོང་ཅེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། འཇུག་གི་དོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཞེས་དང་། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་རྒྱས་པ་མ་རྫོགས་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་རྫོགས་པའི་བྱེད་པར་མེ་འོང་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་དང་རྩེ་བདག་(༡༥༦) ཉིད་ཆེན་པོ་གཉིས་གྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། སྐབས་དང་པོའི་ས་ལམ་ཐད་ཏུ་གཞུང་འདིར་དེ་ཡང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱད་དེ་ལ་སྦྱོབ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་གཉིས་ཏུས་མཉམ་ལ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྫོགས་པར་སྦྱོས་པ་དང་སྤང་བྱ་ཡང་རྫོགས་པར་འགོག་གོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་འཇུག་པས་ཀྱང་བསྐྱེགས་ནས་དབྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད། སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་བཞེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྤངས་པ་ལ་བཞེད་པ་གང་ཡིན་པའང་དབྱེད་དགོས་ཀྱི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྦྱར་བ་ཞེས་པས་སྦྱར་ལམ་ལས་འོས་མེད་པར་བསམ་ན་མི་ཅུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྦྲུལ་ལམ་གྱི་སྦྱར་བ་ཞེས་པ་ཡང་མཐོང་ལམ་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་པར་སྦྲུལ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱར་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགའོ་ཞེས་པ། གཞུང་འདིར། སྦྲུལ་ལམ་ཅེ་མོ་ཐོབ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཉེར་བཞེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་

འདིར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྦྱར་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་.....
 ཡུལ་དུ་སྤང་བྱར་ཡོད་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྦྱར་བ་སྒོམ་ལམ་དུ་
 གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ནི་མངོན་ཡུལ་ཅན་ཞིག་སྤང་ཚུལ་སྦྱར། །
 གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་གཉིས་པ་གཉིས། །མཐོང་ཆེད་འབྱུག་ཆེ་
 དེས་གཞི་མཐོང་ལམ་སྐབས། །ལ་ཐོན་དང་བཅས་སྤང་བ་ལ་དགོངས་ནས། །
 འབྱུག་གི་གནས་སྐབས་སྤང་བྱུང་སངས་བྱས་བཞིན། །ཐུ་(༡༥) མས་མངོན་
 ཡུལ་འདི་ནི་ས་ཐོན་བཅས། །སྤང་ཚུལ་ཡིན་པས་འདི་ཡི་སྦྱར་ཚུལ་གཉིས། །
 གཏན་ནས་མི་འདྲ་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་རྟོག་
 པ་སྤང་ཚུལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་སྦྱར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་.....
 མངོན་ཡུལ་སྤང་ཚུལ་ལ་སྦྱར། །ཕྱི་མ་གཉིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ས་ཐོན་
 སྤང་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ཟེར་བ་རྣམ་བཤད་གྱི་དོན་མིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་
 སུ་ན་མཐོང་ལམ་ཆེ་སྦྱར་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་གཟུང་.....
 འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་ས་ཐོན་དུས་གཅིག་དུ་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་
 རྣམ་རྟོག་བཞི་གའི་ས་ཐོན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤང་ཚུལ་གསལ་བར་.....
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་ཏེ། སྐབས་འདིར་མཐོང་ལམ་
 ཆེ་སྦྱར་གྱི་མི་མཐུན་སྟགས་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི་སྦྱར་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་...
 སྟགས་བཤད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མངོན་
 ཡུལ་དང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ས་ཐོན་སྤང་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་མི་འདྲ་བ་.....
 རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་ཟེར་བ་ཡང་ཆེར་འབྲུལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་
 ལས། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་དང་པོ་གཉིས་སྦྱར་བ་ཉེར་བཞེགས་གྱི་
 ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བཤད་པ་ཡང་མངོན་ཡུལ་ལ་སྟོས་ན་དེ་གཉིས་ཅུང་ཟད་...
 སྤང་སྤངས་དེ་ཉུང་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། མཐོང་ལམ་ཆེ་སྦྱར་ཉིད་ལ་
 རྣམ་སྟོལ་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་ས་ཐོན་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་རིམ་པ་གཉིས་སྟོན་པ་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རོན་ནི་གོང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྐྱུར་གྱི་
 སྐབས་སུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཚྏག་པའི་གཏི་ས་ཐོན་ཏུ་ས་(༡༦ན) གཅིག་ཏུ་
 སྤང་བར་བཤད་པ་ལ། རོན་འབྲེལ་པར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱུར་བས་སྤང་བར་བྱ་
 བ་ཞེས་དང་། འཇུག་གིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཞེས་ཚྏག་པ་བའི་རིམ་ཅན་ཏུ་སྤང་
 བར་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཚྏག་པ་བའི་མངོན་གྱུར་ལ་སྐྱུ་མ་གཟུང་འཛིན་
 གྱི་ཚྏག་པ་དང་པོ་གཉིས་སྤང་སྤྲ་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་སྤང་དཀའ་བས་དེ་ལྟར་
 རིམ་ཅན་ཏུ་སྤང་བའི་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། མཐོང་ལམ་གྱི་
 སྐབས་སུ་ས་ཐོན་སྤང་བའི་རིམ་པ་གཉིས་སྟན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་དེའི་
 རོན་ཡིན་གྱི་སྐྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མངོན་གྱུར་སྤང་ཞེས་པ་ག་ལ་ཡིན། ལྟར་
 འདིས་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚྏག་པ་དང་པོ་གཉིས་སྐྱུར་ལམ་གྱིས་སྤང་
 བར་བཤད་པ་ཡིན་ན་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གོང་ཏུ་མངོན་བསྟན་གྱི་
 སྐབས་སུ། མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚྏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་ཏུ་
 བཟུང་ནས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྐྱུར་གྱི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དེ་བཞི་ག་བྱུང་མེད་ཏུ་མཐོང་ལམ་
 གྱིས་སྤང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚྏག་པ་ཕྱི་མ་
 གཉིས་སྤང་ཚུལ་ཡང་སྐྱུར་ལམ་ལ་སྐྱུར་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལྟར་དེས་
 སྤང་དཀའ་སྤྲར་བཤད་པ་ནི་མངོན་གྱུར་ལ་ཡིན་ལ། ཚྏག་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་
 མངོན་གྱུར་སྤང་ཚུལ་སྐྱུར་ལམ་ལ་སྐྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཏུ་ན་ལྟར་
 དེའི་རོན་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚྏག་པ་བའི་དང་པོ་གཉིས་མངོན་གྱུར་སྤང་སྤྲ་
 བས་སྐྱུར་ལམ་གྱིས་སྤང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ས་ཐོན་སྤང་དཀའ་བས་མཐོང་ལམ་
 ཅེ་སྐྱུར་གྱིས་སྤང་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱེད། །མཐོང་སྤང་བ་
 ཞིག་གཅིག་ཆར་སྤང་(༡༦བ) དགོས་ཀྱང་། །གཟུང་ཚྏག་གཉིས་པོ་མངོན་གྱུར་
 ཉམས་སྤང་ཚུལ། །རིམ་ཅན་ཡིན་ལ་འདི་གཉིས་མངོན་གྱུར་གཉིས། །སྤངས་པ་

ཅིག་ཆར་དེ་བཞིན་ཕྱི་མ་གཉིས། མངོན་ལྷུང་ལྷུང་པ་ཅིག་ཆར་ལྷུང་ལྷུང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས་གཏུངས་དང་ཐོའི་བཟུམ་རྟོན་གསལ། མངོན་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་མངོན་ལྷུང་ཉམས་ལྷུང་ལྷུང་། མི་འདྲ་བའི་ཕྱི་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་གནས་སྐབས་ཀྱི། ལྷུང་ལྷུང་ཆེ་ལྷུང་ལྷུང་དྲོད་མགས་བཞི། བར་ལྷུང་ལྷུང་མངོན་ལྷུང་ལྷུང་དང་། ལྷུང་ཆེ་ཆེ་མ་ཆོས་མཆོག་གཉིས་ལྷུང་། དེའི་ཕྱི་རྟོགས་དཀའི་ལྷུང་བར་ཆོས་མཆོག་ལྷུང་། ཞེས་པ་ལ། སྐབས་འདིར་མཐོང་སྤང་གཟུང་འདྲིན་གྱི་རྟོག་པ་མངོན་ལྷུང་བཞིའི་དང་པོ་དེ། ལྷུང་ལམ་དྲོད་གྱི་ཆེ་ཉམས་སྤང་ཆེ་མོའི་ཆེ་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་བཟོད་པའི་ཆེ་སྤངས་ཞེས་དཀའ་དཀའ་ལྷུང་བྱས་ནས། ཡང་བཏགས་འདྲིན་རྟོག་པ་མངོན་ལྷུང་པ་དེ་ཆོས་མཆོག་གི་ཆེ་ཉམས་སྤང་པ་ཡང་ཡིན། དང་པོའི་སྤྲོམ་ཆོག་ཏུ། ཆོས་མཆོག་འདྲིན་རྟོག་མངོན་ལྷུང་གཉིས་ལྷུངས་སོ། ཞེས་པ་ལྷུང་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན། འདིར། དེ་མི་རིགས་ལས་དཔྱད་ན་འཆུག་གི་དེ། ཆེ་མ་ཆོས་མཆོག་གཉིས་ལྷུང་ཆོག་ལང་། ལྷུང་ཡང་ཞེས་མངོན་ལྷུང་སྤང་ལྷུང་ཆོས་མཆོག་དང་ལྷུང་ཆོག་ཟེར་བས། རྟོག་པ་ཐ་མ་མངོན་ལྷུང་པ་ཉམས་སྤང་པ་དང་སྤང་བ་དང་སྤངས་པ་གསུམ་ག་ཆོས་མཆོག་ལ་ལྷུང་བ་ནི་ཆོས་མཆོང་རོ། རྟོགས་དཀའི་ལྷུང་བར་ནི། མཐོང་སྤང་གཟུང་འདྲིན་རྟོག་པ་མངོན་ལྷུང་དང་པོ་གཉིས་ག་ཆོས་མཆོག་གིས་སྤང་བར་གསུངས་པས། བཤད་ཚུལ་དེ་ཉིད་གཟུང་རྟོག་དང་(༡༢) པོ་མངོན་ལྷུང་ཆེ་མོས་སྤང་། འདྲིན་རྟོག་དང་པོ་མངོན་ལྷུང་ཆོས་མཆོག་གིས་སྤང་ཟེར་བའི་རང་བཟོའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་མི་འགྲོ་བ་མ་ཟད་གནོད་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། རྟོགས་པ་དམན་པས་མིད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ། མིད་ཆེ་དམན་པས་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ། མིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱི་ཞེས་གསུངས། ཞེས་པ་ལ། ཆུ་བར་མིད་མཐར་ལྷུང་བ་དེ་རྟོགས་པ་དམན་པའི་རྩ་མཆོན་ཏུ་གསུངས་ཀྱི། རྟོགས་པ་དམན་པ་མིད་མཐར་ལྷུང་བའི་རྩ་མཆོན་ཏུ་

གསུངས་པ་མིན་ཏེ། གཞུང་ལས། རྟོགས་པ་དམན་པ་ནི། མཆོན་མར་གཟུང་
 ཞིང་སྒྲིང་རྗེ་དམན་པས་འཁོར་འདས་གང་ཅུང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྷན་ལྷན་པ་སྤྱོད་པ་རྩལ་མེད་མིན་པར། སྒྲིང་བཞི་
 གྲན་གྱི་ལྷན་པ་མེད་པ་ལྟར། ཁྲིག་ཆེན་རྟོགས་པ་སྤྱོད་གཉིས་ལྷན་པ་མེད། །
 མདོ་མི་དངོས་བཟུན་དེ་ལས་བསྒྲག་པ་མི། རྟོགས་པ་དམན་པ་བཟུན་བཙས་
 དངོས་ལྷ་བཟུན། གསེར་གྱི་འཁོར་བསྐྱར་ལྷ་བྱ་སྤྱོད་པ་རྩལ་མེད། དབང་བ་
 མིན་པར་སྒྲིང་བཞིར་དབང་བ་བཞིན། ཁྲིག་ཆེན་སྒྲིང་རྗེ་མེད་པ་ཅན་གྲན་དོན་
 ཕྱིར། བསྒྲག་སྤྱོད་པ་ཐབས་དམན་ཆོག་བཟུང་ལྷ་བྱ་སྤྱོད་པ་ལ།
 ཉི་ལྷན་ལྷན་པ་མེད་པའི་དཔེས་ཐོག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པས་སྤྱོད་གཉིས་གྱི་ལྷན་
 པ་མེད་པར་མདོ་ལས་དངོས་ལྷ་གསུངས་པའི་བསྒྲག་སྤྱོད་པ་རྟོགས་པ་དམན་
 པ་བཟུན་བཙས་ལྷ་བཟུན་ཟེར་བ་དང་། འཁོར་བསྐྱར་སྒྲིང་བཞིར་དབང་
 བའི་དཔེས་ཐོག་ཆེན་གྱི་སྒྲིང་རྗེས་མེད་པ་ཅན་གྲན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་དངོས་
 ལྷ་གསུངས་པའི་བསྒྲག་སྤྱོད་པ་ཐབས་དམན་པ་གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་(༡༧) ཏུ་
 ཟུར་ཟེར་བ་དེ་ནམས་གཞུང་གི་དོན་རྒྱ་མ་སོང་སྟེ། དོན་དངོས་ནི། ཉི་
 ལྷས་སྒྲིང་བཞིར་ལས་བྱེད་པའི་དཔེས་སྒྲིང་རྗེ་དང་མ་བུལ་བའི་སྤྱོད་སྟེགས་
 ལྷ་སྒྲིང་ཞིར་མི་ལྟར་བ་དང་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་རིན་ཆེན་སྤྱོད་ཀྱི་དཔེས་དེ་
 ལྷ་སྤོབ་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྒྲིང་ཞིར་མི་ལྟར་
 བར་བྱེད་པ་ལས་བསྒྲག་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་རྒྱུ་སྒྲིང་དང་ཞི་བར་ལྟར་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་
 པ་དམན་པ་ཞེས་བསྒྲག་སྤྱོད་པ་གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ཏུ་བཟུན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཞུང་ལས། ཉི་ལྷས་སྒྲིང་བཞིར་ལས་བྱེད་པ་དང་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་རིན་པོ་
 ཆེ་སྤྱོད་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་དཔེས་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲིང་རྗེ་དང་མ་བུལ་
 བའི་སྤྱོད་སྟེགས་ལས་མཐའ་གཉིས་ལྷ་མི་ལྟར་བ་དང་སྤོབ་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་
 བར་གསུངས་པས་སྒྲིང་ཞིར་མི་ལྟར་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་ལས་བསྒྲག་སྤྱོད་

བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱི་དྲུག་ལ། འདིར་བསྟོན་ཞེ་བསྟན་ཞེས་པ་མདོ་ལས་
དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བསྟོན་སྟོན་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། ལུག་པ་མེལ་བའི་
དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་མདོ་ལས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པས་དེའི་བསྟོན་སྟོན་ལ་
རྟོགས་པ་དམན་པ་འོང་དོན་མེད་དོ། །ཞིང་རྗེ་དམན་པས་ཞི་མཐར་ལྷུང་
བའི་རྩ་མཚན་གྱིས་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཀྱི་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཐབས་དམན་པ་ཞེས་སོ་སོར་རྒྱུར་བ་ཡང་རང་བཙོ་
འབའ་ཞིག་གོ། །མ་བསྟར་བྱེད་མེད་བྱུགས་བསྟན་དཔེ་ཡིན་ལ། །དེ་ཡིས་ཡོངས་
འཛིན་དམན་པ་བསྟན་པར་གསུངས། །མོ་མཚན་ཆར་བའི་དཔའ་ཁོ་དངོས་
བསྟན་དཔེ། །མ་ཆར་དཔའ་ཁོ་ལག་རྩམ་བྱུགས་བསྟན་དཔེ། །དེ་ནི་ལམ་ཉིད་
(༡༥) དམན་པའི་དཔེ་ལ་རྒྱུ། །དེ་བཞིན་གཞན་ལ་དངོས་བསྟན་དཔེ་དེ་ཡི། །
བསྟོན་སྟོན་དཔེ་རྩམས་གཞུང་ནས་ཐོག་དམན་གྱི། །ལམ་འབྲས་སྟོན་དང་
རྒྱུར་ནས་རྟོག་ཡུལ་རྒྱུ། །ཞེས་པ་ལ། རྟོག་པ་གཞུང་རྟོག་གཉིས་པའི་སྐབས་
སུ་མདོ་ལས། བྱི་ཐབ་གྱིས་མ་བསྟངས་པ་དང་བསྟངས་པའི་བྱེད་མེད་གྱི་
དཔེས་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་གཉིན་སོ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་། མདོན་
རྟོགས་རྒྱུ་དུ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་རྟོག་པ་ཡུལ་བཅས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱེད་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། གཞུང་ལས། འདི་ལ་ནི་དཔེ་རྩ་
མའི་དོན་གཞུང་ཞེ་ཡོངས་གཞུང་གྱི་བྱེད་པར་ལས་བསྟོན་པའོ། །ཞེས་དང་།
དེ་ལྟར་ན་མདོར་གཉིས་པ་དང་རྩལ་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་གཉིན་སོ་
འབའ་ཞིག་སྟོན་ཟིན་པར་བསྟན་པའི་བྱུགས་ལ་འཕངས་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་
དགུ་བསྟན་བཅས་སུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་འདིར་ནམ་དཔེ་
མེད་པར། བྱི་ཐབ་གྱིས་མ་བསྟངས་པའི་བྱེད་མེད་བྱུགས་བསྟན་གྱི་དཔེ་
ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དཔེ་དེ་མདོ་ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མ་བྱེད་དེས་
མཚན་པའི་དོན་ལ་ཡང་མདོ་ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་བྱུགས་ལ་བསྟན་

པ་གཉིས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཚོན་པའི་རྟོག་པ་དངོས་སུ་བསྟན་
 ལ་རྟོག་ཡུལ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིམ་བཞིན། གཉིས་པ་མ་
 གཏོགས་པ་གཉེན་པོ་འབའ་ཞིག་སྐྱེས་ཟིན་པར་བསྟན་ལ་ཞེས་དང་། ཤུགས་
 ལ་འཕངས་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དགུ་ཞེས་པས་གྲུབ་པོ། །གཞུང་རྟོག་དྲུག་པའི་
 སྐབས་སུ་ཡང་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་དཔེ་མི་(༡༥) འདྲ་བ་མ་གཏོགས་འདི་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་ཡུལ་གཉིས་པ་དང་དྲུག་པ་ལ་མདོ་
 ལས་དཔེ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ་གཞན་ལ་མ་གསུངས་པས། གོ་མཚོན་མ་ཚང་
 བའི་དཔའ་པོ་ལག་རྩམ་གྱི་དཔེ་བེར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་དཔེ་
 སྐྱར་ཚུལ་མདོའི་གསུངས་ཚུལ་དང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། མདོ་ལས་རྟོག་ཡུལ་ལ་
 དཔེ་གསུངས་པ་གོང་ལྟར་གཉིས་ཅམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་
 འདིར་ཡང་གཞན་རྣམས་ལ་དཔེ་མ་གསུངས་པར་རྟོག་ཡུལ་གཉིས་པ་དང་.....
 དྲུག་པ་ལ་དཔེ་དམིགས་གིས་བཀར་ནས་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་འདིར་རྟོག་ཡུལ་དགུ་སོ་སོར་དཔེ་རེ་རེ་སྐྱར་བེར་བའང་
 འདོད་པ་ཅམ་རུ་བྱ་བའི་གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་དང་མི་བསྟན་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །མདོ་དང་བསྟན་བཅས་ཆེན་ཟིན་མི་མཐུན་ཅིང་། །མི་འགལ་བ་ནི་
 མདོར་གསུངས་གཉེན་པོ་ཡི། །འཛིན་སྣངས་བསྐྱོག་སྐྱོགས་ཡུལ་ལམ་གཉེན་པོ་
 ཉིད། །གང་ལའང་བདེན་པར་རྟོགས་ཀྱང་ཤར་བྱ་རུ། །ཤེས་པར་བྱ་ཆེད་བསྟན་
 པ་ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་གཞུང་ནི། འདིར་ཡང་གསུམ་པ་
 བས་བརྒྱད་པའི་བར་གཉེན་པོ་ལ་བཤད་པ་ནི། ཆ་བས་གཉེན་པོ་ལས་བསྐྱོག་
 རྟེན་གསུངས་པའི་སྐྱ་རི་བཞིན་ལ་མི་འགྲིག་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
 མདོར་གསུངས་པའི་གཉེན་པོའི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་བསྐྱོག་སྐྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལམ་
 གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ་གང་ལ་རྟོག་ཀྱང་ཤར་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་པར་སྤང་ལ། འདིའི་སྐྱ་རི་བཞིན་ལ་མི་འགྲིག་

ཀྱང་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་(༡༩) བྱི་ཞེས་པའི་དོན། མདོ་དང་བསྟན་
བཅས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཆོག་ཟིན་མི་མཐུན་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་དོན་དུ་གོ་
བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མི་འགྲིག་རྒྱ་ནི་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་ལ་
མིན་ཞིང་འགྲེལ་པར་རྟོག་ཡུལ་ལ་གཉེན་པོ་བཤད་པ་དེ་རྒྱུ་གི་སྤྱི་ཇི་བཞིན་
ལ་མི་འགྲིག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྟོག་ཡུལ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
མིན་པར་གསུམ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་དུ་ག་ཅུ་ལ་རྒྱུ་འགྲེལ་གཉིས་སྤྱི་
ཇི་བཞིན་མི་འགྲིག་ལ། མི་འགྲིག་རྒྱུ་ཡང་རྒྱུ་ལས་དེ་དུག་ལ་དགག་སྤྱི་བྱ་
དོན་དམ་པར་ཞེན་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དུ་ཞེན་པ་རོ་བོ་ལ་དོན་དམ་དུ་ཞེན་
པ་ཕྱིན་དུག་གི་རིགས་འདོར་བ་རྟོགས་བྱང་དོན་གཉེར་མེད་པ་རྣམས་མཁྱེན་
གི་རྒྱ་མེད་པ་ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གི་མི་མཐུན་སྤྱི་གས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་པར་དེ་དུག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པས་ཆོག་ཟིན་མི་མཐུན་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་
ནི། གཉེན་པོ་ལམ་དང་དེའི་མི་མཐུན་སྤྱི་གས་གང་ལ་རྟོག་ཀྱང་སྤང་བྱར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་པ་མདོ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་འགལ་
སྤྱི་ཇི་ཡིན་ན་ནི་རྟོག་ཡུལ་དུག་ཅུ་སྤྱི་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ནས་
གཉེན་པོ་དགུ་ག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་རྟོག་ཡུལ་དགུ་
ཁ་བསྟན་བཅས་སུ་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོའི་ཆོག་ཟིན་ལ་
གཉེན་པོ་ལ་རྟོག་པ་སྤང་བྱར་བསྟན་པར་ཐལ་བ་ཡང་བསྟོག་དུ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །རྩ་བ་འགྲེལ་པའི་དཔེ་རྩ་བ་ཅིག་ལས། །ལམ་དང་ལམ་མིན་ངེས་
འབྱུང་ཞེས་ཡིད་ལ། །ཟེར། ལམ་དང་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་(༡༩) ཟེར་དགོས་
ཏེ། གཞུང་དུ། འདིར་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ལམ་དང་ལམ་མིན་
ངེས་འཛིན་ཞེས་པ་མདོའི་ཆོག་ཟིན་དང་མཐུན་ཡང་། ཞེས་སོ། །དོན་བརྒྱུས་
གསུམ་པ་གཉེན་པོས་མཚོན་རྒྱུ་ལ། །ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ་དེ་གང་ན། ཞེས་

པར། འདིར་དོན་བསྐྱུས་གསུམ་པ་ཟེར་བ་དང་། གཉེན་པོས་ཞེས་བྱེད་ཆིག་
 སྐྱར་བ་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་བའི་དེ་ལྟར་ན་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་བཅད་
 དགུས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཚན་འདི་ལ་གཞུང་འདིར་གཉེན་པོ་མཚོན་ཚུལ་
 ཞེས་པའི་ས་བཅད་དང་། རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་དཀར་གསུམ་པོ་དོན་
 བསྐྱུས་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་བཀོད་ལ། འདིར་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་དོན་
 བསྐྱུས་གསུམ་པ་གཉེན་པོས་མཚོན་ཟེར་བ་མི་ལེགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་བསྐྱུས་ལ་
 གསུམ་ཡོད་པའི་གསུམ་པ་དེ་གཉེན་པོས་མཚོན་པར་གོ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
 ས་བཅད་སྐྱམ་མ་གཉིས་ཀྱང་དོན་བསྐྱུས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ཁོང་རྒྱུད་
 རྒྱ་མཚན་དངོས་སུ་བསྟན་དོན་དེས། །འབྲེལ་ལ་བསྟན་པའི་གཉེན་པོ་དེ་དག་
 ག །ཞེས་པར། འདི་ནི་གཉེན་པོ་སོ་རྒྱུག་ཡོད་པར་ཁོང་རྒྱུད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ནི་འབྲེལ་བསྟན་གྱི་གཉེན་པོ་དེ་དག་གོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུར་སོང་བས་མ་འབྲེལ་ལ།
 དོན་དངོས་ནི་ཆིགས་བཅད་དགུ་པོ་དེས་གཉེན་པོ་ལ་སོ་རྒྱུག་ཡོད་པར་ཁོང་
 རྒྱུད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེས་སྤང་བྱ་སོ་རྒྱུག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ན་
 རྟེན་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། དེས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཁོང་རྒྱུད་
 པར་ལུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དགུ་པོ་དེས་སྤང་བྱ་དགུ་བཞི་སོ་རྒྱུག་དངོས་སུ་
 བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐོང་ཆེ་ལ་ནི་ཞར་
 རྒྱུད་དང་། །དཔྱུས་(༡༠ན) མའི་དོན་དང་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ། །ཞེས་པར།
 མཐོང་ལམ་ཆེ་སྐྱར་ལ་ཞར་བྱུང་དང་དཔྱུས་མ་གཉིས་ཀྱི་ས་བཅད་འོང་བ་
 སྐྱར་མི་འཐད་པ་མེད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་གཞུང་ལས། ཞར་བྱུང་དང་།
 དཔྱུས་མའོ། །ཞེས་བཀོད་པ་འདི་ནི་གཉེན་པོ་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་མཐོང་ཆེ་
 ལ་མིན་ཏེ། མཐོང་ཆེ་ལ་དེའི་གོང་རྒྱུ་མཚན་སྐྱར་བ་དང་། དོན་བཤད་པའོ།
 ཞེས་པའི་ས་བཅད་གཉིས་བཀོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡང་གཞུང་ལས། གཉིས་
 པ་ལ་བཞི། སྐྱར་ལམ་མཐོང་ལམ། སྐྱམ་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཆེ་མོ། །

ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོ། ཞེས་དང་། གཉིས་
 པ་ལ་གཉིས། ཞེས་བྱུང་དང་། དཀྱུས་མཐོ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་བཞོད་པ་
 རྣམས་དལ་བྱས་སྒྲིག་ན་ཤེས་སོ། རྟོགས་སྤང་བྱུང་གསུམ་བསྐྱེད་ནམས་ཆོགས་
 ལ་སྤྱུང་། རྟོགས་བཤད་ལྷ་གཉིས་བསྐྱེད་ནམས་ཆོགས་སྤྱུང་ནས། ཕྱི་མ་བསྐྱེད་
 རྣམས་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། ལྷན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་ལ་སྤྱུང་ནས་
 བཤད། སྤྱུང་བྱུང་མི་འདྲ་ཅམ་ཡིན་དོན་དངོས་ནས། རྟོགས་སྤྱུང་ཡང་ཆོག་
 ཕྱིར་གསེར་ཕྱིར་ལས། རྟོགས་མ་ཕྱི་སྤྱུང་ལ་སྤྱུང་རྟོ། ཞེས་པ་ལ། དེ་ཡང་
 གཞན་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པ་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་གཞུང་འདིར་མཐོང་ལམ་
 ཅེ་མའི་གྲགས་དང་། རྣམ་བཤད་ཏུ་དེའི་རྒྱ་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་
 མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གསུམ་ཞེས་པའི་ཐ་
 སྟོང་མཐོང་པར་སྤང་ལ། རྟོགས་སྤང་ཏུ་དེ་གསུམ་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 ཅམ་ལ་སྤྱུང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་མ་སྤྱུང་བ་(༡༠༧) མིན་ཏེ། རྟོགས་
 དཀའི་སྤང་བ་ལས། དག་དོན་ནི། གཞན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ལྱང་རྟོགས་ལ་
 འགོད་པ་དང་། རང་ཉིད་བྱང་ཆེན་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་ལ་སྒྲོབ་པ་ཆོས་ཅན།
 བྱང་ཆེན་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་
 ཀྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོགས་གཉིས་དང་སྤྱུང་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། སྤང་གཉིས་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཅམ་དང་། ཕྱི་
 མ་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་
 སྤྱུང་བའི་གསལ་ཁ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་སྐྱེད་པའི་
 རྒྱ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱུང་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ལས་འགྱུར་
 ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གཞན་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པའི་དོན་ཏུ་
 དེའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་དེའི་རྒྱ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་ཆོག་དོན་ནི་ཡོངས་སུ་
 གཏོད་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱུང་དེ་ཐོབ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མཉམ་

བཞག་ཏུ་རང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲིམ་པ་སྐགས་བསྐྱེད་ནམས་མང་པོའི་མཆན་.....
 ཉིད་དང་ལྷན་པའོ། ཁྱེས་བཤད་ལ། རྒྱ་ཕྱི་མའི་སྐགས་སྒྲས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
 ཤེར་ཕྱིན་གཞན་ལ་སྒྲིམ་པ་བསྐྱེད་གོས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཅན་
 ལ་སྒྱུར་ན་གཞན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་འགོད་པ་དང་། གཞན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོག་
 རྟོན་གཏོད་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སྒྱུར་དགོས་པར་མཚུངས་པས་
 རྒྱ་མ་གཉིས་བསྐྱེད་ནམས་དང་ཕྱི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སྒྱུར་བའི་བྱད་པར་
 སྒྲས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། གཞན་ཡང་། རྒྱ་མ་བཤད་ལས། མཉམ་བཞག་
 ཏུ་རང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲིམ་པ་སྐགས་བསྐྱེད་ནམས་མང་པོའི་མཆན་ཉིད་དང་
 ལྷན་པའོ། ཁྱེས་པ་དང་། གཞན་(༡༡)འདིར། མཐོང་ལམ་གྱི་ཡུམ་མཉམ་
 བཞག་ཏུ་བསྒྲིམ་ཁིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་ལ་སྒྲིམ་པ་ནི་སྒྲིང་གསུམ་སེམས་
 ཅན་དག་བཅོམ་པའི་བར་ལ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་ནམས་ཆེས་མང་བའི་
 མཆན་ཉིད་ཅན་ཏེ། ཁྱེས་པ་གཉིས་ལ་བརྗོད་བྱ་སྒྲིམ་ཆུ་ལ་གྱི་བྱད་པར་མིན་
 འདུག་པས། རྒྱ་མ་བཤད་ཏུ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ནམས་ཆོགས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་ལྷན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་ལ་སྒྱུར། གསེར་ཕྱིར་ཏུ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་རྒྱ་ཅན་ལ་སྒྱུར་
 ཟེར་བ་ཡང་བྱིས་པ་འདྲིད་པའི་ཆོག་གོ། དེས་ན་རྒྱ་མ་བཤད་ལས། རྒྱ་
 དང་པོ་ལ་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་ཤིང་། གཉིས་པ་
 ལ་བསྐྱེད་ནམས་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེའི་རྒྱ་ལ་འགོད་པར་གསུངས་པ་མ་.....
 གཏོགས་ཆོགས་གཉིས་གང་ཏུ་ཡང་མ་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་ཆོགས་གཉིས་
 གང་ཡིན་གྱི་གསལ་ཁ་མ་མཛད་དོ། །དེ་ཕྱིར་དངོས་སྒྲས་བྱི་མ་བདེན་པ་བ། །
 རྒྱ་མཛད་གཉིན་པོས་ཟད་པ་ཟད་ཤིང་། །རྒྱ་མཛད་བདེན་བྱུང་གསུང་ཏུ་
 མི་སྒྲིམ་པ། །མི་སྒྲིམ་ཤིང་པར་འཛིན་ཆུ་རྩ་བ་ལས། །ཟད་མཛད་སྒྲེ་མཛད་ཕྱིར་
 དེས་འཛིན་པར་གསུངས། ཁྱེས་པ་ལ། ཟད་མཛད་སྒྲེ་མཛད་ཕྱིར་དེ་དག་ །ཅིས་
 པས་རང་ལུགས་ལ་བྱི་མ་རྟོན་དམ་པར་ཟད་པ་མཛད་པ་དང་སྒྲེ་བ་མཛད་པར་.....

བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་བཀག་པ་མིན་ཏེ། ཟད་མེད་སྤྱོད་མེད་
 ཕྱིར་དེ་དག་ །ཞོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་འབྲུ་སྟོན་ལ་གཞུང་
 འདིར། ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དི་མ་སྤར་ཡོད་ཟད་པ་མེད་པ་དང་
 སྤར་མེད་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཞོ་རིམ་བཞིན་ནི་ཟད་སྤྱོད་པ་གཉིས་དང་ཤེས་པ་གཉིས། སྤྱིར་
 (༡༧) བའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ལྷང་འདིའི་ནང་ཏུ་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེས་
 རང་ལུགས་ཀྱི་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་བསྟན་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་དངོས་
 སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་བཀག་པའི་ཆོག་བྱུང་ཅམ་ཡང་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། འདིའི་
 འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེས་ན་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་ནི། དངོས་པོར་སྤྱོད་
 བ་ལྟར་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་གྱི་དི་མ་གདོད་མ་ནས་ཟད་
 པ་དང་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་ནས་
 བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེས་ཤེས་པ་གཉིས་དངོས་
 སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་སྤར་མིན་པར་གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་དང་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་
 རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་བསྟན་པར་བཤད་ལ། དེ་ཅམ་གྱིས་དངོས་སྤྱོད་པ་འགོག་པའི་
 གཞུང་ཏུ་འགྲོ་ན། བདེན་མེད་བསྟན་པའི་གཞུང་ཆོག་ཐམས་ཅད་དངོས་སྤྱོད་
 བ་འགོག་པའི་གཞུང་ཏུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་
 མཆོན་ནས་བསྟན་ཞེས་པས་ཀྱང་། ཟད་མེད་སྤྱོད་མེད་ཕྱིར་དེ་དག་ །ཅེས་པས་
 རང་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །རྟོགས་དཀའི་སྤང་
 བར་ཡང་། དངོས་སྤྱོད་པ་དག་ །ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་བ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 ཟད་པ་དང་། རྟག་བསྐྱེད་བདེན་པ་བ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤར་མེད་མི་སྤྱོད་
 བར་བྱས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་ཀྱང་དེའི་འོག་ནས་འགོག་
 ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་། ཟད་མེད་སྤྱོད་མེད་ཕྱིར་དེ་དག་ །ཅེས་སོགས་
 ཀྱི་སྤྱོད་འོག་མས་དངོས་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཚུལ་འགོག་པར་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་ཏེ།

ལྷང་འདིའི་འོག་ནས་འགོག་ལ། ཞེས་པས་ཆོགས་བཅད་དེའི་འོག་ཏུ། འགོག་
 པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་(༡༩༥) ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདྲོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་འགོག་
 པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་སྒྲུབ་གང་དག་ཞེས་པ་ནས་དེ་
 དག་ལ་དྲི་མ་བདེན་པ་བ་གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོབ་པ་མེད་……
 པ་ཁོ་ནས་ཤེས་པ་དེ་རྒྱང་བ་མ་ཡིན་ལྟ་བུ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་……
 པས་གསུངས་པ། ཚ་བ་ནི་འགོག་པ་སོགས་སོ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
 དེས་ན། དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྦྱོབ་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་
 གིས་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་དོན་བཟུང་བ་དང་། འགོག་པ་མེད་པའི་ཞེས་
 པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་དངོས་སྒྲུབ་པའི་བྱང་ཆེན་བཀག་པ་ཡིན་པར་གོ་
 དགོས་སོ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་དགོས་ཞེས། ཟུང་མེད་སྦྱོང་མེད་
 ཕྱིར་ཞེས་དངོས་བཤད་ཀྱང་། སྒྲུབ་བྱེད་རྟགས་དང་དེ་ཡི་ཕྱགས་ཆོས་རྟམས། །
 སྒྲུབ་ཚུལ་ཚ་བར་དངོས་སུ་མ་བཟུན་པ། །འབྲེལ་པས་དངོས་སུ་བཟུན་པར་
 ཤེས་ཆེད་ཏུ། ཞེས་པ་ལ། ཚ་བར། ཟད་མེད་སྦྱོང་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་
 ཀྱི་རྟགས་དངོས་སུ་བཟུན་པ་འདྲ་སྟེ། དེའི་འབྲུ་རྩོན་ལ་གཞུང་འདིར། དྲི་མ་
 སྐར་ཡོད་ཟད་པ་མེད་པ་དང་སྐར་མེད་སྦྱོབ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟད་པ་དང་མི་……
 སྦྱོབ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྟགས་དཀའི་སྤང་བར།
 འདིར་རང་ལུགས་ལ་དྲི་མ་བདེན་པ་བ་སྐར་ཡོད་ཟད་པར་བྱར་མེད་ཅིང་།
 སྐར་མེད་སྦྱོབ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱོབ་པར་
 ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་ཟད་མི་སྦྱོབ་ཤེས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་(༡༩༦) དེས་ན་འབྲེལ་
 པར་འགག་པ་དང་སྦྱོབ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ། ཟད་མེད་སྦྱོང་མེད་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་དགོས་པས་དེ་གཉིས་ལ་རྟགས་དངོས་སུ་བཟུན་མ་བཟུན་
 ཀྱི་བྱེད་པར་བཞག་དཀའ་སྟུང་སོ། །ཡུམ་འབྲུམ་རྒྱ་དཔེར་སོགས་སྒྲུབ་མེད་པའི་

ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་འབྲེལ་པའི་སྐྱེས་སྤྱུང་མ་དག་ཟེར། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། །ཁ་
 ཅིག་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་སྐྱེས་སྤྱུང་མེད་པས་དེ་མ་དག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་
 འཐད་དེ། ཞེས་བཤད་པའི་འབྲེལ་པ་ཞེས་པ་ཡུམ་འབྲེལ་པར་གོ་བ་ནི་ཏ་ཅང་
 ཅིང་རྟགས་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡུམ་འབྲེལ་པར་དོགས་པའི་གནས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདིར་འབྲེལ་པ་དང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་ཞེས་དང་།
 འབྲེལ་པས་བཞེད་ཅེས་སྐྱེས་སྤྱུང་མང་དུ་བྱུང་བ་ལྟར། འབྲེལ་པ་ཞེས་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་
 སྒྲོ་ལྟ་བུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུ་མ་པ་རྟེན་ཏེ་འབྲེལ་པས་གསུམ་པ་མཚན་དངོས་བསྟན་...
 སྒྱུར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་དགོས་པས། ཁོང་གི་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་སྐྱེས་སྤྱུང་མེད་
 པས་ད་ལྟའི་འབྲེལ་པར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་སྐྱེས་སྤྱུང་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་
 ནི་ཞེས་པའི་སྐྱེས་སྤྱུང་མ་དག་པར་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་མི་འཐད་ཅེས་པ་གཞུང་...
 གི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྐབས་དང་པོར་འབྲེལ་པ་དང་ཡར་ཞེས་
 པ་ནས་དགོས་འབྲེལ་ལ་ཕྱིར་སྒྱུར་ཞེས་བྱུང་བའང་ཡུམ་འབྲེལ་པར་ཡང་དག་
 མཐའི་ཆོད་སྟོང་མངོན་རྟགས་རྒྱན་གྱི་དགོས་འབྲེལ་ལ་སྒྱུར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མ་...
 འབྲེལ་བ་མང་དུ་སྒྲུ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིག་ཆར་ཡང་པཌ་ཆེན་འབྲེལ་
 པས་གསུམ་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་སྐྱེས་སྤྱུང་མེད་ཅེས་གསལ་བར་འདུག་པས་མ་...
 བརྟགས་པར་ཁར་ཐོན་ཆོད་བྱིས་པས་ཅི་བྱ། རིག་པ་དེ་དག་ཆད་མ་(༢༩༥) རྟེ་
 རྟགས་སོ། །ཆེན་གསལ་ཆད་མར་ཆད་མ་དངོས་ལ་སྒྱུར། །ཞེས་པར། གཅིག་དུ་
 བལ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་གྱི་བར་ཐམས་ཅད་སྐབས་འདིའི་ཆོད་...
 མར་འདོག་ན་འབྲེལ་པར་ཆོད་མ་ལ་སྐྱེས་སྤྱུང་པས་ཞེས་པའི་སྐྱེས་སྤྱུང་བསྟན་...
 རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱེས་སྤྱུང་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་བསྟན་དགོས་
 ཏེ། གཞུང་ལས། སྐྱེས་སྤྱུང་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་
 བྱུང་བོ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞུང་འདིར་ཆོག་གསལ་གྱི་
 ཡུང་དྲངས་པར་ཆོད་མ་དང་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་དེ་ཆོད་མ་དངོས་ཡིན་མིན་...

གསལ་ཁ་མི་སྤང་ངོ་། །སྐབས་འདིར་འགྲེལ་པ་ལས། གཅིག་དང་རྩ་མའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆད་མ་ལ་སོགས་པས། ཞེས་བཤད་པས། གཞུང་
 འདིར་ཡང་། བདེན་མེད་རྒྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་བཞི་ཙམ་གསུངས་པ་ཡིན་
 ལ། རྣམ་འདིར་དེ་ལས་ཀྱང་རྣམ་ནས་དབུ་མའི་ཆོས་ཙན་མཐུན་སྤང་ཚུན་
 ཆད་མང་སོ་ཞིག་གིས་སྤང་བ་སྐབས་སྤྱང་མ་བབ་པར་མ་ཟད། བདག་ལས་
 མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆེགས་བཅད་འདི་གཙོ་བོར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགྲེལ་.....
 ཚུལ་དང་། སྤྱིར་བའི་སྒྲོ་ནས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་བ་དབྱེད་བྱ་སྟེ།
 ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་ཡང་ཆེགས་བཅད་དེར་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྟེ་བའི་
 དམ་བཅའ་ཙམ་ཞིག་བཞག་ནས། དེ་མན་ཆད་གྱི་གཞུང་གིས་འགོག་བྱེད་གྱི་
 རིགས་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་དང་། འཇུག་པར་ཡང་། དེ་ནི་དེ་ལས་བྱུང་
 མིན་ཞེས་སོགས་དེར་དམ་བཅའ་ཙམ་བཞག་ནས། དེ་ནི་དེ་ལས་བྱུང་ན་ཞེས་
 སོགས་གྱིས་མཐའ་བཞི་ལས་སྟེ་བ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་སོགས་གཙོ་བོར་.....
 བསྟན་(༢༩༧) པ་ཡིན་པས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་པ་ནས་མེད་ཁོ་ནས། ཞེས་པའི་
 མཆམས་སྒྱུར་གཞུང་འདི་ལྟར་བཤད་པའི། །ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་བྱུང་ཚུལ་ཆེན་པོ་
 ཡི། །ཕྱི་འགྲེལ་ཡང་ཡིན་འགོག་པ་མེད་པ་ཡི། །མཆམས་སྒྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 ཕྱིར་སྐབས་དང་པོར། །འདི་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་མཆམས་སྒྱུར་འདི། །
 གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་གཞན་ལ་མ་ཤེས་གསུངས། །ཆ་བའི་དོན་ལྟར་བྲངས་ནས་མ་
 འགྲེལ་བའི། །མཆམས་སྒྱུར་རྩ་མ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའམ་འདིའོ། །ཞེས་པ་ལ།
 འདིར། འགོག་པ་མེད་པའི་མཆམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་དེ་ཆེགས་བཅད་སྤང་མའི་
 ཕྱི་འགྲེལ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་
 མཆོད་བརྗོད་གྱི་མཆམས་སྒྱུར་ཡིན་པ་གྲགས་ཆེ་བ་ལ། ཆེགས་སྤང་བ་
 ཞེས་སོགས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་མཆམས་སྒྱུར་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འདི་དང་
 འགོག་པ་མེད་པའི་མཆམས་སྒྱུར་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་ཞེས་པའི་དོན།

ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་འདིས་ནི་ཞེས་སྐྱེས་དང་། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱེས་གཉིས་ཕྱི་འགྲེལ་དང་མཆོམས་སྤྱར་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་
 རྟོན་ཡིན་ཟེར་བ་སྐྱེས་གཞུང་རྟོན་རྩ་གཏན་ནས་མ་སོང་བའི་རྟོན་འབྲུལ་.....
 མང་བ་རིམ་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་
 གང་དག་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་བསམ་པས་ཞེས་སྐྱེས་ཀྱི་མཆོམས་སྤྱར་གྱི་.....
 གཞུང་འདི། སྤྱི་མ་ཟད་དང་མི་སྤྱེ་བའི། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་སྤྱི་མའི་ཕྱི་
 འགྲེལ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིབ་རྩ་མ་བཟགས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོམས་སྤྱར་གྱི་གཞུང་
 འདི་སྤྱི་མའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པར་འབྲེལ་རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་(༡༩༡) ཕྱིར་
 ཏེ། སྤྱི་མས་ནི་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལ་མཆོམས་སྤྱར་
 འདི་ནི་དངོས་སྤྱི་བས་འདོད་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 གཞུང་འདི། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་
 ཕྱི་མའི་སྤྱི་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་བཅད་དེས་དངོས་སྤྱི་བའི་བྱང་ཆེན་བཀག་
 པ་ལྟར་མཆོམས་སྤྱར་འདིས་ཀྱང་དངོས་སྤྱི་བའི་བྱང་ཆེན་བཀག་པའི་ཕྱིར།
 གང་དག་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་བསམ་པས་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་ཞེས་པ་ནས་.....
 བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་.....
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དངོས་སྤྱི་བའི་འདོད་ཚུལ་བསྟན་ནས། ཟད་པ་དང་མི་
 སྤྱེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནས་ཤེས་པ་དེ་རྩུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་འདོད་ཚུལ་དེ་.....
 བཀག་པ་ཡིན་པར་ཤིན་རྩ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཞུང་ལས་ཀྱང་། དངོས་
 པོར་སྤྱི་བ་དེ་དག་ལ་ཤེས་པ་དེ་མ་འབྲུལ་བའམ་བྱང་ཆེན་རྩ་རྩུབ་པ་མ་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་བར་ཆོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། ཞེས་བཤད་པས་སོ། །སྐབས་དང་པོར་
 འདི་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་མཆོམས་སྤྱར་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཡང་ཞེས་.....
 པའི་རྟོན་ཡང་། མཆོད་བརྗོད་འདི་དང་། འགོག་པ་མེད་པའི་མཆོམས་
 སྤྱར་གཉིས་སྤྱི་འགྲེལ་དང་མཆོམས་སྤྱར་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཡང་ཞེས་པའི་རྟོན་.....

ཡིན་དགོས་ཏེ། གཞན་དག་གིས་མཆོམས་སྐྱར་གང་ཡིན་སྟེ་འགྲེལ་དུ་བཞེད་
 པ་ལ། སྟེ་འགྲེལ་མིན་པའི་མཆོམས་མང་དུ་ཡོད་པར་བཤད་ནས་དེས་ན་
 མཆོད་བཟོད་འདི་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་མཆོམས་སྐྱར་གཉིས་སྟེ་འགྲེལ་.....
 ཡིན་ཡང་ཁེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས། མཆོམས་སྐྱར་གཞན་ནམས་སྟེ་
 འགྲེལ་ཡིན་པར་མ་དེས་ཁེས་པ་ཡིན་པར་ནི་གཞུང་གི་ཆོག་ཉིད་ལ་བརྟགས་...
 པས་ཤེས་ལ། དེ་ལ་གཞུང་ནི་(༡༩) གང་དག་མཆོམས་སྐྱར་གང་ཡིན་སྟེ་
 འགྲེལ་དུ་བཞེད་པ་ནི་སྟེ་འགྲེལ་གྱི་དོན་མ་མཁྱེན་པར་བཟད་དེ། ཅ་བ་དེའི་
 སྐར་དང་རྗེས་སུ་དེའི་དོན་སྒྲངས་ནས་འགྲེལ་པ་ནི་སྟེ་འགྲེལ་དང་ཕྱི་འགྲེལ་...
 གྱི་དོན་ཡིན་ན་ཅ་བའི་དོན་སྐར་སྒྲངས་ནས་མི་འགྲེལ་པའི་མཆོམས་སྐྱར་དུ་...
 མ་ཡོད་པས་སོ། དེས་ན་འདི་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོམས་
 སྐྱར་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་གཞན་ལ་མ་དེས་སོ། །ཁེས་གསུངས་པ་
 འདིའོ། དེས་ན། གཞན་དག་མཆོམས་སྐྱར་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྟེ་འགྲེལ་དུ་
 བཞེད་པ་ལ་མཆོད་བཟོད་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་དང་འགོག་པ་མེད་པའི་མཆོམས་...
 སྐྱར་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་མཆོམས་སྐྱར་གཞན་ནམས་སྟེ་འགྲེལ་མེད་པར་...
 མ་དེས་ཁེས་པ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་པོའི་སྒྲིབ་ཆེན་ཏུ་འང་།
 ཅ་དོན་བསྐྱེད་ནས་འགྲེལ་པ་སྟེ་འགྲེལ་དོན། །ཅ་བ་དྲངས་ནས་ཕྱིས་འགྲེལ་ཕྱི་
 འགྲེལ་དོན། །ཡིན་ཕྱིར་ཅ་དོན་བསྐྱེད་ནས་མ་འགྲེལ་པའི། །མཆོམས་སྐྱར་དུ་མ་
 ཡོད་དེ་ལྷ་མོ་འདི་དང་། །འགོག་པ་མེད་པའི་མཆོམས་སྐྱར་གཉིས་ཀ་ཆང་། །
 དེའི་ཕྱིར་ཆོགས་ནས་བཟོད་དེ་བར་གཞུང་དེ། །ཕྱི་འགྲེལ་ལ་ཡོད་སྐར་ལ་
 རྒྱངས་ནས་ནི། །མཆོམས་སྐྱར་གཞུང་དུ་བྱེད་དགོས་འདི་ཡིས་བྱལ། །ཅེས་གོང་
 དུ་དྲངས་པའི་ལྷ་མོ་འདི་དང་ཁེས་པ་མཆོད་བཟོད་འདིའི་མཆོམས་སྐྱར་...
 འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཁེས་སྟགས་གྱི་གཞུང་ཡིན་པ་མ་གོ་བར་ཕྱི་འགྲེལ་གྱི་.....
 གཞུང་ཡིན་ཟེར་ནས་དེ་ཕྱི་འགྲེལ་ཡིན་ཡང་མཆོད་བཟོད་གྱི་སྐར་སྒྲངས་ནས་

མཆོམས་སྐུར་གྱི་གཞུང་དུ་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་འདི་ནི་ཆོས་ལ་དབང་བྱེད་བར་
 མ་བྱེད་རང་གི་དེ་ཉིད་ཀྱང་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་མཆོད་བརྗོད་
 ལ་སྐྱེ་འགྲེལ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན་(༢༥ན) ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་འགྲེལ་གྱི་
 འཕྲོས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་འགྲེལ་གྱི་
 འཕྲོས་དོན། ཆ་བའི་ཆོག་དོན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱེ་ཆོག་དེར།
 འོ་ན་བསྐྱེད་དོན་གཞུང་དུ་མི་བྱེད་དམ། །ཞེ་ན་སྐྱེན་མེད་བསྐྱེད་དོན་གྱི་སྐྱེ་ནས།
 མཆོམས་སྐུར་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད། །ཅེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 ཞེས་སོགས་བསྐྱེད་དོན་གྱི་སྐྱེ་ནས་མཆོམས་སྐུར་བའི་གཞུང་ཡིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་
 བྱེད་ཁྱལ་བྱས་པ་རྩ་ཆ་བའི་གནས་ཏེ། གཞུང་དེ་རྣམ་བཤད་ལས་བསྐྱེད་དོན་
 དུ་བཤད་ཀྱང་། གཞུང་འདིར་དགོས་དོན་ལས་འཕྲོས་དོན་ཅན་གྱི་གཞུང་
 ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི་བསྐྱེད་དོན་དང་མཆོམས་སྐུར་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་། ཡང་ན་མཆོམས་སྐུར་བསྐྱེད་དོན་གཞུང་གཉིས་ཀའི། ཡིན་པ་
 འཛོག་ན་དོན་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད། །ཟེར་བ་འདི་ནི་གཉིས་སོ་གང་ཡང་མིན་པ་
 ཞིག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཟེར་བས་སྤང་སོ་ཆེ་དེར་ལྷག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་
 འདྲའོ། །དེས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ངལ་བ་བྱས་པས་ཅི་ཕན། གཞུང་འདིར། སྐྱེ་
 འགྲེལ་ལས་འཕྲོས་དོན་ལ་ཡང་དགོས་དོན་ལས་འཕྲོས་པ་བསྐྱེད་དོན་ལས་
 འཕྲོས་པ་གཉིས་བྱེད་ནས། དགོས་དོན་ལས་འཕྲོས་པ་ལའང་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 དགོས་པ། མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ། དེ་དག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་གསུམ་དང་།
 དང་སོ་ལ་ཡང་སྐྱེས་པའི་དགོས་པ་སོགས་ས་བཅད་མང་ཅེས་གསུངས་པ་བྱི་
 འགྲེལ་གྱི་གཞུང་གང་དང་གང་ལ་ཡིན་པ་ལེགས་པར་ངོས་བཟུང་ན་མཆོད་
 བརྗོད་ལ་སྐྱེ་འགྲེལ་ཡོད་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོགས་མཆོམས་
 སྐུར་དང་བསྐྱེད་དོན་གང་ཡང་མིན་པར་གོ་བར་འགྱུར་བས་མིག་ལེགས་པར་
 བྱིས་(༢༥ན) ལ་སྐྱེས་ཤིག །ཡང་། དང་སོ་ལ་གཉིས། མཆོད་བརྗོད་དངོས་དང་།

དེ་ལ་ཚྩད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྤྱད། ཚ་བས་བསྟན།
འབྲེལ་པས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་འཚལ་ཞེས་དྲང་ངོ་། །ཞེས་སྐགས་
འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སྐགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ལ་འབྱུག་ཉེར་བར་མཛད་པས་
ལྷག་པ་ལྷགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སྐགས་མཚམས་སྤྱད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་
པར་གསལ་བར་བསྟན་འདུག་པས་ཡོད་ས་བཞག་ནས་མེད་སར་འཚོལ་བའི་
ངལ་བ་བྱེད་དོན་མི་འདུག་གོ། །དེ་ལ་འདི་སྤྱད་དུ།

གང་ཞིག་སྐྱེ་ཆེན་ཚྩམ་པའི་ཐོལ་སྤྱོད་ཀྱིས། །གཞུང་གི་དགོངས་དོན་
ཉིད་ཀྱང་སྟན་འབྱེན་ཞིང་། །ལྷ་ཙམ་སྤྱོད་པས་གཞན་མགོ་སྤྱོད་བྱེད་པ། །གང་
དེར་སྤྱོད་གསལ་ཆོགས་རྣམས་བག་གཞོན་མཛོད། །ཅེས་པ་ནི་ངལ་གསོ་བའོ། །

༥ ། ལྷག་བྱེད་བདེན་གྱལ་མི་དམིགས་པར་སྤྱབ་པས། །ལྷག་བྱེད་མི་སྤྱོད་ཤེས་
བདེན་པ་བ། །མི་དམིགས་པ་དེ་མེད་པར་སྤྱབ་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། ཟད་མི་སྤྱོད་
ཤེས་པ་བདེན་གྱལ་མི་དམིགས་པ་དེ་མེད་པར་སྤྱབ་ཟེར་བ་མི་མཛོད་ཏེ། ཚྩད་
སྤྱོད་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལྟག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རང་གྱལ་
འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པས། བདེན་གྱལ་མེད་པ་མེད་པར་སྤྱབ་ན་བདེན་པར་
གྱལ་པར་འགྱུར་ངོ་། །ལྷག་བྱེད་ལྷག་བྱེད་སྤྱོད་པ་ཡང་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་གནས་
ཏེ། མཛོད་ལམ་གྱིས་དྲི་མ་བདེན་གྱལ་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པར་བྱས་པ་མེད་
པར་ཐལ། །དྲི་མ་བདེན་གྱལ་སྤྱོད་ཡོད་གསར་དུ་འགགས་པའི་འགོག་པ་མེད་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱེད། །ཞེས་པ། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །
ཞེས་སྐགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་(༡༦ན)འགྱུར་ཡིན་ལ། །དེ་ལྷག་
བྱེད་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། །དྲི་མ་བདེན་པར་གྱལ་པ་མེད་
དེ། །དེ་བདེན་གྱལ་ཟད་མི་སྤྱོད་མེད་པའི་བྱེད། །ཞེས་པ་ཞིག་དུ་འགྱུར་རམ་སྟམ་
སྟེ། རྗེའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟེན་བྱས་ལས། །འདིར་བཤད་པ་ནི། །རྟགས་འདི་ལྷག་
བྱེད་མི་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་བྱེད་དུ་ཡིན་ཏེ། །རང་བཞིན་ལ་གཅིག་དང་

རྩ་མའི་རང་བཞིན་གང་རུང་གིས་བྱུང་པ་དང་། བྱུང་བྱེད་དེ་གཉིས་བཀག་པ་
 ཉགས་སུ་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
 དང་རྩ་མ་གང་རུང་གིས་བྱུང་པས་གཅིག་རྩ་བུ་ལྟེན་ཉགས་དེ། བྱུང་བྱེད་མི་
 དམིགས་པར་འགྱུར་ཚུལ་གསུངས་པས་གྲུང་བསྐྱེགས་ནས་གོང་གི་བྱུང་བྱེད་
 མི་དམིགས་པའི་ཉགས་རི་འདྲ་ཞིག་རྩ་འགྱུར་དབྱེད་དགོས་སོ། །འདྲེན་པར་
 གྲུབ་ན་མང་རྩ་མི་རུང་བྱིར། །ནང་འགལ་ཐལ་འགྱུར་ལྷགས་ལ་ཕྱིན་རྩ་རུང་། །
 ཞེས་པ་ལས། སྤང་བྱ་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྟོན་
 པ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་སྤང་རྩ་མི་རུང་བ་ཐལ་རང་སྤྱིའི་ལྷགས་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་
 ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་དོན་ཡང་མེད་ལ་སྐབས་གྲུང་མིན་
 རོ། །ཉན་རང་འགྲོ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར། །གང་ཟག་བདག་མེད་ཉིད་
 རྩ་བཟུན་པ་དང་། །ཐེག་ཆེན་འགྲོ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར། །ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་ཉིད་རྩ་བཟུན་པ་ཉེ། །བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་གྲོལ་བྱིར། །
 ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བ་རྣམས་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཉིང་ནས་ཆང་
 ཟད་དབྱེད་རྒྱ་ཡོད། །ཅེས་པ་ལ། འཇུག་པའི་ལྷང་དེའི་དོན་བདག་མེད་
 གཉིས་དགག་བྱའི་སྟོན་ནས་མི་འབྱེད་པར་བཏགས་གཞིའི་(༢༦) སྟོན་སྟེ་
 བྱུང་བྱེད་རང་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་།
 བྱང་སེམས་རྣམས་གྲོལ་བའི་བྱིར་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་བཟུན་ཅེས་འཇུག་.....
 རྟོག་རྩ་གསུངས་ཀྱི། བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཙམ་བཟུན་པར་མ་
 གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམས་གངས་
 མཐའ་ཡས་པ་དང་། གངས་མེད་གསུམ་གྱི་རྩ་མི་སྟོན་ནས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 པར་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། །ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་མེད་
 པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཡང་
 མ་གསུངས་ལ། མདོར་ན་ཆ་ཤིང་འཇུག་པར་བདག་མེད་གཉིས་རྒྱས་པར་

བརྟན་པ་ཉན་རང་ལ་མིན་ཀྱང་ཉན་རང་གིས་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་་་་
པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་པས། རྩོམ་འདིར། རང་རྒྱུད་མན་ཆད་ཉན་སྤྱོད་
སྤང་བ་ལ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་མི་འདོད་པས། །མི་རྟག་ལ་
མགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་ཙམ་བྱས། །ཉན་མངས་སྤང་བྱས་འདོད་པར་མཐུན་
པས་ན། །ཞེས་བྱིས་བཞིན་ཏུ་འཇུག་པའི་ལུང་དེ་འདྲོན་པ་འབྲེལ་ཅི་འདུག་
བསམ་པར་བྱ་བའི་གནས་སོ། །ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་དང་། ཡང་། ཐུབ་མཐའ་བཞི་
ཀས་སྤང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར། །བདེན་བཞི་སྒྲུབ་པ་ཙམ་བྱས་ཉན་སྤྱོད་ཙམ། །
སྤང་བ་ཡོད་པར་འདོད་སྤང་ཙམ་མཐུན་པས། །ཞེས་པ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་
གཅིག་པས་བཤད་སྤྱོད་གཅིག་ཉིད་དགོས་མེད་ཏུ་ལན་ཏུ་མར་བཀོད་པ་་་་་་་་་་་
བརྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་ལ་འཇེམ་དགོས་ཀྱི་སྒྲུབ་བཅུའི་གཅིག་གོ། །རྣལ་འབྱོར་
ས་བཞིའི་ལྷ་མ་ལྷ་མ་ཡི། །སྐབས་ལྔ་མེལ་མི་བྱས་པའི་མཛན་ཞེན་དེ། །ཕྱི་མ་ཕྱི་
མའི་སྐབས་ལྔ་མེལ་བྱས་པར། །(༡༧ན) འབྲེལ་པའི་སྐབས་ལྔ་གསལ་བར་
གསུངས་པའི་བྱིར། །དེ་འདྲའི་གང་ཟག་རིམ་པ་ཡོད་ཡོད་འདྲ། །འོན་ཀྱང་
གསེར་སྤང་གང་ཟག་རིམ་མིན་གྱི། །གང་ཟག་རྒྱུད་ལ་མཛན་ཞེན་སྤྱི་རིམ་ཙམ། །
དཔེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་ནས་རགས་རིམ་གྱི། །དབང་ཏུ་མཛད་ནས་སྤྱི་
སྤང་མཚན་པར་བཤད། །

ཅས་པ་ལ། འདིར་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྤང་སྤང་མའི་སྐབས་ལྔ་མ་བསལ་བའི་
མཛན་ཞེན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་སྐབས་ལྔ་མེལ་བར་འབྲེལ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།
ས་བཞི་ལ་གང་ཟག་གི་རིམ་པ་ཡོད་འདྲ་ཟེར་བ་རྗེ་ཡབ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་དང་་་་
ཐུབ་འགལ་ཏུ་སོང་སྟེ། གཞུང་འདིར། ས་དང་པོ་ཉན་རང་དང་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་རྣམས་སེམས་ཙམ་པ་དང་། བཞི་པ་དབུ་མ་པ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་བཞད་
གད་གྱིས་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་
གི་རིམ་པ་མི་འཐད་ལ། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ཡང་། དེ་ཡང་
པོད་གང་དག །རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་ཉན་ཐོས་པའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པ་

སེམས་ཅམ་རྣམ་པ་དེན་པ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་གསུམ་པ་རྣམ་པ་རྒྱུན་པའི། བཞི་
པ་དབུ་མ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ཞེས་
ས་བཞི་གང་ཟག་གི་རིམ་པ་དང་མ་ཐུར་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་.....
པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲིང་ཏུ་གང་ཟག་གི་རིམ་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་
གོང་ལྟར་མངོན་ཞེན་གསུམ་པོ་དེ་ཡུལ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་སོ་སོ་དང་མ་ཐུར་བར་.....
གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་སྒྲེའུ་ལ་ཅམ་ལ་གོ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པས། གང་
ཟག་གི་རིམ་པ་ཞེས་པ་ཉམ་རང་སོགས་གང་(༡༧) ཟག་སོ་སོ་ལ་གོ་དགོས་ལ།
དེའི་ཕྱིར། མངོན་ཞེན་སྣ་མ་སྣ་མ་བསལ་ནས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་མ་བསལ་བའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པས་གང་ཟག་གི་རིམ་པ་ཡོད་ཅེས་པ་གཞུང་...
གང་གི་འདྲ་དོན་ཏུ་མ་སོང་ངོ་། གཞན་ཏུ་ན། སྦྱར་ལམ་བཞི་ལ་གང་ཟག་གི་
རིམ་པ་སོ་སོར་འཛོག་དགོས་པར་ཐལ། རྟོག་པ་བཞིའི་སྣ་མ་སྣ་མ་སྦྱང་ལ་སྤྱི་
མ་སྤྱི་མ་མི་སྦྱང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་ལུས་
ཏེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་སྒྲེའུ་ལ་གྱི་རིམ་པས་སྦྱར་ལམ་བཞི་འཛོག་པའི་
ཕྱིར། ལན་མེད་དམ་སྟམ་མོ། རྣལ་འབྱོར་ས་བཞི་ལང་གཤེགས་ལ་བརྟེན་ནས།
སྟམ་རིམ་ཏུ་བཤད་རྒྱལ་ནི་ལང་གཤེགས་ལས། སེམས་ཅམ་ལ་ནི་རབ་བརྟེན་
ནས། སྤྱི་རྒྱལ་དོན་ལ་མི་རྟོག་ཅེས་སྐབས་སྟུ། དེས་བཞུན་གཉིས་སྦྱང་རྟོགས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་ས་། འདི་ནི་གཙུག་རྒྱུ་ལམ་དྲོད་ཆེ་ལོ། དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་དམིགས་ནས་ནི། སེམས་ཅམ་ལས་ཀྱང་བཟུ་ཞེས་དེས་བཞུན་གྱི། དེ་
བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ས་འདི་ནི། བཟུང་མཆོག་གཉིས་ལ་གཙུག་རྒྱུ་
བར་བྱོ། རྒྱང་བ་མེད་ལས་བཟུ་བར་བྱ། རྒྱང་མེད་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
ཞེས་གསུངས་སྐབས། རྒྱང་མེད་རྣལ་འབྱོར་ས་ནི་མཐོང་ལམ་ལོ། ཞེས་པ་ལ།
འདིར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་དྲོད་ཆེ་དང་། གསུམ་པ་བཟོད་མཆོག་ལ་
སྦྱར་བའི་རྩེ་ཡབ་སྟས་གྱི་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡོད། གཞུང་འདི་དང་རྣམ་པ་ཤད་

གཉིས་ཀར་དེ་ལྟར་སྐྱར་བའི་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཞིང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་
 བློ། རང་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་སྐྱར་བར་མ་བཟད། གཞན་དག་གིས་དེ་ལྟར་
 (༢༤༣) སྐྱར་ནས་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་ལ། ཡིག་ཆར་ཡང་། ལང་
 གཤེགས་ཀྱི་ལུང་དེས་རིགས་ཅན་གསུམ་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་ཚུལ་བསྟན་པར་བཤད་
 ཀྱི་སྐྱར་ལམ་རྟོག་ཅེ་སྟགས་བསྟན་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཞུང་འདི་
 དང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ནལ་འབྱུང་ས་བཞིའི་ཐ་སྟངས་མཛད་ཀྱང་ནམ་
 བཤད་ཏུ་ས་བཞིའི་ཐ་སྟངས་མི་རུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཡིག་ཆར། ནལ་
 འབྱུང་ས་བཞིར་བྱེད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་འབད་པར་བཤལ། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་
 པས། བྱད་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེས་ན་རྗེ་གཉལ་སྟོན་པ་སྟགས་འགའ་ཞིག་
 ནལ་འབྱུང་ས་བཞིའི་ནམ་བཞག་མཛད་ནས་གཉིས་པ་རྟོག་ཅེ་དང་གསུམ་པ་
 བཟོད་མཆོག་ལ་སྐྱར་ནས་ཚུལ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅམ་པ་དང་ནལ་འབྱུང་སྐྱོད་
 པའི་དབུ་མ་པས་བྱུ་མོང་ཏུ་འདོད་པར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། ནལ་འབྱུང་
 ས་གསུམ་ལས་མི་རུང་བར་རྒྱལ་ཆབ་རྗེ་དང་རྗེ་བཙུན་པ་ཡབ་སྲས་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པ་སྟགས་ཞལ་འཆམས་པར་སྤང་བས་དེ་ལྟར་ཏུ་དེས་པར་
 ཁས་ལེན་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །ལུང་སྟགས་ཞེས་པས་རྫོང་གཞི་སྟེ་བ་དང་། །
 འཇིག་པས་རྫོང་ཕྱིར་ཞེས་པས་བརྒྱབ་བྱའི་ཆོས། རྟེན་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བསྟན་པ་ལ་སྐྱར་དགོས་འགྲེལ་བསྟན་གསལ། ཞེས་པ་
 ལ། ནལ་འབྱུང་གི་ས་དང་པོའི་སྐབས་སྟེ། འགྲེལ་པར་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་
 པ། སྒྲིམ་པའི་ཚུལ། བསྒྲིམས་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་བསྟན་ལ། བསམ་བྱུང་
 གི་རིགས་པ་བསྟན་པའི་གཞུང་ཆོག་ནི་དེ་ལ་སྟེ་བ་དང་འཇིག་པས་རྫོང་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་འདི་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུང་ཏུ། (༢༤༤) ཀང་ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྟེ་བ་དང་འཇིག་པས་རྫོང་པ་ནི་རྟག་པ་དང་བདག་གི་དངོས་
 སྤང་མཛད་དེ། ཞེས་བཀོད་ཀྱང་། ནམ་བཤད་དང་རྟོགས་དཀའ། ཉེར་ལེན་གྱི་

ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་བདགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་གང་
 ཟག་གིས་སྟོང་སྟེ། སྟེ་བ་དང་འཇིག་པས་སོ། །ཞེས་དང་། ཕྱང་སོགས་ཆོས་
 ཅན། གང་ཟག་རང་སྐྱེ་བྱུང་པའི་རྟག་རྟེན་སྐྱེ་བྱུང་པའི་བདག་གིས་སྟོང་སྟེ།
 སྟེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འགྲེལ་ཆོག་གི་སྟེ་བ་དང་
 འཇིག་པས་ཞེས་པས་རྟགས་དང་། སྟོང་པའི་བྱིར་ཞེས་པས་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་
 བསྟན་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། སྐྱེ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་འགྲེལ་པའི།
 དེ་ལ་སྟེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཙམ་གྱི་འབྲུ་སྟོན་
 ཡིན་གྱི་བདག་མེད་སྟམ་རུ་བསྟོམས་པས་ཞེས་སོགས་མན་ཆད་གྱི་འབྲུ་སྟོན་
 མིན་པ་ནི་སོ་སོའི་ཆོག་རིས་སྐྱེ་གསལ་བས། དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་སྐྱེ་བ་དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། སྟོང་འདིར། ཕྱང་སོགས་ཞེས་པས་སྟོང་
 གཞི་བསྟན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱུང་རྒྱལ་མང་པོ་བྱིས་པར་ངེས་སོ། །རྗེ་བཙུན་པའི་
 ཀར་ལན་ལས་ཀྱང་། དང་པོ་ལ་ཡང་། བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ། སྟོང་བྱུང་གི་
 རྒྱལ་འབྱོར། བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྟེ་བ་དང་འཇིག་
 པས་སྟོང་པའི་བྱིར། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་དོ་སྟམ་རུ་
 སྟོང་པས། ཞེས་པས་འཆད། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན། ཕྱང་སོགས་ཞེས་
 པས་སྟོང་གཞི་བསྟན། སྟེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པའི་བྱིར་ཞེས་པས་བསྐྱབ་
 བྱེད་ཆོས། སྟེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་(༡༥) ཅན་ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན་
 ཅེས་པ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པར། བདག་དེས་དཔེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་
 སོགས་པ་ཞེས་པས། སྟོང་གཞི་བསྟན་པར་རྗེ་ཡབ་སྐུ་སོགས་སྐུ་ཀྱང་མ་
 བཤད་པའི་བྱིར་ཕྱང་སོགས་སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་སྟེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་
 པའི་བྱིར་ཞེས་པས། བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་བསྟན་པར་ཡང་གང་རུའང་མ་གསུངས་
 ཏེ། སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་སྟེ་བ་དང་འཇིག་པས་ཞེས་པས་རྟགས་དང་། སྟོང་ཞེས་
 པས་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་བསྟན་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་འདིར་འགྲེལ་ཆོག་དེ་

ལ་ཀུན་རྒྱུ་ལྟ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྒྲིང་པ་ནི་ཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་
 དེ་ཀུན་རྒྱུ་ལྟ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྒྲིང་པའི་འབྲུ་སྒྲིན་མཛད་པའི་.....
 མིར། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཞེས་པས་ཀྱང་རྟགས་བསྟན་པ་མིན་
 ཏེ། རྣམ་འགྱུར་གྱི་ས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་པར་རྟགས་སམ་རིགས་པ་
 བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྒྲིང་པའི་མིར་ཞེས་པ་འདི་ཅམ་
 ལས་མེད་པའི་མིར། གནས་མ་བྱ་ཆོགས་ཕྱི་ཡི་ཀུན་རྒྱུ་ཆོགས། །མ་ཐར་སྒྲིམ་
 རྒྱན་གསུམ་ལ་སྐབས་བབྱང་བས། །ཕྱི་ཡི་སྐྱེ་གས་མིན་ལ་ནང་ལྟ་བས། །གང་
 ཟག་བདག་ཏུ་བབྱང་བས་ནང་སྐྱེ་གས། །གང་ཟག་བདག་མེད་སྐྱེ་བ་ལྟ་ཡིན་
 བས་ན། །མཐའ་གཅིག་རྣམ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཁས་ལེན་ནམ། །བརྒྱུད་ཏུ་མེད་
 བའི་བདག་འདྲིང་ཟེར་བ་དཔྱད། །ཅིས་པ་ལ། དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར།
 །ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག། །ལ་སོགས་བརྒྱུད་མེད་གང་ཟག་རྣམ་
 ཡོད་འདྲིང་། །ཅིས་པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་རྣམ་ཡོད་ཁས་བླངས་པར་སོང་
 བའི་དོན་ཡིན་གྱི་གནས་མ་བྱ་(༡༧) པས་གང་ཟག་རྣམ་བཟགས་གང་ཏུ་འང་
 མི་འདྲིང་ཅིས་མཛོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་སྐྱེ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འང་མིན་ལ།
 བཟགས་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདྲེན་པར་མཛོད་ལ། དེ་ལ་
 མཁས་དབང་པུ་ཏི་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་དང་། རྗེ་ལྷང་སྐྱེ་རིན་པོ་
 ཆེ་དང་། སླ་མ་དག་དབང་བྱམས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྟར་རིགས་ཏུ་མ་སྒྲིམ་ནས་
 དགག་པ་མཛོད་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤེང་བར་ཡང་། མང་བཀྱར་
 རྗེ་ལྷས་རང་སྐྱེ་བུ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པར་.....
 གསུངས་ཤིང་། རྗེ་གྲུང་ཐང་པས་ཀྱང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་བཤད་ཏུ། གནས་མ་
 ཏུ་པས་རང་སྐྱེ་བུ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་བླངས་པར་གསུངས་ཀྱང་།
 ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོའི་མཆན་འགྲེལ་ཚུམ་འཕྲོར། རང་སྐྱེ་བུ་པའི་རྣམ་ཡོད་
 དང་དེས་སྒྲིང་པ་གང་ཏུ་ཡང་ཁས་མི་བླང་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་མིར་རྗེ་

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་ནི། གནས་མ་བྱ་པས་གང་ཟག་རྣམས་བཏགས་གང་
 ཅུའང་མི་འདོད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྒྲ་མ་བྱམས་པས་གནས་མ་བྱ་པ་གང་
 ཟག་རྣམས་ཡོད་ཅུ་འདོད་ཀྱང་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཅུ་མི་འདོད་པར་.....
 བཤད། དེ་མ་གཏོགས་པའི་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བས་གནས་མ་བྱ་པས་གང་ཟག་
 རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཅུ་ཐུབ་པར་འདོད་པས་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ནང་པའི་
 གྲལ་ཅུའང་མ་ཚུད་པར་གསུངས་པས། བརྗོད་ཅུ་མེད་པའི་བདག་འདོད་ཅེས་
 པ་རྟག་མི་རྟག་སོགས་གང་ཅུའང་བརྗོད་ཅུ་མེད་པའི་བདག་འདོད་ཅེས་པ་.....
 ཡིན་གྱི་རྣམས་བཏགས་གང་ཅུའང་བརྗོད་ཅུ་མེད་ཅེས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །
 བདག་དེས་དབེན་པའི་ཕྱང་སོགས་ལ་དམིགས་ནས། །བདག་(༡༠ན) མེད་སྟུམ་
 ཏུ་བསྐྱུ་པས་ཞེས་པ་དེས། །དེ་ཉིད་བསྐྱུ་པའི་སྐྱུ་ཚུལ་བཟུན་པ་ཡིན། །
 བདག་ཏུ་མཛོན་ཞེན་ཡངས་མོར་ཞེས་གསུངས་པས། །བསྐྱུ་པའི་འབྲས་ཏུ་
 བདག་ལྟ་སྤྱོད་ཚུལ་བཟུན། །བདག་ཏུ་མཛོན་ཞེན་མོར་ཡང་ཆོས་བདག་ཏུ། །
 ཞེན་པ་ཡོད་པར་ཡང་དག་དམིགས་ཞེས་བཟུན། །ཅེས་པ་ལ། འདིར་གཞུང་སོ་
 སོའི་བཤད་ཚུལ་དང་འགྲེལ་པའི་གཞུང་མཆོམས་སོ་སོར་མ་བཅད་པར་པན་
 ཚུན་བསེས་པ་ནི་མི་ལོགས་པས་ཞིབ་ཏུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ནལ་འབྱུར་གྱི་
 ས་དང་སོ་བསྟན་པའི་གཞུང་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་སྐྱུ་བ་དང་འཇིག་པས་
 སྟོང་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་དོ་སྟུམ་ཏུ་བསྐྱུ་པས་བདག་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་
 པ་ཡངས་སུ་སོར་ནས་དེས་དབེན་པའི་ཕྱང་སོ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་...
 བར་འབྱུང་བ་སྐྱུ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ།
 ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་ལ་གཞུང་འདི་ལྟར་ན། བདག་མེད་གཏན་ལ་
 འབེབས་ཚུལ། དེ་སྐྱུ་ཚུལ། བསྐྱུ་པས་བདག་ལྟ་སྤྱོད་ཚུལ་གསུམ་ལས།
 དང་སོ་ནི། དེ་ལ་ནས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་བཟུན། གཉིས་པ་ནི། དེས་
 དབེན་པའི་ཞེས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ་བདག་མེད་དོ་སྟུམ་ཏུ་.....

བསྐྱེམས་པས་ཞེས་སྒྱུར་ནས་བསྟན། གསུམ་པ་ནི། བདག་ཏུ་ནས་པོར་ནས་
 ཞེས་པས་བསྟན། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ཡང་གཞུང་མཆོམས་གཙུག་ཚུལ་
 འདི་དང་མཐུན་ནོ། རྣམ་བཤད་ཏུ་ནི། བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ། སྒྲུབ་བྱུང་གི་
 རྣམ་འབྱུང་། བསྐྱེམས་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་(༡༠ བ) དང་པོ་གཉིས་ནི། དེ་ལ་
 རྣམ་བསྐྱེམས་པས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ལ། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་
 པ་མན་ཆད་གྱི་གཞུང་གིས་བསྐྱེམས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །
 འདི་ལྟར་བྱེད་ན་དེས་དབེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སྐྱེས་གྱི་གཞུང་...
 འདི་ཉིད་སྒྲུབ་ཚུལ་ལས་བསྐྱེམས་པའི་འབྲས་བུ་དང་སྒྱུར་དགོས་གྱི། བདག་
 མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་སྒྱུར་ཚུལ་མེད་པ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །སྒྱེ་བ་
 དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཞེས་པས་ཆོས་བདག་ཏུ་
 ཞེན་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཟེར་བའང་དབྱེད་བྱ་སྟེ། ཟུར་རྒྱན་ཏུ་འང་དེ་འདྲ་
 ཞིག་སྤང་མོད་ཀྱང་། དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གཞུང་གཞན་ཏུ་གསལ་ན་མིན་པ་
 རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་ཏུ་ཟུར་ཅམ་ཡང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། དེ་
 ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་བཅད་ལ་བདག་མེད་དང་ཡོངས་གཙུག་ལ་ཆོས་ཅམ་མོ་...
 སྤང་ཏུ་སྒྲུབ་པའོ། ཞེས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་
 ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ་རྒྱན་རྗེས་ཡོད་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་...
 སྤང་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། སྒྱེ་བ་དང་
 འཇིག་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོ་
 སྤང་ཏུ་སྒྲུབ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་གཞུང་དང་རྟོགས་
 དཀའ་སྤང་སྐྱེས་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ་བདག་མེད་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་
 པ་དང་། རྣམ་བཤད་ཏུ། དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་བདག་འཇིན་སྤང་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་
 པའི་བྱེད་པར་ཡོད་ཀྱང་། བདེན་ཞེན་ལ་སྒྱུར་བའི་ཆེན་ཟུར་ཅམ་ཡང་མེད་པ་
 མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་གོང་ཏུ་རྣམ་འབྱུང་ས་བཞིའི་སྐྱ་མ་སྐྱ་མའི་

(༡༧) སྐབས་སུ་སེལ་མི་རྒྱས་པའི་མངོན་ཞེན་རེ་ཡོད་པར་འགྲེལ་པར་གསལ་
 བར་གསུངས་ཟེར་མོད། བར་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མངོན་ཞེན་རེ་ཡོད་པ་
 གསལ་བར་བསྟན་ལ། དང་པོའི་སྐབས་སུ་ནི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ན་མ་
 གཏོགས་གསལ་ཁ་མི་འདུག་པས་དབྱེད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་གསུམ་པ་གཉིས་
 ལ་ནང་ཡན་ཚུན། །བསྐྱེད་ཚུལ་འབྲས་བུ་མངོན་བྱ་བྱེད་པའི་ཚུལ། །མི་འདྲ་
 མེད་ཀྱང་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ། །རྟགས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་
 ཚམ། །ཞེས་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་བྱེད་པའི་སྒྲིགས་ལ་ས་བར་པ་
 གཉིས་ལ་སྐྱེས་ཚུལ་དང་འབྲས་བུ་ལ་མི་འདྲ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་
 འདིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཚུལ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་ཀྱང་ནང་གི་སེམས་
 ཅམ་རུ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་འདྲའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཆར་ཡང་མེད་པར་སྐྱེས་
 པའི་བྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གཟུང་རྟོག་སྤྲོད་ཞིང་འཛིན་
 རྟོག་མི་སྤྲོད་བ་དང་། འཛིན་རྟོག་ཀྱང་སྤྲོད་བའི་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་
 བསྐྱེད་པས་ཤེས་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་ལས་མང་བ་མི་བཞེད་པ་རྣམས་
 བཤད་ལྟར་ན་ཡང་། ས་བར་པ་དེ་ལ་མཉམ་བཞག་རུ་སྐྱེས་པ་དང་རྗེས་སྐྱོད་
 རུ་ཡོད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གསུངས་པས་སྐྱེས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
 གཉིས་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། གཞན་རུ་ན། བདེན་མེད་སྐྱེས་པ་དང་
 བདེན་སྤྲོད་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུར་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱང་བྱེད་མེད་རུ་ཐལ་བ་དང་། རྣང་
 བཅས་རྣང་མེད་དང་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱང་བྱེད་
 མེད་རུ་ཐལ་བ་བསྐྱེད་རུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་(༡༧) འབྲས་
 བུའི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་པར། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས་ཞེས་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་
 རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་ལའང་མ་བརྟགས་
 པའོ། །སྐྱེས་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱང་རྟགས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ་མི་

འདྲ་བའི་པ་མི་མཛེས་ཏེ། མོས་བསམ་གྱིས་མི་འདྲ་བར་གཏན་ལ་ཕབ་ན་སྒྲིམ་
 པའི་ཆེན་ཡང་མི་འདྲ་བར་སྒྲིམ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། མོས་བསམ་གྱིས་རི་ལྷོ་
 གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྷོ་སྒྲིམ་པ་གཞུང་ལུགས་པ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
 གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་གསུམ་གསུམ་སྒྱུར་བཤད་ཀྱང་། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་
 རེས་ཉགས་འདི་གཅིག་ཕྱ་སྒྱུར། །ཟེར། འདི་ཡང་མི་བདེན་ཏེ། གསེར་ཕྱིང་
 ཏུ་ནལ་འཁྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་གཞུང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་པ་ཡང་
 མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྷོས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གཏན་ལ་འབེབས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་གྱི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་རེས་གྱི་ཉགས་སྒྱུར་བ་གང་ན་འདུག །གཉིས་
 པ་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱིང་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། །གཞུང་དང་འཛིན་པ་གཉིས་མེད་ལ་
 ཞེན་པའི། །ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱིང་བའི་ཆེད་ཏུ་ཆོས་བདག་མེད། །རགས་པ་སྤྱ་བ་
 ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བ་གསུམ། །ཞེས་པ་ལ། རྟོགས་དཀའི་སྤྱང་བའི་ཆོག་ཟིན་ལ་
 རྣལ་འཁྱོར་གྱི་ས་བཞིར་བཤད་ནས་གཞུང་བ་བདེན་མེད་དོན་སྤྱང་གི་ཤེས་
 པ་བདེན་མེད། གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་གསུམ་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་
 མེད་རགས་པ་དང་སྤྱ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བ་གསུམ་ཏུ་བཤད་པ་ལྷོ་སྤྱང་
 ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས་རྣལ་འཁྱོར་གྱི་ས་གསུམ་ལས་མེད་པར་(༡༩༥) བཤད་
 བས་ས་གཉིས་པ་ལ་མཉམ་རྗེས་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་བ་རྣམས་
 གཞན་ཁེགས་ནས་འཛིན་པ་རྣམས་གཞན་མི་ཁེགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་མེད་
 པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་རྗེའི་དགོངས་པ་རེས་པར་ཡིན་ཏེ། འཇུག་རྒྱུ་ལས།
 ཕྱི་རོལ་མེད་པར་གྲུབ་ན་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ། གཞུང་བ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་
 པ་མེད་པར་ནི། སུ་དབང་སོ་རྣལ་ཡང་འགྲུབ་པས། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
 དེས་ན་བཤད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་སོ་སོ་བ་སྤྱོད་དགོས་གྱི་ཉ་དང་ཉུང་མ་མ་
 བསྐྱེས་ཤིག །གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་གཞུང་བར་ཞེན་པ་སྤྱང་། །འཛིན་པར་ཞེན་
 པ་སོར་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཞེས་པ་འདི། འཛིན་པར་ཞེན་པ་མ་སོར་ཞེས་

གསུངས་ལ། ཟེར་དགོས་ཏེ། འབྲེལ་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་
 མཛོན་པར་ཞེས་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས། ཞེས་པས་སོ། །འབྲེལ་བའི་དེ་ལ་སྒྲེ་
 བ་དང་ཞེས་ནས། །ཡང་དག་པར་སྒྲོང་རྒྱུ་ཞེས་བར་བྱ་ནི། །ཁས་སྒྲངས་འགལ་
 བའི་རྒྱ་མཚན་བཟུན་པ་དང་། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་ནས་ཡིན་ནོའི་བར། །ཁས་
 སྒྲངས་འགལ་བ་དངོས་མ་བཟུན་པ་ཡིན། །ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་དངོས་མ་
 བཟུན་པ་ལ། །ཁས་སྒྲངས་བརྗོད་ནས་དེ་ཉིད་དགག་པ་དང་། །ཁས་སྒྲངས་
 རང་འགལ་དངོས་སུ་བཟུན་པ་གཉིས། ཞེས་པ་ལ། འདྲིར་གཞུང་གི་ས་བཅད་
 བཀོད་པ་ཡིན་པར་སྤང་ཡང་། གཞུང་གི་བཀོད་ཚུལ་དང་མི་འབྲིག་པར་
 མཛོང་ཉི། གཞུང་ལས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན།
 ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞུང་གི་འབྲེལ་བས་མ།
 ཆོག་དོན་བཤད་པའོ། ཞེས་བཀོད་ནས་དང་པོ་(༡༩༧)ནི། དངོས་སྒྲུ་ལ་ནང་
 འགལ་ཉོན་པའི་སྐབས་སུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས།
 དབུ་མའི་ལྟ་བུ་སྒྲིབ་པ་རྒྱགས་པར་སྤང་བྱས་པ་དང་། དངོས་སྒྲུའི་ལྟ་བུ་
 སྒྲིབ་པ་རྒྱགས་པར་སྤང་མི་བྱས་པར་བཟུན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོར་ལྟ་
 བ་ལ་ཞེས་སོགས་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ནས། གཉིས་པ་
 གཉིས་ལས། ཁས་སྒྲངས་བརྗོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་དགག་པ་
 ནི། ཆགས་སོགས་གྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས། གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།
 ཞེས་སོགས་གྱི་བཤད་པ་མཛོང་པ་འདྲི་ཉིད། ཅ་བའི་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་
 དངོས་སོ། །ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་གཞུང་གི་ཆོག་བསྐྱུགས་པ་ཅམ་གྱིས་
 ཤེས་པར་བྱས་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྒྲིལ་འདྲིར་ནི། དེ་ཅམ་ལ་ཡང་འབྲུལ་ནས་
 གཞུང་གི་ས་བཅད་གོང་འོག་ཏུ་དཀྱགས་པས་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་
 ལ་སྒྲེ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་སྤང་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཁས་

སྒྲུངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ལ་རུང་ཟད་
 གྲུང་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་ནས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་འགལ་
 བ་དངོས་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་དག་གིས་ཞེས་
 པ་ནས་ཡིན་ཅོའི་བར་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་འགལ་བ་དངོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 ཁས་སྒྲུངས་འགལ་བ་དངོས་བསྟན་པ་ལ།   ཁས་སྒྲུངས་བརྗོད་ནས་དེ་ཉིད་
 དགག་པ་དང་། ཁས་སྒྲུངས་ནང་འགལ་དངོས་ལྟ་བུ་བསྟན་(༡༩༩) པ་གཉིས། །
 ཟེར་བ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དངོས་སྒྲུའི་ལྟ་བུས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་པར་སྤང་མི་
 རུས་པར་བསྟན་པ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་མཛད་
 བས། ཁས་སྒྲུངས་འགལ་བ་དངོས་ལ་ནང་གསེས་གྱི་ས་བཅད་མ་མཛད་པར་
 གཉིས་པ་ནི། བཙམ་ལུན་འདས་གྱིས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པར་ནི་བལྟས་པས་
 ཤེས་པའི་ཕྱིར། ད་ཨེ་གོ། མཛད་ན། དངོས་སྒྲུའི་ལྟ་བུས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་པར་
 སྤང་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་ལ། ཁས་སྒྲུངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་གཉིས་ཀ་ཡང་། འགྲེལ་པར་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་
 རུང་ཟད་གྲུང་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་སོ།
 འགྲེལ་པར་དེའི་ཕྱིར་གཞན་དག་གིས་དངོས་སྤར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་ཞེས་
 སོགས་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་འགལ་བ་དངོས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ལུང་འདིའི་དེའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པས་ཀྱང་། རུང་ཟད་མི་བྱེད་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་
 རྣམས་ཁས་སྒྲུངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་ཡིན་པར་གསལ་བར་ཐོན་
 འདུག་གོ། རྣམ་བཤད་རང་གཞན་རྣམ་དག་ཁམས་འདི་ལ། ཤར་ཡོད་གསར་
 གསལ་བྱ་བ་གང་ཟག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཞེན་ལྷལ་ཅི་ཡང་མེད། །
 གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ལྷལ་སྟོན་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་། །གཞུང་འདིས་གནས་ལྷགས་ཀྱི་
 དོན་ལས་གོལ་བའི། རྒྱ་འདོགས་ཞེན་ལྷལ་རྟག་མཐའ་སྟོང་བར་བཤད། ཅིས་

པ་ལ། རྣམ་བཤད་དུ། འདི་ལ་བསམ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་པའི་འབྲུ་སྒྲོན་ལ་
 །ཁམས་འདི་ལ་སྒར་ཡོད་བསམ་བྱ་(༡༡༧) བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་...
 དང་ཉོན་མོངས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་དང་པོ་ནས་ཡོད་
 མ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ནས་ཉོན་མོངས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་དུ་བཤད་པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་པའོ། ཞེས་
 གསུངས་པས། ཉོན་མོངས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་དང་། དེ་བདེན་པར་
 འཛིན་པ་བྱུང་དུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་བཅས་སྒྲུབ་དུ་ཆད་སྒྲུང་ངོ་། །མདྲ་
 ཡིས་མ་ཟིན་ཆོགས་བཅད་ནམ་གསུམ་གྱི། །དང་པོས་དངོས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་པ་གསུམ་
 བྱང་ཆེན་མོ་གསུམ། །དགག་ནས་རང་ལུགས་བྱང་ཆེན་གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་
 པ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་ལེའུ་བརྒྱད་མར་ཆོགས་བཅད་འདི་གསུམ་
 ལ་མདོ་མ་སྒྱུར་ཡང་། རྒྱན་སྒྲུང་དུ། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་
 པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་ལ་མདོ་སྒྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། བརྒྱད་
 སྟོང་པ་ལས། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱུང་འདི་སྒྲུབ་དུ་སེམས་ཏེ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་གནས་འདི་ནི་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡིན་གྱི། ཞེས་
 པ་ནས་རབ་འབྱུང་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་འདི་ཆོགས་བཅད་འདི་ལ་དྲངས་ནས་སྒྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་སྒྲུལ་ཤད་ཅན་རྣམས་སུ་ཡང་མདོ་འདི་ལ་སྒྲོས་ཀྱི་
 སྒྲུལ་ཤད་བཀོད་འདུག་ཅིང་། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱིས་མཛེད་
 པའི་རྒྱན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་སྒྱི་དོན་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བར་ཡང་། ཆོགས་བཅད་འདི་
 ལ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་མདོ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་པོའི་
 སྒྲོམ་ཆོག་དུའང་། (༡༤༩) ཆོགས་བཅད་གསུམ་ལ་མདྲ་མེད་སེར་ཡི། །འབྲུན་
 ཟུ་མེད་མཁས་མཁས་གྲུབ་བཟུན་དར་གྱིས། །རི་མཆར་ལེགས་བཤད་སྒྱི་དོན་
 ལས་གསུངས་མོ། །ཁས་སྒྲངས་གཞན་ཡིན་མི་འདོད་ཟེར་བ་ན། །དེ་ཉིད་ཁས་

མི་ཁྱེད་པ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་། །མེ་རུ་འབྱེད་པ་གསུམ་མ་ལོན་པ་ཡིས་སམ། །གཞན་
 ཡང་ནམ་བཤད་མདོ་ཡིས་མ་ཟིན་པའི། །ཆོགས་བཅད་གསུམ་པོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
 པོ་ཡི། །ཞུ་ལ་འོང་བ་ཞེས་གསུངས་དེ་ཡིས་སྒྲུབ། །འབྲེལ་པར་དེ་ལྟར་ཞུ་ལ་
 འོངས་བརྒྱད་ནས། །ཞེས་པས་བྱང་ཆུབ་གཤེད་ཕྱིར་ནམ་བཤད་དང་། །མེ་
 འབྲས་དགེ་གསུམ་ཡིག་ཆ་གང་ཏུ་ཡང་། །དེ་དག་མདོ་སྒྲུབ་མེད་པ་མགས་ཀྱིས་
 སྒྲུབ། །དེ་དག་ཁས་མི་ཁྱེད་ན་ཡང་ཉིད་ཀྱི། །འགོག་ཕྱལ་མིན་པས་ནང་པའི་
 བཙུན་པའི་བྲལ། །བཙུན་པ་རང་གིས་རང་ཉིད་བྱད་པར་ཟད། །ཅིས་པ་འང་
 ཆེས་མི་འཐད་དེ། །དེ་ཡང་རྗེ་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོགས་
 བཅད་འདི་གསུམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མདོ་མེད་པར་མ་གསུངས་པར། །ལཱ་
 བརྒྱད་མར་མདོ་མ་སྒྲུབ་ཡང་ཉི་མུང་རྒྱ་མུང་གཉིས་སུ་མདོ་སྒྲུབ་པའི་བྱད་
 པར་སྤེན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། །སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་དོན་ནམ་
 བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱ་ཀྱི་སྤྱང་བ་ལས། །དེ་ལ་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་ལཱ་བརྒྱད་མར་
 འགོག་པ་མེད་པའི་ཞེས་དང་། །གཞན་གྱི་ཆོས་ནམས་ཞེས་དང་། །འདི་ལ་
 བསལ་བྱ་ཞེས་པ་གསུམ་ག་མདོ་དང་མ་སྒྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། །ཉི་མུང་དང་
 རྒྱ་མུང་གཉིས་སུ་འགོག་པ་མེད་པ་མདོ་དང་སྒྲུབ་ཞིང་། །སྤེན་པ་གཉིས་མ་
 སྒྲུབ་པར་རྗེ་བཙུན་རང་གིས་ཞུ་བྱང་ཏུ་(༡༥༧) གསུངས་པར་མཛད་པས།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། །གཞུང་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་རྒྱ་ཀྱི་སྤྱང་བར་ཡང་།
 །འདི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱ་མུང་ཏུ་མདོ་སྒྲུབ་པ་ཆེས་
 གསལ་ཡང་ཉི་མུང་ཏུ་མདོ་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི་མི་གསལ་ལོ། །དེས་ན་འཇམ་དབྱངས་
 དགའ་སྤྱོད་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱིང་པོ་རྒྱ་ཀྱི་སྤྱང་བར། །ཡུམ་བར་མ་དང་རྒྱ་
 སྒྲུབ་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། །འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །ཞེས་
 མགས་དང་། །གཞན་གྱི་ཆོས་ནམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཞེས་པ་ལ་མདོ་མེད་དོ། །
 །དེ་བཞིན་ཏུ་འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅིས་པ་ལ་ཡང་མདོ་མེད་དོ། །

འདིས་དངོས་སྐྱེ་བས་འདྲོད་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་པ་
 རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་ཀྱང་བྱང་ཆེན་དྲི་མ་
 ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། ཁྱེས་སྐགས་ཀྱིས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དུ། དྲི་
 མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། ཁྱེས་སྐགས་དང་། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་
 ལ། ཁྱེས་སྐགས་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན། འོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན་
 པ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པའི་ཁྱེས་པའི་ས་བཅད་གཉིས་
 བཀོད་ལ། ཕྱི་མའི་འབྲུ་སྟོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དངོས་སྐྱེའི་འདྲོད་ཚུལ་དགག་
 (༡༥༦) པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་གསལ་བ་ལྟ་ཞོག་བྱུང་.....
 ཙམ་ཡང་མ་གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་། གཞུང་ལས། ཆོགས་བཅད་དེ་ཉིད་
 དངོས་སྐྱེ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་ཚྩོད་པའི་གཞུང་དུ་བཏང་ན་ཡང་འབྲེལ་པར་.....
 གསུངས་པས་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་བཤད་པ་མིན་པར་ངེས་སོ། དེ་བཞིན་
 དུ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོགས་བཅད་དེ་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ཁྱེས་པའི་ས་
 བཅད་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར། གཞོད་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོགས་བསྟན་
 པ་ཁྱེས་པའི་ས་བཅད་བཀོད་པས་ཀྱང་དེ་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་མ་བཤད་...
 པར་གསལ་ལོ། གཉིས་པས་ཁས་ཁྲུངས་ནང་འགལ་དངོས་བསྟན་ནས། རང་
 ལུགས་སྐྱེའ་བ་སྤྲོད་ཚུལ་སྤྲོད་པའི་དོན། རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་
 གསུངས། ཁྱེས་པ་ལ། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཁྱེས་པའི་ཆོགས་
 བཅད་འདིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་...
 མིན་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཡང་། གཞུང་འདིར་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 སྤྲོད་པའི་དོན་སྟོན་ཚུལ་ལ་གཞུང་འདི་དག་དྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱེས་
 གསུངས་པ་ནི། ཆོག་གསལ་དུ་སྤྲོད་པའི་དོན་སྟོན་ཚུལ་ལ་འབྲེལ་པའི་དེ་ལ་སྐྱེ་
 བ་དང་འཇིག་པས་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ཁྱེས་སྐགས་དྲངས་པ་ཡིན་ཁྱེས་པ་ཡིན་གྱི།
 གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཁྱེས་སྐགས་སྤྲོད་པའི་དོན་སྟོན་ཚུལ་ལ་

དངས་ཞེས་པ་མིན་པས་ཕྱིར་དགོས་སོ། །ས་མཁའ་མེད་རྣམས་ས་བཅད་ཅམ་
 ཤེས་དགའ། །ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་བདེན་པ་ཞིག་སྟེ། སྐྱམ་འདིར་ས་བཅད་
 ཅམ་འགོད་པ་ལ་ཡང་གཞུང་གི་(༡༥ན) བཀོད་ཚུལ་དང་མི་བསྟན་པར་ནོར་
 བ་ཁོན་བཀོད་པ་གོང་ལྟར་དང་། སྐབས་གོང་འོག་ཀྱན་ཏུ་དགོངས་དོན་མ་
 ལོན་པའི་ཀྱིག་བཤད་མང་བ་དང་། བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་མ་ཕྱིར་
 པར་བསྐྱེས་ནས་གོ་དགའ་བར་བཟོས་པ་སོགས་ཅིང་པའི་རྣམ་འགྱུར་མང་ཏུ་
 བསྟན་པ་འདི་རྣམས་མཁས་པ་གཞན་ལ་མ་དྲིས་པར་རང་ཉིད་ཤེས་པར་.....
 རྒྱུ་ནས་རྩོམ་པ་ལ་རིངས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་མགོ་ཆག་ནས་ཚྭ་ཀྱིན་པའི་
 དཔེར་མ་སོང་བ་གལ་ཆེའོ། །རྒྱན་སྒྲུང་སེང་གེ་རྣམ་བཞུངས་མདོ་རྒྱུར་ཡང་། །
 མེད་བཟལ་རྒྱུར་བའི་རྣམ་བཞུངས་ཀྱི་ཡིན་ན། །ཞེས་པ་ལ། རྒྱུན་པ་ལ་སོགས་
 རེ་རེར་ནི། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དང་། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བཞུངས་པའི། །
 ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ལ་ཉི་ལྔ་དང་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རྣམས་
 ལུ་ཆོགས་བཅད་སྔ་མའི་མདོ་དེ་ཕྱི་མའི་མདོ་ལ་རྒྱུར་བ་མ་གཏོགས་དེ་གཉིས་
 སོ་སོར་མདོ་རྒྱུར་བ་མེད་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་ཏུ་ཆོགས་བཅད་སོ་སོ་མདོ་རེ་རྒྱུར་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཤེར་རྒྱུན་ལ་གནས་ནས་དང་པོ་ལའི་སྐྱམ་པ་རྫོགས་པར་གསུངས་
 པའི་མདོ་དེ་མཐོང་ཅེའི་མདོ་དང་། སྐབས་མཁས་པ་སྐམས་ཅད་སྐྱམ་པ་
 ཡོངས་ལུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པའི་མདོ་དེ། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་
 བཞུངས་པའི། །ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་འདིའི་མདོར་རྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གཞུང་ལས། འོན་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་
 བཞེད་པ་ནི། རྟག་ཆོན་རྟག་གི་མདོ་མ་གཏོགས་པའི་འདི་ལ་རྒྱུར་བ་མེད་པས།
 ཞེས་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡུམ་ལ་གནས་ནས་དང་པོ་ལའི་སྐྱམ་པ་རྫོགས་
 པར་གསུངས་པ་དེས། (༡༥བ) གཞན་ལྟ་ལ་གནས་པ་ཡང་མཚོན་པར་བྱས་
 བས་མཐོང་ཅེའི་མདོར་རྒྱུར་ཞིང་དེའི་འོག་ཏུ་སྐབས་མཁས་པ་སྐམས་ཅད་.....

སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདིའི་མདོ་ལ་རྒྱན་.....
 ལྷན་དུ་མཛད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྒྱན་ལྷན་དུ་སེང་གེ་
 རྒྱལ་བ་མྱེད་པ་ལ་མདོ་རྒྱུར་བ་ཐོད་བཀལ་གྱི་སྒྱུར་བའི་སེང་གེ་རྒྱལ་བ་མྱེད་པ་.....
 ལ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་མདོ་ལ་མཛད་ཅིས་ཉེ་ཆོག་སྒྲིབ་པས་
 མཐོང་ཅེའི་སེང་གེ་རྒྱལ་བ་མྱེད་པ་ལས་འོས་མེད་པ་དང་། རྒྱན་ལྷན་དུ་འདྲ་དེ་
 བཞིན་དུ་རྒྱུར་བར་ལྷན་བའི་ཕྱིར་རོ། ཐོད་བཀལ་གྱི་སྒྱུར་བའི་སེང་གེ་རྒྱལ་
 བ་མྱེད་པ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པར། རབ་འབྱུར་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་འདོད་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ཡང་འཇོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་འདྲུག་དགུར། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་སྟོན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། གྲུན་ཉེན་ལྷགས་མཐུན་རྒྱལ་བ་ལྷགས་བསྐྱེད་གཉིས། །
 ར་བར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཞན་གཉིས་ལ། མཚན་ནས་ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་
 ཡིན་པར་གསུངས། ཞེས་པ་ལ། འདིར་རྒྱུགས་དཀའི་ལྷན་བའི་བཤད་ཚུལ་
 བཀོད་པ་ཡིན་ན་བཤད་ཚུལ་དེ་ནི། འགྲེལ་པ་ལ་ཡིན་གྱི་ར་བ་མིན་ཏེ། འགྲེལ་
 པར། ཉེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་
 རྒྱལ་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་། རྒྱེ་བ་འགགས་
 པས་ཀྱི་ཤི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་ཡང་.....
 དག་པར་རྒྱུག་གོ། ཞེས་བཤད་ལ། དེའི་དོན་རྒྱུགས་དཀའི་ལྷན་བར་དེ་ལ་སྒྲ་
 མས་མ་རིག་པ་འགགས་པས། འདུ་བྱེད་འགག་ཅིས་སོགས་(༡༥) རྒྱལ་བ་
 ལྷགས་འབྱུང་དང་། གཉིས་པས། ཀྱི་ཤི་གང་ལས་བྱུང་སྒྱེ་བ་ལས་བྱུང་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་ནས་ཉེན་མོངས་ཀྱི་ལྷགས་མི་མཐུན་མཚན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷགས་
 ལ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། དེས་ན་ར་བ་ལྷགས་
 མཐུན་དང་ལྷགས་མི་མཐུན་ཀྱི་བྱུང་གང་ལ་བྱེད་ར་བ་རང་ལས་དངོས་སུ་
 མ་གསལ་བ་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། མ་རིག་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་

བྱེད་ཅེས་གསུངས་པས། བྱི་ཡི་ཚོས་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་གང་ཞེ་ན། རང་རང་བྱེད་པའི་
 རྒྱས་ལྟ་ལས་སྤྱོད་ཡིན། །དཔེར་ན་མ་རིག་རྒྱུ་གྱིས་འདྲ་བྱེད་བཞིན། །དཔེ་
 ལ་རྒྱུ་ཀྱི་ནང་ཚོས་ཁོ་ནར་མིན། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་རྟེན་འབྲེལ་ལྟར་རིགས་
 བར་མཛོད་ཀྱི་བཤད་རྒྱུ་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ལྟར་རིགས་བར་
 མཛོད་ལས་ནི། འདུ་བྱེད་དེ་རང་རྒྱ་མ་རིག་པ་ལས་ལྷུ་བྱ་འདུས་བྱས་
 རྣམས་རང་རང་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྟན་པའི་རྒྱ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་དགོས་.....
 ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། བྱི་ཡི་ཚོས་རྣམས་རང་རང་བྱེད་པའི་རྒྱས་ལྟ་ལས་
 སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདྲ་བྱེད་བཞིན་ཞེས་མ་
 གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་ལྟན་གྱིས་རྒྱ་མེད་དང་བྲམ་བེ་མང་པོས་
 རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་སྒྲ་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་
 ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་སྟེ། འདུ་བྱེད་མ་རིག་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྷུ་བྱ་རང་སྤྱོད་
 པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྟན་པའི་རྒྱས་ལྟ་ལས་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་དགོས་ཞེས་...
 རྒྱས་པའི་རྒྱུ་བཟུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདུས་བྱས་
 རྟེན་འབྱུང་གི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡིན། མ་རིག་(༡༧) རྒྱུ་
 གྱིས་འདྲ་བྱེད་ཅེས་པའི་མདོ་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡིན་པས། མཆོད་
 གཞིར་བྱི་ཡི་ཚོས་ཅམ་དང་། བཤད་བྱའི་མདོ་དོན་གཙ་པོ་དེ་དཔེ་ཅམ་དུ་སྒྱུར་
 བ་ག་ལ་འགྲིག་སྟམ་མོ། རྒྱུ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་དང་། །
 ཆེ་བརྒྱུད་རྒྱུ་བརྒྱུད་གསུམ་ལ་རིམ་རྒྱར་བའི། །བརྒྱུད་གསུམ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟར་
 རིགས་བར་མཛོད་དགག །ཅེས་པ་ལ། ལྟར་རིགས་བར་མཛོད་དུ། མདོ་འདིའི་
 དོན་མཛོད་འབྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདྲ་བྱེད་འབྱུང་དེ་ལས་ལྷག་མ་
 རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་དང་། རྒྱུ་མཐའ་གཉིས་ལས་བར་གྱི་
 བརྒྱུད་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་ཕྱི་མཐའི་གཉིས་སྤྱོད་པ་ཆེ་བརྒྱུད་པ་དང་། མ་རིག་
 པ་ལས་འདྲ་བྱེད་དངོས་སུ་འབྱུང་ཞིང་ལྷག་མ་བརྒྱུད་ནས་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་བྱེད་.....

ཚུལ་ལ་སྒྱུར་བ་ཉི་གསུམ་བཤད་ཀྱང་གསུམ་ག་མི་འཐད་དེ། ཞེས་བཤད་ལ།
 གསུམ་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་དང་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་་་་
 མཛད་ནས་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཞེས་
 པ་མི་སྤང་ངོ་། རྟེན་འབྲེལ་ཚུལ་འཕྲོར་ཡང་། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་
 གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་རུ་བྱས་
 པ་ཡིན་གྱི་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་ལ་བསམ་ན་ཡན་ལག་ལྷག་མ་གཞན་ལ་འདྲ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་གསུམ་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་
 བས་དེ་ལ་ཡང་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་དགོས་
 གྱི། རྒྱུ་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་དང་དོན་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་པར་སེམས་
 སོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས་ནི། མདོ་(༡༥༥) ཆོག་དེ་གསུམ་བརྒྱད་པ་གཉིས་དང་
 རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་མ་སྒྱུར་བར་མདོ་ཆོག་དང་པོ་གཉིས་་་་་་
 ཀའི་དོན་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་ཆེ་བརྒྱད་པ་གདམ་ག་ཅན་རུ་མཛད་ནས་་་
 གཉིས་ཀས་ཀྱང་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་འབྲས་བསྟན་པར་གསུངས་ལ།
 མདོ་ཆོག་ཐ་མ་ནི་རྒྱས་བཤད་རུ་གསུངས་སོ། །ཡོད་པའི་འཛོག་ལ་ཅམ་གྱི་
 དགག་སྒྲ་ནི། དངོས་མེད་ལྟ་བུ་མེད་དགག་ལ་སྒྱུར་གྱི། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཅམ་
 རྒྱས་གཅོད་ལ་མིན། དེའི་ཕྱིར་དགག་སྒྲ་དང་པོ་ལ་མི་བྱེད། མ་རིག་འཛོག་ཆེ་
 དངོས་པོ་ལ་འཛོག་དགོས། རིག་པའི་དངོས་པོ་མེད་ཅམ་མ་རིག་མིན། དེ་ནི་
 མེད་དགག་མིན་པར་གསུངས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལ། འདིར་མ་རིག་པ་དངོས་པོ་
 ལ་འཛོག་དགོས་དངོས་མེད་ཅམ་མ་རིག་པ་མིན་དེ་མེད་དགག་རུ་གསུངས་་་་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མཆིམས་མཛོད་ལས། དངོས་མེད་དང་བཅུ་པོ་འང་དེར་གྱུར་
 པས་རིག་པ་མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཅམ་ནི་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་་་
 ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བཀོད་པ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་འདིར་དགག་སྒྲ་བརྟན་ཞེས་་་
 པ་མ་རིག་པ་དངོས་དང་མ་སྒྱུར་བར་ཆོག་རྒྱུར་ལ་བྱེད་དགོས་པར་སེམས་ལ།

དེས་ན་དོན་དངོས་ནི། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མ་རིག་པ་ཡང་གཉེན་པོར་
 བྱུང་པའི་རིག་པ་དགག་ཅམ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་གི་རིག་
 པའི་འགལ་ལྷོར་བྱུང་པའི་མི་མཐུན་སྦྱགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མ་རིག་
 པ་དེ་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་གི་ནང་ནས་མེད་དགག་མིན་གི་
 མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ལ། མ་ཡིན་(༡༥) དགག་དེ་ལ་ཡང་། སྤྱོད་ཀྱི་གཞན་དང་
 མི་མཐུན་གཉེན་པོ་དང་། །ཞེས་སྐད་སྒྲུབ་ལྟར་ཆོས་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་ཆོས་དེ་
 མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་གཞན་པ་མ་ཡིན་དགག་དང་། ཆོས་དེ་དང་མི་མཐུན་
 པ་ལ་ཆོས་དེ་མིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་དགག་སྐད་སྒྲུབ་བཞི་
 ཡོད་པ་ལས་སྐབས་འདིར་ནི་རིག་པའི་འགལ་ལྷོར་མི་མཐུན་སྦྱགས་ལ་མ་.....
 རིག་པར་འཛོག་པ་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར།
 མི་མཐུན་པ་ནི་རིག་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །མི་མཐུན་སྦྱགས་ལ་ཡང་མེད་པ་མི་མཐུན་སྦྱགས་དང་།
 གཞན་པ་མི་མཐུན་སྦྱགས་དང་། འགལ་ལྷོར་མི་མཐུན་སྦྱགས་གསུམ་ལས།
 འདིར་འགལ་ལྷོར་མི་མཐུན་སྦྱགས་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མཆོན་ཉིད་གི་
 ཟུར་དུ་འགལ་ལྷོར་མི་མཐུན་སྦྱགས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན་དགོངས་པར་གནས་
 གི་གོང་གི་དེ་ཅམ་ག་ལ་ཡིན་སྟུམ། དེ་ཡང་མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གི་མ་
 ཞེས་པ་དགག་ཆོག་ཡིན་ཞིང་། དགག་ཆོག་དེ་ལ་ཡང་། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་
 འགྲེལ་ལས། །ཡོད་པ་དང་མི་འཛོག་པ་དང་། །གཞན་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བ་
 དང་། །སྤྱད་དང་ཁྱད་དང་བུལ་དོན་དང་། །གཉེན་པོ་དག་ལ་འདི་ཡོད་དོ། །
 ཞེས་པ་ལྟར་བརྟུན་ཡོད་པའི་དང་པོ་དུག་ལ་མི་བྱེད་པར་བརྟུན་པ་གཉེན་པོ་
 འགག་པའི་དོན་ཅན་གི་དགག་སྤྱོད་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། འཇིག་
 ལྷ་མ་རིག་ཡིན་པར་འདོད་ལྷགས་ལ། །བཞི་བ་ལ་ནི་ཅམ་སྤྱོད་ཟུར་བའི་ཕྱིར། །
 གོང་གི་ཟུར་ཚུལ་བཞིན་དུ་དངོས་མེད་དུ། (༡༦) ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་

ནམ་གཞན་ཡོད་དུང་། ཟེར་བ་ལ། འཇིག་རྟེན་མ་རིག་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་
 ལ་ཡང་མ་རིག་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་དགག་སྒྲ་དེ་དགག་སྒྲ་བརྟན་པ་རང་ཡིན་གྱི།
 སུ་ངན་པ་ལ་སུ་མེད་ཟེར་བ་ལྟར་སྒྲ་བ་སྟོན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་
 པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་མ་ཞེས་པ་རིག་པ་ངན་པ་སྟོན་པའི་དགག་སྒྲ་མིན་ཀྱང་རིག་
 པ་འཇིག་རྟེན་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འོན་
 ཀྱང་སྔོན་འདིར་རྟོག་འབྲེལ་ལྷང་རིགས་བང་མཛོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་
 ཡིན་པར་སྒྲུང་ལ་དེར་མ་རིག་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་དགག་སྒྲ་དགག་སྒྲ་བརྟན་གྱི་
 དང་པོ་རྟག་ལ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་འདུག་པས་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བྲིས་པ་
 ཡིན་ཞིང་། ཡང་དེར་དབུ་མ་པས་དགག་སྒྲ་བཞི་པ་ལ་ཅམ་སྒྲ་སྒྱུར་དགོས་
 པར་བཤད་ཅིང་། རྟོག་འབྲེལ་ཚུལ་འཕྲུལ་ཡང་། དབུ་མ་པས་སྒྲ་བའི་དོན་
 དང་གཉིས་པོའི་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་ལྟར་ན།
 འཇིག་རྟེན་མ་རིག་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་སུ་ངན་པ་ལ་སུ་མེད་ཟེར་བ་སྒྲ་
 པ་སྟོན་བྱེད་གྱི་དགག་ཆོག་ཡིན་པའི་དོན་ཆོག་དེས་སུ་ཡོད་ཀྱང་སུ་དེ་ལ་ངན་
 ཞེས་སྒྲ་བ་ཅམ་ཡིན་ཟེར་དགོས་པ་ལྟར། རིག་པ་ངན་པ་འཇིག་རྟེན་ལ་མ་
 རིག་པ་ཟེར་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལ་ངན་ཞེས་སྒྲ་
 པ་ཅམ་ཡིན་པས་དེ་མ་རིག་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་དང་མིན་ཏུ་འགྲིག་གོ། །
 དེས་ན་དགག་སྒྲ་བཞི་པ་ལ་ཅམ་སྒྲ་སྒྱུར་བའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཏུ་གོ་དགོས་
 གྱི་དེས་དངོས་མེད་ཏུ་ཐལ་བ་འཕང་བར་གོ་ལྷགས་འོང་དོན་མེད་དེ། སྒྲ་
 ཅམ་(༡༩) ཞེས་པས་ཡོད་པར་གོ་བ་སྒྱུར་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 ལྷང་རིགས་བང་མཛོད་ཀྱི་དོན་ནི། མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་དགག་
 སྒྲ་དེ་དགག་སྒྲ་བརྟན་གྱི་གང་ཡིན་དུང་ནས་བརྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་
 ཡིན་པས། སྔོན་འདིར་མ་རིག་པ་སྒྱི་ཅམ་པ་དགག་སྒྲ་བརྟན་གྱི་དེ་མིན་འདི་
 ཡིན་ཞེས་དུང་པ་བྱས་པ་འདི་རྣམས་དེའི་དོན་ཏུ་མ་སྤང་ངམ་སྒྲུལ་སྒྲེ། དེ་

ཉིད་ལས། མ་རིག་པའི་སྐད་དོད་ཨ་བིཊ་ཞེས་པའི་བིཊ་རིག་པ་ལ་འབྱུག་
 ཅིང་། དེ་ཨས་དགག་པ་ལ་ཞེས་མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་རིག་པ་
 འགོག་པར་གསུངས་པས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་མ་ཡིག་དང་དགག་བྱ་རིག་
 པ་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ཡང་། །ཕྱིད་
 འབྱུར་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཞེན་པ་སྟགས། །ཡོད་ཀྱང་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀའི་
 གཙུག་རྒྱུན་། །ཅེས་པ་ལ། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་སྲིད་འབྱུར་བདེ་བའི་
 རང་བཞིན་རྟུ་འཛིན་པ་སྟགས་ཡོད་ཀྱང་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀའི་གཙུག་པོའི་རྒྱུན་
 བྱེད་ཟེར་བ་ཅུ་ལྟར་རིགས་བར་མཛོད་ཀྱི་དོན་མིན་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་
 ཀྱན་སྦྲང་ལ་ཆགས་སྟགས་ཡོད་ཀྱང་མ་རིག་པས་ཆགས་སྟགས་དེ་དང་དེས་
 བསྐྱེད་པའི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་གཙུག་པོའི་རྒྱུན་ལ་བྱེད་ཅེས་པ། འདྲུ་བྱེད་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཉིད་དང་། །ཞེས་སྟགས་མདོ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དོན་ཡིན་པ་
 དགོངས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མདོ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དོན་
 འཐད་ལྟར་ཡོད་དེ། འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཆགས་སྟགས་ཀྱང་ཡོད་ན། མ་རིག་ཉིད་
 བསྐྱེད་མི་རིགས་སོ་སྟུང་ན་མ་ཡིན་(༩༠) ཏེ། གཙུག་པོའི་རྒྱུན་གྱི་དབང་རྟུ་
 བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆགས་སྟགས་ཀྱན་འབྱུང་བ་ཡང་འདྲིའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་
 པས། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་གཉིས་ཀྱི་གཙུག་པོའི་རྒྱུན་ལ་འདྲིས་བྱེད་པ་མི་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་རིགས་བར་མཛོད་
 ལས་སྲིད་འབྱུར་བདེ་བའི་རང་བཞིན་རྟུ་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་
 དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྟུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ལ་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གྱི་
 དེས་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀའི་གཙུག་པོའི་རྒྱུན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། དགེ་བའི་རྟུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ལ་ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་
 མེད་ཀྱང་། སྲིད་འབྱུར་བདེ་བའི་རང་བཞིན་རྟུ་འཛིན་པ་དང་། དངོས་གཞི་
 ཐར་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདེན་བཞི་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྤྱིའི་རྒྱུ་དང་གཙ་པོའི་
 རྒྱུ་ཞེས་པ་རྒྱུའི་ཀྱན་སྦྲང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་སོ། །སྤྱི་
 དང་གཙ་པོའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་འདི་གཉིས། །དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ལ་དགོངས་གསེར་
 བྱང་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། གསེར་བྱང་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་དུས་
 ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཀྱན་བདུས་ལས་ལས་འབྲས་
 ལ་སྦྲངས་པའི་མ་རིག་པས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ལ་སྦྲངས་པའི་མ་རིག་པས་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་...
 བྱེད་པར་གསུངས་པ་དེ། ལས་དེ་གསུམ་གྱི་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་(༤༠) བྱེད་ཚུལ་
 བཤད་ཅིས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིའི་རྒྱུ་དང་གཙ་པོའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་དེ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་
 སྦྲང་ལ་དགོངས་ཞེས་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དེ་གཉིས་རྒྱུའི་ཀྱན་སྦྲང་གི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་ལས་གསོད་དང་གཞོན་
 སེམས་ཆེན་རྒྱལ་པོ། །ཞེ་ཐུང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་གསུངས་སོགས། །རྫོགས་
 བྱེད་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ལ་དགོངས་ཀྱི། །དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ཅམ་ལ་ཁྲུབ་མེད་དེ། །
 རྒྱག་གཙོན་ལ་ཡང་ག་ལ་ཆགས་པ་དང་། །ཤ་འཁོན་གཉེར་བ་མཚོན་གནས་
 བྱེད་སེམས་ཏེ། །ཆགས་ཐུང་སྦྲངས་གསུམ་གས་བྱེད་ཀྱན་བདུས་གསུངས། །
 རྒྱར་བར་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ལ། །དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་རྫོགས་བྱེད་ཀྱན་
 སྦྲང་མིན། །ཞེས་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ལྷུང་རིགས་བར་མངོན་དུ། །རྫོགས་བྱེད་
 དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ངེས་ཅན་ཡིན་ཡང་། རྒྱར་བྱེད་ཀྱན་བདུས་ལྟར་སྟོག་གཙོན་
 ལ་ཡང་ཆགས་ཐུང་སྦྲངས་གསུམ་གས་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འདི་
 ཅམ་མ་གཏོགས་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་ལ་རྫོགས་བྱེད་དང་རྒྱར་བྱེད་གཉིས་སུ་བྱེ་...
 བའི་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཞིང་། རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོར་ནི། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་
 བདུས་ལས། སྟོག་གཙོན་པ་ལ་ནི། ཆགས་པ་དང་། ཞེ་ཐུང་དང་། གཏི་ལྷག་
 གིས་རྒྱར་ཏེ། ཞེ་ཐུང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་སྟེ། འདྲོད་ཆགས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཀློང་བྱས་ནས་སྒྲིག་གཙོད་པ་དང་། ཞེ་
 རྒྱུ་ཀློང་ཀློང་བྱས་ནས་སྒྲིག་གཙོད་པ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་ཚླངས་
 པའི་མ་རིག་པས་རྒྱུ་ཀློང་(༡༣) རྒྱུ་ཀློང་བྱས་ནས་སྒྲིག་གཙོད་པའི་ལས་བྱེད་...
 པ་ཅི་རིགས་ཡོད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཀྱི་ཀློང་ཞེ་རྒྱུ་ཀློང་ཞེ་རྒྱུ་ཀློང་བྱེད་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་། ཞེས་སྒྱུར་བྱེད་ཆགས་རྒྱུ་ཀློང་གསུམ་རྒྱུ་ཀློང་
 ཀློང་རྒྱུ་གསུངས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀློང་རྒྱུ་མ་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་ཀློང་མཛོ་
 ཡི་དངོས་བསྟན་བཅུ་གཉིས་སོ། །ལན་རྒྱུ་ཚར་གཅིག་ཡིན་ནམ་མེན་ཞེ་ན། །
 བྱེ་སྒྲིག་དེ་དག་ཚར་གཅིག་ཡིན་པར་འདྲོད་། །རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཚར་གཅིག་
 ཡིན་མིན་དཔྱད། །ཅིས་དང་། །ཁ་ཅིག་མིང་གཟུགས་ནས་བཟུང་ཚར་བའི་བར། །
 གང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུངས་པའི་བྱེད་སྒྲིག་དང་། །ཚར་གཅིག་མིན་པར་འདྲོད་
 ན་དཔྱད་པ་དེ། །ཀློང་ལས་དཔྱེད་ལ་བས་ཚར་གཅིག་མིན་དགོས་ཟེར། །དཔྱད་
 ལས་པྱེད་ལས་རིགས་པྱེད་ལས་དཔྱེད་དཔྱད། །ཅིས་དང་། །དེའི་བྱེད་རྒྱུ་
 འབྱེད་མཛོ་ཡི་དངོས་བསྟན་བྱེད་། །བཅུ་གཉིས་དེ་དག་ལན་རྒྱུ་ཚར་གཅིག་པར།
 འདྲོད་ཀྱང་དེ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅིས་རྒྱུ་འབྱེད་མཛོ་དཔྱེད་
 བསྟན་བྱེད་ཞེ་ན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚར་གཅིག་ཡིན་མིན་དཔྱད་ཟེར་
 པ་དང་། །ཚར་གཅིག་མིན་པར་འདྲོད་ན་རིགས་པའི་གལ་ལས་དཔྱེད་ཟེར་
 པ་དང་། །ཚར་གཅིག་པར་འདྲོད་ཀྱང་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཟེར་བ་རྒྱུ་ལས་
 མི་འཐད་དེ། མཛོ་དཔྱེད་བསྟན་བྱེད་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚར་གཅིག་ཡིན་
 པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་...
 གསུངས་པའི་བྱེད་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས། དེས་(༡༤) ན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་
 རྒྱུ་ཀློང་པ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཚར་བ་གཉིས་ནི་ཞེ་ན་འབྲེལ་ཚར་མི་གཅིག་པས་...
 རྒྱུ་ཀློང་པ་བསྐྱེད་པའི་ཚར་བ་གཉིས་ནི་ཞེ་ན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཞིག་གི་འབྲས་...
 བྱེད་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཛོ་དཔྱེད་ཚར་བའི་རྒྱུ་ཀློང་པ་ཞེས་པ་གཞན་

ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོར་ཡང་། མ་དག་
 པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་པ་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཤྱ་ཤི་ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 མདོ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆར་གཅིག་གི་དབང་
 ཏུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཆར་གཅིག་གི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྲིད་
 པ་ཞེས་པ་མི་འགྲིགས་པས་ཆར་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བདུན་པ་ཆོར་བ་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པས་ན། རྟེན་སྒྲིག་ཉམ་མེད་ས་
 མཚུངས་ལྡན་མེད་པ་མེད། །བརྒྱད་པ་རྟེན་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོར་བ་ནི། རྟེན་
 མེད་ས་ཆར་དང་བྱི་མའི་སར་གཏོགས་དགོས། །དེ་ཕྱིར་བདུན་པས་བརྒྱད་པ་
 རྟེན་པ་ཡི། རྒྱུ་བྱེད་མིན་པར་འདོད་ན་སྔ་མ་རྟེན་མས། བྱི་མ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པར་
 འདྲ་བ་ནི། འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཡིན་པར་གསུངས་དང་འགལ། ཞེས་ཡན་ལག་
 བདུན་པ་ཆོར་བས་བརྒྱད་པ་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པར་འདོད་ན་ཡན་ལག་
 སྔ་མ་རྟེན་གྱི་བྱི་མ་རྟེན་ས་བསྐྱེད་པའི་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ཞེས་གྲུང་ཐང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ནང་འགལ་བཏང་བ་མི་ལགས་ཏེ། རྟེན་
 འབྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། འདིའི་ཆོར་བ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཞེས་སྐུར་བ་མ་དག་
 པར་མདོན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོ་(༤༡ན) སྔ་མའི་ལས་ཀྱི་འཕང་འབྲས་ཡིན་པས་སྲིད་
 སྒྲིག་ཉམ་མེད་ས་དང་མཚུངས་ལྡན་མི་རུང་ཞེས་འོག་ནས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་།
 སྲིད་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོར་བ་ནི་སྲིད་པ་ལྟར་སྐྱེ་བ་བྱི་མའི་སར་གཏོགས་དགོས་པ་
 ཁམས་སོ་སོའི་སྲིད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་
 དང་། བཞི་པ་བྱེད་ལས་ལ་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཡན་ལག་བྱི་མ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པ་
 དང་། ཞེས་བཤད་ལ་བཤད་ཚུལ་སྔ་མའི་སྐབས་སུ་ནི་ཆར་གཅིག་པའི་བདུན་
 པ་ཆོར་བས་བརྒྱད་པ་སྲིད་པ་མི་བསྐྱེད་པར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོར་བའི་
 རྒྱུ་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་པ་ཆར་གཞན་ལས་འོས་མེད་པས་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་མ་ཟད། བཤད་ཚུལ་སྔ་བྱི་གཉིས་ཀ་ཆོར་

ལྷ་མ་འཕྲིན་པའི་བཤད་པ་འདི། །དག་ལོགས་དཔལ་བཟང་ལྟ་བུའི་མཁས་
 པ་ཡིས། །བཀོད་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་འཇུག་ངོ་མེ་ཆ། །ཞེས་པ་ལ། །འདིར་
 རྟོགས་དཀའི་སྤང་བའི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་ནས་རང་ལུགས་ཡིན་པ་ལྟར་བྱས་
 པ་འབྲིག་དཀའ་སྟེ། དེར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡན་
 ལག་བརྒྱ་(༤༩༩) གཉིས་ཆོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་།
 ཆོར་བའི་རྒྱུ་ལྱིས་སྤོང་པ་ཞེས་པ་ཆོར་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་.....
 པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལམ་རིམ་དང་གསེར་སྤང་གི་བཤད་ཚུལ་དང་ཆོག་.....
 ཟིན་གཏན་ནས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་དང་རྣམ་
 འབྲེལ་རྒྱིག་ཆེན་གཉིས་ཀར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་བརྒྱ་.....
 གཉིས་ཆོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་བོད་སྤྲ་མའི་བཤད་ཚུལ་
 ཡིན་པར་མཁས་པའི་དབང་པོ་དཔོན་སྟོབ་དམ་ཆོས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དེས་
 མཇུག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས། བྱེ་སྐྱ་དང་བོད་སྤྲ་མས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱ་འབྲས་ལ་འདོད། ཅས་པ་དང་། བོད་སྤྲ་མས་ཀྱང་ཆོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་
 དགོས་པར་འདོད་དེ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་
 འདི་དག་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་དྲངས་ཤིང་། རྣམ་ཤེས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པ་ཅམ་
 མོ། །རྣམ་འབྲེལ་རྒྱིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། བོད་སྤྲ་མའི་བཤད་
 སྟུལ་ལྟར་མཇུག་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་འདིར་བཤད་
 ཚུལ་ཕན་ཚུན་མི་འགལ་བའི་བྱུང་དུ་དོགས་གཅོད་མང་ཅམ་གྱིས་འདུག་ཀྱང་
 དཔྱད་གཞི་འགངས་ཤིན་དུ་རྒྱུད་བར་སེམས་སོ། །རྒྱན་སྤང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་
 སྐྱེ་བ་སྤྲ་མའི་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་འདིར་མ་རིག་པའོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནི་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 པ་ནས། དེ་ཕན་ཆད་ནས་ངེ་སྤོང་ཆོར་བའི་སྐབས་ཀྱི་བར་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་
 ནི་ཆ་ཤིས། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་གཉིས་གཉིས་(༤༩༩) དང་

བར་དུ་བརྒྱད་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དུམ་...
 ལུ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གནས་སྐབས་པའི་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་གསུངས་
 པས། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཡང་རྒྱན་སྤང་གི་རྟེན་ལྟ་འབྲང་
 བར་ངེས་སོ། །དེས་ན་ཉ་དང་ཉུང་མ་བསྐྱེས་པའི་བཤད་པའི་ཞེས་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་ཉམ་ང་བའི་གནས་སོ། །འདི་ནི་སྦྱོབ་དམན་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདྲ་ཡི་དངོས་བཟན་ཆར་གཅིག་
 ཚུལ། །སྦྱོབ་མེད་མེད་དབང་དུ་བྱས་ལ་དགོངས། །ཆར་གཅིག་འཛོག་ཚུལ་དེ་
 ཚམ་གྱིས་མ་ཆར། །མེས་ཚན་ཕྱེ་བྲག་གཅིག་གི་དབང་བྱས་ཏེ། །སྦྱོད་ལེན་
 མིད་གསུམ་མིང་གཞུགས་སྦྱོར་ཁྲུང་ནས། །སྦྱོབ་བྱུང་ཚུལ་ས་སྦྱོབ་ལས་བཤད་
 གསུངས། །དེ་སྦྱིར་ཆར་གཅིག་འཛོག་ཚུལ་མི་འབྲུག་ཉིས། །ཞེས་པ་ལ། སྦྱོབ་
 དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་ཆར་གཅིག་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྦྱོ་...
 བ་ལེན་ཚུལ་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་...
 ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྒྲར་
 གཉིས་ལྟ་བཤད་པ་དེ་སྦྱོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྦྱོབ་ལེན་ཚུལ་གཅིག་སོ་...
 བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་
 བརྒྱ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྒྲར་གཉིས་ལྟ་འཆད་པ་འདི་སྦྱོབ་ལེན་ཚུལ་གཅིག་ལ་...
 འཕ་གཉིས་ལ་འཛོག་ཅིས་པ་ནས། སྦྱོགས་གཉིས་པ་ནི་ལྷས་མི་ལེན་པས་དང་
 པོ་ལྟར་རོ། །ཞེས་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་དེ་སོ་ན་ཉིད་ལྟར་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔོན་སྦྱོབ་དམ་ཆོས་པས་ཀྱང་(༤༥) སྦྱོབ་
 དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་རང་ལུགས་ལ་སྦྱོབ་ལེན་ཚུལ་གཅིག་གི་རྒྱ་འབྲས་ལ་...
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྦྱོད་ལེན་གཉིས་ནི་ཀུན་གཞི་འདོད་མི་
 འདོད། །གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་དབྱེད་དགོས་ཞིག་ཡིན་ཏེ། །ལུགས་འདིར་ལལ་
 ཆེར་ས་མཚུངས་ཞེས་གསུངས་པས། །ལལ་ཆེར་སྦྱོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཆོལ་དགོས་

སྒྲ། ཁྱེས་པ་ལ། དེ་ཡང་གྲུང་ཐང་རྗེའི་རྟེན་འབྲེལ་རྩ་ལུགས་འདིར་ཕལ་ཆེར་
 ས་མཚུངས་ཡང་ཁྱེས་བཤད་ལ། དེ་ལ་ཕལ་ཆེར་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྟེན་
 འབྲེལ་ཆེན་མོར། འདྲིང་པའི་རྟེན་ལ་གོང་སར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 གསར་རྩ་བསག་ན་ཡན་ལག་གསུམ་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མས་མཚུངས་.....
 པར་འདྲིང་དགོས་ལ། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་དམ་ཆོས་མཚན་ཅན་གྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་རྩ་འང་འདྲིང་པ་ནས་འདྲིང་པར་སྐྱེ་བའི་ཆེན་ཡང་ཡན་ལག་གསུམ་.....
 པ་ལ་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་དངོས་གཞི་ཚོ་བ་
 རས་ཉམས་པ་ཡོད་པས་དང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་འདྲིང་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
 འཛིན་པའི་ཆེ་སེམས་དེ་ཉིད་ལས་དེ་དང་ཆར་གཅིག་པར་བཤད་དོ། འདྲིང་
 པ་ནས་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་མ་རིག་པ་ལ་འདྲིང་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་.....
 པོའི་སས་བསྐྱུས་གཉིས། རྒྱ་རྒྱུ་ཤེས་ལ་འདྲིང་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་
 དང་དེའི་གོང་སར་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་གསུངས་པས་ཕལ་ཆེར་ཁྱེས་པ་
 དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་སོ། མདོར་ན་ཕལ་ཆེར་ས་མཚུངས་ཁྱེས་པ་དང་།
 ཡན་ལག་གསུམ་པ་མ་གཏོགས་ས་མཚུངས་ཁྱེས་(༤༤) པ་གཉིས་བསྐྱུར་ན་ས་
 མི་མཚུངས་པའི་ཡན་ལག་དེ་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཡིན་པར་སྐྱུས་བལྟས་གྲང་.....
 གོ་རྒྱས་མོད། རྒྱུ་འདིར་ཕལ་ཆེར་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཆོལ་དགོས་ཟེར་ནས་
 འོག་རྩ་སྟེད་ལེན་གཉིས་ལ་ངོས་བབྱུང་བ་ནི་ཡོད་ས་བཞག་ནས་མེད་སར་.....
 བཅོལ་བའི་དཔེ་ལས་མ་འདས་སོ། འོན་ཀྱང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་
 གསུང་རྒྱན་ལས། ས་གང་ནས་གང་རྩ་སྐྱེ་ཡང་བརྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ས་
 མཚུངས་པར་ཡང་གསུངས་པས་དབྱེད་དགོས་པའི་གནས་སོ། གྲུན་གཞི་མི་
 འདྲིང་ལུགས་ལ་བརྩ་གཉིས་པོ། ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་ཡིན་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྟེ་ཡི་ས་ནི་གོང་འོག་ས་ལ་སྒྱུར། འཆེ་ས་ལ་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་སྒྱུར་
 བ་ལ། ཕལ་ཆེར་སྒྲིམ་གྱི་གོང་འོག་ཐམས་གསུམ་གྱི། ས་ལ་སྒྱུར་ཆེ་གྲུན་གཞི་

མི་འདྲད་པས། །ཐམས་ཅད་སས་བསྐྱས་གཅིག་པར་འདྲད་དགོས་ས། །ཞེས་
གོང་ས་འོག་ས་ལ་སྐྱར་ཆེ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་ལ། །འཆི་ས་
སྐྱེ་ས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ས་ལ་སྐྱར་ན་པལ་ཆེར་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་.....
མིན་པས་པལ་ཆེར་སྐྱེ་ས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱས་པ་ཡང་འཐད་སྟམ་པ་མི་སྤང་སྟེ།
ཤུང་ཐང་རྟེན་འབྲེལ་དེར་ཡང་འཆི་ས་སྐྱེ་ས་གཞན་ས་གསུམ་དང་སྐྱར་བའི་...
གསལ་ཁ་མེད་ལ། །ཐམས་གསུམ་གང་གི་འང་སས་མ་བསྐྱས་པའི་འཆི་ས་
སྐྱེ་ས་ཤུང་འདྲོག་དགའ་སྟེ། །སྐབས་འདིར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་
ལེན་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ས། །འཆི་ས་ལ་སྐྱེ་ས་གསུམ་ལ་སྐྱར་
བའི་ཆེ། །དོན་གསང་ཕྱིན་ལེན་སྐྱེ་སར་གཏོགས་གསུངས་ལ། །གོང་ནས་འོག་
སར་(༥༥ན) སྐྱེ་ཆེ་མི་འབྲིག་ཅེས། །དགག་པ་བྱུང་བས་ཕྱིན་ལེན་གཉིས་པ་ནི། །
འཆི་ས་སྐྱེ་ས་གང་དུ་འང་མི་གཏོགས་པ། །ཡོད་པར་ཀྱན་གཞི་འདྲད་དང་མི་
འདྲད་པ། །གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལ། །ཐམས་
གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སྟེང་ལེན་གཉིས་འཆི་ས་སྐྱེ་ས་གང་དུ་འང་མི་
གཏོགས་པ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། །དཔེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་
འདྲད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སྟེང་ལེན་གཉིས་མདོན་གྱུར་པ་མེད་ན། །འཆི་སྟེང་རྟེན་
ལ་ཡོད་པར་དོན་གྱིས་གོ། །ཟེར་བ་དང་འགལ་ལ། །ཡོད་ན་ནི་ས་གཞན་གྱི་སྟེང་
ལེན་གྱིས་ས་གཞན་གྱི་ལས་ལ་གསོས་མི་འདེབས་པར་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་
འདྲད་པའི་སས་བསྐྱས་ལས་འོས་མེད་པར་གྲུབ་ལ། །དེ་ལྟར་ན། །དེའི་ཆེ་དེ་
གཉིས་སྐྱེ་སར་གཏོགས་པར་ཐལ། །དང་པོ་ནས་འདྲད་པར་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །
འདྲད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཟེར་ན་ལན་ཅི་འདེབས། །དེས་ན་
གཞུང་ལས། །སྟེང་ལེན་ལ་དོན་གསང་ལས་སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་ཡིན་པ་མདོན་
པར་འགྲུབ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་དེའི་ས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་...
ནི། །འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ལས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་མདོན་དུ་གྱུར་

རྒྱ་ཡོད་པས་རིགས་སུ་རྒྱུག་ཀྱང་གོང་སའི་སྐྱེ་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་རྟེན་.....
 མོངས་མངོན་གྱུར་ཡོད་པ་ཆོས་མངོན་པ་བ་སྤྱི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་.....
 རིགས་པས་མི་ཐོབ་པས་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འགྲིག་གོ། །ཞེས་
 པའི་དོན་ནི། གོང་སར་འོག་སའི་རྟེན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པས་དོན་
 གསང་ལས་སྤྱིད་ལེན་གཉིས་ངེས་པར་སྐྱེ་སར་(༤༥༧) གཏོགས་གསུངས་པ་.....
 གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འགྲིག་ཅེས་པ་ཡིན་དགོས་ཀྱི། རྣམ་འདིར་
 གོང་མའི་སྐྱེ་སྤྱིད་རྟེན་ལ་འོག་རྟེན་མངོན་གྱུར་པ་མེད་ཀྱང་འཆི་སྤྱིད་རྟེན་ལ་
 ཡོད་ཟེར་བ་ལྟར་ན། དོན་གསང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་གོང་མ་ནས་འོག་
 མར་སྐྱེ་བ་ལ་མིན་ཏུ་འགྲིག་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་སའི་འཆི་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འོག་
 སའི་སྤྱིད་ལེན་མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་སྐྱེ་སར་གཏོགས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་རྟེན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་ལེན་
 འཆི་ས་སྐྱེ་ས་དེ་གཉིས་ལས། །གཞན་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྒྱལ་རྣམས་ཅི་ཞེ་ན། །མི་
 རལ་བརྒྱུ་མི་འཕེན་བྱེད་ལས་བརྒྱ་ཡོ། །རྗེས་སུ་རྒྱུགས་བྱེད་སྐྱེན་ལས་ལ་སོགས་
 ཀྱིས། །ཁ་བརྒྱུར་སྤྱིད་ལེན་གཞན་གྱིས་གསོས་འདེབས་ནས། །འཁོར་བརྒྱུར་
 གཅིག་གི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་ཆེ། །དེ་མི་སྤྱིད་ལེན་འཆི་ས་སྐྱེ་ས་གཉིས། །གང་
 ཏུ་འང་གཏོགས་པ་མིན་པས་གཞན་ས་ཟེར། །ཞེས་པ་ལ། མི་པལ་པར་འཕེན་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་བརྒྱུ་ལ་རྒྱུགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱིད་ལེན་གཞན་གྱིས་གསོས་.....
 བཏབ་ནས་འཁོར་བརྒྱུར་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་སྤྱིད་ལེན་གཉིས་འཆི་ས་སྐྱེ་ས་གང་.....
 ཏུ་འང་མ་གཏོགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ་ན་ཡང་དེ་གཉིས་འདོད་པར་
 གཏོགས་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་འཆི་ས་དང་སྐྱེ་ས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ལུང་རིགས་འོད་འབར་ལས། དེ་ལ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་
 ཡོད་ལ་འདོད་པ་འཆི་ས་སྐྱེ་ས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ་བརྒྱུ་པ་སྤྱིད་པ་ཡང་འཆི་ས་སྐྱེ་(༤༥༨) ས་གང་

རྒྱུད་མ་གཏོགས་པར་ཐལ། འདྲི་པ་ནས་འདྲི་པར་སྐྱེ་བའི་སྲིད་ལེན་
 སྲིད་པ་གསུམ་ས་མི་མཚུངས་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདྲི་
 བ། དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འཆི་ས་སྐྱེ་ས་གང་རྒྱུད་མ་
 གཏོགས་པར་ཐལ། ཞོང་མའི་སེམས་མ་ཐོབ་ན་བརྩུ་གཉིས་ཐམས་ཅད་ས་
 མཚུངས་པར་གཞུང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཁས་པའི་གསུང་
 དང་བསྟན་ན་ལེགས་ཀྱི་ཕལ་ཆེར་ཞེས་པའི་ཆོག་ཙམ་མཐོང་ནས་གང་དང་...
 ཡང་མི་མཐུན་པའི་འབྲེལ་མེད་འཆལ་གཏམ་མང་རྒྱ་བྱིས་ཀྱང་སྒྲོ་སྐྱེད་མི་.....
 འོང་བར་ལོག་རྟོག་སྐྱེད་པའི་སྐྱེན་རྒྱ་འགྱུར་རོ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 སར་གཏོགས་ཚུལ་ནི། གཞུང་འདིའི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན། འདྲི་པའི་རྟེན་ལ་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གྱིས་
 གསོས་མ་བཏབ་པས་ལས་གཞན་ཞིག་གི་དབང་གིས་དང་པོར་སྐྱེ་བ་བྱུང་ས་...
 ཉེ་སྤར་གྱི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ། དེའི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་
 སྐྱེ་བ་བྱུང་ས་པ་དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་དང་རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་གཞན་སར་
 གཏོགས་པ་ཡིན་ཉེ། འདྲི་པའི་སས་བསྐྱུས་གང་ཞིག །བསམ་གཏན་དང་པོ་
 བསམ་གཏན་པར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་འདྲི་པ་དེ་སྐྱེ་ས་དང་འཆི་ས་གང་ཡང་མིན་...
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞུང་ལས། ཡན་ལག་དང་པོ་དང་རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་ལས་
 གང་རྒྱ་བསགས་པའི་ས་དེར་གཏོགས་ཉེ། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་དང་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱན་གཞི་ཡིན་ལ་རྟེན་དེའི་(༤༦བ) རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་ས་དེ་པ་
 ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་ལྷགས་ལ་
 ཡང་། ཞོང་རྒྱ་ཕལ་ཆེར་ས་མཚུངས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། ས་གཞན་
 ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ས་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་...
 པ་ལྟ་བུའམ་ཡང་གོང་ས་གང་རྒྱ་སྐྱེ་ཡང་མ་རིག་པ་འོག་སས་བསྐྱུས་དགོས་...
 པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུས་ཡན་ལག་གསུམ་པ་དང་དང་པོ་གཞན་སར་གཏོགས་

ཚུལ་གོ་དགོས་ཀྱི། མི་པལ་པ་བཅུའི་ལས་བཅུས་འཁོར་བསྐྱར་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་
བ་ནི་འདྲོད་པ་ནས་འདྲོད་པར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེའི་ཆོ་སྲོད་ལེན་གཉིས་
གཞན་སར་གཏོགས་པར་གོ་བ་ནི་གོ་ལུགས་སྟོན་མ་བུར་བ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད།
འཆི་ས་སོགས་གསུམ་ལ་སྐབས་ཀྱི་ས་ཁེས་མིང་འདྲགས་པ་ཡང་ཆོ་ལོ་གསར་
པ་ཞིག་གོ། །དེ་དག་བསམས་ཆེད་དང་དང་ད་ལྟ་བུ། །ཁེས་སོགས་བསྐྱབ་ཡར་མང་
ཅམ་བྱིས་འདུག་པ་འདི་རྣམས་ཤོག་སྒྲག་གི་སྟོན་ལས་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཅི་
ཡང་མི་སྤང་བས་རང་ཉིད་བསྟན་བཅོས་སྟོན་པ་ལ་མི་མཁས་པར་གསལ་
བར་བསྟན་ཏོ། །

༥ རྟེན་བྱ་སྟོན་ལམ་ཐང་བྱ་རྣམ་རྟོག་དང་། །བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་
དང་མ་ལ། །ཁེས་པ་ལ། རྟེན་སྟོན་ལམ་ལ་རྟེན་བྱ་སྟོན་ལམ་ཟེར་བ་མི་རིགས་
ཏེ། སྐྱར་ཡང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ལ་བྱད་པ་ཆེ་ཞིང་། སྐབས་འདིར་
སྟོན་ལམ་རྟེན་དང་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་བྱར་ཏེ། གཞུང་ལས།
གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྟེན་སྟོན་ལམ། སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་། །བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་ནོ། །
ཁེས་གསུངས་(༥༦ན) པའི་བྱར། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་བྱད་ཆུང་མ་བཤད་
དབྱད། །ཅེས་པ་ལ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་བྱད་ཆུང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་
བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་སྲིད་ཅེའི་བྱད་ཆུང་བྱེད་ཀྱང་པལ་ཆེར་དེ་ལྟར་མི་
བྱེད་པའི་བྱད་པར་བྱེད་ནས་བཤད་པའི་བྱར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་རང་གི་
ལུགས་ནི། འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་སྲིད་ཅེའི་རྩེས་ཀྱི་འགོག་པ་
ལས་ལངས་ཏིང་འཛིན་ལ་རྩལ་སྤྱང་བའི་ཆེད་དུ། སྐྱར་ཡང་སྲིད་ཅེར་ལོག་
སྟེ། དེ་ནས་འདྲོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྲིད་པ་ཅམ་ཡིན་པས།
ཁི་བརྒྱད་སྟོང་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པར་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་
ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་པལ་ཆེར་ནི་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་བྱར། ཁེས་གསུངས་པའི་
བྱར། དེས་ན་ལྷང་འདིའི་སྐྱར་ཡང་སྲིད་ཅེར་ལོག་སྟེ་ཁེས་པས་སྲིད་ཅེའི་བྱད་

རྒྱུད་བརྟན་པ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་སོ། རྣམ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་སྐྱེས་གཞིའི་སྐྱེས་
 གཉིས་ལ། རྒྱུད་པ་དེ་ཡང་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཞེས། །སྐྱེས་བཤད་ཀྱང་
 འཕགས་པའི་དགོངས་མིན་གསུངས། རྒྱུད་པ་ལྷགས་གཉིས་གཞུང་འདིས་མ་
 བརྟན་པར། །སྐྱེས་འདོད་པ་ལ་འབྱུང་ཁ་ཅིག་གིས། །ཀླང་པ་དང་པོ་ཡང་
 བཅད་མཐོང་ཆེ་ཡི། །མང་གོ་རྣམ་བཞུངས་བརྟན་པ་ལ་རྒྱུད་ནས། །འཕགས་
 དང་སྐྱེས་འཆད་པར་འདོད་པ་ནི། །གཉིས་ཀའི་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་གཞུང་ནི། དེའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པ་
 མོད་ཀྱལ་དངོས་གཞིའི་སྐྱེས་བ་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་དང་འགོག་པ་དང་བཅས་
 པའི་(༤༦) རྣམས་འཇུག་དགུ་ཡར་བཅད་ནས་དེས་སང་གོ་རྣམ་བཞུངས་
 བརྟན་པ་འཕགས་པ་དང་སྐྱེས་པའི་ལྷགས་སུ་བཤད་པ་ནི་ལྷགས་གཉིས་ཀ་
 དང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་པར་སྤང་ལ། འདིའི་དོན་
 ལ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པ་མོད་ཀྱལ་དངོས་གཞིའི་སྐྱེས་བ་གཉིས་ལ་སྐྱུར་ནས་དེ་
 ཉིད་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེས་བཤད་ཀྱང་འཕགས་པའི་
 དགོངས་པ་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེས་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པ་དངོས་
 གཞིའི་སྐྱེས་བ་གཉིས་ལ་སྐྱུར་ནས་བཤད་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྐྱུར་བ་དེ་འཕགས་
 པའི་དགོངས་པར་བཤད་པའི་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ལ། གཞུང་འདིར་ཡང་སྐྱེས་
 དེ་ལྟར་སྐྱུར་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་བཤད་ཀྱང་འཕགས་པའི་
 དགོངས་པ་མིན་པར་གསུངས་པའི་གསལ་ཁ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་གིས་
 ཀླང་པ་དང་པོ་ཡར་བཅད་ནས་མཐོང་ཆེའི་སང་གོ་རྣམ་བཞུངས་བརྟན་པ་
 ལ་སྐྱུར་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུང་འདིར་ཀླང་པ་དང་པོ་ཡར་བཅད་
 ནས་དེས་སང་གོ་རྣམ་བཞུངས་བརྟན་ཞེས་པ་སྐྱུར་བ་སང་གོ་རྣམ་བཞུངས་
 བརྟན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་མཐོང་ཆེའི་རྣམ་བཞུངས་བརྟན་པར་གསུངས་པའམ་
 མིན་ཞིང་དོན་གྱིས་ཐོབ་ཚུལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་གི་འདོད་ཚུལ་

དེ་རྒྱུ་པ་དང་པོ་མཐོང་ཆེད་ནམ་བཞི་དང་བསྟན་པ་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་མི་
 འཐད་དེ། རྟགས་གཉིས་ཞེས་པ་དངོས་གཞིའི་སྤང་བ་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་དང་
 འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་ཞེས་པ་ཡར་བཅད་ནས་དེས་་་་
 སང་གེ་རྟགས་བཞི་དང་བསྟན་པར་འཕགས་པ་དང་ཤུཌི་པའི་(༥༥) ལྷགས་སུ་
 ཁ་ཅིག་གིས་འཆད་པ་དེ་ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་ཞེས་པ་གཞུང་གི་
 དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཞུང་གི་དོན་དངོས་ནི། སྤྱོད་རིན་པོ་
 ཆེས་མཛད་པའི་ཕར་བྱིན་ལྷང་གི་སྟེ་མ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱར་བ་
 སང་གེ་རྟགས་བཞི་དང་དང་། དངོས་གཞི་ཐོད་བཀལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་འགོག་པ་
 དང་བཅས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་ལ་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལྷགས་དང་་་
 མི་མཐུན་པར་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་དང་
 པོ་ནས་འགོག་པའི་བར་དུ་རེ་རེ་བཀལ་ནས་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། རྟགས་པ་
 གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཡ་གྲུལ་སྤང་བ་དང་པོ་ལོ། །ཞེས་དང་། འགོག་པ་ལས་
 ལངས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞེས་པ་ནས་བརྒྱད་བཀལ་ནས་འགོག་པ་་་་
 ལ། དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་གནས་པ་སྤང་བ་རྟགས་པ་གཉིས་པའོ། །
 ཞེས་སོགས་བཤད་ནས་འདི་ནི་འཕགས་པ་དང་ཤུཌི་པའི་བཤད་པ་སྟེ་སྟོབ་་་་
 དཔོན་དང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་སྦྱགས་སྦྱར་མཛད་ནས་
 བཞེད་ཚུལ་དེ་འཕགས་པ་དང་ཤུཌི་པའི་ལྷགས་གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་ཞེས་
 པ་ཡིན་པར་ངེས་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་པ་གཉིས་སུ་སྤང་འོངས་ནས་ཞེས་པའི་རྟགས་
 གཉིས་ཞེས་པ་ཐོད་བཀལ་དངོས་གཞིའི་སྤང་བ་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་འཕགས་་་་
 པའི་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་ཏེ། འཕགས་པས་རྟགས་གཉིས་ཞེས་པ་སྦྱར་བ་
 ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་ལ་བཤད་པའི་བྱིར། འགོག་
 དང་བཅས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དགུར། །ཞེས་པའི་རྒྱུ་(༥༦) པ་དང་པོ་
 ཡར་བཅད་ནས་སང་གེ་རྟགས་བཞི་དང་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཤུཌི་པའི་ལྷགས་་་

དང་མི་མཐུན་ཏེ། རྒྱུ་པས་རྒྱུ་པ་དང་པོ་ཡར་མ་བཅད་པར་གཉིས་པ་
 དང་སྒྲུབ་ནས་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སོད་བཀལ་དངོས་གཞིའི་སོང་བ་……
 གཉིས་བཟུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱ་སྟོན་རྒྱུ་ལྟེན་ནང་གཉིས་
 ཞེས་པ་སོང་བ་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་དང་རྒྱུ་པ་དང་པོ་ཡར་བཅད་ནས་བཤད་
 པ་མཛད་པ་དེ་འཕགས་པ་དང་རྒྱུ་པ་གི་འང་ལྷགས་སུ་མི་རུང་བས་དེ་……
 གཉིས་ཀ་དང་མི་མཐུན་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར། རྒྱུ་པ་འདིར་
 རྒྱུགས་སྒྲུབ་པ་དང་མི་མཐུན་པར་གཞུང་གི་དོན་རྒྱུ་པ་འབྲེལ་བའི་འོས་ཆེད་ཀྱིས་
 བྱ་སྟོན་གྱི་བཞེད་པ་རྒྱུགས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་རྒྱུ་པ་འདི་གཞུང་རྒྱས་པ་ཅན་དེ་རྒྱས་
 མེད་རྒྱུ་བཟང་འདུག་པས་ཆེར་མི་འཐད་དོ། །འདྲོད་པར་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་
 རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས། འདྲོད་སེམས་ལངས་ཆེད་སྲིད་ཆེའི་རྒྱུ་པ་བཟུས། ཞེས་
 པར། གཞུང་རྒྱུ་ནི། འདྲོད་པར་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་པ་
 ལས་ལངས་ནས་སྒྲུབ་ཡང་སྲིད་ཆེ་ལ་ལྷགས་དེ་ལས་ལངས་ནས་འདྲོད་སེམས་
 ལ་གནས་པའི་རྒྱུ་པ་བཟུས་ཏེ། ཞེས་འདྲོད་སེམས་ལ་གནས་པའི་རྒྱུ་
 པ་བཟུས་པར་གཞུང་སྲིད་ཀྱི། སྲིད་ཆེའི་རྒྱུ་པ་བཟུས་པར་མ་གཞུང་སྲིད་
 ཤིང་། ཆོག་རྒྱུ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་སྲིད་ཆེའི་སེམས་བཟུས་པའི་ཆོག་གཅིག་
 ཅུ་ཡང་མེད་པ་མངོན་སུ་གྱིས་བྱུང་བོ། དེས་ན་འདྲོད་སེམས་ཀྱིས་འགོག་
 པ་ལས་ལྷང་བར་མི་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་འགོག་པ་ལས་ལྷང་བའི་
 ཆེད་སྲིད་ཆེ་ལ་རྒྱུ་པ་བཟུས་པ་ཡིན་ཏེ། (༤༣) གཞུང་ལས། འོན་ཀྱང་
 གང་ཟག་གི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་གམ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་དང་པོར་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་
 འགོག་པ་ཆེས་ཞི་བ་དེ་ལས་འདྲོད་སེམས་ཏེ་ཅང་མ་ཞི་བ་དེས་ལྷང་མི་རྒྱས་……
 པས་སྲིད་ཆེ་ལ་རྒྱུ་པ་པར་གསོལ་བས་ཞེས་གཞུང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིར་
 སྲིད་ཆེའི་རྒྱུ་པ་བཟུས་དང་འདྲོད་སེམས་ལ་གནས་པའི་རྒྱུ་པ་གཉིས་བཤད་
 པ་ནི་རིམ་བཞིན་ཡར་སོང་བ་མའི་འགོག་པ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེད་དང་མར་……

འོང་ལ་འདྲོད་སེམས་སྤེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནམ་སྒྲིམ་མོ། །རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་།
 མཆམས་འཛིན་གྱི་འདྲོད་སེམས་ལ་གནས་པ་དེ་མར་འོང་ལ་འདྲོད་སེམས་.....
 སྤེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རུང་ཆུང་གི་དོན་ནི། སྤྱིར་རུར་
 བའམ་ལྷག་པའི་དོན་རུ་བཤད་པ་མང་ཞིང་འགའ་ཞིག་རུ་ངལ་གསོ་བའི་.....
 དོན་ཡིན་པར་བཤད་པའམ་སྤང་དོ། །ཞེས་པ་འབྲེན་ལ་རྒྱང་པ་དང་པོ་གཉིས།
 སྦྱར་དངོས་ཀྱན་ལ་སྦྱར་ན་དོན་ལ་འབྲེལ། །ཞེས་པ་ལ། གཞུང་རུ་རྒྱང་པ་དང་
 པོ་སྦྱར་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ན་དོན་ལ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་གྱི། རྣམ་
 པ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས། །ཞེས་པ་ཐོད་བཀལ་དངོས་གཞི་ལ་མི་སྦྱར་བར་
 མ་ཟད། རུ་སྟོན་ཡར་རྒྱུ་ལས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་གཞི་ཅམ་དང་།
 རྒྱད་པར་ཅན་དང་། ཆེས་ཀྱང་པར་ཅན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིམས་འཇུག་
 དགུ་ལ་ལྷགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་ཀྱིས་ཡར་སོང་ཞིང་མར་འོངས་པ་
 དག་གོ། །ཞེས་རྒྱང་པ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་པ་དངོས་གཞི་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་
 (༤༧) ལ་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱག་པའི་དགག་པ་མཛད་ལ། འབྲེལ་ཆེག་དངོས་
 གཞི་ལ་སྦྱར་བར་མི་རིགས་ན་རྩ་བའམ་མི་སྦྱར་བ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
 གཞུང་ལས། ཆེན་པོ་དག་ལྷགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་སོང་
 ཞིང་འོངས་ཞེས་སྤྱིར་ལ་བཅད་ནས་འདིར་བསྟན་པར་བཞེད་པ་ནི། བདོ་
 ལས་མ་བཤད་ཅིང་དོན་ཐོབ་ལ་མི་རུང་ལ་འབྲེལ་པའི་བཞེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རྒྱང་པ་གཉིས་པ་སྦྱར་དངོས་ཀྱན་ལ་སྦྱར་
 ཟེར་བ་འདི་ནི་མདོ་དང་རྒྱན་རྩ་འབྲེལ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་གོ་དགོས་
 ལ། སྤྱི་པས་རྒྱང་པ་གཉིས་པ་དངོས་གཞི་དང་སྦྱར་བ་ལ་གཞུང་རུ་རྣམ་པ་
 གཉིས་སུ་ཞེས་པའི་འབྲུ་གཞོན་མི་འགྲིག་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ།
 མི་འགྲིག་ཚུལ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པ་སྦྱར་བའི་ཕྱགས་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་.....
 རིགས་པ་ལ་སྤྱི་པས་དངོས་གཞིའི་འགོག་པ་སྤེལ་བ་དང་མ་སྤེལ་བའི་སོང་...

བ་གཉིས་ལ་སྒྱུར་བས་སོ། ། རྒྱུ་སྒྱུར་བའི་ཕྱགས་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ། །
 ཕྱགས་དང་མཐུན་དང་མི་མཐུན་གཉིས་ལ་སྒྱུར། ། ཁྱིམ་པ་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུ་སྒྱུར་
 དེ་ནས་མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པའི། ། ཁྱིམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་
 དེ་ཐོད་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི།
 སྒྱུར་བ་ཕྱགས་གཉིས་སོ་དེ་ཕྱགས་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཅིང་.....
 རྒྱུ་སྒྱུར་བ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། ཐོད་བཀལ་སྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་མདོར་རྟེན་
 འབྲེལ་ལ་རྟོག་རྒྱུ་མ་བཤད་ཅིང་། རྟོག་རྒྱུ་དེ་ཉིད་(༥༠ན) རྟེན་ཐོབ་གྱི་
 སྐབས་དང་སྒྱུར་དགོས་པར་བཤད་པས་སོ། ། གཞུང་ལས། དག་ལུན་ལས་
 བྱི་ཁྱིམ་པ་ནས་མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་བྱི་རྒྱག་ཆོན་རྒྱག་གི་མདོ་རྟོགས་པའི་.....
 འོག་རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ལ་བཤད་པའི་མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དེ་ཡིན་པར་
 འཆད་དོ། ། ཁྱིམ་དང་། རྒྱག་ཆོན་རྒྱག་རྟོགས་རྟེན་སུ་གསུངས་པའི་མེད་གོ་
 རྣམ་བསྐྱེད་ས་གྱི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་རྒྱུ་མ་ཐོད་ལ་མེད་པས་སོ། ། ཁྱིམ་
 གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན་མཐོང་ཅེའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས། མེད་གོ་རྣམ་
 པར་བསྐྱེད་ས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། དེ་ལ་གནས་ནས་
 རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཕྱགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་སོ་སོར་.....
 རྟོག་གོ། ཁྱིམ་བྱང་བ་དང་། ཐོད་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་བྱི་བྱང་ཆོན་གྱི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དེ་གང་ཞེ་ན། མཐར་གནས་སྟོམས་
 འཇུག་དགུ་ལ་ཕྱགས་དང་མཐུན་པ་དང་ཕྱགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་.....
 པར་འཇུག་གོ། ཁྱིམ་གསུངས་སོ། ། གཞུང་འདིར་མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་ཕྱགས་
 གཉིས་ཁྱིམ་པ་དང་། སྒྱུར་བ་ཕྱགས་གཉིས་ཁྱིམ་པ་མདོ་བྱི་མའི་དངོས་བརྟན་
 གྱི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ཕྱགས་མཐུན་རྒྱ་ཡར་སོང་ཞིང་མི་མཐུན་པར་མར་.....
 འོངས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་བྱེད་ལ། རྒྱུ་སྒྱུར་མདོ་སྒྲ་མའི་མེད་གོ་རྣམ་
 བསྐྱེད་ས་བྱི་མའི་མེད་གོ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དེ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། གཉིས་

ཀའང་རྒྱན་འདིར། དེ་ནས་མེད་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་པའི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
 ལྷོམས་ལྷགས་ནས། ཁྱེས་པ་འདིས་བསྐྱེད་པར་འཆད་དོ། །འཕགས་པས་ནི་
 (༥༠བ) མདོ་ལྷ་མའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཆེགས་བཅད་ལྷ་མ་དང་། ལྷོམས་ཉིང་
 ངེ་འཛིན། འགོག་དང་བཅས་པའི་ལྷོམས་འཇུག་དགུར། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
 སྤང་འོངས་ནས། ཁྱེས་པས་བསྐྱེད་པར་བཞེད་ལ། ཨ་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྗེས་
 སུ་འབྲང་བར་འདོད་ཀྱང་བསྐྱེད་ཚུལ་ཤུགས་ཉེ། གཞུང་ལས། ཟླ་འོད་
 དང་ཐུབ་དགོངས་ནི་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་ཀྱང་དག་སྤྱིང་
 གཉིས་ལྟར་སྦྱར་བ་ལྷགས་གཉིས་གཞུང་ལྷ་མས་བསྐྱེད་པར་སྦྱ་བས་འཕགས་
 པའི་དགོངས་པ་མ་འོངས་སོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ལྷོམས་དེ་ལྟར་བྱད་པར་བྱད་
 བ་ཤུགས་སྦྱར་བའི་ལྷགས་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ལ་མ་སྦྱར་བར་གོ་
 བ་དང་། གཞུང་འདིའི་དོན་ཡང་ལེགས་པར་གོ་བར་འགྱུར་རོ། དེ་རྣམས་ལ་
 འདི་སྐད་ཅུ།

རང་གཞུང་འབྲུལ་མེད་དགོངས་དོན་སྦྱ་འདོད་ན། རང་ལྷགས་གཞན་
 ལྷགས་གང་ཡིན་དོན་གཞུང་དགོས། རང་གཞན་དུ་མའི་སྤེལ་བའི་གནས་
 ལྷུར་པའི། རང་སྦྱོར་གང་དུན་སྦྱས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཁྱེས་སྦྱོལ། །

༥ གཅིག་ཀྱི་ལ་སྤྱོད་སྦྱར་དངོས་དེ་དག་ལ། འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་དེ་
 ལ་ལྷགས་དང་མཐུན། ཁྱེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། གཅིག་ཀྱི་སྤྱོད་སྦྱར་
 དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཛད་ཅིང་ཁྱེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་
 གཅིག་ཀྱི་སྤྱོད་སྦྱར་སྦྱོར་ཀྱི་སྦྱར་བ་དང་དངོས་གཞི་དེ་དག་ལ་འཇུག་
 ཟེར་བ་མི་དུགས་པར་སེམས་ཏེ། གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། ལྔ་
 དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བཀྲལ་ནས། ཁྱེས་པའི་དངོས་བསྐྱེད་འདི་འཕགས་
 པས་སྦྱོར་བཀྲལ་དངོས་(༥༡ན) གཞིའི་འགོག་པ་སྤེལ་བའི་ཡར་སྤང་དང་
 འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་མར་འོང་གཉིས་ལ་སྦྱར་ཡང་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་མར་

འོང་ཁོ་ནར་སྐྱར་བའི་བྱང་པར་དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེས་ཐོང་། ཀྱལ་གྱི་སྐྱར་བ་ལ་འཇུག་པར་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་
དག་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཛད་གསུངས་དོན། །ཁ་ཅིག་འཁོག་པ་སྒྲེལ་བའི་གཅིག་
བཀལ་ཚུལ། །འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ཐོར་བའི་དོན་ཡིན་ལ། །མར་འོངས་བཀལ་
ཚུལ་བཞུགས་ནས་ཐོར་ལ་མཛད། །ཅེས་པའི་བྱང་པར་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཡིན་དཔྱད། །
ཅེས་པ་ལ། འདི་ནི་བྱར་མཆན་ལས། གཅིག་ཀྱང་སྐྱེས་གྱི་དོན་ནི། ཡར་སོང་
གི་ཆེ་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། མར་འོང་གི་ཆེ་སྟོམས་
པར་བཞུགས་ནས་ཐོར་བ་ལ་བྱེད་པས་གངས་མི་འགྲིག་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ།
དེས་ན་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེས་ནི་ཡར་སོང་གི་ཆེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཐོག་
མའི་མཆོམས་གཞུང་ལ། མར་འོང་གི་ཆེ་འཁོག་སྟོམས་ཐོར་བའི་སྲིད་ཅེ་ནས་
ཐོག་མའི་མཆོམས་གཞུང་དགོས་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཡིན་པར་སྤང་ལ།
འདི་ལྟར་ན་གཅིག་ཀྱང་ལ་འཁོག་པ་སྒྲེལ་བའི་ཡར་སོང་ཐོང་ཀྱང་གྱི་ཐོག་.....
མའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་འཛོག་པ་ནས་བརྒྱད་བཀལ་ལ་སྲིད་ཅེ་འཛོག་པའི་
བར་ཡིན་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་ལུལ་དང་བཀལ་རྒྱ་གཉིས་གཅིག་པར་སོང་
བས། ཉི་ལྟར་དང་གཞུང་འདིའི་གཅིག་བཀལ་སྐྱེས་གྱི་དོན་དེ་དག་ལ་
འཇུག་པ་ལ་མཛད་ཅེས་པའི་ཆོག་ཟིན་དང་མཐུན་ཡང་། མར་འོང་གི་ཆེ་ཐོར་
བའི་དོན་དུ་(༡༧) བྱས་པ་དཔྱད་བྱའི་གནས་ཏེ། འཕགས་པས་དངོས་
གཞིའི་སོང་འོང་གཉིས་ཀ་ལ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་འདིར་
གཅིག་ཀྱང་སྐྱེས་གྱི་དོན་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཛད་ཅེས་པའང་དངོས་
གཞིའི་སོང་བ་གཅིག་ལུ་མ་ཡིན་པར་སོང་འོང་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པར་ངེས་པས་སོ། །ཡང་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཤེ་མིག་ལས། གཅིག་
བཀལ་ལ་ཡར་སོང་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་འཛོག་པ་ནས་བརྒྱད་བཀལ་ལ་
མཆོམས་འཛོན་གྱི་འདོད་སེམས་འཛོག་པའི་བར་བསྐྱེས་ནས། སྟོམས་པར་

འཇུག་ཡུལ་དང་བཀལ་རྒྱ་གཉིས་ཐ་དང་རྩ་བྱས་ནས་བཀལ་རྒྱའི་དོན་ཐོར་...
 བ་ལ་མཛད་དོ། །བཤད་ཚུལ་འདི་ཡང་དབྱུང་དགོས་ཏེ། འཕགས་པས་གཅིག་
 ཀལ་སྐགས་དངོས་གཞིའི་སོང་འོང་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཡང་གཅིག་ཀལ་
 སྐགས་ཀྱི་དོན་ཐོར་བའི་དོན་རྩ་མཛད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་གཅིག་ཀལ་
 སྐགས་མར་འོང་སོན་རྒྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཡར་སོང་ལ་མ་སྒྱུར་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་
 ཡར་སོང་འགོག་སྒྲུལ་གནས་ཉི་ཤུའོ། །ཟེར་བ་སྒྲུལ་མི་རྩུང་བ་སྒྲུལ་བ་དང་། །
 སྒྲུལ་བར་རྩུང་བ་ཆད་པའི་སྒྲིན་གཉིས་སྒྱུར་། །ཁ་ཅིག་ཡར་ལ་སྒྲིམ་མ་འཇུག་
 དབྱ་ག་དང་། འགོག་པ་སྒྲུལ་བར་འདོད་ནས་འགོག་པ་ལས། འགོག་པར་ཐུང་
 མི་རྩུས་པས་འགོག་གཉིས་པར། །མིང་ཆེའི་རྩུང་ཆར་བྱས་པར་འདོད་བཞིན་
 ཏེ། །རྩུང་ཆར་དེ་མ་ཐག་རྩ་མཐའི་འགོག་ལ། འཇུག་པར་མི་ཆོག་རྒྱ་མཚན་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། །རྒྱ་མཚན་གང་གིས་རྩུང་(༥༩༩) ཆར་དེ་མ་ཐག འདོད་སེམས་
 མཛོན་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཕྱིར་ཡིན། འདོད་སེམས་རྗེས་ལ་འགོག་པར་བྱགས་
 པ་དང་། འགོག་པའི་རྗེས་ལ་འདོད་སེམས་མཛོན་བྱེད་པས། །དེ་ཡི་གནས་
 ལ་ཉི་ཤུ་ཟེར་བ་འབྱུལ། །ཞེས་པ་ལ། འདིར། ཁ་ཅིག་ཅེས་ལན་གཉིས་སྒྲོས་
 ནས་འགོག་པ་སྒྲུལ་བའི་ཡར་སོང་ཐོད་བཀལ་གྱི་གནས་ཉི་ཤུར་འདོད་མཐུན་
 དང་། འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྒྲུལ་བར་འདོད་མཐུན་གཉིས་གང་ཟག་ཐ་
 དང་པར་བྱས་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་གི་འདོད་ཚུལ་རྩ་རྗེ་
 ཡབ་སྐུས་གསུམ་ཀས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྩ་སྒྲིན་རྗེའི་རྒྱུ་ཀར། ཡར་
 སོང་གཉིས་པའི་གནས་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་འགོག་པ་བརྒྱད། སྤང་
 ཆེའི་རུང་ཆུང་དང་འདོད་སེམས་གཉིས། མར་འོང་གི་ཐོག་མར་འོང་རྒྱའི་
 འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུར་བྱས་ནས། མར་འོང་གི་ཐོག་མ་
 སྤང་ཆེ་ནས་འདྲེན་པར་བཤད་དོ། །ཉི་ཤུར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འགོག་པ་
 དང་འགོག་པ་སྒྲུལ་དགོས་པས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བར་རྩ་རུང་ཆུང་མ་བྱས་ན་མི་
 རུས་ཤིང་། སྒྲུལ་ཆོས་འགོག་པ་དེ་ཡང་མར་འོང་གི་ཐོག་མར་ཐོར་རྒྱ་དེ་ལས་

གཞན་མེད་པས་དེ་དང་དེའི་རྗེས་ཀྱི་འདོད་སེམས་དང་བཅས་གནས་ཉི་ཤུར་
 མཛད་དོ། །དེ་ལ་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱིས་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྤེལ་བ་ཡང་མི་
 རིགས། མར་འོང་ཚོག་མའི་འགོག་པ་དེ་ཡར་སོང་གཉིས་པའི་སྤེལ་ཆོས་སུ་
 བྱེད་པ་ཡང་མི་རིགས། དེ་ལྟར་བྱེད་ན་མར་འོང་ལ་འགོག་པ་ཆད་པས་སྤེལ་
 གཞི་(༥༡༥) ལྷོ་མས་འཇུག་དགུའི་གྲངས་མ་ཆང་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་...
 བཛྲོད་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡང་གནས་ཉི་ཤུར་བྱེད་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཡར་ལ་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྤེལ་བར་མི་རུང་བ་
 སྤེལ་བ་དང་མར་ལ་དེ་དང་འདོད་སེམས་སྤེལ་རུང་བ་ཆད་པས་སོ། །དེ་
 འཕགས་པའི་བཞེད་པར་འདོད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་གཞིའི་སང་འོང་
 གཉིས་ཀ་ལ་ལྷོ་མས་འཇུག་དགུ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་དང་།
 རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་འགོག་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ལྷོ་མས་པར་ཞུགས་
 པའི་དགོས་པ་འགོག་པ་ལས་འགོག་པར་ལྷང་མི་རུས་པས། དེ་ལ་རུད་རྒྱུ་
 བྱས་པར་འདོད་པ་ནི། ཡར་སོང་ལ་ཡང་སྤེལ་གཞི་ལྷོ་མས་འཇུག་དགུ་ག་ཡིན་
 ལྷོ་མ་དུ་བསམ་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འགོག་པ་སྤེལ་གཞིར་བྱས་པའི་ཆེ་འགོག་
 པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། མར་འོང་གི་སྤེལ་གཞི་ལ་
 ལྷོ་མས་འཇུག་དགུ་ག་ཡོད་པས། འགྲེལ་པ་འདིར་འགོག་པ་གྲངས་མ་ཆང་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས། འདི་ལ་ཁ་
 ཅིག་སྤྱིད་ཅེའི་མཇུག་གི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས། སྤྱིད་ཅེར་རུད་རྒྱུ་བྱས་
 པའི་དགོས་པ་ནི། འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྤེལ་དགོས་ལ། རུད་རྒྱུ་མ་བྱས་
 བ། དེ་མི་རུས་པས་དེའི་ཕྱིར། རུད་རྒྱུ་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེས་ན་རུད་རྒྱུ་
 བྱས་པའི་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འགོག་པ་ལ་ལྷོ་མས་པར་ཞུགས་
 པ་གཉིས་ཀ་ཡར་སོང་གི་གནས་སུ་བཟང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་
 འཐད་(༥༡༦) དེ། འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྤེལ་དགོས་ན། བསམ་གཏན་དང་

པོ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྤེལ་དགོས་པ་སོགས་སུ་རིགས་པས་མཚུངས་པ་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་དུ་བཤད་པས་ཀྱང་གཞི་དཔའི་ཕྱིར་དང་། ཡར་སང་གི་
 མཚུག་དུ་འགོག་པ་དང་། འགོག་པ་སྤེལ་བ་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་ཅ་འབྲེལ་
 ཏུ་འང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡར་ལ་བརྒྱད་དང་
 མར་ལ་དགུ་སྤེལ་བས། །གནས་ལ་མང་ཏུང་འབྱུང་དགོས་མཛོན་སྒྲུལ་ཀྱང་།
 གཅིག་བཀལ་ལ་སོགས་བརྒྱད་ཀལ་ལས་མེད་པ། །གཉིས་ཀར་མི་འདྲ་མེད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཅི། །ཞེས་འགོག་པ་སྤེལ་བའི་ཡར་སང་ལ་སྤེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་
 བརྒྱད་ལས་མེད་ཅིང་། མར་འོང་ལ་སྤེལ་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པས་
 གནས་ལ་གྲངས་མང་ཏུང་ཡོད་པ་ལ། གཅིག་བཀལ་སོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་
 བའི་ཆེ། ཡར་སང་ལ་བརྒྱད་བཀལ་ལས་མེད་པ་འཐད་མོད། མར་འོང་ལ་སྤེལ་
 གཞི་དགུ་ཡོད་པས་དགུ་བཀལ་ཡང་ཡོད་ཆོག་པས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འདྲ་བ་.....
 མེད་པར་བརྒྱད་བཀལ་ལས་མེད་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་ཟེར། དེ་ཡང་ཉི་
 ལྷང་ལྟར་ན། དངོས་གཞིའི་སང་འོང་གཉིས་ཀ་ལ་གཅིག་ཀལ་ནས་དགུ་ཀལ་
 གྱི་བར་བྱང་མེད་དུ་འཛོག་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀའི་ཆེ་སྟོམས་
 འཇུག་དགུ་ལ་འཇུག་པ་བྱང་པར་མེད་ཅིང་། གཅིག་ཀལ་སོགས་ཀྱི་དོན་
 སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། དེ་
 འཕགས་པའི་བཞེད་པར་འདོད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་གཞིའི་སང་འོང་
 གཉིས་ཀ་ལ་(༥༩༧) སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་
 དང་། གཅིག་ཀལ་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཛད་ཅིང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡར་སང་གི་ཆེ་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་ཐེབས་བརྒྱད་
 དང་སྤྱིད་ཆེ་ལ་ཞུགས་ཐེབས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡུལ་
 བྱི་སྟོམས་འཇུག་དགུའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཅམ་ཡིན་པས་འཇུག་ཡུལ་དགུར་ངེས་....
 པས་དགུ་ཀལ་དུ་ངེས་ལ། འདོད་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པ་ཡིན་

པས་སྒྲིམས་པར་འཇུག་ལུལ་གྱི་ཐ་སྟངས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་
ལུགས་ལ་དངོས་གཞིའི་སང་འོང་གཉིས་ཀའི་གནས་ལ་བཙུག་རེ་ཡོད་.....
པར་མཚུངས་པས་གྲངས་མང་ཁྱེད་ཡང་མེད་ལ། གཉིས་ཀ་ལ་དགུ་ཀལ་ཡོད་
པ་ཡང་བྱུང་པར་མེད་དམ་སྒྲིམ་མོ། །སྒྲིབ་དཔོན་ལྟར་ན། གཅིག་ཀལ་སྐགས་
པོར་བའི་དོན་རྒྱ་མཚད་ནས་དངོས་གཞིའི་མར་འོང་སོ་ན་ལ་སྒྱུར་བས་.....
བརྒྱད་ཀལ་ལས་མེད་ཅིང་། ཡར་སོང་ལ་ནི་གཅིག་ཀལ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་
གྲངས་མང་ཁྱེད་གི་དོགས་པའི་གཞི་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་དགུ་ཀལ་ཡོད་དེ་ཉི་
ལྔ་ལས། །བཞི་ལྔ་བྱུང་དང་བཅུ་དང་བརྒྱད་དང་དགུར། །ཚོད་ཀལ་བྱ་ནི་
སྒྲིམས་འཇུག་མདོན་བྱ་བྱེད། །ཅེས་སྐགས་གསུངས་ལ་གཞན་ཡང་ཐེལ་གཞི་ནི།
རིམ་བཞིན་བརྒྱད་དང་དགུ་ལ་འདྲོད་བཞིན་བྱ། །ཁོར་ཚུལ་མང་ཁྱེད་མེད་པ་
ཅི་ཡིན་ཞེས། །ཞིབ་བྱ་དབྱེད་ཆེ་དེའི་ལན་རྒྱུང་དཀའ་སྒྲིམ། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་
ཉི་ལྔ་དང་དྲུག་ནས་དགུ་ཀལ་ཡོད་ཟེར་བ་ཤིན་རྒྱུ་བདེན་ཡང་། ཡར་སོང་ལ་
བརྒྱད་ཀལ་དང་མར་འོང་ལ་(༥༩) དགུ་ཀལ་གྱི་བྱུང་རྒྱུ་བསམ་ནས་པོར་.....
ཚུལ་མང་ཁྱེད་མེད་པར་གཉིས་ཀ་ལ་བརྒྱད་ཀལ་ལས་མེད་པ་ཅི་ཡིན་ཟེར་བ་
ནི། གཞུང་སོ་སོའི་དགོངས་དོན་མ་ཡོན་ཞིང་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་
པན་ཚུན་བསེས་པའི་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཉི་ལྔ་ལས། གཅིག་དང་ཞེས་པ་
ནས་དགུར་ཐོད་ཀལ་རྒྱ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་མདོན་བྱ་བྱེད་པས། །ཞེས་
གཅིག་ཀལ་ནས་དགུ་ཀལ་གྱི་བར་གྱི་དོན་མཐར་གནས་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་ལ་
འཇུག་པའི་དོན་རྒྱ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་
ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་གཅིག་དང་གཉིས་དང་ཞེས་དགུ་ཀལ་དེ་ཡར་སོང་
མར་འོང་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་མེད་རྒྱ་གསུངས་ལ། གཞུང་འདིར་ཡང་། གཅིག་
ཀལ་སྐགས་གྱི་དོན་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཚད་ཅིང་ཞེས་སྒྲིམས་འཇུག་.....
དགུ་པོ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་དོན་རྒྱ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་

བར་འཕགས་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་གཅིག་ཀྱི་མཁུ་གུ་ལྷགས་ཀྱི་དོན་པོར་བའི་དོན་དུ་
 གོ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཛད་ཅེས་པ་ཐོད་ཀྱི་སྒྱུར་དངོས་དེ་
 དག་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་པར་གོ་བས་ནི། ཉི་ལྷན་དང་གཞུང་འདིའི་དོན་
 གོ་མི་རུས་ཏེ། གཅིག་ཀྱི་མཁུ་གུ་ལྷགས་ཀྱི་དོན་པོར་བ་ལ་མཛད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
 ལྷགས་ཡིན་གྱི་འཕགས་པའི་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པས་དེའི་དོན་
 སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་པའི་ལྷགས་
 ལ། དངོས་གཞིའི་སོང་འོང་གཉིས་ཀ་ལ་དགུ་ཀྱི་དོན་སྒྲོམས་པར་འཇུག་
 པ་ལ་མཛད་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་ལ་དགུ་ཀྱི་ཐ་སྟངས་མེད་ཅིང་
 (༥༤) མར་འོང་ཁོ་ན་ལ་གཅིག་ཀྱི་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་སྒྱུར་ནས་ཀྱི་
 བའི་དོན་ལྷགས་ནས་པོར་བ་ལ་མཛད་པའི་བྱུང་པར་ལེགས་པར་གོ་ན་ནི་.....
 གོང་གི་ལན་དཀའ་ཟེར་བའི་དོགས་པ་དེ་ནམས་སྒྲུལ་གྱི་མཛུགས་པ་རང་ཞིག་...
 ལྷན་འགྱུར་རམ་སྒྲུལ་མོ། གཞུང་དང་སྒྲེལ་ནས་དོན་བསྐྱུས་སྒྱུར་བ་འདིས། མི་
 འདྲར་འོང་ཞེས་ཟེར་ཚུད་རང་འགྲུལ་འགྱུར། ཞེས་པ་ལ། གཞུང་དང་སྒྲེལ་
 ནས་ཞེས་པའི་དང་སྒྲུལ་ཏེ། གཞུང་སྒྲེལ་བས་ཚུད་པ་རང་གོལ་དུ་འགྱུར་
 ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་སྒྲེལ་ཚུལ་ཡང་འགྲེལ་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་གཞུང་དེ་
 གོང་འོག་དུ་སྒྱུར་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འགྲེལ་པར་དེ་ལྷན་གཅིག་ལ་སྐགས་
 པ་པོར་ནས་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་
 ནས་འགོ་བས་ན་མི་འདྲ་བར་འགོ་བ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷན་འདིའི་དེ་ལྷན་
 གཅིག་ལ་སྐགས་པ་པོར་ནས་ཞེས་པ་དེ་དང་། མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་འགོ་བས་
 ན་ཞེས་པ་སྒྲེལ་བས་མར་འོང་གི་དོན་བསྐྱུས་ལ། དེ་ལྷན་འགོག་སྒྲོམས་ལ་
 ཐུག་གི་བར་དུ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་འགོ་བས་ཞེས་སྒྲེལ་བས་ཡར་འགོའི་དོན་
 བསྐྱུས་ནས་མི་འདྲ་བར་འགོ་བ་ཞེས་པས་ཐོད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ།
 དེ་ལྷན་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་གཞུང་གོང་འོག་དུ་སྒྱུར་ནས་སྒྲེལ་བས་འགོག་པའི་བར་.....

རུ་མི་འདྲར་འགྲོ་ཞེས་པ་མི་རིགས། དང་པོའི་བར་རུ་མི་འདྲར་འོངས་ཞེས་
 རིགས་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་དེ་རང་གྲོལ་རུ་འགྱུར་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པ་
 ཆིག་རིས་ལ་ཤིན་རུ་གསལ་བས། དེས་ན་གཞུང་དང་ཞེས་བཅད་པ་མི་རིགས་
 ཏེ། དོན་བསྐྱེད་གཞུང་རངས་པོ་དང་སྒྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་(༥༥ན) གཞུང་དེའི་
 རང་ཆོན་གོང་འོག་རུ་སྒྲེལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །རྩོད་པ་དེ་ཡང་དང་པོའི་བར་རུ་
 ཞེས་རིགས་ཀྱི་འགོག་པའི་བར་རུ་ཞེས་པ་མི་རིགས་པར་རྩོད་པ་ཡིན་པས།
 སྒྲམ་འདིར་མི་འདྲར་འོངས་ཞེས་རྩོད་ཟེར་བ་དེ་ཅམ་ཡང་དོན་རུ་མ་སོང་སྟེ།
 མི་འདྲར་འོངས་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་རང་གྲོལ་རུ་འགྱུར་ན་རང་ལྷགས་ལ་ཡང་
 མི་འདྲར་འོངས་ཟེར་མི་རུང་བར་འགྱུར་བས་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གོང་རུ་རང་
 ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མི་འདྲར་འོངས་ཞེས་སྐྱར་ནས་མར་འོང་བྱོད་ཀྱལ་
 བསྟན་པར་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྤང་བྱ་ནམ་རྟོག་གཉེན་པོར་གསུམ། །
 མཆམས་སྐྱར་དོན་བཤད་གཉེན་པོས་མཆོན་ཚུལ་ལ། །ཟེར། འདིར་ཡང་གཉེན་
 པོས་ཞེས་བྱེད་ཆིག་སྐྱར་བ་མི་རིགས་ཏེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱ་རུ་སྒྲམ་སྤང་རྟོག་
 པ་སོ་རྒྱལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེས་གཉེན་པོ་མཆོན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། གཉེན་
 པོས་མཆོན་ཟེར་ན་གཉེན་པོ་སོ་རྒྱལ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ་བས་སོ། །
 གཞུང་ལས་ཀྱང་། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྐྱར། དོན་བཤད། གཉེན་པོ་
 མཆོན་ཚུལ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐེག་དམན་ལམ་ལ་དེ་དག་ལས་
 བསྐྱོག་དང་། ཟེར། འདིར་ཐེག་དམན་ལམ་ལ་ཟེར་དགོས་རྒྱ་ལ་ལམ་ལ་ཟེར་
 བ་ནི་ཡི་གེ་པའི་སྒྱུ་རུ་མདོན་ཏེ། གཞུང་ལས། འདི་དག་ཀྱང་ཐེག་དམན་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་སྐྱར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒྲམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་དེ་དག་ལས་བསྐྱོག་
 པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡུལ་དབྱེད་བསྟན་ཚུལ་མདོ་ལས་རྣམ་བཅད་
 དང་། །ཡོངས་གཙོ་སྒྲིག་བསྟན་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡོད། །(༥༥བ) ཅེས་པ་ལ།
 གཞུང་རུ། མདོ་ལས་ཆོགས་ལམ་གཉིས་རྣམ་བཅད་དང་སྐྱར་ལམ་གཉིས་

ཡོངས་གཙོ་མཚོར་ལམ་རྒྱུ་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་པར་བཤད་ཀྱང་། དུལ་བྱ་
 མ་བཞི་ལ་རི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་གྱི་གསལ་ཁ་མ་གསུངས་སོ། །ཉི་རྒྱུ་ལས།
 དམན་པའི་ཆོགས་ལམ་རྒྱུ་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། སྦྱར་ལམ་ཡོངས་
 གཙོ་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། མཚོར་ལམ་རྒྱུ་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། སྒྲིམ་
 ལམ་ཡོངས་གཙོ་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། མཐར་ལམ་རྒྱུ་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་
 པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་གྱི་བསྟན་ཚུལ་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ།
 སེམས་མི་སྦྱོང་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི། སྦྱིང་པ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་། བྲེག་པ་དམན་
 པ་ཡིད་བྱེད་དང་། རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་མི་བྱེད། སྒྲིམ་དང་སྒྲིམ་པ་མེད་
 པ་དང་། ཞེས་པའི་བསྟན་ཚུལ་དང་རིམ་བཞིན་འགྲེག་པས་སོ། །སེམས་ཅན་
 བཏགས་སྐྱེས་མཐར་བྱུང་ལ་སྦྱར་ཡུལ། ཁྱེད་པ་མི་མཛོས་ཏེ། གཞུང་ལས།
 དུལ་ནི་སེམས་ཅན་བཏགས་སྐྱེས་དགའི་མཐར་སྦྱར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
 མཐར་ཞེས་པའི་ར་སྒྲ་རྒྱུ་དབྱེ་གཉིས་པ་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱུ་སྦྱར་ཡང་བྱ་
 ཞེས་པའི་རྒྱུ་དབྱེ་སྦྱར་བ་ནི། ལུས་པར་བྱ་ཆུ་སྒྲུག་ཅེས་པ་ལྟར་སོང་བས་
 འདི་ཙམ་ཡང་མ་བྱེད་པར་ཙོམ་པའི་ཁུར་བཞེས་པ་ངལ་བ་ཆེན་པོའོ། །ཡུལ་
 དང་ཡུལ་ཅན་ལམ་དེ་གསུམ་འདྲའོ། །ཁྱེད་པ་ཡང་། དུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལམ་
 ཉི་གསུམ་བྱ་འདྲ། ཁྱེད་དགོས་སྦྱང་དང་། དུལ་ཅན་ལ་ནི་གསུམ་པ་གཅིག་ཤུར་
 འདྲའོ། །ཁྱེད་བའང་། དུལ་ཅན་ལ་(༥༦) གསུམ་པར་འདྲ་ཞེས་གང་ཡིན་
 འདི་ཡིན་མེད་པར་སོང་པས་གཅིག་ཤུར་ཞེས་པའི་ར་སྒྲ་ལྟག་གོ། །འདི་ལྟར་
 ཡི་གེའི་ཐོབ་ཐང་དང་མི་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ནི་ཆེས་མངས་པས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་
 ཡང་རོ། །སྒྲིམ་སྒྲུང་གཞུང་འཛིན་རྟག་པ་སོ་བྱུག་ལ། རྟེན་དང་དེ་ཡི་རྟག་པར་
 འཛིན་པ་ཡི། རྒྱ་མཚན་རེ་རེ་སྦྱར་ནས་འབྲེལ་གསུངས་སྟེ། ཞེས་པ་ལ། སྒྲིམ་
 སྒྲུང་རྟག་པ་སོ་བྱུག་རེ་རེ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་རེ་རེ་འབྲེལ་པར་
 གསུངས་ཁྱེད་མོད། འབྲེལ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཐམས་ཅད་རྟག་

བར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པར་མ་དེས་ཏེ། དཔེར་ན། མདོར་བསྟུས་པ་ལ་
 དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་ཆོས་མདོར་བསྟུས་པ་དང་། ཞེས་
 བཤད་པའི་མདོར་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དེ།
 སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མདོར་བསྟུས་པ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་དགོས་ཀྱི།
 མདོར་བསྟུས་པའི་གསུང་རབ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
 འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། ཆོས་མདོར་བསྟུས་པ་ནི། ཆོག་མདོར་
 བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའོ།
 ཞེས་དང་། རྟོགས་དགའི་སྤང་བར་ཡང་། འབྲེལ་པ་ནི། མདོར་བསྟུས་པ་
 ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་སྟོན་པས་ཆོས་མདོར་བསྟུས་པ་
 གསུངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། འབྲེལ་པར། སྤང་པ་
 ཉིད་མདོན་པར་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། རང་བཞིན་མེད་
 བར་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིམ་(༥༦) པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་.....
 བར་རྟོག་པ་དང་པོ་ཞེས་བཤད་པས། སྤང་ཉིད་སྐྱབ་པ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་
 མེད་པར་སྒྲིམ་པ་རྟོག་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ན་ནི་བདེན་འཛིན་དེ་...
 སྤང་ཉིད་སྐྱབ་པ་དང་སྒྲིམ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་...
 སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་སྐབས་སུ་ཀྱན་ཚུངས་རེ་རེ་
 ལ་རྒྱ་མཚན་རེ་རེ་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱན་ཚུངས་དེ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་...
 ཀྱང་། འབྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ཀྱན་ཚུངས་དེ་ཡང་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་
 བཤད་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་བཤད་ལ། ཉི་སྤང་དག་ལྟ་ལེ་བརྒྱད་མ་གསུམ་དུ་ཀྱན་
 ཚུངས་དེ་ཉིད་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་བཤད་པའི་བྱེད་པར་གཞུང་དུ་གསལ་བར་...
 གསུངས་པས་འབྲེལ་བར་མི་བྱའོ། །མདོ་ལས་རིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཞེས་སྒྲིམ་པ། །
 དམ་པའི་ཆོས་ལ་དབང་དུ་བྱ་བ་ཡི། །རྒྱུད་དག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་རིགས་
 ཞེས་སྒྲིམ། །ཞེས་པ་ལ། མདོ་ལས་རིགས་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ནི་རྒྱུད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་

པ་ཞིག་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དབང་དུ་བྱ་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞེས་པ་
 ཡིན་གྱི། རྒྱུད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་རིགས་ཞེས་ཟེར་བ་ཙམ་མིན་ཏེ། ཉི་ལྔ་ད་
 ལས། རིགས་སྒྲིམ་པ་ནི་རྒྱུད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དབང་དུ་བྱ་
 བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འམ་ཞེས་སྒྲིམ་པས་
 རེས་པའི་ལས་དབང་གིས། །རིགས་དམན་གྱུར་ཀྱང་འདིར་དབང་སྐལ་ལྡན་
 ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། ཉི་ལྔ་ད་ལས། ཡང་འམ་སྒྲིམ་པ་ནི་སྒྲིམ་ནས་དང་ལན་
 གངས་གཞན་ལ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པར་རིགས་དམན་པ་ཡིན་
 ཡང་། (༥༡ན) སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདིར་དབང་དུ་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱེད་.....
 པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ལ། དོན་ནི། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རིགས་དམན་
 པར་གྱུར་ཀྱང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ནི་འདིར་དབང་དུ་བྱ་བར་ཤེས་པའི་
 ཆེད་དུ་མདོ་ལས་འམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་འདིར་དབང་བ་སྐལ་.....
 ལྡན་ཡིན་ཟེར་བ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ཆེན་པོའི་བཤད་ཚུལ་འགོད་འདོད་
 ཀྱང་ཆོག་ཙམ་ལའང་མ་བཟགས་པའོ། །ཤེར་སྒྲོན་སྒྲིམ་འཛིག་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ནི། །མ་རིག་པ་ཡིན་འཕགས་པར་ཡེ་ཤེས་སྒྱུར། །ཞེས་པ་ལ། ཤེར་སྒྲོན་
 ལས་སོ་སོ་སྒྲེ་བོར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆན་མ་རིག་པ་ཡིན་འཕགས་པར་འཛིག་...
 པའི་རྒྱ་མཆན་ཡེ་ཤེས་སྒྱུར་ཟེར་བ་འདི་ནི་ཉ་ཅང་ཅིངས་ཆེས་ཏེ། དེ་ཡང་
 སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱ་ཡི། །ཡུལ་ཅན་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་
 སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་། དེར་ནམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་སྒྲིམ་བ་ཙམ་
 གྱི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་
 དང་དེར་བཞག་པའི་རྒྱ་གཉིས་བཤད་ལ། དེ་ཐད་ཀྱི་ཤེར་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་།
 སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དེ་ལ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོར་བཏགས་པ་དང་འཕགས་.....
 པའི་གང་ཟག་དུ་བཏགས་པ་གཉིས་དང་། སོ་སོའི་སྒྲེ་བོར་ནམ་པར་བཞག་
 པའི་རྒྱ་མ་རིག་པས་བསྐྱས་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་...

དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་གཉིས་བཤད་ཅིང་།
 བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་གཞུང་དུ། མཐོང་སྤང་གིས་བསྟུས་པའི་ཕུང་རྒྱན་
 དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕུང་རྒྱན་ཞེས་ཆེས་གསལ་བར་བཏང་བ་ཡིན་
 ཏེ། (༥༧) འདི་སྤྲད་དུ། ཤེར་རྒྱན་ལས་ཀྱང་སོ་སོ་སྦྱོ་བོ་དང་འཕགས་པའི་
 གང་ཟག་དུ་བཏགས་པ་དང་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྒྱ་མ་རིག་པ་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱན་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་……
 བཤད་དེ། མཐོང་སྤང་དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕུང་རྒྱན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སོ་སོའི་སྦྱོ་བོའི་གདགས་གཞི་ལ་མ་རིག་པ་ཅམ་
 བཞག་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྟུ་ཡང་མེད་པར་གོ་དགོས་སོ། །འབྲེལ་བ་ཆེ་
 རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱན་རྒྱུངས་ཀྱི། །མཐར་ལ་ལ་ལྟར་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཞེས། །ཟེར།
 མཐར་ལ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་བརྟེན་གྱིས་པ་མི་འཐད་དེ། མཐར་ཞེས་པ་
 དེ་མཐའ་རུ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། འ་དང་མཐའ་རྟེན་མེད་
 མཐར་རུ། འདི་དང་ར་མཐའ་བྱ་བ་གཅིག་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཚུངས་
 པར་ལྟན་དང་མི་ལྟན་ཞེས་པའི་དོན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་དབྱིངས་ཡང་
 དག་མཐའ། །དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཅིག་དུ་ཞེན་པའི་བྱིར། །མཚུངས་པར་ལྟན་ལ་
 ཀྱན་དུ་རྒྱུངས་པར་བཤད། །དེ་གསུམ་མིང་གི་ཆ་ནས་བཤད་དུ། །ཞེན་པའི་
 བྱིར་ན་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་ལ། །ཞེན་པ་ཡིན་པར་གསེར་ཕྱོད་གསུངས་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། མཚུངས་པར་ལྟན་དང་མི་ལྟན་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ལ།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་ཡང་དག་མཐའ་གསུམ་དོན་གཅིག་པ་མཚུངས་……
 པར་ལྟན་པའི་དོན་དང་། དེ་གསུམ་མིང་ཐ་དད་པ་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་
 པའི་དོན་དུ་གསེར་ཕྱོད་ལས་གསུངས་ཟེར་བ་འདི་ནི་བརྒྱན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།
 གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་གཅིག་པ་མཚུངས་……
 པར་(༥༨) ལྟན་པའི་དོན་དང་ཐ་དད་པ་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་དོན་……

ཡིན་པར་གསེར་ཕྱེད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 གཞུགས་སོགས་དང་དེའི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སོགས་པས་ཡང་.....
 དག་མཐའ་སོགས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་གཅིག་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་ཐ་དད་...
 པ་ལ་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་པར་ལྡན་ཆུ་དང་མི་ལྡན་ཆུ་དེ་
 རྟོན་དམ་བདེན་པའི་ནང་ཚན་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་གསུམ་ཙམ་ལ་སྐྱར་བ་...
 ཡང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་དང་ཆོས་ཉིད་རྟོན་དམ་གཉིས་
 མཚུངས་པར་ལྡན་ཆུ་དང་མི་ལྡན་ཆུ་ལ་བཞག་པར་ནི་གཞུང་ཐམས་ཅད་.....
 མཐུན་ལ། མཚུངས་པར་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་རྟོན་ལ་གཞུང་འདིར་གཅིག་ཐ་དད་
 ཙམ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་རྟོན་ཏུ་མཛོད་ནས་
 དེ་ལ་ཚོངས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་ཡུལ་ལྟ་པར་གསུངས་པ་སོ་སོའི་ཆོག་.....
 རིས་སུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཞགས་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་ཡང་
 དག་མཐའ་གསུམ་རྟོན་གཅིག་ཀྱང་མིང་ཐ་དད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་མི་
 ལྡན་གྱི་རྟོན་ཡིན་ཞེས་བསྟོན་པར་མི་རུས་ཏེ། འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་ཏུ་གཞུགས་
 ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཞེས་.....
 གསུངས་པ་ལྟར། རྩེ་ཡབ་སྐུས་གསུམ་གས་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་དང་། སྐྱར་
 རས་བཤད་པ་མཛོད་པ་མངོན་སུམ་ཏུ་གྲུབ་པས་སྐུས་ཀྱང་སྟེད་མི་རུས་པའི་...
 ཕྱིར། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དགྲ་ཡི་དམིགས་ཡུལ་དགྲ། །བདེན་པ་རྣམ་པར་
 བཞག་དང་མ་བཞག་པའི། །དབང་ཏུ་བྱས་ནས་གསེར་ཕྱེད་གསུངས་པ་ཡིན། །
 (༥༥) ཞེས་པ་ལ། གསེར་ཕྱེད་ལས་བཏགས་འཛིན་རྟོག་ཡུལ་ལྟ་པ་བཤད་
 རས་འདི་ནི་བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་དང་།
 བདུན་པའི་རྩེས་སུ་འདི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་
 ཡུལ་དེ་གཉིས་ཙམ་ལ་སྐྱར་བ་མ་གཏོགས་ཡུལ་གཞན་ལ་བདེན་པ་བཞག་མ་...
 བཞག་གང་ཡང་གསལ་ཁ་མ་མཛོད་པས་ཡུལ་དགྲ་དེ་གཉིས་གྱི་དབང་ཏུ་.....

བྱས་ནས་གསུངས་ཐེར་བ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ། འདི་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྟེ་ལ་ལ་
ཡང་བརྟག་དགོས་སོ། །ཆ་བཤི་ས་བཅད་གསུམ་པ་གཉེན་པོས་མཆོན། །ཞེས་
པར་བྱེད་ཆོག་མི་རུང་སྟེ། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་མཆོན་པ་མིན་གྱི་སྤང་བྱས་
གཉེན་པོ་མཆོན་པ་ཡིན་དགོས་པས་སོ། །འགྲེལ་པར་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་
ཡང་དེའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་རུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་ལ། གཞུང་འདིར་སྤང་བྱ་དེའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོ་སྟེ་རྣམ་པ་
བཞིར་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་རུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༥ ཡུལ་གཉིས་མེད་པ་དོན་དམ་དབང་བྱས་དང་། །དམིགས་པ་འཐད་པ་
ཀུན་རྫོབ་དབང་བྱས་པས། །འགལ་མེད་མི་འགལ་ཞེས་པ་རང་ལྷགས་ལན། །
མི་འགལ་ཚུལ་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་གཞུང་ནི།
འདི་མི་འགལ་བ་ནི། ཡུལ་གཉིས་མེད་པར་བསྟན་པ་དོན་དམ་དང་དམིགས་
པ་འཐད་པ་ཀུན་རྫོབ་རུ་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་རུ་དམིགས་པ་འཐད་པ་དང་
ཀུན་རྫོབ་རུ་ཡུལ་མེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འགལ་(༥༧) ཚུལ་
ནི། དམིགས་བསལ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་རུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་
ཡིན་ལ། དོན་དམ་རུ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་རུ་ཡོད་པས་མི་འགལ་ཞེས་པའི་མི་
འགལ་ཚུལ་འདི་ལོག་ཉོག་བཅུ་དྲུག་ཀུན་ལ་སྦྱར་བེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། གཞུང་
ལས་དམིགས་བསལ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་རུ་ཞེས་མི་འགལ་ཚུལ་དེ་ལོག་ཉོག་
དམིགས་བསལ་ཅན་འགལ་ཞིག་ལ་མི་སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
དབྱེ་བ་བཅུ་པ་བཅུ་གཉིས་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་རིགས་མཐུན་གྱི་ཁྲུག་ཀ་གསུམ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་རུ་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ཁྲུག་ཀ་
ཡིན་པས། དེའི་ལན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོན་ནས་ལན་གདབ་དགོས་ཀྱི་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མི་འགལ་ཚུལ་གྱི་ལན་མི་འོང་སྟེ། གཞུང་ལས། རིགས་
མཐུན་གཉིས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་དེ་ཉིད་དང་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོན་ནས་ལན་

གདབ་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་མི་འགལ་ཚུལ་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགུ་པ་བརྒྱུ་པ་བརྒྱུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ། །ཀྱན་རྫོབ་
 རིགས་མཐུན་ཡིན་པས་དེ་ཡིན་ལན། །ཀྱན་རྫོབ་སྐྱོན་ས་བྱུང་མེད་ལན་གདབ་
 གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། ཀྱན་རྫོབ་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱོན་གྱི་གསུམ་ནི། ཐབས་ལ་
 མཁས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱོན་སྐྱེས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
 ཐབས་པའི་མངོན་རྟོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐའ་བཞིར་མི་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལམ་སྐྱོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱོམ་
 པའི་འབྲས་བུ་དམན་པའི་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 འདི་གསུམ་ཡིན་ལ། གཞུང་འདི་ལྟ་ན། སྐྱོན་སྐྱེས་སུ་མི་དམིགས་པ་དེ་སྐྱོན་
 སྐྱེས་སུ་མི་ཞེན་པའི་དོན་ཡིན་པས། སྐྱོན་གྱི་(༥༧) དང་པོ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
 སྐྱོན་ས་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལན་གདབ་རིགས་ན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཐབས་ལ་
 མཁས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་སྐྱོན་
 པ་ལ་སྐྱེས་པར་མི་དམིགས་པས་སོ། །ཞེས་བཀོད་ལ། སྐྱོན་གྱི་འདི་ལ་རྟོགས་
 མ་གྲུབ་པའི་ལན་གདབ་ནས་སྐྱོན་སྐྱེས་སུ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་.....
 ཞེས་རྟོགས་བསྐྱེགས་པ་ན་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་སམ་སྐྱེས་སྐྱེ། སྐྱོན་གྱི་
 གཉིས་པའི་སྐབས་སྟུ། རྣམ་བཤད་ལས། དམིགས་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་སྐྱོས་བལ་དུ་
 དེས་པར་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱན་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་དོན་དམ་སྐྱོ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་གྱི་ཡིན་
 ཞིང་རྟོགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གདབ་པར་བྱ་ལ། ཐ་སྐྱོད་དུ་རྟོགས་མ་གྲུབ་ཅིས་
 པའི་ལན་སྐྱོར་བ་ནི་ཐུན་སྦྱུལ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་བསྐྱེགས་པ་ན་བྱུང་པ་མེད་པར་
 འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་འདིར་ཡང་མཚུངས་པས་སོ། །ཕྱགས་བསྐྱར་
 རྟོག་འགྲོའི་སྐྱོན་གྱི་བརྒྱུ་གསུམ་རྣམས། །རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་སྐྱོན་
 ཡིན། །དེ་ལ་དོན་དམ་སྐྱོན་ས་བྱུང་མེད་ལན། །འབྲེལ་པའི་ཆིག་ཟིན་ལྟར་དུ་

བཀོད་ཚུལ་གྱི། །དབང་ཕྱུགས་པའི་ལན་ནམས་འདི་ཡིན་གྱི། །ཞེས་པ་ལ། དེ་
ཡང་ཕྱགས་བརྟན་ལྷོག་འགོ་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་པའི་སྐྱོན་གྱི་
ཀ་བརྒྱ་གསུམ་ནི། །འདུ་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ།
བར་ཅེའི་དམིགས་པ་འཐད་པའི་བྱིར། །ཞེས་སྟགས་ཡིན་ལ། སྐྱོན་གྱི་དེ་རྣམས་
ལ་དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས་ཀྱང་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཀྱི་
དགོས་པའི་(༦༠ན) དེས་པ་མེད་དམ་སྟུམ་སྟེ། དཔེར་ན། དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་
སྐྱོན་གྱི་རྣམས་ལ་རྟགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་ན་བྱབ་མེད་
ཀྱི་ལན་དང་། མ་སྦྱར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གདབ་པར་རྣམ་བཤད་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཐལ་ཆོས་ལ་
དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་ན་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་དང་། མ་སྦྱར་ན་
འདྲིང་ལན་དོགས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འགྲེལ་པར། རྟགས་པར་
བྱ་བ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། ཞེས་པའི་ལྷོག་འགོ། རྟགས་
བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འདི་ལ་འདྲིང་ལན་
བཏབ་ལ། ས་རྩལ་པོས་ཡོད་པ་དང་བདེན་པར་ཡོད་པའི་བྱང་པར་མ་བྱེད་
པས། འོ་ན། རྟགས་བྱ་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་
འཕངས་པ་ན་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་གདབ་པའོ། །དེའི་ཆོ་ལན་གཉིས་ཀ་ཡང་དོན་
དམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ས་རྩལ་པོས་དབུ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་ཁས་སྲུངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་སུན་འབྲེན་འདྲིང་ནས་སྐྱོན་གྱི་
དེ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། ལན་གཉིས་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་བདེན་པར་ཡོད་པའི་བྱང་
པར་བྱེད་ནས་དོན་དམ་འཐད་པར་བསྐྱབས་པའི་བྱིར། རྗེས་འགྲོའི་སྐྱོན་གྱི་
བརྒྱ་གསུམ་རིགས་མི་མཐུན། །དོན་དམ་སྒོ་ཅན་སྐྱོན་གྱི་ཡིན་པས་ན། །དེ་ལ་
ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ནས་བྱབ་མེད་ལན། །བྱལ་གཉིས་དངོས་པོར་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་
བྱིས། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་བར་ཆད་མེད་ཅེ་ཡི། །དམིགས་པ་མི་འཐད་བྱབ་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར། །ཀུན་རྫོབ་བྱེད་པ་མ་གྱུ་ལན་གདབ་ཚུལ། །ཞེས་པ་ལ། དངོས་
 བསྟན་གྱི་(༥༠བ) ལྷན་ཀ་དེ་ནམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྒྲིན་ནས་ལན་གདབ་དགོས་
 །ཀྱང་བྱེད་མེད་གྱི་ལན་ངེས་པར་མི་དགོས་ཏེ། རྟགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་
 སྦྱར་བ་དང་རྟགས་བསྐྱེགས་པ་ན་བྱེད་པ་མ་གྱུ་པའི་ལན་དང་། དེ་ལྟ་མེན་
 ན་རྟགས་མ་གྱུ་པའི་ལན་འདེབས་དགོས་པར་ནམ་བཤད་ལས་གསུངས་.....
 པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྒྲིན་ནས་བྱེད་མེད་གྱི་ལན་གདབ་ཅེས་པ་དང་། ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་བྱེད་པ་མ་གྱུ་པའི་ལན་གདབ་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱང་བྱེད་པར་ཆེ་སྟེ།
 ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྒྲིན་ནས་ལན་གདབ་ཅེས་པ་ཀུན་རྫོབ་འཐད་པར་འགྲོ་བའི་ལན་
 གདབ་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལན་འདི་དང་འདི་གདབ་ཅེས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟམ་བཤད་ལས། ཐ་སྙད་ཏུ་རྟགས་མ་གྱུ་པའི་ལན་སྦྱར་
 བ་ནི་ཐུན་སྦྱུལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སངས་རྒྱུ་མེད་
 པར་ཐལ། རྟགས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟགས་མ་
 གྱུ་པའི་ལན་མ་གདབ་པར་སྦྱོར་རྟགས་མ་གྱུ་པའི་ལན་གདབ་པར་བྱ་ལ།
 དེ་ལ་པ་རྩལ་པོས་ཡོད་ཕྱིན་བདེན་པར་ཡོད་དགོས་སྟམ་ནས། རྟགས་བྱ་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཞེས་རྟགས་སྐྱེག་
 མཚམས་ལ་བྱེད་མེད་གྱི་ལན་བཏབ་པས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་མེད་པ་མིན་....
 པའི་བྱེད་པར་བྱེད་ནས་ལན་ཐེབས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལན་དེ་གཉིས་ལ་ཀུན་རྫོབ་
 ཏུ་ཞེས་པའི་བྱེད་པར་མ་སྦྱར་ཡང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྒྲིན་ནས་བཏབ་པའི་ལན་ཡིན་
 ཏེ། པ་རྩལ་པོས་ལན་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་རྫོབ་འཐད་པར་གོ་ཐུས་
 ཤིང་།(༥༡ན) བདེན་གཉིས་གྱི་མི་འགལ་ཚུལ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་
 ཡང་པོད་སྒྲ་མའི་རྒྱུ་ནམས་སྟ། །ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྒྲིན་ནས་ལན་
 གདབ་ཚུལ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟགས་མ་གྱུ་པ་དོན་དམ་པར་བྱེད་པ་མ་གྱུ་ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་གྱུ་པར་ཐལ་བེར་ན་འདོད་ཅེས་པ་སྟགས་ཡོད་པར་ངེས་ཏེ། བྱུང་གི་

སྒྲིམ་ལས་ཀྱང་། སལ་ཆེར་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་གྱུབ། རྟོན་དམ་པར་སེལ་བ་
 མེད། རྟོན་དམ་ཏུ་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞེས་ལན་གདབ་ན་
 ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་དེ་ལྟར་ལན་འདེབས་པ་མི་
 རིགས་ཞེས་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐ་སྙད་ཏུ་རྟགས་མ་
 གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་སྒྲུབ་བ་ནི་མུན་སྒྲུལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་རྟོན་དམ་
 ཏུ་དེར་ཐལ་ཟེར་ན། འདོད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེར་ཐལ་རྟོན་དམ་ཏུ་དེའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན་བྱབ་པ་མ་གྱུབ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་པ་ལ་མི་བཟོད་
 པའི་རྣམ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སར་ཕྱིན་ལམ་བསྐྱེགས་ལས་ཀྱང་། རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩོ་བོ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས། རྟོན་དམ་ཏུ་ཟེར་ན་འདོད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཟེར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེར་ཐལ། རྟོན་དམ་ཏུ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 བྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ནི། འུ་ཐུག་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དབུ་མ་པས་ཅི་ཟེར་མ་ཐོས་མ་གོ་བའི་རྩོད་(༤༡)བ་པ་དང་། དངོས་པོར་སྒྲུ་
 བའི་འདོད་པ་མ་གོ་བའི་རྩོད་ལན་བྱེད་པ་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྤྱི་རྟོན་རྣམ་བཤད་སྤྱིར་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤྱང་བ་ལས་ཀྱང་། ཁ་
 ཅིག ཀུན་རྫོབ་སྒྲིམ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ་རྟོན་དམ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་ལན་འདེབས། རྟོན་
 དམ་སྒྲིམ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ་རྟོན་དམ་
 ཏུ་འདོད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱབ་པ་མེད་ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
 འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་མི་སྤྱི་བ་སྐྱོན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མཆན་འབྲེལ་གསེར་གྱི་ལྷེ་མིག་
 སྐྱོན་འགལ་ཞིག་ཏུ། སྤྱིར་ལན་གདབ་ཆད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་རྟོན་དམ་ཏུ་
 ཞེས་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་དེས་པར་སྒྲུབ་དགོས་པར་བཤད་པ་

ཡང་དབྱད་བྱ་ཁོ་ན་སྟེ། སྐབས་འདིར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་རྩ་མ་གྲུབ་པ་
 དང་མ་ཁྲབ་ཅེས་སྒྱུར་མི་དགོས་པར་མ་ཟད་དེ་ལྟར་སྒྱུར་མི་རིགས་པར་སྒྲས་
 གཉིས་ཀྱིས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་དཀའི་སྒྲུང་
 བ་ལས། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟགས་མ་གྲུབ། ཀུན་རྫོབ་
 སྟོ་ཅན་ལ་དོན་དམ་རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ། ཅེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་
 ལན་འདེབས་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་སྒྲུང་ཀ་ལ་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟགས་མ་གྲུབ། དོན་དམ་རྩ་འདོད། དོན་དམ་རྩ་དེའི་ཕྱིར་ན།
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེར་ཐལ་ལ་ཁྲབ་པ་མ་དེས་ཅེས་སྒྲས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་པར་
 འདོད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ཞེས་སྒྲས་དང་། ཟླ་བ་དུ་ལྷན་གྱི་ཐུན་
 སེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་(༥༩ན) རྣམ་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ལ་འབྲས་
 མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་དང་། གཡོ་སྒྱའི་ཚོལ་གྱིས་སྒྲ་བ་ཅམ་རྩ་ཟད་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཐལ་ཆོས་དོན་དམ་རྟགས་སྒྱུར་ཆེ། རྟགས་
 འགྲིག་མཚམས་ལས་ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ་ལན། རྟགས་མ་བསྒྲིབས་ཆེ་རྟགས་མ་གྲུབ་
 པའི་ལན། ཐལ་ཆོས་སྒྲིགས་ཆེ་འདོད་ལན་གདབ་ཀྱང་ཆོག ཅེས་པ་ལ། འདིའི་
 གཞུང་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། རྟགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་སྒྱུར་བ་ན་ཁྲབ་
 པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང་། དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིག་མཚམས་ལ་ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 དང་། འདི་ཡང་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་སྒྲུང་ཀ་ཡིན་ཞིང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་
 ལན་གདབ་པར་བྱ་ལ། རྟགས་བསྒྲིགས་པ་ན་ཁྲབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། ཞེས་
 པ་འདི་ཡིན་པར་སྒྲུང་ལ། ལྷང་འདིའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིག་མཚམས་ཞེས་པ།
 ཆོལ་བ་པོས་རྟགས་སྒྲ་བྱི་གཉིས་སྒྲིག་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲུང་ཀ་དང་
 པོ་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན་ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་མེད་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཞེས་
 ཉགས་བསྐྱེགས་མཆོམས་ལ་བྱབ་མེད་གྱི་ལན་གདབ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
 སྤྱི་དོན་ནམ་བཤད་སྤོང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་ལས། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་མཁུན་
 དང་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དམིགས་རྣམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དངོས་
 (༥༩༧) མེད་ཐམས་ཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་ལྟན་
 ཀ་ཡིན་ཀྱང་ཉགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས། ཉགས་དེར་ཐལ། སྟོ་གཞོད་
 མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་སྟོད་ལྷགས་གྱི་དབང་གིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་འདོད་པ་ཡིན་
 པས་སྐྱེག་མཆོམས་ལ་བྱབ་མེད་གྱི་ལན་འདེབས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་གཉིས་གྱི་
 དམིགས་པའི་དོ་བོ་སྟོས་བུལ་དུ་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཆོས་ཀྱན་རྣམ་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྐྱེག་མཆོམས་འདིར་བྱབ་མེད་གྱི་ལན་འདེབས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྒྲིལ་ཆོག་འདིར། ཉགས་བསྐྱེགས་མ་བསྐྱེགས་
 ཞེས་པ་འགྲིག་མ་འགྲིག་ཅེས་པ་དང་བྱུང་མེད་དུ་གོ་ནས་དེའི་དོན་ཉགས་.....
 གྲུབ་མ་གྲུབ་ཅེས་ལ་མེམས་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེགས་ཀྱང་མ་
 འགྲིག་པ་ཡང་ཡོད། འགྲིག་ལ་མ་བསྐྱེགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 གཉིས་རིམ་བཞིན་དཔེར་བརྗོད་ན། སྟོམ་འདིར་བབ་ཅེས་སྟོ་ཆོགས་སྟོས་ནས་
 གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་གྱི་དོན་དུ་ནན་གྱིས་བསྐྱེགས་ཀྱང་གཏན་ནས་མ་འགྲིག་
 པ་ཆེས་མང་བ་དང་། སྟོད་གང་བ་དང་སྤང་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདིག་རྟེན་ན་རྟེན་
 འབྲེལ་མ་བསྐྱེགས་རང་འགྲིག་བྱུང་བས་ལགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་.....
 ཅེས་ལ་འབྲུལ་བའི་གནས་མེད་དོ། །འདི་སྐད་དུ།

གཞུང་ལྷགས་དགོངས་དོན་དཀའ་གནད་འཕོད་གྲོགས་གཟུགས། །སྟོ་

གསལ་ནས་དབྱེད་རིན་ཆེན་ཅིག་པའི་དོན། །མ་འདྲེས་འབྱེད་པའི་ཐབས་སུ་
དོགས་གཙང་འདི། །ཉ་ན་མན་ཐའི་འཕྱལ་ལས་འོངས་མིན་ནམ། །ཞེས་པ་
ངལ་གསའི་ཆོགས་བཅད་དོ། །(༤༩ན)

༩ སྐབས་དྲུག་པའི་སྐུ་ཆོག་ཏུ། མ་མ་བ་དང་བལྟས་པ་ཞེས་སྟོན་པ། །
མེམས་དཔས་མཁྱེན་གསུམ་ནས་པ་སྟོན་པ་ལ། །མཁྱེན་གསུམ་ནས་པ་མ་མའི་
ར་མ་དང་། །བྱངས་ཤེས་གོ་རིམ་ཤེས་པ་ནས་གསུམ་གྱིས། །མ་མ་མ་ནང་མ་
འདྲེས་སྟོན་བསམ་གྱི། །ཕྱལ་ཏུ་གཏན་ལའ་ཤེས་ཆེད་མ་མ་སྟོན། །ཤེས་པས་མ་
ཆད་མཁྱེན་གསུམ་ནས་གསུམ་ཏུ། །བལྟས་ནས་བསྟོན་ཉེ་ཉམས་སུ་བྱང་དགོས་
ཆེད། །བལྟས་པ་སྟོན་པར་རྟོགས་དགའི་སྒྲུང་བར་བཤད། །སྟོན་སྟོགས་ཕྱལ་ཏུ་
སྒྲུང་བའི་དབང་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལ། །འབྱེད་པར་ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་བ་དང་བལྟས་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་ནམས་གོ་རིམ་.....
བཞིན་ཏུ་བསྐྱགས་ནས་བཟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པས་
མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། །ཞེས་གསུངས་ལ། མཆོམས་སྒྲུང་འདིའི་
དོན་ལ། །རྟོགས་དགའི་སྒྲུང་བར། ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་
བྱང་ལེམས་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོགས་སོ་སོ་བ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། །མཁྱེན་གསུམ་ནས་པར་བལྟས་པ་ཉེམས་སུ་བྱངས་
པའི་སྐབས་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་ནམས་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་ཡིད་ལ་བསྐྱགས་
ནས་བཟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་...
ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ལྱང་འདིའི་སྟོན་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་པ་སྐབས་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་ནམས་ཞེས་པ་དང་...
སྟོན་དགོས་ཏེ། །སྟོན་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས་ཞེས་པ་སྐབས་
དང་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་ན་དོན་ནི། ཅེ་སྒྲུང་གི་རྗེས་སུ་
མཐར་གྱིས་སྒྲུང་བ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། །བྱང་(༤༩བ) ལེམས་དེས་

མཁུན་གསུམ་གྱི་མཚན་བྱེད་སྐབས་སྤར་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དུ་སོ་སོར་གཏན་
ལ་པབ་པའི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དང་། རྣམ་པ་རྣམས་བསུས་ཏེ་བཟུན་པའི་
རྣམ་ཚུགས་སྦྱར་བའི་སྐབས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་སྤར་ཡང་བཟུན་
པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བཤད་ཅིས་པ་ཡིན་གྱི། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སོ་
སོ་སྦྱོས་ཞེས་པ་ཅིམ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་རྗེས་སུ་
མཐར་གྱིས་སྦྱར་བ་བཤད་ཟེར་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསུས་པ་
ཞེས་པ་ཡང་གོང་ལྟར་རྣམ་ཚུགས་སྦྱར་བའི་སྐབས་ལ་བྱེད་དགོས་གྱི། བསུས་
ནས་སྒྲིམ་པའི་ཆེད་ཅིས་པ་མིན་ཏེ། བསུས་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་
དོན་དེ་སྒྲིམ་པའི་ཆེད་ཅིས་པ་ཡིན་པར་ཆོག་རིམ་ལས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར།
མདོར་ན། སོ་སོ་ཞེས་པ་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྐབས་དང་བསུས་པ་ཞེས་པ་རྣམ་
ཚུགས་སྦྱར་བའི་སྐབས་དང་སྦྱར་ནས། མཚན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འདི་དང་
རྟོགས་དགའི་སྤར་བའི་ཡུང་གི་གོང་འོག་སྒྲེལ་ནས་སྦྱར་ཚུལ་མ་འབྲུལ་པ་……
དགོས་སོ། །སྐབས་གྱི་དང་པོ་གསུམ་ལས་མཁུན་གསུམ་གྱི། རྣམ་པ་དེ་དག་ཆ་
ཆ་ཆ་ཆ་ཆ་བཟུན། རྣམ་ཀྱན་སྐབས་སུ་དེ་དག་སྦྱོགས་གཅིག་ཏུ། བསུས་ནས་
བཟུན་པའི་རྣམ་པ་འདི་གཉིས་ཀ། མཐར་གྱིས་སྦྱར་བས་སྒྲིམ་པ་གོ་རིམ་བཞིན།
སྒྲིམ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་གསུངས། ཁ་ཆ་བ་དང་བསུས་པ་ཞེས་
སྒྲིམ་དོན། མཁུན་གསུམ་སྐབས་དང་སྦྱར་བཞིན་སྐབས་རྣམས་སུ། ཁ་ཆ་བ་
དང་བསུས་ནས་བཟུན་པར་སྦྱར། ཞེས་པ་ལ། མཚན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་དོན་
རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་ཚུལ་གཞན་རྣམས་འདིར་བཀོད་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་།
བསུས་པ་(༥༤) ཞེས་པ་སྦྱར་བ་བཞིན་སྐབས་རྣམས་སུ་བསུས་ནས་བཟུན་པ་
ལ་སྦྱར་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་ཀྱན་དུ་རྣམ་པ་ནས་
མཚན་ཉིད་གྱི་བར་གྱི་སྐབས་སུ་བཟུན་པ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསུས་པ་……

ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཞེས་བསྟན་པ་ཞེས་པ་རྣམ་ཚུགས་སྦྱར་བའི་……
 སྐབས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི་སྦྱར་བའི་སྐབས་རྣམས་དང་སྦྱར་བ་མི་……
 གསལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་གི་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཡང་
 རྣམ་བཤད་གྱི་གསུངས་ཚུལ་འདི་དང་ཆེས་མཐུན་པ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་སོ། །
 གཤམ་ཕྱིར་ཉི་མུང་གཞུང་བརྟེན་མངོན་རྟོགས་ཀྱིན། །མཐེན་གསུམ་རྣམ་པར་
 བསྟན་པ་བསྟན་པའི་དོན། །མཐེན་གསུམ་རྣམ་པ་དེ་ཡང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད། །
 སེམས་བསྐྱེད་སྟགས་སྤྲུང་བ་སྟེ་སྟེ་དོན། །ཡིན་པར་བཤད་པས་ཡབ་ལྷས་
 རྣམ་གསུམ་ཀམ། །འབྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་འབྲེལ། །ཞེས་པ་ལ།
 འབྲེལ་པའི་བསྟན་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཞེས་པ། གཞུང་འདི་ལྟར་ན་
 མཐེན་གསུམ་མདོར་བསྟན་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དང་། སྟེ་སྟེ་བ་ཉིད་ཏུ་
 རྟོགས་པའི་དོན་ཞེས་པ། མཐེན་གསུམ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་
 ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། གཞུང་ལས། མདོར་ན་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་མཐེན་
 གསུམ་ཏུ་འདུས་པས་དེ་གསུམ་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་
 པའི་དོན་རྣམས་སྤྲུང་ཡང་སྟེ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ། མངོན་རྟོགས་ཀྱིན་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་
 བསྟན་པའི་དོན་ཡང་མིན་ཞིང་། མཐེན་གསུམ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་སྟགས་སྤྲུང་
 དབྱེ་བ་སྟེ་སྟེ་བའི་དོན་ཡང་མིན་ཏེ། མཐེན་གསུམ་མངོན་རྟོགས་གསུམ་ཙམ་
 ཏུ་བསྟན་པ་དེ་བསྟན་པ་དང་། དེ་གསུམ་མཚོན་བྱེད་སྟུང་ཅུའི་སྟོན་སྟུང་
 པར་(༥༤) བཤད་པའི་ལམ་དེ་རྣམས་སྟེ་སྟེ་བར་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གཞུང་ལས། མཐེན་གསུམ་མངོན་རྟོགས་གསུམ་ཙམ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་བསྟན་པ་
 དང་། རྣམ་ཀྱིན་སྟགས་སེམས་བསྐྱེད་སྟགས་དེ་དེའི་སྟོན་སྟུང་པར་བཤད་
 པའི་ལམ་རྣམས་ནི་སྟེ་སྟེ་བ་ལྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་མཚམས་
 སྦྱར་གྱི་གཞུང་རྗེ་ཡབ་སྟུང་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བཤད་ཏུ་མི་……

རིགས་ཏེ། གསུམ་གས་ཀྱང་གཞུང་འདིའི་དོན་མཁྱེན་གསུམ་སྐབས་དང་པོ་
གསུམ་དུ་སོ་སོར་བསྟན་པ་དང་སྐབས་བཞི་པར་བསྟན་ནས་བསྟན་པའི་དོན་
ནམས་བཟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོད་ཡང་སྒྲིམ་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ཤིན་ཀྱང་
ཏུ་མཐུན་པ་སོ་སོའི་ཆོག་རིས་ལ་བསྟན་ན་གསལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་འདིར་
སྐབས་འགར་ཆོག་ཟིན་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཟེར་མི་མེད་ཀྱི་
ཅུང་ཞེས་ནན་གྱིས་མཐུན་པར་སྐྱབ་ཁུལ་བྱས། སྐབས་འགར་ཆོག་ཟིན་ཅམ་
ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་འདི་འདྲ་ལ་ཡང་མི་འདྲ་ཞེས་སྒྲིམ་ཆོགས་བྱིས་པ་
ནི་ཐད་ཁམས་ཅམ་དུ་འགྲོ་བ་ལས་གཞན་ཅི་སྟམ་མོ། །དེ་ནམས་ལ་འདི་སྤྲད་
དུ།

མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱུ་ཡབ་སྐུ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི། མཁས་གཞུང་པན་ཚུན་
མགྱིན་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་དོན། མཁས་བྱད་བྱས་ནས་མི་མཐུན་མི་འདྲ་
ཟེར། མཁས་སྒྲིམ་བྱོད་ཀྱི་སྒྲིང་ལ་ཅི་ཞིག་ཞུགས། ཞེས་སྒྲུའོ། །

༥ ས་བཅུ་རྒྱུགས་ཆེ་ཡར་བྱོན་བཅུ་དགོས་པས། དྲུག་ཅམ་སྒྲིམ་པ་ཅི་ཞེ་བ་
མ་བཞི། ཞེས་པར། རྒྱུ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་གསུམ་གས། ས་བཅུ་རྒྱུགས་པ་ལ་
ཡར་བྱོན་བཅུ་མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་ཀྱི། ས་བཅུ་རྒྱུགས་
ཆེ་ཞེས་པ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་མི་འགྲིག་གོ། དྲན་ཉེ་ནས་བཟུང་སྒྲིབས་ལྟའི་
བར་དུ་ཉེ། རེས་འབྱེད་སྐབས་སུ་དོན་དམ་དུ་^(༥༥)མེད་ཀྱང་། ཁ་སྒྲུང་སྒྲི་
མ་ལྟ་བུར་རྒྱུ་སྒྲུ་དྲན། བྱང་ལག་ནམ་པས་མཐོང་ལམ་དུ་སྤྲོད་པར། །
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གིས་ནི་སྒྲིམ་ལམ་དུ། སྤྲོད་པར་དྲན་ཚུལ་འགྲེལ་བ་ཆེ་
ཚུང་བཤད། ཅེས་པ་ལ། དེ་ཡང་དྲན་ཉེ་ནས་སྒྲིབས་ལྟའི་བར་གྱིས་སྤྲོད་ལམ་
གྱི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་དྲན་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་ལམ་དེ་ནམས་གྱིས་མེད་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་དྲན་པ་མིན་ཏེ། མདོ་ལས་བྱང་སྒྲིགས་སོ་བདུན་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་
གསུམ་ཆོན་དུ་བཅད་ནས་གསུམ་པོ་དེས་ལམ་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་དྲན་ཚུལ་

བསྟན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། མདྲོའི་ཆོས་སོ་བདུན་པོ་དེ་ཚན་
 པ་གསུམ་རུ་བཅད་ནས་ལམ་གསུམ་རུ་སངས་རྒྱས་དྲན་ཚུལ་དེས་བསྟན་པར་
 བཞེད་དོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ནི། དྲན་ཉེ་སྟགས་ཚན་པ་གསུམ་པོ་དེ་དྲན་པ་
 སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་རུ་བཤད་ནས། ཞེས་པ་ནས། འཆད་པ་ནི་དགོངས་པར་
 མི་སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེས་འབྱེད་ཆ་
 མཐུན་སྟན་པར་བྱེད་པ་མདོ་ལས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྟགས་དང་། མཐོང་
 བའི་ལམ་སྟན་པར་བྱེད་པ་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་.....
 རྣམ་པ་བསྟོན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུང་རུ། རྗེས་སུ་དྲན་
 པའི་མཚན་ཉིད་འདི་རྗེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་པ་འདི། མཚན་ཉིད་འདི་
 རྗེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། འགྲེལ་པར་དེས་འབྱེད་ཆ་
 མཐུན་དང་མཐོང་བ་དང་སྟོན་པའི་ལམ་རྗེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་བཤད་.....
 པས་སོ། །གོང་གི་རྣམ་ཀྱན་སྟགས་ཞེས་པའང་རྣམ་མཁྱེན་སྟགས་ཞེས་པ་ཡིན་
 མིན་དབྱེད་དགོས་སོ། །

༥ སྐབས་བདུན་པའི་སྒྲུབ་ཆོག་ལས། ཆོས་བཤེས་རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་
 རུ་བཤད། །(༤༥) རྣམ་མཁྱེན་མིན་པ་མཐོང་ལམ་མ་སྟེན་པའི། །རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་
 འཛིན་གཉིས་བཟུས་ཆོས་ལ་ལྷུང་། །སྟེ་སྟེའི་དེ་དག་ཟག་མེད་མ་ཡིན་ཀྱང་། །དེ་
 དག་རང་བཞིན་ཟག་མེད་ཡིན་པར་བཤད། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་མཁྱེན་མིན་པའི་ཟག་
 མེད་ལ། །ཆོས་ཉིད་བཞག་ཕྱིར་རྣམ་མཁྱེན་ཟག་མེད་ལའང་། །ཆོས་ཉིད་འཛིན་
 དགོས་ཆོས་དབྱིངས་དབྱིར་མེད་ཕྱིར། །རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་རུ་དབྱེ་བ་རང་གིས་
 འདོར། །ཞེས་པ་ལ། ཆོས་བཤེས་འགོག་པ་ལ། རྣམ་མཁྱེན་ཟག་མེད་ལ་ཆོས་ཉིད་
 འཛིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ལ་ཆོས་ཉིད་བཞག་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་འགྲེལ་པར། དང་པོ་རྣམ་
 པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་དང་། གཉིས་

པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པ། ཞེས་
བཤད་ལ། འདིའི་དོན་ལ་ཆོག་གསལ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་ལས་དང་པོར་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པར་སྒྲིན་པ་སོགས་གསུམ་བཤད་ནས། རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་
ལ་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་
དང་། ཟག་མེད་ལ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་འཛིག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
གཞུང་དུ། རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་ལ་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་
འཛིན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཤིག་དགོས་པར་བཤད་པ་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱང་བཞག་དགོས་ཏེ།
མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་
ས་དང་པོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ན་དེ་ལ་ཟག་མེད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དགག་པ་མཛད་པ་
ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། དང་པོ་ལྟར་(༥༦) བ། ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་
དབྱེར་མེད་པས་ས་དང་པོ་བཞག་དགོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་ལ་བྱེད་རྣམ་པར་མ་
སྒྲིན་པ་ལ་ཟག་མེད་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་
འདིར་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པ་ལ་ས་དང་པོ་བཞག་པར་ཐལ་ཞེས་དང་། དེ་ལ་
ཟག་མེད་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་ཆོས་བཤེས་ལ་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཐལ་
བར་འཕངས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་སྒྲིན་ཟག་མེད་ལའང་ཆོས་ཉིད་འཛིག་དགོས་
ཟེར་བ་འབྲེལ་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་ཅེས་པ་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བའི་
ཆོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་གཅིག་སུ་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བ་ལ་
འཛིག་དགོས་པའི་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟ་རབས་འདོད་ཚུལ་ཡང་མི་
འཐད། །ཅེས་དང་། དེ་ཡི་འདོད་ཚུལ་སྒྲུབ་བ་དང་པོ་གཉིས། །དམིགས་རྣམ་
རིས་སྤྱུ་ཆད་ནས་སྐད་ཅིག་མ། །དང་པོས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཁོ་ནར་དམིགས། །
གཉིས་པས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཁོ་ན་ལ། །དམིགས་པར་འདོད་པས་དམིགས་

ཚུལ་ཐོག་ནས་འཛོགས། །རྒྱལ་པར་མྱིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱི་དོན། །བདུན་པ་
 མན་ཆད་ས་བརྒྱད་ཡན་ཆད་ལ། །རྒྱུ་པ་འཛོགས་པ་མིན་ལ་དེ་དགག་ན། །ཕྱི་ས་
 རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚུལ་མི་འགྲིག་འཕྱུར། །དེའི་ཕྱིར་ཡབ་ཕྱུག་བར་བྱ་དབྱེན་
 མ་འཇུག །ཅེས་པ་ལ། །འདིར་བོད་སྐད་རབས་པས་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དང་
 བོས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས། །གཉིས་པས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་
 ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་གཞུང་འདིར་བཀག་ཟེར་ཡང་། །གཞུང་ལས་
 བློ། །སྐབས་འདིར་སྐུ་མ་རྒྱུས་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ནི་རྒྱལ་སྒྲིབ་
 མིན་པ་དང་། །བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནི་རྒྱལ་སྒྲིབ་ཏུ་འཆད་པར་གསུངས་པ་
 ཅུམ་མ་གཏོགས་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་དམིགས་པར་(༥༥བ) འདོད་པའི་གསལ་ཁ་མ་
 གསུངས་ལ། །གོང་ཏུ་བསྐྱུས་དོན་གྱི་སྐབས་སྟུ། །ལ་ཆེན་གྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པར།
 ཆེ་བ་གང་དག་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་བཞི་ས་བདུན་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་
 དུ་མ་བཞིན་སྒྱུར་བར་བཞེད་གསུངས་ཀྱང་། །དེ་ཅུམ་སྒྱུར་བ་དང་པོ་ས་བདུན་
 པ་མན་ཆད་ཁོ་ནར་དམིགས་པར་འདོད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་མི་འགྲོ་བར་མ་
 ཟུང་། །བྱ་སྒྲིབ་པར་བྱིན་དང་ཉ་དཔོན་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞི་རོ་བོ་གཅིག་ལ་
 ལྷོག་པས་བྱེ་བར་གསུངས་ཀྱི་དམིགས་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་མ་བཤད་དོ། །བོད་
 སྐད་རབས་པས་བདུན་པ་མན་ཆད་རྒྱལ་སྒྲིབ་མིན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་
 རྒྱལ་སྒྲིབ་ཏུ་བཤད་པ་འགོག་པ་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། །དེ་ལྟར་དགག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། །གཞུང་ལས། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། །མདོ་འགྲེལ་ལས་མཆན་དཔེ་དང་
 ལྟོབས་མ་འདྲེས་པ་རྒྱུས་འཆད་པས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་རི་ལྟར་འགྲིག །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདིའི་དོན་ཡང་། །བདུན་པ་མན་ཆད་ཅུམ་རྒྱལ་
 སྒྲིབ་མིན་པར་འཛོགས་ན་མདོ་འགྲེལ་ལས་མཆན་དཔེ་དང་ལྟོབས་བཅུ་སྟགས་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་གསུངས་པས། །དེ་རྒྱུས་
 ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་རི་ལྟར་འགྲིག་སྟེ་མི་འགྲིག་པས་འདོད་ཚུལ་དེ་མི་

འཐད་ཅེས་བཀག་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དགག་ན་སྤྲོས་གཉིས་ཀྱི་
 སྤྲོས་ཚུལ་མི་འགྲིག་པར་འགྱུར་བེར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྤྲོས་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོས་
 ཚུལ་དེ་འདྲ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲིག་པ་ག་ལ་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་སྤྲོས་
 མ་སྤྲོས་ཀྱི་དོན་ལ། གཞུང་འདིར་ནི་སྤྲོས་བ་དང་པོའི་ཡུལ་ལ་མདོའི་ཆེག་ཟིན་
 ལ་མཆན་དཔེ་དང་སྤྲོས་སྤྲོས་སྤྲོས་པས་དེ་ནམས་རྒྱན་མཐའ་བ་རང་གི་
 རྒྱུད་ལ་རུས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་སྤྲོས་པས་དང་པོའི་ཡུལ་ལ་ནམ་པར་སྤྲོས་པ་
 མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པའི་ཡུལ་ལ་མདོ་བསྟན་(༥༧) བཅས་ཀྱི་
 ཆེག་ཟིན་ལ་ཕྱིན་དུག་སྤྲོས་སྤྲོས་རྒྱན་མཐའ་བ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྲོས་པའམ་སྤྲོས་...
 པའི་ཆོས་ཤས་ཆེ་བས་གཉིས་པའི་ཡུལ་ལ་ནམ་པར་སྤྲོས་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཞུང་ལས། མདོ་བསྟན་བཅས་ནས་བསྟན་ཆོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ནམ་སྤྲོས་དང་དེ་
 མིན་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། དང་པོའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་རུས་པ་མཐར་ཐུག་
 མ་སྤྲོས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་སྤྲོས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 དབང་ཏུ་བྱས་ནས་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ནམ་བཤད་དང་རྟོགས་
 དཀའི་སྤྲོས་བ་གཉིས་ཀར་མ་སྤྲོས་པའི་དོན་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཏུ་འབད་...
 ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་། སྤྲོས་པའི་དོན་བརྒྱུད་པ་ཡན་ཆད་ཏུ་འབད་ཚུལ་
 མཐད་པར་ཐོབ་པའི་དོན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་སྤྲོས་ཡབ་སྤྲོས་གསུམ་གྱི་...
 གསུང་གི་ཆེག་ཟིན་ལ་མི་མཐུན་པ་འགའ་རེ་སྤྲོས་བ་ཡང་བཟླས་པས་ཤེས་སོ།།
 དེའི་ཕྱིར་ཕར་ཕྱིན་མཆན་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གཞིར་བྱེད་ལྟར་ན་སྤྲོས་མ་སྤྲོས་
 ཀྱི་དོན་རྒྱན་མཐར་རུས་པ་རྟོགས་པར་སྤྲོས་པ་དང་དེ་མན་ཆད་ཏུ་མ་སྤྲོས་པ་
 ལ་བཤད་པ་ཡང་དབྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཏེ། གཞུང་འདིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
 རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཞེས་རྒྱན་མཐའ་བ་རང་དང་སྤྲོས་དགོས་པར་གསུངས་པས་...
 སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཀོད་པ་ལ་དབྱེན་མ་འཇུག་ཅེས་
 སྤྲོས་པ་ནི་རང་ཉིད་མཐོང་རྒྱ་རྒྱུད་པའི་སྤྲོས་ཡིན་ཏེ། བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་

ན་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་བསྐྱེལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཟུར་མཆན་ལས།
 སྐུ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་ནས་གསེར་བྱེད་ལྟར་ན་བཤད་ཚུལ་འདི་མི་
 འཐད་དེ་ཞེས་པ་འདི་ལ་སྦྱོད་ཁུལ་བྱས་པ་ཡིན་པར་སྤང་ཡང་། དེ་ནི་སྦྱོད་
 པའི་གནས་མིན་ཏེ། བཤད་ཚུལ་སོ་སོ་བ་མ་འདྲེས་པར་མཐུན་པའི་ལེགས་
 བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དབྱེན་འཇུག་མཁན་རང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
 གོང་(༥༧) ཏུ། འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་རྣམས་ལ་གསུམ་ཏུ་འགྲེལ། ཞེས་མཚམས་
 ཟུར་གྱི་གཞུང་དེར་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་གཏན་ནས་་་་
 མེད་པ་ལ་ཞིབ་དབྱེད་མེད་པར་མི་འདྲ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་ཀྱན་ཏུ་ཏ་་་་་་
 ཅང་མང་བས་སོ། དེས་ན་རང་ཉིད་མགོ་ཏུལ་བ་སྤྲོས་མི་ཆོར་པའི་དཔེ་དེར་
 སོང་བཞིན་ཏུ་མཁས་པ་གཞན་ལ་སྦྱོད་པར་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཤིང་་་་་་
 མཁས་པས་གཟིགས་ན་ཐུགས་བྲེལ་བའི་གནས་སོ། གཅིག་གི་ཡུལ་ནི་གཉིས་
 ཀའི་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་ནས་མིང་གཉིས་མི་འདྲར་བཏགས། ཞེས་
 པ་ལ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་
 ཡིན་ཀྱང་། འགྲེལ་བར་སྦྱར་བ་དང་པོའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཞེས་དང་། གཉིས་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ཞེས་མིང་མི་འདྲ་བར་བཤད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཞུང་འདི་ལྟར་ན། དང་པོའི་ཡུལ་ལ་མདོ་ལས་པར་
 ཕྱིན་ཏུག་ནས་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་མཚན་དཔེའི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་
 སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་གསུངས་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་
 བྱང་ཚན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་སོགས་རྒྱུན་མཐའ་བ་རང་གི་་་
 རྒྱུད་ལ་མ་སྤྲོས་པའམ་མ་སྤྲོས་པས་སྦྱར་བ་དང་པོའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་སྤྲོས་མ་ཡིན་
 པ་དང་། གཉིས་པའི་ཡུལ་ལ་མདོ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་པར་སྤྲོས་པའི་
 ཆོས་ཅན་ལ་གནས་པས་ཕྱིན་ཏུག་དང་སྟོང་ཉིད་ཆོས་སོ་བདུན་རྫོགས་ཚུལ་་་་
 གསུངས་པས། ཆོས་དེ་རྣམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྲོས་པའམ་སྤྲོས་

པས་གཉིས་པའི་ཡུལ་ལ་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་
 ལས། མདོ་བསྟན་བཅས་ནས་བསྟན་ཆོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ནམ་སྒྲིན་དང་དེ་མིན་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ་ཞེས་སྐད་གསུང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་དང་། རྣམ་བྱང་གི་རིགས་
 ཐམས་ཅད་(༥༥) རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སྟེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་.....
 གནས་སྐབས་སུ། ཞེས་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚུགས་སྒྲིན་སྐད་སྐད་རང་
 རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྣམས་
 དཀར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲེས་པ་དེའི་ཆོད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་
 དང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་ནི་གོང་ལྟར་བདུན་པ་མན་ཆད་དང་བརྒྱད་པ་.....
 ཡན་ཆད་ལ་མ་སྒྲིན་པ་དང་སྒྲིན་པར་བཤད་པ་སོ་སོའི་ཆོག་རིས་སུ་གསལ་.....
 བར་འདུག་པས་བྱེད་དགོས་སོ། །འདི་རྣམས་དཀར་བའི་གནས་སུ་འདུག་
 པས་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡང་སྤྲོ་ཆོགས་པ་མཐོང་ན་བདག་
 ལྟ་བུས་ག་ལ་ཤེས་ཀྱང་དཔྱད་ལུན་རྣམས་ཀྱི་དོགས་པ་དཔྱད་པའི་གཞིར་.....
 མོངས་སྒྲོར་ཤར་ཆོད་སྒྲོས་པ་ལགས་སོ། །སྐབས་འདིར་དྲངས་མཚམས་ཆོས་
 ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི། །ལྷག་པ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་གཟུང་རོ་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ།
 རྟོགས་པ་ལ་ཡང་གཟུང་ཞེས་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དང་པོས་ཆོས་ཅན་ཟག་...
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། དངོས་གཅིག་དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད། །
 ཅེས་སྐད་ཀྱི་ལུང་འདི་དྲངས་པར་གོ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་འདི་ཟག་མེད་
 གཅིག་གི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་.....
 བྱེད་དུ་དྲངས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་ཟག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མ་
 དྲངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་པར་ལུང་འདི་དྲངས་པ་ལྟར་ན་ནི་སྒྱུར་བ་
 དང་པོའི་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་ལ་མཛད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་.....
 ཆོས་ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྷག་པ་ཡང་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དེའི་ཡུལ་དུ་གཟུང་...
 རོ་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་ན་ཟག་

མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་ལ་མཛད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་དེ་ཅུ་
ནི་(༥༥) ས་དང་པོ་ནས་ཡོད་པས་ཆོས་ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་རྟོགས་པ་
ཡང་གཟུང་ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདི་སྐད་དུ།

ཁེངས་ཤིང་དྲེགས་པའི་རྩལ་གྱིས་ཆེར་རྟོགས་པའི། ། ཞེས་བཤད་ཆུ་ཕྱན་
འདི་ལས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི། ། དཀའ་གནད་དགོངས་དོན་ནོར་བུ་རྟེན་དཀའ་
བས། ། མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པར་དེགས། ། ཞེས་སྤྱོད། །

༥ ། སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྒྲིམ་ཆོག་ལས། ཐེག་གསུམ་སྒྲིམ་པ་རྩི་རྩ་བ་བཞིན་
མཛོང་། ། ཞེས་པ་མཛས་པ་རྩི་རྩ་བ་བཞིན་ཟེར་བ་ཡིན་པར་མཛོན། བཤད་གཞི་
བཀོད་ནས་དེ་ནི་གང་ཞེ་ན། ། ཆོས་ཅན་རྩི་འདྲ་ཞིག་དང་ངོ་བོ་གང་། ། ཟླ་བ་
མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས། ། དྲིས་ལན་གསུམ་དུ་སྒྱུར་ཆེ་གོ་བར་ཟད། །
ཅས་པ་ལ། ། ཆོས་ཅན་རྩི་འདྲ་ཞིག་དང་ངོ་བོ་གང་ཞེས་སོ་སོར་བཅད་པ་མི་
འཐད་དེ། ། ཆོས་ཅན་རྩི་འདྲ་ཞིག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞེས་ཆོས་ཅན་འདྲི་ཆུལ་ལ་
སྒྱུར་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ། གཞུང་ལས། ཆོས་ཅན་རྩི་འདྲ་ཞིག་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་
ན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ། རང་བཞིན་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་ཆ་ཤེས་ལས། །
རང་བཞིན་དག་ནི་བཙོས་མིན་དང་། ། གཞན་ལ་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་ཡིན། ། ཞེས་
པའི་དངོས་བཞུན་བྱུང་པར་གསུམ་པོ་ནི། ། ཞེས་པ་ལ། ། ཆོག་རྒྱུང་འདི་གཉིས་
ཀྱི་དངོས་བཞུན་ལ་བྱུང་པར་གསུམ་མ་ཚང་སྟེ། ། བཙོས་མིན་དང་སྒྲིམ་མིན་
གཉིས་ཅུ་མ་གཏོགས་པ་མི་གསལ་བའི་སྤྱིར། ། རང་རྒྱུ་དང་རྟེན་གྱིས་མ་
བསྐྱེད་པའི། ། བྱུང་པར་དང་པོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ། རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་རྟེན་
ལས་ནི་ཞེས་དང་། ། འབྱུང་བར་དེགས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པས་བཞུན། ། ཞེས་པ་ལ།
རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་རྟེན་ལས་ནི། ། འབྱུང་བར་དེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
པ་འདིས་རྒྱུ་རྟེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་པར་བཞུན་ཞེས་པ་བྱུང་ཆུང་བའི་
ལུགས་ཡིན་གྱི། (༥༦) རང་ལུགས་ལ་ལུང་དེ་རང་བཞིན་གྱི་བྱུང་པར་བཞུན་

པ་ལ་སྐྱུར་བ་མི་དགས་ཏེ། ལུང་དེ་དག་གིས་རང་བཞིན་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་མི་དགས་
 ཤིང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཡོད་ན་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བར་བསྟན་ནས། བཅོས་
 མིན་དང་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་གཉིས་ཅམ་རང་བཞིན་གྱི་བྱུང་པར་རྟུ་བསྟན་ལ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་སྐྱུར་ལས། ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་རྟུ་འཛོག་པ་ཡང་། ཅ་
 ཤེས་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་བྱུང་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པའི་མ་བཅོས་པ་ནི། ཞེས་
 དང་། ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་རྟུག་ལ་རང་བཞིན་ལ་རྒྱ་
 རྒྱུན་མི་དགོས་ཤིང་འགལ་བར་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་མཛད་ནས། ཕྱི་
 མ་གཉིས་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་ས་
 བཅད་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་རྒྱུ་རྟུག་པོ་དེའི་ནང་གི་རང་བཞིན་ཞེས་
 པ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་རྟུ་བཞག་པའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་མི་བྱེད་ལ་
 པར་དགག་བྱ་བ་དེན་གྱུ་ལ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་
 རྒྱ་གཞུང་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་ལྟར་སྐྱུ་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཐུན་པས་དྲིས་ལན་བྱུང་པར་གསུངས་ལྡན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
 ལས། དང་པོ་སྟར་ན་ཤིན་རྟུ་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། །
 ཞེས་པ་དང་། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་རྟུ་འཁྱུར་ཞེས་དང་། རང་བཞིན་བྱས་
 པ་ཅན་ཞེས་བྱས་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་འདི་རྣམས་དགག་བྱ་བ་དེན་གྱུ་ལ་
 བྱེད་པར་དགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྟར་རྟུ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་
 བསྐྱུངས་ཀྱིས་བཤད། རྒྱ་བ་གཞུང་པས་བཤད། ཆེ་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གནས་སྐབས་གཞན་ཏུ་མི་འཁྱུར་བའི་བྱུང་པར། །
 (༤༧) རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་ཞེས་པས་བསྟན། །རྣམ་འཛོག་གཞན་ལ་
 མི་སྟོས་བྱུང་པར་ནི། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟན། །ཞེས་པ་
 ལ། གནས་སྐབས་གཞན་ཏུ་མི་འཁྱུར་བའི་བྱུང་པར་ཞེས་པ་སྐབས་གཞན་ཏུ་

གསལ་ན་མ་གཏོགས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཙས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟོས་
 པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། ཆོག་རྒྱུ་
 གཉིས་པོ་འདིར་རང་བཞིན་བྱང་པར་གཉིས་ལྡན་ཅམ་ཞེས་བསྟན་ལ། བྱང་
 པར་གཉིས་ཀྱང་ལམ་རིམ་ལས། རྩ་རྩེན་གྱིས་མ་སྦྱེད་པ་དང་རྩ་རྩེན་གཞན་ལ་
 མ་སྟོས་པ་གཉིས་ལ་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་སྟོང་བྱན་ལས། བྱང་པར་གཉིས་
 པ་ནི། རྩ་རྩེན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་རྩུས་མ་སྦྱེད་པ་ལ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། ལྷ་
 མ་དང་བརྒྱུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་མི་
 དགོས་པ་ཅམ་ལ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཉིན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

༥ བྱང་པར་འདི་གསུམ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱི། །ཁོ་ནའི་བྱང་པར་ལ་རྒྱུར་
 བྱང་རྒྱུར་ལྟམ། །རང་ལྟམས་དེ་གསུམ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་དང་། །བརྒྱུབ་བྱ་
 རང་བཞིན་བྱང་པར་ལ་རྒྱུར་རྒྱལ། །གཉིས་ཨོད་སྟོང་བྱན་ལམ་རིམ་ཆོགས་ལས་
 བཤད། །ཅེས་པ་ལ། རང་ལྟམས་ལ་བྱང་པར་དེ་གསུམ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་
 དང་རྒྱུར་རྒྱལ་སྟོང་བྱན་དང་ལམ་རིམ་ལས་བཤད་ཟེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ།
 སྟོང་བྱན་ལས། བྱང་རྒྱུར་བས་དགག་བྱ་རང་བཞིན་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་
 ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་དྲངས་པའི་ཙ་ཤེའི་ལྷང་དེའི་དོན་དགག་བྱའི་རང་.....
 བཞིན་དང་མ་རྒྱུར་བ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཙ་ཤེའི་
 གཞུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། (༥༠ན) དེ་ནི་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་རང་
 བཞིན་ངོས་བཟུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ལྟམས་ལ་ངེས་པར་ཁས་སྲུང་དགོས་པ་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བཤད་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། དེ་གསུམ་
 དགག་བྱ་རང་བཞིན་དང་མ་རྒྱུར་བར་མ་ཟད་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་འཁོག་....
 པ་ན་རང་བཞིན་གསུམ་ལྡན་སྐགས་འཁོག་མི་རུང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་

ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཁོག་པ་ན་བཟུང་བ་རྒྱལ་ཕྱན་ཆ་མེད་དང་། འཛིན་
 པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་རང་བཞིན་གསུམ་ལྟ་སྟེ་སྟགས་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བ་ཁོ་
 ནས་བཏགས་པ་རྣམས་འཁོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་ཏུང་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལམ་རིམ་ལས། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་
 རང་བཞིན་ཏུ་གྲུབ་ན་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་མི་སྟོས་པ་དང་གཞན་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་སྟགས་
 ཏུ་འགྱུར་དགོས་སྟེ་ཞེས་འཕངས་པ་ནི་དབྱེ་མའི་གཞུང་རྣམས་ཏུ་མ་ཞིག་
 ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་ནི་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱུན་བརྒྱུད་པ་ཡིན་གྱི་
 དགག་བྱ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་ངོས་བཟུང་བ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་
 འདི་རང་ལུགས་ལ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟ་ཞིག་ངོས་.....
 འཛིན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པར་འབྲལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ལུང་དེ་ནི་དགག་བྱ་དེར་
 གྲུབ་ན་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་མི་སྟོས་པ་དང་གཞན་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་སྟགས་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་
 བྱུང་བྱེད་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱུན་བརྒྱུད་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་བྱུང་པར་གསུམ་པོ་
 དེ་དགག་བྱ་དང་སྐར་བ་མིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གསུམ་ལྟ་
 ཏུ་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་དོན་མིན་པའི་བྱིར། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
 དེས་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་ལུང་དེར་གྲུབ་ན་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་
 དཔྱད་བཟོད་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་རང་བཞིན་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟ་
 སྟགས་(༡༠ བ) ཏུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེན་ཞེས་འཕེན་ཅུས་ཀྱི་དེ་དག་ཏུ་འཛིན་པ་
 བདེན་འཛིན་གྱི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་དག་བཀག་གྱུང་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་མི་
 འགྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལམ་རིམ་གྱི་གཞུང་ཚན་དེ་ལ་
 རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། གསུམ་པ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ན་བྱུང་པར་
 གསུམ་ལྟ་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པར་བཤད་གྱུང་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟ་ཏུ་གྲུབ་པ་
 དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དོན་མིན་ཚུལ་ནི། ཞེས་པའི་ས་བཅད་མཛད་པས་
 གྱུང་གསུམ་པོ་དེ་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་ཏུ་མ་གསུངས་པར་གསལ་ཡོ། །དེ་

བས་ན། རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལས་ནི། །ཞེས་སྐད་ཆོག་རྒྱ་དྲིལ་གི་
 རང་གི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་རྣམས་དགག་བྱ་བ་དེན་གྱུ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་...
 གསུངས་པ་ལྟར། ལུང་དེ་རྣམས་བདེན་པར་གྱུ་བ་ན་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་
 རིགས་ཞེས་བདེན་གྱུ་ལ་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་འགྱུར་གྱི། རྒྱ་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་
 པ་དེ་བདེན་གྱུ་གི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་དེ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་.....
 ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟར་དོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པར་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་
 རྒྱ་རྒྱུ་ལས། རང་ལུགས་ལ་ངེས་པར་ཁས་སྐྱེད་དགོས་པའི་རང་བཞིན་དུ་
 གསུངས་པ་དེ་ཡང་། རང་བཞིན་དག་ནི་བཙས་མིན་དང་། །ཞེས་པའི་རང་
 བཞིན་དེ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། འོ་ན་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་སྐར་བཤད་
 པ་ལྟར་མ་བཙས་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་
 དུ་གསུངས་པ་དེ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒྲིབ་ནས་གསུངས་སམ་རང་བཞིན་
 དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་
 གསུངས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བཙས་མ་མིན་པ་དང་
 གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་ལྷང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་
 དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་དྲིལ་གི་(༡)ན་ རང་བཞིན་ཞེས་པ་
 རྣམས་མཐའ་གཅིག་དུ་བདེན་གྱུ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་སྐྱེ་སྐྱུ་ཡབ་སྐྱུས་སྐྱུས་
 ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱབ་རྒྱུང་བས་དགག་
 བྱ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟར་ཡོད་པར། རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལས་
 ནི། །ཞེས་སྐད་ཆོག་རྒྱ་དྲིལ་བརྒྱུད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ། རྗེ་ཡབ་སྐྱུས་གྱིས་དེ་
 ལྟར་དངོས་སྐྱེ་བས་ཀྱང་བདེན་མེད་ངེས་པར་ཐལ། །ཞེས་སྐད་ཆོག་རིགས་
 པས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་འདོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཞིགས་ཟིན་ནའང་། རྒྱུ་
 འདིར་སྐར་ཡང་ཁྱབ་རྒྱུང་བའི་ལུགས་འཐད་ལྟར་དུ་བཟུང་ནས་རང་ལུགས་
 ལ་ཡང་དགག་བྱ་རང་བཞིན་ལ་ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་དེ་ངེས་པར་སྐྱུར་དགོས་...

ཟེར་བ་འདི་ནི་ཆེས་མི་འཐད་པར་སེམས་སོ། །རྒྱལ་འཛོགས་གཞན་ལ་མི་རྒྱལ་
 ལས་གཞན་གཉིས། །འབྲེལ་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་རྒྱུར་ནས་བཤད། །
 ཅེས་པ་ལ། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ཞེས་འགྲེལ་པའི་
 སྐབས་འདིར་མ་བརྟན་ཏེ། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཞེས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་
 གྱིས་མ་བཅོས་པའི་དོན་དུ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གས་བཤད་གྱི། ཆོག་དེས་གནས་
 སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་བརྟན་པར་བྱུར་ཅམ་ཡང་མ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ཞེས་པ། ཙ་
 ཤེའི་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། རྣམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་དོ། །
 ཞེས་པ་རྩ་བུ་ཞིག་གིས་བརྟན་དགོས་གྱི། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་།
 ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཞེས་པ་རྣམས་གྱིས་དེ་
 མ་བརྟན་པར་གོང་གི་ཁྱད་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པོ། །གནས་ལུགས་རང་བཞིན་
 རང་གི་རྩ་བའི་ཆེད་ཆེད་ཀྱིས་མ་སྦྱོར་ཆོས་དེ་ལ། གཞན་ནས་རང་བཞིན་
 དག་པའི་རྩ་བའི་གནས། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་(༡) རིགས་མིན་
 གསུངས། ཞེས་པ་ལ། རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདིས་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་སྦྱོར་
 པ་བརྟན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེན་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་ཚུགས་སུ་འབྱུ་རྩོན་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་གསུང་བུ་
 བཅོས་པ་དེ། རྒྱ་མི་ཆ་བ་རྩ་བུར་གནས་སྐབས་ལ། རྒྱ་བའི་རྩ་བའི་མཛད་པར་
 ཆོས་སུ་འབྱུར། །དེ་རྩ་བུ་མི་བཅོས་མའི་དོན་ཅན་མིན། རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་གནས་
 སྐབས་བྱས་ནས་ཡང་། གཞན་བུ་མི་འབྱུར་རང་བཞིན་བྱ་གནས་ཕྱིར། གནས་
 སྐབས་གཞན་བུ་མི་འབྱུར་བྱུང་པར་རོ། །ཞེས་པ་ལ། འདིར་ཡང་རང་བཞིན་
 དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། ཞེས་པའི་བཅོས་མིན་ཞེས་པས་གནས་སྐབས་

གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱད་པར་བསྟན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་གཉིས་པ་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་ན་བྱད་པར་དང་པོ་བཅས་... མིན་དང་བསྐྱོས་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡོད་པའི་... ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། བྱད་པར་གཉིས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་དྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་བཞིན་དག་ནི་བཅས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བཅས་མིན་གྱི་དོན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱད་པར་ལ་དེས་པར་སྒྱུར་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་སྒྱུར་བར་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱད་པར་སྒྱུར་བ་ནི་གཞུང་ཅམས་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ཡང་... མ་མཐོང་བ་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས། མ་བཅས་པ་གང་ཞིག་སྒྲར་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། བཅས་(༧༢ན) མ་ནི་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བའི་བྱས་པ་དང་། ཞེས་དང་། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་ན། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཅས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཏེ། དབུ་མའི་ཙ་བར། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང་། མ་བཅས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཅས་པ་རྒྱུ་ཆ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ཞེས་སོགས་བཅས་མིན་གྱི་དོན་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཆ་བ་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་ཆ་བའི་ངོ་བོར་སོང་ཡང་རྗེས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་སྐབས་འདིའི་བཅས་མའི་དོན་... ཡིན་ཟེར་བ་རང་བཟོ་ཁོན་སྟེ། སྐབས་འདིར་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པ་བཅས་མའི་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆ་བ་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པ་བཞིན་དུ་མའི་ཆ་བ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པའི་བཅས་མ་ཡིན་པས་མའི་གཤེས་ལྷགས་མིན་ཞེས་... པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། མེ་ནི་མེ་ཤེལ་ལ་སོགས་

པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སྒྲིག་པར་དམིགས་ལ་དེའི་ཆ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས། བྱས་
 པའི་ཕྱིར་ཆུང་ཆ་བ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱང་ཐུན་ལས། མ་བཅས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་གསར་དུ་བཅས་པ་ཆུང་ཆ་བ་ལྟ་
 བུ་མ་ཡིན་པར། ཞེས་པ་འདི་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་གསར་དུ་བྱས་པ་དེ་བཅས་
 མའི་དོན་དུ་བཤད་ནས་ཆུང་ཆ་བ་དེ་བཅས་པའི་མཆན་གཞིར་བཞག་པ་.....
 ཡིན་པས་བཅས་མའི་དོན་དུ་གསུངས་པར་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །ཐུང་བ་རིང་
 བ་ལ་སྒྲིག་འཛིག་པ་དང་། །པ་རི་རྒྱ་རི་ལ་སྒྲིག་འཛིག་པ་ལྟར། །མེ་ཡི་ཆ་བ་རྒྱ་
 ཡི་ཆ་བ་ལ། །སྒྲིག་ནས་མེ་ཡི་ཀྱན་རྒྱུ་རང་བཞིན་ལ། །འཛིག་པ་ལྟ་བུ་གཞན་
 སྒྲིག་རང་བཞིན་མིན། །ཞེས་པ་ལ། (༡༢༥) འདིར་རྒྱང་ཐུན་གྱི་བཤད་ཚུལ་
 འགོད་པ་ན་ཐུང་བ་རིང་པོ་ལ་སྒྲིག་ནས་འཛིག་པ་དང་། པ་རི་རྒྱ་རི་ལ་སྒྲིག་
 བ་ལ་སྒྲིག་པ་ལྟར། མའི་ཆ་བ་ཆུང་ཆ་བ་ལ་སྒྲིག་ནས་མའི་ཀྱན་རྒྱུ་པའི་
 རང་བཞིན་དུ་འཛིག་ཟེར་བ་རྒྱང་ཐུན་གྱི་ཐུང་དེའི་དོན་གཏན་ནས་མ་ཡིན་...
 ཏེ། འཛིག་ཉེན་ན་རིང་ཐུང་དང་པ་རི་རྒྱ་རི་དང་མའི་ཆ་བ་མའི་རང་བཞིན་
 དུ་བཞག་པ་ན་མས་སྒྲིག་ས་གཞན་ཞིག་ལ་སྒྲིག་ནས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲིག་
 ས་གཞན་ལ་མ་སྒྲིག་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་དེ་དང་དེར་འཛིག་མི་རུས་ཤིང་།
 བདེན་མེད་མའི་རང་བཞིན་དུ་འཛིག་པ་ནི་སྒྲིག་ས་དེ་འདྲ་ལ་མ་སྒྲིག་པར་.....
 མཐའ་གཅིག་དུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་འཛིག་རུས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྒྱང་ཐུན་ལས། དེས་ན་རིང་ཐུང་དུ་འཛིག་པ་ནི། ཐག་པ་སྤྲུག་པ་བཞིག་
 རིང་པོར་འཛིག་པ་ན་མཐོ་གང་བ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིག་ནས་རིང་པོར་འཛིག་
 དགོས་གྱི། དེ་ལྟ་བུ་ལ་མ་སྒྲིག་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་རིང་པོར་དེས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཐག་པ་འདོམ་གང་བ་ལ་སྒྲིག་ནས་རིང་པོར་སྤྲོ་འདོར་ཞིང་ཐུང་བུར་
 བཞག་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །པ་རི་རྒྱ་རི་སྒྲིག་ས་ལ་འང་དེ་དང་འདྲ་ལ། མའི་ཆ་བ་
 ནི་ཆུང་ཆ་བ་ལ་སྒྲིག་ནས་མའི་རང་བཞིན་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་བཞག་གྱང་།

བདེན་མེད་མེད་རང་བཞིན་དུ་ཆད་མས་རྟེན་པ་ན་ཆ་བ་མེད་རང་བཞིན་དུ་
 འཛིན་པ་འདྲོང་ལ། བདེན་མེད་མེད་རང་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ནི་མེད་ཆས་
 གཞན་ཞིག་ལ་སྟོས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པ་མཐའ་གཅིག་དུ་མེད་རང་བཞིན་.....
 དུ་འཛིན་མི་རུས་པ་མིན་གྱི། སྟོས་ས་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་སྟོས་ནས་འཛིན་པ་ཅམ་
 མིན་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་མེད་གཤེས་ཡིན་པར་གྲུབ་པས་མེད་རང་བཞིན་.....
 ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་པའི་རང་
 བཞིན་ཞེས་ཀྱན་རྫོབ་སྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་མེད་ཆ་བ་མེད་ཀྱན་རྫོབ་
 གྱི་རང་བཞིན་(༡༩ན) ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་འདིར་ནི་མེད་བཅས་མ་མིན་པ་.....
 དང་མེད་ཆས་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པ་ཞིག་ལ་མེད་རང་བཞིན་དུ་འཛིན་བཞེད་
 བཞིན་མེད་ཆ་བ་མེད་རང་བཞིན་དུ་འཛིན་རྟེན་ན་གྲགས་ཀྱང་མེད་རང་.....
 བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། བཅས་མ་དང་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་ཆས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་དོན་དམ་
 པའི་རང་བཞིན་ནམ་གཤེས་ལྷགས་ལ་བྱེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་མེད་ཆ་བ་མེད་གཤེས་
 ལྷགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཤེས་ལྷགས་ལ་ནི་མེད་བཅས་མ་མིན་པ་དང་མེད་
 ཆས་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། མེད་ཆ་བ་དེ་མེད་བཅས་མ་ཡང་
 ཡིན་མེད་ཆས་གཞན་ལ་སྟོས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཤེ་རྒྱུ་ཆེན་ལས།
 དེ་ལྟ་ན་མེད་ཆ་བ་མེད་རང་བཞིན་ནམ་གཤེས་སུ་འཛིན་རྟེན་ན་གྲགས་མོད་
 ཀྱང་དེ་ཡང་མེད་གཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། གཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་དང་། འཛིན་རྟེན་ན་བཅས་མར་འཛིན་ན་རང་བཞིན་དུ་ཐ་སྟོད་མི་
 བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་རང་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཞིབ་དུ་བཟློད་ན། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅས་མིན་
 དང་། གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ལ་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་
 ལས། །རུས་གསུམ་དུ་ཡང་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་གཏུག་མའི་ངོ་བོ་མ་བཅས་པ་

གང་ཞིག་སྒྲུབ་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཆུང་ཆ་.....
 བའམ་ཆུ་རྩོལ་དང་པ་རྩོལ་ལམ་རིང་པོ་དང་བྱུང་བྱ་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལ་ལྟས་
 པ་དང་བཅས་པར་མ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྟུན་དོ།
 ཞེས་གསུངས་ལ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་། བཅས་མ་ནི་སྒྲུབ་མེད་གསར་བྱ་
 འབྱུང་བའི་བྱས་པ་དང་གཞན་ལ་ལྟས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་(༥༥) ལྟས་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལྟས་པ་ཞེས་པ། བདེན་
 མེད་རང་བཞིན་བྱ་འཛིག་པ་ནི་ཆུང་ཆ་བ་སྐྱེས་དཔེ་གསུམ་པོ་ལྟར་གཞན་...
 ལ་ལྟས་ནས་འཛིག་པ་ཅམ་མིན་པར་མཐའ་གཅིག་བྱ་ཆོས་དེ་དང་དེའི་རང་...
 བཞིན་བྱ་འཛིག་པའི་དོན་བྱ་གོང་བྱ་དངས་པའི་སྒྲིང་བྱ་གྱི་ཡུང་དེས་ཉི་མ་...
 ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་པས། སྒྲུབ་འདིར་དཔེ་དེ་མེད་ཀྱང་རྫོགས་པའི་
 རང་བཞིན་བྱ་འཛིག་པའི་དཔེ་ཅམ་དང་། ཆུང་ཆ་བ་གནས་སྐབས་སུ་ཆ་ཡང་
 རྗེས་སུ་གང་བར་འགྱུར་བ་བཅས་མའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་སྐྱེས་ནི་ཡུང་དེའི་...
 དོན་ལས་བྱིན་ཅི་ལྟག་བྱ་སྤང་བའི་རྟོག་བཟོ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གོ་དགོས་ཏེ།
 ཆོག་གསལ་གྱི་གང་ཞིག་སྒྲུབ་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ།
 བཅས་མིན་དང་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གང་ཞིག་ཆུང་ཆ་བའམ་ནས་མ་གྱུར་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་པ། གཞན་ལ་ལྟས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར་དང་། མེད་ཆ་བ་ཡང་སྐབས་འདིའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་
 བཞེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱིར་ནི་མེད་ཆ་བ་མེད་ཀྱང་རྫོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཆོས་གང་ཞིག་དངོས་པོ་གང་ལ་མི་འབྲུལ་བ་དེ་ནི་དེའི་
 རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྟུན་དེ་གཞན་གྱིས་གཤམ་བྱུར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
 ཡང་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་མེའི་ཆ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་བདེན་མེད་མེད་མེད་རང་བཞིན་བྱ་ཆད་མས་རྟེན་པ་ན་ཆ་བ་
 མེད་རང་བཞིན་བྱ་འཛིག་པ་འདོར་ཡང་དེའི་ཆོན་འང་ཆ་བ་མེད་ཀྱང་རྫོགས་...

པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མེ་ལ་རྩ་ས་ནས་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་
 ཆོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བཏགས་པར་བྱུང་བས་སྟོང་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི། །རང་
 བཞིན་འདི་ནི་ཆོས་གཞན་གང་ལ་ཡང་། །སྟོས་པ་མེད་པར་ཆོས་ཀུན་རང་
 བཞིན་ལ། །དབྱེ་སྒྲུ་མེད་པར་དེ་(༡༤ན) དག་གི་རང་བཞིན། །འཛོག་པའི་ཚུལ་
 བྱི་ནས་པར་འཛོག་བྱེད་དེ། །གཞན་ལ་མི་སྟོས་བྱུང་པར་ཡིན་པར་གསུངས། །
 ཞེས་པ་ལ། གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཛོག་པ་ཆོས་གཞན་གང་ལ་ཡང་མ་
 སྟོས་པར་བཞག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་བཏགས་སྟོང་བྱན་ལས། ཆོས་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་བཞག་མི་དགོས་
 པ་ཅམ་ལ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་བཏགས་རྟོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བཏགས་ལ་སྟོས་པ་མེད་ཅེས་པ་སྤྱིར་ཆོས་གཞན་གང་
 ལ་ཡང་མ་སྟོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། མེ་བདེན་མེད་མེད་རང་བཞིན་རྩ་བཞག་
 པ་མེད་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མ་སྟོས་པར་མཐའ་གཅིག་རྩ་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་...
 པའི་སྤྱིར་བཏགས་སྟོང་བྱན་ལས། བདེན་མེད་མེད་རང་བཞིན་རྩ་བཏོག་པ་ནི་མེད་
 ཆོས་གཞན་ཞིག་ལ་སྟོས་ནས་འཛོག་པ་མིན་པ་མཐའ་གཅིག་རྩ་བཏོག་པའི་རང་.....
 བཞིན་རྩ་བཏོག་མི་རུས་པ་མིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བཏགས་ལ་སྟོས་པ་
 མང་ཡང་སྟོང་བྱན་ལས། །དབྱེ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལ་སྟོས་དཀའ་གནས་ཡིན། །
 ཞེས་པ་ལ། འགལ་འདྲའི་ཁུར་དེ་ཅམ་སྟོས་ནས་བཞག་པ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞིང་
 དེ་ལས་ཀྱི་ཆེར་སྟོས་ན་འཁུར་ཡང་དཀའ་བས་ངལ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རྟོ། །
 དཀའ་གནས་ཡིན་ཟེར་བ་ཤིན་ཏུ་བདེན་ཏེ། དེའི་དོན་ཤེས་པར་སྟོམ་ན་ཡང་
 དེ་ཅམ་ལས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཆེས་ཆེར་དཀོན་པར་སྤང་བས་སོ། །ཆ་
 བའི་ཐག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་འགྱུར་ཞེས་པ་འཕགས་མེད་གིས་
 འབྲེལ་ཚུལ། །མི་འདྲ་བྱུང་བ་བརྟན་ཚུལ་མི་འདྲའི་དབང་། །ཞེས་པ་ལ། བརྟན་
 ཚུལ་མི་འདྲའི་དབང་ཟེར་བ་འབྲེལ་པ་གཉིས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་འཕགས་.....

མེད་གི་འགྲེལ་ཚུལ་(༥༥) མི་འདྲ་ཞེས་པ་དང་རྣམས་པར་འགྱུར་ལ། ཅ་བའི་
 བརྟན་ཚུལ་ལ་བྱེད་ན་ནི་མི་འབད་པ་རྟོགས་པར་སྒྲིམ། ཅ་བའི་དཔེ་ལ་ལར་
 ཐོབ་གྱུར་ཞེས་དང་། ལ་ལར་ཐོབ་འགྱུར་ཞེས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
 ལ་དཔེ་མི་འདྲ་བའམ། བརྟུར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཟེར་དགོས་ཀྱི་བརྟན་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བ་ཟེར་མི་རུང་ལ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལྟར་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
 གང་དག ཁེས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་འཕགས་མེད་གཉིས་མི་འདྲ་ཡང་། གཞུང་འདི་
 དང་རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། གཉིས་ཀ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་དུ་
 འཛོག་པ་མཚུངས་པར་སྤང་བས་སོ། ཆོགས་བཅད་དང་ཐོབ་བྱང་རྒྱལ་ཕྱོགས་
 མཐུན་ཀྱི། མཛོར་བརྟན་རྒྱས་ཆེ་དེ་ཡི་ཟག་མེད་ཆོས། རང་ཐོབ་སྤྱི་ལྟེ་སྤྱོད་
 གཞིར་གཙུག་ཐོབ་རྒྱས། ཐོབ་ཟིན་སངས་རྒྱས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སོ། མཛོར་རྒྱས་
 མ་རྒྱས་དབང་གིས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། དེ་ཡི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྒྲོབ་པར་ཡོད། རང་
 ཐོབ་སྤྱི་ལྟེ་སྤྱོད་ཐོབ་བྱེད་ལ་རྒྱས་རོ། སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱས་ཚུལ་གཙུག་ཐོབ་ཡོད་ཡིན་ཀྱི། ཐོབ་
 བྱེད་ཐོབ་ཟིན་གཉིས་ཀར་འགྲེལ་ཆེ་རྒྱུ་། རྒྱས་པ་ཡིན་པར་བརྟན་པ་
 ཅམ་གྱིས་ཤེས། ཞེས་པ་ལ། འཕགས་པས། ཐུབ་པའི་རོ་ཐོ་ཉིད་སྤྱི་ནི། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདི་དང་། བྱང་རྒྱལ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆོད་མེད་དང་། ཞེས་
 སོགས་ཆོགས་བཅད་ལྟ་མཛོར་བརྟན་རྒྱས་བཤད་དུ་རྒྱུར་བས། ཟག་པ་
 མེད་པའི་ཆོས་གང་དག ཁེས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་རོ་ཐོ་ཉིད་སྤྱི་ལྟེ་སྤྱོད་གཞི་
 དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སོ་ནར་བཞེད། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་
 དེ་ལྟར་མཛོར་བརྟན་རྒྱས་བཤད་མ་རྒྱུར་པའི་དབང་གིས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཟག་
 མེད་ཆོས་སྒྲོབ་པའི་ས་ནའང་ཡོད་པར་བཞེད་ཟེར་བའི་ཕྱི་མ་འདི་འབྲེལ་.....
 མེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མཛོར་བརྟན་རྒྱས་བཤད་དེ་ལྟར་མ་
 རྒྱུར་བ་ནི་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རོ་ཐོ་ཉིད་སྤྱི་ལྟེ་སྤྱོད་(༥༦) པའི་.....
 བྱང་པར་དུ་རྒྱུར་ནས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་འཛོག་པར་བཞེད་.....

པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་སློབ་ལམ་རྒྱ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་
 ལས། ཆོས་ཅན་ཅི་འདྲ་ཞིག་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། འཆད་འཇུར་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་
 དྲན་པ་ཉི་ཤེས་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་
 བྱི་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱད་པར་རྒྱ་བྱས་ཏེ། ལྷན་པའི་བྱད་པར་
 དྲན་པ་ཉི་ཤེས་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཟག་པ་མེད་...
 པས་བྱད་པར་རྒྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་། བཞི་པ་ནི།
 ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བྱད་པར་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། ལྷན་
 པའི་བྱད་པར་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྷན། བྲལ་བའི་བྱད་
 པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱ་དག་པ་སྟེ་སྤངས་པ་དང་། ངོ་བོའི་བྱད་པར་
 ཡེ་ཤེས་དེ་དག་དང་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཟག་པ་མེད་.....
 པའི་བྱད་པར་རྒྱ་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚ་བར། ཐུབ་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ལུང་འདི་རྣམས་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་
 ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན་དང་བྱད་པར་རྒྱ་གསལ་བར་གསུངས་པས། དེ་སློབ་ལམ་
 བྱི་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་རྒྱ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
 གང་དག །ཅེས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་བྱེད་ཐོབ་ཟིན་གཉིས་ཀར་སྐྱར་
 ཟེར་བའང་དབྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་
 བར། སློབ་དཔོན་ལྷན་ན་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་བྱི་སློབ་ལམ་རྒྱ་(༡༥༧) ཟག་
 པ་མེད་པའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་དག་སྐྱེས་པ་ལ་...
 བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གཞུང་འདི་དང་རྣམ་
 བཤད་གཉིས་ཀར། ཟག་མེད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་སློབ་ལམ་རྒྱ་མ་

བཤད་པར་དེའི་ཆོས་ཅན་དང་བྱད་པར་རུ་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱུན་སྒྲིབ་ལས་
 གྱུར་། རང་བཞིན་གྱི་དབེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་གང་དག་ཡིན་
 པ་དེ་དག་གི་ཁྱིམ་དང་། འགྲེལ་ཆུང་རུ་འདྲ་། རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་
 མཆོན་ཉིད་རུ་གྱུར་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ཁྱིམ་དང་། སྒྲིབ་བ་
 གཉིས་དང་འགྲེལ་ཆུང་གསུམ་གར་ཡང་། ཚུ་བ་དྲངས་པ་ན། ཐོབ་གྱུར་ནམ་
 ཀྱན་ནམ་དག་པ། ཁྱིམ་ཐོབ་ཟིན་པའི་དོན་རུ་དྲངས་ཀྱི་ཐོབ་བྱེད་རུ་དྲངས་
 པ་ཆེར་མི་སྒྲིབ་བ་དང་། གཞུང་འདིར། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ཀྱི་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཁྱིམ་པའི་
 འགྲེལ་པའི་གཞུང་ཆོག་འདི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཐོབ་གྱུར་ཁྱིམ་
 པའི་འགྲེལ་པ་དངོས་ལ་མ་མཛད་པར་ཉི་སྒྲིབ་གི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་ཅམ་
 རུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། གསུམ་པ་ལ་
 བཞི། དོན་དངོས་དང་། དེས་པའི་ཆོག་འཐོབ་པའི་ཚུལ། ཆོས་ཅན་གསུམ་
 དང་ཐ་དད་ཡིན་མིན་ནོ། ཁྱིམ་དང་། གཞུང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྒྱུར་ཏེ། ཉི་སྒྲིབ་
 ལས། ཁྱིམ་པ་ནས། འདིར་ཡང་བཀོད་པས་སོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱུན་བཤད་རུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཁྱིམ་སོགས་ཚུ་བའི་འགྲེལ་པ་
 དངོས་ལ་མཛད་གྱུར་། ཚུ་རྒྱུ་གི་སྐབས་སུ་ལྷན་པའི་བྱད་པར་དྲན་པ་ཉེར་
 བཞག་སོགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་གང་དག་ཐོབ་
 པར་གྱུར་པ་ཁྱིམ་བཤད་པ་དང་། ཡིག་ཆར། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་
 པའི་ལམ་ཅམ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་(༡༥༣) རྒྱ་
 ཆེན་པོས་ཟིན་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་རུ་
 རྟོགས་པས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུ་བར། ཐོབ་འགྱུར། ཁྱིམ་
 གསུངས་སོ། ཁྱིམ་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་དོན་རུ་གསུངས་གྱུར་། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་དེ་
 རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་ལྷན་པའི་བྱད་པར་རུ་སྒྱུར་ནས་བྱད་པར་གསུམ་ལྷན་གྱི་རོ་བོ་

ཉིད་སྐྱ་དེ་སྟོང་ཉིད་མདོན་སྐྱ་རུ་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་...
 ལམ་གྱིས་སྐྱོབ་པར་གསུངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་
 དག །ཅེས་པའི་ཟག་མེད་དེ་ཉིད་རྩ་མོ་ཉིད་སྐྱ་སྐྱོབ་བྱེད་རུ་གསུངས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྐྱོབ་པར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 འཕགས་པས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཅེས་པའི་ཟག་མེད་འདུས་
 བྱས་ཟག་མེད་རུ་བཞེད་ཀྱང་། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་རུ་མི་
 བཞེད་པའི་བྱེད་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི། ཐུབ་པའི་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཆོགས་བཅད་དང་པོ་སྐྱ་རི་བཞེན་ཉིད་རུ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་
 དག་ཅེས་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་འདུས་བྱས་
 གྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཁས་སྤངས་ནས། ཞེས་དང་།
 ཆོགས་བཅད་སྐྱ་སྐྱ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་རུ་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། ཟག་
 པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་སྐྱ་རི་བཞེན་རུ་ཁས་
 སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྩ་མོ་ཉིད་གྱིས་
 ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་རུ་ན་བསྟན་བཤད་རུ་དེས་
 པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྐྱོབ་
 དཔོན་གྱིས་ཆོགས་བཅད་སྐྱ་སྐྱ་(༥༦) མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་རུ་མ་སྐྱར་...
 བའི་དབང་གིས་དེའི་ཟག་མེད་དེ་འདུས་བྱས་ཙམ་རུ་འང་མི་བཞེད་པ་ལ།
 མདོར་རྒྱས་མ་སྐྱར་དབང་གིས་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས། །དེ་ཡི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྐྱོབ་
 པར་ཡོད། །ཅེས་བསྟན་སྟེ་སྐྱོབ་པར་མི་བྱའོ། །སྐྱོད་ན་སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་
 ལས་ཀྱང་། །ཁ་ཅིག་གིས། ཆོགས་བཅད་སྐྱ་སྐྱ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་མ་སྐྱར་
 པར་འཆད་པ་དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཅེས་པ་
 སྐྱ་བཞེན་རུ་ཁས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་

བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཟག་མེད་ཏུ་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་པར་སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་ཅུམ་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་ཏུ་འཆད་ན་མདོར་...
བསྟན་ཆུས་བཤད་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་འགྲེལ་པར།
དུན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལས་...
འདས་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པ། ཞེས་པའི་དོན་
ལ། གཞུང་འདིར། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་དོན་ཏུ་འཆད་ཀྱང་།
ནུམ་བཤད་ལས། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་བྱུང་པར་ཏུ་
གསུངས་པའི་བྱུང་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས་
གསུངས་པའི། །ཆོག་ཟིན་དབེན་པ་དགག་པ་ཚོས་ཅན་དང་། །དབེན་གྱུར་
དགག་གཞི་ཚོས་ཉིད་ལ་སྐྱུར་བ། །ལྟ་བུར་འདུག་ཀྱང་གོ་བསྐྱོག་ན་འགྲིག་ཕྱིར། །
ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ལས། དབེན་པ་དགག་པ་ཚོས་ཅན་དང་དབེན་གྱུར་དགག་
གཞི་ཚོས་ཉིད་གསུང་པ་ནི་བསྐྱོག་ན་འགྲིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་དེའི་དོན་
ནི། གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད། །
ཅས་པའི་ཆོག་ཟིན་ལ་དབེན་པ་ཚོས་ཅན་དང་དབེན་(ལྟ་བུར་) གྱུར་ཚོས་ཉིད་...
ལ་སྐྱུར་བ་ལྟ་བུར་འདུག་ཀྱང་གོ་བསྐྱོག་ན་འགྲིག་ཅས་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱུང་
དེའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དབེན་པ་དགག་པ་ཚོས་ཅན་དང་དབེན་གྱུར་
དགག་གཞི་ཚོས་ཉིད་གསུང་ཡང་གོ་བསྐྱོག་ན་འགྲིག་པས། རང་ལྷགས་ལ་
དབེན་པ་ཚོས་ཉིད་དང་དབེན་གྱུར་ཚོས་ཅན་ལ་བྱེད་པ་འཐད་ཅས་པ་ཡིན་...
ནོ། །དེ་ཡང་བྱ་སྟོན་པར་བྱེན་ལས། བྱམས་པའི་ལྷགས་མདོ་རྒྱན་ལས། གང་
ཕྱིར་དྲི་མས་དབེན་པ་དགག་པ་དེ་དབེན་པར་གྱུར་པ་དགག་གཞི་ཚོས་ཉིད་...
དེ་ལས་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་ཅས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་འདི་ཡིན་པ་འདྲའོ། །

༥ རྩ་བུར་མཐོང་བ་ཅུམ་གྱིས་རྩ་བུར་པར། །མེ་མཐོང་ཅུམ་གྱིས་མེ་བུར་ཉིད་

འཛིན་བསྟེན། ཅེས་དང་། ཉི་ལྔ་ལ་ཟད་པར་ལ་དམིགས་ཅིན་དང་། ཞེས་
 པ་རྣམས་ལ། གཞུང་རྣམས་སྤྱི་ཅི་ཟད་པར་རྒྱ་དང་ཟད་པར་མེ་ཟད་པར་སའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་པའི་བད་མཛད་གྱི་རྒྱ་ཟད་པར་མེ་ཟད་པར་ས་ཟད་པར་
 ཞེས་པའི་བ་སྟངས་མཛད་པ་ཆེར་མི་སྟངས་དོ། །མ་གྲུབ་མཆན་མ་ཐུང་ཆེ་མཆན་
 མ་དེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་ཏེ་དེ་དང་དེའི། མིང་ཅམ་གསལ་བར་དམིགས་
 རམ་གྲོམས་པར་གསུངས། ཞེས་པ་ལ། འདིར་མ་གྲུབ་པའི་མཆན་མ་ཅམ་
 སྟོས་པ་མི་དགས་ཏེ། གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་མཆན་མ་གང་བྱུང་ཡང་དེ་
 དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤོང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། དེ་
 ལྟར་མཆན་མ་དེ་དག་བྱུང་བའི་ཆེ་ཁ་དོག་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་མཆན་མ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་ཏེ་དེ་དང་དེའི་མིང་ཅམ་ལ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་
 གོམས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། ཉི་ལྔ་ལ་ས་ཀྱང་། མ་གྲུབ་པའི་རྟོགས་འཛིན་
 པའི་མཆན་མ་དང་གྲུབ་པའི་རྟོགས་སྟངས་བའི་མཆན་མ་གཉིས་ཀ་བཤད་ནས།
 མཆན་མ་རྣམས་པ་འདི་དགུ་(༡༧) ཆར་ལ་ཡང་བདེ་བར་འདུག་ནས་ཁ་དོག་
 ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་མཆན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གལ་ཏེ་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་དག་སྟོམ་པ་ན་གྲུབ་པའི་མཆན་
 མ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤོང་མི་དགོས་ན། རྒྱ་སྟོགས་དེ་དང་དེའི་མིང་ཅམ་
 ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་རྒྱ་ཞེས་པའི་མིང་
 ཅམ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཞོར་བུའི་རྒྱང་གཡབ་ལྟ་བུའི་སྟངས་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 གཉིས་འགལ་བའི་སྤྱིར་དང་། རྒྱའི་མིང་ཅམ་ལ་དམིགས་ཞེས་པའི་ཅམ་སྟོས་
 རྒྱའི་མིང་ལས་གཞན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཙོད་པར་ངེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྟངས་
 བའི་མཆན་མ་གསུགས་ལྟར་མིག་ཡོར་སྟངས་། ཞེས་ཟད་པར་རྒྱང་གི་གྲུབ་པའི་
 མཆན་མ་ལ་གསུགས་ལྟར་མི་གཡོ་བར་སྟངས་ཞེས་བྱིས་པ་ནི། གཞུང་རྣམས་གྱི་
 ཆོག་ཅམ་ལ་ཡང་མ་བརྟགས་པར་ཡི་གེ་དག་པ་མ་དག་པར་བཅས་པའི་བབ་

ཅལ་ཏེ། ཉི་ལྔ་ལས་སྒྲུབ་བའི་མཚན་མ་ནི་འདུག་པ་ལྟ་བུར་མི་གཡོ་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཁྱེད་དང་། གཞུང་འདིར། འདུག་པ་ལྟར་མི་གཡོ་བར་
གནས་པར་མཐོང་བ་དང་། ཁྱེད་དང་། རྟོགས་དཀའི་སྒྲུབ་བ་ལས་ཀྱང་།
འདུག་པ་ལྟར་མི་གཡོ་བ་དང་། ཁྱེད་གསུངས་ལ། འདུག་པ་ཁྱེད་པ་འགྲོ་
འདུག་ཉལ་འཆག་བཞིན་ནང་གི་འདུག་པ་དེ་ཡིན་གྱི་གསུགས་དང་རྒྱལ་.....
མཚན་ཁྱེད་པའི་གསུགས་དེ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ཡང་དབུ་གསུགས་ལྟར་རྒྱས་པ་
ཁྱེད་པ་དང་། མགོ་པོ་གསུགས་ལྟར་འཁོར་ཁྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་གཞུང་ནམས་སུ་
མང་དུ་སྒྲུབ་གི་མི་གཡོ་བའི་དཔེར་གསུགས་བཀོད་པ་ཆེར་མི་སྒྲུབ་ངོ་། །རས་
སྒྲུབ་ར་ཆེན་མཐུན་ལྟར་བརྒྱུད་ས་པ་ལ། །ལ་ཀང་ས་དང་པ་ལ་ཤ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ས། །
ཁྱེད་པ་ལ། གཞུང་དུ། རས་སྒྲུབ་པོ་ར་པོ་ཆེན་མཐུན་ལྟར་བརྒྱུད་ས་པ་ལ་ནི།
ལ་ཀང་ས་དང་པ་ལ་ཤ་སྒྲུབ་པོ་དང་ཁྱེད་པ་ལྟར་ཡང་། ནི་ལ་ཀང་ས་ཁྱེད་པ་
(༥༥) ཡིན་ནམ་སྒྲུབ་སྒྲི། ཉི་ལྔ་ལས། རས་སྒྲུབ་པོ་ར་པོ་ཆེན་མཐུན་ལྟར་
བརྒྱུད་ས་པ་ལ་སྒྲི་ལ་ཀང་ས་དང་། པ་ལ་ཤ་སྒྲུབ་པོ་དང་། ཁྱེད་གསུངས་པས་
སོ། །འཇམ་ཆེན་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱབ་པར་སྒྲིས། །མ་བྱབ་བྱད་པས་བྱད་པ་
ཉིང་འཇམ་རྒྱ། ཁྱེད་པ་ལ། མ་བྱབ་བྱད་པས་བྱད་པར་བེར་བ་རྟོག་བཟོ་སྒྲི།
ཉི་ལྔ་ལས། རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱབ་པར་སྒྲི་བས་ན་བྱད་པར་གྱི་སྒྲི་མཆེད་
ངོ། ཁྱེད་པ་ལྟར། གཞུང་འདི་དང་རྟོགས་དཀའི་སྒྲུབ་བ་ལས་ཀྱང་བཤད་ལ།
ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། བྱད་པར་གྱི་མིང་དོན་ནི། བྱད་པར་ཉི་མ་ལུས་པར་
བྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། ཁྱེད་བྱད་པར་གྱི་དོན་དེ་
ལྟར་དུ་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་མ་བྱབ་པ་བྱད་པས་བྱད་པར་ཁྱེད་པ་གང་ན་
ཡང་མེད་པའི་སྒྲི། འཇམ་ཆེན་མཆོད་ཆུང་མཚན་དཔེ་རྒྱ་དང་བཅས། །
མཚན་འཁོར་བཟུས་ཆུང་འཇམ་ཆེན་ལས་ཉིང་བཟུན་སྒྲུབ་ས། །ཡང་ཡས་གསུམ་
དང་མེར་འབྲས་དཔེ་གསུམ་གྱི། མཁས་པ་མང་པོས་ཤིས་བྱེད་དང་རྒྱུར་ནས། །

ཞིབ་ཆ་དང་བཅས་གསལ་བར་གསུངས་ཟིན་པས། །ཕྱི་ཡི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཟུན་
 ཟུང་འབྲམ་ཏུ། །བ་རྩ་ཁྱོན་པ་བརྟེན་པ་དྲན་མེད་པས། །འདི་མན་ཆད་ལ་
 ཅང་ཞིག་ལས་མ་བཟུས། །ཞེས་པ་ལ། རྗེ་ཡབ་ལྷན་དང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས་ཟིན་པས་བསྟུ་དོན་མེད་ཟེར་བའི་
 རྟགས་ལ། སྐད་དུ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲུབ་ཆོག་རྣམས་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
 མ་གསུངས་པའི་གསར་བཤད་ཁོ་ནར་ཁས་སྤངས་པ་བད་ཁམས་ཏེ་ཅང་ཆེས་
 ལ། གལ་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཟིན་པ་བསྟུས་པ་ཡིན་ན་ཡན་ལག་བརྒྱད་
 ཟུན་ཟུང་འབྲམ་དུ་བ་ཟུང་ཁྱོན་པ་བརྟེན་ཆར་བས་རང་གིས་རང་སྒྲུབ་པ་ལོ།
 (༥༥) སྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་གནས་ཤེས་པའི་རྩ་བོ་ནི། །སྒྲུབ་ཆགས་འགའ་ཞིག་ཤི་
 བས་ཁམས་གསུམ་གང་། །སྒྱེ་བ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་བསམ་གཏན་ལ། །བརྟེན་
 བས་ཤེས་པར་བྱུང་ཅིག་སྒྲོན་གནས་བྱུང། །དེ་ལས་ལངས་ནས་བྱུང་དེ་ཤེས་
 བར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ་མཛོད་ལས། དེའི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་
 དང་། གཞུང་ལས་བྱང་། སྤྱིར་སྒྲོན་གནས་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
 བས་འདི་ཤེས་པར་བྱུང་ཅིག་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་ལས་བྱུང་པ་ན་ཁམས་གསུམ་ན་
 གནས་པའི་ཤེས་བྱ་གང་དང་གང་མཐུན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་འདི་ཤེས་པར་
 བྱའོ་སྒྲུབ་དུ་ཡིད་ལ་སྒྲོན་ཏེ་བསམ་གཏན་ལ་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་
 སྒྲོན་པ་བྱས་པ་དེས་ཤེས་བྱ་དེ་དག་རིག་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
 སྒྲོན་གནས་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་བྱ་གང་དང་གང་མཐུན་པར་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་
 དག་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ལ་འཛོག་དཔོན་རྒྱ་ལ་སྒྲོན་འདིར་སེམས་ཅན་
 འགའ་ཞིག་ཤི་ནས་ཁམས་གང་དུ་སྒྱེ་བ་ཤེས་པ་ཅན་དང་བྱུང་བ་ཅི་ཡིན་སྒྲུབ་
 མོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་ཆོད་པ་སྤང་བ་ལ། །མཚན་སྒྲུབ་སྒྲོན་པ་ཆོད་པ་བརྟེན་
 ཆུང་ནི། །ལངས་རྒྱས་ཏུ་ཉག་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངང་། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཏུ་
 བཞུགས་གསུངས་ཏུ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཏུ་བཞུགས་དཔོན་ན། །ཉག་ཏུ་
 སེམས་ཅན་དོན་མཛད་གསུངས་དང་འགལ། །ཉག་ཏུ་སེམས་ཅན་དོན་ཀྱན་མ་

མཛད་ན། རྟག་ཏུ་བྱུགས་ཆེ་ཆེན་པོར་བཞུགས་གསུངས་འགལ། ཞེས་པའི་
 ཚྱོད་ལན་བར་ཆེགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། ཞེས་པ་ལ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་
 ལས། གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་སྐུ་བྱུང་པ་དང་། རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚྱོད་
 སྤྱང་རོ། ཞེས་གསུངས་ལ། འདིར་ཆོས་སྐུ་རྟག་པ་(༡༠)ལ་ཚྱོད་པ་སྤྱང་བ་
 ཞེས་པའི་ས་བཅད་ཆད་པ་ཡིན་འདྲ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། གསུམ་པ་དེ་ལ་
 ཚྱོད་པ་སྤྱང་པ་ལ། ཆོས་སྐུ་རྟག་པ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤྱང་བ་དང་། བྱུང་རྟག་གཉིས་
 ཀ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤྱང་བའོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། མཚམས་སྦྱར་གྱི་ཚྱོད་པ་དེ་
 ཡང་ཆོས་སྐུ་རྟག་པ་ལ་ཚྱོད་པ་ཡིན་གྱི་བྱུང་པ་ལ་ཚྱོད་པ་མིན་ཏེ། རྟགས་
 དཀའི་སྤྱང་བ་ལས་ཀྱང་། སྐུ་ལ་བྱུགས་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་པ་དང་། རྟག་
 གནས་དང་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་ཚྱོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོས་སྐུ་རྟག་པ་ལ་
 ཚྱོད་ཚུལ་དེ་ཡང་། གཞུང་འདིར། ཆོས་སྐུ་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ན་རྟག་ཏུ་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་འགལ། རྟག་ཏུ་དོན་མི་མཛད་ན་རྟག་ཏུ་བྱུགས་
 ཆེ་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་འགལ་ཞེས་པའི་ཚྱོད་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་
 བཤད་ལས། བྱུང་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཆོས་ཅན། དུས་རྟག་ཏུ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྐྱེའི་སྤྱང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་ཇི་
 ལྟར་མི་མཛད་ཅིང་མཛད་རིགས་ལ། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་སྐྱེ་དངོས་སུ་སྤྱང་
 བའི་སྐོ་ནས་རེས་འགའ་དོན་མི་མཛད་པ་མི་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་བར་དུས་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐུལ་དང་
 ཐལ་བར་འདོད་པའི་བྱུགས་ཆེ་ཆེན་པོའི་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བཞུགས་
 བ་ཡང་སྟེ་བཞུགས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། གང་སྐྱབས་པས་གང་ལ་སྤྱང་
 ཞེས་དྲིས། གང་སྐྱབས་པས་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ཡི་ལན། གང་ལ་བྱུང་གང་དང་
 གང་ལ་ཞེས་སྦྱར་རོ། དུས་གང་གི་ཆེ་སྤྱང་ཞེས་གང་ཆེས་དྲིས། ཞེས་པ་ལ།
 གཞུང་འདིར་གང་ལ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆེག་འདི། ཆ་བའི་གང་དང་གང་

ལ་གང་དང་ནི། ཞེས་པའི་(༡༧)གང་སྐྱབ་བར་བ་ཡིན་པར་གོ་བ་དང་། གང་གི་ཆེན་ཞེས་པ། གང་ཆེ་སྐྱར་བ་པན་གྱུར་པ། ཞེས་པའི་གང་ཆེན་སྐྱབ་དེ་ཡིན་པར་གོ་བ་འདི་ནི་ཆེས་ཆེར་ཕྱིངས་ཤིང་བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་.....
 ཅམ་ཡང་མ་བྱེད་པའི་གཏམ་མོ། གང་སྐྱབ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ཡི་ལན། །
 ཞེས་རྒྱན་གྱི་གང་དང་ནི་ཞེས་པས་གཏུལ་བྱ་བསྟན་པར་གོ་བ་ཡང་མི་དགས་
 ཏེ། ཆོག་དེས་གཞུང་ལྟར་ན་རུས་དང་ནམ་བཤད་ལྟར་ན་ཡུལ་བསྟན་པར་
 ལུས་ཀྱང་བསྐྱགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་པར་རུས་པའི་བྱིར། མདོར་ན་སྤང་ལུལ་
 གང་དང་སྤང་མཐའ་གང་། གང་ཆེ་སྤང་ཞེ་ཆེ་སྤང་སྤང་ཞེ་དང་། སྤང་བའི་
 རྒྱ་རྒྱུན་གང་ཞེ་བྱིས་པ་ལ། ཁྱེད་ལན་ལྷ་ལ་སྤང་མཐའ་ལེགས་སྤེལ་སྤེལ། གང་སྐྱབ་
 གསུམ་དང་གང་ཆེ་སྐྱབ་ནི་གཅིག ཁྱེད་སྐྱབ་ཀྱིས་དང་བཅས་པ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །
 ཞེས་པར། སྤང་བའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། ལན་དུ། རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་གྱུར་ནས། །
 ཞེས་པ་སྐྱར་དགོས་ཀྱི་གང་སྐྱབ་དང་དེ་སྐྱབ་གང་ཡང་སྐྱར་ཚུལ་མེད་དོ། གང་
 དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། གང་ཆེ་བྱ་བ་པན་གྱུར་པ། ཁྱེད་དང་དེ་ལ་དེ་སྤང་
 དོ། ཞེས་པའི་དོན་མདོར་བསྟུན། གཏུལ་བྱ་གང་དང་གང་ལ་རུས་སྐབས་
 གང་དང་གང་གི་ཆེ་བྱ་བས་པན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་གཏུལ་བྱ་དེ་དང་དེ་ལ་...
 སངས་རྒྱས་དེ་སྤང་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གསུམ་དང་གཅིག་ཅས་
 གངས་མང་པོ་སྤྲོས་ནས་ཆ་བའི་དོན་དཀྱགས་ཤིང་གཞུང་གི་ཆོག་དང་ཆ་.....
 བའི་ཆོག་བསྐྱེས་ནས་གོ་དཀའ་བར་བཟོ་དོན་མེད་དམ་སྟུམ་མོ། ཡི་ཤེས་ཆོས་
 རྒྱ་མཐོང་བ་དང་བཅས་པ། འབྲུས་བྱས་ཡིན་ཕྱིར་སྐྱབ་ཅིག་དེ་དེ་ལ། རྒྱེ་ཞིང་
 འབྱུང་དགོས་ཡིན་པས་དེ་འདོད་ན། མདོ་ལས་ཆོས་སྐྱབ་ཀྱི་ལ་ཞེས་ཀྱང་
 བཟོད། གསུངས་པ་དེ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་(༡༠ན) བར་ཚུལ། ཞེས་པ་ལ།
 འདིར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་ཞེས་ཚུད་པར་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་...
 བཤད་ཀྱང་། གཞུང་འདི་དང་ནམ་བཤད་གཉིས་ཀར་ཆོས་སྐྱབ་ལ་རྟག་པ་ཞེས་

བཟོད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་གཉིས་འགལ་ཞེས་ཚུད་
 པར་གསུངས་པས་བྱུང་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། འབྲེལ་པ་དང་རྩི་ཡབ་སྲས་
 གྱི་གཞུང་གང་དུ་འང་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཅམ་སྲས་གྱི་མཛད་པ་མ་སྲས་པས་སྒྲུབ་
 འདིར་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བརྒྱུག་པ་ནི་དགོས་པ་ལྷག་པོ་ཅི་ཡང་མི་
 འོང་བས་མི་འཐད་པར་སེམས་སོ། །

༥ འཕགས་སེང་འཕྲིན་ལས་ཚོགས་སྒྱུར་སྐྱེ་སྐྱེ་ལ། ཁང་ཁུང་སྒྱུར་ཚུལ་དབྱུས་
 ན་གསལ་བས་སྒྲུབ། ཞེས་པ་ལ། གཞུང་འདིར་ཙུ་འབྲེལ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་
 སྐྱེ་ཚོགས་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་ལྷ་སྒྱུར་ལམ་ལ་འགོད་པ་གཅིག་ཅམ་
 གསུངས་པ་མ་གཏོགས། འཕགས་སེང་གི་ལྷགས་སོ་སོ་བར་མཛད་ནས་ཚོགས་
 སྒྱུར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མང་ཁུང་དུ་སྒྱུར་བའི་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ལ།
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དང་པོ་གསུམ་ཚོགས་ལམ་དེ་ནས་བཞི་སྒྱུར་ལམ་དུ་
 གསུངས་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད། རྣམ་བཤད་ལས། འཕགས་པའི་བཞེད་པར་
 བྱས་ནས་ཙུ་ལྷིག་གི་སྐབས་རང་ལྷགས་སྐྱེ་མཛད་ཅིང་འབྲེལ་ལྷིག་གི་སྐབས་
 སྐྱེ་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་བྱུང་པར་བྱེད་དགོས་སོ། མི་འདྲ་བའི་
 བྱུང་པར་དེ་ཡང་། འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་རྟེན་ལ་འགོད་པ་གཅིག ཚོགས་
 ལམ་ལ་ལྷ་སྒྱུར་མཐོང་ལ་རེ་རེ། ལས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ་གཅིག རྒྱག་
 པ་བདུན་པར་རེ་རེ་བརྒྱད་པར་གཉིས། དབྱུ་པར་གཅིག་དང་བརྒྱ་པའི་ཐོག་
 མར་(༡༠བ) གཅིག སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་གསུམ་དང་སྤྱི་མཐར་བརྒྱད། །
 འབྲས་བུར་འགོད་པ་གཅིག་སྟེ་གསེར་སྤང་ལས། ཙུ་འབྲེལ་གཉིས་ཀར་ས་
 བཅད་འདི་ལྟར་གསུངས། རྣམ་བཤད་ཚོགས་ལམ་ལ་འགོད་འཕྲིན་ལས་
 གསུམ། སྒྱུར་ལམ་ལ་བཞི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གཅིག རྩི་མ་མེད་སོགས་ས་
 གཉིས་ལ་འགོད་གཅིག ལས་བཞི་པ་སོགས་གསུམ་ལ་འགོད་པ་གཅིག བདུན་
 པར་གཅིག་དང་བརྒྱད་པར་འགོད་པ་བཞི། དབྱུ་པར་གཉིས་དང་བརྒྱ་པར་

འགོད་པ་དག། །འབྲས་བུར་འགོད་པ་གཅིག་སྟེ་འཕགས་ཀྱི་ལ་སྟེ། །བཞེད་
 པ་ཆ་བའི་དབང་བྱས་འདི་ལྟར་གསུངས། །འགྲེལ་པར་ཆོགས་ལམ་ལ་འགོད་
 འཕྲིན་ལས་དྲག །སྒྱུར་མཐོང་གཉིས་ལ་རེ་རེ་གཉིས་པ་ནས། །ལྷ་པའི་བར་ལ་
 གཅིག་དང་དྲག་པར་གཅིག །བརྟན་པར་འགོད་པ་གཅིག་དང་བརྟན་པར་
 གཉིས། །དགྲ་པར་གཅིག་དང་བརྟན་པའི་ཐོག་མར་གཅིག །སྟེ་བ་གཅིག་ཐོགས་
 གསུམ་དང་སྤྱི་མཐར་བརྟན། །འབྲས་བུར་འགོད་པ་གཅིག་སྟེ་ཉེར་བརྟན་
 རོ། །ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུའོ། །འགྲེལ་རྒྱུ་ཐ་མའི་ལས་བརྟན་ཞེས་བཤད་པས། །
 འི་སྒྲ་དྲག་སྒྲ་གཞི་མཐུན་བརྟན་པ་ལ། །རྒྱུར་ནས་ལས་དང་ཐ་མ་འཕྲིན་ལས་
 གཉིས། །གཞི་མཐུན་རྒྱུར་གྱི་ཐ་མ་འི་ལས་ཞེས། །ཞེས་པ་ལ། །ལས་དང་ཐ་མ་
 འཕྲིན་ལས་གཉིས་གཞི་མཐུན་ཏུ་རྒྱུར་ཟེར་བ་གཞུང་གི་ཆོག་ཙམ་ལའང་མ་
 བརྟགས་པ་སྟེ། ཐ་མ་དང་ལས་གཉིས་གཞི་མཐུན་ཏུ་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི་ལས་དང་
 ལས་གཉིས་གཞི་མཐུན་ཏུ་བརྟན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། ཡང་ན་ཐ་
 མའི་ལས་ཞེས་པའི་དྲག་སྒྲ་གཞི་མཐུན་པའི་བརྟན་པ་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༥ རྟན་གྱི་དབང་བྱས་(༥༡ན) རྒྱུར་འབྱོར་བརྟན་པ་གསུམ། །རྟན་དྲག་རྟན་
 བརྟན་གསུམ་ཏུ་བརྟན་ལྟ་བུ། །མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གཅིག་ཁོ་ནར་རྒྱུར་པ་དང་། །
 རྟན་བརྟན་པ་དེ་བརྟན་སྟོང་ལྟ་བུ་ལ། །སྟོན་གསུམ་སྟེ་ནས་རྒྱུར་པ་གསུམ་བའི་
 ཕྱིར། །གཏུལ་བྱ་གཅིག་དང་མདོ་གཅིག་ལ་རྒྱུར་བས། །རྟན་གྱི་དབང་བྱས་རྟན་
 བརྟན་རྟན་དྲག་གསུམ། །རྟོན་ཕྱལ་གཏུལ་བྱ་གསུམ་ནི་མི་འགལ་ཡིན། །ཞེས་པ་
 ལ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཏུ་དོན་བརྟན་གསུམ་མཛད་པ་དེ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
 ཁོ་ནར་རྒྱུར་པ་མིན་ཏེ། རྟན་གྱི་མདོ་ལའང་རྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །འགྲེལ་པར།
 རྒྱལ་བའི་རྟན་རྒྱལ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བརྟན་པ་གཞན་རྒྱལ་པ་གསུམ་སྟེ། །ཞེས་
 དང་། གཞུང་འདིར་ཡང་། དེ་ལྟ་ན་རྟན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་བརྟན་

གཅིག་གི་དབང་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་པར་སེམས་ན་མི་རིགས་ཏེ། བཤད་ཚུལ་འདི་
 བོ་གཞན་གྱི་དོགས་པ་བཏོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འོག་
 རྒྱ་བསྐྱུས་དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ན་རྒྱས་བཤད་གྱི་དོན་རགས་པ་.....
 རྣམས་ལ་ཡིད་དཔྱད་གྱི་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་མི་རྒྱས་གྱི་གང་ཟག་སོ་སོའི་བྱང་
 པར་བཤད་པ་དེ་རང་ལུགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱུས་དོན་
 མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི། དང་པོར་བསྐྱུས་དོན་དེ་ཅུ་ཞིག་བཤད་པ་
 ན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་དོན་རགས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་དཔྱད་གྱི་ངེས་པ་
 འདྲེན་རྒྱས་པ་དང་། མི་རྒྱས་པའི་བྱང་པར་རྒྱ་ཤེས་(༡༩༩) པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར་བཤད་མོད་ཀྱི་ཞེས་པ། བསྐྱུས་དོན་གསུམ་དབང་པོ་རྣ་
 རྒྱལ་གྱི་དབང་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཡུལ་གསུམ་ལ་ཡང་གཏུལ་བྱ་རྣ་རྒྱལ་གྱི་
 རིམ་པ་དགུར་འགྱུར་བ་བདེན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། བསྐྱུས་དོན་གསུམ་གང་ཟག་
 གཅིག་ཁོ་ནའི་དབང་རྒྱ་བྱས་པ་བདེན་ཟེར་བ་ག་ལ་ཡིན། དོན་བསྐྱུས་བྱག་
 དང་གསུམ་བྱ་བསྐྱུས་ཅུ་ཞིག་གིས། རྒྱས་བཤད་མཐུན་གྱི་དོན་རྣམས་རགས་པ་ལ།
 ཡིད་དཔྱད་ཅུ་ཞིག་འེས་པ་འདྲེན་མི་རྒྱས། རྣ་གསུམ་པ་ཡི་གཏུལ་བྱ་ལྟ་བུ་ལ།
 དོན་བསྐྱུས་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱུས་པས་གོ་བར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལ། རྣ་གསུམ་
 པ་ཞེས་པ་ལམ་ཤེས་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་རྣ་དེ་ཉིད་ལ་བྱེད་.....
 དགོས་པས། རྣ་གསུམ་པའི་གཏུལ་བྱ་ཞེས་པ་ཡང་རྒྱས་བཤད་གྱི་གཏུལ་བྱ་
 ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོར་བསྐྱུས་དོན་བསྐྱུས་རྒྱ་
 བཤད་པ་ན་རྒྱས་བཤད་གྱི་དོན་རགས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་དཔྱད་གྱིས་ངེས་པ་...
 འདྲེན་རྒྱས་པའི་གཏུལ་བྱ་ཞེས་པ་ཡང་རྣ་གསུམ་པའི་གཏུལ་བྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན།
 རྒྱན་གྱི་རྒྱས་བཤད་གྱི་གཏུལ་བྱ་ཞེས་པ་དང་བྱང་མེད་རྒྱ་འགྱུར་བས་འབྲེལ་...
 མེད་རྒྱ་འགྱོ་བར་མ་ཟད། གཏུལ་བྱ་གསུམ་པོ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དབང་
 རྒྱ་བྱས་ན་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱས་བཤད་ལ་རྟོགས་ནས་དབང་པོའི་...

རིམ་པ་མེད་ཟེར་བ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །རེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་མི་
 འདྲ་ནས་གསུམ་གྱི། །དབང་བྱས་གཏུལ་བྱ་གསུམ་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ། །རྟ་
 བཟུལ་གསུམ་ཏུ་བྱས་ནས་བཟུན་ཡུལ་གྱི། །གཏུལ་བྱ་ནས་གསུམ་ཕན་ཚུན་
 འགལ་མིན་ཏེ། །རེས་པ་གསུམ་ཕྱིར་གསུམ་གར་གསུམ་ག་བཟུན། །ཞེས་པ་ལ།
 འདིར་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མ་སྟེད་པར་བསྐྱེས་(༡༩༧) བས་ཞིབ་ཆ་...
 བྱེད་ཁུལ་བྱས་པ་འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། གང་གི་ཆེད་དུ་དོན་བཟུལ་
 གསུམ་མཛད་པའི་གཏུལ་བྱ་གསུམ་པོ་དེ་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་གཉིས་...
 ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། །རེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་འདྲ་ཡིན་བཟུན་
 ཡུལ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རི་ལྟར་འགྱུར། དེ་ལས་ནས་བཤད་ལྟར་ན་
 གསུམ་པོ་དེ་འགལ་བ་ཡིན་གསེར་སྟེང་ལྟར་ན་མི་འགལ་ཟེར་ན་གོ་སྒྲ་བར་...
 འགྱུར་རོ། །བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིར་ནི་ལོ་རྒྱུ་
 བ་ཆེན་པོའི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་རང་ལུགས་སུ་མཛད་པར་ངེས་ལ། དེ་ཉིད་ནས་
 བཤད་ལས་བཞག་པར་དཀའ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བཤད་
 སྐབས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་གསུམ་པ་ལ། །ཡིད་དཔྱད་ཆམ་གྱི་རེས་པ་འདྲེན་པའི་
 ཚུལ། །མི་འདྲར་གསུམ་མོད་ཐོག་ནས་བྱེད་ཆེ་བས། །ཡིད་དཔྱད་ཆམ་གྱི་རེས་
 པ་འདྲེན་ཚུལ་ལ། །རྟོག་ཏེ་དབང་པོའི་བྱེད་པར་མི་འདྲ་གསུམ། །ཡིད་པས་རྟོ་
 རུལ་གསུམ་ཏུ་བྱེད་ནས་བཟུན། །རྒྱས་བཤད་སྐབས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་གསུམ་པ་ལ། །
 ཆད་མའི་རྩོམས་ཀྱིས་རེས་པ་འདྲེན་པ་ལ། །གཏུལ་བྱ་གསུམ་གསུམ་ཆེན་དོན་
 རྒྱས་བཤད་ལ། །རྟོག་དཀོས་བྱེད་པར་མེད་ཕྱིར་དེ་གསུམ་ལ། །དབང་པོའི་བྱེད་
 པར་མེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །འདི་ནི་ཆད་མའི་རྩོམས་ཀྱིས་རེས་པ་ལ། །རྒྱས་
 བཤད་རྒྱལ་པར་ཉན་པ་བྱེད་མེད་པས། །དེ་ལ་རྟོག་ཏེ་དབང་པོའི་རིམ་པ་
 མེད། །ཅེས་པ་ལ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་ལ་ཡིད་དཔྱད་ཀྱི་རེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་
 ལ་རྟོག་ཏེ་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆད་མའི་རྩོམས་ཀྱིས་རེས་པ་འདྲེན་...
 པ་ལ་དབང་པོའི་རིམ་པ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། །ཡིད་དཔྱད་ཀྱིས་རེས་པ་

ལ་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཡོད་ན་ཆོད་མས་ངེས་པ་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་(༡༩༩) དབང་
 པོའི་རིམ་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་ཡང་
 བསྟན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་རྒྱས་བཤད་གྱི་དོན་ཡིན་པས་གཏུལ་བྱ་ཚུལ་གྱི་རིམ་
 པ་འོང་བ་ཡང་། རྒྱས་བཤད་གྱི་དོན་ལ་ཆོད་མའི་སྟབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་
 ཚུལ་ལ་སྟོས་ཏེ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོད་མས་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་ཕྱར་
 བུལ་སྟགས་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རུ་མ་འོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བཤད་
 རྟོགས་པར་ཉན་པ་ལ་བྱུང་མེད་པས་དབང་པོའི་རིམ་པ་མེད་ཟེར་བ་ཏུ་ཅང་
 ཐལ་ཆེས་རྟེ། ལུས་མདོར་བསྟན་རུ་བསྟུས་དོན་གསུམ་བཤད་པ་ན་རྒྱས་
 བཤད་གྱི་དོན་རགས་པ་ལ་ཡིད་དཔྱད་གྱི་ངེས་པ་འདྲེན་རུས་མི་རུས་པའི་.....
 གཏུལ་བྱ་ཚུལ་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ། རྒྱས་བཤད་ཉན་པ་ནི་དབང་ཚོན་
 ཁོ་ནར་འགྱུར་རམ་དབང་རྒྱལ་ཁོ་ནར་འགྱུར། གང་ཟེར་གྱང་འབྲེལ་མེད་
 བྱུང་རྒྱལ་རུ་འགྲོའོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱན་གྱིས་བཀྲལ་བ་ལ་མ་བསྟོས་པར་
 ལུས་དོན་རྟོགས་རུས་པའི་གཏུལ་བྱ་དང་བསྟོས་ནས་རྟོགས་དགོས་གྱི་གཏུལ་
 བྱ་གཉིས་ལ་དབང་པོའི་རིམ་པ་མེད་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་མདོའི་ཆོག་དོན་
 རྟོགས་པ་ཉན་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་ལན་ཅི་ཡོད། ལར་
 ཕྱིན་ལམ་སྒྲིགས་ལས་ནི་ལམ་སྒྲིག་གྱུར་ལ། །རྩ་བ་ན་རིམ་ལ་ནི་ཡོད་དཔྱད་གྱི། །
 རེས་པ་སྟེ་བའི་དབང་པོའི་བྱུང་བར་ཡིན། །ཆོད་མའི་སྟོན་སྟེ་མཐའ་ཆོད་ངེས་
 པ་ལ། །གསུམ་གར་ཆོག་དོན་རྟོགས་པར་བསྟན་དགོས་པས། །ལུས་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྟུས་གསུམ་སྟར་ཆོག་དོན་གཉིས། །རྒྱས་འབྲིང་གསུམ་རུ་བསྟན་པར་བྱ་
 དགོས་པའི། །དབང་པོའི་བྱུང་བར་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལ། ལུས་
 རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་སྟར་ཆོག་དོན་(༡༩༩) གཉིས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་.....
 གསུམ་རུ་བསྟན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལུས་གསུམ་དོན་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཅིང་
 ཆོག་ཙམ་གྱིས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་རུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གཞུང་ལས།

འདིས་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་རྩ་འཛོག་པ་བཟོད་བྱེད་དོན་གྱིས་མི་
 འཛོག་གི་རྟོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་གིས་འཛོག་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ལམ་
 བསྐྱེགས་ལས་ཀྱང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་རྩར། ཆོག་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྐྱས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་པའི་དབང་པོའི་བྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱན་ལས་དོན་བརྒྱད་དོན་བྱུག་དོན་གསུམ་བྱ། །བསྐྱས་
 ནས་བཤད་པའི་རྩེ་བརྒྱན་བྱམས་མགོན་གྱི། །མན་ངག་དེར་སང་བར་བྱ་མ་
 ཉམས་པར། །ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་ལྷག་མཐོང་ཆོན་མོ་ལས། །དེ་མཛད་པ་པོ་ཉིད་ནི་
 འདི་ཡི་ཡང་། །མཛད་པ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། །ཞེས་པར།
 ལམ་རིམ་ཆོན་མོའི་ལྷག་མཐོང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྐབས་དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་
 ཆོན་མོ་ཞེས་མཆོན་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ལམ་རིམ་རིམ་པོ་ལ་ལྷག་མཐོང་ཆོན་
 མོར་བཏགས་པ་མིན་པས་འདིར་ལྷག་མཐོང་ཆོན་མོ་ལས་ཞེས་ཡུང་དེ་དྲངས་
 པ་ཅུང་མི་མཛོས་ལ། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆོན་མོ་ལས། བྱད་པར་བྱ་འདིའི་
 གཞུང་ནི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཡིན་པས་དེ་མཛད་པ་པོ་ཉིད་འདིའི་ཡང་
 མཛད་པ་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་མཛད་པ་པོ་ཉིད་ཅེས་པ་བྱང་རྒྱལ་ལམ་
 སྒྲོན་མཛད་པ་པོ་ཡིན་གྱི་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་མཛད་པ་པོ་མིན་ཏེ། དེ་ཐད་གྱི་
 མཆོན་ལས། གསུང་འདིའི་དོན་ནི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་འདིའི་བཤད་བྱ་ཙ་
 བའི་གཞུང་ངམ་ཙ་ཆ་ཆོག་ལྟ་བུ་ནི་རྩོ་པོས་མཛད་པའི་ལམ་སྒྲོན་ཡིན་པས་དེ་
 མཛད་པ་པོ་ཉིད་ལམ་(༤༩) རིམ་འདིའི་ཡང་མཛད་པོ་པོར་དོན་གྱིས་སོང་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་བརྒྱད་དོན་བྱུག་དོན་གསུམ་
 བཤད་པར་བརྟེན། རྒྱན་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ཡོད་ཐེར་བ། །མི་འབྲིག་
 བསྐྱས་དོན་གསུམ་བྱ་འཛོག་རྩལ་ནི། །དོན་ལ་ཡིན་གྱི་ཆོག་ལ་མིན་གསུངས་ལ། །
 ཞེས་པར། རྣམ་བཤད་ལས། ལུས་རྣམ་བཞག་གི་ཆོག་མང་ཁུང་གི་བྱད་པར་
 མིན་གྱི། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ་ནི་བྱད་པར་མེད་དོ། །ཞེས་འདུག་ཀྱང་།

ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་ཡིན་གྱི་ཞེས་པ་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་པའི་
 གསུང་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་ཚུལ་འདི་འགོད་པ་ན་ལུས་རྣམ་...
 བཞག་གི་ཚུལ་ལ་ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་ཡིན་གྱི་དོན་མང་ཉུང་གི་བྱད་...
 པར་མ་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ་ནི་བྱད་པར་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །གོང་འོག་གི་ཆོག་གི་འབྲེལ་ལ་བལྟས་ན་ཡང་བྱད་པར་ཡིན་གྱི་ཞེས་
 པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། གོང་དུ། བསྐྱུས་དོན་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་ཆོག་མང་
 ཉུང་གི་བྱད་ཅམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་ན་ནི། ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་
 དང་། འབྲས་བུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ཅེས་པ་བསྐྱུས་དོན་གཉིས་སུ་
 ཡང་ཅིའི་བྱིར་མི་སྤྱད་ཅེས་ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་ཅམ་ཡིན་ན་ཤེར་བྱེན་
 གཉིས་སུ་སྤྱད་པར་བྱང་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་ནས། འོག་དུ། ལུས་རྣམ་
 བཞག་གི་ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་ཡིན་གྱི་རྒྱས་བཤད་ལ་ནི་བྱད་པར་མེད་
 དོ། །འོ་ན་ལུས་གཉིས་སུ་སྤྱད་པའི་ཉེས་པ་འདི་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་
 མཚུངས་ཏེ། ཞེས་ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་ཡིན་ཡང་འདི་ལ་གོང་དུ་སྤྲོས་
 པའི་ཤེར་བྱེན་གཉིས་སུ་སྤྱད་པའི་ཉེས་པ་མི་(༡༥) འཇུག་པར་བཤད་པས་...
 སོ། །གཞན་དུ་ན། འོ་ན་ལུས་གཉིས་སུ་སྤྱད་པའི་ཉེས་པ་འདི་ལ་ཡང་མཚུངས་
 སོ་ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་ཡིན་པ་ལ་
 སྤྲོས་པའི་ཉེས་པ་དེ་མིན་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་སྤྲོས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་...
 རོ། །དེའི་བྱིར། སྤྱི་དོན་འདིར་དོན་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་མ་ཡིན་པར་
 གསུངས་པའང་དབྱེད་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་དུ་ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་
 ཅམ་དུ་ཟད་ན་ཉེས་པ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་བཤད་ལ། དོན་ལ་ཡང་བརྒྱད་དང་
 དུག་དང་གསུམ་དུ་བྱེན་ས་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་གསུངས་པས་སོ། །གཞུང་
 འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་དངོས་པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་འབྱེད་
 པ་ན་ཆོག་ལྟར་ལེན་དགོས་ལ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ངེས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ན་...

ཆེག་དེ་ཙམ་དུ་མི་རྒྱུ་པ་དང་ཡུལ་དང་རྒྱ་འབྲུག་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་ནས་.....
 གྲངས་ངེས་དང་རྒྱུ་སྒྲིབ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནི་ཆེག་བསྐྱུ་པ་ཙམ་ཡོད་པ་སྟེ།
 ཞེས་བསྐྱུ་དོན་གསུམ་ལ་ཆེག་རྒྱུ་བསྐྱུ་གི་བྱེད་པར་གསལ་བར་གསུངས་
 སོ། ། ལུས་རྒྱུ་བཞག་གི་ཆེག་མང་ཁྱུང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་། སྤྱི་དོན་རྒྱུ་
 བཤད་སྟེང་པོ་རྒྱུ་གི་སྤྱང་བ་ལས། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་སྟོན་དུ་
 བཏང་ནས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱེད་པ་ནི། དངོས་པོ་དུག་གིས་ཡང་དག་
 བཤད། མཆོད་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱར་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དོན་བསྐྱུ་གཞན་ཏེ་
 རྒྱུ་པ་དུག ཁེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་བྱིར། ཞེས་སྦྱར་བ་དང་། དེ་
 གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་དགོས་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་
 ཆེག་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་བསྐྱུ་གསུམ་གཤི་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། བརྒྱུད་སྟེང་གཅིག་པུ་ལ་(༡༥༥) ཡང་སྦྱར་ཆོག་བྱིར། །
 བརྒྱུད་སྟེང་གཅིག་པུ་ལ་ཡང་རྒྱུ་འབྲིང་གསུམ། ཁོང་ཐེར་དགོས་པས་རྒྱུ་
 འབྲིང་སྒྲིབ་དགུ་ལ། གསུམ་གསུམ་བྱེད་པས་ཉེར་བདུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་
 ལ། བསྐྱུ་དོན་གསུམ་ཆེག་མང་ཁྱུང་གི་བྱེད་པར་ཡིན་ན་བརྒྱུད་སྟེང་པ་ལ་
 ཡང་བསྐྱུ་དོན་གསུམ་སྦྱར་བས་རྒྱུ་འབྲིང་བསྐྱུ་གསུམ་ཡོད་དགོས་ཐེར་
 བ་འདི་ནི་ཞིབ་དུ་མ་གོ་བ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་
 ཡུམ་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་བརྒྱུད་དང་དུག་དང་གསུམ་བསྐྱུ་ནས་བསྐྱུ་པ་ལ་.....
 བསྐྱུ་དོན་གསུམ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱུ་གིས་ཡུམ་མཛོད་རང་ལ་བསྐྱུ་
 དོན་གསུམ་མཛོད་པ་མིན་པས། བརྒྱུད་སྟེང་པ་ལ་བསྐྱུ་དོན་གསུམ་མཛོད་
 པས་བརྒྱུད་སྟེང་པ་རྒྱུ་འབྲིང་བསྐྱུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རམ་སྟུམ་པའི་དོགས་
 པ་སྟེ་དོན་མཛོད་ལ། དེ་ལྟར་མཛོད་པས་ཆེག་མང་ཁྱུང་གི་བྱེད་པར་འོང་ན་
 མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་འོང་རིགས་གྱི་བརྒྱུད་སྟེང་པ་ལ་དོན་མཛོད་པའི་བྱིར་རོ། །
 དེས་ན། རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་འབྲིང་བསྐྱུ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོན་ཡོད་མཛོད་རྗེ་ལྟར་ཡིན་

ཡང་ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱུང་པར་ནི་དེས་པར་འཛོག་དགོས་ཏེ། ལུས་རྣམ་
གཞག་ལ་ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་པར་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་བཤད་པ་གོང་
ཉུང་ལ། ལུས་རྣམ་བཞག་ལ་མང་ཉུང་ཡོད་ལ་རྒྱན་ལ་མེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ཞེས་སྤྱི་མིང་བཏགས་ཀྱི། །ལམ་རིམ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཞེས་
པའི་མིང་མ་བཏགས། །ཟེར་བ་འདི་ནི་མཐོང་རྒྱ་ཆུང་བ་སྟེ། རཁའ་ནག་ཆོས་
འབྱུང་ལས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། རཁའ་པའི་འབྲས་ཀྱགས་
སྤྱང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ། ཞེས་ལམ་རིམ་རྒྱས་
བསྐྱུས་གྱི་ཐ་སྟོན་(༡༥༥) གསུངས་ཤིང་། རྗེས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་
གསུང་རཁའ་དབང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་ཟིན་གྱིས་སྤྱི་བཏབ་པའི་ལམ་རིམ་.....
ཞལ་གདམས་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་ལས་ཀྱང་། ཆེ་བ་ནི་ལམ་རིམ་གྱི་གཞུང་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་རྒྱས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་བས་སོ། །འདི་སྐད་དུ།

འདི་ནི་ཉེས་བཤད་ལྟ་མིན་གོ་ཆ་དབུགས། །ང་རྒྱལ་ཁེངས་དྲེགས་ཅིག་པ་
མང་ནས་བཤེག། །བརྒྱན་གྱི་རིབ་མཁའ་ཅད་ནས་གཙང་པར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་ལྟ་
དབང་ལག་ཉལ་རྗེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ། །འདི་ཡན་ཆད་གྱིས་སྒྲུབ་ཆོག་
དངོས་གཞིའི་དོགས་གཙང་བྱས་ཟིན་ཏོ། །

༥ དེ་ཡང་སྒྲུབ་ཆོག་འདི་ཉིད་ལ་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་མ་
ཡོན་པའི་ནོར་འབྲུལ་སྤུང་བུ་ཡོད་འདྲ་སྟེ་པ་རྣམས་ལ་གཞུང་ལུགས་ལ་.....
མཁེན་དབྱེད་སྤུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རཁའ་པ་འགའ་ཞིག་དང་མོལ་བསྐྱར་བགྱིས་
པར་མ་ཟད། རྣམ་དབྱེད་ཡངས་པའི་སྒྲོ་གསལ་ཅེར་སོན་དུ་མ་དང་བཅས་
དོགས་དབྱེད་ཞིབ་འཇུག་བགྱིས་ནས་དག་ཐེར་སྒྲོན་སེལ་ལེགས་པར་བྱས་.....
པའི་ཁྱལ་ལགས་ནའང་། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོས། ང་རྒྱལ་རྒྱུང་གིས་བསྐྱེད་
པའི་ཐལ་འབྱུར་མེས། །ཐར་པའི་ཆོང་ཆོང་སྟེག་རྗེས་འབྲང་མིན་ཡང་། །
གསུང་རབ་དོན་དང་ལེགས་ཉེས་མཐའ་དག་ལ། །དབྱེད་པ་བྱེད་པ་རྒྱ་བོད་

མཁས་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཁུན་པའི་སྒྲུབ་ཡངས་ནམས་
 གྱིས་སྒྲུབ་ཆོག་དོགས་གཙང་དང་བཅས་པར་དབྱུང་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་ནས་
 རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་བབྱིད་
 རིགས་སོ། །

༥ ད་དུང་གཞུང་འདིའི་མཆུག་གི་ཆོགས་བཅད་ནམས་ལ་ཡང་དོན་འགྲེལ་
 ལྟ་བུ་མང་ཙམ་སྒྲུབ་སྤང་(༡༥) པ་འདི་ལྟར། གཤམ་ཕྱིར་སྒྲུབ་བཟང་ཆོགས་
 བཅད་དང་ཕྱ་དེས། །ཡུམ་མདྲེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་དང་དཔེ་དོན་ལྟར། །ཀར་པ་དང་
 ཐའི་དཔེ་ཉི་ལྔ་ལྟར་དོན་དཔེ། །གཉིས་པའི་དཔེ་ཉི་དཁུ་བཟུང་ཟབ་དོན་ལ། །
 ཡུམ་མདྲེ་དཁུ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་གཉིས་པོ། །ཀར་པ་བཞི་པའི་དཔེ་དང་
 ལྟར་ནས་བཟང་། །ཅེས་པ་ལ། ཀར་པ་དང་ཐའི་དཔེ་ནི་སྤྲུལ་དོན་གྱི་དཔེ་མིན་
 ཏེ། ལྟ་ཆོགས་དགོངས་པའི་སྤྲུལ་གྱི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་བཅད་གཅིག་
 གི་ནང་དུ་སྤྲུལ་དོན་མདོན་རྟགས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲུབ་སྤྲུལ་གྱི་
 གཞུགས་སུ་ཡང་བཀོད། གཏིང་གི་ནོར་བུའི་གཞུགས་སུ་ཡང་བཀོད་པ་དེ་
 འདྲ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལྟ་ཆོགས་དགོངས་པའི་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲུབ་སྤྲུལ་གྱི་
 ཕྱིར་བ་བྱ་བྱུར་གཡོ། །མི་མཁས་སྤྲུལ་ལ་འཇིགས་སྤྲུལ་ཟབ་མོའི་ཚུལ་ནི་ངམ་
 གནག་ཅིང་། །གཏིང་མཐའ་མཚོན་པའི་དཔེ་དང་བྲལ་བ་རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱ་གཏིར་
 ཆེར། །ཡུན་རིང་དུས་ནས་གཤམ་པར་བྱུར་པ་ཡུམ་དོན་ཡིད་བཞིན་ནོར། །
 ཞེས་པ་འདིའི་ལྟ་ཆོགས་དགོངས་པའི་སྤྲུལ་ཅེས་པ་ནི། རང་སྤེལ་དོན་སྤྲུལ་བ་
 རྟགས་ཀྱིས་ཡུམ་མདོ་ལ་དགོངས་གཞི་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་མི་འདྲ་བ་དེ་བཞག་ནས་
 དགོངས་པ་སྤངས་པ་སྤྲུལ་བ་དེ་ཡིན་ནམ་སྤྲུལ་སྤྲུལ། དེ་ཡང་མགོན་པོ་
 སྤྲུ་སྤྲུབ་ཡབ་སྤྲུལ་བྱོན་བྱིན་ཆད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སྤེལ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཡུམ་མདོ་
 བཀར་ཁས་སྤངས་པས་དེ་དུས་ཀྱི་གནས་མ་བུས་ཀྱང་མདོ་དེ་ལས་དངོས་པོ་
 མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་གྲངས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་རྟག་དངོས་མེད་པ་ལ་དགོངས་

ཞེས་དགོངས་པ་ལེན་པར་དབྱེ་མ་རྒྱན་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་མིན་ན་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་སྐྱབ་དང་། གནས་མ་བུའི་ཚུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། འདི་ནི་ལྟར་
 (༡༥བ) གྲངས་ཅན་ལ་སྐགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 འདི་བཤད་མི་ལུས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེས་བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོར་དྲངས་པ་ལྟར་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྤང་པོ་ལ་སྐགས་བྱེ་བྲག་གིས། །མཆོན་
 ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡི། །བྱད་པར་ཅན་དེའང་དེ་ཉིད་མིན། །དེས་ཀྱང་དེ་
 དག་མཆོན་ཉིད་བྲལ། །ཞེས་དགོངས་པ་སྤངས་པ་འདི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དང་
 ཡང་བྱན་མོང་བ་ཡིན་པར་ལགས་བཤད་སྟིང་པོར་བཤད་ཅིང་། གཞན་ཡང་།
 མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རང་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ། །ཞེས་སྐགས་དང་། དབྱུས་
 མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་ཡོད། །ཅིས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བས་ན་
 ཐམས་ཅད་བཤད། །ཅིས་དང་། ལུས་ཅུ་པར། རོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི།
 །ཞེས་སྐགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་དགོངས་པ་རེ་སྤངས་པ་ཡིན་པས། ལྟ་
 ཆོགས་དགོངས་པའི་སྤྲད་ཅེས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་དགོས་ཀྱི་སྤྲུལ་དོན་
 གྱི་མདོན་རྟོགས་དང་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་སྟུང་མོ། །དངོས་བསྟན་སྤྲུལ་དོན་
 གཉིས་ཀ་རྒྱང་པ་བཞི་པའི་དཔེ་དང་སྐུར་བེར་བའང་གིན་དུ་མི་རིགས་ཏེ།
 དངོས་བསྟན་དེ་ལྟར་སྐུར་ན་གཤམ་པར་བྱུར་པ་ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར།
 དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མཚོང་བཞིན་རྗེས་འབྲང་འགས། །གསེར་ཕྱིང་དབྱེད་པ་མ་
 རྩེགས་སྐབས་སུ་བཅུམས། །རྣམ་བཤད་དབྱེད་པ་རྩེགས་སྐབས་གསུངས་པ་
 དང་། །གསུང་མཐུན་གཅིག་གིས་གསུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། །བཤད་པ་མི་
 འབྲ་བྱུང་ཆེ་བྱི་རྩམ་ལ། །དབང་བཅན་དགོས་པས་གསེར་ཕྱིང་རྣམ་བཤད་
 གཉིས། །མི་མཐུན་བྱུང་ཆེ་རྣམ་བཤད་ཁས་བླང་དགོས། །མི་ཁོང་ཆལ་ལྟར་
 བྲགས་པ་དེ་དག་ལ། །ཞེས་པ་ལ། གསེར་(༡༦ན) ཕྱིང་དབྱེད་པ་མ་རྩེགས་གོང་
 ཏུ་བཅུམས་ཞེས་བྲགས་པ་དེ་ཡང་རྗེ་རང་གི་གསུལ་བུའི་སྤང་དོན་གསུང་.....

ཚུལ་དང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རི་བོང་ཅལ་ལྟར་གཞི་མེད་པ་མིན་ཏེ། རྗེའི་
གསུང་ལས། རྣམས་ལ་དབྱུང་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་དྲུག་ནས་ཡིན། བར་
ཕྱིན་ཐོག་པའི་སྐབས་ལ་སྤྲོ་མོ་ནས་རྫོགས་རྒྱ་ཡིན་ནའང་། ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་གོ་བ་ཞིག་རྣམས་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་.....
པའི་སྐབས་གོ་བ་ཞིག་ལ་རག་ལས་འདུག་གོ། ཞེས་བྱུང་ལ། ལེགས་བཤད་
གསེར་མེད་ནི་དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་བཞེས་པའི་མེ་ལོས་ལོར་བཅམས་གྲུབ་པ་.....
ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ཏུ་ན། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། སྐབས་
བརྒྱད་པའི་མཐའ་དབྱིད་ཏུ། རྗེ་སྤྲོ་མའི་ཕྱིས་སུ་མདོ་རྣམས་ཀྱི་དབྱུང་པ་
རྫོགས་པའི་མདོ་རྣམས་སེང་གེ་མཛིང་བསྒྲུལ་གྱི་ཆོས་སྐད་རྫོན་མེད་གཅིག་.....
ཡིན་ཀྱང་། ཞེས་དང་། དེས་ན་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལས། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
དབྱུང་པ་སྤྲོ་མོ་ནས་རྫོགས་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་ཡང་དག་མཐའ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་གོ་
བ་རྣམས་ལ་རག་ལས་འདུག་པ་ནི་འདི་འདྲའི་དོགས་པ་ཟབ་མོ་འགའ་ཡིན་
ཅོ། །ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཡང་རི་བོང་གི་ཅལ་ལྟར་བརྒྱན་ཟེར་རུས་སམ།
འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སྐད་རྫོན་མེད་གཅིག་ཅེས་པ། རྣམ་བཤད་ལས་འོན་
ཀྱང་དེའི་ཆེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སྐད་དེ་ཡིན་པས་གསུང་འདིས་
རྣམ་བཤད་རྗེའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་གོ་དགོས་སོ།
རྣམ་པ་པོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྤྲོ་མའི་རྣམ་མི་མཐུན་ན་ཕྱི་རྣམ་དབང་བཅོན་.....
དགོས་པ་ནི་མཁས་པའི་གསུང་ཏུ་གྲགས་(༡༧) པས་རི་བོང་གི་ཅལ་ལྟ་བུ་ག་
ལ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་མེད་ལས། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ་དེ་ལོག་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲངས་འདྲེན་གཅིག་ཏུ་མཛོད་པ་རྒྱན་སྤང་
ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས་གཉིས་སུ་མཛོད་པ་འགྲེལ་རྒྱུ་ལྟར་ཡིན་
པས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་སྤྱོད་དཔོན་སེང་བཟང་གི་ཕྱི་རྣམ་ཡིན་པའི་དབང་
གིས་རང་ལྷགས་ལ་འགྲེལ་རྒྱུ་དང་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་.....

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ལྔ་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། འགྲེལ་ཆུང་གི་ཚུལ་
 ཡིན་པས་འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་མ་ཐོན་སྐབས་ཆོག་གས་མང་པོ་བཤད་པས་འདི་……
 དབང་བཅན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུང་འདིས་ཀྱང་
 རྣམ་བཤད་དབང་བཅན་དགོས་པར་གྲུབ་པོ། ཆར་ཟད་དཔྱད་དགོས་དེ་རྣམ་
 བཤད་པ་དེ། །ཆོ་སྤྲེལ་མལ་ལྷས་ཁྱིན་ལྟ་བུ་ཡི། །གསར་ཏུ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་
 དབང་བྱས་ཏེ། །ཐུ་བྱི་བཤད་པ་མི་མཐུན་བྱུང་བའི་ཆེ། །ཕྱི་མ་དབང་བཅན་
 དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན། །རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བུའི་གང་ཟག་ལ། །དེ་རྣམ་རྒྱུ་
 བ་རྣམ་དཔེ་ལྟ་མཛད་རྒྱུ། །ཞེས་པ་ལ། །འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ་དེ་
 ལྷས་ཁྱིན་ལྟ་བུའི་ཐ་མལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་རྣམ་དང་འགྲེལ་ཆུང་གཉིས་
 ལས་ཕྱི་ཚུལ་འགྲེལ་ཆུང་དབང་བཅན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
 ལན་འདུག་གམ། འདིར་བཞུན་འཁོར་ཁྲོ་བར་མཐའ་རྣམ་གསུམ་གྱི། །ཐ་མའི་
 རྒྱས་ཟིན་རྣམ་ཏུ་འདྲི་བར་ཐལ། །ཕྱི་ཚུལ་པ་དེ་དབང་བཅན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། །ཞེས་པར། འདིར་སྟོལ་ཆོག་ཚུལ་པ་པོ་ལ་དངོས་འགལ་བྱུང་སྟེ། སྐབས་
 དང་པོའི་སྟོལ་ཆོག་ཏུ། ཕྱི་ཚུལ་དབང་བཅན་ཡིན་པས་གསེར་བྱེད་རྣམ་། །
 །ཁས་ལྷང་(༡༥) དགོས་སམ་ཐག་གཅོད་ཤིན་ཏུ་དགའ། །ཞེས་ཕྱི་ཚུལ་དབང་
 བཅན་པ་ཡིན་ཟེར་ནས། སྐབས་འདིར་ཕྱི་ཚུལ་དབང་བཅན་དགོས་ན་འཁོར་
 ཁྲོ་ཐ་མའི་རྒྱས་ཟིན་རྣམ་འདྲི་བར་ཐལ། །ཞེས་འཕངས་འདུག་པས་ཐལ་བ་
 དེ་རང་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །ཕྱི་ཚུལ་དབང་བཅན་དགོས་པ་རྩེ་
 རང་གི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། །ཇགས་རིམ་ཆེན་མོར་སྐུ་ལུས་ཐོབ་མཚམས་
 གསུངས་པ་དང་། ཕྱི་ཚུལ་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་གྱི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཅུང་
 མི་མཐུན་ཀྱང་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་རྣམ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་རྩེ་ཐམས་ཅད་……
 མཁྱེན་པ་རང་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམ་ཏུ་གཞན་ཡང་མང་བས་ཁོན་
 པའི་ཏུས་སྐལ་གྱི་རྣམ་ཐར་བཟུང་ནས་རང་ཉིད་མཐོང་རྒྱ་ཆུང་བ་གསལ་……

བར་མ་བྱེད་ཅིག །གཤམ་ཕྱོད་གསུངས་སྒྲུབ་མི་ཤེས་དབང་གིས་ནི། ཁས་སྒྲུབ་
 བྱེད་ཆེ་རྒྱུ་བཅུན་སྒྲུབ་མི། ཁོ་མཚན་ལེགས་བཤད་ཤོད་སྒྲུབ་ཉིན་བྱེད་ལ། །
 སྒྲིབ་བྱེད་ཕྱག་རྒྱ་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་འབྱུང་འཇུགས། །ཉེས་བཤད་ནགས་ཆལ་
 འཇིགས་ནས་རང་གཞན་གཉིས། །གཤམ་ཕྱོད་བརྟམས་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ་དེ། །
 རྒྱུ་ཤིན་པ་ཆེ་ལེ་ལྷན་བྱེད་དེ་ཡིན་པས། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ལྷན་འབྱུང་ན་དགེ་ཕྱགས་པའི།
 བརྟམས་པ་འདི་དང་བྱེད་ཆད་མཇལ་བར་དགའ། །དེའི་བྱུང་དབྱེད་ཆུན་ཆུས་ས་
 གྱིས་བག་ཡོད་བྱོས། །ཞེས་པ་ལ། ལྷན་བྱེད་ནི་དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་གྲགས་པས་
 འགྲེལ་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དམ་ཆོས་པད་
 དགར་ལས་ཀྱང་། ལྷན་བྱེད་འདི་ནི་མ་འོངས་པ་ན་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་
 སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་འབྱུར་རོ། །ཞེས་ལྷན་བརྟམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་རང་ཅག་
 ལྷ་(༥༥) ལྱས་དེ་ཅེས་རྒྱ་སྒྲོད་པའི་ལྷལ་ཡིན་མིན་མ་ཤེས་པས་བག་ཡོད་རང་
 གིས་བྱ་དགོས་སོ། །པར་བྱེད་དགོངས་འགྲེལ་རྒྱལ་བཤད་མཛད་པའི་ཆེ། །
 གཤམ་གྱི་ཁ་རྒྱ་ལྷ་ལྷའི་ཡི་ཤེས་ཆོགས། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱན་བྱེད་པར་
 གཞིགས་པ་ཡིས། །ཕྱི་རྒྱ་ཕྱགས་སྤྱུ་ཆད་པའི་བཙོང་ཁ་པ། །ཞེས་གསུངས་
 མགས་གྱིས་རྒྱུ་འབྱུང་མཛད་པར་སྒྲུབ། །ཅེས་པ་ལ། དེ་ལྷར་འཇམ་དབྱངས་ཁ་
 ཆེས་གསུངས་པ་ལྷར། སེ་ར་རྒྱེ་བཅུན་པས་ཀྱང་། ཀར་ལན་སྤྱུ་སྒྲུབ་དགོངས་
 རྒྱུ་རྒྱ་ཤེར་བྱེད་རྒྱལ་བཤད་མཛད་པའི་རྒྱལ་གཞིགས་སྤང་དེ་ལྷར་བྱུང་བར་
 བཤད་ཅིང་། རྒྱེ་བྲག་གཡལ་པས་མཛད་པའི་རྒྱའི་རྒྱལ་ཐར་ལས་ཀྱང་། ལེགས་
 བཤད་གསེར་གྱི་སྤང་བ་ཞེས་མིང་འདོགས་པ་ཡང་ལྷན་བྱེད་པར་ཅན་དེ་.....
 ཉིད་ལས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་མཁས་གྲུབ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོས་
 རྒྱལ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་རོགས་སྤྱུ་གཞིགས་སྤང་དེ་ཆ་ཤེསྤྱི་ཀ་ཆེན་ཆོས་.....
 པའི་རྒྱལ་སྤྱུ་བྱུང་བར་གསུངས་གྱི་གསེར་སྤང་མཛད་པའི་རྒྱལ་དང་མ་སྒྲུབ་.....
 བར་སྤང་། འདིའི་དོགས་གཙོད་ལ་རྒྱེ་བྲག་གཡལ་པ་སྤྱོད་བཟང་བརྟམས་པས་

མཛད་པའི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལས། འོ་ན་གཟིགས་སྤང་དེ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཅ་
 ཤེས་རྣམ་བཤད་མཛད་པའི་སྐབས་ལ་སྦྱར་བའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་སྟེ་ན།
 དབྱེད་དཀའ་བའི་རིགས་སུ་འདུག་ནའང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་ཞལ་
 གཟིགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འདི་སྟོབ་མ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ལ་ཡོངས་
 སུ་བསྐྱགས་པར་མ་གནང་བ་དང་། ཅ་ཤེས་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་
 ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་གཤེས་ཡུམ་དོན་.....
 འགྲེལ་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་ཕར་བྱིན་(༥༥) དང་མཚུངས་ཤིང་། ཅ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་
 འབྲུལ་མེད་ཀྱན་གྱིས་ཁས་ལེན་ཆོག་ལ། ཕར་བྱིན་རྟེན་ཆེན་གྱི་དཀའ་གནད་
 འགའ་ཞིག་རྗེ་རང་གི་བྱི་ཚྭ་རྣམས་དང་བྱུང་པར་ཡོད་པས་དྲང་དོན་དུ་.....
 འགྲེལ་དགོས་པས། དེ་ལ་སྦྱར་ཆེ་སྟོ་རྒྱུང་འགས་གཞུང་དེའི་སྐབས་ཐམས་
 ཅད་འབྲུལ་མེད་དུ་བྱེད་པར་དོགས་ནས་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་དོ་མཚར་བ་དེ་རྣམས་
 གྲུང་བསྐྱིགས་ནས་དབྱེད་ན་ལེགས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་གསེར་མེད་རྣམ་
 བཤད་གཉིས་ལ་སྤྲོ་ཚྭ་བྱི་ཚྭ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པས་མི་མཐུན་ཟེར་བ་དེ་རྗེ་
 རིན་པོ་ཆེའི་ལྟས་བྱིན་ཡིན་བསྟན་པ་འདི་དང་མཇལ་དཀའ་ཞེས་སྤང་ཤུགས་
 ཀྱིས་སྟོང་ཆོག་མང་དུ་སྦྱས་ཀྱང་ཅི་ཕན། བཤད་ཚུལ་ཕན་ཚུན་མཐུན་མི་
 མཐུན་དང་བཤད་ཚུལ་དེ་དོན་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་བྱེད་པ་ལ་.....
 སྟོན་མེད་པར་མ་ཟད་བྱེད་ཀྱང་དགོས་ཏེ། མཁས་གྲུབ་རྗེས་གང་ཟག་ལ་དག་
 སྤང་ཆོས་ལ་དག་ཐེར་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 བཀའ་ལའང་ཡིན་མིན་གྱི་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ན་གཞན་...
 ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་
 བཅད་བརྒྱར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །
 སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་བྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་སྦྱར་བྱུང་

རིགས་ཀྱི་མེད་འདི་ལྟ་བུས། །ལེགས་པར་དབྱད་ཆེ་བདེན་རྒྱན་ཤན་འབྱེད་སྒྲོ།
 འཇིག་རྟེན་མེས་པོ་ཞེས་སྐུ་མེད་ཀྱི་མེས་པོ་ཞེས་བཞུག། །ཞེས་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་
 མེས་པོས་ཞེས་སྐུ་མེད་ཀྱི་ཆེགས་བཅད་འདིས་(༡༠༧) གཞུང་འདིར་བཞུག་.....
 པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་དབྱད་པའི་ཆེ་བདེན་རྒྱན་ཤན་འབྱེད་སྒྲོ་བར་བཞུག་.....
 ཟེར་བའང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་མེས་པོས་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པ། །
 རང་གི་འདོད་པས་རང་དགར་བྱེད་པ་བཞུག། །འདི་ཉིད་བདེན་ན་འདི་ལ་
 འགྲན་བཟོད་པའི། །རྣམ་བཤད་འདི་འདྲའི་རྣམ་འགྲེལ་མེད་པ་ཅི། །ཞེས་
 པ་འདིའི་བདེན་རྒྱན་ནི་ཆོངས་པས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཟེར་བ་རྒྱན་
 ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། བདེན་ན་རྣམ་བཤད་འདི་དང་འདྲ་བ་ཞིག་གྱུང་བྱེད་
 དགོས་པ་ལས་མེད་པ་ཅི་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་དགོས་ཀྱི་གཞུང་རང་གི་བཟོད་...
 བྱ་བདེན་བཞུག་འབྱེད་སྒྲོ་ཞེས་བཞུག་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲན་ངག་གི་དོན་
 རྒྱན་སོ་ལྟའི་ནང་གི་འགོག་པའི་རྒྱན་དེ་ལ་ཡང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་བྱུང་...
 བ་འགོག་པ་ཞེས་པའི་རྒྱན་དེ་དང་སྒྲན་རྒྱན་གྱི་བྱུང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་.....
 ངེས་ཏེ། བྱུང་བ་འགོག་པའི་དཔེར་བཟོད་ནི་སྒྲན་ངག་མེ་མོང་ལས། ལུས་མེད་
 ཀྱིས་ནི་མེ་ཏོག་གི་མདའ་ལྟས་ཀྱན་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར། །ཞེས་པ་མི་སྲིད་ཡང་
 བ་ནི། །དངོས་པོའི་རྣམ་པ་རྣམ་པར་བཀྲ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཆོས་བསམ་བྱེད་
 མཁན་གདུལ་བྱ་གངས་མེད་ཀྱིས། །གཤམ་ཕྱི་མེད་གཞུག་གི་རྒྱན་ཏུ་བརྟེན་པར་
 མཛོམ། །ཞེས་པས། གངས་མེད་གདུལ་བྱ་བདེ་འབྱུང་གཙུག་ན་གསལ་གྱུར་
 ཅིག །ཅེས་པ་འདི་ཡང་བདེ་འབྱུང་ཞེས་པ་དབང་ལྷུག་གི་མིང་ཡིན་པས་ཁྱེ་
 བ་དབང་ལྷུག་གི་གཙུག་ན་གསལ་བ་ལྟར་གཞུང་འདི་ཡང་གངས་མེད་གདུལ་
 བྱའི་ཆོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་ཏུ་གསལ་བར་སྤྲུགས་སྒྲོན་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། གཙུག་
 གི་རྒྱན་ཏུ་བརྟེན་པ་ཅན་ཏུ་སྤྲུགས་སྒྲོན་མཛད་ན་བཀྲར་བའི་ཁིང་ཏུ་བརྟེན་...
 པར་ཤོག་ཅེས་(༡༠༩) པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བས་དགོངས་པ་རི་ལྟར་འབྱུར་སྒྲུལ་...

མོ།

སློ་སློ་བཟང་པོའི་པ་མཐུན་མི་མངོན་ཞིང་། །གཤགས་པའི་རྒྱབས་སེང་
ཟེགས་མས་ལྟ་ལམ་འགོངས། །སློན་མེད་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་བྱེ་བས་གང་། །
འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱ་གཉེར་རྒྱལ། །

བརྒྱ་ཕག་གཞུང་གི་དཀར་གནད་ཀྱན་དའི་ཁ་འབྱེད་གཞུང་ལྷགས་ཀྱན་...
པན་གྱི། །ཆོག་དོན་ཟླ་གཟུགས་ངན་རྟོག་རྒྱུད་གིས་གཡོ་བའི་སྒྲིབ་ཆོག་རྒྱུང་
བྱུར་ཤར། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐུབ་བསྟན་ཤེལ་དཀར་ལྷན་པོར་རྩི་མས་སྤགས་བྱུར་
ན། །ལྷང་རིགས་བྱི་དོར་ལ་ནི་མི་བཙོན་སློ་སློ་རྣམ་དཔྱད་ཅན་དེ་གང་། །

བསྟན་པའི་ཁུར་ཆེན་བདག་འདྲར་ག་ལ་འོས་ཀྱང་མཁས་པ་འགའི། །
ཐུགས་བཞེད་བཀང་ཞིང་ལེགས་བཤད་སྤེལ་བར་འགྱུར་བའི་དཔྱད་གཞི་.....
དང་། །སློ་གསལ་ཆོགས་རྣམས་གཞུང་ལྷགས་གཟིགས་པའི་རྒྱུན་དང་རང་
ཉིད་ཀྱང་། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་ལམ་ལ་བག་ཆགས་འཛིག་ཕྱིར་འདི་བྱས་
མོད། །

འོན་ཀྱང་སློ་རྣོངས་བདག་འདྲའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས། །གཞུང་ལྷགས་རྒྱ་
མཚོའི་གཉིང་མཐུན་གཞུང་དཀར་བས། །འོར་འབྲུལ་གང་མཆིས་ཐོག་མེད་
སྤིག་པ་དང་། །ཆབས་གཅིག་འཕགས་དང་མཁས་ལ་སྤྱིང་ནས་བཤགས། །

འདིར་འབད་དགེ་བས་རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་རྒྱས། །འགྲོ་ཀྱན་མ་རིག་
བསལ་ཞིང་གཞུང་ལྷགས་ཆེར། །ཐོས་བསམ་དོན་གཉེར་སློ་གསལ་ཆོགས་
རྣམས་ཀྱིས། །ཡངས་པའི་ས་འདི་ཡོངས་སུ་གང་བར་ཤོག །

བདག་ཀྱང་སླེ་བ་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པར། །དགའ་ལྷན་སྤྱོད་ནས་ཡིད་
དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ། །མི་པམ་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་(༡༠བ) པོའི་ཞལ་བཟང་
མཐོང་། །གསུང་གི་བདུད་རྩིར་དོམས་མེད་ཡོངས་སྤྱོད་ཤོག །

སྤྱས་བཅས་རྒྱལ་བའི་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། །ཡི་དམ་ཆོས་སྤྱོད་

སྤྱད་མའི་མཐུ་སྟོབས་དང་། །ཆོས་ཉིད་ཉེན་འབྲེལ་མི་སྤྱིའི་བདེན་པའི་མཐུས། །
སྟོན་པའི་གནས་ཀྱན་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པར་ཤོག །

ཅེས་ལེགས་བཤད་གཤམ་ཕྱིར་གི་སྒྲུབ་ཆོག་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ་དྲུང་ས་བྱེད་ནོར་བུའི་
བྱི་དོར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲུབ་ཆོག་ཚུམ་པ་པའི་བཀའ་འགོ་ནས་ཅུང་ཞིག་གིས་ནས་སྤྱར་.....
བཏང་ཡང་དེ་བར་ཁོང་སྤྱ་གཤེགས་འདུག་པས་འཕྲོ་བཞག་ལ། ཟུམ་སྤྱ་སྤྱ་བྱང་བཟླ་གིས་
འབྲིལ་གྱི་མཁས་དབང་རྟོ་རམས་པ་སྤང་མཛད་དམ་མཚན་གཞན་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ནས་.....
ཅེས་ཀྱང་མཐུག་རྫོགས་པར་གྱིས་གིག་ཅེས་བཀའ་གནང་བ་དང་། གཞན་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ཏུ་མས་ཀྱང་མཚམས་སྤྱར་བར་བཞེན་བཅུན་གཟུགས་མགི་རྒྱ་བི་རྣམ་རྣམ་འཕྱང་.....
ཞེས་པ་ས་བྱི་རྒྱ་བ་དགྲ་པའི་ལྷ་བབས་ཏུ་ས་ཆེན་ཉིན་རྫོགས་པར་གྲུབ་པའི་ཡི་གེ་པ་ནི་རྒྱ་.....
དང་བཙོན་འགྲུས་མི་དམན་པ་སྟོ་བཟང་འོད་ཟེར་གྱིས་བཀྲིས་པའོ། །འདིས་ཀྱང་སྟོ་བཟང་
རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྤྱད་གྱི་སྟོ་ནས་སྟོགས་ཏུ་ས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་.....
ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱར་རྒྱར་ཅིག། །

དོགས་གཙོད་དྲུང་ས་བྱེད་ནོར་བུའི་བྱི་དོར་འདི། །འཇམ་དབྱངས་དངོས་
གྲུབ་ཤུག་འོད་ལ་སོགས། །ལྷག་བསམ་དག་པས་མཐུན་པའི་སྟེན་སྤྱར་ནས། །
མཁས་དབང་དཀའ་བཅུ་ལྷ་རྒྱན་པ་རྒྱ་ཡིས། །དཔར་ཏུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་
པའི་དགེ་བ་དེས། །སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་སྟོགས་ཀྱན་དར་ཞིང་རྒྱས། །དེ་
འདྲིན་(༡༡)ན་དམ་པ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་ཏུ། །རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་འདྲེན་པ་
མཉམ་མེད་རྗེ། །ལྷང་ལྷང་མཚོག་སྤྱལ་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱར་བཏན། །
རྣམ་དཀར་མཛད་འཕྲིན་སྟོགས་མཐར་རྒྱས་འཕྱར་ཅིག །དགེ་འདུན་སྟོགས་
མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་བཤད་སྤྱད་རྒྱས། །རྒྱ་རྒྱར་ལ་སོགས་མཁའ་མཉམ་ཡིད་
ཅན་ཀྱན། །སྤྱི་བྱེད་ཀྱན་ཏུ་དམ་པའི་མགོན་གྱིས་བྲིན། །ཐོས་བསམ་སྟོན་པའི་
བྱ་བ་མཐར་སྤྱོད་ཤོག། །།ཅེས་པ་འདི་ནི་དོགས་གཙོད་འདི་ཉིད་དཔར་ཏུ་བརྒྱ་བར་
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་ཏུ་བརྒྱས་སྤྱར་བའོ། །སང་མཆོ་ལོ། །

༭༭ །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འཕྲེང་བའི་རྣམ་བཤད་སྒྲིགས་ལ་
གཟུང་གནས་རྣམས་ཀྱི་མིག་གཉིས་འབྱེད་པའི་
རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་སྤྲུལ་ཏི་གི་ཉི་ཡ། འཇམ་དབྱངས་མིའི་སྒྲིབ་གར་འཇམ་མགོན་
སྤྲུལ་ཡབ་སྤྲུལ་བརྒྱད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་གུས་པས་ཐུག་འཆལ་སོ། །སྤྲུལ་བའི་
དམ་པ་མཉམ་མེད་སྟོན་པ་ཤུག་ཀྱི་ལྷ་པོ་དང་། །མི་པམ་འཇམ་དབྱངས་
གསང་བདག་ཐུག་ན་རྩི་རྒྱུ་རས་གཟིགས། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་ཐོགས་
མེད་འཕགས་སེང་ལ་སོགས་ཀྱི། །རྒྱ་བོད་རིམ་བྱོན་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་
བྲལ་སྤྲིང་ནས་འདུད། །རག་དབང་སྒོ་བཟང་སྤྲུབ་བསྟན་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱ་མཆོ་མཆོག །ཚུལ་ཁྲིམས་དྲི་བལ་ཉི་(༡༥) མ་ལྟར་གསལ་མཛད་ཀྱན་དོན་
ལྷན་རྩེ། །སྒོ་ཤོས་བཟང་པོ་མཁུན་གཏེར་རང་གཟུགས་གྲགས་སྟོན་སྤྲིང་ཅེར་
བཀལ། །དབྱེར་མེད་དྲིན་ཅན་སྤྲུལ་རྣམས་ལ་སྤྲིང་ནས་གུས་ཐུག་འཆལ། །
འཇམ་མགོན་སྤྲུལ་མའི་ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་གཟེར་ཆ་ཅན་ཞུགས་གྲང་། །
རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྤྲུག་རྟེན་གྱི་རོ་མཆར་ལེགས་བཤད་ལ། །རུས་
ཀྱན་བཙོན་པ་སྟོང་མེད་བསྟོན་ཕྱིར་འདི་ལ་སྒྲིབ་བ་སྟེ། །ཡབ་རྩེ་སྤྲུལ་མར་སྤྲུབ་
པའི་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོར་འབུལ་སོ་གྱེ། །དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱིང་
བ་ལས། །ཤེས་(༡༦) རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅས་
མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་ལེགས་བཤད་གསེར་
གྱི་ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་མཆོན་ཐོག་མ་སྒྲིབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། །སེམས་
དུག་གི་སྒྲིབ་ནས་གདུལ་བྱར་ཞུགས་དགོས་པས། །ཐོག་མར་རྩ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་
ནས་འདུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡང་རྒྱན་སྤང་ལས། །རྩ་བའི་སེམས་ཀྱི་

མིང་གི་སྒྲིན་ནས་ཡང་དག་པར་དམིགས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་
 ཏུ་མཆོན་ཐོག་མར་སྒྲིན་པ་ཀུན་ལ་སྒྱུར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེའི་སྒྲིན་ནས་འབྲུག་
 རྒྱལ་ཡོད་དེ། མཆོན་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་གཞུག་བྱའི་བརྟན་བཙས་ལ་
 ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པས་ཤར་སྒྲིམ་བྱས་སྒྲུ་མ་ཡི་དམ་བུང་འབྲེལ་ཏུ་དམིགས་...
 ཏེ་བརྟན་ཅི་འབེབས་སྒྱུངས་བཅས་གསོལ་འདེབས་རྒྱུད་དང་འདྲེས་ངེས་པ་...
 ཞིག་གིས་ཐོས་སོགས་ལ་བཙོན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་དྲུག་ཡོད་དེ། ཅ་
 བའི་(༡༣) སེམས། རྗེས་སུ་དཔྱོད་པའི་སེམས། བྱངས་པའི་སེམས། གཞལ་བའི་
 སེམས། རྟོགས་པའི་སེམས། རེས་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་ཏེ་དྲུག་ཡིན་ལ། དེ་
 རེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་རེ་ཡོད་མེད་དང་དེ་གང་གི་འབྲུག་པ་ལ་སོགས་...
 པའི་རྒྱལ་ཆེད་མང་རོ། །ཡང་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་
 ངག་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་བདེ་སླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ལས། མན་ངག་ནི་མདོའི་དོན་བདེ་སླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་གའི་མན་ངག་ཏུ་
 ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱང་འདི་ནི་རྒྱན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་
 བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུར་འགྲེལ་པ་ལ་ཆོག་འབྲུ་ཞིབ་ཏུ་གཉེར་ནས་འགྲེལ་པ་ལ་
 ཆོག་འགྲེལ། དོན་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པ་ལ་དོན་འགྲེལ། དཀའ་གནད་གཙོ་བོར་
 འགྲེལ་པ་ལ་དཀའ་འགྲེལ་འཕྲོས་(༡༤) པ་ཡན་ལག་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་...
 རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་སོགས་ཡོད་པས་འདི་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ཆང་བའི་.....
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱན་ལ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན།
 རྒྱན་མེད་དེ། དེ་ལ་འཕྲོས་པ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་རི་ལྟར་བཤད་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཅ་བ་བཤད་སྐབས་འཕགས་པ་རྗེས་
 འབྲངས་དང་བཅས་པའི་བཤད་རྒྱལ་གཙོ་བོར་བཤད། འགྲེལ་བཤད་སྐབས་
 སྒྲིབ་དཔོན་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་བཤད་རྒྱལ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་...

ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཡང་། རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་སྐབས་སྐབས་སུ་བཤད་
 པ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་སེང་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་འདྲིར་བཀོད་ལ་
 མ་བཀོད་པ་རྣམས་དེ་དང་མཐུན་པར་ཤུགས་ཀྱིས་ཤོ་བས་ཐམས་ཅད་བཀྲལ་
 བའི་ཕྱིར། རྒྱ་འགྲེལ་ནང་ན་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ཤུགས་སུ་འགྲེལ་པ་སོགས་
 དང་། སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཁ་བསྐང་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་
 སོགས་བྱམས་ཆོས་གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་འགྲེལ་པས་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་གོས་
 ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཀའ། ཤེར་མདོའི་གདུལ་(༤༩) བྱ་པལ་པར་གྱུར་པའི་སེམས་
 ཙམ་པ་ཡོད་པར་སྐབས་བཞི་པར་གསུངས་པ་ལ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་སྟུང་
 མོ། །དེ་ཉིད་ལས། གཞུང་བརྒྱུད་དགོངས་པ་རིམ་བཞིན་ཁོ་སོས་བཤད། ཉིན་
 མཆོན་ཀྱན་ཏུ་བཙོན་འགྲུས་དྲི་ཡི་བཞོན་པས་བསྐྱོད། །རྣམ་དཔྱད་མི་མཉམ་
 ཉ་ལྡང་ཤིང་རྣམ་དྲངས་པ་ལས། །འབྲུམ་ཕྱག་གཞུང་གི་རི་རྒྱིང་གསལ་བའི་
 ཉིན་བྱེད་ཅིག །མ་པམ་གཞུང་འགྲེལ་ཤར་རིའི་ཆེ་ལ་དེར་ནས་ཤར། །ཞེས་
 གསུངས་པས་ཀྱང་རོ། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་འབྲིང་བ་ནི། དུམ་གྱི་མདོའི་
 རྣོན་ཟབ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་མདོན་རྟོགས་སྤྱོད་རྣོན་གྱི་རིམ་པ་
 བརྒྱུད་པའི་རྣོན་བཟང་བདུན་ཅུའི་རིན་པོ་ཆའི་འབྲིང་བ་དེ་སྤེལ་སྦྱོར་ལེགས་
 པར་བསྒྲིགས་པའི་ཆོག་གི་སྒྲུང་བུ་ཉེ་བྱེད་ཐག་ལ་བརྒྱས་ཤིང་ལུང་དང་.....
 རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་གཟི་འོད་བརྒྱ་ཕྱག་བསྟར་པས་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་
 ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་འབྲུམ་
 གྱི་གཟི་འོད་འབྱེན་པ། རྒྱ་གསལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་པའི་(༥༠) བརྒྱན།
 བཙེ་བའི་མ་ཡིས་མཛངས་པའི་བྱ་གཅིག་ལ་བཙེ་བ་ལྟ་བུའི་ཤུགས་རྩེ་ཆེན་.....
 སོས་སྦྱལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཟབ་བརྒྱུད་རྣོན་བཟང་ཞེས་པ་ནས་བདག་
 གིས་སྤེལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བ་མ་པམ་པ་ཞེས་སོགས། འགྱུར་
 ཐུག་དང་བསྐྱོན་པའི་ཐུག་མཛད་པ་མི་གནས་པ་གསོལ་ཞིང་། བཞེད་རྣོན་ལྷ་

སྟེ་མཐར་ཐིམ་པའི་ཆེད་དང་། རང་ཅག་ནམས་ལ་ཕར་ཐིམ་གྱི་སྒྲིབ་གཉེར་
 ཐོས་བསམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཞེས་གདམས་ངག་ཏུ་སྒྱུར་.....
 བའི་ཐིམ། རྒྱན་ཚུལ་པའི་རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་ཁས་བླངས་
 པ་ནི་རྒྱལ་བ་མ་ཕམ་པ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པ་འདིས་གྲུབ་.....
 བའི་ཐིམ། འོ་ན། རྒྱལ་སྤྱུ་མི་ཕམ་མགོན་དེ་རྒྱལ་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཐུན་མོང་
 བའི་སྤང་ངོར་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པའི་ཚུལ་བཟུང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཐིམ་.....
 རོ། །པད་དཀར་མིག་དང་ནས་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པ་ནི། བསྟན་བཅས་ཚུལ་
 པ་ལ་མཆོད་བརྗོད་དང་ཤིས་བརྗོད་ངོ་མོ་དེས་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་.....
 ནས་ཤིས་བརྗོད་(༥༣) ཡིན་པའི་ཐིམ། དེ་ཡང་གཞུང་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་
 རྩེ་ཡབ་སྤྱུ་གྱིས་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པའམ། ལུ་གུའི་བརྒྱུད་ཏུ་འགྲེལ་ལུགས་
 ཞེས་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཐ་སྟད་བཏགས་པ་དེ་ལྟར། རྒྱལ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དྲི་
 བའི་གཞི་བཀོད་ནས་དེ་ལ་དྲི་བ་མི་འདྲ་བ་བཞིས་དྲི་ཚུལ་དང་ལན་མི་འདྲ་.....
 བ་བཞིའི་སྒྲིབ་ནས་ལན་འདེབས་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཐིམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་
 ཀྱན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་ཞིང་། བཀྲ་ཤིས་སྒྲིབ་མང་གྲུ་ཆང་གི་སྤར་གྱི་ཐུག་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །
 ཡོད་པར་འདོད་དེ། གང་ལས་ན། གང་ན། ཇི་ལྟར་ན། གང་གི་སྒྲིབ་ནས་ན་ཞེས་
 དྲི་བ་དང་། ལན་ནི་རིམ་པ་བཞིན། པད་དཀར་མིག་སྟེ་བྱུང་འཇུག་གི་མིང་།
 མངོན་བརྗོད་གྱི་བསྟན་བཅས་ལས། དགའ་བའི་དབང་པོ་གོ་པི་རྟ། བློ་ལེ་
 ཏུག་པ་འགོ་བའི་རྟོག །ཐ་གུའི་སྒྲིབ་ཅན་སྟེད་སྟེད་བྱ། །ཡོད་མེད་སྤང་རྩེ་སྒྲིབ་
 གཅན་གསོད། །མི་ཡི་ཐོག་པ་དཔལ་པོ་གསོད། །ཉེ་དབང་དཔལ་གྱི་བེའུའི་
 མཆོན། །པརྟའི་སྒྲིབ་པ་འོག་དབང་སྐྱེས། །དཔལ་གྱི་ལག་པ་གཡུང་བྱང་ཅན། །
 (༥༤) དབྱིག་གི་སྒྲིབ་ནས་སོ་སྐྱེས། །སྒྱུར་བ་བརྒྱ་པ་དཔལ་གྱི་བདག །འཇུག་
 པ་བཅུ་པ་མིའུ་བྱང་། །གོམ་གསུམ་གཞོན་དང་སྒྲིབ་ས་ལྷན་བསྐྱེ། །མཁའ་མྱིང་
 རྒྱལ་མཆོན་འཁོར་ལོ་ཐུག །ཁྲི་བའི་སྟོང་པོ་པད་དཀར་མིག །ཅེས་སོགས་ལྟར་

རོ། །དེ་ཡང་། བྱལ་འཇུག་གིས་པར་དཀར་པོ་སྟོང་གིས་གཏོར་མའི་གཟུགས་
 བྱས་ཏེ་དྲག་པོ་མཚོད་པ་ལ་དྲག་པོ་སྟེ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས་པར་གཅིག་མི་.....
 ལྷང་བར་བྱས་པ་ལ་མིག་ཕྱར་སྟེ་བཞག་པས་པད་དཀར་མིག་ཅེས་གྲགས་སོ། །
 རི་འཛོམས་ནི་བརྒྱ་བྱེད་ཏེ། སྟོན་རི་པོ་རྣམས་འགོ་འདུག་བྱེད་ཅིང་སྟེ་པོ་མང་
 པོ་ལ་གཞོད་པས་རིའི་རྒྱང་པ་རྣམས་ཕྱག་གི་རྩོམས་བཅགས་ནས་འགོ་མེད་...
 ཏུ་བྱས། དེ་ཡང་སྟོན་ཞེས་པའི་རི་ཞིག་རྒྱ་མཚོར་བྲོས་ནས་དེང་སང་ཡང་
 ཡོད་ཅེས་གྲགས་སོ། །གསེར་མངལ་ནི་ཚངས་པ་དང་། ཉའི་ཏྲི་ག་ནི་དགའ་
 རབ་དབང་ཕྱག་སྟེ། ཉའི་རིགས་རྒྱ་སྟོན་ཉ་སྟེ་འདིས་མཚན་པས་སོ། །གར་
 འཛོན་པ་ནི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་སྟེ། གཏམ་བརྒྱད་ལས། མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་
 ཐམས་ཅད་བསྐལ་པའི་མེས་སྟེག་པའི་སྐབས་སུ་(༥༣) ལྷ་མོ་གར་ལྷང་ནས་.....
 བྱང་བ་ན། དབང་ཕྱག་གིས་རལ་པ་བརྒྱངས་ནས་དེའི་སྟེང་ཏུ་བཟུང་ངོ་། །ལོ་
 རྒྱས་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་མང་དོགས་སོ། །གར་འཛོན་དང་ག་ག་འཛོན་པ་
 གཉིས། །ལེགས་སྐྱར་སྐད་དང་བྱར་ཆག་སྐད་ཀྱི་བྱད། །བར་འཛིང་བར་གསར་
 ཡིན་ཞེས་སྟེ་མ་འབྲུལ། །སྐབས་འདིར་འཛིག་ཉེན་པའི་ལྷ་མཐུ་ཆེ་བ་ཅམ་སྟོས་
 པ་མིན་གྱི་སྟེ་རྩལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པར་མཛོད་པའི་ལྷ་དག་དངོས་སུ་སྟོས་.....
 བས་གཞན་རྣམས་སོགས་སྟོས་བསྟན་ཅིང་། ཟླ་བ་དང་ཉི་མའི་ལྷ་སོགས་ཀྱང་
 བསྟུས་ལ། དེ་ལྷ་བུའི་ཆེར་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ལས་སོ། །དེ་ལྷར་དྲི་བ་དང་པོའི་
 ལན་ལ་སྐྱར་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་དེ་དག་གི་ལམ་ནི། སྟེ་རྩལ་བའི་བསྟན་པ་དང་
 ལྷ་བ་སོགས་བཞག་དགོས་པའི་བྱིར། སྟེ་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་ལྷ་བ་གསུམ་
 ལས་ནང་པ་བའི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་ལྷ་བ་གསུམ་བྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པར་.....
 བསྟན་པའི་བྱིར། ཆེར་འཕགས་པའི། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པའི་ལན་ནི།
 རྒྱལ་བའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ལྷགས་བཟང་པོའོ། །གསུམ་པའི་ལན་ནི། ཆེས་བྱད་
 པར་(༥༤) ཏུ་འཕགས་པར་གསུལ་བྱས་ཤེས་ནས་དད་པས་རྒྱལ་བཞིན་ཉམས་

སུ་ལེན་ཞིང་སྒྲིགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའོ། །བཞི་པའི་ལན་ནི། ཅུས་སྤང་
མཐའི་བར་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་རུའོ། །རབ་དཀར་རྣལ་བསམ་ཞེས་
སྐད་སྒྲིལ་ཆོག་པའོ། །ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་འགྲོའི་
སྒྲིགས་མཆོད་བཟླ་མཛད་པ་སྟེ། དེ་གཟུགས་རྒྱན་རི་རབ་དང་གཞི་ལམ་
འབྲས་གསུམ་དཔེར་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་པ་གཉིས་པས་བྲལ་མའི་ལམ་དང་གསུམ་
པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བརྟན་པས་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་རྣམས་སྒྲིན་པ་
ཤེས་སྟེ། །

༥ དཔག་ཡས་ཡོན་ཏན་ཞེས་སྐད་སྒྲིལ་ཆོག་པའོ། །རྒྱུ་པ་ཡུམ་མ་
རྣམས་མཆོད་དང་དཔེར་བྱས་པ་སྟེ། དཔེ་སྐྱར་རྒྱལ་ལ་མ་རྣམས་མཆོད་ལས། གཟུ།
སཱི། སཱི། པཱ། སྟེ། རྒྱ་གཞིར་བཞི་བྱང་ནས་ལན་བརྟན་བསྐྱར་ཏེ། རང་རང་
བྱང་སྒྲིགས་སུ་འགྲོ་སྟེ་རྒྱ་མཆོར་བབས་པ་ལྟར། ཡུམ་གྱི་སྐྱུ་བཞི་བསྐྱར་པ་སྟེ།
ཤེར་མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སྒྲིབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་
རྒྱལ་ཏུ་སྒྱུ་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །(ལྔ) ཞེས་སྐད་སྒྲིལ་ཆོག་པའོ། །
ཆེན་གྱིས་ཞེས་སྐད་སྒྲིལ་ཆོག་པའོ། །འདིར་མཆོ་
དེ་སྐྱུངས་ཞེས་པ་ལ། རིང་རུ་སྐྱུངས་ཞེས་དྲི་བའི་གཞི་བཀོད་ནས། གང་གིས་
ན་རྒྱལ་ཡུམ་མ་རྣམས་མཆོད་ཆེན་གྱིས་སྐྱུ་བཞི་བསྐྱར་པས་ཤེས་སོ། །དེ་
ཡང་སྤྱད་པ་ལས། འཛམ་བུའི་སྤྱིར་འདིར་རྒྱ་སྐྱུང་ཅི་སྟེད་ཅིག་འབབ་ཅིང་། །
ཞེས་སྐད་སྒྲིལ་ཆོག་པའོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་ཤེར་སྐྱུ་ལ་གཞུང་ལམ་
འབྲས་བུའི་ཤེར་སྐྱུ་འཛོག་ན། ཉན་རང་གིས་དེ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་ན། ཤེར་སྐྱུ་གསུམ་ལ་མ་བསྐྱབ་པར་ཉན་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པ་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྐྱུ་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་བསེ་རྒྱ་རྣམས་ལ་ནི། །
ཕ་རྒྱལ་སྐྱུ་རྒྱལ་མིང་ཡང་མེད། ཅེས་སྐད་སྒྲིལ་དཔྱད། དེ་གསུམ་མི་འཛོག་
ན། དེ་གསུམ་བཞག་པར་ཐལ། མཆོད་འབྲེལ་ལས། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་

ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ལ་རྟེན་ཏིང་བཤད་ཅིང་། གཞུང་གོང་མ་དང་འབྲེལ་ལོ། ཞེས་
 གསུངས་(༧༥) པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། གཞུང་གོང་མ་དེས་བཟུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་དེའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མཁྱེན་གསུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་མས་
 མཁྱེན་གསུམ་ལ་བཤད་པའང་རང་ལུགས་སུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མཆན་
 འབྲེལ་ལས། མཁྱེད་པ་གསུམ་ག་ཤེར་ཕྱིན་དུ་བསྐྱུས་ནས་མདོ་རྒྱན་གཉིས་
 ཀལ་བརྗོད་བྱས་བྱས་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་དང་། འབྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྐྱུས་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤངས་ལས། འདི་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱལ་གསུམ་གའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་
 དབྱད། ཤེར་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་སོ་བརྒྱད་གྱིས་ཡང་དག་བཤད། །
 ཅེས་པས་ཀྱང་དོ། །འོག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་དག་ལེགས་ལམ་ཞེས་
 པ་ནས་མི་པམ་མགོན་དེ་རྒྱལ། ཞེས་པ་ཐོག་མཐའ་བར་གྱི་བྱང་ལྡན་གྱི་སྒོ་
 བས་དོ་སོ་དེས་ལྡན་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ལམ་ལམ་གྱི་མཆོག་གྱུར་ཞེས་
 པའི་ལམ་གཉིས་(༧༦) དང་། ཡུམ་ཡུམ་དོན་ཞེས་པའི་ཡུམ་གཉིས། ཟབ་ཟབ་
 མའི་མདོ་འདི་ཞེས་པའི་ཟབ་གཉིས། གང་གང་གི་ཞེས་པའི་གང་སྤྱི་འཇུག་
 པའི་གཞི་གཉིས། དོན་དོན་ཞེས་པའི་དོན་གཉིས། དེ་དེ་ལྟར་ལེགས་སྟོན་
 ཞེས་པའི་དེ་འདྲའི་སྟེགས་ས་གཉིས། སྟོན་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཆོབ་ཅེས་པའི་སྟོན་
 གཉིས་འགལ་མི་འགལ་དབྱད་ནས་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྗེ་སྤྱི་མའི་
 གསུང་གཅིག་ལ་ཡང་དོན་ཆེན་སོ་ཡོད་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་ལེགས་.....
 པར་དབྱད་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ཐར་ལམ་སྟེ་དང་། ལམ་
 གྱི་མཆོག་གྱུར་ནི་མཁྱེན་གསུམ་བཞག་དགོས་ཏེ། གཞུང་རང་ལས། རྒྱལ་དང་
 དེ་སྤྱི་སྤྱི་མའི་ཡུམ། ཞེས་པ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་མཁྱེན། དེ་སྤྱི་ཡུམ་
 ལམ་ཤེས། སྤྱི་མ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཡུམ་ནི་གཞི་ཤེས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་རུ་གང་སྤྲོ་འཇུག་པའི་གཞི་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་བཞག་པ་ཡིན་ཟེར་...
 མཁན་མང་ཡང་། དེ་ལ་རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། དུམ་གྱི་མདྲོའི་སྤྲོ་དོན་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདྲོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་(༡༧) བརྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དངོས་སུ་ཆོག་ཟིན་ལ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རུ་མདོན་པར་རྒྱགས་པར་
 སངས་རྒྱས་པར་འདྲོད་པས་ཞེས་སོགས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་
 བྲིའི་སྒོ་དང་པོ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དངོས་བརྟན་དང་སྤྲོ་དོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 ཞེན། དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་སྤྲོ་ནས་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྤྲོ་པ་དང་མ་སྤྲོ་པ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་རོ། །
 སྤྲོ་དོན་ནི་དངོས་བརྟན་ཅམ་གྱིས་རྒྱགས་མི་རུས་པ་དང་། སྤྲོ་པ་རྣམས་ཀྱང་
 སྤྲོའི་གཞུང་ཅམ་ལ་བརྟན་ནས་རྒྱགས་མི་རུས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྤྲོ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་བརྟན་གོ་བའི་ཤུགས་གྱིས་གོ་
 རུས་པའི་དོན་ལ་ཤུགས་བརྟན་རུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤུགས་བརྟན་
 དང་སྤྲོ་དོན་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས། ཤུགས་བརྟན་
 རྒྱང་ཉིད་བཤད་པ་ན་གསུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་མདོན་རྒྱགས་སྤྱོད་(༡༨) བའི་རིམ་པ་...
 རྣམས་རྒྱན་གྱིས་བཀྲལ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱན་
 གྱིས་ཤུགས་བརྟན་མདོན་རྒྱགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྤྲོ་དོན་མདོན་རྒྱགས་ཀྱི་
 རིམ་པ་གཉིས་ཀ་བཤད་ཀྱང་། ཤུགས་བརྟན་དང་སྤྲོ་དོན་གཉིས་ཀའི་ཡིན་
 པ་བཞག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྒྲམ་སྟེ་དབྱེད། མདོན་རྒྱགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་ན་
 སྤྲོ་དོན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་ཐོབ་ཕྱིར་དུམ་ལ་བསྐབ་པའི་
 རིམ་པ་ལྟ་བུ་རུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུམ་གྱི་མདྲོའི་སྤྲོ་
 དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དོན་བརྟན་ཅུ་
 ཡང་དུམ་གྱི་མདྲོའི་སྤྲོ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།

དེ་དག་ཡུམ་གྱི་མདྲོའི་བསྟན་དོན་ཅུ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་བསྟན་
 རྟགས་བསྟན་སྤྱི་དོན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན། མ་
 བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་གྱི་མདྲོའི་བསྟན་དོན་ཆོས་ཅན། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེའི་བསྟན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་འགྲིགས། འོ་ན་དངོས་པོ་
 བརྒྱད་ཡུམ་གྱི་མདྲོའི་སྤྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། མདོན་རྟགས་རྒྱུ་གྱི་དངོས་
 བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་གསུམ་པའི་ཡིག་
 (༡༧) ཆར། གཞི་ཤེས་དེ་མདོན་རྟགས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་བྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དོན་མདོན་རྟགས་བརྒྱད་མདོན་རྟགས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་བྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཡིག་ཆ་ལས།
 འདྲོད་མི་ཅུས་ཏེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་གཉིས་ཆོག་དོན་ཡན་ལག་
 གི་སྒྲིན་སྒྲིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཏན་ལ་
 དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མདོན་པར་རྟགས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞོང་རུ་མ་བྱེད་ན། མདོན་རྟགས་རྒྱུ་དེ་ཤེར་མདྲོའི་སྤྱི་
 དོན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་མི་
 ཅུས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་མདྲོའི་སྤྱི་དོན་མདོན་རྟགས་ཀྱི་རིམ་པ་དངོས་བརྒྱད་དོན་
 བདུན་ཅུར་འབྲེལ་ཏེ་རྣམ་འབྱེད་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་དང་སྐྱར་……
 བསྟན་བཤད་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཆེན་པོ་གསར་རུ་བྱེད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒྲུབ་བྱེད་……
 ཕྱིར། གཞུང་ན་གསལ། ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིན་པས་ཆོག་གོ། འོ་ན་ཡུམ་གྱི་
 མདྲོའི་སྤྱི་དོན་དོན་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུའི་ངོ་བོ་ངེས་པ།
 གོ་རིམ་ངེས་པ། གངས་ངེས་པ་བཞག་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་གསུམ་གྱི་
 བྱེད་པར་(༡༠ན) ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བརྒྱད་རུ་བཤད་པ་ནི་མདོན་རྟགས་
 རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། རྟག་རུ་བཞག་པ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ངེས་པ་
 དང་། གསུམ་རུ་བཞག་པ་གངས་ངེས་དང་སྒྲིན་སྒྲིང་གཙོ་བོར་བྱས་

ནས་བརྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པར་འཆད་དེ་བརྟན་བཅས་གྱི་དགོངས་པ་
 མཐར་ཐུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུང་། འོ་ན་རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་ནི།
 མདོན་རྟོགས་རོ་པོ་ངེས་པ་དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པར་བྱེད་
 པའི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། ཆོག་དོན་རྒྱས་
 པར་བརྟན་དགོས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཐུང་། གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དོན་
 བརྟན་སྐབས་སུ་གསུམ་གས་དེ་གསུམ་ག་བརྟན་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་.....
 དོན་དེ། དེ་མེད་ཀྱང་གཙོ་བོར་བྱས་མ་བྱས་ཡོད་པས་མི་འགལ་ལམ་སྟམ་མོ། །
 འོན་ཀྱང་སྐབས་རི་ལྟ་བུར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་བརྟེན་ན་ནས་
 ཐོགས་མེད་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྒྱ་མཆོའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་
 ལ་འབྱུག་རོགས་ནི་སྟེ་དོན་གྱི་དཔེ་སྟེ། རྒྱ་མཆོའི་ནང་གི་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིང་
 (༡༠༥) དེར། རྒྱ་ལྟ་བུར་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་སྟེབས་
 ཞེས་སྒྲུར་ཏེ། དངོས་བརྟན་ལས་འདས་ནས་སྟེ་དོན་རྟོགས་པའི་གནད་ཅིག་
 ཡོད་དམ་དཔུད། ཅེས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད། །རབ་
 གསལ་ནས་ནམ་མཁའི་རྒྱ་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་བརྗོད་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་ཟབ་ཅིང་གསལ་བ་དང་ཆེས་སྒྲུར་བའི་ཤེས་རབ་
 སྟོབས་པས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ནང་ན་འཕལ་.....
 ཏུ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་ཆོས་ཡོད་པ། དཔེར་ན་རྒྱན་
 བཀ་སྟེབས་མཐུག་པོ་ནག་ལུན་ཡོད་སར་མིས་འགྲོ་འོང་བྱས་ཆེ་འོབས་ཆེན་.....
 པོའམ་ཆུ་སྒྲུང་ཆེན་པོའི་ཁར་རྒྱང་པ་འདེགས་པར་བརྩམས་པ་ན། སྟོག་ཕྱིང་
 དྲག་ཏུ་འབྱུག་པས་དེ་མཐོང་ནས་སྟོས་ཏེ་འདིགས་པ་ལས་ཐར་པ་བཞིན།
 རྟོགས་པ་ཤར་སྟེ་བའི་བྱད་ཆོས་ཡོད་དམ་སྟུམ། ཆོག་གཅིག་ལ་ཡང་མི་ཤེས་པ་
 དེ་ལེལ་རུས་པ་ཆོག་གི་བྱད་པར་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ། དཔེར་ན་ཤེས་རབ་
 པ་རོལ་ཐུན་པ་ལ། (༡༡ན) ཞེས་པའི་ལ་ཡིག་གིས་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དགོས་

ཆེད་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དགོས་ཆེད་ཀྱི་བཞི་པའོ། །ཞེས་
གསུངས། དེ་ལ་རྣམ་པ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅིན། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེར་སྟོན་
ལ་ཤེར་སྟོན་གསུམ་ག་ཡོད་ཅིང་། འགྲེལ་པ་རང་གི་ཉིང་དགོས་མཐར་སྟག་
བསྟན་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཆོས་བསམ་སྒྲུབ་པ་ཀྱན་བསྟན་པར་ལ་ཡིག་དེས་
ཤེས་པའི་སྟེར། གཞུང་ལུགས་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་སྟེང་ཁམས་ཅན་ཁ་ཅིག་གིས་
སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་སྒྲས་འདུག་པ་དེ་མཆིལ་མ་ལྟར་དོར་དགོས་སོ། །གོང་གི་སྒྲུབ་
བྱེད་ནི་ཡིག་ཆར་གསལ་ཡོ། །ཡང་འགྲེལ་པ་འདི་ནི་དངོས་བསྟན་ལ་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བཤད་ནས། རྟགས་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ང་རོ་རབ་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་
འབྲུག་གི་སྒྲ་ལྟར་སྒྲོགས་པས། བདག་འཛིན་འགོང་པོའི་མགོ་བོ་བརྒྱ་སྟོང་ཏུ་
འགས་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་ཅིས་པའི་དོན་ནོ། །གེ་ལ་ཤ་ཡི་ནས་སྒྲུབས་སུ་
མཆི། །ཞེས་པ་ནི། གེ་ལ་ཤ་ནི་བྱང་ཤས་ལ་སྟེ་དེའི་མདངས་འཕྲག་པ་ལྟ་བུའི་
གངས་རིས་བར་མཆོམས་མེད་པར་བྱེ་རོལ་(༡༡བ) རྣམ་བསྟོར་ཀྱང་། སངས་
རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པའི་སྟངས་བ་མ་ཤར་གོང་མི་ཤེས་ལུན་པའི་སྒྲག་རུམ་འཐེབས་...
པའི་སྟངས་འདིར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འཁྱུར་རོ་ཅོག་དང་བསྟན་བཅོས་འཁྱུར་
རོ་ཅོག་གི་ཆོས་ཀྱི་སྟངས་བ་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཡོ་རྩེ་བ་དང་པརྟེ་ཏ། ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་སྟོན་སོགས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ལ་...
བལྟས་ན་རུས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲུབས་སུ་མི་འཛིན་པ་སྟོ་གྲས་དང་ལུན་པ་སུ། །ཞེས་
པའོ། །འདི་གདམས་ངག་ཏུ་སྟངས་རོ། །དོན་ཟབ་ནས་རྣམ་བཞི་རྒྱལ། །ཞེས་
པ་ལ། ཆོགས་བཅད་དང་པོས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐར་ཏུ་མཆོད་
བརྒྱུད་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་བཞི་ལ་བྱེ་དོར་སྟེག་བྱེད་གཉིས་ཀར་བཤད་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ཡང་། འདིར་ནི་རྗེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་དང་། ལྷ་མ་ཨོ་རྒྱན་
པ། ཉ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་དཔལ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་སྟེ་དེ་བཞི་ལ་པར་
སྟོན་གཙོ་བོར་གསལ་པས། འདིར་དེ་བཞི་པོ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེར་ཆོས་

འབྲེལ་དངོས་སྐོབ་གྱི་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ནས་མཚོད་བརྗོད་མཛད་དེ།
དཔེར་ན་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་རབ་འབྱམས་གསུང་(༡༩༩) རབ་ཅེས་སྟགས་……
ཆོགས་བཅད་གཅིག་གི་སྐབས་བཞིན་ནོ་སྟུམ་ན། འདིར་བསྐྱུ་སྒྲ་མ་ཡིན་
མིན་དོགས་པ་རྒྱུར་རམ་སྟུམ་མོ། །

༥ དེས་དོན་སྤང་ཅིའི་ཞེས་སྟགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྐྱུ་བཅོས་
ཚོམ་པའི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསུམ་བསྟན། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཚོམ་པར་
དམ་བཅའ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་གཞུང་གི་ཆེ་བ་བསྐྱུ་པའི་སྟོན་སྟོན་
མིན་སེལ་ཞིང་སྟོན་ལྟ་ལ་ཉན་པར་བསྐྱུལ་བ་དང་། རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱན་གྱིས་
མཛེས་པ་བསྐྱེད་འདོད་པའི། ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་དགོས་པ་ཉིང་དགོས་གསུམ་
ག་དངོས་སུ་བསྐྱུ་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱན་གྱི་མཛེས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་
གཞུང་དང་དོན་གཉིས་ལ་མཛེས་པ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དང་པོ་ནི་མདོའི་
གསལ་བྱེད་གྱི་རྒྱན་རུ་རྟོགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རྒྱན་ནས་བཤད་པའི་ལམ་
རྒྱལ་བཞིན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་བདེ་སྒྲག་
རུ་སྐོབ་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་འཛིག་དགོས་པ་ནི། འོག་རུ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱང་གྱི་རྒྱན་
རུ་འབྲེལ་རྒྱལ་བཤད་པས་བྱུང་པའི་(༡༩༧) ཕྱིར། མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བུ་དེ་ལ་
ནས་བཙོན་པར་བྱའོ་ཞེས་པས། བྱང་རྒྱལ་བསྐྱུ་པ་ལྟ་བུའོ། །

༦ ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གྲུབ་མཐའ་རབ་འབྱམས་ལ་མ་འདྲིས་པར་རིགས་པ་
ཚོམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱའོ་ཞེས་པ་མན་ངག་རུ་གནང་བ་ལྟར་རོ། །
མཚོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སོ། །

༧ དེ་ལ་གཞུང་དོན་དངོས་ལ་ཡང་། འདིར་འཛིག་ཆོགས་ལ་ཞེས་པ་ནས་
མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྟ་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད། བར་རུ་ཆོགས་
བསགས། མཐའ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲའི་བྱད་པར་ལྷ་ལྷན་གྱི་འཁོར་བའི་འགྲོག་.....
 དགོན་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ། འབྲས་བུ་མཆོག་ལ་འགོད་པ་ཁོ་ན་
 ཐུགས་བཞེད་ནས། དེ་ཡང་། ཐུབ་རྣམས་ཤིག་པ་ཞེས་པ་ནས་སྒྲིལ་བར་མཛད།
 ཅེས་པ་ལྟར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་དེ་སྟེད་ཅིག་བཀའ་སྒྲུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 མཆོག་ནི་ཤེར་བྱེད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་(༡༩༩) ཆེ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་.....
 དང་། དེ་ལ་ཤེར་མདོ་མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་གཙ་པོ་དང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་དངོས་
 བསྟན་གྱིས་ཡིན་མིན། ཡིན་ན་དངོས་བསྟན་ལ་སྟངས་ཉིད་བཤད་པའི་སྒྲོ་གྲས་
 མི་ཟད་པའི་མདོ་སྟགས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲས་དོན་གྱིས་འཛིན་ན།
 ཤེར་མདོ་ཡིན་ན་བྱོད་ཀྱི་སྤྲས་དོན་ཡོད་པའི་བྱབ་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་
 གཙ་པོ་ཡིན་པའི་བྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མིན་པའི་ཤེར་མདོ་བཞག་རྒྱ་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་སྟིང་པོ་བཞག་ན། དེ་ལ་སྤྲས་དོན་མེད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཤེར་མདོའི་དོན་ཐམས་ཅད་དེར་བསྐྱས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དེར་བསྐྱས་པར་ཐལ། ཤེས་
 རབ་སྟིང་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར། སྟགས་སྒྲིལ། གོང་དུ་མ་བྱབ་ན།
 སྤྲས་དོན་བསྐྱས་པར་ཐལ། དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཤེར་
 མདོའི་སྤྲས་དོན་དེ་ཤེས་རབ་སྟིང་པོའི་དངོས་བསྟན་སྟགས་གང་དུ་བསྐྱས་པ་
 སྟགས་དབྱུད་དོ། །ཤེར་མདོ་ཡིན་ན་བྱོད་ཀྱི་སྤྲས་དོན་ཡོད་པའི་བྱབ་ན། ཤེས་
 རབ་(༡༩༠) སྟིང་པོའི་སྤྲས་དོན་མདོ་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་མདོ་རྟོགས་རྒྱན་.....
 གྱིས་བཤད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤྲས་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཤེས་རབ་
 སྟིང་པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་ཙ་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་དེས་བསྟན་པའི་མདོ་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྐར་རུང་
 དུ་ཡོད་པའི་མདོར་ཐལ། དེའི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་
 ལས། རྒྱན་འདིས། བསྟན་པའི་མདོ་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་དང་སྐར་རུང་

ཏུ་ཡོད་པའི་མདོ་རྒྱམས་ནི་འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་ལ། ཁེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཡིག་ཆར་ཡུམ་སྐྱོར་དགུའམ་ལྟའི་དོན་ཁེས་དང་། དེ་
 ཉིད་ལས། མདོ་དང་སྐུར་བའི་འགྲེལ་པ་བརྩ་གཉིས་དང་བསྟུན་ན་འདིའི་རྩ་
 བའི་མདོ་བཞིའམ་ལྟ་བུ་གསལ་སོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐགས་རྩོད།
 གལ་ཏེ་ཤེར་སྐྱོང་དེ་ཤེར་སྐྱོགས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེར་མདོ་མིན་པས་སྐས་
 དོན་མེད་ཅེ་ན། ཤེར་མདོ་ལ་གང་འདྲ་ཁེས་དགོས་པ་དཔྱད། ཤེར་མདོའི་ནང་
 གི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱད་པར་(༡༥) མ་སྐུར་བའི་མདོ་ཡང་ཤེར་……
 མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཁོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིག་ཆ་དང་
 དཀའ་འགྲེལ་གཉིས་ལས་མདོ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོར་གསུངས་པས་སོ། །

༥ འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དབྱང་གཞིན་གྱི་མཆོག་ཅེས་པ་
 བློ་དཔེར་ན། མི་ནག་ཅན་ཞིག་བཙོན་རར་འཇུག་པ་ལ་གཞིན་ཉི་དུ་ལ་
 སྐྱེས་པས་མི་དེ་བཙོན་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་སྣ་ཆོགས་ལ་འབད་དེ་དཔོན་...
 པོ་སྐྱེས་ལ་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབྱང་གཞིན་དམ་པ་སངས་
 རྒྱལ་ཐུགས་རྩེ་ཅན་གྱིས་འགྲོ་རྣམས་འཁོར་བའི་བཙོན་ར་ལས་ཐར་བའི་.....
 ཐབས་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་བྱེད་པ་དང་། མགོན་ཉི་དཔེར་ན་མི་དེ་ལ་དཔོན་པོས་
 ཞིབ་དབྱང་བྱས་ཉི་བཙོན་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་གྲོས་བྱས་པ་བཞིན། ཐར་
 ལམ་ཐོབ་པར་མཛད། སྐྱབས་ཉི་མཐར་མི་དེའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་རྒྱལ་པོས་
 གསལ་ཉི་རྒྱལ་པོས་བཙོན་ལས་ཐར་པར་ཐག་ཆོད་པ་བཞིན། སངས་རྒྱལ་
 གྱིས་མཐར་ཉིད་ཀྱི་གོ་འཕང་མཆོག་ཐོབ་པར་མཛད་པའོ། །

༥ འདིར་བྱད་(༡༥) པར་ལྷ་ལྷན་གྱི་འཁོར་བ་དང་འཁོར་བ་གཉིས་དོན་
གཅིག་ཡིན་མིན། ཡིན་ན་དག་བཙུག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བླ་བཙུག་ཉེར་ལོན་གྱི་
ལྷ་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། འཁོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་འཇིག་
ཆོག་ལ་ལྷ་བའི་རི་བོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་ལ་བསྐྱོད་པས་ངོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་བའི་……

བྱད་པར་དང་ལྷན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། སྐགས་དང་། གལ་ཏེ་དོན་གཅིག་མིན་ཟེར་ན། ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་ཅན་མཐའ་དག་བསྐྱལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐགས་ཚྭ་པ་དང་། འདི་འདྲ་གོང་འོག་གང་རུ་ཡང་སྒྲིགས་ལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་བླ་མའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དོགས་དཔྱད་..... ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་དང་རིགས་པ་སྤེལ་བྱིན་ཡིན་པས་..... མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་མ་མཛད་པར་འགལ་འབྱལ་..... ཉེས་བཤད་མཆིས་ན་བཟོད་པར་མཛོད་ཅེས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་རོ། །

༥ འདིར་ཡང་འཁོར་བ་འབྲོག་དགོན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ལ་རང་ཅག་རྣམས་འདི་འདྲའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་སུ་..... ཅུང་བར་ཚུད་ཡོད་པ་སྒྲིལ་ལེགས་པར་ཤར་(༡༥༦) ནས། ད་ལམ་ལན་ཅིག་སྐོབ་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་ཉེན་འདི་ཚུད་ཚོས་སུ་མ་སོང་བར་དོན་ལྷན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་སྒྲངས་པར་བྱའོ། །སྒྲུལ་ནས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་འཇམ་མགོན་བླ་མའི་རྩི་རྗེའི་གསུང་ལ་བཙོན་ན་ཅི་མ་ཅུང་། དེ་ལྟར་བཙོན་ཅུས་པར་བླ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་སྐགས་ཚྭ་གས་བསགས་སྒྲིབ་སྒྱུངས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅས་ལ་ཡང་ཞེས་པ་ནས་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་བར་དེ་ལ། བོད་སྤྲུལ་མས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཤིང་རྟའི་སྒྲིལ་འབྱེད་རུ་མི་འདྲི་པའི་རྒྱ་མཚན་..... འཚོལ་དགོས་པས། དེ་ཡང་ས་སྤེ་དང་སྤེམ་རྣམ་གཉིས་ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅས་མིན་པར་འདྲི་སྒྲུལ་ཡང་། འོ་ན་མདོ་སྤེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ན་ཤེར་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་..... པའི་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདྲི་ན་མདོ་སྤེ་དགོངས་འགྲེལ་དེ་ཤེར་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། འདྲི་མི་ཅུས་ཏེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་(༡༥༦) གའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་མདོ་རང་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྱེད་ལྟར། ཐོགས་མེད་གྱི་རང་བཟོར་
 འདྲོད་དོ་ཞེ་ན། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་ཟད་དེ་
 ཉིད་ལས། དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟུས་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་སྤང་
 བས་ཞེས་དགག་པའི་འགྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གལ་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་
 གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ཤིང་རྟའི་སློབ་འབྱེད་མིན་ཞེ་ན་སློབ་དཔོན་སྤྱགས་སྤང་
 གིས་དབུ་སེམས་གང་གི་ཤིང་རྟའི་སློབ་ཕྱེ་བར་འདྲོད་པ་སོགས་འདྲིའི་ལྷགས་
 དབྱེད་དགོས། གཞུང་ལས། བྱམས་ཆོས་ལ་ལོགས་སུ་སློབ་བཏོད་པ་མིན་ཞིང་
 ཞེས་གསུངས་པས་ལོགས་སུ་འདྲོད་དམ་གང་ཡིན་དབྱེད། ཅེས་སོགས་སྤྲུལ་མའི་
 ལྷགས་ཚུངས། རང་ལྷགས་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ཤིང་མདྲོའི་དགོངས་པ་
 འགྲེལ་པའི་ཤིང་རྟའི་སློབ་འབྱེད་ཡིན་པ་ནི། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོར། བདེ་
 གཤེགས་གསུང་རབ་ཅེས་སོགས་གྱིས་སྒྲུབ་ཅིང་། དེ་ལ་གཞན་དབང་ཡོངས་
 གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་ཤིང་མདྲོའི་དགོངས་(༡༦ན) པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་ལྟར་བཀྲལ་བ་ཤིང་མདྲོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 ཤིང་མདྲོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་མདྲོའི་སྐབས་སུ་དགག་བྱུར་
 བྱས་ནས་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཙུ་བར། གཙོ་པལ་
 ཆ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དབུ་སེམས་ལྷགས། ཞེས་དང་། ལེགས་ལུན་ལྷགས་
 དབྱེད། ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་
 འཐག་དང་ལྟོ། །ཞེས་པ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་བཞེད་པར་ཡིག་ཆར་
 གསུངས་སོ། །

༥ བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་སུ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་སོ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་
 བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུངས་པ་པོ་རྟེན་ནི་སྟན་པ་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ཡང་བརྒྱད་
 སྟོང་པར། འདི་སྤྲད་བདག་གིས་ཐོས་པ་རྣམས་གཅིག་ན། བཙུན་ལུན་འདས་
 རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་ཚོད་ཕྱང་པོའི་རི་ལ་བཞུགས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བར་

བར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཞེས་པས་ཀྱང་རྟེན་བསྟན་པར་སྒྱུར་
 རོ། །འོ་ན་རབ་འབྱུར་གྱིས་སྒྲས་པ་ཞེས་པས་ཀྱང་རྟེན་(༡༥) རབ་འབྱུར་
 སྟགས་བསྟན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཡིན་པས་སོ། །བརྒྱད་
 རྟེན་པ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གང་ཅི་སྤྲོ་བ་ཞེས་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྒྲིམ་བུའི་མཐུས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱད་པར་ཡང་།
 སངས་རྒྱས་མཐུས་བྱེད་རང་གི་སྟོབས་ཀྱི་མཐུ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་རབ་འབྱུར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཀྱི་དབང་གིས་
 རྟེན་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་དེ་མ་རྟོགས་ཤེ་ན། དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་རྟེན་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 རྣམ་འབྱུར་མངོན་སུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲིམ་ཀྱང་མ་
 སྒྲེལ་རམ། དེ་འདྲ་བ་དེ་རྣམ་འབྱུར་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་དང་། དེའི་རྒྱུ་
 ཏུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་མེད། དེར་གྱུར་ཁ་མ་སྟགས་ཀྱིས་དབྱད། དེར་མ་
 ཟད། རྟོག་གེ་འབར་བར། རིང་ཕུར་ལྷག་སྒྱུད་དྲི་བ་ལ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོན་
 པའི་སྟགས་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟགས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་.....
 དང་། མཆན་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་སྟགས་མངོན་ཏུ་བྱས་པའི་དོན། སྟགས་
 དེ་དག་(༡༦) གིས་རྟོགས་ཅུས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཙམ་ལ་བྱའི། ཤེས་
 པ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྱེད་དགོས་པ་མིན་ལ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་། འཇིན་
 པ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཐེག་དམན་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བདག་....
 ལས་མཆོག་མི་ཤེས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གཞན་ཏུ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྟགས་སུས་ཀྱང་ཤེས་པར་མི་ཅུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་སྟགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤེས་ན་ཤེས་པའི་མ་...
 བྱེད་ཐེག་དགོས་སམ་འདྲ་ཡང་། ཤེས་པ་གང་ཡིན་དང་། གོང་ལྟར་རྣམ་
 འབྱུར་མངོན་སུམ་བཞག་ན། རྣམ་འབྱུར་མངོན་སུམ་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་
 སྟགས་དང་བསྟན་ནས་ཚད་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་

དག་མིན། །གང་གང་ཤིན་ཏུ་གོམས་གྱུར་པ། །གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་
ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྒོ་འབྲས་འབྱུང་། །ཞེས་པ་དང་སྒྱུར་དེ་དཔྱད། །དེས་
ན་ཡིག་ཆར། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་རྣམས་པ་ཡང་བརྟན་ཏེ་ཞེས་བྲངས་པ་
སོགས་(༡༧) དང་། །ཀུན་དགའ་བོས་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སྟོང་ཅིག་
མ་གཅིག་ལ་ཐོས་པ་རྒྱན་སྒྲུང་ཏུ་བཤད་པ་སོགས་སྟན་མོང་དང་སྟངས་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བཤད་པ་ཡོད་པས། །འདུས་པའི་རྒྱུད་རྒྱུག་ཏུ་ཡང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། །སྟོན་པས་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རི་རྩེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀུན་དགའ་བོས་ལན་ཅིག་ལ་འཛིན་མི་རྣམས་པར་ཐལ། །དེ་ཉན་ཐོས་རང་
ག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །སོགས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཆོམས་མ་ལགས་པར་
དཔྱད།

༥ །གང་ལ་གསུངས་པའི་དབང་ཏུ་བྱ་བའི་འཁོར་ནི། །བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས།
དག་སྟོང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱའི་ཞེས་སོགས་སོ། །གལ་ཏེ་འདིར་གྲུང་གཞིར་
དངོས་སུ་བསྐྱས་པའི་འཁོར་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེད་དེ། །དཔེར་ན།
བསྐྱས་པར། །བྱང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་མ་བསྐྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་
ཀྱི་སྐུ་དཔེ་དཀའ་འགྲེལ་རྟོགས་སྤྲུལ་སྤྲུལ། །ཤིན་ཏུ་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་རྟོགས་
པ་དང་འབྲེལ་བས་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །དག་སྟོང་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་(༡༨) མ་བསྐྱས་ལ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་གཞན་ཏུ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར། །མི་བརྟན་པའི་འཁོར་ཡིན་པས་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
མ་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འདིར་མ་སྟོས་ཀྱང་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་
འཁོར་ལ་བྱས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་འཁོར་བཞག་དགོས་པ་སྤར་ལྟར་ཤེར་
ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པས་བསྐྱབ་བམ་སྟོམ་མོ། །མན་ངག་རྗེས་འབྲང་
སྤྲུལ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། །རྩ་བ་དང་འགལ་ཚུལ་ལ། །གསེར་སྟོམ་དང་བྱི་
དོར་སྟེག་བྱེད་གསུམ་གར་བཀལ་ལན་སྟོང་ཆོགས་བྱས་འདུག་པ། །རྗེའི་དགོངས་

པ་ཤིན་རུ་ཟབ་པས་དེ་ལ་གོ་བ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་རུ་སྤང་བས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་
ཡང་། དེ་དག་ལ་སྒྲིགས་སུ་མ་ལྟར་བར་གཟུར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་དབྱེད་ནས་
གཞུང་ཆེན་མོའི་དགོངས་པ་རང་ལ་འབབ་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན། སེར་མོའི་
བདས་ཟླ་བ་སྟོན་པ་ལ་སེར་ཅེ་ཙམ་རུ་མ་སོང་བར་ཟླ་བ་ལ་སྟོ་གཏད་དགོས་
པ་བཞིན་ནོ། །

༥ དེ་ཡང་དེར་འབྱུ་སྟོན་པ་གཞན་རྣམས་གཞུང་རང་རུ་སྤང་འགོད་པ་
འདི་(༡༥) དང་འདྲ་ལ་ལྟར་བའི་དོན་བདུད་ལས་ལ་བཤད་པ་ནི་གཞུང་.....
རང་རུ་ལྟར་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ན་ངན་སོང་རུ་སྒྱེ་བའོ། །ཞེས་སྤང་འགོད་
པ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱུང་ཞིང་། དེ་དང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བགྱངས་
པ་གཉིས་ཙུ་བ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཡིན་སྟེ་མོ། །
འོ་ན་གསེར་ཤང་རང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཉགས་ཀྱིས་མན་ངག་རྗེས་འབྱང་.....
འགོག་པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། སྤང་མ་དང་མི་མཐུན་པ་དེ་ཙུ་བ་དང་འགལ་བའི་
གཞི་ཡིན་གྱི་དགག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་མན་ངག་
རྗེས་འབྱང་རུ་ལྟར་བའི་དོན་བདུད་ལས་ལ་བཤད་པ་དེ་ཙུ་བ་དོན་བསྐྱུས་.....
དང་འགལ་བར་བཤལ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལེའུ་བདུན་པ་ལས། བཙམ་ལུན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་ནས་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
རབ་འབྱོར་ཡང་རྣམ་གྲངས་གང་གིས་ནས་དབྱུལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ལྟར་.....
བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་བཀའ་སྒྲུལ་བ་དང་སྒྱུར་རོ། །དོན་
བསྐྱུས་སུ། སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྲོད་བ་དང་། །གསུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤང་མ་
ལ་དོན་བསྐྱུས་(༡༦) བཞག་ན། འབྱུ་སྟོན་པ་གཞན་རྣམས་འདྲ་ཚུལ་ལ་མི་
འགྲིགས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཡང་བཞག་མི་རུས་ཏེ། སྤང་མ་སྒྲིམ་སོ། །ཡང་
དང་པོ་དོན་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བགྱངས་པ་དོན་བསྐྱུས་དང་རྗེ་
ལྟར་འགལ་ཞེ་ན། དེ་བགྱངས་མ་བགྱངས་ཙམ་གྱིས་འགལ་བ་མིན་གྱི། མན་

ངག་རྒྱུ་འབྲུང་རྒྱུ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་མ་བཟུངས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་
 སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་...
 གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པས། དེ་དོན་བསྟུས་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འོག་ནས་སྟོང་ཉིད་གསུམ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་སྟེ་བའི་དགག་པ་
 བརྒྱུད་སྐབས། དེ་ཉིད་ལས། འདི་དང་འདིའི་རྒྱུ་མཐུན་པ་འབྱུང་
 གྱི་གནོད་འཛེམས་དང་མན་ངག་རྒྱུ་འབྲུང་གསུམ་རྒྱུ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་གཞིར་...
 བྱས་ནས་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་ཀྱི།
 གཞན་དབྱུ་མེས་ཀྱི་པར་ཆེན་ཆེན་པོ་སྟུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པས་སོ། །
 ཞེས་(༡༩) དང་། དོན་བསྟུས་སྟུ་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ན་དགག་བྱར་བཞེད་པ་ནི།
 མེད་དོ་ཞེས་ལ་སོགས་ཆོག་གིས། ཞེས་པས་གྲུབ་པོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་
 ལ་ཆོས་ཉིད་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ནུས་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གཉིས་མེད་པའི་ངོ་བོ་...
 ཉིད་རྒྱུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་...
 དགག་ན་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པ་བསྟན་པས་མཐའ་དོན་ལ་འགྲུབ་པར་...
 འགྱུར་རྒྱུ་དོགས་ནས་ཆོས་ནུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཡིན་པ་ལ་བསམ་ནས་...
 དེ་སྐད་གསུངས་ཀྱི། ཞེས་པས་འགྲུབ་པོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྟུགས་སྐད་གི་
 བཤད་པ་ལ་ཆོད་མར་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་དྲངས་
 པ་འགལ་བར་མཐོང་སྟེ། ཞེས་པས་ཀྱང་ངོ་། །ངོ་མཚར་ལེགས་བཤད་སེཾ་ལ་
 རའི་ཆོལ། ཀུན་ར་བཤད་ཉི་ལྔའི་འོད་ཀྱིས་སྟེ་མིན་པ། ཞིབ་དཔྱད་མཛོངས་
 པའི་རྟེན་ལྗོངས་འགྲུལ་པའི་ཆང་། །བཏབ་ཆེ་འདབ་བརྒྱར་རྟོན་པ་འདི་སྟོན་
 ཤིག །ཅིས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྟུ་བཅད་པའོ། །

༥ དེ་ནས་ཡང་། དེ་(༢༠) ཉིད་ལས། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་དང་ཞེས་པ་
 ནས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གནས་སོ། ཞེས་པའི་བར་དེ་ལ། སྟོ་གསུམ་གྱི་གཞུང་
 འགལ་བ་ཡིན་བྱས་ན་ཉི་ཤི་ཡངས་རྒྱུ་གང་ཡིན་དཔྱད། སྟོ་གསུམ་པོ་གང་

རུང་དང་། རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་གི་གཞུང་གང་རུང་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་མེད།
 ཡང་སྒོ་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡང་སྒོ་དང་པོ་ཅན་ཐོས་ནས་འགྲོ་བ་དང་། སྒོ་
 གསུམ་པ་གསུངས་པའི་ཆོ་འཁོར་དུ་འོངས་པའི་ལྟ་ཡོད་པ་ནི་ལྟ་རྣམས་རུང་...
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བཤད་བྱའི་མདོར་གསལ་ལ་ཆོག་གསལ་ལས།
 གཞན་ཡང་གདུལ་བྱ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཉན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་...
 ནི་དང་པོ་ནས་ཐ་མའི་བར་དུ་འཁོད་དེ་འཕགས་པར་རབ་འབྱོར་ལ་སོགས་...
 པའོ། །ཁ་ཅིག་མགོ་སྒྲིལ་པས་གོ་བའམ། ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ཉན་པའི་སྐལ་བ་
 མེད་པས་སྐབས་དེ་དང་དེ་ཐོས་ནས་འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དེ་ནས་འདོད་...
 པ་སྟེ། དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ་ཞེས་པ་ནས་རྒྱང་མི་
 རིང་བ་(༡༠བ) ཞིག་ནས་མི་སྤང་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས། སོང་བར་བརྟན་པ་ལྟ་
 བྱའི་འོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་གཞུང་དང་པོ་ནས་མ་ཐོས་སྐབས་དེ་དང་དེ་དག་
 ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ནས་འཁོར་དེར་འདུས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་ཆོ། དེ་ནས་སྤང་གསུམ་གྱི་སྤང་
 ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་རི་སྟེད་ཅིག་.....
 ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྟ་བུ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྤང་ཕྱག་དུ་མ་དང་ལྟན་...
 ཅིག་དུ་འཁོར་འདུས་པར་གྱུར་ཏོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབྱད། ཡུམ་གསུམ་
 གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛོམས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་དུ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་...
 འཆད་དེ། ཆོས་འབྱུང་ལས། འདི་ནི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཡིན་ཏེ།
 ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པར་ཉི་ཤིའི་གཞུང་འགྲེལ་ལས་དྲངས་པའི་...
 ཆོག་རྣམས་དེར་རི་བཞིན་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བར་ཕྱིན་ལུང་གི་སྟེ་མ་
 ལས་ཀྱང་། གང་གིས་ན་སྟེ་བ་ལྟ་བརྒྱར་པ་རྟེན་ཏར་གྱུར་ཅིང་། འབུམ་ཞེ་དགྲ་
 བཅུ་ཙུང་དགྲ་ཐུགས་ལ་མངའ་ཞིང་། བརྒྱད་(༡༡ན) སྤང་པ་རྒྱལ་དུ་ཁ་ཏོན་
 བྱེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་མདོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱུགས་པར་བྱེད་

པས་དབྱིག་ཅེས་པ་ནས་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཀུན་བཏགས་པ་དང་།
 རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་པས་ན། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་
 སྟོང་ཞེས་སོ། ཞེས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་སེཞེས་རྣམ་རིག་པའི་
 ཚུལ་ཏུ་བཀྲལ་ལོ། ཞེས་པའི་བར་ཚུད་ལན་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་
 བུའི་འདོད་པ་ལས། གཞུང་ཉིད་ལས། གང་ལྟར་ཡང་སེམས་ཙམ་ཏུ་བཀྲལ་
 ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བརྟན་པར་
 བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛོམས་སུ་མདོའི་
 རྟོན་སེམས་ཙམ་ཏུ་བཀྲལ་བས། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ཏུ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་
 པར་གོ་བྱས་ཟེར་ནས། དེ་ཉིད་དང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་རྣམ་དྲངས་པ་དང་། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་ལྷགས་ལ་མདོའི་རྟོན་དབུ་མ་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་
 སུ་བཀྲལ་བ་མིན་ཡང་། ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་(༢༡བ) ཏུ་མདོའི་རྟོན་
 སེམས་ཙམ་ཏུ་བཀྲལ་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་ཞེས་པ་
 འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་ལས། གནོད་འཛོམས་འདི་ལས་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
 ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཏུ་གསུངས་ཤིང་སྟེ་མེད་
 འགགས་མེད་རྣམས་ཀྱང་སྤྲི་རི་བཞིན་པར་མཛད་ནས་སྟེ་འགག་སེལ་བའི་
 རིགས་པ་རིགས་ཆོགས་བཞིན་འཆད་པས་སེམས་ཙམ་མིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཙམ་མིན་ཞེས་པའི་
 རྟོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབུ་མ་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་སུ་བཀྲལ་
 ཟེར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པར་སྤྲི་བ་ལ་བསམ་ནས་དེར་གྱུར་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་སུ་བཀྲལ་
 ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་སུ་མི་འགྲེལ་ཟེར་དགོས་པར་གྱུར་ལ། འཁོར་
 གསུམ་སོང་། དེས་ན་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲི་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དགོངས་
 པ་གཅིག་པར་གནོད་འཛོམས་དང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་མཁན་པོ་གཉིས་

ཁས་སྒྲངས་ཟེར་དགོས་(༡༩༩) པ་སོགས་འབྲེལ་མེད་སྣ་ཚོགས་སྒྲ་དགོས་པར་
 འགྱུར་རོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
 གཞུང་འགྲེལ་སེམས་ཙམ་ལྷགས་སུ་འགྲེལ་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། མན་ངག་
 རྗེས་འབྲང་དུ་གཞུང་འགྲེལ་ལས་ལོག་པའི་གཞན་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་གཟུང་
 བྱ་མ་ཡིན་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ནས། འཕགས་པ་ཚོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཉིད་
 ཀྱི་མན་ངག་ལ་སྒྱུབས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
 བྱལ་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དབུ་མའི་ལྷགས་སུ་འགྲེལ་ནས།
 ཚོགས་མེད་སྒྲ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་དབུ་མའི་ལྷགས་སུ་གནས་ཀྱང་། གདུལ་
 བྱའི་དབང་གིས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་དྲང་དོན་ཞེས་
 པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། གཞུང་འགྲེལ་
 དེར་སེམས་ཙམ་གྱི་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་དྲང་(༡༩༧) དོན་ཡིན་པར་མན་ངག་
 རྗེས་འབྲང་དུ་བཤད་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་སྒྱུབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
 བྱལ་ཏེ། རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་ས་སྡེ་སོགས་དང་། དབུས་མཐའི་དབྱིག་འགྲེལ་ཉི་
 སྟེན་པ། ལྷན་ཅུ་པ་སོགས་སུ་རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་
 ཀྱི། གཞུང་འགྲེལ་དེར་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས། །
 དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་དགོལ། ཞེས་བྱ་བ་སུན་ཕྱང་བའོ། ཞེས་དང་།
 ཞེས་དྲངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཛིན་ས་
 དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པར་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་རང་ཉིད་ཁས་སྒྲངས་པས་
 བྱས་སོ། །གལ་ཏེ་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། གཞུང་འགྲེལ་འདི་རྣམ་རིག་གཞུང་
 དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ལྷགས་དང་འགལ་བ་སྒྲ་མི་རྣམས་
 ལ། རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་མ་ཞེན་པར་སྦྱང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འཛིན་མི་རྣམས་པས་

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ནི་གནོད་བྱེད་རྩ་འགྲོའི་སྐྱབ་བྱེད་རྩ་མི་འགྲོ་
 ཉེ། དེའི་ལྷགས་ཞེས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་ལྷགས་དང་འགལ་བ་སྐྱ་(༢༩༩) མི་རྒྱས་
 ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་
 འགེལ་རྩ་མདོའི་དོན་སེམས་ཅམ་རྩ་འགེལ་པར་འདི་དང་ཆོག་གསལ་གྱི་ལྷང་
 དྲངས་ཤིང་། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་དང་། ཤེར་འབྱུང་བྱ་སྒྲི་གྱིས་ཀྱང་སེམས་
 ཅམ་རྩ་བཀལ་བར་འཆད་དོ། །ཞེས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགེལ་སེམས་
 ཅམ་པའི་ལྷགས་འཆད་པར་འགྲུབ་ནས། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་གཞུང་འགེལ་དབུ་མའི་ལྷགས་སུ་འཆད་པར་འདོད་མཁན་གྱི་ཞི་བ་
 འབྱུང་གནས་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གཞུང་རང་ལས།
 འཆད་དོ་ཞེས་རྟོགས་ཆོག་སྐྱར་བ་དང་། འོག་གི་བཤད་པའི་འབེལ་གྱིས་ཤེས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། དབྱིག་གཉེན་གྱི་གཞུང་འགེལ་
 དེས་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་ལྷགས་དང་འགལ་བར་འཆད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེར་ཅ་ཤེས་དྲངས་
 བས་དེ་རི་བཞིན་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དགོས་པ་ཉེ། དེ་(༢༩༩) ཉིད་
 ལས། མན་ངག་རྗེས་འབྱུང་རྩ་ནི་ནས་མི་རྒྱས་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རྣམ་
 རིག་ཅམ་ལ་མ་ཞེན་པར་ཞེས་སོགས་ནི། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་
 གོང་རྩ་རྣམ་རིག་པའི་ལྟ་བ་ངེས་པར་སྟོན་དགོས་པར་འདོད་དེ། དཔེར་ན།
 ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། དབུ་མ་ཁ་ཅིག་གཏུལ་བྱ་ལ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་
 པར་སྟོན་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་འགོག་པར་མདོན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
 དེའི་ལྷགས་དང་འགལ་བ་སྐྱ་མི་རྒྱས་ཞེས་པ་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་གཞུང་འགེལ་དེར་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་འཆད་པ་མིན་པའི་སྐྱབ་
 བྱེད་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་དང་འགལ་ལམ་སྟམ་པའི་
 དོགས་པ་སེལ་བྱེད་རྩ་འགྲོད་པ་མིན་ཏེ། གོང་དེ་ཉིད་དྲངས་པ་དང་། དེར་མ་
 ཟད། ཞི་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། རྟོག་གི་པ་གནས་བརྟན་ཆོས་སྦྱང་ལ་སོགས་

བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ངེས་དོན་དབུ་མའི་
 ལྷགས་སུ་གནས་པ་འབྱུང་ནས་རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་སུ་བཤད་ཀྱང་། དེ་
 དཔལ་ལྷན་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་འགོག་པར་(༡༩) འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་
 མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ལས། རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 གཞུང་ངེས་དོན་དུ་གནས་པ་བསྐྱུར་ནས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་
 ཡང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཞལ་སྤུངས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་སུན་
 ཟུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་རྣམས་ལ་
 དགོངས་ནས་ཞེས་པ་ནས་ཡངས་སུ་དོར་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདྲེན་ནི། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་
 ནི་ཟླ་བས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོའི་དོན་གཞུང་འགྲེལ་འདིར་སེམས་ཙམ་དུ་
 བཀྲལ་བ་ལ་སུན་ཟུང་བ་ལ་ནི་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་དགོངས་པ་སྤངས་ནས་
 དེ་དག་དགོངས་པ་གཅིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་མེད་དུ་མན་ངག་
 རྗེས་འབྲང་དྲངས་པ་ལས། དེར་ཡང་དོན་དམ་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཚུལ་ནི་སུན་
 ཟུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སློབ་དཔོན་(༡༩) དབྱིག་གཉེན་ལ་
 ཟླ་བས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་དགོངས་པ་གཅིག་པར་
 བཤད་ཅིས་པ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འགོག་བསྟན་བཅོས་གང་དེའི་ལྷགས་
 ཡིན་འགལ། ཞེས་པ་ལྟར་འབྱུང་བས་སོ། །ངེས་ན་གཞུང་གི་དོན་ནི། སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུར་ནས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་བཤད་པ་
 འགོག་པ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དོན་དམ་
 པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཚུལ་འགོག་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ནི་
 བ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། ཐོགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་སློབ་དཔོན་སྤྱིགས་སྤང་སྤྱི་སྤྱབ་
 ཟླ་གྲགས་དབུ་མར་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་གནས་ཞེས་འབྱུང་འདོད་པ་སྟེ།

རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པས་སོ། །ཡང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་ལས། འཕགས་པ་སོགས་མེད་
ཀྱིས་མོས་པའི་དབང་གིས་མགོན་པོའི་བསྟན་པ་དེ་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་...
བརྗོད་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྐྱ་
ནས་(༡༥ན) ཀྱི་བཞེད་པ་ལས་དེ་ནི་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པས་ཀྱང་དབུ་
མའི་ལྷགས་སུ་མཐུན་པར་འབྱུང་གོ། །གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
གཞུང་རང་ལས། དཔེར་ན་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་རིག་ཅེས་ཉིད་དབུ་མར་ཞེས་
སོགས་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་ཤུགས་པ་དང་དཔེ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉན་མ་
བྱུང་སྟེ། གཞུང་དོན་ནི། ཞི་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སྐྱེ་མཆེད་
དང་སྤྱིགས་སྤང་གསུམ་དབུ་མ་བ་སྟེ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ལྷགས་སུ་...
དགོངས་པ་གནས་པར་འདྲོད་པ་དགག་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དེ་གསུམ་ཉུ་ལྟ་
ཞོག་གང་ཟག་པས་པར་གྲགས་པ་ལ་ཡང་དེས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་དེས་མ་
རྟོགས་ཞེས་རང་དབང་དུ་ཆོད་བབྱུང་བར་ག་ལ་རུས་གསུངས་ནས། དེ་མི་
རུས་ན་ཡང་དེ་དག་གི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་བཤད་ཆོད་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་...
ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་རྣམ་རིག་ཅེས་བྱི་ལྟ་བ་དེ་
ཉན་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ལ་གནས་པར་འཆད་ཅེས་གྲགས་...
ཤིང་གྲགས་པ་ལྟར་ཡང་འཆད་པར་སྤང་བ་ནི། དཔེར་(༡༥བ) བ། སྤྱི་མ་
ཤུགས་ཞེས་དཔེར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་ཤུགས་པ་
དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས་ཞི་བ་འབྱུང་གནས་དགག་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ནི་དེ་
ཉིད་ལས། སློབ་དཔོན་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཞེས་པ་ནས་དེ་དག་ཉུ་ལྟ་ཤོག་ཅེས་པའི་
དོན་ནོ། །དེས་ནི་ཁ་ཅིག་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་མཁན་པོས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
གཞུང་འགྲེལ་ལུས་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་དུ་འབྲལ་པ་མིན་ཟེར་བ་ཡང་ཁོགས་
སོ། །དེ་ཉིད་ལས། ལུས་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་གཞོད་འཛོམས་དང་ཞི་བ་འབྱུང་

གནས་གཉིས་ལྟ་བུའི་འགངས་མཐུན་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་བདེན་གཉིས་སྐབས་ལས། གནོད་འཛུལ་འདི་ལས་ནི་འདུས་བྱས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་ཞེས་སོགས་སྤར་བྱངས་པ་དང་། ཡང་སྐབས་དེ་
 ཉིད་ཏུ་ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛུལ་ལས། སྤྱི་འདུན་གྱི་ཞེས་པ་ནས་མི་དམིགས་
 པ་སྟོང་པ་ཉིད་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟེམ། ཞེས་པ་དབྱིག་གཉེན་
 གྱི་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་(༡༥༦) དེས་མ་མཐའ་ཐེ་
 ཚོམ་ཅམ་ཡང་མ་ཞུགས་པ་དོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བདེན་བཞིན་
 སྐབས། ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་ན་ཟག་བཅས་རྒྱར་
 བྱུར་པའི་ཞེས་སོགས་སྟེ་འགག་ཀྱན་བྱང་དང་རྣམ་བྱང་བདེན་མེད་སྐབས་.....
 གཞུང་འགྲེལ་ཏུ་ཅ་ཤེའི་ལུང་བྱངས་རྣམས་གསལ་བར་འགོད་པ་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐབས་སུ་དགེ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་མི་གཏོང་བ་
 དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་མ་གྲངས་པར། གནས་ཐམས་ཅད་ཏུ་འཆི་འཕོ་བའི་
 མདོར་སྟོགས་བཅུའི་བྱང་ཆེན་བཅུ་པོ་སྟོན་ནས་གྲངས་གཅིག་ཏུ་ལོགས་སུ་.....
 གྲངས་པས། ཡོད་པ་བཞག་ནས་མེད་པ་བཅའ་བ་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་
 གྱི་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་ལྟ་བུའི་འགངས་
 མཐུན་ཚུལ་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །སྤྱི་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་
 ཞེས་པ་སེམས་ཅམ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ལ་སྟོང་བྱུན་ལས་གསུངས་སོ། །ད་ནི་དཔྱུས་
 མའི་དོན་ལ་གཞུག་པར་བྱ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ནི་མདོ་སྟེ་ལྟ་བུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 (༡༥༧) འཕགས་པ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་བཀའ་རྒྱལ་པ་ཞེས་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་...
 བྱམས་པས་མདོ་སྟེ་ལྟ་བུ་ལ་འགྲེལ་པ་ཚུམས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བརྒྱལ་བ་.....
 སོགས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་སྟོས། ལྟ་བུ་ཐ་མའི་འགྲེལ་པར་ཞེས་པ་
 དེ་སྐབས་བཞི་པའི་སྟུར་བའི་ཡོན་ཏན་དུག་པའི་བཤད་བྱའི་མདོར་ལྟ་བུ་.....

བ་ཐ་མའི་དུས་སུ་བསྟན་པ་བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བར་བཤད་པའི་འགྲེལ་.....
 པའོ། །བཤད་ཡམས་ཞེས་པ་ནི་མ་རངས་པའི་ཆོག་གོ། །དེས་ན་གནོད་འཛམས་
 ལས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་མིག་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟང་པ་སྟང་ཉིད་དུ་བཤད་.....
 པར་ཐལ། འདྲོད་ན། དེའི་ལྷགས་ལ་སྟང་པ་དེ་རྟོགས་ན་སྟང་ཉིད་རྟོགས་པར་
 འཛོག་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་སོགས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་སྟང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེ་དག་
 གིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་མིག་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟང་པར་རྟོགས་ན་ཆོས་ཉིད་.....
 ཀྱི་མིག་རྟོགས་དགོས་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྱུ་མེད་.....
 ཅེ་ན། འོ་ན་རི་བོང་རྩ་དེ་གཉིས་(༡༥༦) ཀྱིས་སྟང་པར་རྟོགས་ན། རི་བོང་རྩ་
 རྟོགས་པར་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ་སོགས་ཚུད། ཡང་དེའི་ལྷགས་ལ་མཉམ་བཞག་གི་
 རོར་སྒྱུར་བས་སྒྱུ་མེད་ཅེ་ན། འོ་ན་སྟང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟང་ཚུལ་གྲངས་ཅན་གྱི་
 གཞན་སྟང་ལྟར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན།
 གྲངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་མཉམ་བཞག་གི་རོར་སྒྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །སོགས་སྟུང་།
 འོན་ཀྱང་ཡིག་ཆར་སྟང་ཉིད་ཀྱི་སྟང་ཚུལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གཞན་སྟང་ལྟར་.....
 བཤད་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་བརྒྱུང་བས་དབྱུང་དཀའ་ཡང་། རང་
 སྒྲུང་གང་རུས་ཆོད་ཅམ་བྱིན། གནོད་འཛམས་ལས་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱན་བཏགས་སུ་བཤད་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་སྟང་པ་ལ་
 ཚེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རོ་ལ་རྩེ་ཡལ་རྩེ་ཡལ་དུ་སོང་ནས་མཐར་
 སྟང་སང་དེ་འབའ་ཞིག་ཤར་ལ། དེའི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྟང་པ་དེའི་
 རང་དུ་ཡལ་ཏེ་རྒྱབ་པ་ལྟ་བུར་སོང་ཞིང་། སྟང་པ་དེ་དེ་ལྟར་དུ་མ་སོང་བས་
 དེའི་ཆེ་སྟང་ཉིད་རྟོགས་པར་འཛོག་ལ། སྟང་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོགས་
 (༡༥༧) དང་འབྲལ་ཞིང་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་གནས་.....
 ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་སྟུང་། གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཉིད་

ཀུན་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་དང་། ལེགས་བཤད་
 ལྟོང་པོར། མཉམ་བཞག་གི་དོན་གཉིས་སྤང་མེད་པ་ལ་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལྟོང་ཉིད་གསུམ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་འགག་པ་
 ཏུ་མ་བརྗོད་པས་ཤེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལྟོང་ཚུལ་དེ་གངས་
 ཅན་གྱི་གཞན་ལྟོང་ལྟར་སོང་སྟེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། འཁོར་བ་ན་ཡུལ་ལ་
 སྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་དང་རང་བཞིན་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་ཏུ་སྒྲིངས་པ་ཡོད་
 ལ། ཤེས་པ་ལྷག་པར་སྐྱེ་བར་གྱུར་པ་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་དོམས་
 པར་གྱུར་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་ཡང་གཞན་ལ་བདག་གྱུང་གཞན་ནོ་ཞེས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ན། ས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་
 པ་རྣམས་རྟོག་པར་གྱུར་པས། རང་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་ལས་ཐར་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་ཅན་(༢༥) ཁ་ཅིག་གི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། དེ་སྐོམ་པས་དེ་གཉིས་གཞན་ནོ་སྐོམ་ཏུ་སྐོམ་ཡང་ཡང་
 བྱས་ཏེ་མཐར་བདག་དང་རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་དྲི་མ་དང་
 སྤལ་ནས་རྣམ་འགྱུར་སྒྲ་ཆོགས་པ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པ་རང་
 བཞིན་ཡན་གར་བ་རྣམས་འབྱོར་བའི་མཉམ་བཞག་དོར་ཀུན་རྫོབ་མཐའ་དག་
 གི་སྤང་བ་ལོག་སྟེ། ས་སོགས་བྱ་བྱེད་ཀུན་རྟོག་པར་གྱུར་པས་སྐྱེས་བྱ་ཡུལ་ལ་
 ཡོངས་སྟོན་པ་མེད་ཅིང་བྱེད་པ་མེད་པར་གནས་པ་དེའི་ཆེ་འཆིང་བ་གསུམ་
 ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཆེན་ལས།
 བདག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་ཞེས་པ་ནས་ཐར་པའི་ཚུལ་.....
 རྣམས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དེའི་བྱིར། ལྟོང་ཚུལ་
 དེ་གཉིས་པལ་ཆེར་འདྲ་བར་སོང་བའི་དོན་ཡིན་སྟེ། །གངས་ཅན་གྱི་
 གཞན་ལྟོང་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འོག་ཏུ་མི་གཅིག་པར་
 བཤད་པས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། ཀུན་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་

ཅེས་(༡༥) པའི་ཐ་སྟངས་དེས་མི་འདོད་དམ་སྟམ་ཡང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་འདོད་ཆེ་དཔུང་། ཀུན་མཁུན་སྒྲ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་ཡིག་ཆར་གྲངས་
ཅན་གྱི་གཞན་སྟོང་ལྟར་ནས་རྒྱས་པར་དགག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དེ་ནི། རྗེ་
སྒྲ་མའི་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆའི་བང་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུར་འདུག་པས་
ལེགས་པར་ཞིབ་ཏུ་དཔུང་དགོས་སོ། །

༥ རྒྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་ཞེས་པ་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་བཤད་བྱ་ཙམ་པའི་མདོ་འགྲེལ་ཚུལ་ཐེག་བསྟུན་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན། རོ་བོ་
ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞེས་པ་མདོའི་སྐབས་སུ་མེད་སྟེགས་བསྟན་
པ་རྣམས་ཀུན་བཏགས་མཆན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་སོགས་
དང་། རྒྱ་མའི་དཔེ་ལ་སོགས་པས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་།
རྣམ་བྱང་ལ་དྲི་མེད་རྣམ་བྱང་། ལམ་རྣམ་བྱང་། རྒྱབ་པ་རྣམ་བྱང་། དམིགས་
པ་རྣམ་བྱང་སྟེ་བཞི་བསྟན་པ་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དགོངས་པར་བྱས་ཏེ་འགྲེལ་པ་
ཆུང་ཡང་དེ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་
ཞེས་པ་ནས་(༡༦) གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སོ། །ཞེས་
པ་དེ་ལའང་། འདིར་ཡུམ་སྲས་བརྩ་བརྩན་འདོད་མཁན་དེས་བརྩ་བརྩན་པོ་
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཙམ་པའི་མདོར་འདོད་མི་འདོད། འདོད་ཟེར་ན། མི་
རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་སྦྱར་ཤེར་སྟེགས་ལ་ཡུམ་དུག་ཅེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ་སྦྱར་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར། མི་འདོད་ཟེར་ན། མི་རིགས་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་
བསྟན་པ་འདྲ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུམ་སྲས་ཀྱི་དོན་འདོད་ཚུལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སྲས་ཡུམ་གྱི་བྱང་པར་ནི། བརྗོད་བྱ་མདོན་
རྟོགས་བརྒྱད་ཏུ་མ་སྟེ་བར་དའི་དོན་ཅམ་སྟོན་པ་དང་སྟེ་ནས་སྟོན་པའོ་ཞེས་
ཟེར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། དེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་

མྱེད། སྐུ་མཁའ་དང་། བྱེན་ས་སྟོན་མི་སྟོན་སྐྱུ་རྣོན་ལ་སྐྱུ་དགོས་པའི་མྱེད།
 དེས་ན་རང་ལྷགས་ལ་ཡང་དེ་དག་ཀྱང་ལ་སྐྱུ་རྣོན་བཞག་པར་ཐལ། སྐྱུ་
 རྣོན་(༡༧) བཞག་པ་ལ་དགག་པ་མ་མཛད་པའི་མྱེད། གལ་ཏེ་རྣོན་དང་
 གངས་གཉིས་ཀ་ལྷོ་ལེས་དགག་པས་ཤེ་ན། དེ་ནི་ཡུམ་མདོན་རྟོགས་དང་
 སྐྱུ་གང་ཟག་ལ་བཞག་དགོས་པས་རྣོན་ལྷོ་ལེས་དང་། གངས་ཀྱང་ཁྱུང་བའི་
 སྐྱུ་བཛྲིད་པས་སྐྱུ་མེད་པའོ། །ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་སྐུ་ཤེར་བྱེན་ཡིན་པར་
 གསུངས་པ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་མྱེད་སྐུ་སྐྱུ་རྣོན་ལྷོ་ལེས་དང་། ཡུམ་རྒྱས་
 པའི་རྒྱས་པ་སྐྱོ་ག་བྱེ་བ་སྐྱུ་བཟུ་དྲི་ཟའི་ཡུལ་ན་ཡོད། རྒྱས་པའི་འབྲིང་
 འབྲུམ་སྐྱུ་བཟུ་པ་ལྷ་ཡུལ་ན་ཡོད། རྒྱས་པའི་བསྐྱུ་པ་སྐྱོང་སྐྱུ་བཟུ་པ་
 ཡུམ་འབྲུམ་པ་ཡིན་གསུངས་པས་དེ་ཡང་ཡུམ་ཡིན་དགོས་ལ། དེའི་མྱེད་རྣོན་
 དང་གངས་ཐ་སྟོན་ལྷོ་ལེས་པའི་སྐྱུ་གསུམ་ཡོད་པར་སྐྱུ་བར་པས་གསུངས་པ་
 ལ་སྟོན། མདོ་བསྐྱུད་པ་ཁྱི་བཟུད་སྐྱོང་པའི་ལེའུ་གྲ་བདུན་ཡོད་པའི་མྱེད། ཞེས་
 པ་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་གིས། ཡེ་ཤེས་སྒྲུའི་འགྱུར་ལྷོ་ལེས་སྐྱུ་གངས་པ་མི་
 རིགས་ཀྱང་། དཔལ་བཅེགས་ཀྱི་འགྱུར་ལྷོ་ལེས་རིགས་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལ། འོ་
 བ་(༡༠ན) དེ་འདྲའི་བསྐྱུད་པ་གཉིས་མདོ་མི་འདྲ་བར་ཐལ། ཞིབ་ཆ་འཐད་
 པའི་མྱེད། འདྲོད་ན། དེ་གཉིས་ཀ་མདོ་བསྐྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་
 པའི་མྱེད། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལོ་རྒྱུ་བས་འགྱུར་ཆེ་མདོ་བསྐྱུད་པ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་མི་རུང་བའི་མྱེད། སྐུ་མཁའ་དང་། གཞན་ཏུ་ན། མདོ་བསྐྱུད་པ་ཁྱི་
 བཟུད་སྐྱོང་པ་དང་མདོ་སྐྱོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་པའི་ཐིན་གྱིས་ལས།
 བསྐྱུད་པ་དང་པོ་ནས་དེའི་ལེའུ་མ་ཡིན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུ་བས་འགྱུར་བའི་ཆེ་སྐྱུ་གས་
 གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་སྐུ་མཁའ་གསུངས་པའི་མྱེད་དང་། བསྐྱུད་པ་ལས་
 ཀྱང་། དེ་ནས་ཡང་འཁོར་བཞི་པོ་དེ་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་མྱེད་བྱེད་སྟེ།
 སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་བསྐྱུད་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བས་ཁོང་

དུ་ཐུང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་དུ་དབྱེ་བ་སྒྲིམ་ནས་ཞེས་པ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་ངོ་མོ་ཙམ་སྒྲིགས་གཅིག་དུ་
 བམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་གྱུར་པའི་ལེའུ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་
 སྐད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་(༡༠ བ) པས་མངོན་པར་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་གསུངས་པའི་རྗེས་དེ་མ་
 བག་དུ་བསྐྱེད་པ་གསུངས་པར་གྲུབ་པས་སོ། ། འཕགས་པས་ཉི་ཤིང་རྒྱན་
 རྒྱར་བའི་སྒྲིལ་ཐོག་མར་གཏོད་པ་ལ་བརྟེན་མཁས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་
 དང་རྒྱན་རྒྱར་ཞིང་། འགའ་ཞིག་གིས། བརྟན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་པོད་ན་ཡོད་
 པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བུ་ཆེན་
 པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་བརྟན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ན་
 ཡོད་པར་གསུངས་པ་རང་ལུགས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། སྐབས་
 འདིར་བརྟན་པའི་མཛད་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་དགོས་པ་ལས། འདིར་མ་སྒྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་བྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དག་དང་མ་དག་རྣམས།
 ལེགས་པར་དབྱད་པའི་ཚུལ་འདི་ཐོག་མར་བཀོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་འགྲེལ་དེར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུའི་མན་
 ངག་གི་(༡༡ བ) བསྟན་བཙམ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་
 པ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་མོས་པས་སྐྱེད་པའི་ས་བརྟེན་པ་སྒྲིབ་དཔོན་རྣམ་པར་
 སྟོལ་བའི་རྗེས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། ། །

རྗེ་བརྟན་བྱང་ཚུབ་འོད་ཀྱི་བཀའ་ལུང་གིས། བལ་ཡུལ་གྱི་པ་རྗེ་ཏ་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་ཤེན་ཆ་བྱའི་ཞལ་སྤྲན་ས། འགྲོ་སེད་ཀར་དགེ་སྦྱང་ཤུག་འོད་ཀྱིས་
 བསྐྱེད། འདི་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྤྲ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་ཅེས་བྱང་བ་དང་། གཞུང་རང་
 ལས་ཀྱང་འོག་དུ་ཉི་སྤང་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་འདི་དང་བཞིར་བྱང་.....
 ཞིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་སྐབས་སུ་འཕགས་པའི་འོག་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་བཤད་

བ་འགོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་ཀྱང་སྐབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་
 རྒྱ་འགྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དུམ་གྱི་མཐའ་དབྱུང་སྐབས་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་དུ་
 ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་བཀལ་ལ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་གཞན་དུ་མ་
 ཡང་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རྩོལ་དུ་(༡༡༥) ཕྱིན་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྐབ་པ་དང་།
 གཞན་དག་ནི་དེ་མི་རིགས་ཏེ། བཅུན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ད་ལྟ་འདིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཉི་ཤི་རྣམ་
 འགྲེལ་ཞེས་པ་གཅིག་སྣང་སྟེ་འོག་དུ་བཟླ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འོག་དུ་
 བཟླ་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཉི་ཤི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་བཅུན་པ་གྲོལ་སྟེ་དང་
 མིང་མཐུན་པ་གཅིག་གམ། འཕགས་པའི་སྐབ་མར་གྲགས་པའི་བཅུན་པའི་
 ཡིན་བཟླ་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་སྣང་དུ་སྤྱོད་གཞི་དང་ཆེ་མོའི་ཀུན་དུ་རྒྱ་སྟེ་ཅན་
 གྱི་སྐབས་སུ་བཅུན་པའི་བཤད་པ་དྲངས་པ་རྣམས་འདི་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཅུན་པའི་བཤད་པ་རྣམས་
 འདི་ལ་མི་སྣང་ན་དེའི་མཛད་པ་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 སྐབ་དཔོན་གྱི་བཤད་པ་དྲངས་པ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལ་མི་སྣང་ན་འགྲེལ་
 པ་དོན་གསལ་སྐབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་མ་ཡིན་མི་དགོས་(༡༡༦) པ་བཞིན་
 དང་། ཡང་ཉི་ཤི་ལས་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་སོགས་གྱི་མདོ་ལེ་
 བརྒྱད་མར་དྲངས་པ་རྣམས་ཉི་ཤི་ལེ་མང་ན་མི་སྣང་བ་ལྟ་བུ་སོགས་འགྱུར་ཆེ་
 ཆད་པའམ་རྒྱ་གར་ན་ཆད་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐའ་གཅིག་དུ་
 བཅུན་པའི་མཛད་པ་མ་ཡིན་པས་འགྲེལ་མེད་ཅེས་གསུངས་དགོས་པ་ལ་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཚུགས་གཉིས་ཀར་སྐབ་བྱེད་གཞན་ཡང་མང་
 མོད་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །པལ་ཆེར་རྣམ་འགྲེལ་འདི་བཅུན་པའི་མཛད་པ་ཡིན་
 པའི་དགོངས་པ་ཡིན་སྟུང་སྟེ། འཕགས་པའི་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་པར་

བྱང་བ་སོགས་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་མ་གཏོགས་དེའི་མཛད་པ་མིན་པའི་.....
 སྐབ་བྱེད་དངོས་སུ་མ་གསལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་སྒྲུང་དུ་སྒྲིབ་གཞིའི་སྐབས་
 ཤེས་བྱེད་དྲངས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་བྱེད་པས་ནི་དག་རྣམས་བཅོམ་པས་ན་
 དག་བཅོམ་པའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲངས་པས་ན་ཟག་པ་ཟད་པའོ། །
 ཡང་ན་ཟག་པ་ཟད་པར་སྒྲངས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་(༡༩༧) ཉོན་མོངས་...
 པ་མེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །ནམ་དེས་མཐར་ཕྱིན་པ་མེད་པའི་
 དེས་པ་མིན་པའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་དྲངས་པ་དང་། སྦྱར་ལམ་ཅེ་མའི་
 སྐབས་སུ་དྲངས་པ་ནི། དེ་ཡང་བཅུན་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེས་འཇིག་རྟེན་
 པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའམ་གཉིས་པ་
 གང་ཡང་བྱང་བ་ལ་བརྟེན་པས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་དྲངས་སོ། །
 དེར་དེ་གཉིས་སྦྱས་ལ་གཞན་འཛིན་རྟོག་གི་སྐབས་སུ་བཅུན་པའི་བཤད་པ་...
 དྲངས་པ་སོགས་མ་སྦྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཅའ་དགོས་ཏེ། དེར་དྲངས་པ་ནི།
 རྒྱན་སྒྲུང་ལས། བཅུན་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེས་ནི། རིགས་ལ་གནས་པའི་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་
 ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་པས་ཤེས་པ་སྟེ། མཉམ་པར་
 ཤེས་པའི་སེམས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་པ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
 ཞེས་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མཉམ་ཞེས་(༡༩༩) ཤེས་བྱ་སྟེ་སེམས་.....
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྦྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ས་
 བདུན་པོ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཞེས་...
 བྱའོ། །བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པར་ནི་མཚན་མ་མེད་པར་རྩལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལམ་
 ཐོབ་པར་ཐ་སྟོད་ཅམ་དུ་མཛོན་པར་བརྗོད་པས་ཐ་སྟོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

༥ ཉི་ཤི་ལེ་བརྒྱད་མ་ནི་སྒྲིགས་བམ་པོད་གསུམ་ཡོད་ཅིང་མདོ་ཆོག་དྲངས་པ་

ཕལ་ཆེ་ཞིང་རྒྱན་དང་ས་བཅད་ཅམ་གྱིས་སྒྱར་བས་བསྐྱས་དོན་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གནོད་འཛོམས་གཉིས་བཞིན་ནོ། །

༥ ཡུམ་སྒྲོར་དགུ་རྒྱན་གྱི་རྩ་བའི་མདོར་འཛོག་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་མདོ་དང་སྒྱར་བའི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་གཉིས་དང་བསྐྱར་ན་འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་བཞིའམ་ལྷ་རུ་གསལ་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲུབ་སྟེ། སྒྱིར་སྒྲོར་དགུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དང་བསྐྱར་ན་བཞིའམ་ལྷ་ཞེས་ཞིབ་ཆ་གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཡིག་ཆར་སྒྲོར་དགུ་(༡༩༧) འམ་ལྷའི་དོན་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེས་ཀྱང་བསྐྱད་པ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་གཉིས་མདོ་སོ་སོ་བར་བསྒྲུབ་པས་སྒྲུར་ལྟར་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། ། དེ་ལ་གང་དག་རྒྱན་གྱི་རྩ་བའི་མདོ་དང་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་གཉིས་ལ་བྱད་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྩ་བའི་མདོ་ལ་ཡང་བཤད་བྱ་དགོས་བཤད་བྱ་རྩ་བ་ལ་ཡང་རྩ་བ་མ་ཡིན་པ་མེད་པས་སོ། །

༥ རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་དང་གཉིས་ཞེས་པ་ལ། མཆན་ལས། ཤེར་འབྱུང་གི་རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ཞེས་མཆན་སྒྱར་བ་མ་དག་པར་མདོན་ཏེ། འོག་རུ་ཤེར་འབྱུང་གི་བསྐྱས་དོན་བཤད་པ་དང་བསྐྱོས་པས་སོ། །

༥ ཕྱི་མ་ཐུབ་དགོངས་དེ་མདོ་དང་སྒྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་སྐབས་སོགས་འགའ་བྱང་མདོ་དང་སྒྱར་བའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཕལ་ཆེར་མདོ་དང་མ་སྒྱར་བའི་ཕྱིར་བེར། འོ་ན་མདོ་དང་སྒྱར་ན་ཐམས་ཅད་སྒྱར་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་ཤུའི་(༡༩༨) སྐབས་སོགས་འགའ་རེ་མདོ་དང་མ་སྒྱར་བ་དང་། བསྐྱད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་མདོ་བསྐྱད་པ་རང་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་སྒྱར་ལ་ཐམས་ཅད་མ་སྒྱར་བའི་ཕྱིར། མདོ་དང་སྒྱར་བའི་འགྲེལ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་སོ། ། དེས་ན་མདོ་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཆན་རྣམས་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་ཆང་བར་འགྲེལ་པ་དེ་མདོ་སྒྱིར་གྱི་དོན་རུ་མི་འཛོག་གམ་ཞེ་ན།

འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 མདོ་རྒྱན་གཉིས་ཀའི་ཆོག་དོན་མ་ཆང་བ་མེད་པར་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 ཆོག་སོ་སོར་མ་བཅད་པས་རྒྱན་མེད་ཅེན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་
 པར་ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཆོག །གཞན་ལས་རྣམ་གྲངས་མིང་གིས་ཏེ། །
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་ཀུན་ལ། །དོན་བསྟུས་དེ་ཅམ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞིས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ལ་ལ་ཡུམ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་
 མདོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཅམ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཉི་ཤིང་(༡༤༥) ལས་ཆོག་རྒྱང་
 འཆད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རྒྱས་པ་ལས་དོན་རེ་ལ་ཡང་མིང་གི་
 རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གསུམ་པོ་ཀུན་ལ་དོན་གྱི་བྱད་པར་མདོར་བསྟུས་ནས་བསྟན་
 པ་དེ་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་
 ལས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་མདོའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགྲེལ་
 ཡོ། །ཞིས་སོགས་ཀྱིས་དབྱད། མདོའི་དོན་ཆོན་རྣམས་སོ་སོར་བཅད་ནས་རྒྱན་
 དང་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་སྒྲགས་ནས་འགྲེལ་པ་མདོ་དང་རྒྱན་སྒྱུར་བའི་འགྲེལ་
 པ་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་སྟུང་ཡང་། ཆོག་ལ་གཟབ་ཅིང་། བསྟུད་པའི་ལྷུ་མིག་
 དང་གཞོན་ཅུ་དཔལ་གྱི་བསྟུས་དོན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་དབྱད། ཡང་ཐུབ་
 དགོངས་དེ་རྒྱན་གྱི་གཞན་འགྲེལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འགྲེལ་པ་གང་ཞིག་
 རང་འགྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱན་གྱི་གཞན་འགྲེལ་
 དུ་བཅུམས་པ་རུ་མི་སྤང་ཡང་སོགས་ཀྱིས་དབྱད། འབུམ་འགྲེལ་རྒྱ་འགྲེལ་
 མ་ཡིན་པའི་སྒྱུབ་བྱེད་གསུམ་ལས་མཆོད་བརྗོད་སྟེང་གཞི་དང་སྒྱུར་(༡༤༦) བ་
 དེ་ཡང་བྱ་རེག་ཐོས་པ་དགས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་རྒྱན་མེ་
 ལས་ཤེས་བྱེད་དྲངས་པས་རྒྱ་གར་མ་མ་ཡིན་པར་མདོན་ཞིས་སྒྱུབ་པ་དེ་ལ་རྒྱ་
 འགྲེལ་ཞིས་པ་མཛད་པ་པོ་རྒྱ་གར་པ་དགོས་མི་དགོས་དབྱད་དེ། དགོས་ཟེར་
 བ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་རྒྱ་འགྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཛད་པ་པོ་རྒྱ་གར་བ་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཚུམ་པ་པོ་དགའ་ལྡན་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་རྩ་གསེར་གླིང་པའི་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་སྐྱེས་ལ་དབྱད། འོན་ཏེ་
 ཐོག་མ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཀྱིས་ཚུམ་པ་ལ་བྱེད་ན་རྒྱ་འགྲེལ་ཚུམ་མཁན་གྱི་
 བོད་མཁས་པ་ཡོད་པ་དང་། བོད་འགྲེལ་ཚུམ་མཁན་གྱི་རྒྱ་གར་མཁས་པ་འང་
 བཞག་ཆོག་པར་འགྱུར་བས་དབྱད། ཡུམ་ཆེན་པོ་ལ་བམ་པོ་སྟུང་བརྒྱ་ཞེས་
 བམ་གྲངས་གྱི་ཐ་སྟངས་བོད་འདིར་གྲགས་གྱི་རྒྱ་གར་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།
 འོན་ཡུམ་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལ་བམ་པོ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཞེས་པའི་
 ཐ་སྟངས་བྱས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཆོད་ཆོད་ཅན་གྱིས་བྱའམ་སྟུང་(༡༥༧) མོ། གཞན་རྩ་
 ན་རྒྱ་དཔེ་ལ་བམ་པོ་མེད་དོ་གསུངས་པས་སོ། འོན་རྒྱ་འགྲེལ་ལ་བམ་པོ་མེད་
 པར་ཐལ། རྒྱ་དཔེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལ་བམ་
 པོ་དེ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 འདིར་ནི་སྟུང་བརྒྱ་རེ་ལ་བྱས་པ་སྟེ། ནས་བམ་པོ་ལྷར་བྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོན་སྟོང་རང་ལ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་རྒྱ་དཔེ་དེ། འགྲེལ་
 པ་དོན་གསལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཆོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། རྫོང་བྱེད་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་ཤེས་
 གྱི་མཉམ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མིག་ཤེས་གྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེ་ཆ་མིག་གིས་མ་བཟུས་པར་ཐལ་ལོ་སྐྱེས་སྟོན། འོན་ཀྱང་དཔེ་
 ཆ་ལ་བཟུས་ནས་རྟོགས་པ་ཤར་བ་ཡོད་པས་དབྱད། དཔེར་ན། བདེན་བཞིན་
 ཆོས་སྐྱོར་ལ་རྒྱལ་པོ་ཟུང་ཡ་ནར་བདེན་བཞིན་གཟུགས་བརྟན་(༡༥༩) གྱིས་
 པ་བསྐྱར་བས་ཟུང་ཡ་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་བཞག་མི་བཞག་དང་།
 ལུས་གྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཡིད་ཤར་བྱེད་པའི་འགྲེལ་པ་
 སྐྱེས་འགྲེལ་པ་ཡིན་མིན་དབྱད། དེ་ཉིད་ལས། བཀའ་བསྟན་བཅོས་སྐབས་
 སུ་མི་རིགས་ཏེ་དག་རྩ་མ་ཐོན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུམ་པ་དང་བསེ་རྩ་ལྟ་

བྱས་ཀྱང་། གཏུལ་བྱ་ལ་ཆོས་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །
མཆན་ལས་ཀྱང་། བདེན་བཞིའི་གཞུགས་བརྟན་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་བྱིས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱང་དེའི་བར་དུ་མ་གསུང་ཞེས་ཁྲིལ་བོར་བའི་ལུ་
ཚུགས་བྱར་མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་དུ་དབྱད་དོ། །

༥ རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གསུང་ལ་མི་འབྱུང་བའི་བོད་ཆོག་དུ་མ་སྤང་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་རང་བཞིན་ཤེས་ནས་རྣམ་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཤར་
ཞེས་པའི་བཤད་པ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གསུང་ལས་འབྱུང་བར་ཐལ། ཉོན་
ཡིད་གནས་འགྱུར་ནས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་(༡༥) ཤེས་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅིས་
དང་། རྟོག་པ་བཞི་སྟུར་ལམ་རང་གི་རོ་བོར་ལུན་པས་བྱབ་པར་བཤད་པ།
སང་ཡེས་དགག་རྟོག་དུ་འདོད་པ། དེ་ཉིད་ལས། སང་ཡེས་ཀྱིས་ནི་དགག་རྟོག་
དུ་འདོད་དེ་ནས་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་
པར་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་བྱུང་ཞིང་བུ་སྟོན་གྱིས་ཀྱང་དགག་རྟོག་དུ་འདོད་དོ་.....
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དགག་རྟོག་མིན་ན་བྱད་པར་བྱེད་ཆོས་
སུ་མི་བྱུང་རོ་སྟུམ་དུ་བསམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་དག་དགག་ཚུལ་
རྣམས་ཞིབ་དུ་སྟོན་ཤིང་དབྱུད་དགོས། རྟོག་དཀའི་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྟོ་འདོགས་ཕྱི་བཅོད་ཚུལ་དང་ནང་དུ་གཙོད་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་...
དང་། དེ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གསུང་ལ་བྱུང་མི་བྱུང་དབྱུད་ཚུལ་མང་རོ། །ཡུམ་
གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡང་རྣམ་དག་སྟོན་ལམ་གྱི་མདོ་
སྟུར་ཚུལ་ལ་སྟོན་ཆགས་པ་སོགས་དང་། དོན་བསྟུང་སྟོན་མེ་ལས་ནི། མདོན་
རྟོགས་(༡༧) རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་ཆོས་སྟུ་ལ། མདོན་
སུམ་རྟོགས་པས་མདོན་རྟོགས་ཏེ། །སྟུར་བ་བཞི་ནི་མདོན་སྟུགས་ཡིན། །
འཕགས་པ་སྟོགས་མེད་དེ་ལྟར་བཞིན། །ཅིས་པ་ནས། བུ་སྟོན་སྟོན་མཁའ་
བཞིན། །ཅིས་འཆད་པ་རྣམས་རུས་པ་ཆུང་ཞིང་འོག་དུ་དགག་པས་ཤེས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཤིང་རྟའི་སྤྱལ་འབྲེང་བའི་དོན་ལ་ཤིང་རྟའི་སྤྱལ་འབྲེང་ཡིན་ཅིན་མོ་
 ལེགས་པར་དབྱད་པས། ལྷང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་གཞག་དུ་མི་
 འདྲ་ཅམ་བཤད་པ་ཁས་ལེན་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་སྟམ་མོ། །ཤིང་རྟའི་སྤྱལ་
 འབྲེང་བའི་དང་མདོ་ཡི་གངས། རྒྱན་གྱི་རྩ་བའི་མདོ་རྣམས་གང་ཡིན་དང་། །
 རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་གྱི་དག་དང་མ་དག་རྣམས། །ལེགས་པར་དབྱད་པའི་ཚུལ་
 འདི་ཐོག་མར་བཀོད། །ཅེས་པས་སོ། །གཞུང་བཤད་ཐབས་སྟོན་འགྲེའི་སྐབས་
 གྱི་བཤད་པའོ། །

སྟེས་པ། དེང་དུས་སློ་གྲོས་ཅན་རྣམས་བཙོན་པ་སྟོང་། །བཙོན་པ་ཆེ་རྣམས་
 (༡༧) སློ་གྲོས་ནོར་གྱིས་དབུལ། །དེ་བས་རེ་བསྐྱང་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་འདིར། །
 འཇུག་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་ཚུལ་འདིར་འབད། །དེ་དབང་སྐྱོན་སྤར་བལྟར་མི་
 འོས་ན་ཡང་། །རང་སློ་འཕེལ་དང་སྐལ་མཉམ་གཞན་དག་ལ། །ཕན་སྟམ་
 གཞན་དུ་སྐྱུ་དོག་སྐྱུགས་ལྷང་ཅན། །དགའ་བ་མི་བསྐྱེད་མོད་ཀྱང་ཐུབ་
 གསུང་དེ། །ཐོས་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ནད་གདོན་སེལ་བྱེད་མཛར། །ལྷ་དབང་གིས་
 བརྗོད་བརྗོད་སོགས་ཞི་བ་དང་། །སྟོན་པས་ཀྱང་བཀྱར་སངས་རྒྱས་ཀྱན་ཀྱང་
 བསྐྱུགས། །ཤེར་ཕྱིན་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ཞེ་མ་རྟོ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་གྱི་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

འོ་ན་རྒྱན་ལ་འགྲེལ་པ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་ན་ཞེས་པ་ནས་བཀས་བཅད་པ་མོ་
 འདྲའོ། །ཞེས་པ་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་མཛན་སྟེས་པའི་དགོས་པའམ། རྒྱ་གར་
 སྐད་ཐོག་མར་སྟེས་པའི་དགོས་པ་གསུམ་ལས། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པ་ནི།
 སློབ་དཔོན་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་བཀའ་བྲིམས་མཛད་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ལ་
 མཛད་ལྟ་གྱི་གཞུང་དེ་དང་། (༡༨) དེ་བསྐྱུར་དགོས། །དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་རྒྱ་
 གར་གྱི་སྐད་སྟེས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བཅད་པ་དང་། །ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཁོ་
 བ་བཞིན་བྱས་པས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའོ། །དེ་ནི་དེ་དོན་འབྲེང་པ་ལ་

དབང་ཕྱར་པའི་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱུ་ཆེས་ཏེ་གྲོལ་བ་དོན་གཞིར་.....
 རྣམས་འཇུག་པ་དང་འདྲ་བར་འཕྱར་གསར་འདིར་ཡང་སྒྲིམ་པ་སྟེ། འདིར་
 ཆོས་ཁུངས་མར་མཆོན་བྱེད་ཏུ་མཛད་པ་འདྲའོ་ཞེས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
 སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ནི། ཨ་རྟི་ས་མ་ཞེས་པ་ནས་རྟི་ཏི་ནི་འགྲེལ་བ་
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཏའི་སྐད་དེས་དེ་སྟོན་པ་ཤེས་པས་ཆེ་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་.....
 ལུ་སྐད་དེ་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་བསྟོན་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་
 བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་ལོངས་སྤྱོད་འོག་མིན་སོགས་ལུ་ཡང་.....
 སྐད་དེས་ཆོས་འཁོར་བསྟོར་བས་སྐད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ལ། སྟེ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཏུ་སྐད་དེ་ཤེས་ནས་སངས་རྒྱས་རང་ལས་དམ་ཆོས་བདུད་རྩི་.....
 རྟེན་ཅིང་ཞལ་མཇལ་བར་ཕྱར་(༡༤༦) ཅིག་སྟམ་ཏུ་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་།
 རྟེན་ལུ་དཔྱད་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་སོ། །ལེགས་སྦྱར་རམ་ལྟའི་སྐད་ཀྱང་དེའོ། །
 རྒྱུད་ལ་བྱིན་རྒྱབས་འཇུག་པ་ནི། སྐད་དེ་ལུས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་
 རང་གིས་གསུངས་པའི་སྐད་མ་ཉམས་པས་བྱིན་རྒྱབས་སྐད་གཞན་ལས་ཆེ་.....
 བས་སོ། །ཕྱི་མ་རྣམས་དེ་འགོག་མོད་ཅེས་པ་དགོས་པ་དེ་གསུམ་ཡོད་པ་མི་
 འགོག་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་བཟོན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་རྒྱ་གར་སྐད་སྒྲིམ་མི་ཏུང་ཞེས་པ་
 འགོག་པ་སྟེ། དགོས་པ་གསུམ་སྦྱར་ཆོག་པས་སོ། །སྟམ་ལ། རྟེན་ལ་ཕྱེ་ཡང་སྤྱོད་རྟེན་
 འབྲང་བཅས་ནས་རང་རང་གི་བཟོན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་སྐད་དེ་སྒྲིམ་པ་ནི་.....
 དགོས་པ་དེ་གསུམ་སྤྱོད་ལ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟེང་
 བོད་དབྱར་ན་མོ་གུ་ཏུ་མཇུག་སྟེ་ཡ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ཡང་དགོས་པ་དེ་.....
 ཡོད་པས་སོ། །རྒྱལ་སྟོན་ལོ་པའ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བྲིམས་ལྟར་བྱས་ནས་བཟོན་
 བཅོས་འཕྱར་བ་མ་གཏོགས་རང་གི་འདོད་པས་འཕྱར་ཏུ་མེད་པ་དང་། བོད་
 ཀྱི་བཟོན་བཅོས་ཀྱི་མགོར་ཡང་རྒྱ་གར་(༡༤༧) ཀྱི་སྐད་སྒྲིམ་པར་བྱས་མི་ཆོག་
 པའི་ཏུས་ལུ་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དབྱར་རྒྱ་གར་སྐད་སྒྲིམ་པས་ཆོས་ཁུངས་.....

མར་མཚོན་བྱེད་ཏུ་མཛད་པ་དང་། འགྱུར་གསར་དེ་དང་འབྲེལ་ཞེས་པ་ནི།
 འོན་ཀྱང་དང་པོ་སྒྲ་ན་སོགས་གྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི་ལྷ་ཡོད་པའི་སོགས་མ་དེ་
 འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་ནི། འོག་ཏུ་སྐབས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་
 མིན་གྱི། འདི་ནས་བམ་པོ་གཉིས་པའི་བར་བམ་པོ་འཆད་པའི་དོན་ནོ། །
 འདིར་ནི་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལ་བམ་པོ་རེ་བྱས་པ་སྟེ། ཤོ་ལོ་ཀ་ཡང་ཡིག་
 འབྲུ་སོ་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ། འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ཆོག་གསལ་དུ། ཆོགས་
 བཅད་རེ་ལ་ཡིག་འབྲུ་སོ་གསུམ་མོ་ཞེས་མ་དག་པས་སོ་གཉིས་སུ་བརྒྱར་ཏེ།
 གཞན་ཏུ་རྒྱང་པ་མི་སྟོམས་པས་སོ། །ཉེར་བརྒྱད་རེ་ལ་ཤུ་ལྷག་ཏུ་མཁས་པ་
 དག་འཆད་པ་ནི་འདིའི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
 བར་བྱེན་ལྷང་གི་སྟེ་མ་སོགས་སུ་མ་རིག་ཉིད་ལས་སངས་བྱེར་དང་། ཞེས་
 སོགས་དྲངས་པ་ལ་(༡༧) ཆོག་མ་དག་ཅིང་རྒྱང་པ་གསུམ་པའི་དོན་ལ་རྒྱུན་
 བཞུགས་སོ་ཞེས་པ། སངས་རྒྱས་པརྩ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ན། པརྩ་སངས་རྒྱས་
 འདོད་དགོས་པའོ། །གང་གིས་ན་དང་པོར་ལོ་རྩ་བ་དང་། བྱིས་འཆད་པ་ཉན་
 པ་ལ་སོགས་པས་སོ། ཞེས་པ་རང་ཅག་རྣམས་གཞུང་གང་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་
 པའི་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱང་གཞུང་དེ་དང་དེའི་མཚོན་བརྗོད་ལྟག་འཆལ་བའི་
 ཆོག་རྣམས་བརྗོད་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལྟག་འཆལ་བར་མོས་དགོས་པ་
 དང་། གང་ལ་མཚོན་པ་བརྗོད་པའི་ལྷལ་དང་མཚོན་བརྗོད་མཛད་མཁན་
 དེའི་ལྟགས་དགོངས་མཐའ་དག་གི་ཡང་རྒྱད་ལ་གྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་གྱ་སྟམ་
 པ་གནད་ཏུ་ཆེའོ། །དེར་མ་ཟད་བསྟན་བཅོས་གང་ལའང་ཐོས་བསམ་སོགས་
 བྱེད་ཆེ་དེའི་སྟགས་སྟེ་ལ་རང་ཉིད་བྱེད་ཤེས་དགོས་ཞེས་མཁས་པའི་གསུང་
 ལས་འབྱུང་རོ། །ཞེ་སྟོན་གསུམ་ངོས་བབྱུང་བའི་ལྟག་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་པའི་
 ཟིན་བྲིས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

༩ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་ཆིངས་དང་ཞེས་པ་ནས་(༢༠) བ་མ་རྟོགས་

པའི་བྱད་པར་བརྗོད་པ་ཅུ་མཛད་པ་ནི་ཆེས་ལེགས་སོ། །ཞེས་པ་ལས། ཅུ་བས་
 རྟོན་ཏུ་ཞིག་གིས་མདོ་བཀའ་བ་ནི། བཤད་པ་ལྷ་ཡིས་འཆད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
 དགོས་དོན་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། བསྟན་དོན་ལྷན་ནམ་གཞག་
 དང་། ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱིས་དང་། མཚམས་སྦྱར་ཤུགས་ལ་
 བཀའ་ལན་པལ་ཆེར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་གསུངས། གལ་ཏེ་དགོས་འབྲེལ་
 གྱིས་མདོ་དགོས་དོན་གྱི་སྒྲིན་ནས་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་གཉིས་མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མིན་པའི་ཐུར།
 དེ་ཉིད་ལས། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ནི་མདོ་བཤད་པའི་སྒྲིན་འགྲོ་
 ཡིན་གྱི་མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲེལ་པ་འདིའི་ཤེས་རབ་
 བ་རོལ་ཐུན་པ་ལ། ཞེས་སྟགས་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཐུར་ཟེར། དེ་མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མིན་ཀྱང་། མདོའི་དགོས་
 (༤༠བ) དོན་བསྟན་པ་ཡིན་བྱས་ཆོག་གམ་དཔྱད། དེས་ན་དགོས་དོན་དགོས་
 འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་པར་མཁས་པ་དག་བཞེད་པ་ལ། ལྷ་མ་དག་གིས་དེ་ནི་མ་
 འབྲེལ་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དགོས་དོན་བསྟན་གྱི་བཤད་པ་
 ལྷའི་དགོས་དོན་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་མདོའི་དགོས་དོན་ཡིན་པའི་ཐུར་ཞེས་
 ཟེར་བ་ལ། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་ཏེ། བསྟན་བཅས་མདོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་ལ་
 བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྷ་ནི་བསྟན་བཅས་ཀྱིས་མདོ་བཤད་པའི་ཐབས་.....
 ཡིན་པས། བཤད་པ་ལྷའི་དགོས་དོན་མདོའི་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅས་ཀྱི་དགོས་
 དོན་བཤད་པ་ལྷའི་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པའི་ཐུར། དེར་ཐལ། བསྟན་བཅས་
 ཀྱི་དགོས་དོན་ཏེ། དགོས་དོན་གྱི་སྒྲིན་ནས་བཤད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཐུར།
 དེར་ཐལ། བསྟན་བཅས་ཀྱི་དགོས་དོན་ནི་མདོའི་དོན་རྟགས་པའི་དགོས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་བསྟན་བཅས་ཀྱིས་དགོས་དོན་གྱི་སྒྲིན་ནས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ན།
 དགོས་དོན་གྱི་སྒྲིན་ནས་བཤད་པ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བའི་ཐུར། དེས་(༤༡ན) ན་

དགོས་འབྲེལ་གྱིས་ནི་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་བསྟན་ཏེ།
 མདོའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 གཞན་ཏུ་ན་བསྟན་བཅས་གྱི་མཆམས་སྒྱར་སོགས་ཀྱང་བཤད་ཐབས་ལཱའི་.....
 ནང་གི་མཆམས་སྒྱར་མིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ན་མདོའི་མཆམས་སྒྱར་
 ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅས་གྱིས་མདོ་བཤད་
 པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བའི་མཆམས་སྒྱར་ནི། བསྟན་བཅས་གྱི་ཆོག་སྤྱིའི་གོ་
 རིམ་མི་འགལ་བར་སྒྱུབ་པའི་མཆམས་སྒྱར་ལ་བྱེད་ལ། མདོའི་མཆམས་སྒྱར་
 ནི་མདོའི་འབྲེལ་ལ་འཛོག་པས་མི་འདྲ་བའི་བྱིར། བཤད་ཐབས་ལྟ་བུ་ན་
 བཅས་གྱི་མདོ་བཤད་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པས། བསྟན་བཅས་དང་འབྲེལ་
 བ་དགོས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེའི་དགོས་དོན་མདོའི་ཡིན་པ་མི་རིགས་སོ། །
 དེ་དག་ལ་འོ་ན། བསྟན་བཅས་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་པོ་གང་རུང་
 དང་། འབྲེལ་པ་དོན་(༡༥) གསལ་གྱིས་རྒྱན་བཤད་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་པོ་གང་
 རུང་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲེལ་པ་མ་ཚོམ་གོང་གི་
 བསྟན་བཅས་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་པས་རྒྱན་
 བཤད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཤོས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
 ན། འབྲེལ་པས་རྒྱན་བཤད་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་འབྲེལ་པ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་པས་བསྟན་བཅས་
 བཤད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚ་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་
 ཡང་། འབྲེལ་པས་མཆོད་བརྗོད་བཤད་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན།
 མཆོད་བརྗོད་གྱི་དེ་ལྟ་པོ་གང་རུང་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། མཆོད་བརྗོད་བཤད་པའི་མཆམས་སྒྱར་ཡིན་ན། མཆོད་བརྗོད་གྱི་
 མཆམས་སྒྱར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འབྲེལ་པས་
 མཆོད་བརྗོད་བཤད་པའི་ཆོག་སྤྱིའི་འབྲེལ་པའི་མཆམས་སྒྱར་ཆོས་ཅན།

(༤༩༥) དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་
འགྲེལ་བརྗོད་པའི་མཆོམས་སྐུར་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་
ཅུས་ཏེ། འགྲེལ་པའི་ཆོག་འགྲེལ་བ་དང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་
བའི་ཕྱིར། སྐགས་དང་། དེས་ན་འགྲེལ་པས་མཆོད་བརྗོད་བཤད་པའི་
མཆོམས་སྐུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་ལས། མཆོམས་སྐུར་ནི་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་
བྱམས་པ་རང་ཉིད་ནས་ཆེད་དུ་འེ་བར་གྱི་གཞུང་དེ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་མཆོམས་
སྐུར་ཡིན་ཀྱང་། འགྲེལ་པས་མཆོད་བརྗོད་བཤད་པའི་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། རང་ཉིད་ནས་ཆེད་དུ་འེ་བར་གྱིས་དགོས་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོགས་བཅད་དང་པོ་
འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་ཐབས་ལྟའི་སྟོན་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་
སྐབ་(༤༩༦) བྱད་དུ་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་
འགྲེལ་པས་མཆོད་བརྗོད་བཤད་པའི་མཆོམས་སྐུར་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཉིད་ལས། རྒྱགས་ལ་བསྟན་པའི་མཆོམས་སྐུར་གྱི་དང་པོ་ནི་འཕགས་པ་
བྱམས་པ་ཞེས་སྐགས་དེ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱབ་སྟེ། དེ་
ཅ་བའི་མཆོམས་སྐུར་ཡིན་པས་སོ། །འོ་ན་ཅ་བའི་ཆོག་སྟེ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ནི་
འགལ་བར་སྐབ་པར་ཐལ། ཅ་བའི་མཆོམས་སྐུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
དེའི་སྟེ་ཕྱི་གཉིས་བཞག་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་སྐགས་གྱིས་དབྱད། འོན་
ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྟོན་དུ་གདུལ་བྱ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་
དུ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་གོ་རིམ་ནི་འགལ་བར་སྐབ་པའི་མཆོམས་སྐུར་
ཡིན་པས་སྟེ་ཕྱི་མི་འགལ་བར་སྐབ་ལ། མཆོམས་སྐུར་རང་གི་སྟེ་ཕྱི་ལ་མི་བྱེད་
དོ། །དེས་ཀྱང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་མཆོམས་སྐུར་དང་། འགྲེལ་པས་མཆོད་བརྗོད་
འཆད་པའི་མཆོམས་སྐུར་གཉིས་མི་འདྲ་བར་ཤེས་དགོས་ཏེ། (༤༩༧) མཆོམས་

སྐྱར་ཅ་བ་འགྲེལ་པ་གསུམ་ཞེས་སོ་སོར་བཤད་ནས། སྐྱར་ཡང་མཆོམས་སྐྱར་
 བྱི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་སྒྲིམ་པ་སྤྲོད་ཚུལ་ཡོད་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་བྱི་འགྲེལ་པས་མཆོད་བརྗོད་འཆད་པའི་
 དགོས་དོན་བསྐྱུས་དོན་ཆོག་དོན་བཀལ་ལན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོག་གོ་
 རིམ་མི་འགལ་བའི་འབྲེལ་ཆགས་པ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་
 ཅེས་པའི་དེ་སྒྲ་སྒྲེགས་ས་གོང་ཏུ་སྒྲིམ་པ་ཞིག་བཞག་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་
 འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོས་ཅན། ཅ་བའི་ཤུགས་བསྟན་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་མཆོམས་སྐྱར་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
 བ། རྒྱན་བཅམས་པ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། འགྲེལ་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། སོགས་དང་། དེ་ལྟར་ཅ་
 བའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་མཆོམས་སྐྱར་ཡིན་ཀྱང་། ཤུགས་བསྟན་མིན་པའི་
 ཞིབ་(༤༩)འབྲེང་དགོས་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ཡང་ཅ་བའི་
 ཤུགས་བསྟན་ཏུ་འདོད་པར་གྱུར་པ་སོགས་ཏེ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཡང་མཆོད་
 བརྗོད་ཀྱི་དགོས་དོན་དང་འགྲེལ་པས་མཆོད་བརྗོད་འཆད་པའི་དགོས་དོན་
 ཡང་མི་འདྲ་ཡོད་ཚུལ་དེས་ཤེས་རུས་མོད། འོན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་དཔུང་ཚུལ་
 འགོད་ན། རང་ཉིད་ནས་ཆེད་ཏུ་འི་བར་གྱིས་འགྲེལ་པས་མཆོད་བརྗོད་འཆད་
 པའི་དགོས་དོན་བསྐྱུས་ལ། རེ་ཞིག་ནས་གཙ་པོ་ཡིན་ཅོའི་བར་གྱིས་མཆོད་
 བརྗོད་ཀྱི་དགོས་དོན་བསྐྱུས་པར་བྱས་ན་རིགས་སམ་སྒྲམ་ཡང་ཆོག་ལ་གཟབ་
 དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་ནས་ཆེད་ཏུ་བར་གྱི་གཞུང་ཆོས་ཅན། མཆོད་
 བརྗོད་ཀྱི་དགོས་དོན་བསྐྱུས་པར་ཐལ། དེའི་དགོས་པ་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་གཉིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། གཞུང་ལས། ཅི་ཞིག་གི་དོན་ཏུ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། རང་
 དོན་གྱི་དགོས་པ་བྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིག་ཆ་དང་རྣམ་

བཤད་སྟགས་ཀྱང་རོ། །གཞན་(༤༤ན) ཡང་། གཞུང་དེས་མཛོད་བརྗོད་
 གྱི་དགོས་དོན་བསྟན་པར་ཐལ། འགྲེལ་པས་མཛོད་བརྗོད་དགོས་དོན་གྱི་སྒྲི་
 བས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་བཤད་པའི་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས་སྟགས་གྱིས་དཔྱད་ཅིང་དེ་ལ་མ་བྱལ་སྟེ། འགྲེལ་པས་མཛོད་
 བརྗོད་བཤད་པའི་དགོས་དོན་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱི་མཉམ་བཞག་སྐྱོ་སྐྱོ་རང་རིག་...
 པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་དྲངས་པའི་དད་པ་ནས་སྒྲུ་མེད་བྱང་...
 རྒྱལ་བར་གྱི་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བྱང་བའི་རྗེས་འགྲོ་དང་སྟག་པ་སྒྲུ་...
 མེད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གང་ལས་བྱང་ན་ས་བཙུའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་དེ་གང་
 ལས་བྱང་ན་སྒྲུར་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལས། དེ་གང་ལས་བྱང་ན་ཆོགས་ལམ་ལས།
 དེ་གང་ལས་བྱང་ན་སྒྲིང་རྗེ་ལས། དེ་གང་ལས་མར་ཤེས་སྟགས་ལས་བྱང་དེ་
 གང་ལས་བྱང་ན་སྒྲུར་དད་པ་ལས་བྱང་བར་མཁུན་པ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་རོ་སྐྱོ་...
 མ་ཞོར་བ་དང་། གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པར་གཟིགས་ནས་གསུལ་བྱ་དང་བ་
 བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཛོད་(༤༤བ) བརྗོད་མཛོད་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་བཞག་...
 དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཛོད་བརྗོད་
 གསུང་ཞེ་ན་ཞེས་པ་ནས་ཆོགས་བཅད་འདི་གསུངས་སྐྱོ་ཞེས་རྣམ་པར་སྒྱུར་...
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར་ཡང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དོན་
 བཤད་ཐབས་ལྡན་འཆད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་མཛོད་བརྗོད་བཤད་ཐབས་ལྡེ་
 སྒྲི་ནས་བཤད་པའི་མཁུན་གསུམ་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་དང་། ཡུམ་དོན་
 གཟིགས་ཚུལ་མཆོམས་སྒྱུར་གྱིས་འཆད་པར་འདི་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་དྲངས་པའི་དད་པ་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཐོབ་པའི་རྒྱུར་རྗེ་བཙུན་གྱི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་པར་མཛོད་བརྗོད་...
 གྱིས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། བྱད་གྱི་སྒྱུབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ།
 མཛོད་བརྗོད་གྱིས་དེ་བསྟན་ཀྱང་། དེ་ཤེས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པས་འགྲེལ་

པའི་དགོས་དོན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆར། མཚོད་
བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདི་ནས་མཉམ་བཞག་གི་(༥༥) ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྟོན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་གིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནས་སྟོན་
པ་ལྷགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། ཡིག་ཆར་རྗེ་བཙུན་
གྱིས་དེ་ལྟར་མཉམ་བཞག་སྐོས་སྐོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གྲུབ་ནས་བསྟོན་
པ་དེ་མཛད་པའི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། འགྲེལ་པ་ལས། སྐོས་སྐོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས། ཞེས་དང་། རྣམ་
བཤད་ལས། ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ན་འཕགས་པ་བྱམས་པའི་མཉམ་བཞག་
སྐོས་སྐོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་པར་འགྲེལ་པས་མཚོད་བརྗོད་བཤད་པའི་དགོས་དོན་དང་
མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་དགོས་དོན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན། མཚོད་བརྗོད་ལས་ལྷགས་
སྟེ་འགྲེལ་པ་གསུངས་པ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སྐོས་སྐོར་བཡིན་ན་འགྲེལ་
པས་མཚོད་བརྗོད་འཆད་པའི་དགོས་དོན་དེ་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་མིན་ཟེར་.....
དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་(༥༦) ཏུ་བསྟུས་དོན་དང་ཆོག་དོན་ལའང་སྒྱུར་དགོས་
ཏེ། མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་བསྟུས་དོན་ནི་འཆད་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་བཤད་
བྱ་འཆད་བྱེད་ལ་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ཆོག་
དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་རྒྱན་གྱི་ཡིན་པ་དང་། འགྲེལ་པ་ཡང་མངོན་རྟོགས་
རྒྱན་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་སྟགས་སྟོས་པས་ཆོག་པ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་
བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པས་ཀྱང་ངོ་། །འགྲེལ་པས་
ཙ་བ་འཆད་པའི་དགོས་དོན་ནི་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པར་ནི་ཞེས་པས་བསྟན་
པ་དང་། ཙ་བའི་དགོས་དོན་དགོས་འགྲེལ་ངག་གིས་བསྟན་པ་ལ་སྟུས་ཀྱང་
བསྟོན་དུ་མི་རུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་མཚོད་བརྗོད་བཤད་པ་སྟགས་ལ་ཡང་
སྐོས་སྐོར་བཞག་དགོས་པ་འདྲའོ། །འོ་ན་འགྲེལ་པའི་ཟིན་བྲིས་ལས། གཞན་

དུ་ན་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་གཉིས་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན།
 མཚོན་བཟོན་གྱི་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་ལ་རེ་ཞིག་ནས་གཙུག་པོ་ཡིན་ནོའི་བར་...
 གྱི་གཞུང་བཞག་ལ། སྤྱི་འགྲེལ་དེ་ནི་མཚམས་སྒྱུར་དུ་བཞག་པ་སྒྱུར་མེད་དོ། །
 དེས་ན་(༤༦) སྤྱི་བཤད་པ་མཚོན་བཟོན་དེ་ནི་གཞུང་རང་དང་བཟོན་བྱ་...
 མཐུན་པའི་ཕྱག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འགྲེལ་པར་སྤྱི་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་ཞེས་སྐད་སྒྲུབ་བཟོན་བྱ་མཐུན་ཕྱག་སྒྲུབ་པར་བཞག་པ་སྤྱི་བཤད་པ་ནི་
 སྤྱི་བཤད་པའི་གཞུང་ནམས་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། དང་པོའི་རྒྱ་དང་པ་ནས་རྒྱ་
 མཐུན་བར་གང་ཟག་གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་བར་རྒྱ་...
 བཟོན་གྱིས་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་ནས་རྒྱ་འགྲེལ་དངོས་སུ་བཟོན་པར་...
 གྲུབ་ཅིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ཀྱང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ཆོག་གཅིག་ལའང་
 གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱ་ཆོས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །མཚམས་
 སྒྱུར་ཕྱག་སྒྲུབ་པ་བཟོན་ན། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ཅས་པ་དེ་དངོས་
 སུ་མ་བཟོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
 བཟོན་ཞེས་པ་བཟོན་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ལས་དཀའ་ཡང་། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ནས་ལམ་(༤༧) ཤེས་
 པ་ཉིད་ཅས་བྱ་བ་ལ་སྐད་སྒྲུབ་པའི་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་ནས་པ་བཟོན་གྱི་གོ་རིམ་...
 བཟོན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 མདོ་དང་བཟོན་བཙུག་གྱི་དེ་གཉིས་བྱ་བ་ཕྱིད་དམ་དཔུང་། ལ་ཅིག་གིས།
 དེ་ཉིད་ལས། རང་ཉིད་ནས་ཆེད་དུ་འདི་བར་གྱིས་ཞེས་སྐད་སྒྲུབ་པ་དང་
 བཟོན་པའི་སྤྱི་བཤད་པ་མཚམས་སྒྱུར་ལ་བྱེད་ན་རྒྱ་བཤད་དང་མཐུན་ཟེར་བ་...
 ལ། གཞན་དག་གིས། རྒྱ་བཤད་ལས། ལུ་མ་ལ་ཞེས་པ་ནས་ཕྱག་འཛལ་
 ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བཟོན་དོན་དུ་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་...
 བཞག་སྤྱི་བཤད་ཀྱང་འགྲེལ་པས་ཆ་བཞག་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་དང་། ཆ་བའི་བཤད་

ཐབས་ཡན་ལག་ལཱ་ལྟེང་པར་མ་བྱེད་པས་ནོངས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་
 ལྟར་བཤད་པས་ཤེས་ཅུས་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལ་འོན། རང་ཉིད་ནས་
 ཆེད་དུ་འཛིན་པར་གྱིས་དགོས་དོན་བསྟན་པར་ཐལ། དགོས་པའི་སྒྲིན་ནས་མཆོམས་
 ལྟར་བ་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་(༡༣) ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 དེའི་དགོས་དོན་གྱི་གཞུང་འདིར་མ་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་
 ཆོགས་སུ་ནས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོའི་བར་ནི་དགོས་དོན་ལས་འཕྲོས་པར་བསྟན་
 པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བསྟུས་དོན་ལ་ཡང་འདྲའོ། །དགོས་པའི་སྒྲིན་ནས་
 མཆོམས་ལྟར་བ་ཡིན་ཞེས་དགོངས་པ་སྤངས་མི་དགོས་ཏེ། འོག་དུ་མཆོམས་
 ལྟར་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དེ་ན་ལྟར་ལྟར་དེ་དག་སོ་སོར་བྱེ་བ་གནད་ཆེའོ། །སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་ཤེས་
 ཀྱིས། སྐབས་དང་པོར་ཆོག་གི་མཆོམས་ལྟར་སོ་དུག་སོགས་འཆད་པ་ལ། དང་
 བོ་ལ་ཉེར་ལུ་ལས་ལྟག་ཆོག་ཟིན་མཆོམས་ལྟར་མེད་པས་གུངས་མང་ལ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཉེར་ལུ་ནི། མཆོད་བརྗོད་དགོས་འབྲེལ་ལུས་རྣམ་གཞག་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དམིགས་པ་རབ་དབྱེ་གདམས་ངག་སྒྱུར་བསྟན་དག་
 འདུན་ཉི་ཤུ་སྒྱུར་ལམ་སྒྱུ་བཤད་དམིགས་རྣམ་རྒྱས་བཤད་བཟུང་རྟོག་ཡོངས་
 འདོན་སྒྱུབ་(༡༤) པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེའི་ཆོད་པ་ལན་དང་
 ལྟབ་པའི་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གོ་སྒྱུབ་འདུག་སྒྱུབ་ཆོགས་སྒྱུབ་སྒྱུ་བཤད་
 སའི་ཆོགས་ལ་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྒྱུང་བདུན་པའི་ཡོངས་སྒྱུང་གཉིས་པ་ས་
 བརྩུ་པ་གཉེན་པོའི་ཆོགས་ངེས་འབྱུང་སྒྱུབ་པའི་སྟེ་ཉེར་ལུའོ། །ཆོས་ཀྱི་
 བཤེས་གཉེན་གྱིས་ནི་དམིགས་རྣམ་གྱི་མཆོམས་ལྟར་དུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་
 ལུ་བཅད་པ་བདུན་གྱིས་བཤད་དེ། ཞེས་བྱུང་བ་དང་། སའི་ཆོགས་ལ་
 བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་ལུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་ཆ་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་ཞེས་བྱུང་
 བས་དོན་ཐོབ་བམ་དངོས་བསྟན་ལ་རེ་རེ་མཆོམས་ལྟར་ཐོབ་པར་དགོངས་

སམ་སྒྲུལ་ཡང་། དེ་ལྟ་ན་བཟུང་རྟོག་དང་འདྲིན་རྟོག་གཉིས་ལ་ཡང་འདྲིན་
 རྟོག་བཞི་དང་ལྔ་ན་པ་ཡང་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སྱུར་བྱང་བས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཐོབ་ཅེས་པའོ། །གཞན་
 ཡང་། སྐབས་གཉིས་པར། ཉན་རང་གི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ཆོན་གཉིས་དང་།
 སྐབས་བཞི་(༤ན) པའི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ལ་ཡང་མཆོམས་སྒྱུར་སྱུར་བྱང་བས་
 བཞི་བཞིར་འགྱུར་ཞེས་བཀའ་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དེ་ཙམ་སྒྲུལ་མི་དགོས་པས་
 སོ། །སྐབས་ཀྱི་དང་པོར་བསྟན་པ་བརྒྱད་ནི་སྐབས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པར་བྱེད་
 པའི་མཆོམས་སྒྱུར་ཡིན་ལ། གཞན་རྟོགས་ནི་ཅི་རིགས་པའོ། །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་འཆད་པའི་དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྒྲུར་བྱང་
 པའི་མཆོམས་སྒྱུར་ལ་བྱའི་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་པ་ལ་མི་བྱའོ། །འགྲེལ་པ་
 དོན་གསལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཆོམས་སྒྱུར་དང་ཆོག་ཟིན་གྱི་མཆོམས་སྒྱུར་
 གཉིས་བྱང་པར་ཡོད་སྒྲུལ་ཡང་། དེ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། བཤད་ཐབས་
 ལྟའི་གཞུང་ཕན་ཚུན་འགལ་མི་འགལ། འགལ་ན་མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་ལ་
 ཡན་ལག་གཞན་བཞིའི་གཞུང་མེད་པར་ཐལ། འདྲིན་པའི་ཕྱིར། འདྲིན་ན།
 མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་མཆོམས་སྒྱུར་དང་། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 མཆོམས་(༤ན) སྒྱུར་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཆོག་དོན་གྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདྲིན་པའི་ཕྱིར། འདྲིན་ན། སྒྲུ་འགྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོག་དོན་བསྐྱུས་
 དོན་དགོས་དོན་སྟགས་གང་ཡང་མི་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲིན་
 མི་རུས་ཏེ། སྒྲུ་འགྲེལ་དང་མཆོམས་སྒྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
 ལས། མཆོམས་སྒྱུར་གང་ཡིན་སྒྲུ་འགྲེལ་དུ་བཞེད་པ་ནི་ནས་རྩ་བའི་དོན་སྒྲུར་
 བྱངས་ནས་མི་འགྲེལ་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ། །ངེས་ན་འདི་དང་
 འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོམས་སྒྱུར་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་.....
 གཞན་ལ་མ་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གང་དག་སྒྲུ་འགྲེལ་བྱེ་

འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ན་མི་དུགས་ཏེ། དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། འགོག་
 པ་མེད་པའི་མཆོམས་སྐྱར་ཡང་ཕྱི་འགྲེལ་པ་ལ་ཡོད་པ་སྐར་ལ་སྒྲངས་སྐྱེ་མེད་
 པ་དང་། ཆེགས་སྐྱ་ནས་ལྡན་པ་བརྗོད་དེའི་བར་གྱི་གཞུང་དེ་མཆོམས་སྐྱར་དུ་
 གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པས་(༤༥) སོ། །དེས་ན་སྐར་འགྲེལ་ཞེས་པ་ནི། ཚ་བའི་
 རྣོན་སྐར་སྒྲངས་ནས་བསྐྱུས་རྣོན་སྐྱེས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་གོ་ཆོད་.....
 བར་འགྲེལ་པ་ལ་འཛོག་དགོས་ཀྱི། དེ་ལ་ཚ་བའི་རྣོན་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་མི་
 འཛོག་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མཆོད་བརྗོད་དང་འགོག་པ་མེད་པ་གཉིས་སྦྱས་ལ་
 གཞན་མི་སྦྱས་པའི་སྐྱེ་མཆོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
 ལ་སྐར་འགྲེལ་དང་མཆོམས་སྐྱར་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་
 བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་ཏེ། དེ་གཉིས་སྐར་འགྲེལ་དང་མཆོམས་
 སྐྱར་གཉིས་ཀར་གོ་སྤྱོད་ལ་དེས་གཞན་རྣམས་ལ་འང་སྐྱར་ཤེས་རུང་བར་དེ་.....
 གཉིས་སྦྱས་པའི་ཕྱིར། དགོས་འགྲེལ་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་ལྟ་བུ་ཡང་གཉིས་ཀྱི་
 ཡིན་ཏེ། བསྐྱུས་རྣོན་གྱི་སྐྱོན་ནས་མཆོམས་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་
 པ་ལས། སྐྱེ་བོ་སྐྱོ་གོས་ཞེས་པ་ནས་འགྲེལ་བ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་
 (༤༦) ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཡང་དགོས་རྣོན་ལ་
 སྐྱར་རུང་ཞིང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་རབ་དབྱེའི་མཆོམས་སྐྱར་ལྟ་བུ་
 བྱི་སྐར་འགྲེལ་དུ་མི་རུང་སྒྲམ་ཏེ་དབྱེད། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འང་དབྱེད་ནས་
 སྐྱར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པའི་མཆོམས་སྐྱར་ལྟ་བུ་སྐར་
 འགྲེལ་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་དང་བཟལ་ལན་གྱི་གཞུང་དུ་འང་འཛོག་སྒྲམ་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། མཆོམས་སྐྱར་འདི་རྒྱུད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་མི་བྱེད་པ་
 ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་མཛོད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་བཤད་ཐབས་ལྟའི་གཞུང་སྐྱིར་མི་འགལ་ན་འཐད་དོ། །ཡང་མཆོད་
 བརྗོད་ཀྱི་བཟལ་ལན་ནི། དེ་ལ་ནས་བསྐྱེད་དོ་བར་ནི་འགྲེལ་པས་མཆོད་

བརྗོད་བཤད་པའི་བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་བཀལ་
 ལན་གཉིས་ཀ་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་ནས་བསྟོད་དོའི་བར་ནི་བསྐྱུས་
 དོན་ལས་(༥༠ན) འཕྲོས་ཤིང་། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། མཚན་བརྗོད་བཤད་པ་
 ལཱའི་ཚྭ་སྤྱང་འཆད་པར། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་ནས་དོན་བརྒྱད་བསྐྱུས་ལ་
 སྐགས་བྱང་། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གསུམ་པ་ལ་བསྐྱུས་པའི་དོན་དང་
 དགོས་པའི་དོན་དང་ཚྭ་པ་སྤྱང་བ་དང་ཆོག་གི་དོན་ནི་ཞེས་གསུངས་ནས།
 དེ་ལ་ནས་བསྟོད་དོའི་བར་ནི་གསུམ་པར་བཤད་པས་སོ། །འོན་ཏེ་ལྟར་ནས་
 འཐད་པ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱི་གཞུང་ཆོས་ཅན། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་བཀལ་ལན་གྱི་
 གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ནས་བསྟོད་དོའི་བར་གྱི་གཞུང་བཞག་པ་དེའི་
 ཕྱིར། འདྲི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ནས་འཐད་པ་ཡིན་ནོའི་བར་
 གྱིས་བཀལ་ལན་བསྟན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འགྲེལ་པས་མཚན་
 བརྗོད་འཆད་པའི་བཀལ་ལན་བསྟན་པས་སྒྲིན་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་
 དཔུང་ན། དེ་ལྟར་ནས་འཐད་པ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱི་གཞུང་ཆོས་ཅན། མཚན་
 བརྗོད་བཀལ་(༥༠བ) ལན་གྱི་སྐོར་ནས་འགྲེལ་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར།
 འདྲི་ན། དེ་འདྲའི་བཀལ་ལན་དེ། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་བཀལ་
 ལན་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། དེས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་
 བཀལ་ལན་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་པ་གང་ཞིག་དེའི་དངོས་བསྟན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་བཀལ་ལན་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཟུན་གྱི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་བཀལ་ལན་དེ། ཟུན་གྱི་བཀལ་ལན་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྐགས་གྱིས་དཔུང། གཞན་ཡང་། ཟུན་གྱི་བཀལ་ལན་གྱི་
 གཞུང་ཡིན་ན། མདོའི་བཀལ་ལན་XXXX ཞེས་པ་ནི་མདོའི་བཀལ་ལན་གྱི་
 གཞུང་ཟུན་དུ་མ་བྱང་བས་མི་རིགས་སོ་བཅུ་། འོན་ཀྱང་འདིར་མཚན་བརྗོད་
 ཀྱི་བཀལ་ལན་ཞེས་པ་ནི། མཚན་བརྗོད་བསྟོད་ལུལ་གྱི་གངས་མང་ཁུང་ལ་

བཀལ་བ་བརྗོད་པ་ལ་བྱེད་པས། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་
 ལྟམ་མོ། །གཞན་ཏུ་ན། དེ་ལྟར་ནས་འབྲེང་པ་ཡིན་ནི་དེ་བར་གྱི་གཞུང་ཆས་
 ཅན། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཚུད་ལན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པར་(༥༡)ན། དེའི་བཀལ་ལན་
 གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བཀལ་ལན་དེ་
 དག་མཚན་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་པར་བསམ་ནས་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཚུད་ལན་གྱི་
 དོན་ཚན་ཏུ་བསྟུང་ཅས་པ་ནས་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཏུ་གསལ་ཏེ། ཞེས་
 དང་། ཡིག་ཆར། མི་འབྲེང་དེ་མཚན་བརྗོད་ལ་མི་ཚུད་པའི་ནས་ཚུད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྒྲིབ་པས་ཆོག །དེས་ན་རྒྱན་གྱིས་མདོ་
 བཤད་པའི་བཀལ་ལན་ནི་སྐབས་འདིར་གསུམ་སྒྲིབ་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ནི། མདོ་ལས་ཆོས་དབྱིངས་རིགས་སུ་
 གསུངས་པ་ལ་བཀལ་བ་བརྗོད་པ་དང་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་
 དེའི་བཤད་བྱའི་མདོ་ལོགས་སུ་མེད་དམ་སྟམ་སྟེ། ལྷང་བ་གཉིས་གང་ཏུ་འང་
 དེ་ལ་མ་སྐྱར་བས་སོ། །འོ་ན་རྒྱན་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་བཀལ་ལན་གྱི་གཞུང་
 ཡིན་ན་བཤད་བྱའི་མདོ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 (༥༡)བ། དངོས་པོ་བརྗོད་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ལ་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་
 མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྷང་ལས། ཇི་ཞིག་ཐོབ་ཅེས་བཀལ་བ་ནི། བརྗོད་ཏུ་
 མེད་པའི་དོན་ལ་འཕེལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་བཀག་པས། ཕ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་
 གྱི་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་ཡང་བཀག་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་.....
 མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བསྐལ་བ་.....
 མེད་པ་ཉིད་ཏུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 བཞིན་ཏུ་དེའི་ལན་ལ་ཡང་མདོ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ཅི་ཞིག་
 ཐོབ་སྟེ་མི་ཐོབ་ཅེས་པ་ནི། བཙོམ་ལྟར་འདས་གལ་ཏེ་བརྗོད་ཏུ་མ་མཆིས་པའི་

དོན་ལ་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མཆིས་ན་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་ལ་ཡང་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞིས་
 སོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་རབ་འབྱུར་དེ་དེ་བཞིན་
 (༥༢༥) རོ། །ཞིས་སོགས་དང་། ཡང་མདོ་དང་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་འདོད་ཀྱི་
 ལན་བསྟན་པར་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་སོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་འདྲའི་
 གཞུང་དེ་ཆོས་ཅན། མདོའི་བཀལ་ལན་གྱི་གཞུང་དང་རྒྱན་གྱིས་མདོ་བཤད་
 པའི་བཀལ་ལན་སྟོན་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བཀལ་ལན་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱེད་མེ། མདོར་ན་སྤྱིན་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་བཀལ་ལན་ཆོག་ཟིན་ལ་
 བྱེད་བ། རྒྱན་ཏུ་ནི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་བཀལ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་མོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ།
 གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་ནམས། །ཞིས་སོགས་ཀྱིས་བཀལ་ལན་བསྟན་
 པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་
 ཉིད་ལས། སྐབས་འདིར་མ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་འཕགས་པས་རྒྱང་པ་
 དང་པོ་གཉིས་ཚུད་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ལན་ཏུ་མཛད་པ་མདོའི་ཆོག་ཟིན་
 ཀྱི་བཀལ་ལན་དང་། (༥༢༦) སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱང་པ་བཞི་ཀ་ལན་ཏུ་མཛད་
 པ་རྒྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་བཀལ་ལན་ཏུ་བྱས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ཡོད་...
 དམ། འཕགས་པས་བཤད་ཚུལ་ཆོག་དོན་ཏུ་ཡང་བསྐྱས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
 མར་མེའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །སོགས་དང་། ལས་མེད་ལ་སོགས་སྒྲན་ཀ་ཡི། །
 སོགས་ཀྱང་ཆོག་དོན་དང་བཀལ་ལན་གཉིས་ཀ་ཡིན་མིན་དབྱེད་པའི་སྒྲི་ཅམ་
 སྒྲིས། དེ་ལྟ་བུ་སོགས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་གནས་སུ་འདུག་པས་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་དབྱེར་
 མེད་ཏུ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ། ཆོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྒྲུང་ལ་རྒྱན་ཏུ་
 འབད་པ། གཞུང་ལ་བལྟ་རྟོག་ཞིབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་གོ་བ་ཇི་བཞིན་
 འཆད་པ་མ་གཏོགས་པར་ཁོ་བོ་ལྟ་བུས་དེ་ཡིན་དང་དེ་མིན་ཞེས་ཐག་ཚུད་ག་

ལ་རུས། འོན་ཀྱང་རང་གི་སྒོ་ལ་འཆར་ཆོད་ཅམ་གྱིས་པ་ཡིན་པས་ནོར་འབྲུལ་
 མཆིས་ན་གཟུར་གནས་རྣམས་ཀྱིས་དགག་དཔུང་གནང་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་
 བདག་ཀྱང་ཡི་རངས་སོ་ཞེས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་རོ། །འོན་ཀྱངས་(༥༩ན) མེད་ལ་
 སོགས་སྒྲོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་ཐལ།
 སྒར་ལྟར་མི་འདྲ་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། འབྲེལ་པ་འདིར་དེ་ལྟར་
 བཤད་ཀྱང་ལེ་བརྒྱད་མར་འཕགས་པ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཚོད་པ་དང་ཚོད་པའི་ངོ་པོ་རྣམས་མདོའི་ཆོག་ངི་བཞིན་ལ་
 འབྲེལ་བཞེགས་པ་ནི་ལེ་བརྒྱད་མར་བཀོད་ལ། འདིར་རྒྱང་པ་བཞི་ཀ་ལན་རུ་
 མཛད་པ་ནི་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དོགས་པ་གཅོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་འབྲེལ་པས་རྒྱན་བཤད་པའི་བཀལ་ལན་
 དང་། རྒྱན་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་བཀལ་ལན་རང་ལ་དངོས་སུ་བྱུང་བ་གཉིས་
 སོ་སོར་བྱེ་ནས་དཔུང་དགོས་པ་རེད་དོ། །གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ།
 ཞེས་པར་མདོ་མ་སྒྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་བཀལ་ལན་གྱི་གཞུང་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་
 ཡོད་མེད་གཉིས་བཞག་གོ། །འོག་ནས་ཀྱང་སྐབས་སྐབས་སུ་(༥༩བ) ཡང་
 དཔུང་ཚུལ་འགོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྟ་དེ་ལ་
 ཚ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟན་ཚུལ་ནས་བཟུང་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་གི་བར་
 གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆོང་བར་ངེས་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཉན་པ་
 དང་ནི་འཛིན་པ་ལ། ཉན་པ་པོ་ནི་གུས་བྱེད་པས། རྟོག་མར་དགོས་པ་བཟོད་
 པར་བྱ། །དེ་འབྲུག་དེ་ནི་བསྐྱུས་དོན་ལས། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ཡང་
 བྱམས་པ་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པའོ། །ཞེས་སོ། །

སྒྲུས་པ། རྒྱ་བོད་དྲན་དབང་བྱེ་བས་བསྟོད་དཀའ་གནས། །བྱུང་པར་ཤེར་
 ཕྱིན་ཟབ་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །མཐོང་ཡང་མི་ཞུས་རང་རུས་ཅིས་ཅམ་རུ། །ཚུལ་
 འདིར་འབད་ལ་ནོར་འབྲུལ་ཅི་བྱུང་ཡང་། །སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་བསྐྱུང་བཟོད་བཞེས་བཅེ་

བས་གཟིགས། །འཇམ་མགོན་སྤྱི་མཐོང་ལེགས་བཤད་དབང་རྒྱལ་འདིར། །ཆོག་
 གྱུ་འཆད་ཚུངས་འདིས་ཀྱང་བདག་སོགས་ལ། །རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་འད་
 རྟེན་འཕྲོས་གུར་ཏེ། །ཞལ་མཇལ་གསུང་གི་བརྟུང་ཅི་ངོམས་མེད་(༥༩) སྤྱད། །
 ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་འབྲལ་མེད་རྗེས་བབྱང་ཏེ། །བཀའ་བཞིན་སྦྱབ་པའི་མཆོད་
 པས་མཉེས་གུར་ཅིག །ཅིས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༥ ། འགྲེལ་པས་རྒྱན་དགོལ་བ་ལ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆོགས་བཅད་བརྒྱད་
 རེ་དང་། བར་ཏུ་སྐབས་བརྒྱད་སྐབས་དྲུག་སྐབས་གསུམ་བཀྲལ། དེ་ལ་མཆོད་
 བཅོམ་དགོས་འབྲེལ་ཡན་ལག་ལུས་དགོལ་གསུང་། འགྲེལ་པ་བཙུན་པ་ལ་
 འབྲུག་པའི་ཆོགས་བཅད་བརྒྱད་ལས། ཤེས་རབ་ནས་གུས་ལྷག་འཆལ་བར་
 གཅིག་གི་དགོས་སོགས་བཞི་མཆོད་པར་བཅོམ་པ་དང་། འགྲོལ་ཆགས་པས་
 བས་རྩམ་བཤད་བྱས་པར་བཞིས་སྦྱོབ་དཔོན་སྤྱི་མཐོང་མན་ངག་ལྷན་ཚུལ་.....
 དང་། དེ་ལྟར་མཁས་པས་ནས་ཡ་མཚན་ནོ་བར་གཅིག་གིས་མདོ་དང་རྒྱན་
 གྱི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་དང་། དེ་ལྟས་
 ཤིན་ཏུ་ནས་དབྱེ་བའི་རིགས་བར་གཅིག་གི་ཡི་དམ་ལྟའི་(༥༩) གནང་བ་.....
 ཐོབ་ཚུལ་དང་། རྩམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ནས་སྦྱོབ་སྦྱེ་བར་གཅིག་གིས་ཁེངས་སྦྱངས་
 ཏེ་ཚུམ་པའི་རྒྱ་བཅོམ་པའོ། །འདིས་རང་ཉིད་བསམ་པ་དག་པར་བརྟན་
 ཅིང་བསམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་ཚུམ་པ་ལ་སྦྱོབ་བསྦྱེད་ཅིག་ཅིས་གཞན་ལ་
 གདམས་ངག་ཏུ་ཡང་སྦྱར་རོ་གསུངས། དེ་ནས་མཆོད་བཅོམ་བཤད་ཐབས་
 ལས་བཤད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བརྟན་ཅུ་ཀ་ཡང་བཤད་ཐབས་.....
 ལས་འཆད་པ་མཚན་པས། ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་སྐབས་སོ་སོར་
 ཡང་དངོས་ལྷགས་ཅི་རིགས་ལ་བཤད་ཐབས་ལས་འཆད་པ་དང་། དེར་མ་
 ཟད་ཐོག་མར་སེམས་བསྦྱེད་ལ་ས་མཚན་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་ནས་.....
 སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ཏུ་བཤད་པ་དང་། ཐ་མ་འཕྲིན་ལས་ལ་ཡང་ས་

མཚམས་དེ་ལྟར་བཤད་པས། བར་གྱི་དོན་མཚན་ལྟག་མ་རྣམས་གྱི་ས་
 མཚམས་ཀྱང་མཚན་ནས་བསྟན་པས། དོན་ཚན་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལམ་གྱི་ལུས་
 ཡོངས་ཚྲིགས་(༥༥ན) ཚང་བར་འགྲེལ་པས་འདིས་འགྲེལ་པ་གཞན་ལས་བྱང་...
 ལྷགས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འགྲེལ་པ་འདིར་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་
 འཕྲིན་ལས་ལ་ས་མཚམས་གྱི་གོ་རིམ་བརྗོད་ནས་བར་པ་རྣམས་མི་སྒྲིམ་པ་ཅི་
 ཞེན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཐ་མ་འཕྲིན་ལས་
 ཉེར་བརྟན་ལ་ས་མཚམས་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དེས་ལྷགས་ལ་མ་བརྗོད་པའི་...
 ལྟག་མ་བར་གྱི་ཆོག་གི་དོན་རེ་བརྒྱད་གཞུང་དུ་རེ་དབྱ་ཞེས་པ་མ་དག་རྣམས་
 གྱི་ས་མཚམས་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་
 ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་གོ་རིམ་
 བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྟག་མ་བར་གྱི་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ཀྱང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་...
 པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གདམས་ངག་ལ་ལམ་ཡོངས་
 ཚྲིགས་ཚང་དགོས་པས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེའི་ས་མཚམས་(༥༥བ) ཆོགས་ལམ་
 རྣམས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་གདམས་དོན་
 རང་གི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་གདམས་དོན་
 རྣམས་མ་ལུས་པར་རྣམ་ཚྲིགས་སྦྱར་བའི་ལུ་བསྟུས་ནས་བསྒྲིམ་པས་...
 སྐབས་རེ་རེ་གནད་ཚང་བའོ། །འོ་ན་སྦྱར་ལམ་གྱི་སྐབས་ལྟ་བུ་ལ་དེ་ལྟར་ས་
 མཚམས་བཞག་དུ་མེད་པས་ལམ་གྱི་གནད་ཡོངས་ཚྲིགས་ཚང་ལྷགས་མེད་ཅི་
 ཅན། སྦྱར་བའི་དམིགས་རྣམ་བསྒྲིམ་བྱ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འབྲས་བུ་བསྟུས་
 པས་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ལྷག་པ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་
 དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་གྱིས་ལན་དུ་མར་བསྟན་པས་སྒྲིམ་པའི་སྦྱོན་...
 གྱི་དྲི་ཅམ་ཡང་ག་ལ་ཡོད། རྣམ་ཆོགས་ལམ་གཅིག་སྤྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མདོན་
 པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་བསྒྲིམ་པ་ཡིན་ཡང་། ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་

བཤད་ལས་ཡང་དོགས་གཙོད་དེ་དག་གི་རྟོགས་པར་དཀའ་ཁིང་དགོས་པ་.....
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་(༥༦) སྐབས་ཀྱི་དོགས་གཙོད་དབྱེད་དགོས་པའོ། །ཡང་སྒྲིབ་
 དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། གཞན་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་
 དག་རེ་རེས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་
 འགྱུར་བས། སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ཐུན་ནས་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
 ཐ་མ་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་འདིས་བར་གྱི་ལྷག་མ་ཆོག་གི་
 དོན་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཁོང་ཏུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོག་མང་བར་དོགས་ནས་
 བདག་གིས་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་དོན་ནི་
 ཆོག་གཟུར་ཅམ་མམ། དོན་གྱི་དབང་ཡང་བྱང་སྟེ། དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྐབས་
 བརྒྱད་ཆར་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་སྐྱར་ཡང་རྒྱས་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་.....
 དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཞིག་གམ་སྟམ། དེས་
 བ་དོན་ཆོན་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་དེའི་དོན་བསྟུན་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་བསྟུན་
 དོན་དང་། ཆོག་འབྲུ་ཞིབ་(༥༦) ཏུ་སྟེ་སྟེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཆོག་དོན་དང་།
 རོ་བོ་མ་ནོར་གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མཆོམས་སྐྱར་དང་།
 རྒྱལ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་མདོ་རྒྱན་ཅ་འབྲེལ་སྐྱར་...
 བའི་དོན་རྟོགས་པ་དགོས་དོན་དང་། དེ་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
 བརྟན་ཤ་ཆོད་དེ་རྫོ་བསྐྱར་སྤོང་བ་བཀལ་ལན་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་ཡིན་...
 བམ། འདི་གོ་ཐོབ་བྱས། རེ་རེར་ཡན་ལག་ལྷ་ཆང་རྒྱལ་དེ་འདྲ་ཡིན་སྟམ་མོ། །
 ཆོག་ལ་འཆལ་བ་རྣམས་ལ་བཟོད་གསོལ་བྱ་བའི་རིགས་སོ། །ཐ་མའི་ཆོགས་
 བཅད་ལ་ཆོག་གསལ་དང་ཤེར་འབྱུང་གཉིས་མི་འདྲ་བར་བཤད་ཀྱང་ཕྱི་མ་...
 ལེགས་པར་གསུངས་པས་དེ་ཡང་། ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཆོག །གཞན་
 ལས་རྣམ་གྲངས་མིང་གིས་ཏེ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་ཀུན་ལའང་། དེ་

བསྐྱས་དེ་ཅམ་ཤེས་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་མིན་ན་ཐམས་ཅད་གྱི། །རིམ་པ་ལེགས་
 པར་བསྐྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། །བྱད་པར་ཡོད་པ་ཁོ་(༥༧)ནར་ཟད། །
 ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་ཚུལ་དང་། དེ་ནས། །འཕགས་པ་
 རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེ་ཡི། །མཐུ་ཡིས་དོན་མཐོང་སྒྲོ་ནས་ནི། །གོ་བར་སྤྲོ་བའི་ཆོག་
 དང་ནི། །དག་སྟགས་སྒྱུར་བ་མ་བྱས་པར། །ཞེས་པ་གཅིག་གིས་དགོས་པ་དང་།
 དེ་ནས། །མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྤང་མཛད། །སྤྲོ་མ་བཟང་ལ་ཕྱག་འཆལ་
 བྱས། །ཆོག་ལེན་པར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་གསལ་བ། །འདི་ནི་སེལ་བཟང་པོས་
 བྱས། །ཞེས་པ་གཅིག་གིས་བརྩམས་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་གཟུགས་ཡིན་པ་
 དང་། དེ་ནས། །འདི་སྡེབས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དགོ་བ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་
 པ། །དེ་ཡིས་སྒྲེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། །བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་ཤོག །
 ཅེས་པ་གཅིག་གིས་བརྩེ་བ་དང་། །དེ་ནས། །ཤེས་རབ་མི་གསལ་ལ་བསྟན་
 བཅོས་ཀུན། །སྤྱི་རྩལ་གྱུར་བདག་གང་ན་ཞིག །འཕགས་སྒྲོའི་སྒྱུད་ཡུལ་བདག་
 ཉིད་ཆེ། །བསྟན་བཅོས་དོན་ནི་གང་ན་ཡིན། །འོན་(༥༨) ཀྱང་སྒྱུད་ཡུལ་མ་
 ཡིན་ལ། །རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །བདག་གིས་འབད་ཀྱིས་ནོངས་པ་
 ལ། །སྒྲེ་བོ་མཁས་རྣམས་བཞོད་པར་མཛོད། །ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁེངས་སྤྲངས་
 དང་། །དེ་ནས། །ཀྱེ་མ་གཞུང་ལུགས་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས། །དུབ་པ་དག་གི་ངལ་
 གསོའི་གནས། །ཤེས་རབ་པ་རྩལ་ཕྱིན་པའི་ལུགས། །རིང་མོ་ཞིག་ནས་མཐོང་
 བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་རང་གི་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་
 བསྟན་པའོ། །སྤྲོས་པ། །ཞེ་མ་འཇམ་མགོན་སྤྲོ་མའི་དགོངས་པ་ཤིན་དུ་ཟུབ། །
 བདག་སྒྲོའི་མི་ཤེས་ཐུན་པ་ཤིན་དུ་སྤྱག །དེ་བས་ངེ་བཞིན་འཆད་པ་ག་ལ་
 སྤྲོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ཅམ་སྡེལ་བའི་རྒྱན་བྱས་ཏེ། །བདག་སྟགས་ཡབ་རྗེའི་
 དགོངས་དོན་ལྟར་རྟོགས་ཤོག །ཅེས་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བརྩམ་བྱ་གཞུང་གི་

རང་བཞིན་ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་སྟོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་པ་
 ཚུམ་པ་དང་། ཚ་བ་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་བཤད་པ་སྟེ་
 མ་(༥༡ན) ཉིད་མངོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་དེ་ལ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །
 ཞེས་སྐགས་འདིར་ཕྱག་འཆའ་ཞེས་འདྲི་བའི་གཞི་བཀོད་ནས། དེ་ལ་དྲི་བ་མི་
 འདྲ་བ་བཞི་དྲི་ཚུལ་དང་། ལན་མི་འདྲ་བ་བཞི་དྲི་སྟོན་ལན་འདེབས་ཚུལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པར་འདོད་དེ། གང་ལ་ན་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཤེར་ཕྱིན་
 ལའོ་ཞེས་ལན་འདེབས། ཇི་ལྟ་བུ་ན་ཞེས་པའི་ལན་དུ། སྟོན་གསུམ་གསུམ་པས་
 གམ་ཡིད་རབ་དུ་དང་བས་སོ། །ཞེས་ལན་འདེབས། ཅི་ཞིག་གི་དོན་དུ་ན་ཞེས་
 འདྲི་བའི་ལན་དུ། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་
 ལན་འདེབས། ཕྱག་འཆའ་ནས་ཅི་ཞིག་འདོད་ན་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཤེར་ཕྱིན་
 དེའི་རྒྱན་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དག་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རམ་དབྱེ་བར་འདོད་ནས་……
 སྟེ་ཞེས་ལན་འདེབས་ཏེ་ཚུད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ན་མས་གཞུང་ཉིད་དུ་གསལ་
 བའོ། །ཕྱག་འཆའ་བའི་དོན་ནི་མཆོག་དུ་འདུད་པ་ལ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ཕྱག་
 ཅེས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། (༥༡བ) འཆའ་ཞེས་པ་དེ་དོན་དུ་
 གཉེར་བའི་དོན་ལ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ལམ་རིམ་ཆ་ཆར་བར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
 ཆར་ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆར་མེར་རྟོག་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དེ་ཉིད་
 ལས། ལ་ནི་ཤིང་གི་ཆེད་དུ་རྩ་འདྲེན་པ་ལ་ཤིང་ལ་རྩ་འདྲེན་ཞེས་པ་ལྟར་ཤེར་
 ཕྱིན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞེས་དགོས་ཆེད་གྱི་བཞི་……
 པའོ། །སྤྱིར་ན་མ་དབྱེ་ལ། དང་པོ་རོ་བོ་སྟོན་པ། གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱས་པ།
 གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོ། བཞི་པ་དགོས་ཆེད། ལྷ་པ་འབྱུང་ཁུངས། རྩག་པ་འབྲེལ་
 སྒྲ། བདུན་པ་གནས་གཞི། བརྒྱད་པ་འཕོད་པའི་ན་མ་དབྱེ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱ་བོད་
 གྱི་ཁྱད་པར་ཆེ་མོད། སྐབས་འདི་ལ་ཡི་གེ་འདི་དེའི་བཞི་པ་དགོས་ཆེད་ཡིན་
 པ་དང་། དེ་ཡང་གོང་སྟོན་ལྟར་རྩས་པ་ཆེ་ཚུལ་ནི། དེའི་རྒྱན་ཆོག་ལེའུར་བྱས་

པ་དག་ཅེས་པའི་དེ་སྐྱེ་སྐྱེགས་ས་ནི། ཀླང་པ་དང་པོའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྱེགས་པ་
 དང་། ཀྱུན་གྱི་རྒྱན་ཏུ་གྱུར་པར་ནི་དེའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་
 བཞག་པས། དེ་གསུམ་གྱི་རྒྱན་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་(༥༧) ཡང་གསལ་བྱེད་གྱི་རྒྱན་
 ཆོག་ལེན་པུས་པ་ཚུལ་བཞིན་ཐོས་བསམ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། མཛེས་བྱེད་
 གྱི་རྒྱན་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུས་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
 བཟླ་བ་སྟེ་སྐྱེས་དོན་རི་བཞིན་ཏུ་ཐོས་བསམ་དང་། ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་
 གྱི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཉམས་ལེན་སངས་རྒྱས་ཁའི་བར་བྱེད་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་
 ཕྱིན་ཐོབ་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐོབ་པ་ལ་
 ཡི་གས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་། ཡུམ་བསྐྱེས་པའི་ཆོག་དེས་
 བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་སྐོ་དང་པོ། ཤེས་རབ་
 གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་ཚློམས་དེ་སློབས་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་པས་རང་དོན་
 བྱང་ཆུབ་བསྟན་པས་འགྲུབ་པ་དང་། རུབ་སྐོ་བ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་
 འབྱུང་གནས་སྒོས་མཛད་པའི་བསྐྱེས་དོན་ལས་ཀྱང་། དགོས་པའི་དགོས་པ་
 ཡང་ཕྱག་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བརྗོད་
 དེ། ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཉེ་བར་བཟུང་བ་(༥༨) ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཀླང་པ་དང་པོས་ཉིད་དགོས་
 བསྟན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆེད་ཏུ་ཕྱག་འཆལ་བ་
 དང་། འདིར་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་གར་མཛོད་བརྗོད་མཛད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རྒྱབས་འགྲོ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆར།
 དེ་ལྟར་མཛད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱབས་འགྲོ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱབས་འགྲོའི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་པས་དེ་ཤེས་པ་རྒྱབས་འགྲོའི་ཆོག་ཅམ་ལ་མི་བྱའོ། །ཡིག་ཆར་ཡང་།
 མདོའི་བརྗོད་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ག་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་བརྗོད་བྱར་རྟོགས་པའི་

ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གནད་ཆེ་བས་ལེགས་པར་དབྱད་དགོས་སོ། །དེས་ན་རྒྱབས་འགོ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་ཆོས་ལུན་གྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་རྒྱབས་འགོས་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་གསུམ་ཆོས་ལུན་གྱི་(༥༠བ) བྱ་བ་གང་བྱེད་པའི་ཐོག་མར་རྒྱབས་སུ་འགོ་བ་.....སྒྲུབ་ཏུ་འགོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་བརྗོད་ཐོག་མར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་རང་དང་གཞན་འགྲེལ་པ་འདིའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་.....བྱས་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་རང་དོན་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་བྱང་ཆུབ་ལ་ཕྱག་.....འཆལ་བ་ཡིན་པས། ཕྱག་འཆལ་བའི་ཆུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་སམ་སྒྲུབ་མོ། །ཕྱག་དང་འཆལ་བ་ཐ་དད་འཆད་པ་ནོར་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཕྱག་ཅེས་པ་ཐལ་མ་རྒྱར་བར་བྱས་ཏེ་ཐ་དད་པ་ནོར་བ་སྟེ། དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཕྱག་འཆལ་བས་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་.....སོགས་བྱེད་པས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་མཐུས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལོག་ནས་བར་ཆད་ནི་བས་ཏུས་ཀྱན་(༥༠བ) ཏུ་ཐོས་བསམ་སོགས་ལ་འབད་དགོས་པ་རེད་དོ། །བསོད་ནམས་དང་ལུན་པ་དང་། བསོད་བདེ་དང་ལུན་པ་ལ་ལྷ་བཞི་ཡོད་པར་གསུང་རྒྱན་ལ་ཡོད་དོ། །རྒྱན་དཔེར་རྒྱར་བ་སྤྲས་དོན་གྱི་དཔེ་སྟེ། སྤྲས་ན་ཡོད་པ་མེ་ཡོང་ལ་ཤར་བས་དགའ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱན་འདིར་བཤད་པ་གཟུགས་བརྟན་དང་དཔེ་རྒྱར་བ་ཡང་། བདེན་སྟོང་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་དགོས་སམ་སྒྲུབ་སྟེ། སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པའི་གོ་དོན་ཆང་ངམ་དབྱད་དོ། །

༥ བརྩམས་པར་དམ་བཅས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཚུལ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཏུ་འོག་གསུངས། ཤེས་རབ་སྟོང་བུ་ལས། དམ་པ་མང་པོ་ཁས་འཆེས་མི་བྱེད་

ལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རྫོང་ལ་རི་མོ་བྱི་བ་དཔེར་སྐྱར་བ་ལ་མཐུན་དཔེ་དང་།
 འགའ་ཞིག་མི་མཐུན་དཔེར་སྐྱར། སྐྱེས་བྱ་དམ་པས་དམ་བཅའ་བ་དེ་ས་ལ་རི་
 མོ་བྱིས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་རྫོང་ལ་རི་མོ་བྱིས་པ་ལྟ་བུར་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
 དཔེར་བྱེད་པ་དང་པོ་དང་། རྫོང་ལ་རི་མོ་ཆགས་པས་གཞན་དུ་(༤༡) མི་
 འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ནི། དམ་པའི་དམ་བཅའ་ཤི་ཡང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་
 དཔེར་བྱས་ན་གཉིས་པ་ཟེར། འགྲེལ་པ་འདིས་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་
 ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། འགྲེལ་པ་འདི་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཡུམ་གསུམ་ག་དང་སྐྱར་
 བས་འགྲེལ་པར་ཐལ། དེ་དག་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 མདོ་དང་མ་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་ཀྱན་གྱི་དོན་ཆང་
 བར་འགྲེལ་པས་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་པར་འཛོག་པར་ཐལ། འཛོག་ཚུལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྗང་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཡང་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་པར་ཐལ།
 དེ་དག་གི་དོན་ཆང་བར་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་ཁྲིའི་དོན་ཆང་བར་
 འགྲེལ་པ་གང་ཞིག །ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལ་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་ཡོད་
 ཀྱང་དོན་ཁྲད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ཡུམ་བསྐྱུས་
 འབྲིང་རྒྱས་པའི་ཁྲད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། བརྗོད་བྱ་ཕྱང་པོ་ལྟར་བསྐྱུས་ཤིང་
 རྗོད་བྱེད་ཆོག་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་དང་པོ་དང་། དོན་རྒྱས་ལ་(༤༢) ཆོག་ཅུང་
 ཞིག་བསྐྱུས་པ་བར་མ་དང་། གཉིས་ཀ་རྒྱས་པ་ཐ་མ་སྟེ། དེ་ཡང་འགྲེ་རྒྱང་བརྒྱ་
 ཅ་བརྒྱད་དུ་སྟེན་ས་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འགྲེ་རྒྱང་བརྒྱ་
 ཅ་བརྒྱད་སྟོན་ས་སྟེ་འགོད་ན། ཀྱན་ཉོན་སྟོགས་ཀྱི་ང་བརྒྱ་ད་གསུམ་སྟེ། བྱང་
 ལྟ་དབང་དུག་ཡུལ་དུག་རྣམ་ཤེས་དུག །རེག་ཆོར་ཁམས་དུག་རྟེན་འབྲེལ་
 བརྒྱ་གཉིས་སོ། །རྣམ་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་ལྟ་བརྒྱ་ཅ་ལྟ་སྟེ། བྱིན་དུག་སྟོང་ཉིད་བཙ་
 བརྒྱད་ཆོས་སོ་བདུན། །བདེན་བཞི་བསམ་གཏན་ཆང་མེད་གཞུགས་མེད་བཞི།
 རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་མཐར་གནས་སྟོན་ས་འབྲུག་དགྲ། རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་

མངོན་ཤེས་ཏིང་ངེ་འཛིན། །གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་དང་སྒྲོབས་བཅུ་མི་འཇིགས་བཞི། །
 སོ་སོར་རིགས་བཞི་བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེ། །མ་འདྲེས་བཙེ་བརྒྱད་རྒྱུན་ལྷགས་
 ཕྱིར་འོང་དང་། །ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཙེམ་རང་སངས་རྒྱས། །ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ལམ་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་ནོ། །དེ་ཡང་ཕྱིན་དུག་སྟོང་ཉིད་བྱམས་སྟོང་རྗེ། །
 འབྲས་གནས་བཞི་དང་རང་རྒྱལ་མཁྱེན་གསུམ་(༥༢) རྣམས། །སོ་སོར་
 གངས་ན་གཞན་རྣམས་སྡེ་ཆོན་གངས། །གལ་ཏེ་ཉི་མུང་ཡང་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་
 འགྲེལ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉི་ཤིང་འགྲེལ་པ་གཉིས་
 ལྷ་བསྐྱས་རྒྱས་ཤེར་བྱེད་དུ་མེད་ཀྱང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱར་ཏེ་དྲངས་པ་ནི་
 བསྐྱར་བཙེམ་ཡུམ་གསུམ་གཤི་རྒྱན་དུ་འཆད་འདྲོད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 ཤེར་འབྱུང་གིས་ཀྱང་། འགྲེལ་པ་དང་རྣམ་འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་འཕགས་པ་
 དང་སྒྲོབ་དཔོན་དག་གིས་ཀྱང་མངོན་རྟོག་དང་སྐྱར་ཡང་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་མ་
 སྐྱར་ཞིང་མ་ཆང་བས་དགོས་པ་མ་སྒྲིག་གོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 རྒྱན་ཡུམ་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་པ་ཚུལ་གང་ཞིན། འགྲེལ་པ་འདིར་ནི། ལ་ལ་
 བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་དོན་གཙོ་བོར་བྱས། གཞན་ཉི་ཤི་ལས་ཆོག་གཙོ་བོར་བྱས།
 གཞན་ཡུམ་འབྱམ་པ་ལས་མིང་གི་རྣམ་གངས་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་འགྲེལ་པས།
 ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་པར་འཛོག་སྟེ། འགྲེལ་པར། (༥༢) ལ་ལ་ལས་དོན་
 གཞན་ལས་ཆོག་ཅེས་སོགས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ལ་ལ་ལས་དོན་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བསྐྱས་པ་ལས་ནི་དོན་ཅམ་དུ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་གྱི་
 ཆོག་གིས་རྫོགས་པར་མི་རྣམས་པས་སོ། །གཞན་ལས་ཆོག་ཅེས་པ་ནི་ཡུམ་བར་
 མ་ལས་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་ཆོག་ཅམ་དུ་བསྐྱར་པར་གྱུར་གྱི་རྣམ་
 གངས་རྒྱས་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ལས་རྣམ་གངས་མིང་གིས་ཏེ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་རྒྱལ་བ་སྐྱེད་མ་རྒྱས་པ་ལས་ནི་དོན་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གངས་གཟུགས་
 རྣམ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོས་པས་བཤད་ཅིང་། མིང་གིས་

བཏགས་པ་མི་འདྲ་བས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་དབྱིངས་ལ་
 སྐྱེས་པ་མང་དུ་སྐྱེས་པས་སོ། ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཡུམ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་
 རུ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱན་གྱིས་གསུམ་གའི་བསྐྱེས་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་རུ་བཤད།
 འགྲེལ་པ་འདྲིར་(༥༩ན) དེ་ལྟར་གནས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱེས་གངས་འཐད་རུ་བསྟན་
 པས་སོ། ། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། ཤེར་འབྱུང་གི་འཆད་པ་འགོག་པར་
 བྱང་པར་རུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས། བཅོན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་
 བསྐྱེས་པ་ནི། དོན་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེས་པ་དང་། ཆོག་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེས་པ་དང་།
 རྣམ་གངས་དང་མིང་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེས་པ་ནི། ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཆོག །
 གཞན་ལས་རྣམ་གངས་མིང་གིས་ཏེ། ཞེས་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཉིད་ལས། ལ་ལ་ཡུམ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཅམ་དང་།
 དེ་ལས་གཞན་ཉི་ཤི་ལས་ཆོག་རྒྱང་ཆང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རྒྱས་
 པ་ལས་དོན་རེ་རེ་ལ་ཡང་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་གསུམ་པོ་ཀུན་ལ་དོན་གྱི་
 བྱང་པར་མདོར་བསྐྱེས་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཅམ་རུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། དེས་ནི་ཡུམ་
 རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེས་གསུམ་རུ་འཛོག་ཚུལ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱིས་མི་འཛོག་གི་རྗོད་
 བྱེད་(༦༩བ) ཆོག་གིས་འཛོག་པར་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་རོ། ། དེས་ན་ཉི་ལྔ་ལས་ཉི་ཤིའི་རྒྱན་རུ་འགྲེལ་ལ། གཞན་
 ཡུམ་རྒྱས་བསྐྱེས་ཀྱི་རྒྱན་རུ་མ་འགྲེལ་མོད། འོན་ཀྱང་འགྲེལ་པར། དེ་ལ་བསྐྱེས་
 སྐྱེས་རབ་དབྱི་བས། ། བྱང་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད། ། ཅེས་པ་ལ་དེ་ཉིད་ལས།
 ཁོ་ནར་ཟད་པས་ནི་དོན་བྱང་པར་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། ། ཞེས་དང་། འབྲིང་གི་
 རྒྱན་རུ་བྱབ་པར་མཐུན་ལ་དེ་དང་གཞན་གཉིས་དོན་བྱང་པར་མེད་པས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེང་ནས་དབྱེད། འཆད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་གིས་འཛོག་
 དགོས་སམ། ཡང་འགྲེལ་པ་འདྲིར། ལ་ལ་ལས་དོན་གཙོ་བོར་བྱས་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཡུམ་ཐམས་ཅད་ལས་དོན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་
 བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལས་ཆོག་རྒྱུ་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ཐམས་ཅད་ལས་ཆོག་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ནམ་པ་གསུམ་ཆར་
 ལས་ཀྱང་ཞེས་(༥༤) པ་ལྟ་བུ་རུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་རྒྱས་པ་ལས་མིང་གི་
 རྣམ་གྲངས་ཅམ་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱུས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟགས་དབྱེད་ན་ལན་འདེབས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་མོར་འདུག་པས་
 གང་ཡིན་དབྱེད།

འདིར་སྒྲས་པ། མང་མང་དབྱེད་ན་ཟབ་ཟབ་འགྲོ་བ་མཆར། །བསྐྱིགས་
 བསྐྱིགས་ཆོག་གིས་གསལ་གསལ་སྟོན་པ་ཆད། །མཁས་མཁས་གཙུག་བརྒྱན་
 ཏུང་ཏུང་ལན་རེ་མོས། །ལྷག་ལྷག་དཀའ་གནད་ལན་ལན་མཆར་རུ་གསོལ། །
 ཞེས་པའང་བར་སྐབས་སྒྲས་སོ། །གང་དག་ཅེས་སྟགས་ནི་རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་
 བར། དེ་རྒྱན་དེ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་རྒྱར་བྱུར་པ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ནི་ཡུམ་དེའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། ཡང་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལ་སྟགས་པའི་དོན་བཤད་པ་རྒྱན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མངོན་པའི་ཕྱེ་སྟོང་ལ་སྟགས་པའི་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་(༥༥) ཏུ་འགྱུར་བའོ། །
 དེར་འགྱུར་བ་ནི་བསམ་པས་སོ། །ཆོག་གསལ་རུ་གཞན་ལྷགས་དགག་པ་ལ་དེ་
 བེ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཉིད་འགྲེལ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྲིད་ལ། ཅ་བའི་གཞུང་
 ཉིད་གྱི་དབང་རུ་བྱས་པ་ཡང་འོག་ནས་འཆད་པས་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ། །
 ཞེས་སྟགས་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། ཞེས་སྟགས་འདིར་འགྲེལ་པ་
 འབའ་ཞིག་གི་ཉིད་དགོས་བཤད་པས། དེ་ལ་མི་གནས་ཐུང་འདས་བཞག་པ་
 མི་འཐད་ལ། འགྲེལ་པ་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་ཉིད་དགོས་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་
 བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་པས། འོག་རུ་དགོས་འགྲེལ་བཤད་སྐབས་སྒྲག་ནས།
 འདིར་ཡང་བཤད་ན་རྒྱས་པས་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་

སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་ལྟར་
 སྐྱབ་པས་ས་རབ་རྩ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ནས་ཚླུམ་ཏེ། མི་གནས་
 པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་བར་རུའོ། ། ཞེས་གསུངས་(༥༥ན) པས་
 གྲང་ཤེས་སོ། །དེས་ན་གང་དག་ཙུ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་པ་མི་འགལ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་ཚོས་ཤེས་ལ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག་
 ཚོས་ཤེས་ཀྱིས་ཙུ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་སློབ་པའི་སར་མི་འགལ། མི་སློབ་པའི་
 སར་འགལ་བར་འདྲོད་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་ཏེ། ཡིག་ཆར། འགྲེལ་པ་
 གཅིག་ཤུས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ།
 ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཉིད་འགྲེལ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྲིད་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གཅིག་ཤུས་མི་རུས་ཞེས་པ་དང་།
 འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྲིད་ཅེས་པས་ཙུ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་.....
 རུས་པ་དང་ཐོབ་སྲིད་པར་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་རུ་ན་འབའ་
 ཞིག་ཅེས་སློབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཤད་པ་སྣ་མ་ཤེར་འབྱུང་གི་
 སྐབས་འདིར་འགྲེལ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་འཆད་པར་འགྲེལ་པ་.....
 ཉིད་(༥༥བ) མཛེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་རུ་གྱུར་པའི་འགྲེལ་
 པ་ཚླུམ་ན། ཀུན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པར་གང་ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། ཞེས་པ་ནས་སློབ་
 བསྐྱེད་ཅིག་གཞན་ལ་ཡང་གདམས་ངག་རྩ་ཡང་སྐྱར་རོ། ། ཞེས་པའི་བར་དེ་ལ།
 མཁས་པ་བཞིའི་བཤད་པ་འདིར་འགྲོད་པའི་འགྲེལ་བསྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱི་
 སྣ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་འཆད་པར་གསུངས་པས། འཇམ་པའི་བཤད་པ་
 རང་ལུགས་སུ་སྐྱབ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་སྣ་མའི་མན་ངག་ལྟན་ཚུལ། འགྲོ་ལ་
 ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད། སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞིས་འཆད་པར་ཡིག་ཆར་
 གསུངས་པས་གྲང་རོ། །དེ་ཡང་འགྲེལ་པའི་ཟིན་བྲིས་ལས། གསེར་སྲིད་པའི་
 བཏང་སྟོམས་ཀྱི་བཤད་པ། ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོའི་འཇམ་པའི་བཤད་པ། ཤེར་

འབྱུང་གི་རྩལ་པའི་བཤད་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་གསུམ་ག་རང་ལུགས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ཡོད་དམ་སྟུང་སྟེ།
 (༥༥ན) འདིར་དགག་པ་མ་མཛད་པ་དང་། གོང་དུ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལས་སྒྲུ་
 དངས་ཐད་དུ་བསྟན་ཞིང་དོན་གསལ་ལ་ཆོག་བདེ་བའི་འགྲེལ་པ་འདི་མཛད་
 པས་དྲི་མ་དེ་དག་སེལ་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱན་དུ་བྱེད་པས་དེ་ནི་རྒྱན་གྱི་རྒྱན་ཏེ།
 ཞེས་པས་རྩལ་པའི་བཤད་པ་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་
 པའི་ཐིན་གྱིས་ལས། རྟེན་བཞིས་མ་རྟོགས་པ་དང་། རྟོག་པར་རྟོགས་པ་སྟགས་
 གྱིས་དྲི་མ་སེལ་མི་རུས་ཤིང་། སྒྲོབ་དཔོན་རང་ཉིད་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་དང་།
 རྟོག་པར་རྟོགས་པ་སྟགས་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་བསལ་ཏེ་འཆད་ཅེས་བཤད་
 པ་མཛད་པས་རྩལ་པའི་བཤད་པ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྤང་བྱས་ཤིང་། འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་མ་རྟོན་
 པའི། བསྟན་བཅས་མཐའ་དག་འདི་དེ་ལྟར། རྟོན་པ་གང་དེ་ལ་མཆོན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཏང་སྟོམས་གྱི་བཤད་པ་ནི། རྟོགས་དཀར། ཅི་རབ་
 (༥༥བ) དུ་འབྱེད་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་གཞན་དག་གྱང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟགས་པ་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་གྱང་། ད་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་
 རྟོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པས་འགྲོ་བ་རྣམས་རང་
 གི་འགྲེལ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་དང་། གཞུང་དུ་མ་འཆོལ་བའི་འཇུག་པ་པོ་
 རྣམས་ལ་འང་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཏང་སྟོམས་དང་འཇམ་པོའི་
 བཤད་པར་འགྲོ་ཏོ། །འོ་ན་བཤད་པ་གསུམ་ག་ །རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་མི་
 འཐད་དེ། འཇམ་པོའི་བཤད་པ་དང་རྩལ་པའི་བཤད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་
 བྱལ་ན། འགལ་བ་ལ་མ་འབྲལ་བའི་ཆོད་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 དེོས་ཤུགས་གྱིས་འཇམ་རྩལ་དུ་འགྲོ་བ་མི་འགལ་བས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཆོག་ལ་

ཟབ་དགོས། དེ་ལྟར་གསུམ་ག་ལ་ཤེས་བྱེད་ཡོད་པས། འགྲེལ་པ་འདི་དོན་ཆེ་
 པས་བྱེད་ཆོས་ཤིག་གམ་སྟམ་མོ། །སྤར་ལྟར་(༤༧) རྣམ་བཤད་མཛད་ཅེས་
 འདྲི་བའི་གཞི་བཀོད་ནས་ཚེད་པ་སོགས་གོང་འོག་ཀྱན་ལ་སྦྱར་རོ། །རྟོགས་
 དཀར་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་སྟེ་རྒྱན་ལ་འཆད་པ་དགོངས་པ་ལེན་པ་དང་།
 འཕགས་པ་སོགས་མེད་ས་གསུམ་པར་གསུངས་ལ། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་རྩེ་
 བརྒྱན་བྱམས་པ་སྦྱབ་པར་གསུངས་པ་ལ་སྦྱར་མོང་དང་སྦྱར་མོང་མ་ཡིན་.....
 པའི་རྣམ་གཞག་འབྱེད་དགོས་སམ་དཔྱད་དེ། འཇུག་པར། དེ་ཆེ་དེ་ནི་སངས་
 རྒྱུ་བརྒྱ་མཛོང་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདིར་ནི་མན་ངག་རྩེས་
 འབྲངས་ལྟར་གསུངས་པས་ཀྱང་རོ། །ས་སྟེའི་མཆན་ནི་སྟོན་གྱི་མཆན་ནོ། །
 འཕགས་པ་བྱམས་པས་བཀའ་བསྟུས་པའི་རྩེས་ལ་དེ་དུས་རྒྱན་མཛད་པར་སྟོ་
 འོད་ལས་བཤད་པ་མི་འཐད་གསུངས་གང་དུ་ན་འཕགས་པ་སོགས་མེད་ཅེས་
 གྲགས་པ་སོགས་རྒྱན་སྤང་ལས་དྲངས་པ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་འདྲའོ། །མ་
 རྟེན་ཅེས་པའི་མ་རྟེན་རྒྱ་དང་། རྟེན་པ་ཞེས་པའི་རྟེན་རྒྱའི་(༤༨) ཆོས་
 གཉིས་ལ་ཟུ་བཞི་ཡོད་མེད་དཔྱད་དོ། །དཔེར་ན་རིགས་དང་གཟུང་འཛིན་གྱི་
 རྟོག་པ་སྤང་བྱར་བསྟན་ཚུལ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཞག་ཅུང་མི་ཅུང་།
 ལམ་དང་གཟུངས་དང་ས་བརྒྱ་དང་། །ཞེས་པ་དང་། བཞི་པའི་རྣམ་པའི་དོན་
 བསྟུས་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱང་རོ། །ཟུ་གཞན་སྟའོ། །རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་བདག་གིས་ནི་
 ཞེས་སོགས་ཁེངས་སྦྱངས་བསྟན་ལ། དེ་ལ་ཁེངས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་དང་སྦྱངས་པ་
 ནི་དེ་མགོན་འོན་པའམ་ཉམས་སྦྱང་པའི་དོན་དུ་གསུངས། རང་ཅག་སྟོབ་
 གཉེར་སོས་བསམ་སོགས་གང་ལའང་ང་རྒྱལ་ནི་བར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེས་
 ཀྱན་སྟོང་བྱས་ན་རང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པས་བག་.....
 ཡོད་པར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་སྦྱོན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས་ཞེས་པ་ལྟར་མོད་
 ཀྱང་། ལན་ཤོར་སྟོ་འདི་དེ་དང་མ་འདྲེས་པ་དགའ་མོར་འདུག་པས་སྟོ་མ་ཡི་

དམ་གྱིས་མཁུན་སྟམ་བསམ་མོ། །འགྲེལ་པའི་ཟིན་གྱིས་ལས། །འགྲེལ་པ་འདི་
 ཡུམ་གསུམ་ག་དང་སྒྲ་འགྲོས་མཐུན་ཞིང་རྒྱན་གྱི་(༥༩) རྒྱན་ཡིན་པས་ཀྱན་...
 གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤིང་རྟའི་སྟོལ་
 བྱེད་གྱི་སྐབས་སོ། །འདིར་སྒྲས་པ། རོ་མཆར་མཆར་སྟག་ལེགས་བཤད་གསེར་
 སྤང་འདི། །བཤད་མཁས་མཁས་མང་དགོངས་ཟབ་དུ་མས་བརྒྱན། །ཡུམ་དོན་
 དོན་བཞིན་ལེགས་བཤད་ཆེ་ཆེར་ཟབ། །དངོས་བསྟན་བསྟན་བཤད་སྒྱུར་ཚུལ་
 ཤིན་དུ་དཀའ། །རྣམ་ཀྱན་བདག་ཡུལ་མིན་ཡང་སྟོབ་གཉེར་ཆེར། །རིག་གནས་
 མཁས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོག་ཨ་ཡུར་སྟོ་བརྟན་ཤེས་རབ་བཟང་
 པོ་སྟགས། །སྟག་བསམ་བཟང་པོའི་ཀྱན་སྟོང་རྒྱར་བྱས་ཏེ། །ཡང་ཡང་བསྐྱལ་
 པས་རྒྱན་བྱས་སྟོར་ཤར་ཆོད། །དམ་དམ་གྱིས་པས་བྱམས་མགོན་སྟོ་མའི་
 དགོངས། །ཟབ་ཟབ་དགྲོལ་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཆེ་རབས་ཀྱན། །ཡང་ཡང་དབྱུང་དེ་
 དགོངས་དོན་སྒྱུར་རྟོགས་ཤོག །ཕན་ལ་སེམས་དུས་དགོས་པས་བསྟན་པར་
 རིགས། །རིགས་(༥༩) པར་བསྟན་པས་དགོས་དུས་སེམས་ལ་ཕན། །བྱུར་ཅམ་
 སྟོག་དང་གཏམ་ཅམ་སྟེལ་བ་དང་། །དགག་བཞག་འབྲེལ་ཆོད་ཀྱན་ཀྱང་མདོ་
 སྟགས་གྱི། །བསྟན་པའི་ཡང་སྟོང་རྗེ་ཡི་བསྟན་པ་དང་། །སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་
 འབྲེལ་མེད་རྗེས་བབྱུང་སྟེ། །ཀྱན་མཁུན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་སྒྱུར་ཐོབ་ཤོག །
 ཅེས་པའང་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསེར་སྤང་ནས་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་པ་ནས་ཡན་ཆད་མཆོད་བརྗོད་
 བཤད་པ་ལྟའི་དགོས་པ་དང་། །རྣམ་བཤད་ལས་མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་ལ་
 གསུངས་པས། དེས་ན་གསེར་སྤང་ནས་ཀྱང་དགོས་པའི་སྟོ་ནས་མཆོམས་སྒྱུར་
 ཚུལ་དེ་གསུངས་པ་ཡན་གྱི། །མཆོམས་སྒྱུར་གྱི་གཞུང་ལ་མི་འཛོག་པར་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་ཟིན་གྱིས་ལས་སོ། །སྐར་མཁྲ་ལྟ། དགེའོ། །དགེའོ། །
 དགེའོ། །

༣༩ །ཡེགས་བཤད་གཤེར་གྱི་འཕྲེང་བའི་རྣམ་བཤད་སྒྲིགས་ལ་
 གཟུར་གནས་རྣམས་ཀྱི་མིག་གཉིས་འབྱེད་བའི་རྒྱན་
 གཉིས་པ་གཏུལ་བྱ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་
 ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་མ་དང་ངོ་པོ་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་.....
 འཆལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཏུལ་བྱ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་
 བརྗོད། རྟོག་ལྷན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྱེད་ལོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། ཞེས་པ་ནས་དེ་དག་གཞན་ཏུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དེ་ཉིད་
 ཏུ་དགག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དེ་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་འཕགས་པ་
 བྱམས་པ་ནས་བསྟན་པས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་(༡༥) དམ་
 པས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གཞན་འཇུག་པའི་ཆེད་ཏུ་འོ། །གསུངས་པས་
 དང་པོར་འཇུག་འདོད་སྟེ། དེ་ནས་འཇུག་པར་ཏུ་དང་བའི་དགོས་པ་ནི་སྐོས་
 སྐགས་གྱིས་ལྟར་ཏུ་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་མི་འདྲ་...
 བ་ཡིན་ཟེར་ན་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟོགས་དཀར་དྲང་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 རྒྱུ་གཙོ་བོ་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་རིམ་ལྔ་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་ཏུ། དང་བ་རང་
 ཉིད་ཉིང་དེ་འཛིན་དམ་པ་དང་དགེ་བ་བཅུ་ཉི་ལྔ་དང་པ་དང་མཐུན་(༡༦) པར་
 འཇུག་པས་ཞེས་པ། རང་ཉིད་ནས་བསྟན་པས་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ཏུ་
 འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས་ནི། དུམ་དེའི་
 དོན་སྟོས་སྟོས་བསམ་སྟོས་པའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། གཞུང་ལ་འཆད་པས་
 དབྱེ་བའི་རིགས་ཞེས་བཤད་པ་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་དུམ་འདི་རྟེན་
 པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བྱས་པ་ཤེས་པས་མཆོད་པ་བྱ་བར་

རིགས་པས་ན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་རིགས་ཞེས་སྟོན་ཏེ། བཀའ་
 བཞིན་འབད་པས་སྐྱབ་པའི་ལན་བསྐྱན་པས། བན་པར་མཛད་པ་དེ་ལ་ལན་
 ཏུ་མཛོད་ཅེས་བསྟན་པས་ལན་ཏུ་མཛོད་པ་ཡང་བཀའ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་.....
 ཡིན་ལ། བཀའ་བསྐྱབ་པའི་མཚོག་ཀྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་སྟེ།
 འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དཔལ་མཚོག་དང་པོ་ལས། ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རྩོལ་ཏུ་(༡༣) བྱིན་པ་འདི་འདི་བ་དང་། སྟོག་པ་དང་། ཉན་པ་
 དང་། འདོན་པ་དང་། ཁ་འདོན་བྱེད་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། སེམས་པ་
 དང་། སྟོམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཛོད་པའི་ཚོག་ཀྱས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མཁས་པ་སྟེ་ངེས་པར་རྟོགས་པས་སྟུ་ཡང་
 ཉན་པ་ལ་དྲིན་ཏུ་གཞོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ཏུ། མཛོད་པའི་རོ་བོར་ཡུམ་འདིའི་
 དོན་སྟོང་དང་གཞུང་ལ་དབྱེ་བར་རིགས་པ་དེའི་བྱིར་སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་.....
 ཀྱང་གཞུང་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བསོད་
 བཅས་དག་སྐྱབ་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་སྐྱབ་པའི་ལན་ཏུ་མཛོད་པ་སྟེ། མཐུན་བྱིར་
 ཞེས་པའི་མཛོད་པའི་ཐབས་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་གསུངས། ལྷ་མ་གསེར་སྤྱིང་པའི་རྟོགས་དཀའི་སྤང་
 བར། དད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རུས་པ་འདི་དག་རྒྱུ་ཡོད་ཅེ་ན། བདག་
 ཉིད་(༡༤) དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་ཉན་པས་ཞེས་བྱ་
 བ་སྟོན་ཏེ། རབ་ཏུ་དང་བའི་བདག་ཉིད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། ཉིང་
 དེ་འདྲིན་དམ་པ་དང་དགོ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པར་རབ་ཏུ་
 ཉན་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་བྱིར་ན་དད་པ་ལ་རུས་པ་
 དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་རྩ་བ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་སྐྱར་.....
 བས་སྦྱོང་དགོས་པས་སོ། །འདི་དང་སྤྲ་མའི་རྟེན་པ་ཐ་མ་ལ། འགྲེལ་བཤད་

གཉིས་འདི་ལས་གཞན་དུ་འཆད་ཅེས་ཆོག་གསལ་དང་རྟོགས་དཀར་བསོད་
 རྣམས་དག །སྐབ་དང་མཐུན་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་དང་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 དབྱེ་བའི་རིགས། ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཉིས་ལ་སྤར་འབྲེལ་པ་འདི་ལས་གཞན་
 ཏུ་འཆད་ཅེས་པ་རྟོགས་དཀར་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་དབྱེ་བ་དོན་དང་བཅས་པའི་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་
 ལན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་.....
 ཀྱིས་(༡) དབྱེ་བའི་རིགས། བདག་ཀྱང་འགྲོ་བའི་དོན་འགྲོ་བར་དམ་བཅས་
 པ་ཡོད་པས་བདག་གིས་རྣམ་པར་སྤྱོད་བ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྤྱོད་བ་.....
 འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་འཆད་པའོ། །ཡུམ་འདི་གང་ཟག་གསུམ་དང་
 འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་རྣམ་གཞག་གི་རྟོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་བ་དང་། ཡིད་
 བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྲུམ་
 བཞི་སོ་སོའི་བཞེད་དོན་མཐར་ཐུག་དཔག་མེད་པའི་འབྱུང་གནས་ཞེས་པ་.....
 དང་། རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱོད་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་མི་རུས་པ་སྤྱོད་
 རྟོག་སེལ་འཇུག་ཡིན་པས་དང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱར་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྒྲོམ་པ་ལ་སྟོས་པས་སོ། །འདི་ལ་གཞན་
 གྱིས་རང་ལ་བསྟན་པ་ལས་རྟོགས་མི་རུས་པར་གསུངས་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 ཀྱང་སྤྱི་རུས་པ་མ་ཐོན་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་.....
 བའི་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེར་བྱིན་དེ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་(༢) བྱས་པར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ཤེར་བྱིན་ལ་
 དང་བ་དེ་དེའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པར་མ་གསུངས་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུ་གཙོ་
 བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བཟུང་བའམ་རྟོགས་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི། གང་གིས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤར་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 གཞུང་འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་འབྲེལ་སྤྱི་བཤད་པ་དངོས་སུ་བཤད་ནས།

གྱིས་ཞེས་པའི་བྱེད་ཆོག་རྟོགས་སོན་ནས། ཞེས་པའི་དོན་སྟོབ་ལ་དགོངས། རྣམ་
 བཤད་ལས། བྱེད་ཆོག་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་འབྲེལ་སྒྲ་དོན་སྟོབ་ལ་དགོངས་
 པས་ཕན་ཚུན་མཆོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་རྣམ་བཤད་དང་མི་མཐུན་ཟེར་
 བའང་དགོངས་པ་བསྒྲིག་མི་ཤེས་པའི་གཏམ་མོ། ཆོག་གསལ་གྱི་བཤད་པ་སྟ་
 མ་རྣམ་བཤད་དང་མཐུན་པར་བཤལ་ལོ། །དེས་ན་དགག་པ་འབའ་ཞིག་གཙོ་
 བོར་བྱས་པས་བཅིངས་པའི་གཏམ་མོ། །འོན་ཀྱང་ཁས་ལེན་གྱི་འགྲོ་ལྷགས་མི་
 འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཁས་པའི་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་བའང་སྲིད། །ཁོ་པོ་
 བྱེད་ཅག་ལ་མི་གྲུས་པ་མ་ལགས། (༥༣) རང་ཅག་དཔལ་ལྷན་བཟླ་ཤིས་སྟོ་
 མང་གྲུ་ཆང་གི་ཁས་ལེན་རྒྱན་ལ་གསེར་སྤོང་དང་རྣམ་བཤད་གཉིས་དགོངས་
 པ་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། ཤུ་ཆེན་ཁས་ལེན་ལ་རྣམ་བཤད་
 གཉིས་གྱི་བཤད་པ་སོ་སོའི་ཆོག་ཟིན་གཙོ་བོར་བྱས་པ་སྦྱི་དོན་མཆོན་བྱ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་བཤལ། སྐབས་བརྒྱད་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། འདི་
 ལྟར་རྗེ་ཡབ་སྐུས་གྱི་རྣམ་བཤད་གཉིས་མཐུན་པར་བཤད་མི་ཤེས་པ་གསེར་
 སྤོང་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་ཞིང་བྱལ་སྟོར་གཅིག་གཉིས་བྱིས་པའི་དཔེ་རྒྱུད་ལ་.....
 བཟླ་བ་ནི་རང་ཡང་སྤང་པར་བྱས་ལ་རང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་ཀྱང་སྤང་
 བར་བྱེད་པའོ། །སྟོན་སྟོན་གྲོལ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་
 པོ་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་བྱུང་བྱ་རྣམ་བཤད་དང་གསེར་སྤོང་གང་ཁས་ལེན་.....
 རྒྱས་ཞུས་ཆེ་ངས་འདི་གཉིས་ལ་དགོངས་པ་འགལ་བ་མ་མཐོང་། ཤལ་ཆེར་
 རྣམ་བཤད་ཀྱང་གསེར་སྤོང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ལ། ཆོག་ཟིན་འགལ་བ་
 ལྟར་རེ་རེ་ཅམ་སྤང་བ་ཕྱི་ཚུལ་དང་། དགོས་(༥༤) པའི་བྱེད་ཡིན་གསུངས།
 ཞེས་དོ་རྗེ་འཆང་བྱི་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་འཁྱུར་བ་ལས་སོས་ཤིང་། སྦྱིར་ན་སྟག་
 ཆང་ལོ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་གསེར་སྤོང་མཐོང་ནས། བྱེད་སྟོའི་གཞོན་ཅུའི་ཉིན་
 མའི་དུས་གྱི་ཆོ། །མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། །བདག་ཡིད་

ཁེངས་པའི་ཀྱ་མུད་ལྷག་པར་བྱམ། །ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མདོ་རྒྱན་རྒྱར་ཚུལ་ཙམ་དུ་མ་བྱེད་དེ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་འཕགས་ཡུལ་མཁས་པའི་བཀྲལ་ཚུལ་གསེར་ཕྱེང་མེད་ན་
ཇི་ལྟར་ཤེས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་མཛུགས་ཏུ། རྒྱས་པར་མ་བཤད་པ་ནི་རྒྱུ་པ་བརྒྱད་
དེ་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ཤེས་པར་འདོད་པ་དག་
གིས་རྟོགས་ཆེད་དུ་བྱས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དེར་མ་བཤད་ན་ཁས་མི་
ལེན་པས་མ་བྱལ་ལ། བྱད་པར་དུ་གྲུ་ཆང་འདིའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་ཀྱན་གྱིས་རྣམ་
བཤད་གཉིས་ཀ་བསྒྲིག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ། དུས་ཕྱིས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ལྷག་ཡུང་
གྲགས་པ་དོམ་འབྲུག་བཙུན་སོགས་ཀྱིས་(༤༣) མཛད་འདུག་པ་བཞིན། ཁོ་
ངོས་དཀའ་གནས་འདི་དག་གཡས་འཛོག་བྱས་པ་མ་བཟོད་ནས་བྱིས་པར་
དཔྱད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པར་མཛོད། ཅས་བཀའ་རྒྱལ་བ་མ་གཟིགས་
པར་འགའ་ཤེས་ལྷ་ཆོགས་སྒྲས་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེས་སྒོ་གསར་བ་རྣམས་
གཞུང་མང་གཟིགས་ཀྱང་ཁས་ལེན་རྒྱན་ལ་དབབ་པ་གནད་དུ་ཆེད།

༥ དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིན་ནམ་ཞེ་ན། བཞི་ཀའི་ཡུམ་
ཡིན་ཀྱང་སྒྱི་ལ་གཅིག་ཆོག་རྒྱར་བ་ཙམ་སྟེ། ཞེས་པ་བཞི་ཀ་ལ་སོ་སོར་གཅིག་
ཆོག་སོ་སོར་རྒྱར་བའི་དོན་ཏེ། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཞེས་པ་ནས་འབྲིད་མཛད་
གང་ཡིན་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་སྟེ། ཞེས་ཐོབ་སྟེ། འོག་
མ་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡུམ་ཡིན་
པར་རྟོགས་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐབས་
བཞི་པར་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྒྱིའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་
རོ། དེས་ནི་འདིར་བཟླ་སངས་རྒྱས་(༤༤) ཀྱི་ནི་ཡུམ་འདི་ལ་ཉན་རང་བྱང་
སེམས་གསུམ་གའི་ཡུམ་ཡོད་པ་དེའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཁེགས་སྟེ། ཇི་ལྟར་ན་
མཁྱེན་གསུམ་གང་ཟག་དེ་དག་གི་ཡུམ་ཡིན་ཞེས་པའི་ལན་དུ་གཞི་ཤེས་ཉན་

རང་གི་ཡུམ་རྩ་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་རྩ་བྱས་ཏེ། རྣམ་
 གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་རྩ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་དོན་...
 གཅིག །དེ་འདྲའི་ལམ་ཤེས་དང་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་དོན་གཅིག །དེ་འདྲའི་
 རྣམ་མཁྱེན་དང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལས་དང་.....
 སྤོའི་དབང་རྩ་བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་
 གཞག་དང་། སྐྱེ་བའི་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
 བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་(ལ) དབང་རྩ་
 བྱས་ན་གཞི་ཤེས་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པས་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་རྟོགས་སུ་མི་...
 རུང་། རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་རྩ་བྱས་ན་བྱང་སེམས་ལ་མེད་པས་ཉན་
 རང་གི་མངོན་རྟོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས།
 སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན།
 རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་ཐ་དད་པ་ཅམ་རྩ་བཅད་དོ། །ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་
 གྱིས་ཉར་ནི་ཅམ་སྐབ་པ་ལ་གཞི་ཤེས་དགོས་ཤིང་། གཞི་ཤེས་ཅམ་གྱིས་རུས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་པ་ལ་ལམ་གསུམ་
 ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་མ་
 ལུས་པ་བསྐྱར་བ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ངེས་པར་དགོས་པས་མཁྱེན་པ་སོ་སོའི་ལག་...
 རྩམ་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 མ་ལྟར་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གཞི་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་རྩ་བྱས་པའི་
 གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་(ལ) དོན་
 གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ། འོ་ན་ཐེག་ཆེན་གཞི་ཤེས་ཆོས་

ཅན། རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། དེ་འདྲའི་ལམ་
 ཤེས་དེ་ལ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲི་མི་རུས་
 ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རྣམ་མཁྱེན་བསྐྱེད་པ་ལ་ལམ་
 གསུམ་ཤེས་དགོས་ཤིང་ཞེས་སོགས་སྤངས་པ་དེའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་བྱུང་
 བ། དེ་འདྲའི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་
 པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན་ཁ་དེ་འདྲའི་ལེན་ཤས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
 རྟོག་གཅིག་དུ་འདྲི་པ་ཉམས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་
 པའི་ལྷགས་རང་ལྷགས་སུ་བྱས་ནས་རྟོགས་རིགས་དུག་འགལ་བར་འདྲི་མི་
 རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་ཟད་ཐེག་དམན་ལ་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (༡༥) ལམ་ལྷགས་གང་ཟག་ཡིན་ན་རྟོགས་རིགས་དུག་
 ཐོབ་པས་བྱུང་པ་ཡོངས་གྲགས་ཁས་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་མི་རིགས་ཏེ།
 གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ལམ་ཤེས་ཐེག་དམན་ལ་ཡོད་པ་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གཞི་ཤེས་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་ཐེག་ཆེན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། མཁྱེན་
 པ་གསུམ་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་་་
 རྣམ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གསེར་
 བྱང་ལྟར་ན། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་སོ་ནར་ཡོད་ཟེར་ནས་རྣམ་བཤད་དང་མི་
 མཐུན་པར་འདྲི་པ་འང་ཤིན་དུ་མི་འཐད་དེ། གསེར་བྱང་ལས་ཀྱང་ཐེག་
 ཆེན་ལ་གཞི་ཤེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 བཅུ་དུག་དང་ངོ་སོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་་་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། སྦྱར་(༡༧)ན་ཡང་བྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་
 དང་། སྦྱར་བ་གསུམ་ལས་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བ་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོག་གསལ་
 དགག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སྐབས་རིམ་གྱིས་
 འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་བཟུང་སེར་རྩེ་བཙུན་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་
 མའི་དགོངས་པ་གཉིས་ཀྱང་ལེགས་པར་དབྱེད་ན་མཐུན་པར་ཡོད་དེ། དཔེར་
 བ་སེར་རྩེ་བཙུན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁྱེན་དུ་
 བཤད་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་དེ་རྣམ་མཁྱེན་མིན་པར་བཤད་ཅིང་།
 འདི་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རིམ་རིམ་གྱིས་
 ལ་སྦྱོར་ཏེ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཤེས་པ། དེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཟེར་བ་ལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་དབང་ཤེས་རེ་རེ་ནས་
 ཆོད་གཞིར་བྱས་ནས་འགོག་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་ལས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
 དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱོམས་པར་འཇུག་
 རུས་སམ་མི་རུས། དེ་རུས་ན་དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་རོ་(༡༩) བོ་ཐ་དད་དཀའ་
 ལ། མི་རུས་ན་སློབ་པ་དང་བྱེད་མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་དཀའ་འམ་སྦྱུང་པས་
 དབྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་འབྱེད་
 དགོས་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། སྤྲུགས་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་ཤེས་
 ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། རྣམ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་གི་ཤེས་
 པས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་
 པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་བཞག་པར་དཀའ་འོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐུན་མོང་བ་སྤྱང་ཆོད་དང་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་གཙོ་བོར་བྱས་པས། མདོ་སྤྲུགས་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་

ནར་མ་ངེས་སོ། །འོ་ན་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱད་གྱི་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 མཁུན་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཆེ་ཡང་གཞི་ཤེས་(༡༧) ལུ་
 འདོད་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁོ་
 བ། མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པས་ཉེར་ཁིར་འབྲིད་བྱེད་ཅམ་གྱི་ཡན་
 ལག་ཏུ་སྒྲིམ་པ། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཆེ་ལྷག་བསམ་གྱི་དབང་གིས་གཞན་
 རྟོན་མཐར་ཐུག་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་སོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་གཞི་ཤེས་མ་ཡིན་.....
 པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གོང་ཏུ་དྲངས་པའི་རྣམ་བཤད་གྱི་གཞུང་གིས་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་དབྱད། ལུ་མ་བར་མ་ལས་ཀྱང་།
 རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རི་སྟེད་པ་དེ་ཅམ་ཡིན་
 ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་གྱི་ལམ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ལམ་མ་ཡིན་པས་དེའི་
 ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་.....
 ཅས་བྱའོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞི་
 ཤེས་ལུ་གསུངས་པས་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་(༡༠ན) གཞི་...
 ཤེས་དང་ཐེག་དམན་ལམ་རྟོན་གཅིག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མདོ་ལས་ཀྱང་རྟེན་
 ས་སའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་བྱང་སེམས་
 དང་སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་...
 དགོངས། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་གཞག་རྟེན་གྱི་དབང་ཏུ་
 བྱས་པའི་ལམ་ཤེས་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བརྩུ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཉིད་ལས། བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་
 མཁུན་པ་གསུམ་ག་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཚོད་
 བརྗོད་ཏུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟེན་དང་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་ཤིང་།

ལུས་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཡང་སྤྱབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བྱང་
 རྒྱུ་མེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཅེས་
 དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་རྒྱ་འདྲོད། །
 ཅེས་རྟེན་ངེས་པ་ཅན་རྒྱ་མཛད་པ་དང་། །(༡༠༥) ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་གསེར་སྤང་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ཀྱི་……
 ལྷགས་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། ཡུམ་གསུམ་གཞོན་
 འཛོམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཅེས་དང་། གསེར་སྤང་ལས་
 ཀྱང་དེའི་ལྷགས་ཅམ་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། རྣམ་
 གཞག་གི་རྟེན་གྱི་བྱང་པར་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བར་སྦྱིར་བཤད་པ་དེའི་ལྷགས་……
 ཅམ་དང་། དགོངས་ཚིད་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་རྒྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་རྒྱ་ན་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མཁྱེན་
 གསུམ་རྒྱ་མཛོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པའི་ཤེས་བྱེད་རྒྱ་ཡུམ་བར་མ་……
 དྲངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གསུམ་
 ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱི་བསྐྱུ་བར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེའི་
 ལྷགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མདོར་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་
 ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྱལ་པར་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་གང་ནས་ཀྱང་……
 མ་(༡༡༥) བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་རྒྱ་བྱས་
 པར་གསལ་ལོ། །མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་། རྟོག་གེ་ལ་སྦྱངས་
 རྟོལ་བ་མཐའ་དག་གིས། །ལན་བརྒྱར་དབྱེད་ཀྱང་མགོན་པོ་བྱོད་གྱི་གསུང་། །
 ཆ་ཅམ་རྣམ་པ་གཞན་རྒྱ་གཡོ་བ་སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་རྣམ་
 གཞག་གི་སྤྱབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཉིད་སྤྲི་དོན་
 དེའི་དབང་རྒྱ་བྱས་སོ། །དེས་ན་མཚོན་བཟོན་བསྟོན་ཐུག་གི་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ལ་
 སྦྱིར་མཁྱེན་གསུམ་དང་། རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་རྒྱ་བྱས་པའི་མཁྱེན་

གསུམ་གཉིས་བཞག་དགོས་པས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མངོན་རྟོགས་
 བརྒྱད་དེ་གསུམ་དུ་ཉམས་ལེན་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། གཉིས་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ན་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། བཟུང་གསུམ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་བྱངས་ན་དོན་བརྒྱད་པོ་མཐའ་དག་
 ཉམས་སུ་བྱངས་པར་གྱུར་པས། བས། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་(༡༡)བྱངས་པས་
 གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། ཡིག་ཆར་ཡང་དེ་བཞིན་བྱང་
 བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། བཟུང་པ་གསུམ་པོ་དེས་གྲང་
 ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་བསྟུས་པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་བརྟེན་ཕྱག་གི་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་པའི་གང་
 ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཞེས་པ་ནས། སོ་བདུན་ཐམས་ཅད་
 འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ནི་སྟུག་གི་གཙ་
 བོ་བརྗོད་པར་འདོད་ནས་ཡིན་གྱི་ཆོགས་སྟུར་སྟུག་མིན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་རང་ལྷགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་
 རྟོགས་གང་ཡིན་མཐུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཐུན་.....
 གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་
 པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་པས་སོ། །ཚུལ་དེ་མ་རྟོགས་པར་བསྟུ་བྱ་(༡༢)ལྟར་
 བྱེད་ཐ་དད་ཁོ་ནར་བཟུང་ནས་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
 གསལ་བར་གསུངས་པ་འདི་ནམས་ཁས་མི་ལེན་ན་སྟུ་བ་ཡིན་པས་སྟུན་པ་.....
 དང་ལྟན་ཅིག་དུ་རྩོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྟུག་པ། འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་རྣམས་
 གར་འཇམ་མགོན་རྗེས། རྒྱལ་ཆབ་བྱམས་པའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་གཟིགས།
 འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་བྱགས་རྗེས་སྟུལ་མཛད་པའི། །རེ་སྐྱོང་དབང་རྒྱལ་རི་བཞིན་
 མི་འདོད་སྟུ། ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །འོ་ན་ཐེག་དམན་

འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་
 ཐལ། སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཡིག་ཆར་སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་ལམ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ བྱུང་
 གིས་ཐེག་དམན་འཕགས་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞི་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་.....
 འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། ཉན་རང་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་གཞི་ཤེས་སུ་
 མ་བཤད་(༡༩༥) པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གསུམ་པ་
 འདིར་གཞི་ཤེས་སུ་མ་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འོག་གི་
 རྩོད་སྤྱང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདི་ཉིད་ལས། སློབ་
 དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དང་། ཞི་འཆོ་དཔོན་སློབ་དང་། འཕགས་
 སང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ཕར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིག་
 ཆར་ཡང་སྤར་རང་གཞན་མང་པོས་དེ་ལྟར་བྲིས་འདུག་པས་དེ་མཐུན་བྱས་.....
 ཀྱི་རང་ལུགས་འཐད་ལྷན་བྱས་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱིར་
 ཕར་ཕྱིན་རང་ལུགས་སློབ་དཔོན་ཞི་འཆོའི་ལུགས་ཡིན་པས། དེའི་ལུགས་ལ་
 སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་མེད་པར་ཁས་.....
 ལེན་ཀྱང་། འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེའི་
 ལུགས་སུ་གཙོ་བོར་འབྲེལ་པས་དེ་འདྲ་མ་གསུངས་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་འཕགས་.....
 སང་རང་(༡༩༦) ལུགས་ལ་སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་.....
 འཕགས་པ་ཡོད་པ་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་
 ཐ་དད་ལྷང་མ་ཡིན། །བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་

སྤྱི་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་ནི་ཉན་རང་ལའང་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་
 ཡོད་པར་བརྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་པ་ནི་ཉི་ཤིང་གི་སྤྱང་བ་ལས། །
 དེ་ལ་རྟོགས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་.....
 མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིགས་པར་
 བྱའོ། །ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེས་
 བ་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་.....
 ཕྱིར། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་སྤྱབ་པའི་རྟོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་
 པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དངོས་པོ་དང་། དེའི་མཚན་མ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
 (༡༩༧) ཆགས་པས་གཟུང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པའི་བདེན་སྟངས་ལ་བཤད་དོ། །
 ཞེས་དང་། སྤྱབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སེངྒེ་བཟང་པོ་ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དང་
 མཐུན་པར་བཞེད་དོ། །ནས། གཞན་ཡང་ཉི་ཤིང་གི་སྤྱང་བ་དང་བརྒྱད་སྟངས་འགྲེལ་
 ཆེན་གཉིས་ཀར་ཆོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཤེས་་་
 བྱེད་དུ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་
 པར་གསུངས་པ་དྲངས་ལ། དེ་ནི་རྟོ་རྟེ་གཙོད་པ་ལས། སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་
 དང་། དེས་བརྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པའི་སྤྱབ་བྱེད་
 དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་སྟངས་་་
 དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
 ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྱུབ་པའི་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་.....
 མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པས་གཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷགས་འདི་
 དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གཉིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་
 (༡༩༨) པ་མཛད་དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་བཤད་ཚུལ་སྟངས་ཐུན་ལས། དེ་ལྟར་སྟོན་ཚུལ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་འཕགས་སངས་ཡང་བཞེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

འཕགས་སེང་གི་ལྷགས་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་འང་
 ཡོད་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་རྒྱ་བྱེ་.....
 ཞིང་འགའ་ཞིག་མ་བྱེ་བར་འདོད་དགོས་པས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་
 ཅད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བར་རི་ལྟར་འཆད། ཅེས་སྟགས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་པར་བྱེན་རང་ལྷགས་ལ་ཞི་འཆོ་ལྷགས་དང་འཕགས་སེང་
 རང་ལྷགས་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་མངོན་རང་ལྷགས་ཁ་ཆེ་
 བྱེ་སྤྲིའི་ལྷགས་དང་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་མདོ་སྤེལ་པའི་ལྷགས་བྱས་པ་དང་།
 འདུལ་བ་རང་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྲིའི་ལྷགས་དང་ཡོན་ཤྲུག་རང་ལྷགས་
 སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་སྟུ་བྱས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་རང་ལྷགས་སེམས་ཅམ་
 སྤྲོ་ཆོགས་གཉིས་མེད་པའི་(༡༥༦) ལྷགས་ཡིན་ཀྱང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་.....
 རང་ལྷགས་དབུ་མའི་ལྷགས་སྟུ་འདོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་
 འདིར་འཕགས་པ་བྱམས་པ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་
 བཤད་ལས། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པར་འདོད་པ་སྟགས་ནི་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་རྒྱ་མ་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདིར་རྒྱན་ཚུམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་གྱི་དབང་རྒྱ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཡིན་.....
 པའི་བྱིར། ཡིག་ཆར་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་དང་དགེ་སྦྱང་རྣམ་དག་དང་ལྟ་གསུམ་
 གར་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱུད་བླར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ལས་མ་གཡོས་པར། ཞེས་སྟགས་
 ཀྱིས་སྤྱལ་སྤྱུའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཡིན་ན་རྣམ་བཤད་ལས། རྗེ་བཙུན་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་
 དབང་རྒྱ་བྱེད་ན་བྱུང་མོང་དང་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་(༡༥༧) མ་བྱེད་
 པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་
 སངས་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་མོང་བའི་སྤྱང་དོར་བྱང་སེམས་སྟུ་ཁས་ལེན་པ་.....

བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་ན་ཁིང་གཞན་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་
 པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཛོད་པ་ཐུན་མོང་དུ་མི་སྟོན་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་ལ་བྱང་
 སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩེ་བཅུན་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་མཛོད་པ་མཛོད་
 པའི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩེས། ལ་ལར་
 བལྟམས་ཤིང་ཁིང་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཆུལ་བལྟན་སྟོན་པ་ཁྱེད་གྱི་སྐྱེ་ཡི་
 བོ། །བཀོད་པ་མཆོག་དེ་འདི་དང་གཞན་དུ་མ་ལུས་འགྲོ་ཀྱན་ཀྱན་མཁྱེན་གྱར་
 ཀྱང་བརྗོད་མི་ཅུས། །ཞིས་དང་། ཡང་ཁིང་འདིར་སངས་རྒྱས་ལྷ་བའི་མཛོད་
 པ་སྟོན་དགོས་ཡིན་ཀྱང་། ཁིང་གཞན་དུ་མཛོད་པ་དང་མཛོད་ཟིན་པ་ཡོད་
 སྟགས་རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་ཚད་
 མེད་པ་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་(༡༥བ) པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར་ནམ་མཁའ་དང་
 མཉམ་པར་གོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་། མ་གོ་ན་
 སྐར་འདེབས་སུ་གྱུར་པར་གསུངས་པ་སྟགས་གྱིས་དབྱད། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་
 མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཐུབ་དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་དེའི་རྒྱ་མཐུན། །གཟུགས་
 སྐྱ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སྐབས། སྤར་འགགས་གསལ་དང་མ་འཆོལ་
 འབྱུང་ཆུལ་བོ། །མ་ལུས་གྱིས་བཀྲ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛོད། །སངས་རྒྱས་
 ཁིང་ཇི་འདྲར་ཐུབ་དབང་དེ་དང་། །དེ་དག་སྐྱེ་སྐྱོད་མཐུ་སྟོབས་ཇི་འདྲ་དང་།
 །ཉན་ཐོས་དགེ་འདུན་ཇི་སྟེད་ཇི་ལྟར་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དེར་
 །གཟུགས་ཇི་འདྲ་དང་། །ཆོས་ཐོས་སྐྱོད་པ་གང་ལ་སྐྱེད་པ་དང་། །སྐྱིན་གང་ཅི་
 ཅུམ་དེ་དག་ལ་ཕུལ་བ། །དེ་ནི་མ་ལུས་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛོད། །ཅེས་སྟགས་
 སྟོས་པས་ཆོག་གོ །ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་དང་། དམ་ཆོས་
 འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་པའི་བསོད་ནམས་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་
 མ་ཁྱེད་པར་འཕགས་པར་གསུངས་(༡༦ན) པས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་དང་ཉན་
 རང་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་པའི་བསོད་ནམས་ཡོད་པས། སེམས་བསྐྱེད་དང་

དམ་ཆོས་གཞན་འཛིན་པ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་བསོད་ནམས་ཡོད་པ་དང་། དེས་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་མདོར་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པས་ཡུམ་ཉིན་གཅིག་.....
 གོམས་པ་དང་། སྤྱི་འཛིན་བྱ་དང་། མེད་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུས་འཇམ་གླིང་
 གང་བའི་དཔེས་གསུངས་པ་དང་སྒྱུར་ནས་དབྱད། ཞེ་མ་འདི་ལ་བལྟས་ན་
 དབྱ་མའི་ལྷ་བ་ལ་འབད་དགོས་གསུངས་པ་རེད་དོ། །ལྷག་མ་པལ་ཆེར་སྒྲར་
 བཅོམ་ཅིན། སྒྲིབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་ནི། འདིར་
 ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་འགྲེལ་པ་
 ཉེར་གཅིག་གི་ནང་ནས་ཡུམ་གྱི་བཤད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཆོག་གསལ་སྒྲོས་ལ་
 གཞན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་འགྲེལ་པར་
 གོ་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འགྲེལ་གྱི་འཕྲོས་དོན་དང་། ཚ་བའི་
 ཆོག་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགོས་དོན་(༡༤) དང་བསྐྱུས་དོན་ལས་
 འཕྲོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ།
 དེ་དག་གི་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མོས་པ་དང་། དད་པ་དང་།
 གུས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཞེས་པ་ནས་དེ་བཞིན་རྒྱ་འཕགས་པ་འོག་
 མ་འོག་མའི་རྒྱད་ལ་ཡང་གོང་མ་གོང་མའི་ཟག་མེད་བསྐྱེད་པ་དང་། རང་
 རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་གསེབ་པའི་ཡུམ་རྒྱ་ཡང་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དེ་
 ལ། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཞེས་པའོ། །ཚ་བའི་གོང་རྒྱ་
 གསུངས་ཞེས་པ་དང་བཤད་ཅིས་པ་ཡོད་ན་ཕྱི་འགྲེལ་གྱི་མགོར་གསུངས་ཞེས་
 པ་དང་བཤད་ཅིས་མི་འབྱུང་བ་འགྲེལ་པ་འདི་ལ་ངེས་གསུངས་པ་ནི། སྐབས་
 བརྒྱད་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ་དགོངས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་རྒྱག་དང་གསུམ་ལ་ཚ་
 བའི་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་གསུངས་ཞེས་པ་དང་བཤད་ཅིས་བྱུང་བ་ནི། །
 འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་པན་གདགས་པར་དེ་
 ལྟར་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས། ཡང་གཞན་རྒྱ་རྣམ་པར་

ལས་ཞེས་པའི་དེ་སྐྱེ་རིན་ཆེན་སྤངས་བའི་གཞུང་གྱི་ལ་སྟེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེར་བ་དེ་ཡང་དག་ཡིན་ན་མཐུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལས་གཞན་
 གང་སྐྱབ། གོང་དུ་མིན་ཟེར་ན། རོ་བོའི་ཡོན་(༡༠ན) ཏན་སྐྱབ་བྱེད་གང། གལ་
 ཏི་དབྱུང་གསུམ་དག་པའི་ལུང་དེ་མི་རྟག་པ་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་.....
 བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བརྒྱད་སྟོང་
 པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་ལས། མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཆོ། བྱས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུས་སྐྱབ་ན་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དགོས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟེན་བརྟན་རྒྱན་ལས། དགོས་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་
 ཡོད་དེ། ལུང་དེ་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པར་སྐྱབ་པ་ལས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་ཆོད་
 མས་སྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགོད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་གོང་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། མི་
 རྟག་པ་སྟོན་པའི་ལུང་བྱེ་བྲག་པ་དེས་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གུར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་.....
 དང་། བརྒྱད་སྟོང་པས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ག་སྟོན་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་
 པས་སོ། ཁོ་ན་ཤིན་སྟོག་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་ལུང་ཡོད་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་བཤད་
 ཚུལ་འཐད་(༡༠བ) པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ནི་སྐྱེ་མའི་བཤད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གངས་ཙམ་ཡིན་གྱི། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་རང་གི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་
 བཤད་པའི་རྣམ་གངས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་དུ་འདི་ལ་དབྱུང་གཞི་
 ཅུང་ཟད་སྤང་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྣམ་
 འགྲེལ་ལེུ་དང་པོར་ལུང་དེའི་དོན་ནི་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་
 པའི་གསུང་དང་། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གུར་སྟོན་པའི་གསུང་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་ཤིན་
 སྟོག་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིད་ཆེས་གྱི་ལུང་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་.....
 པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུང་གི་ ལུང་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་

ཚུལ་བ་བསྐྱར་མ་ལ་མ་སྟོས་པའི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་སྒྱུར་བ་དེ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ངོ་པོའི་ཡོན་ཏན་(༡༡ན) སྐབ་བྱེད་ཡིན་མིན་.....
 དང་། ཡིན་ན་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་ཤིན་
 གླག་མིན་པ་དང་། དེ་སྒྱུར་ནལ་འབྱུར་མངོན་སུམ་སྐབ་བྱེད་ཡིན་པས། རྣལ་
 འབྱུར་མངོན་སུམ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་སྐབ་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་.....
 རམ་སྟགས་གྱིས་དབྱད་པ་དང་། མཁུན་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་པོའི་ཡོན་ཏན་
 སྐབ་བྱེད་ཀྱང་དེར་འགྱུར་བ་སྟགས་དང་། ཡང་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་
 པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་ཆོས་ཅན། སྒྱུར་བ་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་
 རྟགས་རྒྱུ་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྒྲིབ་པར་སྐབ་པའི་སྒྱུར་བ་ཡང་དག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་རང་
 གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྒྲིབ་པར་སྐབ་པ་དབྱད་གསུམ་དག་པའི་ལུང་རྟགས་...
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་(༡༡བ) དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་
 ལས། དབྱད་གསུམ་དག་པའི་ལུང་དེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་
 བསྒྲུ་མེད་ཏུ་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་དང་།
 ཆང་མའི་རིགས་རྒྱུ་ལས། སྟགས་ཆོས་སྐབ་ཚུལ། སྒྱུན་པས་ལོངས་སྤྱོད་
 བྱིམས་གྱིས་བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ལུང་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་དབྱུ་མ་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་གཞུང་གང་ཞིག །དེ་ལས་མཐོང་
 བ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཆང་མའི་གནོད་པ་མེད་པར་མངོན་.....
 སུམ་གྱིས་གྲུབ། ཅུང་ཟད་ལྟོག་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་ཡང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆང་
 མའི་གནོད་པ་མེད་པར་དེས་གྲུབ། རང་ཆོག་སྤྱི་དང་། དངོས་སྟགས་འགལ་
 བས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་

དབང་རྣམ་ལ་མཁུན་གསུམ་(༡༥) གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་སྐབ་པ་ལ་དབྱང་
 པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 དག་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱང་ན། གལ་ཏེ་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་
 བྱུར་ཡོན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དེ་ཡོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་བྱུར་ཡོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡེ་
 ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་དེ་དེ་ཡོན་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་སྐབས་བརྒྱད་པར། ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 སྐྱ་སངས་རྒྱས་ནང་པ་ལ་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱང་ཡུལ་དང་། ཞེས་
 དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་ནང་པ་ལ་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱང་
 ཡུལ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱང་ཡུལ་
 ཏུ་ཐ་དད་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་ཅིས་དང་། འདི་ཉིད་ལས། སྐྱ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་
 རིམ་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་
 པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་མ་དེས་པ་འབྲས་སུ་གང་ལའང་མ་ཞུགས་
 པའི་སོ་སྐྱེ་ལས་དག་(༡༦) པ་རྣམས་གྱི་སྦྱང་ཡུལ་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡོན་
 བོ། ཞེས་བཟུང་པའི་ཕྱིར་ཏུ་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་
 མོར་ཡང་ཤིན་སྒྲིག་ཏུ་གསུངས་སོ། །ཟེར། དེ་ལ་མ་བྱལ་སྟེ། འདིར་བཟུང་
 ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་སྒྲིག་བྱུར་ཡོན་ཞེ་ན། འོ་ན་འདིར་བཟུང་རྣམ་མཁུན་ཡང་
 དེ་ཡོན་པའི་ཕྱིར་སོགས་དང་། དེས་ན་འདིར་ངོ་བོའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་མཁུན་
 གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་
 འཛོག་ལ། དེ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་བྱུར་མིན་བཞིན་ཏུ་དེའང་ངེ་ལྟ་ངེ་སྟེང་མངོན་སུམ་
 ཏུ་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་བྱུར་མིན་ན་རྣམ་མཁུན་དེར་མི་རུང་བ་སོགས་གྱིས་
 དབྱང་། འོ་ན་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཤོམས་རྒྱུན་དང་མ་བྲལ་བར་སྒྲིམ་ན་བསྒྲིམ་བུའི་དོན་
 ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་རུང་ཡོན་ཏེ། ཉེན་བཟན་ཤོམས་པར་བྱས་ཤིང་འབད་

(༡༥) བཤད་པ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྒྲུབ་བ་དང་། །ནས་རྣམ་པ་དྲུག་ཅིས་བྱ་
 བ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་འབྲིང་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པ། དྲུག་
 གསུངས་ཏེ་ཞེས་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ། བར་མར་བཤད་ཅིས་པ་ལ་དོན་ཚན་ཅི་ཅམ་
 ཞེན། དྲུག་གསུངས་ཏེ་ཞེས་འབྲེལ་པས་སོ། །འོག་མ་ལ་ཡང་འདི་ལྟར་སྒྲུབ།
 དེས་དོན་བསྐྱུས་སྐབས་འདིར་འོག་མ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པ་མ་དག་ཅིས་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། གཞི་མི་འདྲ་བས་མཐོང་ལམ་པའི་རྟགས་མདོར་བསྟན་དང་མི་
 འདྲ་བ་དང་། འདིར་ཡང་མ་དག་པར་གསུངས་དགོས་པ་ལས་མ་གསུངས་
 པས་སོ། །འབྲེལ་པ་སྐྱ་མ་ཁོན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ཆོག་བསྐྱུས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་བརྒྱད་དང་བྱད་མེད་དུ་བཤད་པ་
 དང་། ཆོག་གསལ་ལས། སྐབས་དྲུག་དང་སྐབས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱུང་
 བས་སྐབས་ཀྱི་ཐ་སྟད་མི་སྒྲུབ་བེར་བ་དང་། རྒྱན་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་ཞེས་
 མི་སྒྲུབ་བེར་བ་གཉིས་ཀྱང་(༡༥) ལེགས་སོ། །ཡང་རྒྱན་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་
 བྱགས་པ་ཅམ་ལ་དབང་རྣམ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་དྲུག་གིས་
 བྱགས་པ་སྐར་སྐར་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱར་བྱགས་པ་ལ་དབང་རྣམ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཀྱང་། རྒྱན་ལ་དད་པ་
 ཅམ་སྒྲེ་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་པ་དྲང་ངེས་དཀའ་འབྲེལ་ལྟར་དང་།
 རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། །ཁ་ཅིག་དབང་རྣམ་དང་བ་སྒྲེ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་
 དང་བ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།
 ཆོགས་བཅད་དེ་ཐོས་པའི་རྒྱུ་བྱས་ནས་དབང་རྣམ་དང་བ་སྒྲེ་བའང་ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པར་
 ཐལ། ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དབང་རྣམ་དང་བ་
 སྒྲེ་བ་རྒྱ་མཚན་ལ་སྟོས་པས་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི།
 མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱར་མི་ཅུང་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུང་ལ་
གནས་གསུམ་བསྟན་པས་བྱབ་ན། ལུང་ཡི་གེ་གཅིག་མ་ལྟ་བུ་དང་། མིག་མེད།
ན་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་(༡༡ན) དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ལས། །
ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་
དང་། ཨ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བཀའ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། གནས་གསུམ་སྟོན་པར་
ཐལ། ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་གི་བསྟན་དོན་གྱི་དེ་
གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཞོག གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་དག་གི་བསྟན་དོན་ཡིན་
ཟེར་ན། ལུང་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བདག་བསྟན་པའི་མདོས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་སོགས་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་བསྟན་པའི་མདོའི་བསྟན་བྱ་ལ་
གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་གང་། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་ན། སྐབ་འཇུག་གི་སྒྲ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་རྗོད་
བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟོག་སེལ་
འཇུག་ཡིན་པར་(༡༡བ) གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་ངེས་
མཆན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་སེལ་འཇུག་མིན་
པར་བླ་མ་དག་འཆད་ཀྱང་། གཅིག་གིས་སྟོར་མཉམ་དུ་མི་འཕེན་པས་དབྱད།
ཅེས་གསུངས་པ་དང་། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
པས་དབྱད་དཀའ་ཡང་། རུན་མོང་བ་ལ་སྐབ་འཇུག་དུ་མི་བྱང་ངམ་སྟམ་མོ། །
འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱུ་བདེན་མི་རྟག་པ་སྟོན་པའི་
བཀའ་ཆོས་ཅན། སྐབ་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
མི་རིགས་པར་ཐལ། བདེན་པ་པོའི་ལུང་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་ངེས་
པའི་ཆོག །མང་པོ་དག་གིས་དུས་གཅིག་ལྷ་ལུས་ན། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་
ལ་ཐུགས་རྒྱུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་ལན་ཀྱང་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 གྱི་སེམས་ཅན་གང་(༢༩ན) ཡོད་ཀྱིས་རྩལ་གཅིག་རྩ་འདྲི་བ་མི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་……
 རེ་རེ་ནས་དྲིས་ཀྱང་། སེམས་གྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་
 གྱིས་བཟུང་ནས་གསུང་གཅིག་གིས་དྲིས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ལན་མཛད་ཅིང་དེ་
 རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐད་རྩ་གོ་བར་གྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་
 བྲལ་ཉེ། མཛད་པ་ལྷན་གྱུ་ཡིན་པས་གསུང་གཅིག་བཀའ་རྒྱལ་ཆེ་དེ་ལྟར་
 བྱང་ཡང་། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གཅིག་གཞིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ག་གསུང་
 ཟེར་ན། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་མདོའི་ཡིན་པ་བཞག་པར་འགྱུར་བ་དང་། གདུལ་
 བྱའི་རྒྱུས་བྱ་གསུམ་སྐགས་དང་། བརྗོད་བྱ་དངོས་བསྟན་སྐགས་མི་རིགས་པ་
 རྩ་མ་འབྱུང་བས་དབྱུད་དགོས། འོན་ཀྱང་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐྱར་བའི་ཆོག་
 གཅིག་ཤུས་ངེས་པར་མཐའ་མ་གཉིས་ཀྱང་བསྐྱར་བའི་ཞིབ་ཆ་དགོས་སྟུམ།
 ཡང་གལ་ཏེ་ལུང་ཡིན་ན་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་བསྟན་པས་བྲལ་ཉེ། རྣམ་
 འབྲེལ་ལས། (༢༩བ) མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །དོན་དེ་དག་ལ་
 མདོན་སུམ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། །གནོད་མེད་དེ་ནི་མི་
 སྟུ་བའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། འོ་ན་བྱད་པར་
 གསུམ་ལྷན་གྱི་ལུང་ཞིག་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྟུ་བར་……
 སྟུ་བ་པ་ཡིན་ན། ཉགས་གང་གིས་སྟུ་བ་ཅེ་ན། མཐོང་བ་མདོན་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་
 མདོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ། དཔེར་ན་སྟོན་པོ་མདོན་གྱུར་རྩ་བསྟན་པ་
 ལ་མདོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་ཅིང་གྱུ་བ་པ་དང་། གཞན་དག་མདོན་གྱུར་
 རྩ་འདྲི་པའི་སྟུ་དོན་གཞན་མདོན་གྱུར་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ་མདོན་སུམ་……
 གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སྐགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྲལ་
 ཉེ། ལུང་འདི་དག་ནི་སྦྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གསུང་རབ་ལས་གནས་
 གསུམ་སྟོན་པ་ལ་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་བསྟན་ནས་གཞན་སྟེ་པའི་……

གཞུང་གི་གནས་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་(༡༩༩) པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་
 དཔེར་བཞིན་གྱིས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་ཕྱི་བདུན་རྒྱ་དང་རྒྱུ་ཆེན་གཉིས་མི་
 འགལ་ཏེ། ཕྱི་བདུན་གྱིས་བྱེ་བྲག་པ་གནས་རེ་བསྟན་པའི་ལུང་དབྱེད་གསུམ་
 གྱིས་དག་ཚུལ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་གྱིས་རིན་ཐང་ལྟ་བུའི་གནས་གསུམ་ག་བསྟན་
 པའི་ལུང་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་གཉིས་ཀ་ལྟར་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་རྣམ་དག་ལ་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ལུང་གིས་བྱལ་སོ། །སྐྱུ་ཐིན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་རྣམས་
 རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་རི་ལྟར་འགྱུག། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་
 པས་སོ་ཞེ་ན། དགོངས་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་གྲུབ་བམ་དབྱེད་དེ། བཀའ་ལ་
 བསྟན་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བས་བྱལ་ཅེས་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོབས་
 པ་བཞི་ལྟ་བུ་གྱི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དེ་བཀའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །(༡༩༠) རྒྱུས་བུ་དོན་
 བྱི་རྗེད་བྱེད་དག །ཡོངས་དག་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་
 དབང་བྱས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །རི་སྐང་དུ་ཡང་། དག་སྤོང་དག་
 གམ་མཁས་རྣམས་གྱིས། །སྤྱི་བཅད་བརྟུར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལྷགས་
 པར་བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །ལྷང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་རྟོན་བཞི་
 དང་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་ཡང་བསྟན་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དཔེར་
 བ་དོན་གཅིག་ལ་ཡང་བསྤྱི་བཅད་པ་དང་། བཅད་པ་དང་བརྟུར་གསུམ་སྐྱར་བ་
 བཞིན། གཞལ་བུའི་གནས་གཅིག་བསྟན་པ་ལ་ཡང་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་
 ཚུལ་གསུངས་པས་སོ་སྟུང་སོ། །དེས་ན་ཤིན་ཏློག་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་ན་
 མཐོང་བའི་མདོན་གྱུར་ཁོ་ན་སྟོན་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཏློག་གྱུར་ཁོ་ན་སྟོན་པ་
 ཡང་མེད་དགོས་པས། སྟོན་པོ་མདོན་གྱུར་རོ་ཞེས་བཞིན་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན།
 མདོན་གྱུར་ཁོ་ན་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྟོན་པོ་ཞེས་བཞིན་

པའི་སྒྲིབ་ཡང་སྒྲིབ་པོ། །(༡༩༩) ཁོ་ན་མ་བརྒྱུད་པས་གཞན་གང་བརྒྱུད། གལ་
 ཏེ་སྒྲིབ་པོ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པོ་ཁོ་ན་བརྒྱུད་གྱི་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་པས་མིན་...
 ཞེ་ན། སྒྲིབ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚད་མ་དང་རྗེས་དཔག་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁུན་ཤིན་དུ་སྒྲིག་གུར་ཏེ་ཞེས་བརྒྱུད་པའི་ཡུང་དང་།
 རྟོན་དམ་པ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་བརྒྱུད་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་བཀའ་དང་།
 སངས་རྒྱུས་གྱི་ཞལ་ནས་ཤིན་དུ་སྒྲིག་གུར་ཞེས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་རེ་རེ་ནས་...
 ཚུད་གཞིར་བྱས་ཏེ་རིགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་མང་ངོ་། །འགའ་ཞིག་གིས་ཞེས་
 བརྒྱུད་པ་སངས་རྒྱུས་ལ་མེད་ཟེར་པ་བབ་ཅིང་ལོ། །དེས་ན་འདུལ་བ་ཡུང་སྒྲིབ་
 བཞི་ལྟ་བུས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ནང་ནས་
 ཤིན་སྒྲིག་ཁོ་ན་སྒྲིབ་པ་མང་ངོ་། །དེས་ན་དབྱུང་པ་གསུམ་གྱི་དག་ཚུལ་ཡང་
 གསེར་བརྟགས་པའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། གསེར་གྱི་སྒྲིབ་ཡོན་མངོན་སྒྲིག་ཤིན་
 དུ་རྟོགས་དཀའ་གསུམ་རིམ་བཞིན་མེར་བསྟེག་པ་དང་(༡༩༩) བཅད་པ་དང་...
 བརྟན་བས་བརྟག་པ་ལྟར། གནས་གསུམ་བསྟན་པའི་ཡུང་གི་བརྒྱུད་བྱེད་ལ་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་རང་ཆོག་འགལ་.....
 བའམ་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་གནོད་པ་མེད་པ་
 རྟེ། སྒྱུར་བ་འདི་སྒྲིབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་རིགས་ཐིགས་སྒྲིགས་སྒྲིབ་མདོར་
 བསྟུས་པ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དྲང་ངེས་མཆན་དང་དཀའ་འགྲེལ་
 གཉིས་ལས་རིགས་ཐིགས་གྱི་སྒྲིགས་སྒྲིབ་མདོར་བསྟུས་སུ་དགོས་པའོ། །རྣམ་
 འགྲེལ་ལྷིག་ཆེན་དང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཀར་ཡུང་དེའི་བརྒྱུད་བྱེད་
 རྟོན་ལ་མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་དང་ཡུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་གསུམ་
 གྱིས་དག་པའི་ཚུལ་བཤད་པས། བཤས་པ་འགའ་ཞིག །དབྱུང་གསུམ་
 གྱིས་དག་མ་དག་དབྱུང་སྐབས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ད་དུང་མི་སྒྲིབ་པས་ཡུང་...
 བརྟེན་ཚད་མ་ཞེས་པ་ཡུང་དེའི་ཆོག་ལ་སྒྲིབ་འགལ་པ་ཡོད་མེད་དབྱུང་པའི་

སྒྲོ་དེ་ལ་ལྷང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཅིས་བཤད་པ་ཙམ་སྟེ། ཁྱིམ་དགོངས་
 པ་ལེན་(༡༥༣) པ་ལྷང་སོ་རང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དུང་
 རུང་མ་སྒྲིམ་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གཞན་རུ་ན་ལྷང་གཞན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་
 ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོན་མི་གཞོན་དཔུང་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས།
 མཐུན་དཔེའི་བརྟེན་རྗེས་བྱུང་བྱུང་ན་བསྐྱུང་བྱུང་བ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།
 དེས་ན་ལྷང་དེའི་དོན་མངོན་སུམ་ཆད་མས་མ་གྱུང་གྱང་མངོན་གྱུར་འཇལ་
 བའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་དེ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པ་དཔྱད་བྱེད་རུ་མི་འཇུག་
 པའི་ཆ་ནས་འཛིན་པ། དཔེར་ན་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་
 རྒྱུ་ལ་མི་གཞོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་རྗེས་དཔག་གཉིས་ལའང་འདྲ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྒྲུར་ངག་བཀོད་ན་སྒྲིན་པས་ཡངས་སྒྲུད་བྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཁྱིམ་
 པའི་ལྷང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྟེན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔུང་པ་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལྷང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱིམ་པ་དེ་ལ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་
 བ་གང་གྱུབ། སྒྲོ་(༡༥༤) དོན་མི་མཐུན་དང་ཆོས་རྟགས་དངོས་ཀྱིས་དཔུང་།
 དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྒྱུད་པ། སྒྲིགས་ཆོག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མིན་པ་
 སྟགས་ཀྱིས་དཔུང་དགོས་ཏེ། རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་རྟུལ་ཏུ། འཇུག་པ་བདེ་བའི་
 ཕྱིར་རུ་སྒྲུར་བ་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་སྟོང་རུ་འབྲེལ་བ་མི་སྒྲིན་པ་
 དང་། དམ་བཅའ་བརྒྱུད་པར་མི་རིགས་སོ། ཁྱིམ་གསུངས་པས་སོ། ཞེས་ས་
 ཙམ་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་སྟགས་ཀྱི་རང་གཞུང་དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་
 མ་དག་དཔུང་བྱ་མང་ངོ་། །ཡང་གཞན་དོན་ལེན་པ། དེ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་འབྲས་
 རྟགས་ཏེ། ཁྱིམ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཞོན་ཚུལ་
 བཞིར་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆད་མར་ཁས་སྒྲུང་བར་འོས་ཤིང་ཆད་མར་ཁས་སྒྲུངས་
 པའི་ལྷང་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་རང་སྒྲིགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་གཞིར། རང་གི་
 བརྟེན་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་

གསུམ་ཚད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟགས་དང་། རིགས་རྒྱན་ལས་རང་
 བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་(༡༥ན) གསུངས་པས། སྤྲུལ་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་
 སམ་གཞན་དོན་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་མཛད་པ་ཙམ་མོ། ལེའུ་དེར་གཞན་
 དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་རོ་པོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་དང་། འདོད་དང་མ་བསལ་
 བ་ལྷ་ཚད་ཞིང་རྟགས་ལས་དཔོག་པར་བྱ་བ་ལ་བཤད། དེ་ཡང་རོ་པོ་ནི་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རོ་པོ། ཁོ་ན་ནི་ད་ལྟ་སྐབས་བྱེད་དུ་བཀོད་
 བཞིན་མིན་པ། རང་ཉིད་འདོད་པ་གཉིས་ནི་དངོས་སུ་མ་སྤྲུས་ཀྱང་དོན་གྱིས་
 བཟོད་པ་དང་། ཚོལ་བས་ཁས་བླངས་པ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བར་རྟགས་
 ཆེད་ལོག་རྟོག་སྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། མ་བསལ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་
 ཆེས་གྲགས་པ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་མ་བསལ་བ་དགོས་ཤིང་། ཡིད་
 ཆེས་མ་བསལ་སྐབས་གལ་ཏེ་དེ་ལ་བསལ་བ་གང་འདྲ་ཞེ་ན། དཔེར་རང་ཆོག་
 དང་ལྷང་དང་འགལ་བས་བསལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རང་ཆོག་སྤྱི་འགལ་
 བ་བདག་གི་མ་ཙོག་ཤམ་ཙོག་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཞལ་བྱ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་
 ཅས་པ་(༡༥བ) དངོས་སྟགས་འགལ་བ་དང་། དེ་ནི་ལྷང་དང་འགལ་བའི་
 སྟོགས་ཙམ་མཚན་པའི་དཔེ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་བསལ་བའི་དཔེ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་
 དངོས་སྟོབས་ཀྱི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པར་བསམ་
 པའི་དཔེ་ནི་སྦྱོར་སྟགས་དཀར་པོའི་ཆོས་སྤྱད་པས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་
 འགྲུབ་ཅས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ལྷང་ཁོ་ནས་གྲུབ་པ་ལ་ལྷང་དེས་གཞོད་
 པའི་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ཆོག་
 འགལ་བ་བསལ་བའི་དཔེ། ལྷང་ལ་སྟོགས་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ལ་མ་
 འོངས་པ་ན་ཆོས། བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅས་བྱ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། བཀའ་
 བརྒྱད་སྟོང་པ་དོན་ལ་མི་སྤྱི་བར་རྟོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏོག་རྟོགས་དགོས་སམ་.....
 དཔྱད་དགོས་སོ། ལྟས་གནས་ལྟགས་མཐར་ཐུག་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་

འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་སྒྲངས་ན་དེའི་འདྲི་པ་ལྟར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
 སྐྱབ་པོ་ཆོད་མའི་སྒྲིམ་བྱར་མི་རྩང་བ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། རིགས་
 (༡༥ན) པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་སྒྲངས་ན་སྐྱབ་པོ་ཆོད་མའི་སྒྲིམ་
 བྱར་མི་རྩང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་གནས་ལུགས་མཐར་
 ཐུག་སྐབ་བྱེད་སྒྲིམ་སྒྲངས་ཆེད་རིགས་པ་སྣ་ཆོགས་སྒྲིབ་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། སྒྲང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། གཅུང་བཅས་རབ་རྩ་དེས་པ་ཡིས། །
 གཙོ་བོར་དོན་ལ་མི་བསྟུ་ཕྱིར། །གཞན་ལ་འང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། ཞེས་
 དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་སྒྲིག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་
 ཆོམ་སྒྲེ་འབྱུར་བ། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་དེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་
 བྱ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གང་ལྟར་ཡང་དབྱད་ཚུལ་དེ་ཙམ་འགོད་པས་
 རྒྱུན་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་དབྱད་ཚུལ་ལྟ། གཞན་རྩ་ན་དབྱད་དབྱད་ཅེས་མང་
 རྩ་བྱས་པས་ཅི་བྱ་སྟེ། དེར་རྩས་རང་ཅག་རྣམས་སྒྲིའི་མཐུ་ཆུང་བས་དབྱད་
 དགོས་པར་ཤེས་ཀྱང་དབྱད་ཚུལ་མི་ཤེས་པས་སོ། །དཔེར་ན་སྟོང་འཇུག་ཆེན་
 མོ་ལས། སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད། ཞེས་སྟོར་མཁས་པ་འང་
 བདག་ལ་(༡༥བ) ཡོད་མིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དགོངས་དོན་བསམ་དགོས་སོ། །

ད་ནི་དཀྱུས་མའི་དོན་ལ་འཇུག་སྟེ། ལྷ་ནི་སྤར་ལྟར་རྩ་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་
 དོན་ནོ། །གཞོད་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་པ་ཆོད་མས་གཞོད་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གཞོད་པ་མ་
 མཐོང་བ་ཙམ་མིན་ཏེ། གཞན་རྩ་ན། ཡིག་ཆར་ཡང་ཁ་ཅིག་གཞོད་པ་མ་
 མཐོང་ནས་ཞེས་པས་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་སྟོན་པའི་མཆོད་བརྗོད་
 ལ་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས་དད་པ་སྒྲེབ་དང་། ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་སྐབ་
 བྱེད་མཐོང་བས་དང་བ་སྒྲེའུ་བསྟན་ཟེར་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་གཞོད་པ་མཐོང་ཞེས་པ་ཆོད་མས་རྟོགས་པའི་དོན་རྩ་གོ་ན་ལེགས་.....

གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཡིག་ཆར་དེ་ལ་འོ་ན་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གསུལ་
བྱ་དབང་རྣམས་དེས་གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་བཤེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ།
དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་པའི་འབྲེལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཡང་ཆད་(༡༥) མའི་གཞོན་པ་མེད་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་གཉིས་
རྣམས་གྲངས་བེར་བ་མི་འཐད་དེ། མི་མཐུན་སྦྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
ལྷོག་བྱུང་བྱུང་པར་འདོད་པ་ལ་ལྷང་འགལ་དུག་བྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་འདིར་
རིགས་པས་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ཏེ་གཞོན་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་ཉིད་
དབང་རྣམས་འཇུག་ལྷོག་གི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་མ་མཐོང་ཙམ་མིན་དེ། འདིར་གཞོན་པ་
མེད་པ་དང་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་སོ། །འོ་ན་གང་
ལ་གཞོན་པ་མེད་པར་མཐོང་ཞེ་ན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱུས་ཟིན་ལ་ཡུམ་གྱིས་
སྐྱུས་བསྐྱུན་པར་བསྐྱུན་པ་ལ་ཡིན་གྱི། གཞི་ལམ་རྣམས་སྐྱེ་མེད་ལ་མིན་པ་
དང་། གང་གིས་ན་དབྱུ་མའི་རིགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྷ་བྱུར་ན་སྐྱུས་
བསྐྱུན་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །
འདིར་ཁ་ཅིག་དང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཞེས་སྟགས་ནི། བར་ཕྱིན་ལྷང་གི་སྐྱེ་མ་ལས།
དེའི་རྒྱ་མཆོན་ལ་གཞོན་པ་མ་མཐོང་བ་དང་སྐྱུབ་བྱེད་གཟུང་བ་གཉིས་སོ། །
(༡༥) དང་པོ་ལ་གཞོན་པ་མ་མཐོང་ནས་ཞེས་དྲུང་རོ། །གང་ལ་ན་མཆོད་
བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྐྱུས་འཕགས་བཞི་སྐྱེད་རུས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུམ་ལའོ། །གང་གིས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གིས་སོ། །རི་
ལྷ་བྱུས་ན་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སམ། སྐྱུས་གསུམ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཉིད་དང་
མི་ལྟན་ན་ཞེས་པའི་རིགས་པས་གཞོན་པ་མ་མཐོང་སྟེ། ཡུམ་འདིའི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པ་དང་། སྐྱུབ་བྱེད་བཟུང་བའི་
གཟུང་གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་གསུམ་ཞེས་སྟགས་ཡིན་པ། ཡིག་ཆར་ཤེས་རབ་སྟགས་ཀྱིས་སྐྱུབ་བྱེད་

མཆོད་པ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་ཟེར་ན། ཞེས་པ་ཡང་ལུང་སྟེ་ལས། གཉིས་
 པ་ལ་སྐྱེ་གཞུང་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་རྟགས་འགོད། རྟོན་གསུམ་གཏན་ལ་
 འབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། གོམས་པ་རྫོགས་པ་
 རྟོན་བསྟོན་བྱ་གསལ་བར་སྤང་བ་འབྱུང་སྟེ། (༡༧) རྟོན་བརྟན་གོམས་པ་དང་
 རང་གིས་བྱུང་པར་རྟུ་བྱུར་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ཆགས་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ།
 ཞེས་སྟགས་དང་། ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་སྟེས་
 གསུམ་ཡུམ་སྐྱེད་པས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། འཕགས་
 བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་སྟགས་པས་ཉན་རང་བྱུང་སེམས་གྱི་
 ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་སྐྱེད་ཅིང་བཞེད་རྟོན་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་
 ནི་གདོན་མི་བར་སྤྱིད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ངེས་པར་གཞུང་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དབང་རྟོན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དོ་རྒྱས་གྱི་ཡོན་
 ཏན་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རྟོགས་རྒྱས་སམ་སྟེ།
 འདིར་མི་འགལ་བར་མཆོད་པ་ཅན་གྱིས་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་
 བྱེད་གཞུང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྱིར་ངོ་བོའི་ཡོན་ཏན་
 སྐྱབ་བྱེད་སྤར་ལྟར་རོ། །ཤེར་སྟོན་ལས། ཆོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་རྣམས་
 གྲང་གཅིག་དང་རྟུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟགས་
 པའི་ཆོད་མ་རྣམས་གྱིས་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པའི་ཡུམ་ལ་གཞོད་པ་མ་མཆོད་ཞིང་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་
 གསུངས་པ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་སྟགས་སོ། །ཆོག་གསལ་རྟུ་ཡུམ་
 དང་ཤེར་ཕྱིན་བྱུང་མེད་རྟུ་བྱས་ནས། ཤེར་ཕྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་འབྲས་བུ་ཤེར་
 ཕྱིན་དང་། ཡུམ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་འདྲོད་པ་སྐབས་འདིར་གསལ་ལ། སྤར་
 ཡང་ཤེར་ཕྱིན་དང་ཡུམ་བྱུང་མེད་པ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཟག་མེད་གྱི་
 སྤང་(༡༨) པོ་སྐྱེད་པ་དང་། གསོ་བའི་སྟོན་ནས་བྱེད་ལས་མཚུངས་པ་ཅན་ལ་

དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་ཏུ་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ཤེར་བྱིན་མཆོན་ཉིད་
 པ་སྟོབ་ལམ་ན་ཡོད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པར་སྤང་ངོ་། །འདིར་ཅུང་ཟད་
 དཔུང་ན། གལ་ཏེ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཅིག་
 ཏུ་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་ཅིག་གཉིས་
 པ་འགོག་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་སྐྱེ་ལ་
 བྱེད་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཡིག་ཆར། མཁྱེན་གསུམ་བདག་གཉིས་གྱི་
 སྐྱེ་མེད་གྱི་རྣམ་ཅན་ཏུ་བཤད་པ་ལ། གང་གིས་དཔུང་པར་རིགས་པ་ལྟ་སོགས་
 གསུངས་སོ། །འོ་ན་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་གཞི་ལམ་གསུམ་བདེན་མེད་
 རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ཆེ་རྗེས་དཔག་གཅིག་སྐྱེའམ། ཏུ་མ་སྐྱེ། གཅིག་སྐྱེ་
 བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་
 འགྱུར་བས། གསར་རྟགས་ཤིང་རྗེས་ཁྲུབ་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་དགོས་སོགས་
 གྱིས་དཔུང། གཉིས་པ་སྟར་ན་གསུམ་ག་མངོན་གྱུར་ཏུ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྐྱེ་
 བ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བར་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ཞིང་། མིན་ན་གང་མངོན་གྱུར་སོགས་དང་། གཏན་ཆོགས་འདིའི་སྐྱབ་
 བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་རྟོལ་བ་དངོས་
 སྐྱེས་པས། གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་རྟོགས་པས། དེ་ལ་དངོས་སྐྱེ་བ་གསུམ་ག་
 ཡོད་མེད་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་དེ་འདྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་(༡༠ན) ཡང་དག་གི་རྟོལ་བ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་མེད་སོགས་དང་།
 དེའི་ལྷགས་ལ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མེད་ཀྱང་བྱུང་ཆོས་
 གསུམ་ལྟན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་
 རྟགས་གྱི་རྗེས་དཔག་དཔྱུང་ཅེས་པ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ལ་བརྟེན་སྦྱར་
 བ་ལ་མི་སྟོས་པར་བྱེར་རྟོལ་ལ་རྗེས་དཔག་མི་སྐྱེ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་
 ཡོད་དགོས་ཏེ། གཞན་གྲགས་སྦྱར་བ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་

ལས་འོང་ན་སྒྲིན་ཅི། གྲུབ་མཐའ་རྩ་བར། རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་ཕྱིར་སྐོལ་ཁས་
ལེན་ལ། །འགལ་བརྒྱུད་ཐལ་འགྱུར་གཙུག་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བ། །ཞེས་གཙུག་པོའི་
དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

༺ ཡང་འདིར་ཐལ་རང་གི་དགག་བྱའི་བྱད་པར་དང་། དཔེ་དོན་སྒྲིར་
ཚུལ་དང་། དགག་བྱ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྲོད་པའོ། །དང་པོ་
ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་དང་དོན་དམ་པར་
གྲུབ་པ་ཞེས་བརྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་དེ་རིམ་བཞི་ལྟར་བཞག་སྟེ། འདིར་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་སྐོས་སྤྲོད་འདིར་(༡༠༥) པའི་ལུགས་སམ་དེས་རིམ་བཞི་ལྟར་བཞག་ཏུ་བཟུང་
བའི་དགག་བྱའི་སྒྲིང་ལེགས་པར་མ་ཤར་བར་དེ་ཆམས་སྤྲོད་པ་མི་སྤྲོད་ཅིས་
པའི་བདེན་འཛིན་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་གཞོན་པ་འདི་ཡོད་
དང་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འདིའི་ཞེས་མང་དུ་སྒྲིས་ཀྱང་དོན་ལེགས་པར་མི་
གོ་བས་དགག་བྱ་དོས་གཟུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་
ཡང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོ་གཞོན་མེད་ལ་སྤྲང་བའི་དབང་གིས་བཞག་
པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྤྲོད་ལུགས་སྤྲོད་པ་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་ཆད་དང་།
དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྤྲོས་སྤྲོས་ལས་ལེན་པ་རང་
རྒྱུད་པ་གཉིས་བྱེད་མེད་པ་ནི། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོར། དཔུ་མ་རང་རྒྱུད་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱང་འདི་དང་འདྲའོ། །ཞེས་དཔུ་མ་སྤྲང་བའི་དགག་
བྱ་དོས་འཛིན་ལྟར་གསུངས་པས་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀས་བདེན་འཛིན་ལྟན་
སྤྲོས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ལྟར་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་སྤྲ་རགས་མི་འདོད་ཅིང་། དགག་བྱ་
བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤྲང་བར་འདོད་པའང་འདྲ་(༡༡༥) གྱི། ཆམ་
བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་ཉེ་བར་བལྟན་
པ་མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་མིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་འགྲེལ་པར་
དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤྲང་བར་བཤད་པ་འདིར་ཡང་འདྲ་

བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། གཞན་རུ་ན་དབང་ཤེས་མིན་
 པར་བསྐྱབ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བར་སློབ་
 དཔོན་ཞི་འཚོས་འདོད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་གྱིས་མི་འདོད་.....
 པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རྒྱུད་ལས་བཞག་པ་ལྟར་གྱི་དགག་བྱ་
 བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བར་ཐལ་རང་སྲུང་ཀྱང་མི་འདོད་དེ། ཐལ་
 འགྱུར་བས་འདི་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱན་བཏགས་སུ་འདོད་པའི་.....
 ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་འདི་ལྟར་
 བཞག་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་སློབ་ལྟུང་ན་ཤིན་རུ་
 རགས་པས། སྤུ་བའི་བདེན་(༡༧བ) འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་བདེན་གྲུབ་དང་རང་མཚན་དབང་ཤེས་
 ལ་སྤང་བར་འདོད་དེ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་གལ་ཏེ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བ་
 འདིར་མི་རིགས་ཏེ། དབུ་མའི་ཡིག་ཆ་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞུགས་
 སྐྱེས་ལྟ་དང་དེ་ལྟ་བདེན་གྲུབ་ལྟ་དབང་ཤེས་སོ་སོ་ལ་སྤང་ལ། དེ་དག་སྐྱེ་བ་
 ལྟ་དང་རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་གྱི་སྐྱེ་བ་མི་སྤང་བའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་.....
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་ནས་འདི་
 རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་གྱི་དབང་རུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེའི་བྱུང་པར་རུ་བྱས་པའི་གཞུགས་སྐྱེས་སྤང་བ་ལ་
 དགོངས་པའམ་ཡང་ན་མཁས་དབང་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལྷན་གྱིས། བདེན་གཉིས་
 གྱི་རྣམ་བཤད་རུ། དེས་ན་རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་གྱི་དབང་རུ་བྱས་པར་ཡིག་
 ཆར་བཤད་པ་ནི། བདེན་གཉིས་འབྲེལ་པ་སྐྱེས་སུ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་
 གྱི་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་རུ་གྲུབ་ཆད་(༡༩ན) གསལ་བར་མ་བཤད་པ་ལ་དགོངས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །གཞན་ཡང་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་དབང་

ཤེས་ལ་མི་སྤང་བར་བདེན་གཉིས་ལས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་རྒྱད་་་་
 པས་རང་མཚན་དགག་བྱར་མི་འདོད་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་
 དར་ལྗིང་ལས། རང་རྒྱད་པའི་བཞེད་པས་རང་མཚན་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་འགལ་
 ཟླ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་ན་དེ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བར་བདེན་གཉིས་་་་
 འདིར་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རང་རྒྱད་པ་
 གཉིས་ཀ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་རིགས་དོའི་བདེན་གྲུབ་དབང་
 ཤེས་ལ་མི་སྤང་བར་འདོད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འགལ་སྒྱུར་མེད་དོ། །
 འོ་ན་རང་རྒྱད་གཉིས་གྱིས་གཟུང་འཛིན་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་་་་་་
 འདྲ་བར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར།
 (༡༢༥) ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། སྒྲིབ་དཔོན་ཞི་འཆོས་གཟུང་འཛིན་སྤང་བ་
 ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་ཁས་མི་ལེན་པས་ཡིན་གྱི་དགག་བྱ་ཕྱ་
 རགས་ཀྱི་དབང་གིས་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་འགྲེལ་བཤད་ཚུལ་པ་
 པོ་ཞི་འཆོ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་མཚན་ལས་སོ། །ཡང་མཚན་
 ལས་རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་གྱིས་སྤྲོད་འཛིན་མིག་ཤེས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་རྟོགས་་་་
 པར་འདོད་ན། ཅ་བའི་སྒོ་ཅེ་གཏད་སོ་སྟོར་བར་འགྱུར་བས་དབྱུང་དགོས་
 གསུངས་པ་ཡང་། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་
 བདེན་སྤང་ཡོད་ཅེས་གཏད་སོ་སྟོར་བའི་དོན་དང་། དགོངས་ཆོད་དེ་ལ་
 བདེན་སྤང་མེད་ཀྱང་དབྱུང་མའི་ཡིག་ཆ་དང་བསྟན་ནས་དབྱུང་གསུངས་པར་
 སྟུམ་སོ། །འོ་ན་སྤྲོད་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྤྲོད་པོ་རང་འཛིན་རྟོགས་པའི་ཞེན་
 གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་སྤང་བར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་མི་
 སྤང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་དག་སྤང་བའི་
 དབང་ཤེས་(༡༢༦) རྣམས་དེ་དག་ལ་སྟོས་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་་་་་
 པའི་དོན་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྤྲོ་ཅམ་ལ་སྟོས་ཏེ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས་ནམ་བདེན་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱ་མཚན་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྟོན་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྟོན་པོར་
 རྒྱང་བའི་ཆེན་སྟོན་པོ་རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྟོན་པའི་
 ཐ་སྟད་ཀྱི་གཞིར་རྒྱང་བའི་རྒྱང་ཚུལ་ཡོད་པར་ཡང་གྲུབ་ལ། སྟོན་པོའི་ཐ་སྟད་
 ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྟོན་པོར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་རྒྱང་བའི་.....
 ངོན་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་
 གཟུགས་ཞེས་ཐ་སྟད་གདགས་པའི་ཆེ་སྟོན་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་འདྲིགས་.....
 པའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རི་ལྟར་རྒྱང་བ་བལྟས་པ་ན་མིང་དང་བཅས་བཞག་པ་.....
 མིན་པར་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱང་ངོ་། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྒྱང་བདེན་པ་དང་(༡༩༥) མཐུན་པའི་དབུ་
 མ་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 སྟོང་ལ་སྟོན་པོ་མིང་དང་བཅས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་.....
 དབང་གིས་གྲུབ་པར་རྒྱང་བར་ཐལ། ལྟར་གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། སྟོང་ལ་སྟོན་པོ་སྟོང་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་སྟོང་
 ལུགས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱང་བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 བདེན་གྲུབ་རྒྱང་བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་རིགས་པའི་འགྲོས་
 མང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀས་སྟོང་རྒྱང་བར་འདྲོད་པ་འདྲ་
 ཡང་རྒྱང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདྲོད་མི་འདྲོད་ཀྱི་བྱང་ཡོད་ལ། བདེན་གྲུབ་རྒྱང་
 མི་རྒྱང་གི་བྱང་འདྲོད་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པས། ལེགས་ལུན་ལུགས་ལ་ཡང་
 ལྟར་ལྟར་དབུད་ན་ལན་བཏབ་ཚུལ་འདྲ་བས་སྟོན་མེད་སྟུམ་སྟེ་དབུད།
 གཞན་དུ་ན་དེ་ལ་སྟོན་པོ་བདེན་གྲུབ་དུ་རྒྱང་ན་དེའི་སྟེ་བ་ཡང་བདེན་གྲུབ་.....
 དུ་རྒྱང་བར་གྱུར་ཏེ། སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟེ་བ་གྲུབ་(༡༩༦) བདེ་དབྱེར་མེད་
 རྣམ་གཅིག་ཡིན་པས་འདྲ་བའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་

ཀྱང་སྤང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་བཞིན་རུ་རུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་
 མངོན་སུམ་ཕྱག་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རོ། །མིག་ཤེས་ཚད་མ་ལ་སྔོན་པོ་སློ་
 གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་སྔོན་ལྷགས་……
 སྤྱུ་གྲུ་བ་པ་སྤང་ན་ཡུལ་གྱི་རང་མཚན་ལ་འབྱུང་པར་འགྱུར་པས། དེ་འཛོག་
 བྱེད་གྱི་སློ་གཞོད་མེད་མིན་པར་འགྱུར་སྐྱམ་རུ་དོགས་སོ། །སློ་གཞོད་མེད་ལ་
 སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཅུ་གྲུ་བ་པ་ཀྱན་རྫོབ་རུ་གྲུ་བ་ཚད་ཡིན་པས།
 སྔོན་པོ་ལྷ་བྱ་ལ་མཚན་ན་དེ་རྟོགས་པའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་སྔོན་པོའི་རང་……
 མཚན་ལ་མ་འབྱུང་པའི་སློ་གཞོད་མེད་དང་། སྔོན་པོ་དེས་བཞག་པ་ཅུ་གྲུ་
 བྱུ་གྱང་། དེ་ལྟར་གྲུ་བ་པར་རྟོགས་པའི་སློ་ནི་ཐ་སྤྱང་པའི་སློ་གཞན་གྱིས་
 གྲུ་བ་གྱི་མིག་ཤེས་དེས་མི་རུས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་མིག་ཤེས་དེས་བཞག་པ་མིན་
 པའི་(༡༩) སྔོན་ལྷགས་མིག་ཤེས་དེས་སྤང་རུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
 ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྤྱང་རུ་ཡོད་པར་
 འཛོག་པའི་ཤེས་པ་གཞོད་མེད་ནི། སྤང་ཡུལ་ལམ་ཞེན་ཡུལ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུ་བ་པའི་དོན་ལ་མ་འབྱུང་བ་ཞིག་འདོད་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་ཐ་སྤྱང་འདོགས་པའི་སློའི་དབང་
 གིས་གཟུགས་ཚོར་སོགས་འཛོག་མི་རུས་ལ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སོགས་ལ་སྤང་
 བའི་ཐ་སྤྱང་རུ་ཡོད་པར་འཛོག་རུས་པར་འདོད་པས་སློའི་དབང་གིས་བཞག་
 མ་བཞག་གི་སློ་ལ་ཡང་བྱད་པར་ཆེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་འདི་
 པའི་བདེན་འཛིན་ལྟར་སྐྱེས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་……
 ཐལ་འགྱུར་བས་གང་ནས་བཞག་པ་དང་། བདེན་འཛིན་དེ་སྤྲ་མོར་འདོད་མི་
 འདོད་སོགས་དབྱུད་དགོས་མང་རོ། །གལ་ཏེ་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚན་ཅན།
 སྔོན་པོ་ཐ་སྤྱང་རུ་ཡོད་པར་འཛོག་བྱེད་མ་ཡིན་(༢༠) པར་ཐལ། ཐ་སྤྱང་རུ་
 ཡོད་པ་སློ་གཞན་གྱིས་གྲུ་བ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུ་གྱང་། དེ་ལ་སྤང་བའི་དབང་

གིས་དེར་ཡོད་པར་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་རི་ལྟ་བ་གཟིགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཛིག་ཀྱང་། དེས་ཡོད་པར་མི་
 འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོང་ཐུན་ལས། ཆོས་ཉིད་རི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཛིག་ཀྱང་། རི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་འཛིག་པ་མིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 སྤང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྟོང་པའི་སྒྲོ་གཞན་གྱིས་འཛིག་
 པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་རུ་རྒྱ་མའི་རྟ་འཛིག་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་
 གཞོད་མེད་དེ་ཡང་རྒྱ་མའི་རྟའི་རང་མཆན་ལ་མི་སྦྱང་གོས་པས། རང་རིག་
 བཞག་མི་རུང་བས་རང་རིག་དེ་ཡོད་པར་འཛིག་བྱེད་ལ་བཞག་གམ་འཛིག་
 བྱེད་གང་ཡིན་སྟགས་དཔྱད། ཡང་རྒྱ་མའི་རྟ་(༡༥༧) རྟགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
 སྟགས་ཀྱང་དེ་འཛིག་བྱེད་ཡིན་མིན་སྟགས་མང་ངོ་། །ཐལ་འཕྱར་བས་རི་
 ལྟ་རི་སྟེད་གྱི་ཆོས་ཀྱན་མིང་བདས་པར་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གདགས་
 གཞིའི་ངོས་ནས་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་བཞེད་ལ། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་
 གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་། རྣམ་ཡོད་རུ་གྲུབ་པ། རང་མཆན་གྱིས་
 གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། བདེན་པར་གྲུབ་པ། རྟོན་དམ་པར་གྲུབ་
 པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ། རང་དབང་རུ་གྲུབ་པ།
 རྣམ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དགག་བྱ་སྟོན་གྲུབ་ཆད་
 རུ་འདོད་པ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ཙ་བར། འཁོར་འདས་སྤང་གཤམ་རི་ལྟ་རི་སྟེད་
 ཀྱན། །མ་བརྟགས་ལྟན་སྟེས་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྟོང་རུ། །འཛིག་ཕྱིར་རྟོག་པས་
 བར་མིན་ཡུལ་སྟེད་ནས། །གྲུབ་དང་རྣམ་ཡོད་རང་མཆན་རང་ངོས་གྲུབ། །
 བདེན་གྲུབ་ངོ་བོས་གྲུབ་སྟགས་དགག་བྱར་གཅིག །རང་ངོས་མེད་དང་མིང་
 རྟོག་པར་བཏགས་འདིར། །བྱ་བྱེད་ཀྱན་འཛིག་མཐའ་བཟུང་(༡༥༩) དབུ་མ་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྟོང་ཐུན་ཆེན་མོར། དེ་ལྟར་རི་སྟེད་བཤད་པའི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་མིང་དང་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་.....
 པར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་རི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་
 བ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྲུབ་པ་
 དང་། རང་གི་ངོ་མོས་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་།
 རང་དབང་རུ་གྲུབ་པ་དང་། རྣམ་སྲ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་སྐབས་
 འདིར་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོད་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱར་རྟོ།

གཉིས་པ་ནི་ཐལ་འབྱུར་བས་མིང་དང་རྟོག་པས་པར་གདགས་ཙམ་གྱིས་
 མ་ཆོམ་པར་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་ནས་རྟེན་རྒྱ་རུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་རང་.....
 བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་རུ་ཐག་ཁ་སྐྱལ་འཛིན་དང་དཔེ་དོན་སྦྱར་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་འབྲུལ་པ་ཙམ་ལས། ཐག་པའི་ངོས་ནས་སྐྱལ་རུང་ཟད་ཀྱང་རྟེན་རྒྱ་
 མེད་པ་བཞིན་རུ་སྦྱར། རང་རྒྱུད་(༡༥༦) པས་སྦྱ་མ་སྐྱལ་གཞིའི་ངོས་ནས་སྤང་
 བ་བཞིན་རུ་ཆོས་གང་ཡིན་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རྟེན་དགོས་པས་རང་.....
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། སྦྱ་མའི་རྟ་རྟར་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ཆོས་
 གང་ལའང་བདེན་གྲུབ་རུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་དགག་བྱའི་བྱུང་པར་ཆེའོ།
 སྦྱར་དཔེའི་སྟངས་ནས་བསམ་ན་འཆར་སྒྲ་བས། དེ་ལྟར་རུ་མདོ་ལས། སྐར་མ་
 རབ་རིབ་མར་མེད་དང་། །ནས་དེ་ལྟར་གདའ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དཔེ་དགུས་
 གནས་ལྷགས་བསྟན་པ་སྟེ། རི་ལྟར་ཉི་མ་ཤར་ཆེ་སྐར་མ་མི་སྤང་བ་བཞིན་
 དོན་དམ་མཉམ་བཞག་ཆེན་སྒྲིས་ཀུན་མི་སྤང་ཡང་སྐར་སྐར་མ་གསལ་བ་.....
 བཞིན་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་ཆེ་སྐར་གསལ་བ་དང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྦྱ་
 ཤད་སྤང་བ་བཞིན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་.....
 པར་སྤང་ཡང་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། མར་དང་ལྗོངས་པོ་སྐགས་པ་ཆོད་བ་
 ལས་མར་མེ་བྱུང་ཡང་རང་དབང་མེད་པ་བཞིན་འཁོར་འདས་རང་བཞིན་.....

རྒྱལ་ཙམ་མེད་ན་ཡང་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་(༡༧) འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་བྱུང་བ་
 དང་། རྒྱ་མའི་གཤིན་རྗེས་གནོད་པ་མེད་ཀྱང་། མིག་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་མོ་ལ་
 སྒྲག་པ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་འབྲེལ་སྤང་དབང་གིས་སྒྲག་བསྐྱེད་སྤྱོད་
 ཆོགས་ཐུང་བ་དང་། རྒྱ་ཆེའི་ཟིལ་པ་འབྲེལ་སྐྱེད་ཀྱང་ཟད་ཀྱིས་ཆགས་འཇིག་
 གིས་འབྱུར་བ་བྱུང་བ་བཞིན་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འདི་ག་ཙམ་གྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་དབང་གིས་འབྱུར་སྤྲོག་བྱེད་ཅིང་རང་དབང་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ལས་
 སྤྱོད་བྱུར་དུ་རྒྱ་བྱུར་ཆེ་རྒྱང་སྤྱོད་ཆོགས་རྣོལ་ཞིང་ཡལ་འགྲོ་བ་བཞིན་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་རང་ལས་བདེ་སྒྲག་བར་མའི་སྤང་བ་སྤྱོད་ཆོགས་བྱུང་བ་དང་། མི་
 ལམ་དུ་དག་གཉེན་མིས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་སྤང་གི་རྟོག་པ་སྐྱེ་ཡང་བཏགས་
 རྟོན་བཅའ་ཆེ་རྟོན་ལ་མེད་པ་བཞིན་དག་གཉེན་གྱི་སྤང་བ་སྤྱོད་མེད་བྱུང་
 ཡང་དེ་དག་གི་བཏགས་རྟོན་བཅའ་ཆེ་གང་ཡང་རྟེན་རྒྱ་མེད་པ་དང་། སྤྲོག་
 བྱི་ཡུད་ཙམ་སྤང་ནས་མེད་པར་གྱུར་པ་ལྟར་རང་རོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་འདུས་
 བྱས་ཡུད་ཙམ་(༡༨) ལས་མི་སྤྱོད་པ་དང་། བཅ་མཁའ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་ཆོགས་
 པས་ཆར་རྒྱན་འབེབས་ཤིང་དེ་ལས་ཆེ་ཤིང་ཕོ་རྟག་འབྲས་དུ་རྣམས་མ་
 འཆོལ་བར་འབྱུང་བ་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་སམ་སྤྱོད་པའི་རང་ལས་རྟེན་འབྲེལ་
 གྱི་མཐུས་སྤང་རྟོན་མ་འཆོལ་བར་བྱུང་བ་རྣམས་སོ་སོར་དཔེ་རྟོན་སྤྱུར་ནས་
 བསམ་ན་སྐལ་བ་བཟང་སྟམ་ནས་བྱིས། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་
 རྣམས་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་འབྱུར་བའི་དབང་གིས་སྤང་ཡང་བདེན་པར་
 མེད་པ་མི་ལམ་བཞིན་ཏེ། མདོ་རྟིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་ལྟར་དུ་མ་
 གཞོན་ཅུའི་མི་ལམ་ན། །སུ་ཕོ་བྱུང་ཞིང་ཤི་བ་དེ་མཐོང་ནས། །བྱུང་ནས་དགའ་
 ཞིང་ཤི་ནས་མི་དགའ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །
 ཞེས་དང་། རྒྱ་རྟེན་ཆོགས་པ་ལས་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མེད་པ་སྤྱོད་པ་བཞིན་
 ཏེ། རྒྱ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྱུལ་ཏེ། །རྟ་དང་སྤང་པོ་ཤིང་རྟ་སྤྱོད་ཆོགས་

བྱས། །དེ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་གང་ཡང་མེད། །(༡༩༣) ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་
 དང་། དེ་རྣམས་བདེན་པར་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མེད་པ་སྒྲིག་སྒྲུ་ཆུར་སྤང་བ་
 བཞིན་ཏེ། སྒྲིག་སྒྲུ་ལ་ནི་ཆུ་ནི་ཡོངས་མེད་ན། །སེམས་ཅན་ཚོ་ངས་པ་དེ་ལ་
 འཐུང་འདོད་དེ། །མི་བདེན་ཆུ་ནི་བཏུང་བར་ཡོངས་མི་རུས། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 ཞེས་དང་། ཡང་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པ་
 བྲག་ཆ་བཞིན་དེ། རི་ལྟར་མི་དག་ནགས་ཀྱི་ཁྲོད་འདུག་སྟེ། །སྤྱུ་ལེན་སྤྱུ་ཞིང་
 གང་མོ་དགོད་པ་ལྟར། །བྲག་ཆ་སྤང་ཡང་སྤང་བ་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་ཞེས་དང་། བདེན་པར་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་འཕོས་པ་མེད་པ་ནི་ཆུ་
 ཟླ་བཞིན་ཏེ། །རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྲངས་པར་ཟླ་ཤར་བ། །དེ་ཡི་གཟུགས་
 བརྟན་དྲངས་པའི་མཆོར་སྤང་ཡང་། །ཟླ་བ་ཆུ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་པ་མེད། །
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་དང་། བདེན་གྲུབ་དུ་སྤང་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་མེད་པ་
 དེ་ཟེར་གྲོང་བྱིར་དང་སྤྱུ་ལ་སོགས་བཞིན་ཏེ། རི་ལྟར་སྤྱུ་ལ་པ་དེ་ཟེར་གྲོང་བྱིར་
 དང་། །མི་ལམ་(༡༩༤) རི་བཞིན་སྤྱུ་མ་རི་བཞིན་དུ། །མཆོན་མ་སྒྲིམ་པ་རོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རི་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་སོགས་ཐལ་རང་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་དཔེ་དོན་སྤྱར་ཆུལ་ལེགས་.....
 པར་བསམ་དགོས་ཏེ། །སྤྱུ་ལ་གསུམ་པའི་ཡིག་ཆར། །མེ་མ་འདི་ལ་བལྟས་ན་
 དཔུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་འབད་དགོས་གསུངས་པ་རེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 སངས་རྒྱུ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་དགོས་པ་ཡང་གདུལ་བྱ་སྤྲོད་ཉིད་རྟོགས་
 པ་ལ་བྱེད་པར་དཔུ་མའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་སོགས་བསམ་མོ། །དཔེ་དེ་
 རྣམས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། །ཐལ་འཇུར་བ་ལྟར་ན་འཕགས་པའི་དོན་དམ་
 མཉམ་བཞག་གིས་ཆོས་གང་ཡང་མ་ཤར་བར་ཐལ། །ཉི་མ་ཤར་ཆེ་སྤར་མ་
 བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། །སྤྲོད་ཉིད་ཤར་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་
 ཡང་བཏགས་དོན་བཅལ་ནས་རྟེན་པ་མིན་པས་སྤྱོད་མེད་ལ། །འོ་ན་ཆོས་གང་

ཡང་ཡེ་ཤེས་དེས་མ་རྟོན་པར་ཐལ། ལྟ་བའི་(༡༧ན) གསུང་མགྱུར་ལས། བ་
 ཆན་བཅའ་པས་ནི་མ་རྟོན་པ་དེ། །མ་ཆན་རྟོན་པ་ཁོ་ཡིན་པར་འདུག་པས། །
 ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཆབ་ཀྱི་བཀའ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་བརྟེན་བྱང་ལས། མདོ་ལས་
 འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཏེ། དཔེར་ན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཞུགས་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་བྱང་བ་ལས་མ་
 དམིགས་པས་ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་པ་ལྟར། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་
 གིས་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་བྱང་བ་ལས་
 མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བའི་སྤྱོད་པ་མ་ལུས་པ་ལྟོག་པ་དགོས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མ་ལུས་པ་ལྟོག་པའི་དོན་ཡིན་
 གྱུར། རང་རྒྱུད་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རང་མཆོན་ཤར་བར་འདོད་པས་སྟོང་ཉིད་
 རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རམ། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་
 ཆོས་ཅན་ལ་ཡེ་(༡༨བ) ཤེས་བཞག་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་དབྱེད། མི་
 ལམ་གྱི་མི་ལ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་མེད་དང་། ཡོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་
 ཀུན་དོན་ལྡན་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འཐད་མིན་མི་སོགས་རྣམ་གཞན་དུ། །མཐོང་ཕྱིར་
 འདུ་བྱེད་ལས་ཀྱང་མིན། ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། མིན་ན་མི་ལམ་ལ་མི་
 བྱ་དང་མི་བྱེད་གཉིས་མ་བཞག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 འཆོ་རྒྱུ་ལས། གཉིས་ཀ་བཞག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་ལམ་ལ་དེ་གཉིས་
 བཞག་གྱང་མི་ལམ་གྱི་མི་མཆོན་ཉིད་པ་བཞག་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། འོ་ན་མི་བྱ་མི་
 ལམ་ཡིན་ན་མི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་
 ལམ་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མི་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་འདྲ་བར་
 རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་ལྟ་བུར། མི་ལམ་ན་
 (༢༠ན) ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། དེས་མི་ལམ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། མི་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་ལ་མི་
 ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཡོད་པར་ཐལ། བསད་པའི་ཤེས་པ་དང་བསད་པའི་མི་
 ལམ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་ལམ་རྒྱན་པར་རྟོགས་པ་ལ་
 བདེན་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་རྣམས་ཅེད་མང་ངོ་། །ཡང་སྐྱེ་
 མའི་རྟ་ལ་རྟ་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་མེད། ཡོད་ན། སྐྱེ་མའི་སེམས་ནི་བྱང་བ་མེད།
 ཅེས་པ་འགལ། རྟ་ངན་པ་བཟང་པོར་སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་མའི་རྟ་བཞོན་པའི་ཆེ་རྟ་
 དེ་བཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། སྐྱེ་མའི་རྟ་བཞོན་ནས་འགྲོ་ཆེ་
 སྐྱལ་གཞི་རྟ་ངན་པ་གོ་ས་འདྲིར་ལུས་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 ན། སྐྱལ་གཞི་རྟ་དེ་འགྲོ་ཆེ་སྐྱལ་པ་སྐྱེ་མའི་རྟ་དེ་(༤༠) མི་འགྲོ་བར་གནས་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྐྱལ་གཞིའི་ངོས་ནས་མི་
 རྣང་བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྤྲིང་པ་
 ལས། དཔེར་ན་སྐྱེ་མའི་རྟ་སྤང་དུ་སྐྱལ་བའི་གཞི་ཤིང་དང་སྤང་པོ་ལ་སོགས་
 པ་དེ་མིག་བསྐྱད་པ་ལ་རྟ་སྤང་དུ་སྤང་བ་ན་དེའི་ཤེས་པ་ལ་དེར་སྤང་བ་ཅེས་
 གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དེར་མི་སྤང་ཞེས་སྐྱ་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱེ་མའི་རྟ་ལ་སྐྱལ་གཞི་རྟ་ངན་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདྲོད་ན། དེ་ལ་སྐྱལ་གཞི་ངན་པ་དེའི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་
 ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ལ་སྐྱལ་གཞི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། དེ་ལ་སྐྱལ་
 གཞི་དང་སྐྱལ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །སོགས་དང་། སྐྱེ་མའི་རྟ་
 འགྲོ་བ་ཡོད་མེད་དང་། སྐྱེ་མ་མཐའ་རང་ཉིད་སྐྱེ་མར་སྐྱལ་པ་དང་། ལྟ་མོ་
 བ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མ་མཐའ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་དབྱད། སྐྱེ་མ་སྐྱལ་ཚུལ་ལེགས་
 པར་བསམ་ན་(༤༡) རང་ཅག་རྣམས་ཀྱང་ད་ལྟ་སྐྱེ་མའི་བསྐྱེད་མ་ཡིན་.....
 བསམ་སྐྱེ་དུ་བསམ་པ་ནི། བཀའ་གདམས་པ་ཚོས་ལཱ་བཅོལ་ལས། རྩོམ་སྐྱེ་

མའི་དཔེ་གཅིག་གསུངས་མཛོད་དང་། འགྲོམ། མཉན་ཡོད་བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱིམ་
 བ། །སྐྱུ་མ་མཁས་པ་ཤེས་པ་ཡིས། །ཟླ་བཟང་བྱ་བའི་མི་གཅིག་ཡོད། །དེ་ལ་
 གྲོགས་པོ་དཔལ་ཞེས་པ། །བཟང་མི་གསུམ་ཙམ་བཅས་པ་ཡོད། །ཁྱིམ་བདག་
 དཔལ་ལ་སྐྱུ་མ་སྟོབ། །ཕྱིན་ཆད་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཟླ་བ་བཟང་པོ་དེས་
 ཅི་བྱེད། །དེ་བས་རྟ་གཅིག་དགའ་བ་ཡིན། །ཟླ་བ་བཟང་པོ་མ་རིག་ནས། །ལན་
 ཅིག་བསྐྱུས་ལ་ཞིག་གི་སྟུམ། །དེ་ཞིག་དཔལ་བ་བཟང་མི་གསུམ། །ནངས་པར་
 རྩ་མོར་སྟོ་ཐོས་ནས། །དཔལ་གྱིས་སྟོ་སར་སྐྱད་པ་བསྐྱེམས། །ཁུང་མས་ནང་དུ་
 བཀྲ་ཤལ་བྱས། །དེ་ནས་སྐྱུ་མ་མཁན་པོ་ཡིས། །སྐྱུ་མའི་རྟ་གཅིག་བཞོན་ནས་
 འོངས། །དཔལ་ལ་རྟ་འདི་ཉི་ཤུས་པས། །ང་ལ་རིན་མེད་མི་ཉི་ཟེར། །སྤྲ་ཡིས་
 སྐྱད་པ་སྟོལ་བྱས་པས། །རྟ་རིན་སྐྱད་པ་འདོད་པས་(༤༡) ཆོག །འདི་ནི་མགོ་
 སྟོར་བྱུང་པར་འདུག །སྟུམ་ནས་ཉིས་པར་ཁས་སྤངས་པས། །འོ་ན་ཁྱོད་རང་
 འགོས་སྟོས་ཟེར། །དེ་ནས་དཔལ་གྱིས་བཞོན་པ་དང་། །རྟ་དེས་དབང་མེད་
 ཉིད་དུ་བྱིས། །དེ་ནས་ཉི་མ་རུབ་པ་དང་། །དཀྲུས་མེད་ལུང་སྟོང་གཅིག་དུ་
 སྤོབས། །སྤྱག་རྟ་འདི་ཡིས་བསྐྱུས་སོ་སྟུམ། །པར་ཆེར་ཆུར་ཆེར་བལྟས་ཙམ་ན། །
 དུ་བ་འཕྱར་བའི་ཁང་པ་མཐོང་། །དེ་ཡི་སྟོ་སར་མཁྱེགས་པར་བྱིན། །སྟོ་ལ་
 བརྟུངས་ཤིང་ཐོས་ཙམ་ན། །ནང་ནས་བྱད་མེད་ཆན་མོ་བྱུང་། །ལེགས་སོ་མི་
 གཅིག་འདུག་གོ་སྟུམ། །མ་ལེགས་མི་མ་ཡིན་པར་འདུག །དོ་རུབ་འདི་ཡིས་ཨེ་
 བསྐྱུས་ཡིན། །བསྐྱུས་ཀྱང་བྱ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞན་ན་འགོ་ས་ཡེ་མི་འདུག །
 རྟག་དང་སྤྱང་བྱིས་ཐོས་པ་སྤིད། །སྟུམ་སྟེ་གནས་མལ་འཕྲོད་བྱས་པས། །ཅིས་
 ཀྱང་ནང་དུ་བྱོན་ཟེར་སྐད། །ནང་དུ་བྱིན་ནས་བལྟས་ཙམ་ན། །མོ་ལ་བུ་མོ་
 གསུམ་ཙམ་འདུག །ཁོ་ལ་བཟང་བདུང་ཞིམ་པོ་སྟུག། །མི་ཁྱོད་འདི་ཅུ་སྟུས་
 བསྐྱུལ་ཟེར། །སུར་གྱི་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་ཙམ་ན། །ང་མི་(༤༢) ཁྱོད་ལ་འགོ་ས་
 མེད། །འདི་ནི་སྤྱིང་ཐུན་བདག་མེད་ཡིན། །དེད་གྱི་སྐྱེས་པ་གུམ་ནས་མེད། །སུ་

མོ་གཅིག་དང་ཁྱིམ་བྱས་ལ། ཁྱིམ་འདིའི་བདག་ཀྱང་བྱིད་གྱིས་བྱས། ཁྱི་
 ཆད་གང་ཡང་མི་སློབ་ཟེར། ཁོ་སྟམ་དེ་ལས་འོས་མེད་སྟམ། བྱ་མོ་གཅིག་དང་
 ཁྱིམ་བྱས་ནས། བསྐྱད་པས་ལོ་ཡང་མང་པོ་སོང་། བྱ་ཆའང་མིང་སྲིང་གཉིས་
 གསུམ་བྱང་། ཁྱི་གཅིག་མ་དེ་ཤིང་ལ་སོང་། ལ་སྐྱད་བཞི་པོ་ཆུ་འགམ་དུ།
 ཅེད་མོ་ཅེ་ཞིང་བསྐྱད་པ་ན། ཆུ་ཡི་ནང་དུ་ཟླ་བ་འཆར། བྱ་ཆ་གཅིག་གིས་
 ལེན་དུ་བྱིན། ལས་ཀྱང་ར་མདའ་རྒྱགས་ཅ་ན། བྱི་ལའང་བྱ་གཅིག་འབྱེར་
 བྱས་བྱང་། དེ་ནས་ཐེ་ཆོམ་དུ་མ་ལངས། བྱི་མ་བབྱང་བས་སྟམ་ཤོར། སྟམ་
 བབྱང་ནས་བྱི་མ་ཤོར། བར་དུ་གཉིས་ཀ་མ་ཟིན་པར། འགམ་ནས་བྱ་མོ་སྟག་
 གིས་འབྱེར། དེས་འགའ་སྟག་ལ་སྐྱ་ཅི་འདེབས། གསུམ་ག་མ་ཟིན་ཁོ་རང་
 གིས། ཤི་ལ་ཁད་པ་སྟམ་(༤༩) ལ་ཐོན། སྟག་ནས་འགྲེལ་ཏེ་བསྐྱད་ཅ་ན།
 ཆུང་མ་དེ་དུ་སློབས་ནས་བྱང་། ཅི་བྱང་ཟེར་ནས་བྱང་ལྷགས་བཤད། ཆུང་
 མའང་སྟག་ནས་ཆུ་ལ་ལྷེབས། མ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཤི་བ་མཐོང་། ཁོ་པོ་འདྲ་
 བས་ཆོགས་མ་བསགས། ལ་ལ་དག་དང་གསོན་བྲལ་བྱས། བྱི་མ་བཞི་དང་ཤི་
 བྲལ་བྱས། འང་ཡང་འདི་དུ་ཤི་ན་བདེ། སྟམ་ནས་སྐྱ་སྐྱ་འབལ་ཅ་ན། མགོ་
 ཡང་དཀར་པོར་སོང་ནས་འདུག རྟིང་རྟིང་ལངས་ཏེ་བྲོས་ཅ་ན། ཇི་ཞིག་
 ཅམ་ནས་ལྷལ་དུ་སློབས། ཁྱིམ་དུ་བྱིན་ནས་བཏྲས་ཅ་ན། སྟམ་གྱི་ཆུང་མ་སྐྱ་
 ལེན་ཅིང་། ཅི་བྱེད་ད་དུང་ཉི་མ་འདི། ཁོ་མས་འབྲུད་པ་མ་ཟིན་ཟེར། ཁོ་ནི་
 དད་པ་གཏིང་ནས་ལོག ཁོ་པོས་སྟག་བསྐྱལ་ཅི་འདྲ་ལྟོང་། དེ་ཅམ་ཞིག་དུ་
 སྟམ་བ་ལ། གཅིག་ཅམ་འཆོལ་དུ་མི་འོང་ངམ། ཐ་ན་མུ་དན་མི་བྱེད་པར།
 བྱིད་གྱི་སྐྱ་དབྱངས་རེ་སྟན་ཨང་། བྱང་བས་དགའ་སེམས་མི་བྱེད་པར། ཁྱི་མ་
 འདི་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཟེར་ནས་བསྐྱད་པ་ཆུང་མས་ཐོས། །(༥༠) ཆུང་
 མས་བསམ་པ་སྐྱེ་བ་འདི། འབྲུལ་ལམ་ལྟོང་ངམ་སྐྱ་མས་བསྐྱས། འདི་ལ་ཅི་
 ཞིག་བྱང་ནས་འདུག ཁོ་དེ་བྱིད་ལ་ཅི་བྱང་བ། ཁོ་དེ་ལྷན་རིང་དེ་ཅམ་བྲལ།

ཁྱོད་ལ་ད་རུང་རྒྱས་མེད་ཨང་། །ཁོ་དེ་དེ་འདྲ་ཅི་ལ་ཟེར། །དེ་ལྟར་རང་རུ་སྟོ་
 ཟོས་ནས། །ད་རུང་འབྲུད་པ་མ་ཟིན་པ། །འདི་ལ་སྟོས་དང་ཟེར་ནས་བསྟན། །
 ཅི་ཁྱོད་གྲགས་པོས་བསྐྱས་པར་འོང་། །ད་རུང་སྐྱད་པའི་ཁལ་འཕྲོས་སྟོས། །ཕྱི་
 བ་ཉེག་གི་ཡོད་ངེས་ཤེས། །དེ་ནས་དཔལ་གྱིས་བསམ་པ་ལ། །ཁོ་ཡི་ཟེར་ལྷགས་
 འདྲ་ན་རང་། །དེ་ཀྱང་རང་རང་འབྲུལ་འབྲུལ་འདྲ། །འོན་ཀྱང་ལོ་མང་འབྲུལ་མི་
 སྲིད། །བྱ་ཆ་མིང་སྲིང་གསུམ་ཅམ་སྟེ། །ཤི་ཆད་རིང་བ་དེ་ཅམ་མཐོང་། །ལོ་
 གཅིག་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །ཞག་པོ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་མཆིས། །ཉིན་ཞག་
 གཅིག་གི་སྐྱུག་བསྐལ་ལའང་། །འདི་ཅམ་འབྲུམས་ན་རྒྱུང་མ་འདིས། །ང་ལ་
 བསྐྱ་བྱིད་གཏོང་བར་འདུག །སྐྱད་པ་བཟུ་རུ་ཕྱིན་ཅན། །(༤༩) ད་རུང་སྟོ་
 རུང་དེ་ན་འདུག །ད་གཟོད་བསམ་པས་སྟོ་འདྲིགས་ཆོད། །དེ་ནས་ཞག་ཤས་
 ལོན་པ་ན། །གྲོགས་པོ་སྐྱ་མ་མཁན་པོ་བྱང་། །ཁྱོད་དང་ལོ་མང་མ་འཕྲད་པས། །
 སྟེ་བོས་དེ་རིང་འཕྲད་རུ་འོང་། །ཁྱོད་གྱིས་གང་རུ་ཕྱིན་པ་ལགས། །དཔལ་གྱིས་
 སྐར་གྱི་བྱང་རྒྱལ་བཤད། །སྐྱ་མ་མཁན་པོ་ན་རེ་ཡིས། །ཆོས་རྣམས་སྐྱ་མའི་བསྐྱ་
 བྱིད་ལགས། །བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད། །བྱ་གསུམ་མ་ནི་མཐོང་བ་མེད། །
 ལུས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ག་ལ་སྲིད། །གོམས་གང་ཅམ་ཡང་ཕྱིན་པ་མེད། །ཐག་རིང་
 སླེབས་པ་གང་ནས་འོང་། །ཡུད་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་སོང་བ་མེད། །ལོ་མང་སྐྱུག་པ་
 གང་ནས་མཆིས། །རི་ལྟར་འཁོར་བར་སྐྱུག་བསྐལ་ཡང་། །བདེན་བདེན་འདྲ་
 དེ་ཁྱོད་དང་མཚུངས། །ཡུན་རིང་བསྐལ་པར་འབྲུམས་གུར་གྱང་། །ཁྱོད་གྱིས་
 ལོ་ལྟར་འབྲུམས་པ་ཡིན། །ཀྲས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་དང་འདྲ། །གཞོན་པ་ཤི་བའི་བྱ་
 ཆ་བཞིན། །དགྲ་པོ་རྒྱུ་རྒྱ་དེ་དང་འདྲ། །ཉིན་མཆོན་ཀན་མོ་མ་སྦྱད་བཞིན། །
 བ་ཡུལ་སྲིང་ཕྱན་དེ་དང་(༥༠) འདྲ། །ཉི་མའི་འཆར་རུབ་སླེབས་དུས་བཞིན། །
 བདེན་མེད་བདེན་འཛིན་དེ་འདྲ་ཡིན། །བརྟགས་དཔུང་མི་གཏོང་བྱིམ་བདག་
 དཔལ། །ཡེ་ནས་སྟོང་པའི་གནས་ལྷགས་དེ། །རྒྱུང་མའི་ཆོག་ནས་ཐོས་པས་གོ།

སྤྱད་པ་མཐོང་ནས་བསམ་པས་གོ། །ད་གཟོད་གཏིང་ཚུགས་གོམས་པས་གོ། །ད་
 བྱི་མཉམ་ཡོད་ལ་སོགས་པའི། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མ་ལུས་པ། །དེ་དང་འབྲེལ་
 དེ་ལ་དཔྱད། །ཡང་ཡང་སེམས་དང་ཤེས་པར་འགྱུར། །གོམས་པའི་དབང་གིས་
 རྟོག་མཐོང་གྱུར། །སྤྱོད་ཆད་འཁོར་ལ་ཡིད་མ་མཆིས། །བཅའ་ན་མཆོན་རྟོག་
 ག་ལ་རྟེན། །སྤྱོད་གིས་དེ་ཅམ་འཁོར་གྱུར་གྱང་། །ད་གཟོད་གཏན་མེད་ཤེས་པ་
 བཞིན། །སྤྱོད་མ་མཁན་པོས་དེ་སྤྱོད་པས། །དཔལ་གྱིས་སྤྱོད་མ་བསྤྱོད་བྱིད་གོ། །
 ཆོས་རྣམས་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་ཡང་བསམ་
 དགོས་ཏེ། གོམས་ན་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བའི། །དངོས་ཏེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
 ཞེས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་(༤༤) སྤྱིང་པོ་རྒྱུད་བར། དེ་ཕྱིར་བརྟེན་
 བྱས་འབྲུང་བ་གང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གདོད་མ་ནས། །རྣམ་པར་དབེན་
 ཡང་དེར་སྤྱང་བས། །དེ་ཀུན་སྤྱོད་མ་བཞིན་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 གསུམ་པ་ནི། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ་ལས། ལུགས་འདིའི་དགག་བྱ་འགོག་
 པའི་རྟགས་ནི་འགའ་རྒྱུད་མ་གཏོགས་པ་འབྲེལ་བླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལས། འདིར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 འཇུག་ཚུལ་ཤེས་ན་གོ་བ་ལྟར་ལུལ་ཆེས་པས་རྒྱུད་ཟད་འགོད་ན། རྣམ་འབྲེལ་
 ལས། འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བྱ་ཅན། །འགལ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གྲུབ་
 དང་། །རྒྱ་དང་དངོས་པོ་ལྟར་རྒྱུད་བའི། །བདག་ཉིད་དང་ནི་མ་གྲུབ་པ། །
 མེད་རྟོག་ཅན་ལ་མི་དམིགས་བཞི། །ཞེས་པ་ལྟར་གཞི་འགའ་ཞིག་དུ་རང་གི་
 དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱི་སྤྱང་རྒྱུད་མ་དམིགས་.....
 པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་རྟོག་དགག་གཞི་
 དེར་ཡོད་ན་ཕྱིར་ཁྱོལ་ལ་སྤྱང་(༤༥) རྒྱུད་གི་བྱེ་བྲག་ལ་སྤྱོད་ནས་འགོག་པའི་
 མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་བྱིར། དེ་ལ་འགོག་
 ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་

འགལ་བ་དང་། དེའི་འབྲས་སུ་དག་གྲུབ་ཅིང་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་
 པའི་འགལ་དམིགས་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་རོ་
 བོ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ནི་མ་གྲུབ་ཅིང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་
 འགོད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འཇུག་པའི་
 ཚུལ་ལ། དགག་གཞི་སྤྱོད་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུ་རུང་བ་དང་། མི་རུང་
 བ་གཉིས་ལས། མི་རུང་ན་རྗེས་དཔག་འཇུག་དགོས་ལ། སྤང་རུང་ལ་ཡང་
 དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོལ་ལ་སྤང་
 རུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་དེས་པ་ལས། མི་རུང་ན་མི་སྤང་བ་མ་
 དམིགས་པ་མ་གཏོགས་རྟགས་གཞན་མི་འཇུག་ལ། སྤང་རུ་རུང་བ་ལ་ཡང་
 དགག་གཞི་(༥༥བ) དེར་སྤྱོད་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་མི་རུང་གཉིས་
 སུ་དེས་པ་ལས། རུང་ནས་དགག་པ་བྱེད་ཆེ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་འཇུག་རུས་དང་། གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟགས་པའི་དོན་
 དེའི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུ་མི་རུང་བས་དེ་དང་འབྲེལ་ཟླ་སྤང་རུང་དང་.....
 འགལ་ཟླ་སྤང་རུང་གཉིས་སུ་དེས་ཤིང་། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་
 རུ་དེས། རོ་བོ་ལ་ཁྱབ་ཆེ་དང་མཉམ་པ་གཉིས་སུ་དེས། ཁྱབ་བྱེད་སྤང་རུང་
 བ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་འཇུག ཁྱབ་མཉམ་སྤང་རུང་ན་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པ་འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་སྤང་རུང་ན་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་དངོས་
 འབྲས་མ་དམིགས་པ་འཇུག་པས་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་དེས། འགལ་
 ཟླ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་རུ་སྤྱོད་ནས་གསུམ་དང་གཉིས་.....
 དང་གཅིག་རུ་བྱས་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། །གཅིག་རུ་བྲལ་གྱི་
 གཏན་ཆེགས་འདི་ཡིག་ཆར་བཀའ་བབས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་སྟགས་ནི། རྗེའི་
 དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་གྱིས་(༥༦ན) ལས། མགོན་དེས་གངས་ཅན་ཁྲོད་འདིར་
 རྒྱལ་བའི་བསྟན། ཁོག་མར་ལེགས་པར་བཅུགས་ཆེ་ལྷ་སྤྱུལ་ལུགས། ཁྲོགས་

འདིར་དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་བསྐྱེགས་པས། །ད་དུང་དུ་ཡང་ཟབ་མ་
 དབྱ་མ་ལ། །མོས་པའི་སྒྲིགས་འཛིན་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱང་། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཡིན་པས། །སྒྲིའི་རྣམ་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་དེ་ལ་དབྱུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་
 དབྱ་མ་རྒྱན་ལས། བདག་གཞན་སྒྲིམ་དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་དུ་ན་གཅིག་
 པ་དང་། །དུ་མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་དེ་གཟུགས་
 བརྟན་བཞིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་འདི་ལ་
 དགག་གཞི་མདོན་སྒྲུལ་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ལས་མདོན་སྒྲུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་
 ཟུ་གུ་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཆོས་ཅན། །བྲུབ་
 བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་...
 ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། །རྗེའི་ཆོད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་ལས། །བྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་སམ། (༤༦) རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །དབྱ་མ་རྒྱན་ཟིན་བྱིས་ལས། །འདི་བྲུབ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པའི་ཐ་སྟངས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་མིན་པས་.....
 འོན་ཀྱང་ཟིན་པའང་འོན་ཞོག་གི་འོན་དུ་མི་བབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། །སྟོང་
 ཟུན་ལས། །གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་འདི་རྒྱན་ལས་བྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པར་
 བཤད་ཅིང་། །ཞེས་པ་དང་། །ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། །དེའི་ཕྱིར་
 ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྲུབ་...
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་སྟར་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། །དང་པོའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་མིན་ཡང་། །འབྲེལ་ཡུལ་བྲུབ་
 མཉམ་སྒྲུང་རུང་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡིན་པས་སྟེ། (༤༧) ཕྱིའི་ལྷང་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །འོ་

ན་སྤྱི་མཐོང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མཚན་མཐོང་གྱི་མཚོར་
 ཆོས་ཅན། མེ་མེད་དེ། མེ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 དགག་བྱའི་ཆོས་མེ་ཡོད་པའི་དོན་ལྟོག་མེ་ཆོད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་མ་
 དམིགས་ཏེ་གསུངས་ལྟ་བུ་འགོད་པ་སྟགས་ལ་བྱེད་པས། འདིར་དོན་གྲུབ་ཟིན་པའང་
 དོན་ལྟོག་གི་དོན་དུ་མི་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༥ གཤམ་ཏེ་དགག་གཞི་ལྷ་བྱའི་སྤྱི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་
 གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་ཡོད་ན་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་ལས་དེ་...
 མ་དམིགས་པ་ཏེ་གསུངས་ལྟ་བུ་འགོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་པར་ཐལ། བཤད་ཚུལ་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་གྲུབ་ནས། དེ་དེ་ལ་སྤང་
 རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཆོད་པ་རྟགས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་མ་བྱལ། འོ་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་ན་ཕྱིར་
 ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་(༤) བར་ཐལ། ལྷ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱལ་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་གྲུབ་ན་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་དུ་གྲུབ་དགོས་
 ཤིང་། ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་དུ་གྲུབ་ན་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དགོས་ཏེ།
 ཆོད་གཞི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཆ་བཅས་སུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་...
 གསུངས་པའི་ལྷགས་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞི་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་
 གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པས་དོན་འདྲའམ་སྟུམ་མོ། །འོ་ན་
 ཏེ་གསུངས་དེ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཏེ་གསུངས་དང་ཐ་སྟོང་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་...
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འཛོག་ཚུལ་དེའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་ཏེ། བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཏེ་གསུངས་ལ་བྱེད་ཕྱི་ཏེ་གསུངས་
 དང་། བྱེད་བྱེད་བྱེད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་དགག་ཆོག་དང་བཅས་ཏེ་འགོད་
 དགོས་པ་མིན་ཏེ། བྱེད་བྱེད་བྱེད་ལ་སྐྱིད་དང་བྱེད་བྱེད་གི་མཚན་ཉིད་དུ་
 བཞེད་པ་མདོ་སྤེལ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའམ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་...

བྱེད་ལ། འདིར་བྱབ་བྱ་བྱབ་(༥༩) བྱེད་བྱད་པར་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གཞུང་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་མཆོག་
 བསྟན་དར་གྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱིར་བྱབ་བྱེད་སྤྱི་དང་བྱབ་
 བྱ་བྱེ་བྲག་དུ་གོ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་རང་དོན་ལེན་ལས།
 རང་བཞིན་གྱུབ་པ་གོ་བྱེད་ཡིན། །དེ་ལ་བྱབ་བྱེད་ངེས་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ངེས་
 པ་གོ་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རྒྱུ་ཆེན་དུ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་མི་རྟག་པ་ཡང་བྱས་
 པའི་བྱབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བྱབ་
 བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་བྱབ་བྱེད་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
 པ་བདུན་ལས་མི་འདའ་བའི་ངེས་པ་དྲངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་
 བདེན་གྲུབ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་དོན་དང་
 ཐ་སྟད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་ཡང་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཅིག་
 དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་(༥༩) ཆོགས་དེ་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་གཏན་ཆོགས་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དང་ཐ་སྟད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཆོད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་དོན་དང་ཐ་སྟད་གཉིས་
 ཀ་སྐྱབ་པ་དང་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་འགལ་ཡང་། འདིར་ནི་གོ་དོན་མི་
 འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་གི་དགོངས་པ་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་སྐྱར་
 བའི་ཐ་སྟད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཚུལ་བྱད་པར་པ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་ཤེས་
 རྒྱུ་ཆེན་ལས། འགག་སོགས་བརྒྱད་ནི་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པས་བྱད་པར་མ་སྐྱར་
 བར་དགག་མི་རུས་སོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་མཉམ་
 བཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྟོས་ནས་འགག་སོགས་
 བརྒྱད་མེད་པ་དེའི་བྱད་ཆོས་སུ་སྐྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 རྒྱན་རང་འབྲེལ་ལས། ཐ་སྟད་འཛོགས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་

པ་དང་སྒྲ་དང་ཐ་སྙད་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྐྱབ་སྟེ། དམིགས་སུ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་
 དུ་འགྱུར་པ་ལས་མི་དམིགས་(༥༣) པས་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དམིགས་སུ་རུང་བའི་མེད་པ་ནི། །མི་
 དམིགས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་ལ་དེའི། །རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་
 སྒྲ་ཤེས་སྐྱབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གོ་སྟོན་བྱས་ན་མཉམ་
 གཞག་གི་རོར་བདེན་གྱུ་དུ་མེད་དེ། དེའི་རོར་བདེན་གྱུ་གྱི་གཅིག་དང་
 དེའི་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་སྐབས་གྱི་ཕྱིར་.....
 རྒྱལ་ལ་སོང་བ་ཡོད་པ་འདྲའོ་སྟུམ་མོ། །རྒྱལ་སྐྱབ་པ་ལ་རྟག་པ་དང་གང་ཟག་
 དང་བྱབ་པའི་དང་རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བདེན་གྱུ་.....
 དགག་པ་སོགས་ལས་རྟག་པ་གཅིག་བདེན་འགོག་པ་ལ། རང་ཕྱེ་བྱེ་བྲག་སྒྲ་
 བས་འདོད་པའི་རྟག་དངོས་དང་། གཞན་ཕྱེའི་རྟག་དངོས་གཅིག་བདེན་
 འགོག་པ་གཉིས་བྱས། དེ་ལ་བདེན་གྱུ་གྱི་གཅིག་དུ་གྱུ་ན་ཆ་མེད་གཅིག་ཕྱ་
 འགྱུ་དགོས་པར་འདོད་པའི་མཚན་གང་ནས་འཛོག་པ་དང་། དངོས་སྒྲ་
 གསུམ་གས་སྟུན་(༥༤) བོ་ལྟ་བུ་ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྱུ་གྱི་གཅིག་གཉིས་...
 ཀར་འདོད་པས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གང་ཡིན་དཔྱད། དེའི་བྱབ་པ་དབུ་མ་པས་
 སྐབ་རྒྱལ་ནི། སྟུན་པོའི་རང་མཚན་ལ་མ་འབྲལ་བའི་དབང་མངོན་ཆོད་མས་
 ཆ་བཅས་སུ་སྤང་བར་ཐལ། སྟུན་པོ་རང་ངོས་ནས་ཆ་བཅས་སུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྤང་དགོས། དེ་ལྟ་ན་ཆ་སོ་སོར་བསལ་བ་
 ན་ཆ་ཅན་ཡན་བཀར་བ་ལུས་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆ་ཅན་མི་སྲིད་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆ་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་པ་
 ནས་ཆ་བཅས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་
 ཕྱེ་བདུན་ལས། བདོ་ཕྱེ་པའི་ལྷགས་ལ། རྒྱུ་མ་འབྲལ་བ་ལ་ཆ་བཅས་སུ་སྤང་བ་
 མི་སྲིད་པར་འདོད་པར་གསུངས་པ་སོགས་དཔྱད་དགོས་ཏེ། རྩོད་གཞི་མངོན་

སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཏུ་རྟགས་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པས་
 སོ། །དེས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་འགལ་ཡང་རྩལ་པ་ལ་མི་འགལ་
 བས་དེ་གནད་ཆེན་པོ་འོ། །དེས་(༥༠ན) གྲུང་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་
 པ་རྟེན་འབྱུང་དང་། འདིའི་གནད་འདི་ལ་ཐུག་པས་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོར་
 འཛོག་པ་སོགས་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ན་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལྟ་བ་མཐར་...
 ཐུག་ལ་བག་ཆགས་གཞག་ཆེད་སྤྲུང་ཡང་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཐལ་འབྱུར་
 བའི་ལུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེས་པ་ལ་མིང་དང་རྟོགས་པས་ཕར་བཏགས་ཅན་
 དེས་དགོས་པས། དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་རྟོགས་
 དཀའི་གནས་མང་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འཆར་དཀའ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་...
 དེ་ཡིན་པར་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོར། དེ་འདྲའི་སྤྲང་སྤྲང་ལ་དེས་པ་གཉིས་
 ཆོགས་དེ་སྤྱི་མཐའ་ཅན་ཏུ་སོང་བས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ།
 ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སྤྲང་སྤྲང་གཉིས་ཆོགས་ལ་དེས་པ་འདྲེན་པ་དེའི་
 ལུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོར་འཛོག་པས། ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། རྟེན་
 འབྱུང་གི་དོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཆོད་མས་ཁེགས་པའི་.....
 དབུ་མ་བ་ལ་ཡིན་(༥༠མ) ཀྱི་གཞན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུར།
 དེས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་.....
 པོར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་འཛོག་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ཡང་ཐུན་མོང་པར་མི་
 འབྱུར་རམ་དཔྱད། ཡང་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག་ན།
 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ལེན་པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །
 དེ་ལྟ་ན་ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འབྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་ལན་
 གདབ་ཚུལ་སོགས་ཐལ་རང་ལུགས་ཕན་ཚུན་དཔྱད་དགོས་མང་ངོ་། །གང་
 ཟག་གི་གདགས་གཞི་དང་གང་ཟག་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་དབུ་...
 སེམས་ཀྱན་མཐུན་པ་ཡིན་མིན། ཡིན་ན་ང་ལ་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་ང་

གཉིས་འདྲ་པར་འགྱུར་བ་དང་། མིན་ན་འབྲེལ་མེད་འགྱུར་པ་སྟགས་
 དཔུང་། དེས་ན་ཆེ་འདིའི་བྱད་པར་རྩ་བྱས་པའི་ང་དེ་ཆེ་འདིའི་གདགས་གཞི་
 སྤང་པོ་དང་ངོ་པོ་གཅིག་དང་། རྒྱུ་བ་སྤྲུལ་མའི་བྱད་པར་རྩ་བྱས་པའི་ང་སྤྲུལ་
 མའི་སྤང་པོ་དང་ངོ་པོ་གཅིག་ན་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་ཀུན་གཞི་འཇུག་...
 ལྷོག་ཚུལ་གྱིས་(༥༡ན) དཔུང་དགོས་ཏེ། ཆེ་རེ་རེའི་བྱད་པར་རྩ་བྱས་པའི་ཀུན་
 གཞི་ལྷོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་
 མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཆེ་རེ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་བཞག་གམ། སྤུན་མོང་བའི་
 གདགས་གཞི་མ་གཞག་ན་སྤུན་མོང་རྩ་འགྲོ་རྒྱུའི་ང་ཅམ་འདྲ་མི་འདྲ་།
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གཞི་ལ་སྤྲོད་ཉིད་བཞག་ཅེས་གསུང་རྒྱན་ལ་.....
 སྤང་བས་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་ལ་འཛོག་ཚུལ་གང་པན་ཚུན་སྟོས་གྲུབ་
 ཅམ་ལ་འཛོག་ན། བཟགས་ཤིང་དཔུང་ནས་རྟེན་རྒྱ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་
 སྟམ་རྩ་རྟོག་གང་ཟག་བཅའ་ནས་མཚན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་ན། རྣམ་ཤེས་
 བཅའ་ནས་གདགས་གཞི་གང་རྟེན། དེ་ཡང་བཅའ་ནས་དེའི་གདགས་གཞི་
 རྟེན་དགོས་པས་སྤྱག་མེད་རྩ་མི་འགྱུར་རམ། མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དགེ་མི་
 དགེ་ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་དམ། ལྷང་མ་བསྟན་སོ་ན་ཡིན་ན། དོན་ཀུན་
 གཞི་ལས་མ་འདས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་(༥༡བ) རམ། དེ་བཞིན་སློབ་པ་
 མཉམ་གཞག་པའི་མཚན་གཞི་སྟགས་གང་འཛོག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གཞི་
 དང་དེའི་ང་ཅམ་སྟགས་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་མེད་དཔུང་ཚུལ་རྩང་ཟད་འགོད་
 བ། འདི་རྟེན་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་རང་ཅག་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཆེ་འདིའི་བྱད་
 པར་རྩ་བྱས་པའི་ང་། རྒྱུ་བ་སྤྲུལ་མ་ནས་འདིར་འོང་བའི་ང་འདི་ནས་ཕྱི་མར་
 འགྲོ་བའི་ང་གསུམ་ཡོད་མེད། ཡོད་ན་དེ་གསུམ་འགལ་མི་འགལ། འགལ་ན་དེ་
 གསུམ་ཀྱི་གདགས་གཞི་སྤང་པོ་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། འདྲོད་ན། རྣམ་ཤེས་
 ཀྱང་འགལ་བར་ཐལ། འདྲོད་ན། སོ་སོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་སོ་སོ་བར་ཐལ་

ལོ། །ང་དེ་གསུམ་འགལ་ཡང་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་རྩ་བ་ཐ་དད་ཏུ་
 འདོད་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ།
 འཇུག་པར། དེས་ན་སྤང་པོ་ལས་གཞན་བདག་དགའ་མེད། །ཅིས་དང་།
 སྤང་པོ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སྐགས་ཀྱི་ཚུད་ལན་དང་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། གང་ཏུ་དེ་དང་རྩ་བ་གཅིག་(༥༩ན) ཡིན་པར་འདོད་ན། ཆེ་
 འདིའི་སྤང་པོ་དེ་སྒྲུབ་སྒྲ་མ་ནས་འདིར་འོང་བར་ཐལ། དེ་དང་རྩ་བ་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆེ་འདིའི་ང་ཡང་སྒྲ་མ་ནས་འདིར་འོང་བར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་། འདོད་ན། ང་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་
 པར་ཐལ། གསུམ་ག་སྒྲུབ་སྒྲ་མ་ནས་འོང་བ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཡང་འཁོར་
 གསུམ། ཡང་ཆེ་འདིའི་བྱད་པར་ཏུ་བྱས་པའི་ང་སྒྲུབ་སྒྲ་མ་ནས་འདིར་འོང་
 བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ལྷ་ལ་སྐགས་པའི་ལུས་སྤངས་ཏུས་ཀྱི་འགྲོ་
 བ་སོ་སོ་བའི་བདག་རྣམས་ནི་སྒྲ་མའི་བྱེ་བྲག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ང་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། རིགས་པ་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་གདགས་གཞིར་བྱས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་མ་རྒྱས་པའི་གང་
 (༥༩བ) ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་སྐགས་འཕེན་ནོ། །ཡང་ལྷས་སྒྱུན་གྱི་ཆེ་འདིའི་བྱད་པར་ཏུ་
 བྱས་པའི་ང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མར་འགྲོ་བར་ཐལ། ཆེ་འདིའི་ང་དང་འདི་ནས་སྒྲུབ་མར་
 འགྲོ་བའི་ང་གཉིས་གདགས་གཞི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འགྲོ་
 བར་ཐལ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཆེ་འདིའི་ཏུས་ཀྱི་གང་ཟག་འདི་ཉིད་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 མི་འགྲོ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 མར་འགྲོ་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་འོ་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ང་

དེར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆེན་ལས། རའོ་སྐྱམ་པའི་ང་ཙམ་ཞིག་དེར་ཡང་རྩེས་
 སུ་འགྲོ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཙམ་དེའི་
 གདགས་གཞི་ཆོ་འདིའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། ང་ཙམ་དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཆོ་འདིའི་སྤང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོ་
 འདིའི་སྤང་པོ་དེའི་གདགས་གཞི་(༥༩ན) མིན་པར་གོང་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་ན། དེའི་གདགས་གཞི་སྤང་པོ་རྣམ་སྟོན་གྱི་སྤང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཆོ་འདིའི་འཕེན་བྱེད་ལས་གྱི་རྣམ་སྟོན་ཡིན་པ་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 བ། དེ་ཐོག་མེད་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་མ་སྤྱང་བར་ཐལ་ལོ་སོགས་སོ། །ཡང་
 བ་ང་ཙམ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟུག་བདེན་མེད་པར་ཐལ། ལས་གྱི་འཕང་འབྲས་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་འཁོར་བ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ལོ་སོགས་སོ། །ཡང་ལྷས་སྦྱིན་སྦྱི་
 བ་ལེན་དུས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཙམ་སྦྱི་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེའི་གདགས་གཞིར་
 ལས་གྱི་རྣམ་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱི་བ་ལེན་མ་
 ལེན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། དེ་འདྲའི་ང་ཙམ་དེ་སེམས་
 ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། དེ་ལ་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། འདྲོད་ན།
 ང་ཙམ་དེ་ལ་སོ་སྦྱི་མེད་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པའི་གང་
 ཟག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་རའོ་
 (༥༩བ) སྐྱམ་པའི་ང་ཙམ་དེ་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྟེན་ཆེན་ལས། ཆོ་འདིའི་ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་རའོ་སྐྱམ་
 པའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཆོ་རབས་སྤྲ་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡོད་……
 པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་འདྲའི་ང་ཙམ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་ཆེན་ལས། ཆོ་འདིའི་ལྷས་སྦྱིན་དང་དེའི་བདག་གཉིས་
 རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་སོ་སོ་བར་མི་འདྲོད་པས་རོ་བོ་གཅིག་དུ་……
 འདྲོད་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཅིག་དུ་གྱུར་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་ན།

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད་ལས། ལུང་དེའི་དོན་ལྟས་སྦྱོན་གྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་
 པའི་ང་དེ་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པར་ཐལ་འགྱུར་པས་འདྲིང་གུང་གཞན་གྱིས་……
 མི་འདྲིང་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་ན། དེ་འདྲིང་ང་ཙམ་ལ་འགྲོ་བ་
 རིགས་རྒྱག་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རེ་རེའི་ང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་ན། མི་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདྲིང་ན། མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཙམ་མི་(༥༩) ཡིན་པར་ཐལ། འདྲིང་ན།
 ལྟས་སྦྱོན་གྱི་ང་ཙམ་མི་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲིང་ན། ལས་ཉོན་དབང་གིས་སྦྱོབ་
 ལེན་པའི་མི་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟས་སྦྱོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་ན།
 ལྟས་སྦྱོན་སྦྱོབ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱོབ་ལེན་པར་ཐལ། འདྲིང་ན།
 དེ་འདྲིང་ང་ཙམ་ཆོས་ཅན། ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟས་
 སྦྱོན་སྦྱོབ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱོབ་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་ན། མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། གོང་དུ་རྒྱུ་ཆེན་དངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྟས་སྦྱོན་
 གྱི་དུས་སྤྱི་ཕྱིའི་བདག་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་དམིགས་……
 པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བཞུགས་པའི་ང་ཙམ་……
 ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ལྟས་སྦྱོན་སྦྱོབ་འཕེན་བྱེད་
 ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱོབ་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།
 སྟགས་སོ། །ཡང་ལྟས་སྦྱོན་གྱིས་ངའོ་སྟམ་པ་སྦྱོབ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་
 དེ་འགྲོ་བ་(༥༩) རིགས་རྒྱག་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲིང་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདྲིང་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲིང་ན།
 དེ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲིང་ན། སངས་རྒྱས་
 དེས་ཀྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲིང་པའི་ཕྱིར། འདྲིང་ན། དེ་ལ་སངས་
 རྒྱས་དེས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདྲིང་ན། སངས་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་
 ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། འདྲིང་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་སོང་།

ཡང་དེ་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་རྒྱལ་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ངེས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་འཁོར་གསུམ། དེ་ལ་ལམ་རྒྱ་ཁྱེད་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ།
 འདྲི་ན། དེ་ལ་སྒྲིལ་བུ་གསུམ་གང་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། འདྲི་བ་དེའི་ཕྱིར།
 འདྲི་ན། དེ་ལ་སྒྲིལ་བ་ལེན་པ་འགྲོ་འོང་མེད་པ་བཟུང་བརྟུང་འོངས་སྒྲིད་པ་
 སྐྱེས་མེད་པར་ཐལ་བ་སྐྱེས་སྒྲིལ་པས་ཆོག་གོ། །ཡང་(༥༥ན) ངོ་སྒྲུལ་པའི་
 གཞིར་གྱུར་པའི་ང་ཅམ་ལ་སངས་རྒྱས་ངེས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷ་ལ་སྐྱེས་པའི་
 ང་དེ་དེ་འདྲའི་ང་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ལྷ་ལ་སྐྱེས་པའི་ལྷས་
 སྒྲུངས་རྒྱུ་ལྷ་འགྲོ་བ་སོ་སོ་བའི་བདག་ནམས་ནི་སྒྲུ་མའི་བྱེ་བྲག་གོ། །ཞེས་
 དང་། དེ་ཉིད་ལས། ངོ་སྒྲུལ་པའི་ཐ་སྒྲིད་འདྲི་གས་མཁན་གྱི་མི་དང་།
 ཐ་སྒྲིད་འདྲི་གས་པའི་གཞིའི་བདག་གཉིས་ཁྱབ་མཉམ་རྒྱུ་མི་བཟུང་བར་མི་དེ་
 བདག་དེའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཤིག། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ལྷས་སྒྲིལ་གྱིས་ངོ་སྒྲུལ་པ་སྒྲིལ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་ལ་དེ་དང་རྒྱུད་.....
 གཅིག་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་འཛོག་པར་ཐལ། ལྷ་ལ་སྒྲིལ་བའི་དབང་
 པོས་ངོ་སྒྲུལ་པའི་ཐུགས་དགོངས་སྒྲིལ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་ལ་ལྷ་ལ་སྒྲིལ་བ་.....
 དང་ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་འཛོག་པའི་ཕྱིར་མ་ཁྱབ་ན།
 ལྷས་སྒྲིལ་གྱི་དེ་འདྲའི་ང་ཡིན་ན་དེའི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་
 ཐལ། རྒྱ་མཚན་འཐད་(༥༥བ) པའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། མདོན་ཤེས་མ་ཐོབ་པའི་
 གང་ཟག་གིས་དེ་འདྲའི་ང་ཡིན་ན། ཆེ་འདྲིའི་ཁྱད་པར་རྒྱུ་པའི་ངས་ཁྱབ་
 པར་ཐལ། འདྲི་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཅམ་ཆེ་འདྲིར་གསར་
 རྒྱུ་བྱང་བ་ཡིན་ན་རྒྱ་མེད་རྒྱུར་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ལྷས་སྒྲིལ་གྱི་
 བདག་ཅམ་དེ་ཆེ་འདྲིར་གསར་རྒྱུ་བྱང་བ་ཡིན་ན་དེ་ལྷར་བྱང་བ་རྒྱ་མེད་ཅན་
 རྒྱུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། ལྷས་སྒྲིལ་གྱིས་གང་ལ་
 དམིགས་ནས་ངོ་སྒྲུལ་པ་སྒྲིལ་བའི་བདག་ཅམ་ཟེར་རྒྱུ་ལ་བར་ཆོག་བསུས་པ་...

ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པར་ཐལ། མངོན་ཤེས་ཐོབ་ཟེར་རྒྱ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ངའོ་སྒྲུལ་པ་སྟེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་ཐོག་མེད་ནས་
 ཡོད་པ་མངོན་ཤེས་ཡོད་མེད་ལ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱིག་ཆེན་ལས།
 རྒྱུར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་མངོན་ཤེས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྲད་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་མ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤར་དྲངས་པའི་རྒྱིག་ཆེན་གྱི་ལུང་རྩམས་དང་
 རིགས་པ་ཤེས་སྟོན། །ཡང་ངས་སྟེ་བ་ཕྱི་(༥༦) མར་སྟུག་བསྐལ་བར་འགྱུར་
 རོ་སྒྲུལ་ནས་དགེ་བ་སྟུབ་པ་སོགས་ཀྱང་མངོན་ཤེས་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །
 འདིར་མ་ཟད་སྟེ་བ་སྟེ་ཕྱི་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཡང་། མངོན་ཤེས་
 ཐོབ་དགོས་པ་སོགས་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྟོས་སྟེན་གྱི་མངོན་ཤེས་
 གྱིས་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པའི་ང་ཙམ་ཤེས་པར་ཐལ། དེས་ངའོ་སྒྲུལ་པའི་
 གཞིར་གྱུར་པའི་ང་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པར་གྱུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
 བསམ་ཆོད་ལ་ཁས། འདྲོད་ན། དེའི་མངོན་ཤེས་ཤུ་རིའི་བུའི་མངོན་ཤེས་ལས་
 ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྟོས་སྟེན་གྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་
 པའི་ང་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། ང་ཙམ་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་སྟན་
 མོང་དུ་འཇུག་པས་གདགས་གཞིར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆ་ལ་སྟོ་
 མི་སོགས་ཐ་སྟད་བཏགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱིག་ཆེན་ལས། ཐ་སྟད་འདྲིགས་མཁན་
 གྱི་མི་སོགས་སྤར་དྲངས་པ་དེས་སྟུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་(༥༦) སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་ང་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་མིན་སོགས་.....
 དང་། ཐ་སྟད་འདྲིགས་མཁན་དུ་མ་ཟད་ཐ་སྟད་གདགས་པའི་གཞིའི་ང་ཙམ་
 ཡང་མིང་དང་རྟོགས་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པས་ང་ཙམ་འཛོག་པའི་.....
 ཕྱིར་རོ། །མིང་དང་རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་བརྟགས་
 ཤིང་དབྱེད་ན་དོན་དམ་དབྱེད་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་དབྱེད་པའི་
 མཆོམས་མཐར་སྟུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བའི་གསུང་མགྱུར་ལས། པ་ཤུན་

བཅའ་བས་ནི་མ་རྟེན་པ་དེ། །མ་ཆན་རྟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདུག་པས། །ཞུ་
མའི་པར་ནས་ནི་པ་ཆན་རྟེན་པས། །པ་མ་དྲིན་ཅན་དེས་བྱང་སྐྱབས། །ཞེས་
པ་ལྟར་རོ། །

ཞེས་པ་འདི་ཡང་ལྟུལ་དབང་སྐྱེས་པར་བརྟན་གསུམ་པའི་སྐྱེ་བྱས་སྐྱ་ལྟ་ལྟ་སྐྱ་ལྟ་ལྟ་ཆེན་
མའི་ལྟ་རམས་པའི་མཆན་གངས་ཐོག་མར་བཟོ་སྐབས་ལྟ་རམས་ཨང་དང་པོ་ཐུང་ཐུང་.....
མཁན་པོ་མཆན་སྐྱ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་བའི་འབྲས་སྒྲ་མང་རྟེན་ཆེད་གྲགས་པ་ཆེ་བརྟན་.....
ལགས་ཀྱིས་ལྷགས་ཚོམ་མཛད་པའི་བྱུག་དཔེ་འདི་བཞིན་སྐྱ་བྱས་དཔར་བྱ་མ་འཁོད་པས།
བདག་(༥༧) གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཐུང་སྐྱ་ལྟ་མ་དབྱ་མཛད་ལས་ཐོག་སྐྱ་.....
མང་རྟེན་ཆེད་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་རྩ་ཆེར་གནང་བའི་བྱུག་དཔེ་གིས་མ་ཞིག་བྱས་.....
ནས་ཁོར་བརྒྱགས་སོང་བས་ལྟ་མའི་བྱུགས་དགོངས་རྒྱགས་ཆེད་བྱ་རྒྱ་སྐྱར་བ་ལྟ་ལྟ་གཙུག་
ལག་ཁང་འབྲས་སྒྲ་མང་བསམ་སྒོ་བརྟན་པ་སྐྱོན་གསལ་ནས་གསུང་དཔར་གསར་སྐྱ་བྱས།

ཐུན་པ་ལྟ་ན་མེད་པའི་བཟུན་པ་དང་། །མཛའ་བ་འདི་འདྲ་ལྟ་མའི་དྲིན་
ཡིན་པས། །དགེ་བ་འདི་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལྷས་པ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པས་
འཇིན་པའི་རྒྱ་བྱ་བསྒྲ། །

༡༩༩ | (གངས་ཅན་ཁྱད་ནོར་) དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོའི་བརྒྱ་ཐུག་དང་
ལས་ཁྱེད་མི་ལྟ་འཁོར་ཁྱོད་ཀྱི་

ཁྱོད་བཟང་བཟོན་འཛིན།   ལྟ་བུ།   དབང་གཤམ།
ཁྱོད་བཟང་ཆོས་འཁྱུར།   ཁྱོད་བཟང་འཕགས་མཆོག |
རྒྱལ་མཆོན་བྱམས་པ།   ཆེ་བཟོན་རྩི་རྩི།   སུར་བྱ།
སུན་ཆོགས་ཆོགས་གཉིས།   ལྟ་བུ་ཆེ་རིང་།   ཡེ་ཤེས།
ཁྱོད་བཟང་འཛིན་མེད།   ཁྱོད་བཟང་དམ་ཆོས།   བྱ་རྒྱུད།
འཛིན་ལས།   བསམ་གྲུབ།   བཟོན་འཛིན་ཤེས་རབ།
རྩི་རྩི་མཆོ།   ཆེ་རིང་ཆོས་རྒྱན།   ལྟ་ལྟ།   ལྟ་བུ་ཆོས་མ།
བསྐྱེད་ནམས་དབྱངས་ཅན།   བྱམས་པ་ཆོས་རྒྱན།   བཀྲ་གཡང་།
སྐལ་བཟང་ལྟ་མོ།   བདེ་ལྟོད་རྒྱལ་དཀར།   རྒྱལ་མ་ལྟ་འཛིན་མས།

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL: 773-936-5000
FAX: 773-936-5001
WWW.CHICAGO.LIBRARY.EDU